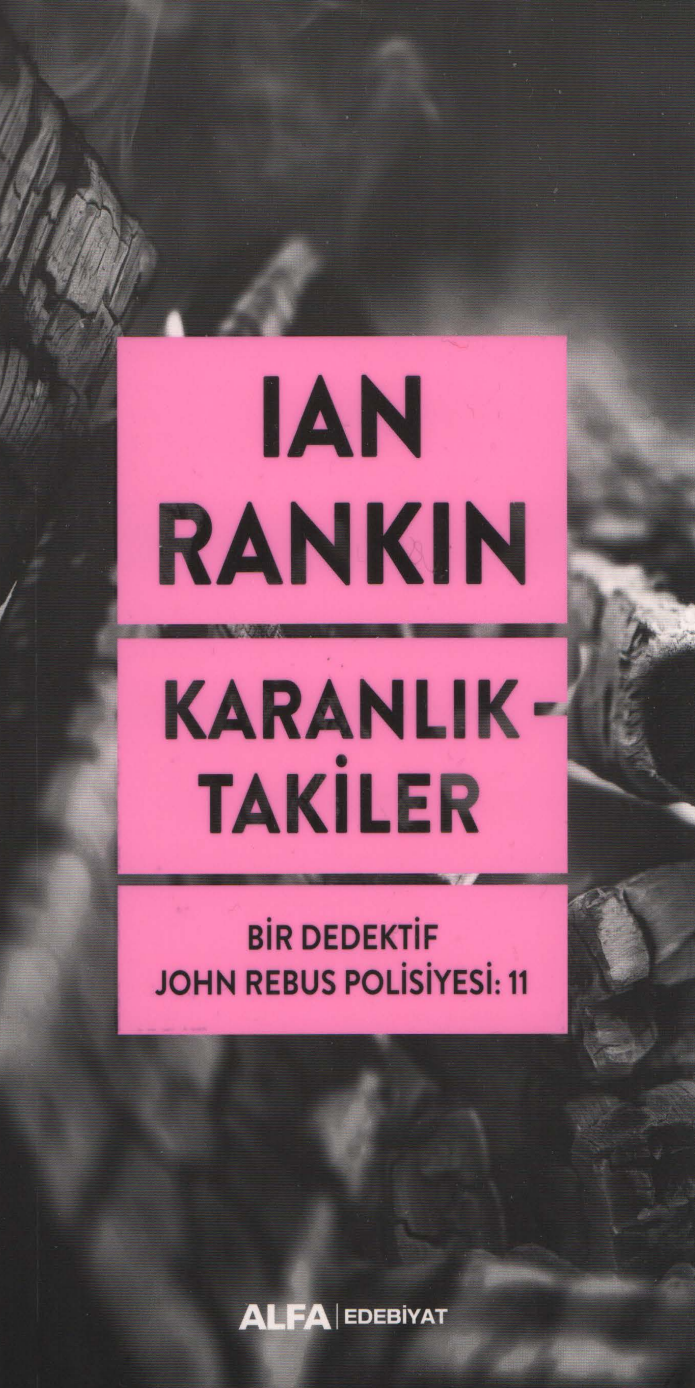

IAN RANKIN

KARANLIK TAKİLER

BİR DEDEKTİF JOHN REBUS POLİSİYESİ: 11

ALFA | EDEBİYAT

Üç yüz yıl sonra ilk İskoçya parlamentosu kurulurken, Edinburgh politik hırslar ve beklentilerle dolup taşan bir şehirdir. İskoçya'nın yeni yöneticilerinin ikametgâhı Queensbury House, John Rebus'un yetki alanına girmiştir. Fakat bu durum çok geçmeden değişir, çünkü Queensbury House'taki bir şöminede bir ceset bulunur, evsiz bir adam arkasında bir çanta dolusu para bırakıp kendini bir köprüden atar ve geleceği parlak bir siyasetçi öldürülür. Üç ölüm arasındaki bağlantılar Rebus'u Edinburgh'un en azılı suçlularından biriyle karşı karşıya getirir. Biri İskoçya'nın bağımsızlığından çok para kazanacaktır ve Müfettiş Rebus'un çok iyi bildiği gibi, büyük paraların söz konusu olduğu yerde karanlık işler vardır.

KARANLIKTAKİLER

IAN RANKIN (28 Nisan 1960)

Fife, İskoçya'da doğdu. 1982 yılında Edinburgh Üniversitesinden mezun oldu. "Rebus" serisiyle başarıya ulaşmadan önce üzüm toplayıcısı, çoban, vergi memuru olarak çalıştı. 1986 yılında evlendikten sonra, kısa bir süre Londra'da ve Fransa'da yaşayıp tekrar Edinburgh'a döndü. Yazdığı ilk kitabı *Summer Rites* basılmasa da ikinci kitabı *The Flood* 1986'da basıldı. "Rebus" serisinin ilk kitabı *Düğümler ve Haçlar* ise 1987 yılında yayımlandı. Kısa sürede büyük başarıya ulaşan "Rebus" serisi o günden bu yana yirmi iki dile çevrildi ve birçok ülkede çok satanlar listesinde yer aldı. Yayımlanan daha pek çok kitabının yanı sıra, "Jack Harvey" takma adıyla yazdığı romanları da vardır. *Black and Blue* romanıyla, 1997'de edebiyat dalında CWA Macallan Altın Kama'sının sahibi oldu. Ayrıca Edgar ve Anthony ödüllerinde adaylar arasına girerek finale kaldı. Edinburgh Üniversitesinden Yılın Mezunu ödülünü alan Ian Rankin, 1999, 2001 ve 2003 yıllarında Abertay Dundee Üniversitesi, St. Andrews Üniversitesi ve Edinburgh Üniversitesinden üç fahri doktorluk unvanı aldı. Ian Rankin eşi ve iki oğluyla birlikte Edinburgh'da yaşıyor.

Alfa'da Ian Rankin: *Düğümler ve Haçlar, Saklambaç, Diş İzleri, Masadaki Düşman, Kara Defter, Ölümcül Hedefler, Bırak Kanasın, Siyah ve Mavi, Asma Bahçe, Ölü Ruhlar.*

CEM DEMİRKAN (1973)

İstanbul doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi mezunu. 2003'ten beri çevirmenlik yapıyor.

Alfa'da çevirileri şunlardır: Philip Kerr; *Biri ve Öteki, Sessiz Alev, Ölüler Dirilmezse, Sahra Grisi, Ölümcül Prag, Katyn Katliamı, Zagrebli Kadın, Devre Arası, Tann'nın Eli, Sessizliğin Öte Yakası, Sahte Dokuz, Prusya Mavisi, Bir Yunan Hediyesi.* Ian Rankin; *Saklambaç, Diş İzleri, Masadaki Düşman, Bırak Kanasın, Siyah ve Mavi, Asma Bahçe, Ölü Ruhlar.*

Karanlıktakiler
© 2016, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Set In Darkness
© 2000, John Rebus Limited

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Çeviren Cem Demirkan
Kitap Editörü Sibel Hacıoğlu
Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Tülay Malkoç

ISBN 978-625-449-159-7
1. Basım: Ekim 2020

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 43949

IAN RANKIN

KARANLIK TAKİLER

BİR DEDEKTİF JOHN REBUS POLİSİYESİ: 11

Çeviren
CEM DEMİRKAN

ALFA

Birinci Bölüm

Bir Bitiş Hissi

Ve bu ince uzun diyar fırsatlarla dolup taşmakta...

Deacon Blue, "Wages Day"

1

Rebus rehberinden sarı bareti alırken karanlık çöküyordu.

"Galiba burası idare binası olacak," dedi adam. İsmi David Gilfillan'dı. Historic Scotland'da çalışıyor ve Queensberry House'taki arkeolojik incelemeyi düzenliyordu. Asıl bina on yedinci yüzyıla aitti. Lord Hatton da asıl sahibiydi. Bina birinci Queensberry Dükünün eline geçtikten sonra, yüzyıl sonunda genişletilmişti. Canongate'teki en muhteşem binalardan biri olacaktı ve Holyrood'a da sadece bir taş atımı mesafedeydi.

Birlikte oldukları yıkım ekibi yerlerini almıştı. Queensberry House duracak olsa da sonradan eklenen kısımlar yıkılacaktı. İşçiler çatıdaki kiremitleri toplayıp iplerle aşağı indirerek orada istif ediyordu. Ayakaltındaki kırık kiremit parçaları sürecin kusursuz olmaktan uzak olduğunu göstermekteydi. Rebus baretini düzeltip Gilfillan'ın anlattığı şeyle ilgileniyormuş gibi görünmeye çalıştı.

Herkes ona bunun bir işaret olduğunu ve buraya Big House'taki şeflerin onunla ilgili bir planı olduğu için gönderildiğini söylemişti. Ama Rebus öyle olmadığını biliyordu. Üstü Emniyet Amiri "Çiftçi" Watson'ı tanırdı ve kendisini tavsiye etmesinin nede-

ninin onu beladan uzak tutmak ve başından savmak olduğunu biliyordu. Bu kadar basitti. Eğer Rebus şikâyet etmeden kabul edip seve seve görev yerine giderse, belki Çiftçi'nin onu geri çağırması mümkün olabilirdi.

Edinburgh'da aralık ayında bir öğleden sonra saat dört; John Rebus'un elleri yağmurluğunun ceplerinde ve ayakkabısının dikiş yerlerinden su sızmaya başlamış. Gilfillan yeşil çizme giymişti. Rebus, Dedektif Müfettiş Derek Linford'ın da aynısından giydiğini fark etti. Muhtemelen önceden arayıp arkeologdan tavsiye almıştı. Linford, Fettes'te görevli, geleceği parlak bir polisti ve Lothian ve Borders Polis Merkezinde yüksek bir makama geleceği belliydi. Yirmili yaşlarının sonlarındaydı, bürokrattı ve işine duyduğu sevgiyi yüzünden okumak mümkündü. Şimdiden bazı Suç Soruşturmaları Bürosu memurları –çoğu ondan büyük– Derek Linford'la ters düşmenin hiç de iyi olmayacağını dillendirmeye başlamıştı. Kim bilir belki de hafızası iyiydi; belki günün birinde Big House'taki 279 numaralı odadan onlara bakardı.

Big House: Fettes'teki Polis Merkezi; 279: Emniyet Müdürünün ofisi.

Linford not defterini çıkarmış, kalemini de dişlerinin arasında tutuyordu. Anlatılanları dinliyordu. *Dinliyordu*.

"Kırk asilzade, yedi yargıç, generaller, doktorlar, bankacılar..." Gilfillan, tur grubuna Canongate'in tarihte ne kadar mühim bir yeri olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Bunu yaparken bir yandan da yakın geleceği işaret ediyordu. Queensberry House'un biti-

şiğindeki bira fabrikası ilkbaharda yıkılacaktı. Kraliçenin Edinburgh'da kaldığı yer olan Holyrood House'un hemen karşısındaki bu arsaya yeni parlamento binası yapılacaktı. Holyrood Yolunun karşısında Queensberry House'a bakan alanda, doğal tarih tema parkı olan Dynamic Earth'ün çalışmaları sürüyordu. Onun yanında bir şehir gazetesinin yeni merkezi yükselmekteydi. Onun karşısındaki bir alanda da bir otel ve "prestijli site" yapımı için arazi temizleniyordu. Rebus şu anda Edinburgh tarihinde görülmüş en büyük inşaat alanlarından birinin tam ortasında duruyordu.

"Sizler Queensberry House'u muhtemelen hastane olarak bilirsiniz," dedi Gilfillan. Derek Linford başını salladı, ki zaten arkeoloğun dediği her şeyi başını sallayarak tasdik ediyordu. "Şu an üzerinde bulunduğumuz alan önceden otoparktı." Rebus üzerlerinde YIKIM yazan çamur rengi kamyonlara baktı. "Ama hastane olmadan önce burası kışla olarak kullanıldı. Burası da resmi geçit alanıydı. Kazınca bir batık bahçe bulduk. Muhtemelen resmi geçit alanı yapabilmek için dolduruldu."

Rebus kalan gün ışığında Queensberry House'a baktı. Gri duvarları sevgiden mahrummuş gibi görünüyordu. Oluklarında otlar bitmişti. Büyük olsa da, arabayla önünden yüzlerce kez geçmesine rağmen onu gördüğünü hatırlamıyordu.

"Hastaneyken karım burada çalışırdı," dedi gruptan biri. Bunu söyleyen kişi Gayfield Square'de görevli Dedektif Çavuş Joseph Dickie'ydi. PPİK'nin –Parlamento Polis İrtibat Komitesi– ilk dört toplantısından ikisine gelmemeyi başarmıştı. Akıl sır

ermez bürokratik kurallar nedeniyle PPİK, İskoçya Parlamentosuna güvenlik hususunda danışmanlık yapmak için kurulan alt kurullardan biriydi. PPİK, bir İskoçya Şubesi yetkilisi ve bir de Scotland Yard'dan olduğunu iddia eden, kim olduğu belirsiz bir yetkilinin dahil olduğu sekiz üyeden oluşuyordu. Gerçi Rebus, Londra Polis Teşkilatını aradığında Scotland Yard'dan olduğunu iddia eden kişinin kim olduğunu öğrenememişti. Rebus adamın –Alec Carmoodie– MI5'tan olduğunu düşünüyordu. Bugün ne Carmoodie ne de İskoçya Şubesi yetkilisi Peter Brent oradaydı. Brent birkaç alt komisyonla görüşecekti ve ziyarete gelen erkâna eşlik ederken bunları zaten iki kez yaptığını söyleyerek affını istemişti.

Bugün gruba PPİK'nin sadece üç üyesi katılmıştı. Dedektif Çavuş Ellen Wylie, Torphichen Place'teki C Dairesi Merkezinden geliyordu. Takımdaki tek kadın olmaktan rahatsız oluyormuş gibi bir hali yoktu. Bunu da diğer işler gibi görüyor, toplantılarda aklı başında şeyler söyleyerek hiç kimsenin cevap veremediği sorular soruyordu. Dedektif Polis Memuru Grant Hood, Rebus'un da görevli olduğu St. Leonard merkezindendi. İkisi St. Leonard, Holyrood inşaat sahasına en yakın karakol ve parlamento da onların yetki alanında olacağından gelmişti. Rebus, Hood'la aynı ofiste çalışsa da onu pek tanımıyordu. Mesai saatleri pek örtüşmezdi. Ama Rebus, PPİK'nin son üyesi olan, Leith'teki D Dairesinden gelen, Dedektif Müfettiş Bobby Hogan'ı tanıyordu. İlk toplantıda Hogan, Rebus'u bir kenara çekmişti.

"Burada ne halt ediyoruz?"

"Ben cezamı çekiyorum," demişti Rebus. "Ya sen?"

Hogan etrafına baktı. "Tanrım, şunlara bir bak. Onlarla kıyaslandığında Eski Ahit gibi kalıyoruz."

Rebus bunu hatırlayıp gülümsedi ve Hogan'a bakıp göz kırptı. Hogan belli belirsiz şekilde başını iki yana salladı. Rebus onun ne düşündüğünü biliyordu: vakit kaybı. Bobby Hogan'a göre neredeyse her şey vakit kaybıydı.

"Beni takip edin," dedi Gilfillan, "şimdi de içeriye bir göz atacağız."

Rebus'a göre de vakit kaybıydı. Komite oluşturulduğundan, ona bir iş bulmak icap ediyordu. İşte o yüzden şu anda, Queensberry House'un güvensiz görünen şerit lambalar ve Gilfillan'ın el feneriyle aydınlanan loş odalarında yürüyorlardı. Merdivenden çıkarlarken –hiçbiri asansörü kullanmaya yanaşmamıştı– Rebus yan yana geldiği Joe Dickie'nin daha önce sorduğu bir soruyu sorduğunu gördü.

"Masrafları bildirdin mi?"

"Hayır," dedi Rebus.

"Ne kadar çabuk bildirirsen o kadar çabuk ödeme yaparlar."

Dickie toplantılardaki vaktinin yarısını kâğıt üzerinde hesap yaparak geçiriyordu. Rebus adamın hesap haricinde herhangi bir şey yazdığını hiç görmemişti. Dickie otuzlu yaşlarının sonlarındaydı, iri vücudunun üzerinde duran kafası top mermisine benziyordu. Siyah saçları çok kısa, gözleri Çinli bir bebeğinki kadar küçük ve yuvarlaktı. Rebus'un bu fikre kapılmasının nedeni, Bobby Hogan'ın Joe Di-

ckie'yi hatırlatacak bir bebeğin insanın rüyalarına gireceğine dair yorumuydu.

"Koca adam olduğum halde hâlâ beni korkutuyor," demişti Hogan.

Rebus merdivenden çıkarken tekrar gülümsedi. Bobby Hogan'ın orada olmasından memnundu.

"İnsanlar arkeolojiyi düşündüklerinde akıllarına hep kazı gelir, ama en ilginç şeyleri evin çatı katında bulduk," dedi Gilfillan. "Eskisinin üzerine yeni bir çatı inşa edilmiş ve kuleyi andıran bir kısım var. Oraya ulaşmak için merdiven çıkmamız gerekecek, ama ilgilenen varsa..."

"Teşekkürler," dedi bir ses. Derek Linford: Rebus adamın genizden gelen sesine iyice aşina olmuştu.

"Uyuz," diye mırıldandı Rebus'un yanındaki birisi. Bu, arkadan gelen Bobby Hogan'dı. Birisi başını çevirdi: Ellen Wylie. Duymuştu ve bakıp gülümsüyordu. Rebus'un baktığı Hogan omuz silkerek ona Wylie'den sorun çıkmayacağını göstermiş oldu.

"Queensberry House'un parlamento binası olması fikri nereden çıktı? Üzeri kapalı yollar olacak mı?" Soruların sahibi yine Linford'dı. Gilfillan'ın önünde yürüyordu. İkisi köşeyi dönünce Rebus, Gilfillan'ın kararsız cevabını duymak için biraz uzanmak zorunda kaldı.

"Bilmem."

Ses tonu her şeyi anlatıyordu: O bir mimar değil, bir arkeologdu. Buraya binanın geleceğini değil, geçmişini incelemeye gelmişti. Bu turu, bir isteğin yerine getirilmesi haricinde, neden yaptığını kendisi de bilmiyordu. Hogan yüzünü buruşturarak civardaki herkesin hissettiklerini anlaması sağladı.

"Bina ne zaman hazır olacak?" diye sordu Grant Hood. Kolay bir soruydu: Tümüne gereken bilgiler verilmişti. Rebus, Hood'un yapmaya çalıştığı şeyi anladı – cevaplayacağı bir soru sorarak Gilfillan'ı teselli etmeye çalışıyordu.

"İnşaat yaza başlar," dedi Gilfillan. "2001 sonbaharına kadar her şeyin bitmiş olması gerek." Bir koridora çıktılar. Koridordaki açık kapılardan eski hastane koğuşları görülüyordu. Duvarlar oyulup zemin sökülmüştü: Binanın dokusu tetkik ediliyordu. Rebus camdan dışarı baktı. İşçilerin çoğu toplanıyordu: Karanlıkta çatıda çalışmak tehlikeliydi. Aşağıda bir yazlık vardı ve o da yıkılacaktı. Etrafı enkazla çevrili, mağrur bir edayla duran bir de ağaç gördü. Ağaç Kraliçe tarafından dikilmiş olup o izin verene kadar taşınması ya da sökülmesi söz konusu değildi. Gilfillan'a göre izin verilmişti ve ağaç gidecekti: Aşağısı belki bahçe olacak belki de otopark haline getirilecekti. Ne olacağını bilen yoktu. 2001'e daha çok vardı. Burası bitene kadar parlamento, Mound'daki İskoçya Kilisesi Toplantı Salonunda toplanmaya devam edecekti. Komite şimdiden toplantı salonu ve civarını iki kez dolaşmıştı. Parlamento üyelerinin çalışacak bir yeri olması için ofis binaları parlamentoya teslim edilmişti. Bobby Hogan bir toplantıda neden Holyrood inşaatının tamamlanmasını beklemediklerini sormuştu. Devlet memuru Peter Brent bu sözlerin üzerine ona hayretle bakmıştı.

"Çünkü İskoçya'nın şu anda da parlamentoya ihtiyacı var."

"İyi de üç asırdır o olmadan idare etmiştik..."

Brent tam itiraz edecekken Rebus araya girdi. "Bobby, hiç değilse işi aceleye getirmiyorlar."

Yeni açılan İskoçya Müzesine gönderme yaptığını bilen Hogan gülümsemişti. Bitmemiş binanın resmi açılışını yapmak için Kraliçe kuzeye gelmişti. O gidene kadar iskele ve boya tenekelerini saklamak zorunda kalmışlardı.

Açılabilen bir merdivenin yanında duran Gilfillan tavandaki kapağı işaret etti.

"Asıl çatı işte orada," dedi. Derek Linford çoktan ayağını merdivenin alt basamağına koymuştu. Linford çıkarken, "Tepeye kadar çıkmanıza gerek yok," dedi Gilfillan. "Eğer el fenerini tutarsam..."

Ama Linford çatıda gözden kaybolmuştu bile.

"Kapağı kapatın ve buradan çekip gidelim," dedi Bobby Hogan ve sonra diğerlerinin şaka olduğunu anlaması için gülümsedi.

Ellen Wylie'nin omuzları çöktü. "Burada gerçekten bir ... atmosfer var, değil mi?"

"Karım bir hayalet görmüş," dedi Joe Dickie. "Burada çalışanların çoğu görmüş. Yataklardan birinin ucuna oturup ağlayan bir kadınmış."

"Belki de burada ölmüş bir hastadır," dedi Grant Hood.

Gilfillan onlara döndü. "O hikâyeyi ben de duydum. Hizmetkârlardan birinin annesiydi. Birlik Yasası imzalandığında oğlu burada çalışıyordu. Zavallıyı öldürdüler."

Kulenin basamaklarını gördüğünü düşünen Linford aşağı seslense de onu dinleyen yoktu.

"Öldürüldü mü?" diye sordu Ellen Wylie.

Gilfillan başını salladı. Örümcek ağlarını aydınlatan el feneri tuhaf gölgelerin görülmesine neden oluyordu. Linford duvardaki bir yazıyı okumayı denedi.

"Burada bir yıl yazılı... Galiba 1870."

"Birlik Yasasının mimarının Queensberry olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu Gilfillan. Tur bitişikteki bira fabrikasında başladığından beri ilk defa onu dinlediklerini fark etmişti. "1707'de..." ayağını yere sürttü, "...büyük Britanya burada icat edildi. İmzalandığı gece genç hizmetkârlardan biri mutfakta çalışıyormuş. Queensberry Dükü dışişleri bakanıydı. Müzakereleri yürütmek onu vazifesiydi. James Douglas adındaki oğlu da Drumlanrig Kontuydu. Rivayete göre James kafayı yemiş..."

"Ne olmuş?"

Gilfillan açık kapaktan yukarı baktı. "Orada her şey yolunda mı?"

"Yolunda. Bakmak isteyen var mı?"

Onu duymazdan geldiler. Ellen Wylie sorusunu tekrarladı.

"Hizmetkârı kılıçla öldürmüş," dedi Gilfillan. "Sonra da mutfaktaki ocaklardan birinde pişirmiş. Bulunduğunda James onu yemekle meşgulmüş."

"Tanrım," dedi Ellen Wylie.

"Buna inandınız mı?" Bobby Hogan ellerini ceplerine koydu.

Gilfillan omuz silkti. "Eskden beri anlatılan bir şey."

Çatıdan soğuk bir rüzgâr esti. Sonra da merdivende bir ayak gördüler ve Derek Linford yavaşça inmeye başladı. İnince dişlerinin arasındaki kalemini aldı.

"Yukarısı çok ilginç," dedi. "Denemenizi tavsiye ederim. İlk ve son fırsatınız olabilir."

"Nedenmiş?" diye sordu Bobby Hogan.

"Turistlerin buraya girmesine izin vereceğimizi hiç zannetmem, Bobby," dedi Linford. "Güvenlik açısından felaket olmaz mı?"

Hogan öyle süratle öne çıktı ki Linford irkildi. Ama Hogan'ın tek yaptığı genç adamın omzundaki örümcek ağını almak oldu.

"Bu halde Big House'a gitmene gönlüm razı olmazdı, evlat," dedi Hogan. Hogan gibi tarihi eserleri ciddiye almak zorunda olmadığını düşünmüş olacak ki Linford onu duymazdan geldi. Benzer şekilde Hogan da Linford'dan korkacak hiçbir şeyi olmadığını biliyordu: Genç adam yetki sahibi olacağı bir makama gelmeden çok önce o emekli olacaktı.

"Burayı gözümde parlamento binası olarak canlandıramıyorum," dedi Ellen Wylie, duvardaki su lekeleri ve sökülen boyalara bakarak. "Yıkıp baştan yapsalar daha iyi olmaz mıydı?"

"Burası koruma altında," diyerek onu susturdu Gilfillan. Wylie sadece omuz silkti. Rebus her şeye rağmen kadının dikkatleri Linford ve Hogan'ın üzerinden çekerek amacına ulaştığını biliyordu. Fırsat bu fırsat Gilfillan tekrar mekânın tarihini anlatmaya başladı: bira fabrikasının altında bulunan kuyular; yakında bulunan mezbaha. Merdivenlere dönerlerken arkada kalan Hogan saatine vurup sonra da bir eliyle içermiş gibi yaptı. Rebus başını salladı: iyi fikir. Akabinde bir içki. Hemen yakında Jenny Ha ya da St. Leonard'a dönüş yolunda Holyrood Tavern vardı.

Gilfillan, sanki onun zihnini okumuş gibi, Younger Bira Fabrikasını anlatmaya başladı.

"On hektar alanı kaplayan bu yer zamanında İskoçya'da içilen tüm biranın çeyreğini üretiyordu. Dikkatinizi çekerim, yirminci yüzyılın başında Holyrood'da bir manastır vardı. Muhtemelen sadece kuyu suyu içmediler."

Rebus koridor penceresinden havanın iyice kararığını gördü. İskoçya'da kış: İşe gelirken de giderken de hava karanlık olurdu. Neyse ki artık buradaki işleri bitmişti ve sonraki toplantıya kadar tümü işlerinin başına dönecekti. Kefaret gibi bir şeydi, çünkü Rebus'un amiri öyle olmasını istemişti. Çiftçi Watson da bir komitede yer alıyordu: Yeni İskoçya'da Polis Stratejileri. Herkesin verdiği isimle YİPS. Komite üzerine komite... Rebus polis gündemleri, raporlar ve araştırmalarla Queensberry House'u tümüyle doldurmalarının mümkün olduğunu düşündü. Ne kadar çok konuşurlarsa o kadar çok şey yazılıyor ve gerçekten o kadar uzaklaşıyorlardı. Queensberry House ona gerçekçi gelmiyordu, parlamentoysa çılgın bir tanrının zekâsının ürünü gibiydi: "Fakat Edinburgh çılgın bir tanrının hayalidir, dengesiz ve karanlık..." Bu kelimeleri şehirle ilgili bir kitabın ilk sayfasında görmüştü. Hugh MacDiarmid'in bir şiirinden alıntıydı. Kitap, aldığı yeni eğitimin ürünüydü, memleketi olan bu şehri anlamaya çalışıyordu.

Baretini çıkarıp parmaklarını saçlarında gezdirirken, kafasına birkaç kat yukarıdan bir şey düşse bu baretin onu ne derece koruyacağını düşündü. Gilfillan ondan inşaat sahasından çıkana kadar bareti çıkarmamasını istedi.

"Sizin değil, benim başım belaya girer," dedi arkeolog.

Rebus baretini takarken Hogan yüzünü buruşturup parmağını salladı. Zemin kata inmişlerdi ve Rebus buranın hastanenin giriş salonu olduğunu düşündü. İçinde fazla bir şey yoktu. Kapının yanında elektrik kablosu makaraları duruyordu: Ofislere yeniden kablo döşenmesi gerekecekti. Yeraltından kablo döşemek için Holyrood-St. Mary kavşağını kapatacaklardı. O güzergâhı sıklıkla kullanan Rebus bundan hazzetmedi. Zaten şehirde yol çalışmasından başka bir şey görmek zordu.

"Evet, hepsi bu kadar," dedi Gilfillan, kollarını açarak. "Sorusu olan sorabilir."

Bobby Hogan öksürdü. Rebus bunun Linford'a ikaz niteliğinde olduğunu gördü. Londra'dan birisi gruba parlamento binalarında güvenlik meselesi hakkında bilgi vermeye geldiğinde Linford o kadar çok soru sormuştu ki zavallı adam dönüş trenini kaçırmıştı. Hogan bunu biliyordu, çünkü adamı Waverley İstasyonuna son sürat o götürmüş, sonra da bir sonraki tren saatine kadar onunla ilgilenmeye mecbur kalmıştı.

Linford not defterine bakarken, saatlerini işaret eden üç çift göz de ona bakıyordu.

"Peki, öyleyse..." diye başladı Gilfillan.

"Hey! Bay Gilfillan! Orada mısınız?" Ses aşağıdan geliyordu. Gilfillan kapıya gidip merdivenden aşağı seslendi.

"Marlene, ne oldu?"

"Gelip bir bakın."

Gilfillan dönüp keyifsiz gruba baktı. "Gidelim mi?" Çoktan aşağı inmeye başlamıştı. O olmadan diğerleri

gidemezdi. Ya burada tek ampulün ışığında oturacak ya da bodruma ineceklerdi. Derek Linford önden gitti.

İki yanında odalar olan dar bir koridora geldiler, o odalar da diğerlerine açılıyormuş gibi görünüyordu. Rebus karanlıkta bir elektrik jeneratörü gördüğünü zannetti. İleride sesler ve el feneri ışıkları vardı. Koridordan tek bir lambanın aydınlattığı bir odaya geldiler. Oda uzun bir duvara meyilliydi ve duvarın alt yarısı, duvar gibi krem rengine boyanmış ahşap kaplamayla kaplanmıştı. Döşemeler söküldüğünden hemen altında toprak olan kirişlerin üzerinde yürüdüler. Oda rutubet ve küf kokuyordu. Gilfillan ve diğer arkeolog Marlene duvarın önünde çömelmiş, ahşap kaplamanın altındaki duvarı inceliyordu. İki uzun ve kıvrımlı taş Rebus'a minyatür demiryolu kemerlerini hatırlattı. Gilfillan onlara döndü, bugün ilk kez heyecanlı görünüyordu.

"Şömineler," dedi. "İki tane. Burası mutfak olmalı." Ayağa kalkıp birkaç adım geri gitti. "Demek ki zemin bir noktada yükseltilmiş. Biz sadece üst yarısını görüyoruz." Keşfinden gözlerini ayırmak istemediğinden gruba doğru yarım döndü. "Acaba hizmetkâr hangisinde pişirildi..."

Şöminelerden biri açıkken, diğeri kahverengi paslı metalle örtülüydü.

"Muhteşem bir keşif," dedi Gilfillan, genç meslektaşına bakarak. Kız sırıttı. İnsanların yaptığı işi sevdiğini görmek hoştu. Geçmişi eşeleyip sırları ortaya çıkarmak... Rebus onların da dedektiflerden pek farkı olmadığını düşündü.

"Bize yemek yapma ihtimaliniz var mı?" dedi Bobby Hogan. Ellen Wylie güldü. Ama Gilfillan

ciddiye almadı. Kapalı şöminenin önünde durmuş, parmaklarını taşla metalin arasına sokmaya çalışıyordu. Levha kolayca çıktı, Marlene onun levhayı kaldırıp yere koymasına yardım etti.

"Acaba ne zaman kapatmışlar?" diye sordu Grant Hood.

Hogan metal levhayı dürttü. "Pek de tarihi esere benzemiyor." Gilfillan ve Marlene ikinci levhayı da çıkarmıştı ve herkes ortaya çıkan şömineye bakıyordu. Lamba yeterince ışık verse de Gilfillan el fenerini de şömineye tuttu.

Orada çürümekte olan şeyin bir ceset olduğundan hiçbirinin şüphesi yoktu.

2

Siobhan Clarke siyah elbisesinin eteğini çekiştirdi. Dans pistinin etrafında dolaşan iki adam durup ona baktı. Onlara bakmayı denese de onlar yapmakta oldukları muhabbete geri dönüp duyulma ihtimaline karşı ağızlarını elleriyle örttüler. Sonra baş sallamalar, kadehlerden alınan yudumlarla ve gözleri diğer masalarda uzaklaştılar. Clarke'ın yanına döndüğü arkadaşı başını iki yana sallayarak adamları tanımadığını gösterdi. Onların masası yarım daire şeklindeydi ve toplamda on dört kişiydiler. Sekiz kadın ve altı erkek. Bazıları takım elbise bazıları da kot pantolon ve gömlek giymişti. Girişteki tabelada kot pantolon ve spor ayakkabı yasak dense de bu kurala pek itibar edilmezdi. Kulüp çok kalabalıktı. Clarke bu durumun yangın tehlikesi teşkil edip etmeyeceğini düşündü. Yanındakine döndü.

"Hep böyle kalabalık mı olur?"

Sandra Carnegie omuz silkti. "Normal görünüyor," diye bağırdı. Clarke'ın hemen yanında otursa da müzik yüzünden dediğinin anlaşılması için bağırması gerekiyordu. Clarke bir kez daha, böyle bir mekânda birisiyle nasıl buluşulur diye düşündü. Masadaki adamlar göz teması kurup dans pistini işaret ediyordu. Kadın kabul ederse çiftin çıkabilmesi için

herkesin yerinden kalkması gerekiyordu. Dans ederken de kendi dünyalarına çekiliyor ve partnerleriyle hemen hemen hiç göz teması kurmuyor gibi görünüyorlardı. Gruba bir yabancı yaklaştığında da aynısı geçerliydi; dans pisti işareti; sonra da dans etme. Bazen kadınlar omuzları çökük, gözleri diğerlerine bakar halde, başka kadınlarla dans ederdi. Bazen de bir erkeğin tek başına dans ettiği görülürdü. Clarke, Sandra Carnegie'ye bazı yüzler işaret etmiş, o da dikkatle süzdükten sonra başını iki yana sallamıştı.

Marina Club'da bekârlar gecesiydi. Sahilden dört kilometre içerideki bir kulüp için güzel bir isimdi. Gerçi bekârlar gecesi pek bir anlam ifade etmiyordu. Teoride bu, müziğin 80'ler ya da 70'lerden ve yaş ortalamasının da diğer kulüplere göre biraz daha yüksek olması demekti. Clarke için bekâr, otuzlarında ve bazıları boşanmış kişiler demekti. Ama buraya gelmeden önce ev ödevini tamamlamış gibi görünen gençler de vardı.

Ya da belki de o yaşlanıyor muydu?

Clarke ilk kez bir bekârlar gecesine gelmişti. Sohbette kullanacağı cümleleri prova etti. Eğer salağın biri ona kahvaltıda yumurtasını nasıl sevdiğini sorarsa, "döllenmemiş" diye cevap verecekti, ama birisi ona mesleğini sorarsa ne cevap vereceğini bilmiyordu.

Lothian ve Borders'ta dedektif polis memuruyum diye söze girmek pek de hoş olmazdı. Bunu daha önce de yaşamıştı. Belki de son zamanlarda denemekten vazgeçmesinin nedeni buydu. Masadaki herkes onun kim olduğunu ve oraya neden geldiğini biliyordu. Erkeklerden hiçbiri onunla sohbete ya-

naşmamıştı. Sandra Carnegie teselli edici sözler sarf edip sarılmış ve beraberlerindeki erkekleri kin dolu bakışlarıyla titretmişti. Onlar *erkekti* ve bu işte hepsi aynı saftaydı. Sandra Carnegie'ye tecavüz edip onu sevgi dolu bir anneden bir kurbana çeviren de bir erkekti.

Clarke, Sandra'yı avcıya dönüşmeye ikna etmişti.

"Sandra, rollerin değişmesi gerek. Bir kez daha yapmasına izin veremeyiz."

O... Aslında iki kişiydiler. Biri tecavüz ederken diğeri kurbanı tutmuştu. Tecavüz gazetelere çıkınca iki kadın daha aynı şeyden şikâyetçi olmuştu. Onlar da cinsel ve fiziksel olarak saldırıya uğramış olsalar da kanunun gözünde başlarına gelen şey tecavüz değildi. Kadınların anlattıkları neredeyse aynıydı: Üçü de bekârlar kulübünün müdavimiydi; üçü de kulübün düzenlediği etkinliklerde yer almıştı; üçü de eve tek başına dönmüştü.

Bir adam yaya olarak gelip onları yakalamış, diğeri de bir kamyonetle yanlarına park etmişti. Saldırı, zemini muşamba gibi bir şeyle kaplı bir kamyonetin arkasında gerçekleşmişti. Sonra da şehrin dışında bir yerde kamyonetten atılmış ve kimseye bir şey söylememeleri ya da polise gitmemeleri konusunda ikaz edilmişlerdi.

"Bekârlar kulübüne gidersen başına gelecek budur."

Seks Suçlarına destek olarak geldiği küçük ofisinde oturan Siobhan Clarke tecavüzcünün son sözlerini düşünüyordu. Bir şeyden emindi: Saldırganın kendine güveni arttıkça saldırılarının şiddeti de artıyordu. Saldırıdan tecavüze geçmişti; ileride kim bilir neler yapacaktı? Bir şey kesindi: Bekârlar kulübüyle

bir bağlantısı vardı. Onları mı hedef alıyordu? Bilgiyi nereden alıyordu?

Artık Seks Suçlarında çalışmayıp St. Leonard'a dönmüş olmasına rağmen ona Sandra Carnegie davasında çalışma fırsatı verilmiş ve o da onu Marina'ya dönmeye ikna etmişti. Siobhan'ın düşüncesi: Gece kulübünde kendisi de olmasa kurbanlarının orada olduklarını nasıl bilebilirdi? İşi bırakan ya da atılanlar da dahil olmak üzere tüm kulüplerin üyeleri –şehirde üç tane vardı– sorgulanmıştı.

Sandra'nın yüzü asıktı ve Bacardi kola içiyordu. Gecenin büyük bölümünü önündeki masaya bakarak geçirmişti. Marina'ya gelmeden önce bara uğramışlardı. Âdetleri şuydu: Bazen barda buluşur ve sonra başka bir yere giderlerdi; bazen de oldukları yerde kalırlardı; arada bir de bir şey yaparlardı – dans ya da tiyatro gezisi. Tecavüzcünün onları bardan sonra takip etmesi mümkün olsa da yüksek ihtimalle kendini daha rahat gizleyebileceği dans pistinde başlamıştı. Onlarca aynı şeyi yapan erkeğin içinde ayırt edilmesi mümkün olmazdı.

Clarke bir bekârlar grubunu sadece görerek tanımanın mümkün olup olmadığını merak etti. Hem erkek hem de kadınlardan oluşan epey büyük bir grup olurdu. Ama o zaman gören bunun bir ofis partisi olduğunu düşünürdü. Gerçi kimsede nikâh yüzüğü olmazdı... Ayrıca yaş yelpazesi daha geniş olsa da hiç kimse çömez bir memurla karıştırılmazdı. Clarke, Sandra'ya onun grubunu sormuştu.

"Sadece eşlik ettiler. Huzurevinde çalıştığımdan yaşıtlarımla tanışma şansım yok. Bir de David var. Dışarı çıkmak istediğimde ona annem bakar." Da-

vid on bir yaşındaki oğluydu. "Sadece refakat, hepsi bu."

Gruptaki diğer kadın da yaklaşık aynı şeyi söyleyip bekârlar grubunda tanışılacak erkeklerin "pek de matah şeyler olmadığını" eklemişti. Ama kadınlar iyiydi: Yine aynı refakat olayıydı.

Masanın kenarında oturan Siobhan'a iki kez dans teklifi gelmiş ve o ikisini de reddetmişti. Kadınlardan biri masanın üzerinden uzanmıştı.

"Sen yenisin!" diye bağırmıştı. "Kokusunu alırlar!" Sonra da arkasına yaslanıp gülerek kirli dişlerini ve kokteylden yeşile dönmüş dilini sergiledi.

"Moira sadece kıskanıyor," demişti Sandra. "Onu dansa kaldıranlar genelde tüm günlerini otobüs kartı almak için kuyrukta geçirenler."

Moira söyleneni duymasa da aleyhine bir şey olduğunu sezerek pis pis bakmayı ihmal etmedi.

"Tuvalete gitmem gerek," dedi Sandra.

"Ben de gelirim."

Sandra başını salladı. Clarke söz vermişti: Onu bir saniye bile gözünün önünden ayırmayacaktı. Çantalarını alıp kalabalığı ite kaka yürümeye başladılar.

Tuvalet boş olmasa da hiç değilse daha serindi ve kapı da sesi engelliyordu. Clarke kulaklarının sesten uyuştuğunu hissetti, boğazı da sigara dumanı ve bağırmak zorunda kalması yüzünden sızlıyordu. Sandra kabin sırasına geçerken Clarke lavaboya gitti. Aynada kendine baktı. Genelde makyaj yapmazdı ve yüzünün değişmesi onu şaşırtmıştı. Rimel gözlerini cazipten ziyade sert gösteriyordu. Elbisesinin askılarını çekti. Ayaktaydı ve elbisenin etekleri dizindeydi.

Ama oturduğunda neredeyse karnına kadar geliyordu. O elbiseyi daha önce sadece iki kez giymişti: bir düğünde ve bir akşam yemeğinde. Aynı sorunu yaşadığını hatırlamıyordu. Yoksa göbek mi yapmıştı? Yarın dönüp göbeğini görmeye çalışırken dikkati saçlarına kaydı. Kısa: Kısa severdi. Yüzünü daha uzun gösterirdi. Aceleyle elini kurutmaya giden bir kadın ona çarptı. Kabinlerin birinden homurtular yükseldi: Birisi uyuşturucu mu çekiyordu? Tuvalet sırası sohbetleri: en güzel kalçaya sahip gecenin gözdesi hakkında yorumlar. Hangisi daha önemliydi: Büyük penis mi yoksa büyük cüzdan mı? Sandra kabinlerden birine girdi. Clarke kollarını kavuşturup bekledi. Birisi önünde durdu.

"Kondom görevlisi misin nesin?"

Kuyruktakiler güldü. Duvardaki makinenin yanında durduğunu fark edince kadının para atmasına mani olmamak için kenara çekildi. Clarke kadının sağ elini fark etti. Karaciğer lekeleri, sarkmış deri. Sol eli hazneye gitti: Parmağında yüzük olmasa da izi hâlâ duruyordu. Muhtemelen yüzük çantasındaydı. Yüzü bronzdu, umutlu ama tecrübeyle sertleşmişti. Göz kırptı.

"Hiç belli olmaz."

Clarke zoraki gülümsedi. Karakolda Marina'daki bekârlar gecesine bir sürü isim verildiğini duymuştu: Jurassic Park, Grab-a-Granny. Her zamanki erkek şakaları. Canını sıksa da nedenini bilmiyordu. Zorda kalmadıkça gece kulüplerine giden biri değildi. Gençken bile –lise ve üniversite yıllarında– oralardan uzak durmuştu. Aşırı gürültü, duman, içki ve salaklık. Ama bu kadar basit olamazdı. Hiberni-

an futbol takımını tutuyordu ve tribünler sigara dumanı ve testosteronla doluydu. Ama stadyumdakilerle Marina gibi yerdekiler arasında bir fark vardı: Kadın avcıları futbol taraftarlarının arasında dolaşmazdı. Easter Yolunda kendini emniyette hissederdi: Hatta fırsatı olduğunda deplasman maçlarına bile giderdi. Her maçta aynı koltuk... Etrafındaki simalar tanıdık olurdu. Ve sonrasında... Kalabalığa karışıp sokaklara akardı. Hiç kimse onunla konuşmayı denemezdi, çünkü kimsenin oraya onun için gelmediğini biliyordu.

Kabinin sürgüsü açıldı ve Sandra dışarı çıktı.

"Nihayet," diye bağırdı birisi. "Ben de orada bir erkeklesin zannetmiştim."

"Erkekleri sadece bir yerimi silmek için kullanırım," dedi Sandra. Sesi bir şakaya göre fazla sert çıkmıştı. Sandra aynada makyajını düzeltti. Ağlamıştı. Gözlerinin kenarlarında kırmızı damarlar belirmişti.

"İyi misin?" diye sordu Clarke usulca.

"Daha kötü de olabilirdim, sanırım." Sandra aynadaki aksine baktı. "Hamile de kalabilirdim, değil mi?"

Tecavüzcü kondom taktığından geride delil bırakmamıştı. Tüm sabıkalıları inceleyip bazılarını elemişlerdi. Sandra kadın düşmanlarından oluşan fotoğraf albümüne bakmıştı. Sadece yüzlerine bakmak bile bir kadının kâbus görmesine yeterdi. Pejmürde, boş bakışlı ve zayıf çeneli. Bu süreci yaşayan kurbanların soramadığı ve Clarke'ın şöyle ifade edebileceğini düşündüğü soruları vardı: *Şunlara bak, onların bize bunu yapmasına nasıl izin verdik? Asıl zayıf görünen onlar.*

Evet, resimleri çekilirken utanç, yorgunluk ve teslimiyet yüzünden zayıftılar. Ama gerektiği anda nefretle doluyken güçlüydüler. Aslında çoğu tek çalışırdı. Siobhan ikinci adamı merak etti. Onun bu işten ne menfaati vardı?

"Gözüne birini kestirdin mi?" diye sordu Sandra. Ruj sürerken dudakları hafifçe titriyordu.

"Hayır."

"Evde biri var mı?"

"Olmadığını biliyorsun."

Sandra hâlâ aynada kendisine bakıyordu. "Ben sadece bana anlattıklarını biliyorum."

"Sana gerçeği anlattım."

Uzun sohbetleri sırasında Clarke kural kitabını bir kenara bırakarak Sandra'ya açılmış, sorularını cevaplamış ve polis kimliğinden sıyrılarak gerçek kişiliğine bürünmüştü. Başta Sandra'yı kendi safına çekmek için bir numara olarak başlasa da daha sonra bambaşka bir şeye dönüşmüştü. Clarke söylemesi gerekenden çok daha fazlasını söylemişti. Ama görünen o ki Sandra ikna olmamıştı. Bunun nedeni dedektife güvenmemesi mi yoksa Clarke'ın da sorunun bir parçası, Sandra'nın tam olarak güvenemeyeceği biri haline gelmesi miydi? Nihayetinde tecavüze kadar tanışmıyorlardı; o olmasa hiç tanışmayacaklardı. Clarke, Marina'da Sandra'nın arkadaşı gibi davranıyordu, ama bu da diğer bir numaraydı. Onlar arkadaş değildi; muhtemelen de hiç olmayacaklardı. Onları bir araya getiren vahşi bir saldırıydı. Sandra'nın gözünde Clarke ona daima unutmak istediği o geceyi hatırlatan kişi olarak kalacaktı.

"Daha ne kadar kalacağız?" diye sordu.

"Sana kalmış. Ne zaman istersen o zaman gideriz."

"Ama gidersek onu kaçırabiliriz."

"Sandra, senin hatan değil. Herhangi bir yerde olabilir. Ben sadece bir deneyelim dedim, hepsi bu."

Sandra aynadan döndü. "Yarım saat daha kalalım." Saatine baktı. "Anneme on iki olmadan döneceğime söz verdim."

Clarke başını sallayıp Sandra'nın peşi sıra, yıldırımlarla aydınlanan karanlığa döndü, ışık gösterisi sanki tüm enerjiyi salona aktarmış gibiydi.

Masaya döndüklerinde Clarke yerine başkasının oturmuş olduğunu gördü. Elindeki bardakta portakal suyuna benzeyen bir şey olan genç bir adam. Kulüp üyeleri onu tanıyor gibiydi.

Clarke ve Sandra yaklaşırken, "Affedersiniz," deyip ayağa kalktı. "Yerinize oturmuşum." Clarke'a baktıktan sonra elini uzattı. Clarke elini tutunca adamın tutuşu sertleşti. Elini bırakmaya niyeti yok gibiydi.

"Gel, dans edelim," deyip onu dans pistine doğru çekti. Clarke, onu takip etmekten başka seçeneği olmadan, fırtınanın merkezine doğru gidip diğerlerine karıştı. Dönüp baktığında masadan artık görülmediğini fark etti, hiç durmadan devam edip pisti ve barlardan birini de geçip girişe yöneldiler.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Clarke. Adam etrafına baktı, memnun olduktan sonra ona doğru eğildi.

"Seni tanıyorum," dedi.

Birden o da onu bir yerlerden gözünün ısırdığını fark etti. Düşünmeye başladı. Hapse tıkılmasına yardım ettiği birisi miydi? Etrafına baktı.

"St. Leonard'da çalışıyorsun, değil mi?" diye devam etti adam. Bileğini tutan adamın eline baktı. Adam baktığını fark edince onu bıraktı. "Affedersin," dedi. "Ben sadece..."

"Kimsin sen?"

Onu tanımaması ağırına gitmiş gibiydi. "Derek Linford."

Kadının gözleri kısıldı. "Fettes mi?" Başını salladı. Resmini haber bülteninde görmüştü ya da ona merkezdeki kantinde denk gelmişti. "Burada ne işin var?"

"Aynısını benim de sormam gerek."

"Sandra Carnegie'yle birlikteyim." Düşündü: *Hayır, onunla değil, seninleyim. Onu yalnız bıraktım. Ona söz vermiştim.*

"Evet, ama ben..." Yüzünü buruşturdu. "Ah, o tecavüze uğramıştı, değil mi?" Adam baş ve işaret parmağıyla burnunun iki yanını ovaladı. "Kimlik tespitine mi çalışıyorsun?"

"Evet," dedi Clarke. "Sen de üye misin?"

"Öyleysem ne olur?" Bir cevap bekliyor gibi görünse de Clarke sadece omuz silkti. "Bu verebileceğim türde bir bilgi değil, Dedektif Polis Memuru Clarke." Rütbesini konuşturarak onu ikaz etmişti.

"Sırrın benimle güvende, Dedektif Müfettiş Linford."

"Ah, konu sırlardan açılmışken..." Ona bakıp başını hafif yana yatırdı.

"Senin Suç Soruşturmaları Bürosundan olduğunu bilmiyorlar, değil mi?" Omuz silkme sırası adama geldi. "Tanrım, onlara ne söyledin?"

"Fark eder mi?"

Clarke düşündü. "Dur bakalım. Biz kulüp üyeleriyle konuştuk ve aralarında sen yoktun."

"Ben geçen hafta katıldım."

Clarke'ın kaşları çatıldı. "Demek böyle oynayacağız?"

Linford tekrar burnunu ovaladı. "Dans ettiğimize göre masaya dönebiliriz. Sen bir tarafta otur, ben de diğerinde. Bir daha konuşmamıza gerek yok."

"Ne hoş."

Sırıttı. "Onu kastetmedim. Tabii ki konuşabiliriz."

"Vay canına, teşekkürler."

"Aslında bu öğleden sonra akıl almaz bir şey oldu." Kadının kolunu tutup onu tekrar içeri götürdü. "Bardan içki almama yardım edersen sana olanı anlatırım."

"Hıyarın teki."

"Olabilir," dedi Clarke, "ama oldukça tatlı bir hıyar."

John Rebus sandalyesindeydi ve telsiz telefonu da kulağındaydı. Sandalyesi camın kenarında duruyordu. Perde yoktu ve kepenkler de açıktı. Oturma odasının ışıkları kapalıydı, sadece koridordaki altmış vatlık ampul yanıyordu. Ama sokak lambalarının turuncu ışıkları onlara fazlasıyla yetiyordu.

"Ona nerede denk geldim dedin?"

"Demedim." Sesindeki alaycılığı sezebiliyordu.

"Tümü çok gizemli."

"Senin iskeletin yanında hiç kalır."

"İskelet değil. Daha ziyade mumya."

Kısa ve keyifsiz bir kahkaha attı. "Arkeolog az kalsın benim kollarıma atlıyordu."

"Peki, sonuç ne?"

"Olay Yeri İnceleme Ekibi gelip mekânı kapattı. Gates ve Curt, Skelly'ye ancak pazartesi sabahı bakabilecek."

"Skelly mi?"

Rebus geçip giden ve park yeri arayan bir arabaya baktı. "İsmi Bobby Hogan buldu. Şimdilik idare eder."

"Cesedin üzerinde bir şey yok muydu?"

"Sadece kıyafetleri vardı: İspanyol paça kot pantolon ve Stones tişörtü."

"Şansımıza aramızda bir uzman var."

"Eğer rock dinozoru demek istiyorsan iltifat kabul ederim. Evet, *Some Girls*'ün kapağıydı. Albüm 78'de çıktı."

"Cesette tarihi anlamayı sağlayacak başka bir şey yok muydu?"

"Cepleri boştu. Yüzük ya da saat de yok." Kendi saatine baktı: gece iki. Ama uyanık olduğunu tahmin ederek onu aramıştı.

"Müzik setinde ne var?" diye sordu Clarke.

"Verdiğin kaset."

"Blue Nile mı? Dinozorluk buraya kadarmış. Sence?"

"Bence ukalalık hastalığına yakalanmışsın."

"Bunu babam yaşında biri dediğine göre kulak vermem gerek."

"Seni dizime oturtacak değilim."

"Dikkatli ol, Müfettiş. Bugünlerde böyle bir şey söylediğin için görevinden alınabilirsin."

"Yarın maça gidiyor muyuz?"

"Cezamızı çekmeliyiz. İstersen yedek bir yeşil-beyaz atkım var."

"Ben de çakmak getiririm. Saat ikide Mather'da, tamam mı?"

"Seni bekleyen bir bira olacak."

"Siobhan, bu gece her neyin peşindeysen..."

"Evet?"

"Sonuç alabildin mi?"

"Hayır," dedi, sesi birden bitkin çıkmıştı. "Golsüz beraberlik bile yok."

Telefonu kapatıp viski kadehini doldurdu. "Bu akşam kibarlığın üzerinde, John," dedi kendi kendine. Çoğu akşam doğrudan şişeden içerdi. Hafta sonu gelmişti ve planlarına bir de futbol maçı eklenmişti. Oturma odası gölgeler ve sigara dumanı doluydu. Daireyi satıp daha az hayaleti olan bir yer almayı düşünüyordu. Yine de onlardan başka dostu yoktu: ölü meslektaşları, kurbanlar ve biten ilişkiler. Şişeye uzandığında boş olduğunu gördü. Ayağa kalkınca zeminin sallandığını fark etti. Camın altındaki çantasında yeni bir şişe olduğunu düşünse de çantanın boş olduğunu gördü. Camdan bakınca asık suratlı yüzünün aksini fark etti. Şişe arabada mı kalmıştı? Eve iki şişeyle mi yoksa bir taneyle mi gelmişti? Gecenin ikisi olsa bile içki alabileceği bir düzine yeri düşündü. Şehir –onun şehri– dışarıda onu bekliyor, ona kara ve titrek kalbini göstermek istiyordu.

"Sana muhtaç değilim," dedi ve sanki camı kırıp kırılan camlarla birlikte aşağı düşmek istermiş gibi ellerini cama dayadı. Sokaktan iki kat yukarıdaydı.

"Sana muhtaç değilim," diye tekrarladı. Sonra da camdan uzaklaşıp paltosunu bulmaya gitti.

3

Cumartesi günü klan Witchery'de öğle yemeği yemişti.

Royal Mile'ın tepesinde bulunan güzel bir restorandı. Kale de komşuları sayılırdı. Bolca doğal ışık mevcuttu: Bir serada yemek yemek gibi bir şeydi. Roddy bunu annesinin 75'inci doğum günü için ayarlamıştı. Kadın ressam olduğundan, oğlu restoranı dolduran ışıktan memnun olacağını düşünmüştü. Ama hava bulutluydu. Pencereye yağmur damlaları düşüyordu. Bulutlar alçaktı; Kalenin tepesinde durursanız gökyüzüne dokunabileceğinizi zannederdiniz.

Surlarda yürümeye başladılar, annesi pek de etkilenmişe benzemiyordu. Çünkü buraya ilk kez yetmiş yıl önce gelmiş ve ondan sonra da belki yüz kez ziyaret etmişti. Öğle yemeği de moralini pek düzeltmese de Roddy yedikleri her yemek ve tattığı her yudum şaraba övgüler yağdırmıştı.

"Her şeyi hep abartırsın!" diyerek onu azarlamıştı annesi.

Buna cevap vermeyip puding kâsesine bakmakla yetinen adam sonunda başını kaldırıp Lorna'ya göz kırptı. Bunu yaptığında kadına erkek kardeşinin çocukluğunu hatırlattı, sürekli mahcup ve müşfik bir

hali vardı – günümüzde seçmenler ve TV mülakatları için ideal olan nitelikler.

Her şeyi hep abartırsın! Sanki masadakiler tadını almak istermiş gibi, bu kelimeler bir süre havada asılı kaldı. Sonunda konuşan Roddy'nin karısı Seona oldu.

"Acaba kime çekmiş?"

"Ne dedi? *Ne dedi?*"

Haliyle huzuru bozan da Cammo oldu: "Anne, sırf doğum günün diye..."

"Tamamla şu cümleni!"

Cammo iç çekip derin bir nefes aldı. "Sırf doğum günün diye Holyrood'a yürüyüşe gidelim."

Annesi ona baktı. Kadının gözleri firkateyn gövdesi gibiydi. Ama sonunda gülümsedi. Diğerleri Cammo'nun bu değişimi sağlama kabiliyetine imrendi. O anda bir büyücünün kudretine sahipmiş gibiydi.

Masada altı kişiydiler. En büyük oğul olan Cammo'nun saçları alnından geriye taranmıştı ve babasının altın kol düğmelerini takmıştı – babası ölürken ona miras bırakmıştı. Siyaset konusunda hiç anlaşamazlardı, Cammo'nun babası eski usul liberaldi. Cammo ise St. Andrews'ta okurken Muhafazakâr Partiye katılmıştı. Şimdi de Home Counties'de bir koltuğu vardı ve Swindon ve High Wycombe arasında çoğunlukla kırsal olan bir bölgeyi temsil ediyordu. Londra'da yaşıyor, gece hayatını ve bir şeylerin merkezinde olmayı seviyordu. Evliydi ve karısı bir ayyaş ve alışveriş bağımlısıydı. Nadiren birlikte olurlardı. Balo ve partilerde poz verirdi ve kolunda hep başka bir kadın olurdu.

İşte Cammo böyle biriydi.

Kuzeye gece trenle gelmişti; eleman eksiği yüzünden kulüp vagonunun açılmamasından şikâyet etmişti.

"Ne rezalet. Demiryolları özelleştirildiği halde hâlâ doğru düzgün bir viski soda içemiyoruz."

"Tanrım, viski soda içen hâlâ kaldı mı?"

Bunu öğle yemeğine gitmeye hazırlanırlarken evden çıkmadan önce Lorna söylemişti. Lorna sürekli abisiyle uğraşırdı. Ondan on bir ay daha küçüktü. Bu yeniden buluşma için zaman ayırmayı ihmal etmemişti. Lorna modeldi – ilerleyen yaşına ve azalan işlere rağmen hâlâ öyle olduğunda iddialıydı. 1970'lerde zirvedeyken şu anda ellisine merdiven dayamıştı. Hâlâ çalışıp Lauren Hutton ismini kullanmaya devam ediyordu. Cammo modellerle çıkmayı sevdiği gibi, o da zamanında milletvekilleriyle çıkmıştı. İkisi de birbirleri hakkında anlatılanları duymuştu. Görüştükleri nadir zamanlarda da boksörler gibi birbirlerinin etrafında dönmüşlerdi.

Cammo viski sodayı aperatif olarak kullandığını söyledi.

Bir de yeni kırk yaşına basmış bebek Roddy vardı. Kalben hep asi olsa da uygulamada öyle olduğu söylenemezdi. Geçmişte İskoçya Şubesinde bir bilimsel araştırmacı olan Roddy şimdi bir yatırım uzmanıydı. Kendisi İşçi Partisindendi. Abisi ideolojik silahlarla ateş kusarak geldiğinde elinde yeterli cephane bulunmuyordu. Ama Roddy orada büyük bir vakarla oturup cevap vermediğinde hiçbir mermi ona zarar veremezdi. Bir siyaset yorumcusu ona İskoç İşçi Partisinin Bay İşbitiricisi demişti, çünkü partinin mayınlarının etrafındaki toprağı temizle-

yip onları etkisiz hale getiriyordu. Diğerleri ona Bay Yalaka derdi, ki bu umut vadeden bir parlamento üyesi olarak ortaya çıkmasına yönelik yetersiz bir açıklamaydı. Aslında Roddy bugünkü etkinliği çifte kutlama olarak tasarlamıştı, çünkü Edinburgh West End'de İşçi Partisinin İskoçya Parlamentosu adayı olarak seçime katılacağı haberini almıştı.

"İşe bak." Şampanya servisi yapılırken Cammo gözlerini devirerek bunu söylemişti.

Roddy gülümseyip siyah saç perçemini kulağının arkasına atmıştı. Karısı Seona destek olarak kolunu tuttu. Seona sadık bir eşten fazlasıydı: Siyasi açıdan ikisinden de daha faaldi ve tarih öğretmenliği yapıyordu.

Billary – Cammo, Bill ve Hillary Clinton'a istinaden onlara öyle hitap ederdi. Öğretmenlerin çoğunun rejim düşmanı olduğunu düşünse de bu onu her fırsatta Seona'yla flört etmekten alıkoymamıştı. Lorna kendisini sorguladığında hep aynı cevabı verirdi: "Kaleyi içeriden fethediyorum. Lanet tarikatların yanına kalıyorsa Tory Partisinin neden yanına kalmasın?"

Lorna'nın kocası da orada olsa da yemeğin yarısını başı önde, kapıda telefonla konuşarak geçirmişti. Arkadan bakınca komik görünüyordu: Krem rengi keten takım ve sivri uçlu siyah ayakkabılara göre fazla göbekliydi. Ve beyazlaşan atkuyruğu – Cammo onunla tanıştığında hiç çekinmeden gülmüştü.

"Hugh, New Age bizden geçmedi mi? Yoksa bu yaşında profesyonel güreşçi mi oldun?"

"Bas git, Cammo."

Hugh Cordover 1970 ve 80'lerde bir rock yıldızıydı. Şimdiyse prodüksiyon ve müzik grubu me-

najerliğiyle uğraşıyordu ve Edinburghlu bir avukat olan kardeşi Richard kadar basının gözdesi değildi. Lorna'yla kariyerinin sonunda, bir danışman Lorna'nın şarkı söyleyebileceğine dair onu temin ettiğinde tanışmıştı. Kadın Hugh'un stüdyosuna geç ve sarhoş gelmişti. Kapıyı açıp kadının suratına bir bardak su atmış, ona gidip ayık olarak geri gelmesini söylemişti. Tekrar geri gelmesi on beş gün sürmüştü. O gece yemeğe çıkıp sabaha kadar da stüdyoda çalışmışlardı.

İnsanlar sokakta Hugh'u hâlâ tanısa da bunlar tanımaya değer kişiler değillerdi. Bu aralar Hugh Cordover kutsal kitabı olan siyah kaplı ajandasıyla yaşıyordu. Restoranda volta atarken telefonunu omzuyla kulağı arasını sıkıştırıp ajandasını açmıştı. Hiç durmadan toplantı ayarlıyordu. Annesi ışıkların açılmasını isterken Lorna da kadehinin üzerinden onu izlemeyi sürdürdü.

"Burası çok karanlık. Bana mezarlığı hatırlatmaya mı çalışıyorsunuz?"

"Evet, Roddy, bu konuda bir şey yap," dedi Cammo. "Nihayetinde bu senin fikrindi." Olabildiğince asık bir suratla etrafına baktı. Ama fotoğrafçılar gelmişti –birini Roddy, birini de bir dergi ayarlamıştı– ki bu da Cordover'ın masaya geri dönüp Grieve klanının diğer üyeleriyle birlikte sırıtarak poz vermesine neden oldu.

Roddy Grieve, Royal Mile'ın tamamını yürümelerini istememişti. Holiday Inn'in dışında onları bekleyen iki taksiden çok uzaklaşmışlardı. Ama annesi buna yanaşmadı.

"Eğer yürüyüşe çıktıysak yürürüz!" Bunu dedikten sonra dörtte üç gösteriş, dörtte bir ihtiyaçtan dolayı kullandığı bastonuyla yola düşüp taksicilerin parasını ödeme işini de Roddy'ye bırakmıştı. Cammo ona doğru eğildi.

"Her şeyi hep abartırsın." Annesinin güzel bir taklidiydi.

"İşine bak, Cammo."

"Keşke yapabilseydim, kardeşim. Ama medeniyete gidecek trene daha var." Saatine bakarmış gibi yaptı. "Ayrıca bugün annemin doğum günü; birden gidersem çok üzülür."

Ki Roddy bunun doğru olduğunu inkâr edemezdi.

"Bileğini burkacak," dedi Seona, tüm dikkatleri üzerine çekerek yokuş aşağı giden kayınvalidesine bakarak. Seona bazen bunun da gösteriş olduğunu düşünürdü. Alicia daima etrafındakilerin ve çocuklarının alakasını cezbetmenin yollarını ve araçlarını bilirdi. Allan Grieve sağken durum bu kadar vahim değildi – o, karısının acayipliklerini denetim altında tutabiliyordu. Ama artık Roddy'nin babası ölmüştü ve Alicia zoraki normal yaşadığı yılların acısını çıkarıyordu.

Gerçi Grieve ailesinin normal olduğunu söylemek zordu: Roddy ilk kez çıktıklarında Seona'yı ailesi hakkında uyarmıştı. Haliyle o zaten biliyordu –İskoçya'daki herkes Grieve ailesi hakkında az çok bir şey bilirdi– yine de düşüncelerini kendine saklamayı seçmişti. O zaman kendisine Roddy'nin onlar gibi olmadığını söylemişti. Hâlâ kendisine aynısını söylese de eskisi kadar inandırıcı değildi.

"Parlamento inşaat sahasına bakabiliriz," dedi Alicia, St. Mary Caddesi kavşağına geldiklerinde.

"Başka derdimiz yok mu?" diye cevap verdi Cammo, tahmin edileceği şekilde.

Alicia cevap vermedi ve hiçbir şey demeden Holyrood Park'a döndü. Seona güldüğünü belli etmemeye çalıştı: Küçük ama kayda değer bir zaferdi. İyi de kiminle savaşıyordu?

Cammo geride kaldı. Üç kadın birbirinin hızına uyum sağlıyordu. Hugh bir mağazanın önünde durmuş, yine telefonla konuşuyordu. Cammo, Roddy'nin yanına geldi, kardeşinden çok daha bakımlı ve iyi göründüğünden son derece memnundu.

"O notlardan bir tane daha aldım," dedi sohbet edermiş gibi.

"Ne notu?"

"Tanrım, sana söylemedim mi? Parlamentodaki ofisime geldiler. Onları sekreterim açtı. Zavallı kız."

"Nefret mektubu mu?"

"Hayran mektubu alan kaç milletvekili tanıyorsun?" Cammo hafifçe Roddy'nin omzuna vurdu. "Seçilirsen bunlara da katlanmak zorunda kalacaksın."

"Seçilirsem," diye tekrarladı Roddy tebessümle.

"Sen bu tehditleri duymak istiyor musun, istemiyor musun, onu söyle."

Roddy dursa da Cammo yürümeye devam etti. Roddy hemen ona yetişti.

"Ölüm tehdidi mi?"

Cammo omuz silkti. "Bizim meslekte olmayacak şey değil."

"Ne demişler?"

"Fazla bir şey yok. Sadece başımın belaya gireceği yazılı. İçlerinden birine iki tane de jilet konmuş."

"Polis ne dedi?"

Cammo ona baktı. "Bu yaşa geldin hâlâ kafan çalışmıyor. Emniyet kevgir gibidir, Roddy. Özellikle de işin içinde içki ve milletvekili olduğunda."

"Medyaya mı haber uçururlar?"

"Aynen öyle."

"Yine de..."

"Gazeteler bana nefes aldırmaz." Cammo sözlerinin sindirilmesini bekledi. "Artık özel hayat diye bir şey kalmaz."

"Ama ölüm tehdidi..."

"Palavra." Cammo burnunu çekti. "İkaz dışında bahsetmeye değmez. Günün birinde aynısı senin de başına gelebilir, küçük kardeşim."

"Tabii seçilirsem." Tekrar mahcup bir tebessüm, mahcubiyeti kavgaya olan iştahını perdeliyordu.

"Balık kavağa çıkınca," dedi Cammo. Sonra da omuz silkti. "Onun gibi bir şey." Önüne baktı. "Annem epey değişken, değil mi?"

Alicia Grieve, Alicia Rankeillor adıyla doğmuş ve ressam olarak şöhreti –ve serveti– de yine aynı isimle elde etmişti. Onun malzemesi Edinburgh'un kendine has ışığıydı. En meşhur eserlerinde –puzzle, posta kartı ve resimlerde kullanılırdı– bulutların arasından süzülen ışık huzmeleri Kale ve ötesindeki Lawnmarket'ı aydınlatırdı. Allan Grieve, ondan sadece birkaç yaş büyük olsa da, onun sanat okulundaki hocasıydı. Genç yaşta evlenmiş, ama kariyerleri oturana kadar çocuk yapmamışlardı. Alicia içten içe Allan'ın onun başarısını kıskandığını

hissederdi. Çok iyi bir hoca olsa da bir sanatçıda bulunan yeteneğe sahip değildi. Bir keresinde ona tablolarının aşırı doğru olduğunu ve sanatın biraz hüner gerektirdiğini söylemişti. Adam elini sıkıp cevap vermemiş ve ancak ölüm döşeğinde o laflarını ona hatırlatmıştı.

"O gün beni öldürdün, içimdeki tüm umudu yok ettin." Kadın tam itiraz edecekken onu susturdu. "Doğru olanı yaptın. Bende o kabiliyet yok."

Bazen Alicia da o kabiliyete sahip olmamayı dilerdi. Gerçi bu onu daha iyi ya da daha sevgi dolu bir anne yapacak değildi. Ama onu daha cömert ve sevgi dolu bir sevgili yapabilirdi.

Şu anda Ravelston'daki büyük bir evde diğerlerinin tablolarıyla –Allan'ın çerçeveli bir düzine resmi de dahildi– çevrili halde oturuyordu ve evi kısa süre önce kendi resimlerinin de sergilendiği Modern Sanat Galerisine yürüyüş mesafesindeydi. Hastalığını bahane ederek gitmemişti. Daha sonra gizlice, açılış saatinden sadece birkaç dakika sonra, yani mekânın en boş olduğu zamanda gitmiş ve eserlerinin onun aşina olmadığı tematik bir düzende dizildiğini görünce şok olmuştu.

"Bir ceset bulduklarından haberiniz var mı?" diye sordu Hugh Cordover.

"Hugh!" Cammo yine alaycıydı. "Demek aramıza döndün!"

"Ceset mi?" dedi Lorna.

"Haberlerdeydi."

"Ben iskelet olduğunu duydum," dedi Seona.

"Nerede bulmuşlar?" diye sordu Alicia, durarak Salisbury Kayalıkları manzarasına baktı.

"Queensberry House'ta bir duvarın içindeymiş." Seona yerini işaret etti. Giriş kapısının önünde durmuşlardı ve hepsi binaya bakıyordu. "Önceden hastaneydi."

"Kesin sıra beklerken ölmüş bir garibandır," dedi Hugh Cordover, ama dinleyen yoktu.

4

"Sen kendini ne zannediyorsun?"

"Ne?"

"Beni duydun." Jayne Lister kocasının kafasına bir yastık fırlattı. "O bulaşıklar dün geceden beri bekliyor." Başıyla mutfağı işaret etti. "Hallederim dememiş miydin?"

"Halledeceğim!"

"Ne zaman?"

"Bugün pazar. Dinlenme günü." İşi şakaya vurmaya çalışıyordu; tüm gününün ziyan olmasını istememişti.

"Senin için her gün dinlenme günü. Dün gece kaçta geldin?"

Adam onun arkasındaki televizyona bakmaya çalıştı: Çocuklar için sabah programı oynuyordu ve sunucu biraz acayipti. Nic'e ondan bahsetmişti. Şu anda oradaydı, telefonla konuşurken bir yandan da bir kart sallıyordu. Sabah uyandığınızda onu yanınızda bulduğunuzu hayal etsenize.

"Kaldır kıçını," dedi karısına.

"Lafı ağzımdan aldın." Kadın dönüp televizyonu kapattı. Jerry onu şaşırtan bir hızla kanepeden fırladı. Kadının yüzündeki ifade hoşuna gitti: şaşkınlık ve korku bir arada. Kadını kenara itip düğ-

meye uzansa da kadın onu saçlarından tutup geri çekti.

"Gece gündüz o Nic Hughes denen adamla dolaşıyorsun!" diye bağırdı. "Canının istediği gibi gelip gidebileceğini mi zannediyorsun?"

Adam kadının bileğini tutup sıktı. "Bırak!"

"Buna katlanacağımı mı zannettin?" Kadın acıyı umursamıyormuş gibiydi. Adam biraz daha sıkıp bileğini çevirdi. Kadın da adamın saçını daha sert çekti. Adam kafa derisinin yandığını hissetti. Kafasını geri savurunca kadının burnunun hemen üzerine geldi ve o kadarı yetti. Kadın bağırıp onu bıraktı. Adam yarım dönüp onu kanepeye doğru itti. Kadının ayağının çarptığı sehpa devrildi: küllük, boş kutular ve cumartesi gazetesi. Fırlayan eşyalardan bazıları tavana çarptı – yukarıdaki komşular yine şikâyet edecekti. Alnında adamın vurduğu yer kızardı. Sanki akşamdan kalma olması yetmiyormuş gibi, şimdi bu yüzden de başı ağrıyacaktı.

Bu sabah hesabını yapmıştı: sekiz pint ve iki bardak. Cebindeki bozukluklarla aynı sayıdaydı. Taksi sekiz sterlin tutmuştu. Hint yemeğinin parasını Nic ödemişti: körili et, güzeldi. Nic kulübe gitmek istemiş, ama Jerry havasında olmadığını söylemişti.

"Ya *ben* havamdaysam ne olacak?" demişti Nic. Ama Hint yemeğinden sonra o kadar da hevesli görünmemişti. İki ya da üç bar... Sonra da Jerry için taksi. Nic yürüyeceğini söylemişti. Şehrin ortasında yaşamanın faydası buydu: Ulaşımı dert etmek gerekmiyordu. Şehir dışındaysa ulaşım daimi bir sorundu. Otobüslere güven olmazdı ve hangi saate kadar çalıştıklarını da hiçbir zaman hatırlayamaz-

dı. Taksicilere dahi yalan söyleyip Gatehill'e gideceğim demek gerekirdi. Gatehill'e vardığınızda ya inip yürüyerek oyun sahalarından geçer ya da taksiciyi Garibaldi Estate'e kalan son kilometreyi de gitmeye ikna ederdiniz. Bir keresinde futbol sahasından geçerken Jerry gasp edilmişti: Dört beş kişiydiler ve hiçbir şey yapamayacak kadar sarhoş olduğundan kaderine razı olmuştu. O tarihten beri oradan koşarak geçiyordu.

"Çok adisin," dedi Jayne, alnını ovuşturarak.

"Sen başlattın. Ben orada uslu uslu yatıyordum. Birkaç saat daha bekleseydin..." Sesi yumuşadı. "Bulaşıkları yıkayacaktım. Sadece biraz kafamı dinlemem gerekiyordu, o kadar." Kollarını ona açtı. İşin aslı bu kavga onun azmasına neden olmuştu. Belki de Nic seks ve şiddetin aynı şey olduğu konusunda haklıydı.

Jayne ayağa kalktı, sanki onu görmüyor gibiydi. "Hiç heveslenme." Odadan çıkıp gitti. Asabi olduğundan çabuk sinirlenirdi. Bekli Nic haklıydı, belki Jerry daha iyisini bulabilirdi. Ama Nic'in işi, kıyafetleri ve her şeyi iyiydi. Konut finansmanı ve paraya rağmen Catriona onu terk etmişti. Jerry homurdandı: *Onu bekârlar gecesinde rastladığı biri için terk etti! Evli kadının bekârlar gecesinde ne işi var... Yetmezmiş gibi birisiyle tanışmış!* Hayat zalim olabilirdi; Jerry küçük nimetlere şükrederdi. Televizyonu açıp kanepeye kuruldu. Yerde duran bira kutusu sağlamdı. Kutuyu aldı. Çizgi film başlamıştı, ama sorun değildi: Çizgi filmleri severdi. Çocukları olmaması da sorun değildi: O hâlâ çocuk sayılırdı. Üst katta tepinen üç çocuk vardı... Ve bir de utanmadan *onun* gürültü yaptığını söylüyorlardı. Sonra gözüne

sehpadan yere düşen bir şey ilişti: kuruldan gelen mektup. Bize gelen şikâyetler ... sorunlu komşularla başa çıkma yetkisi ... falan filan. Duvarların bu kadar ince olması onun kabahati miydi? Lanet şeylerin üzerinde prizler bile zor duruyordu. Üst kattaki şerefsizler dördüncü çocuğu yapmayı denerken, sanki o da onlarla aynı yataktaymış gibi hissetmişti. Bir gece alkışladığını duyunca durmuşlardı. Duyulduklarını anlayınca bir daha sesleri çıkmamıştı.

Acaba Jayne'in sevişmemesinin nedeni bu mu diye düşündü; duyulma korkusu. İlk fırsatta bunu ona soracaktı. Öyle ya da böyle sonunda onunla yine sevişecekti. Onu öyle bağırtacaktı ki üst kattakileri düşünceye sevk edecekti. Televizyondaki o ufak tefek şeyin gürültücü olduğuna emindi. Böylesinin ağzını elinizle kapatmanız gerekirdi, ama havasızlıktan boğulmamasına dikkat etmeliydiniz.

Nic'in dediği gibi, bu kısmı çok önemliydi.

"Demek futbol seviyorsun?"

Derek Linford, Marina'dayken Siobhan'ın telefonunu almıştı. Cumartesi günü telesekreterine mesaj bırakıp pazar günü yürüyüş yapmak ister mi diye sormuştu. O yüzden şu anda, sıcak bir öğleden sonrasında diğer çiftlerle birlikte Botanik Bahçesinde yürüyorlardı. Ama diğerlerinden farklı olarak onlar futboldan bahsediyordu.

"Genelde cumartesi günleri giderim," dedi Siobhan.

"Kışın kapatıldığını falan zannederdim." Futbol hakkında bilgisi varmış gibi göstermeye çalışıyordu.

Onun bu gayreti Siobhan'ı gülümsetti. "Sadece premier lig öyle. Geçen sezon Hibs birinci lige indi."

"Ah, evet." Bir tabelaya geldiler. "Üşüdüysen tropik bahçeye geçebiliriz."

Siobhan başını iki yana salladı. "Ben iyiyim. Genelde pazar günleri bir şey yapmam."

"Öyle mi?"

"Bazen garaj satışına giderim, ama çoğunlukla evde otururum."

"Erkek arkadaşın yok demek ki?" Siobhan bir şey demedi. "Kusura bakma."

Omuz silkti. "Günah değil ya?"

"Bu meslekte başka insanlarla tanışmak çok zor."

Siobhan ona baktı. "Bekârlar kulübü ne güne duruyor?"

Linford kızardı. "Haklısın."

"Merak etme, kimseye söylemem."

Gülümsemeye çalıştı. "Teşekkürler."

"Aslında haklısın," diye devam etti Siobhan, "polisler haricinde birileriyle nasıl tanışacağız?"

"Suçluları unutma."

Söyleyiş tarzından Siobhan onun çok fazla suçluyla tanışmadığı gibi bir hisse kapılsa da yine de başını salladı.

"Galiba çay bahçesi açıldı," dedi. "Hazırsan..."

"Çay ve çörek." Onun koluna girdi. "Pazar günü için ideal."

Tabii yanlarındaki masada oturan çiftin yaramaz çocuğu ve bebek arabasında hiç durmadan ağlayan bebekleri sayılmazsa. Linford, sanki çocuk onun otoritesini kabullenip duracakmış gibi, dönüp çocuğa baktı.

"Bu kadar komik olan ne?" dedi Clarke'a dönerek.

"Bir şey yok."

"Bir şey olması lazım." Kahvesinin içindeki şeylere kaşıkla saldırmaya başladı.

Siobhan diğer aile duymasın diye sesini alçalttı. "Sadece onu hapse mi tıkacaksın diye merak ettim."

"Fena fikir değil." Epey ciddi görünüyordu.

Bir iki dakika sessizce oturduktan sonra Linford ona Fettes'i anlatmaya başladı. Siobhan ilk fırsatta ona sordu: "Peki çalışmadığın zamanlarda ne yaparsın?"

"Okuyacak bir sürü şey olur: ders kitabı ve dergiler. Sürekli meşgulüm."

"Çok ilginç."

"Öyle, çoğu insan..." Birden sesi kesilip ona baktı. "Dalga geçiyordun, değil mi?"

Kadın gülümseyerek başını salladı. Adam boğazını temizleyip yine kaşığıyla uğraşmaya başladı.

"Konuyu değiştirelim," dedi sonunda. "John Rebus nasıl biri? St. Leonard'da onunla çalışıyorsun, değil mi?"

Siobhan ona aslında konuyu değiştirmediğini söyleyecekti ki vazgeçip başını salladı. "Neden sordun?"

Omuz silkti. "Komiteyi pek ciddiye alıyormuş gibi görünmüyor."

"Muhtemelen başka bir şey yapmak istiyordur."

"Gördüğüm kadarıyla tek yaptığı ağzında sigarayla barda oturmak. Galiba alkol sorunu var."

Siobhan ona baktı. "Hayır," dedi soğuk bir ifadeyle.

Linford başını iki yana salladı. "Affedersin, sormamam gerekirdi. Nihayetinde senin iş arkadaşın."

Kadın cevap vermedi. Adam kaşığını çay tabağına bıraktı.

"Aptallık ettim," dedi. Bebek tekrar çığlık attı. "Burası yüzünden... Doğru düzgün düşünemiyorum." Ona bakma riskine girdi. "Gidelim mi?"

5

Pazartesi sabahı Rebus şehir morguna gitti. Genelde bir otopsi yapılırken o yan kapıdan doğruca izleme alanına geçerdi. Ama binanın hava filtreleme sistemi pek iyi çalışmadığından tüm otopsiler hastanede yapılıyor ve morg da sadece depolama için kullanılıyordu. Parkta hemen dikkat çeken gri Bedford kamyonetlerden yoktu – çoğu şehirden farklı olarak Edinburgh morgu tüm cesetleri alır ve cenazeciler işe daha sonra dahil olurdu. Personel kapısından içeri girdi. Kâğıt odasında –işçiler orada kâğıt oynayarak vakit öldürdüğünden öyle deniyordu– kimse olmadığından depoya gitti. Oranın sorumlusu olan Dougie, üzerinde beyaz önlük ve elinde bloknotla orada duruyordu.

"Dougie," diyerek geldiğini haber verdi Rebus.

Dougie tel çerçeveli gözlük camlarının ardından ona baktı.

"Günaydın, John." Adamın gözleri gülüyordu. Hep Edinburgh'un ölü bölgesinde çalıştığını söylerdi.

Rebus yüzünü buruşturarak Dougie'ye ortamdaki nahoş kokuyu fark ettiğini gösterdi.

"Evet, bu seferki kötü," dedi Dougie. "Yaşlı bir kadın. Bir hafta kadar önce ölmüş." Başıyla en kötü kokan cesetlerin konduğu Çürüme Odasını işaret etti.

"Benimki ondan çok daha uzun zaman önce ölmüş."

Dougie başını salladı. "Ama geç kaldın. Çoktan götürdüler."

"Götürdüler mi?" Rebus saatine baktı.

"Bizden iki kişi bir saat önce onu Western General'a götürdü."

"Otopsi on birde yapılmayacak mıydı?"

Dougie omuz silkti. "Adamın çok ısrarcı ve ikna ediciydi. İki silahşorun günlüklerini değiştirmesini sağlamak kolay iş değildir."

İki Silahşor: Dougie'nin Profesör Gates ve Dr. Curt'e verdiği isim. Rebus kaşlarını çattı.

"Adamım mı?"

Dougie ismine bakmak için bloknotuna baktı. "Dedektif Müfettiş Linford."

Rebus hastaneye vardığında Gates ve Curt'ün katıldığı otopsi çoktan başlamıştı. Profesör Gates kendisini iri kemikli olarak tarif etmeyi tercih ederdi. Uzun boylu ve sıska olan meslektaşının tam zıttı olduğuna şüphe yoktu. Gates'in on yıl gerisinden gelen Curt'ün sürekli boğazını temizlemesini yeni gelenler Gates'in çalışmasına dair yapılan yorumlara yoruyorlardı. Günde otuz sigaraya çıkan tiryakiliğinden haberleri yoktu. Curt'ün burada geçirdiği her dakika sigarayla arasının biraz daha açılmasına neden oluyordu. Yolda aklı başka yerlerde olan Rebus'un canı birden sigara çekti.

"Günaydın, John," dedi Gates, başını kaldırıp bakarak. Plastik önlüğünün altına beyaz bir gömlek giymiş, kırmızı sarı çizgili bir kravat takmıştı. Kra-

vatı bir şekilde gri takımı arasında kendini göstermeyi başarıyordu.

"Koşuya mı çıktın?" diye sordu Curt. Rebus nefes nefese olduğunun farkındaydı. Elini alnında gezdirdi.

"Hayır, ben sadece..."

"Buna devam ederse çok geçmeden teneşirdeki o olacak," dedi Gates, Curt'e bakarak.

"Komik olmaz mıydı?" diye cevap verdi Curt. "Çörek ve pancar dolu bir sindirim sistemi."

"Adamın derisi o kadar kalın ki bize neşter yerine balta gerekir." İkili güldü. Rebus her otopside iki patoloğu şart koşan kanuna bir kez daha küfretti.

Ceset –sadece deri ve kemikten ibaret olup derinin bir kısmı kaldırılmıştı– paslanmaz çelikten dar bir masanın üzerindeydi, kanın dışarı akmaması için kenarları yüksekti. Oysaki toz ve örümcek ağından başka bir şey olmayan cesette hiçbir hayati sıvı kalmamıştı. Kafatası, başka bir yerde olsa sıradışı bir satranç tahtası zannedilebilecek, ahşap bir kaidenin üzerinde duruyordu.

"Beyler, sohbetin yeri ve zamanı vardır." Ses Linford'a aitti. İki patologdan da genç olsa da ses tonu onları susturmaya yetti. Sonra gözlerini Rebus'a dikti. "Günaydın, John."

Rebus ona doğru yürüdü. "Bana program değişikliğini haber verdiğin için teşekkürler."

Linford gözlerini kırptı. "Bir sorun mu var?"

Rebus ona baktı. "Hayır, hiçbir sorun yok." Odada başkaları da vardı: iki hastane teknisyeni, bir polis fotoğrafçısı, Olay Yeri İncelemeden biri ve savcılıktan takım elbiseli, şık bir adam. Otopsiler daima

kalabalık olurdu ve herkes ya işiyle ilgilenir ya da huzursuzca kımıldanıp dururdu.

"Hafta sonu biraz hazırlık yaptım," dedi Gates odadakilere hitaben. "O yüzden bozulmaya bakarak dostumuzun yetmişlerin sonu seksenlerin başında öldüğünü söyleyebilirim."

"Kıyafetleri incelemeye gitti mi?" diye sordu Linford.

Gates başını salladı. "Bu sabah Howdenhall'a vardı."

"Genç bir adamın kıyafetleri," diye ekledi Curt.

"Belki de yaşlı biri genç görünmeye çalışıyordu," dedi fotoğrafçı.

"Saçında beyaz yok. Gerçi bu ille de bir şey ifade etmez." Gates bir bakışla fotoğrafçıya teorilerinden hazzetmediğini anlatmayı başardı. "Laboratuvar daha kesin bir ölüm tarihi verir."

"Nasıl ölmüş?" Bunu soran Linford'dı. Genelde Gates bu tür sabırsızlıkları cezasız bırakmazdı, ama genç Dedektif Müfettiş karşısında sanki biraz farklı davranıyordu.

"Kafatası çatlağı." Curt kalemle bölgeyi işaret etti. "Ölümden sonra da olabilir. Ölüm nedeni olmaması mümkün." Rebus'a baktı. "Her şey Olay Yeri İnceleme Ekibinin sonuçlarına kaldı."

Olay Yeri İnceleme Memuru kalın bir deftere not alıyordu. "Üzerinde çalışıyoruz."

Rebus ne aradıklarını biliyordu – öncelikle cinayet silahı ve sonra da kan benzeri bir delil. Kanın kalıcı olmak gibi bir huyu vardı.

"Şömineye nasıl gelmiş peki?" diye sordu.

"Bu bizim ilgi alanımıza girmez," dedi Gates, Curt'e bakıp gülümseyerek.

"Bunu şüpheli ölüm olarak mı kaydedeceğiz?" diye sordu Savcılık Görevlisi, kısa boyu ve çelimsizliğini bariton sesiyle telafi ediyordu.

"Evet, galiba öyle." Gates doğrulup aletlerinden birini metal tepsiye koydu. Rebus ancak bir süre sonra patoloğun eldivenli elinde bir şey olduğunu fark etti. Büyük bir şeftali ebadında buruşuk bir şeydi.

"Adamın kalbi," deyip elindekini inceledi Gates.

"Başlangıcı kaçırdın," dedi Curt, Rebus'a. "Göğüs kafesinin derisi üzerinde bir yarık vardı. Farelerin işi olabilir..."

"Tabii ya," dedi Gates. "Bıçak taşıyan fareler." Organı meslektaşına gösterdi. "Üç santimlik bir yarık. Mutfak bıçağı olabilir."

"Şüpheli ölüm," diye mırıldandı Savcılık Görevlisi ve defterine bir şeyler yazdı.

"Bana söylenmesi gerekirdi," dedi Rebus. Hastanenin otoparkına dönmüştü ve Derek Linford'ın Big House'a dönmesine izin vermiyordu.

"Seni tanıyorum, John. Sen bir takım oyuncusu değilsin."

"Sana göre takım oyunculuğu bu mu? Beni dışlamak mı?"

"Bak, belki de haklısın. Sadece o kadar abartacak bir şey olduğunu düşünmüyorum."

"Ama bu bizim davamız değil mi?"

Linford yeni BMW'sinin kapısını açtı. Bir 3-Serisi olsa da şimdilik ona yeterdi. "Ne açıdan?"

"PPİK. Biz bulduk."

"Brifingimizde yoktu."

"Yapma, zaten başka kim ister ki? Parlamentonun binasında çözülmemiş bir dava isteyeceğini mi zannediyorsun?"

"Yirmi yıl önceki bir cinayet: Uykularını kaçıracağını zannetmem."

"Olabilir, ama basın işin peşini bırakmaz: Holyrood'un kirli geçmişi, kan bulaşmış bir parlamento."

Linford homurdansa da düşünmeden edemeyip sonunda gülümsedi. "Sen hep böyle misindir?"

"Bence Skelly bizim."

Linford kollarını kavuşturdu. Rebus onun aklından geçeni biliyordu: Soruşturma parlamentoya bulaşacaktı; bunun için milletvekilleriyle görüşmeleri gerekecekti. "Bunu nasıl yapacağız?"

Rebus elini BMW'nin üzerine koyunca Linford'ın bakışını fark edip elini hemen çekti. "Oraya nasıl gelmiş? Yirmi yıl önce burası hastaneydi. İçeri girip bir duvarı yıkarak cesedi arkasına koymanın kolay bir şey olduğunu zannetmem."

"Sence hastalar fark eder miydi?"

Gülümseme sırası Rebus'a geldi. "Biraz eşelemek gerekecek."

"Galiba senin uzmanlık alanın."

Rebus başını iki yana salladı. "Ben yeterince yaptım."

"Bu da ne demek?"

Hayaletleri kastetse de açıklamakla uğraşacak değildi. "Grant Hood ve Ellen Wylie'den ne haber?" dedi onun yerine.

"Onlar ister mi?"

"Seçenekleri olduğunu zannetmem. Hiç rütbeyi konuşturmak tabirini duydun mu?"

Linford düşünceli bir ifadeyle başını salladı. Ardından arabaya binse de Rebus'un eli kapıyı kapatmasına mani oldu.

"Bir şey daha var. Siobhan Clarke dostumdur. Onu mutsuz eden beni de eder."

"Sakın söyleme: Öfkeli halini görmek istemez miyim?" Linford tekrar ama bu kez soğuk bir ifadeyle gülümsedi. "Siobhan'ın onun adına hareket ettiğini duyduğunda memnun olacağını zannetmem. Özellikle de tümü kafanın içindeyse. Hoşça kal, John."

Linford motoru çalıştırdı, sonra da vitesi boşa alıp cep telefonunu açtı. Birkaç saniye dinledikten sonra Rebus'a bakıp camı açtı.

"Araban nerede?"

"İki sıra geride."

"Beni takip et." Linford telefonu kapatıp yolcu koltuğuna attı.

"Neden? Ne Oldu?"

Linford iki elini direksiyona koydu. "Queensberry House'ta bir ceset daha bulunmuş." Camdan ona baktı. "Ama bu seferki biraz daha taze."

6

Geçen cuma yazlığın önünden geçmişlerdi. Hastaneye ait derme çatma bir binaydı ve arazinin içerisinde, Majestelerinin kiraz ağacının yanı başında duruyordu. Ağaç gibi, yazlık ev de yıkılacaktı. Ama şimdilik depo olarak iş görüyordu; içinde kıymetli bir şey olmadığından kilitli değildi. Zaten ahşap aksamının çoğu döküldüğünden kilit konsa da işe yaramazdı.

İşte ceset burada, boya tenekeleri, çöp torbaları ve kırık aletler arasında bulunmuştu.

"Böyle ölmek istediğini hiç zannetmem," dedi Linford, etrafındaki karmaşaya bakarak. Üniformalılar yazlık ve civarını kordona alıyordu. Baretli işçilere dağılmaları söylenmişti. Bir grup yıkılacak binalardan birinin üzerine toplanmış, devam eden çalışmaları izliyordu. Belki diğer işçiler de onlara katılırdı. Belki çatı çökerdi. Daha gün ortası bile olmadan Rebus en kötü ihtimalleri tasavvur etmeye başlamış, bir yandan da durumun olabileceği kadar kötü olması için dua etmişti. Saha müdürü güvenlik kulübesinde sorgulanırken bir yandan da tüm polis memurlarının baret takması gerektiğini söylüyordu. Rebus ve Linford kulübeden birer tane almıştı. Olay Yeri İnceleme Ekibi türlü teçhizatını alana yaymak-

la meşguldü. Bir doktor, adamın öldüğünü ilan etti; müsait patologlar çağrıldı. Holyrood Yolundaki tüm trafik, ışıklarla kontrol edilen tek şeride indirildi. Olay mahalline polis araba ve minibüsleri gelmişti (Dougie'nin kullandığı gri morg arabası da aralarındaydı), kuyruklar oluşmuş, tansiyon yükselmeye başlamıştı. Korna sesleri gittikçe artarak mor renkli gökyüzüne doğru yükselmeyi sürdürdü.

"Kar yağacak," dedi Rebus. "Havada kar soğuğu var." Yine de dün hava ılıktı ve yağmur nisan yağmurundan farklı değildi. On iki derece.

"Şimdi asıl derdiğimiz hava değil," diyerek onu tersledi Linford. Cesede yakın olmak, yazlığın içine girmek istiyordu, ama cinayet mahallinin emniyetinin sağlanması şarttı. Kuralları biliyordu; girerse arkada iz bırakabilirdi.

"Doktor kafatasının arkasının kırılıp açılmış olduğunu söyledi." Başını salladıktan sonra Rebus'a baktı. "Tesadüf mü acaba?"

Rebus elleri ceplerinde, omuz silkti. Bu sabah henüz ikinci sigarasını içiyordu. Linford'ın bir şeyin tadını aldığını biliyordu: Terfinin kokusunu almıştı. Hızından memnun değildi ve şimdi de karşısında bir dava, hem de büyük bir dava duruyordu. Kendisini o davanın merkezinde görüyordu. Medyanın ilgi odağı olmuştu ve halk bir sonuç alınması için yanıp tutuşuyordu. Bu sonucu da ancak o alabilirdi.

"Benim yetki alanımda sayılır," dedi Linford. "Dean Village'da bir dairem var."

"Ne hoş."

Linford mahcup olmuş gibiydi.

"Merak etme," dedi Rebus. "Bu tür zamanlarda hepimiz stres atmak için saçma sapan şeyler söyleriz."

Linford başını salladı.

"Söylesene," diye devam etti Rebus, "kaç cinayet davasında çalıştın?"

"Ben senden daha çok ceset gördüm konuşmasını yapacağın yer burası mı?"

Rebus omuz silkti. "Sadece merak ettim."

"Bildiğin üzere hep Fettes'te değildim." Linford ayaklarını sürüdü. "Tanrım, şu işi çabucak bitirseler ne güzel olur." Roddy Grieve'in cesedi hâlâ bulunduğu yerdeydi. Kimliğini cebinde buldukları cüzdanı sayesinde öğrenmişlerdi. Ama zaten biliyorlardı, çünkü yüzü, yeterli ışık olmamasına rağmen, onlara tanıdık gelmişti. Tanımışlardı, çünkü Roddy Grieve önemli biriydi ve öldüğünde bile öyleymiş gibi görünüyordu.

O, kullanılan ismiyle "klanın" mensubu bir Grieve'di. Zamanında gözü kara bir muhabir onların İskoçya'nın ilk ailesi olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmişti, ki bu saçmaydı.

Herkes İskoçya'nın ilk ailesinin Broon'lar olduğunu bilirdi.

"Neden gülüyorsun?"

"Bir şey yok." Rebus sigarasını söndürüp paketine geri koydu. Sigarasını yere atması suç mahallini kirletmek manasına gelir mi bilmese de suç mahalli çalışmasının ne kadar önemli olduğunu bilirdi. Birden canı içki içmek istedi, cuma günkü keşiften hemen önce Bobby Hogan'la içmek için sözleşmişlerdi. Duvarlarına gömülü ya da yazlığına atılmış cesetler bulunmayan, hatıralar ve uzun hikâyelerle örülü bir

bar sohbeti. İnsanların birbirlerine karşı merhametsiz davranışlar sergilemediği paralel bir evrende içilecek bir içki.

Zihinsel eziyetten bahsederken birden Emniyet Amiri Çiftçi Watson'ı gördü. Rebus'u görmüştü ve nişan alırmış gibi gözlerini kısarak bakıyordu.

"Beni suçlamayın, efendim," dedi Rebus, adamın konuşmasını beklemeden.

"Tanrım, John, bir dakika olsun beladan uzak duramaz mısın?" Sadece kısmen şakaydı. Watson'ın emekliliğine birkaç ay kalmıştı ve Rebus'u son zamanlarında sükûnet istediği konusunda da ikaz etmişti. Rebus teslim olurmuş gibi ellerini kaldırıp amirine Derek Linford'ı takdim etti.

"Ah, Derek." Emniyet Amiri elini uzattı. "Seni duydum." İkisi tokalaştı; birbirlerini süzerken de tokalaşmaya devam ettiler.

"Efendim," diyerek araya girdi Rebus, "Dedektif Müfettiş Linford ve ben ... biz bu davada olmamız gerektiğini düşünüyoruz. Parlamento güvenliğinden sorumluyuz ve burada öldürülen de bir parlamento üyesi."

Watson onu dikkate almadı. "Nasıl öldüğünü biliyor muyuz?"

"Henüz bilmiyoruz, efendim," diye cevap verdi Linford. Adamdaki değişim Rebus'u etkiledi. Amiri hoşnut etme gayesiyle alttan almaktan hiç çekinmiyordu. Tabii ki bilinçliydi, ama Rebus, Watson'ın bunu fark edeceğini ya da etmek isteyeceğini zannetmiyordu.

"Doktor kafa travmasından bahsetti," diye ekledi Linford. "Şöminedeki cesette de benzeri söz konusuydu. Kafatası çatlağı ve bıçak yarası."

Watson yavaşça başını salladı. "Ama burada bıçak yarası yok."

"Hayır, efendim," dedi Rebus. "Yine de..."

Watson ona baktı. "Böyle bir davaya yaklaşmana izin verir miyim zannediyorsun?"

Rebus omuz silkti.

"Size şömineyi gösterebilirim," dedi Linford, Watson'a. Rebus acaba ortamı yatıştırmaya mı çalışıyor diye düşündü. Linford davaya ancak PPİK vasıtasıyla katılabilirdi, ki bu da Rebus olmadan olmayacağı manasına gelirdi.

"Belki sonra, Derek," dedi Çiftçi. "Roddy Grieve cinayeti varken hiç kimse küflü, eski bir iskeletle uğraşmaz."

"O kadar da küflü değil," demek zorunda hissetti Rebus. "Üstelik yine de soruşturmak zorundayız."

"Haliyle," diye tersledi Watson. "Ama öncelik diye bir şey vardır, John. Senin bile bunu bilmen gerekir." Watson avucu yukarı bakacak şekilde elini kaldırdı. "Şimdi de kar mı yağmaya başladı?"

"İzleyicilerden bazılarını evlerine dönmeye ikna edebilir," dedi Rebus.

Çiftçi homurdanarak onayladı. "Derek, madem kar başladı, o şömineyi bana göstersen iyi olur."

Derek Linford zevkten dört köşe olmuş gibi görünüyordu ve Rebus'u sigarası ve yüzünde gülümsemeyle soğukta bırakıp Çiftçi'yle birlikte içeriye girdi. Linford, Çiftçi'ye yalakalık yapabilirdi. Böylece iki davayı da alırlardı ve bu iş yükü Rebus'u kışın en karanlık haftalarında meşgul ederek Noel'i görmezden gelmesi için mükemmel bir bahane yaratırdı.

7

Kimlik teşhisi usulen olsa da şarttı. Halk morga Wynd Lisesinin, İzleme Odasının hemen karşısında olan kapısından girmişti. Oturmaları için sandalyeler konulmuştu. Dolaşmayı seçerlerse, arkasında bir vitrin mankeninin oturduğu bir masaya denk gelirlerdi. Mankenin üzerinde beyaz önlük vardı ve burnunun altına kalemle bıyık çizilmişti – bulunduğu yer dikkate alınırsa biraz tuhaf bir mizah anlayışıydı.

Gates ve Curt'ün otopsiye başlaması biraz zaman alsa da, Dougie'nin de Rebus'a söylediği gibi, "buzdolabında yer çoktu." Ama İzleme Odasının dışındaki giriş salonu için aynısını söylemek mümkün değildi. Roddy Grieve'in dul eşiyle annesi ve kız kardeşi de oradaydı. Kardeşi Cammo, Londra'dan uçakla gelmişti. Yazılı olmayan bir kurala göre, haber ne kadar cazip olursa olsun, medya morgdan uzak duracaktı. Ama en gözü dönmüş akbabalardan birkaçı yolun karşısındaki kaldırıma tünemişti. Sigara içmek için dışarı çıkan Rebus yanlarına gitti. İki gazeteciyle bir fotoğrafçı. Genç ve zayıflardı ve eski kaidelere saygıları yoktu. Onu tanıdılar, ayaklarını sürüseler de yerlerinden kımıldamadılar.

"Kibarca rica edeceğim," dedi Rebus, paketinden bir sigara çıkarırken. Sigarayı yakıp onlara da ikram

etti. Üçü de başını iki yana salladı. Birisi cep telefonunda mesajlarına bakıyordu.

"Dedektif Müfettiş Rebus, bizim için bir şey var mı?" diye sordu içlerinden biri.

Rebus ona bakınca mantıklı konuşmanın bir faydası olmayacağını anladı.

"İsterseniz kayıt dışı olabilir," dedi muhabir.

"Alıntılanmaktan rahatsız olmam," dedi Rebus usulca. Muhabir kayıt cihazını cebinden çıkardı.

"Biraz daha yaklaş, lütfen."

Muhabir söyleneni yapıp cihazı açtı.

Rebus kelimeleri birer birer ve itinayla söyledi. Sekiz dokuz kelimeden sonra muhabir cihazı kapattı. Yüzündeki ifade sinirliyle kindar tebessüm arası bir şeydi. Arkasındaki meslektaşları başlarını önlerine eğmişti.

"Tekrar etmeme gerek var mı?" diye sordu Rebus. Sonra da karşıya geçip morga girdi.

Kimlik teşhisi ve evrak işleri bitmişti. Aile üyeleri perişandı. Linford bile biraz dağılmışa benziyordu: Belki de numaralarından biriydi. Rebus dul eşin yanına yaklaştı.

"İsterseniz birkaç araba ayarlayabiliriz..."

Kadın burnunu çekti. "Hayır, gerek yok. Sorduğunuz için teşekkürler." Kadın gözlerini kırpıp sonunda ona dikkatle bakmayı başardı. "Taksi çağırdık." Maktulün kız kardeşi yaklaşırken annesi ifadesiz bir suratla yerinde oturuyordu.

"Eğer sorun olmayacaksa annemin kullanmak istediği bir cenaze evi var." Dulla konuşan Lorna Cordover olsa da cevabı veren Rebus oldu.

"Henüz cesedi veremeyiz."

Kadın ona, gazete ve dergilerdeki her zamanki ifadesiyle baktı. Lorna Grieve: onun model ismi. Henüz elli yaşında olmasa da hızla yaklaşıyordu. Rebus ona ilk kez altmışların sonlarında, henüz kadın gençken denk gelmişti. Rock yıldızlarıyla çıkardı ve dedikodulara göre en az bir müzik grubunun dağılmasının nedeniydi. *Melody Maker* ve *NME*'de çıkmıştı. O zaman uzun sarı saçları vardı ve çok zayıftı. Şimdi biraz kilo almıştı, saçı daha kısa ve koyu renkti. Ama şu anda bile hâlâ farklı bir havası vardı.

"Biz onun ailesiyiz," diye tersledi.

"Lütfen, Lorna," dedi dul eş.

"Öyleyiz, değil mi? En son istediğimiz şey elinde bloknot olan bir zıpçıktının..."

"Galiba beni buradaki çalışanlarla karıştırdınız," dedi Rebus.

Kadın gözlerini kısarak ona tekrar baktı. "Peki, sen kimsin?"

"O polis," dedi Seona Grieve. "O, Roddy'nin nasıl..." diyeceği doğru kelimeleri bulamayınca sustu.

Lorna Grieve somurtup anne Alicia'nın yanında oturan Derek Linford'ı işaret etti. Elini kadının sırtına koyup ona doğru eğilmişti. "Roddy'nin ölümünü o adam soruşturacak," dedi Lorna. Seona'nın omzunu sıktı. "Konuşmamız gereken kişi *o*," dedi. Rebus'a son bir kez baktı. "Onun maymunu değil."

Rebus onun sandalyelere doğru gidişini izledi. Yanındaki dul çok usulca konuştuğundan duyamıyordu.

"Affedersiniz," diye tekrarladı.

Rebus gülümseyip başını salladı. Aklına bir sürü basmakalıp cevap geldi. Onları kafasından silmek için eliyle alnını ovuşturdu.

"Muhtemelen bize soru soracaksınız," dedi kadın.

"Hazır olduğunuz zaman."

"Hiç düşmanı yoktu... Ciddiyim." Kendi kendine konuşur gibiydi. "Televizyonda hep bunu sormazlar mı?"

"Sıra ona da gelecek." Annesinin önüne çömelmiş olan Lorna Grieve'i izliyordu. Linford ona bakıyor, doya doya izliyordu. Sonra kapı açıldı ve bir kafa belirdi.

"Taksi çağıran oldu mu?"

Rebus, Derek Linford'ın Alicia Grieve'e yol boyunca refakat edişini izledi. Dulu değil de aile reisi olan kadını seçmesi zekice bir hareketti. Linford gücü gördüğü zaman tanıyordu.

Aileye birkaç saat daha verip sonra da Ravelston Dykes'a gittiler.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Linford. Ses tonuna bakılırsa Rebus'a BMW hakkında soru soruyor da olabilirdi.

Rebus sadece omuz silkti. O zaman zarfında cinayet mahalline en yakın karakol olan St. Leonard'da bir cinayet odası kurulmuştu. Henüz cinayet soruşturması olmasa da otopsi biter bitmez öyle olacağını biliyorlardı. Joe Dickie ve Bobby Hogan'a haber verilmişti. Rebus ayrıca Grant Hood ve Ellen Wylie'yle de temasa geçmiş ve ikisi de Skelly davasında birlikte çalışmaya itiraz etmemişti.

"Zor olacak," demişti ikisi de, birbirinden bağımsız olarak. Son sözü amirler söyleyecek olsa da Rebus bir sıkıntı yaşanacağını zannetmiyordu. Hood ve Wylie'ye bir araya gelip bir saldırı planı hazırlamaları gerektiğini söylemişti.

"Peki kime rapor vereceğiz?" diye sormuştu Wylie.

"Bana," demişti, Linford'ın duymadığından emin olduğu bir yerde.

Sarı renkli ışığa yaklaşırlarken BMW ikinci vitese düştü. Rebus sürüyor olsaydı hızlanıp kırmızı yanmadan geçerdi. Tek olsa farklı olabilirdi, ama yanında yolcu olduğunda onu etkilemek için yapardı. Linford'ın da aynısını yapacağını düşünürdü. BMW ışıklarda durdu. Linford el frenini çekip ona döndü.

"Yatırım uzmanı, İşçi Partisi adayı, sosyete aile. Sence?"

Rebus tekrar omuz silkti. "Ben de senin gibi gazete haberlerini okudum. Bazıları adayların seçiliş şeklinden hoşnut değildir."

Linford başını salladı. "Belki bir düşmanlık vardır?"

"Sorarız. Ya da ters gitmiş bir hırsızlık olabilir."

"Veya ilişki."

Rebus ona baktı. Eli el freninin üzerinde olan Linford ışıklara bakıyordu. "Belki de Olay Yeri İnceleme bizim bilmediğimiz bir şey bulur."

"Parmak izi ya da iplik mi?" Linford pek inanmışa benzemiyordu.

"Zemin çamurluydu. Ayak izi bulunabilir."

Yeşil ışık yandı. Yol boş olduğundan BMW hızla vites yükseltti.

"Patron şimdiden hesap sormaya başladı," dedi Linford ona. Rebus onun patron derken Çiftçi gibi orta seviyedekileri kastetmediğini biliyordu. "Emniyet Müdür Yardımcısı," dedi Linford. Colin Carswell. "Olabildiğince üst düzey bir özel ekip göndermek istiyor."

"Suç Birimi mi?"

Omuz silkme sırası Linford'a geldi. "Tek tek seçecekmiş. Aklında kimler var bilmiyorum."

"Ona ne söyledin?"

"Ben işin başında olduğumdan merak etmesine gerek olmadığını söyledim." Linford'ın elinde değildi, tepkisini görmek için Rebus'a döndü. Rebus etkilenmemiş gibi görünmeye çalıştı. Emniyette geçirdiği yıllar içerisinde Emniyet Müdür Yardımcısıyla en fazla iki üç kez konuşmuştu.

Onu zayıf yerinden vurduğunu bilen Linford gülümsedi.

"Haliyle Dedektif Müfettiş Rebus'un da yardım ettiğini söylediğimde..." diye devam etti.

"Yardım mı?" diyerek tepki verdikten sonra Rebus, Linford'ın işin başında olmaktan bahsettiğini hatırladı.

"Pek emin olamadı," diye devam etti Linford, onun çıkışını umursamadan. "Ama ona sorun olmadığını, birlikte çalışacağımızı söyledim. Yardımla bunu kastettim – sen bana yardım edeceksin, ben de sana."

"Ama idare sende olacak öyle mi?"

Onun lafının ona söylenmesi Linford'ın hoşuna gitmişti: bir darbe daha. "Senin amirin seni bu davada istemiyor, John. Neden?"

"Seni ilgilendirmez."

"Herkes senin nasıl biri olduğunu biliyor, John. Şöhretini duymayan kalmadı."

"Ama idare sende olunca işler farklı olacak, öyle mi?" diye sordu Rebus.

Linford omuz silkip biraz sessiz durduktan sonra oturduğu yerde kımıldandı. "Her ne kadar birlikte

olmaktan memnun olsam da belki de bu akşam Siobhan'la takılırım," dedi. "Merak etme, on bir olmadan onu evine bırakırım."

Roddy Grieve ve karısı Cramond'da bir yerde otursa da Seona Grieve, Roddy'nin annesiyle birlikte kalacağını söylemişti. Dar bir sokağın sonundaki büyük, müstakil ve tedirgin edici bir evdi. Belki de nedeni sivri tepeli bahçe duvarı ve kapının üzerindeki devedikeni oymasıydı. Garaj yolunda araba yoktu ve tüm pencerelerin perdeleri kapalıydı – mantıklı bir tedbir: Muhabir ve kameramanlar dönmüştü ve kaldırıma park etmiş bir Audi 80 vardı. TV ekibi de muhtemelen yoldaydı. Rebus, Grieve ailesinin bu ilgiyle başa çıkmayı bildiğinden emindi.

Grieve: İsmin telaffuzu ilk kez dikkatini çekti. Matem tutan Grieve'ler.

Linford zili çaldı. "Güzel yermiş," dedi.

"Bunun gibi bir yerde büyüdüm," dedi Rebus. Biraz durduktan sonra: "Yani bir çıkmaz sokakta otururduk."

Kapıyı koyu kahverengi yakası olan devetüyü bir palto giyimiş bir adam açtı. Paltonun düğmeleri açıktı. Altında çizgili bir takım ve beyaz bir gömlek vardı. Gömleğin yaka düğmeleri de açıktı. Adamın sol elinde siyah bir kravat duruyordu.

"Bay Grieve?" diye sordu Rebus. Cammo Grieve'i televizyonda pek çok kez görmüştü. Yakından daha uzun ve bu şaşkın haline rağmen bile daha saygın görünüyordu. Yanakları soğuk ya da içki yüzünden kızarmıştı. Siyah beyaz saçları kısmen dağılmıştı.

"Polis misiniz? İçeri gelin."

Linford, Rebus'un peşi sıra içeri girdi. Sadece duvarlar değil duvarların dibi de resim ve tablolarla doluydu. Taş merdivenin dibine kitaplar yığılmıştı. Birkaç çift tozlu, lastik çizme –kadın ve erkek içindi ve tümü siyahtı– aşırı dolu palto dolabının dibinde duruyordu. Şemsiyelikte bastonlar vardı ve şemsiyeler tırabzana asılmıştı. Telefon masasının üzerinde telesekreter ve açık bir bal kavanozu vardı. Makine takılı değildi ve telefon da yoktu. Cammo Grieve etrafı inceliyor gibiydi.

"Affedersiniz," dedi. "Durum ... anlarsınız ya." Dağınık saçını düzeltmeye çalıştı.

"Elbette, efendim," dedi Linford saygılı bir ses tonuyla.

"Ama size tavsiyemiz olsun," dedi Rebus ve milletvekilinin tüm dikkatini vermesini bekledi. "Herhangi biri gelip polis olduğunu iddia edebilir. İçeri almadan önce mutlaka kimlik sorun."

Cammo Grieve başını salladı. "Ah, evet, basın. Çoğu pislik." Rebus'a baktı. "Kayıt dışı."

Rebus sadece başını salladı; bu ciddiyetsizliğe gülen Linford oldu.

"Yine de..." Grieve'in yüz ifadesi sertleşti. "Polisin bu işi savsaklamayacağından eminim. Sürekli işin kolayına kaçıldığını duysam da... Bu aralar sürekli bütçe kısıtlaması var. İşçi Partisi yönetirse böyle olur."

Konuşma nutka dönüşmeye başlamıştı. Rebus müdahale etti. "Burada dikilmekle bir şey elde edebileceğimizi zannetmiyorum, efendim."

"Senden hoşlandığımdan pek emin değilim," dedi Grieve, gözlerini kısarak. "İsmin ne?"

"İsmi Maymun Adam," dedi kapıdan bir ses. Lorna Grieve'in elinde iki viski kadehi vardı. Birini kardeşine verdikten sonra elindekiyle tokuşturup dikti. "Bir de bu var," dedi. "Laternacı."

"Ben Dedektif Müfettiş Rebus," dedi Rebus, Cammo Grieve'e. "Bu da Dedektif Müfettiş Linford."

Linford yüzünü duvardan çevirdi. Çerçeveli resimlerden birine bakıyordu. Sıradışı olan tarafı, üzerinde el yazıları bulunmasıydı.

"Christopher Murray Grieve'den annemize bir şiir," dedi Lorna Grieve. "Sormadan söyleyeyim. Bir akrabalık yok."

"Hugh MacDiarmid," dedi Rebus, Linford'ın yüzündeki boş ifadeyi görünce. Bakış değişmedi.

"Maymun Adam'ın beyni de varmış," dedi Lorna. Sonra da balı fark etti. "Ah, işte buradaymış. Annem buraya bir yere bıraktığını söylemişti." Rebus'a döndü. "Maymun Adam, sana bir sır vereyim." Tam önünde duruyordu. Gençken öptüğü dudaklara bakıp yazıcı mürekkebi ve ucuz kâğıdın tadını hatırladı. Kadın kaliteli viski ve parfüm kokuyordu. Sesi sert olsa da gözleri baygındı. "Bu şiiri kimse bilmez. Onu annemize verdi. Başka nüshası yok."

"Lorna..." Cammo Grieve elini kız kardeşinin ensesine koysa da kız elden kurtuldu. "Misafirlerimiz içmezken onların gözünün önünde içmek affedilmez bir günahtır." Onları oturma odasına yöneltti. Ahşap kaplı koridorun duvarlarında sadece birkaç resim vardı. Odada iki kanepe, iki koltuk, bir TV ve bir müzik seti bulunuyordu. Onların haricinde odanın zeminine yığılmış, raflara sıkıştırılmış ve saksılarla birlikte pencere pervazındaki alanı tümüyle işgal et-

miş bolca kitap vardı. Perdeler kapalı olduğundan ışıklar açıktı. Tavandaki avizede üç ampul olsa da sadece biri çalışıyordu. Rebus kanepenin üzerindeki yaş günü kartlarını aldı: Birisi kutlamaların bittiğine karar vermişti.

"Bayan Grieve nasıl?" diye sordu Linford.

"Dinleniyor," dedi Cammo Grieve.

"Ben Bay Grieve'in... Yani kardeşinizin..."

"Seona'yı soruyor," deyip kanepelerden birine yerleşti Lorna.

"O da dinleniyor," dedi Cammo Grieve. Mermer şöminenin yanına gidip viski şişeleri dolu ızgarayı işaret etti. "Artık kullanılmıyor," dedi. "Yine de..."

"Midemize ateş koymaya devam ediyor," deyip gözlerini devirdi kız kardeşi. "Tanrım, Cammo, bunlar bayatladı artık."

Kardeşinin yanakları kızardı – bu sefer öfkeden. Kim bilir, belki kapıya baktığı zaman da öfkeliydi. Lorna Grieve'in erkekler üzerinde böyle bir etkisi olduğu şüphesizdi.

"Ben bir Macallan alırım," dedi Rebus.

"Keskin gözlü bir adam," dedi Cammo Grieve, takdir edermiş gibi. "Ya siz Dedektif Müfettiş Linford?"

Linford, Rebus'u şaşırtarak Springbank istedi. Grieve küçük dolaptan kadehleri çıkarıp doldurdu.

"Sulandırarak size hakaret etmek istemem." İçkileri teslim etti. "Oturalım mı?"

Rebus bir koltuğa oturdu. Linford da diğerine. Cammo Grieve'in kanepede yanına oturduğu kız kardeşi yüzünü buruşturdu. Bir süre içkilerini sessizce içtiler. Ardından Cammo'nun palto cebinden

titreşimli bir ses geldi. Cep telefonunu çıkarıp ayağa kalktı ve kapıya yöneldi.

"Alo, evet, kusura bakma, ama anlayacağından eminim..." Çıkıp kapıyı arkasından kapattı.

"Bunu hak etmek için ne yaptım?" diye sordu Lorna Grieve.

"Neyi hak etmek için, Bayan Cordover?" dedi Linford.

Kadın homurdandı.

"Dedektif Müfettiş Linford," dedi Rebus yavaşça, "bence bizim gibi işe yaramaz iki adamla burada bir başına kalmayı hak etmek için ne yaptığını sordu," dedi. "Haksız mıyım, Bayan Cordover?"

"Grieve. Lorna Grieve." Gözlerinde zehir olsa da kurbanını öldürecek kadar değil de uyuşturacak kadardı. Ama hiç değilse tekrar dikkatini onlara –Rebus'a– vermişti. "Birbirimizi tanıyor muyuz?" diye sordu.

"Zannetmem," dedi.

"Bana bakış şeklin yüzünden sordum."

"Nasılmış?"

"Yolda denk geldiğim fotoğrafçılar gibi. Adi heriflerin makinelerinde film yok."

Rebus gülümsemesini kadehinin arkasına gizledi. "Obscura'nın hayranıydım."

Gözleri biraz büyüyüp sesi yumuşadı. "Hugh'un grubu mu?"

Rebus başını salladı. "Albüm kapaklarından birindeydiniz."

"Tanrım, çok doğru. Sanki asırlar önce gibiydi. İsmi neydi?"

"*Continuous Repercussions.*"

"Tanrım, doğru. Galiba son plaklarıydı. İşin aslı onların müziğini hiç sevmezdim."

"Öyle mi?"

Artık muhabbet etmeye başlamışlardı. Linford, Rebus'un gözünün ucundaydı ve Lorna Grieve'e odaklanmaya devam ederse genç adam sonunda tümüyle kaybolup gidecekti.

"Obscura," diye tekrarladı Lorna. "O ismi Hugh bulmuştu."

"Kalenin yakınlarında değil miydi, Camera Obscura?"

"Evet, ama Hugh'un oraya gittiğinden şüpheliyim. O ismi başka bir sebeple seçti. Donald Cammell'ı tanır mısın?"

Rebus bilemedi.

"Film yönetmeniydi. *Performance*'ı o çekti."

"Evet, tabii."

"Orada doğdu."

"Camera Obscura'da mı?"

Lorna başını salladı ve ona bakıp sıcak bir ifadeyle gülümsedi.

Linford boğazını temizledi. "Camera Obscura'ya ben de gittim," dedi. "Manzarası harika."

Bir an sessizlik oldu. Akabinde Lorna Grieve tekrar Rebus'a gülümsedi. "Maymun Adam, neden bahsettiğimizden haberi yok, değil mi? Ne konuştuğumuza dair hiçbir fikri yok."

Rebus başını sallarken Cammo da geri döndü. Paltosunu çıkarsa da ceketine dokunmadı. Rebus ancak o zaman evin pek de sıcak olmadığını fark etti. Böyle büyük yerlere merkezi ısıtma konsa da yeterli olmuyordu. Yüksek tavanlar ve cereyan. Belki de geçici içki dolabını asıl maksadı için kullanma vakti gelmişti.

"Affedersiniz," dedi Cammo. "Haliyle haberler Blair'i çok sarstı."

Lorna homurdanıp eski haline döndü. "Tony Blair: Ona günahım kadar güvenmem." Kardeşine baktı. "Seni de hiç duymadığından eminim. Roddy milletvekilliğini senden çok daha fazla hak ederdi. Dahası, hiç değilse İskoç parlamentosuna adaylığını koyacak cesareti de vardı, iyi şeyler yapabileceğini hissettiği bir yere."

Sesine paralel olarak kardeşinin yüzündeki kırmızılık seviyesi arttı.

"Lorna," dedi usulca. "Aklın başında değil."

"Sakın bana akıl vermeye kalkma!"

Milletvekili iki misafirine baktı, gülümseyerek onları endişelenecek ve dış dünyaya aktaracak bir şey olmadığına ikna etmeye çalıştı.

"Lorna, bence..."

"Ailemizin başına bunca yıl ne felaket geldiyse senin yüzünden geldi!" Lorna iyice çileden çıkmıştı. "Babam senden nefret ederdi!"

"Yeter!"

"Zavallı Roddy de senin gibi olmaya çalıştı. Ve Alasdair'le ilgili her şey de..."

Cammo Grieve kız kardeşine vurmak için elini kaldırdı. Kız çığlık atarak geriledi. Sonra kapıda biri belirdi, hafifçe sallanıyordu ve siyah bastonundan destek alarak yürüyordu. Koridorda da başka biri vardı, elleri geceliğinin yakasındaydı.

"Derhal durun!" dedi Alicia Grieve, bastonuyla yere vurarak. Arkasındaki Seona Grieve, sanki damarlarındaki kanın yerini kireç suyu almış gibi, bir hayaleti andırıyordu.

8

"Buranın bir restoranı olduğundan haberim bile yoktu." Siobhan etrafına baktı. "Hâlâ boya kokuyor."

"Açılalı bir hafta oldu," dedi Derek Linford, onun karşısına otururken. Chambers Caddesindeki İskoçya Müzesinin tepesindeki Tower restorandaydılar. Terası olsa da o aralık gecesinde kimse orada yemiyordu. Pencereden Sheriff's Court ve Kaleyi görmek mümkündü. Çatılar buz yüzünden ışıl ışıldı. "Güzel olduğunu duydum," dedi. "Witchery ile sahibi aynıymış."

"Dolu da." Siobhan etrafındakileri süzdü. "Şu kadını tanıyorum. Gazetelerde restoran incelemesi yapmıyor mu?"

"Onları hiç okumam."

Kadın ona baktı. "Peki, nasıl duydun?"

"Ne?"

"Burayı diyorum."

"Ah." Çoktan menüye bakmaya başlamıştı. "Historic Scotland'dan biri söyledi."

Siobhan, Linford'ın onunla yaşıt, hatta bir iki yaş küçük olduğunu hatırlayınca gülümsedi. Elbisesi çok muhafazakâr olduğundan –koyu yün takım, beyaz gömlek, mavi kravat– onu olgun gösteriyordu. Big House'takilerin gözdesi olmasının nedeni bu

olabilirdi. Ona yemeğe çıkmayı teklif ettiğinde aklından reddetmek geçmişti. Botanik Bahçesinde tam olarak kaynaşmamışlardı. Ama aynı zamanda acaba ondan bir şeyler öğrenebilir miyim diye merak ediyordu. Akıl hocası Başmüfettiş Gill Templer'ın fazla bir faydası olmuyordu – erkek meslektaşlarına onların dengi olduğunu ispatlamakla meşguldü. Ki bu doğru değildi. Doğrusu Siobhan'ın birlikte çalıştığı erkek başmüfettişlerin çoğundan daha iyiydi. Ama Gill Templer bunu görmüyordu.

"Queensberry House'taki cesedi bulan adam mı?"

"Ta kendisi," dedi Linford. "İlgini çeken bir şey gördün mü?"

Başka erkekler olsa sürekli bir şeyler söyleyip ondan malum cevapları almaya çalışırdı. Oysaki Linford menüye delil muamelesi yapıyordu.

"Ben pek et sevmem," dedi Siobhan. "Roddy Grieve'den haber var mı?"

Garson geldi ve sipariş verdiler. Linford, Siobhan'a araba kullanıp kullanmayacağını sorduktan sonra beyaz şarap siparişi verdi.

"Yürüdün mü?" diye sordu.

Kadın başını iki yana salladı. "Taksiyle geldim."

"Sormam gerekirdi. Gelip seni alabilirdim."

"Dert değil, bana Roddy Grieve'den bahsediyordun."

"Adamın kız kardeşi tam bir baş belası." Linford başını iki yana salladı.

"Lorna mı? Onunla tanışmak isterim."

"Tam bir canavar."

"Ama güzel bir canavar." Linford, sanki güzellik ona bir şey ifade etmiyormuş gibi, omuz silkti.

"Onun yaşında onun yarısı kadar güzel olursam sırtım yere gelmez," diye devam etti Siobhan.

Linford şarap kadehiyle meşgul olmayı tercih etti. Belki de kadının iltifat almak için onu yemlediğini düşünmüştü. Belki de öyleydi.

"Senin korumanla pek bir sıkı fıkıydı," dedi sonunda.

"Neyimle?"

"Rebus, yani seninle görüşmemi istemeyen kişi."

"Onun mutlaka..."

Linford birden arkasına yaslandı. "Neyse, boş ver. Hiç dememişim sayalım."

Siobhan şaşırmıştı. Karşısındaki adamın ne tür işaretler vermekte olduğunu çözememişti. Kırmızı kadife elbisesinin üzerinde olmayan kırıntıları temizledi, siyah çoraplarında olmayan kaçıkları kontrol etti. Paltosunu çıkardığından kolları ve omuzları çıplaktı. Acaba adamı geriyor muydu?

"Bir terslik mi var?" diye sordu Siobhan.

Adam gözlerini ondan kaçırarak başını iki yana salladı. "Sadece... Daha önce aynı meslekten biriyle çıkmamıştım."

"Çıkmak mı?"

"Bilirsin, onlarla yemeğe çıkarsın. Demek istediğim, resmi etkinliklere katıldım, ama hiç..." Sonunda ona baktı. "Sadece iki kişi hiç olmamıştı."

Siobhan gülümsedi. "Derek, alt tarafı yemek yiyoruz, hepsi bu." Dediğine pişman olsa da artık çok geçti. Sadece yemek mi yiyorlardı yoksa Linford daha fazlasını mı bekliyordu?

Ama Linford biraz rahatlamış gibiydi. "Ev de çok tuhaftı," dedi, sanki aklında Grieve ailesinden başka

bir şey yokmuş gibi. "Tablolar, gazeteler ve her yana saçılmış kitaplar. Maktulün annesi tek yaşıyor. Muhtemelen ona bakması için birini tutmuşlardır."

"Kadın ressam, değil mi?"

"Öyleydi. Hâlâ öyle mi bilemem."

"Gazetelere çıkmıştı. Resimlerinden bir servet kazandı."

"Biraz kafayı yemiş gibi geldi bana, ama oğlunu kaybettiğini hesaba katarsak normaldir." İyi gidip gitmediğini anlamak için ona baktı. Gözleri ona devam etmesini söyledi. "Cammo Grieve de oradaydı."

"Adamın çapkın olduğu biliniyor."

Linford ona baktı. "Çapkınlık için fazla şişman."

"Yine de pek güven veren bir adam değil."

Kadın sırıtsa da adam uzatmadı. "Güven olmaz mı? Hımm." Tekrar düşüncelere daldı. "Neden bahsettiklerini Tanrı bilir."

"Kimin?"

"Rebus ve Lorna Grieve'in."

"Rock müzik," dedi Siobhan, sonra garsonun şarap doldurabilmesi için arkasına yaslandı.

"Bir süre, evet." Linford ona baktı. "Nereden bildin?"

"Kadın bir plak prodüktörüyle evli ve John da müziğe bayılır. Bu kadar basit."

"Neden Suç Soruşturmaları Bürosuna girdiğin belli."

Omuz silkti. "Gözetlemede Wishbone Ash çalan tanıdığım tek kişi o."

"Wishbone Ash de kim?"

"İşte demek istediğim bu."

Aperatifleri bitirmelerinin ardından Siobhan tekrar Roddy Grieve'i sordu. "Demek istediğim, hâlâ şüpheli ölümden bahsetmiyor muyuz?"

"Otopsi daha yapılmasa da kesin diyebilirim. Kendini öldürmedi ve kazaya da benzemiyor."

"Bir siyasetçi öldürmek." Siobhan başını iki yana salladı.

"İyi de siyasetçi değildi, öyle değil mi? Adam milletvekili olmayan çalışan bir mali uzmandı."

"O zaman neden öldürüldüğünü anlamak daha da zor."

Linford başını salladı. "Kin gütmüş bir müşteri olabilir. Belki Grieve bazı kötü yatırımlar yapmıştır."

"Bir de İşçi Partisi adaylığında yendiği kişiler var."

"Öyle. Çok çekişmeli bir alan."

"Ailesini de unutmamak lazım."

"Onlara zarar vermek için yapılmış olabilir." Linford hâlâ başını sallıyordu.

"Belki sadece yanlış zamanda yanlış yerdeydi."

"Parlamento inşaat sahasına bakmaya gitti ve soyguncuların kurbanı oldu." Linford yanaklarını şişirdi. "Bir sürü şey olabilir."

"Ve hepsini dikkate almak gerekecek."

"Evet." Linford'ın pek hoşuna gitmişe benzemiyordu. "Çok işimiz var. Kolay olmayacak." Sarf edeceği tüm gayrete değeceğine kendini inandırmaya çalışır gibi bir hali vardı. "John güvenilirdir, değil mi? Aramızda kalacak."

Siobhan biraz düşündükten sonra yavaşça başını salladı. "Bir kez dişlerini geçirdi mi bir daha bırakmaz."

"Ben de öyle duydum. Ne zaman bırakması gerektiğini bilmezmiş." Sanki kötü bir şeymiş gibi söyledi. "Emniyet Müdür Yardımcısı gösteriyi benim idare etmemi istiyor. Sence John bunu nasıl karşılar?"

"Bilmem."

Güldü. "Merak etme. Ona söylemem."

"Ondan değil," dese de kısmen o yüzdendi. "Gerçekten bilmiyorum."

Linford hüsrana uğramış gibiydi. "Fark etmez," dedi.

Ama Siobhan edeceğini biliyordu.

Nic Hughes arkadaşı Jerry'yi arabasıyla şehirde gezdiriyordu.

"Tanrım, Jerry, bozuk plak gibisin."

"Sadece bilmek istiyorum."

"Bir yere gitmiyoruz dersem ne olur?"

"Bunu daha önce de söyledin."

"Peki bir yere varabildik mi?" Jerry anlamışa benzemiyordu. "Hayır, varamadık," dedi Nic. "Çünkü amaçsızca geziyoruz ve kimi zaman böylesi zevkli olur."

"Ne?"

"Sus yeter."

Jerry Lister camdan dışarı baktı. Yan yola kadar güneye inmişler, Gyle'a dönüp Queensferry Yoluna geri dönmüşlerdi. Ama sonra Nic merkeze gitmek yerine Muirhouse ve Pilton'a yönelmişti. Lamba direğine işeyen birini gördüklerinde Jerry ona izlemesini söyledi: Camını açtı ve yanından geçerlerken çığlık, ardından da kahkaha atıp aynadan sonucunu izledi. Adamın küfrettiğini duyabiliyordu.

"Jerry, buralarda çirkin tipler vardır," dedi Nic, sanki söylemesine gerek varmış gibi.

Jerry, Nic'in arabasını sevmişti. Parlak siyah bir Sierra Cosworth'tu. Bir grup gencin yanından geçerlerken Nic onları tanıyormuş gibi korna çalıp el salladı. Arabaya baktıklarında sürücünün de onlara baktığını gördüler.

"Jer, böyle bir araba için o çocuklar neler yapmaz. Şaka yapmıyorum, sırf deneme sürüşü için annelerini bile satarlar."

"O zaman dua edelim de benzinimiz bitmesin."

Nic ona baktı. "Merak etme, haklarından geliriz." İçtiği içki ve giydiği mavi süet ceket nedeniyle kendini yenilmez sanıyordu. "Acaba?" Ayağını gazdan çekerek arabayı yavaşlattı. "İstersen geri dönebiliriz..."

"Sürmeye devam et."

Kısa bir sessizliğin ardından Nic geldikleri adaya yöneldi.

"Granton'a mı gidiyoruz?"

"İstiyor musun?"

"Orada ne var?" diye sordu Jerry.

"Bilmem. Söyleyen sensin." Arkadaşına baktı. "Gecelerin kadınları mı, Jer? Tekrar mı denemek istiyorsun?" Dilini ağzından çıkardı. "İkimiz varken arabaya binmezler. Belki sen bagaja saklanırsın. Ben birini alıp otoparka getiririm... Jer, iki kişi oluruz."

Jerry Lister dudaklarını yaladı. "Karar verdik zannediyordum?"

"Neye?"

Jerry endişeli gibiydi. "Bilirsin."

"Hafızam eskisi gibi değil, dostum." Nic Hughes kafasına vurdu. "İçki yüzünden. Unutmak için içiyo-

rum ve işe yarıyor." Yüzü sertleşti, sol eli vitesin üzerinde döndü. "Ama hep yanlış şeyleri unutuyorum."

Jerry ona döndü. "Nic, unut onu artık."

"Söylemesi kolay." Konuşurken dişlerini sıktı. Ağzının kenarında beyaz kırıntılar vardı. "Bana ne dediğinden haberin var mı?"

Jerry duymak istemedi. James Bond'un arabasında fırlatma koltuğu vardı; Cosworth ise cam tavanıyla övünürdü. Jerry yine de acaba fırlatma düğmesi var mı diye etrafına baktı.

"Bunun berbat bir araba olduğunu söyledi. Herkesin ona güldüğünü söyledi."

"Gülmüyorlar."

"O çocuklar bu arabayla bir saat oynar, sonra da sıkılırlar. Onların gözünde sadece budur, ki bu da Cat'in gözündeki değerinden yüzde yüz fazlası demektir."

Bazı erkekler hüzünlü, duygusal tiplerdi: Ağlardı. Jerry de bir iki kez ağlamıştı –birkaç bira içip *Animal Hospital*'ı izlerken; ya da Noel'de *Bambi* ya da *Oz* Büyücüsü oynadığında. Ama Nic'in ağladığını hiç görmemişti. Nic sadece sinirlenirdi. Şimdiki gibi gülerken dahi Jerry onun öfkeli olduğunu biliyordu ve patlaması an meselesiydi. Herkes bilmese de Jerry bilirdi.

"Hadi, Nic," dedi. "Hadi şehre dönüp Lothian Yolu ya da Köprülere gidelim."

"Belki de haklısın," dedi Nic sonunda. Işıklarda durdu. Yanlarına bir motosiklet yanaştı. Motoru büyük olmasa da zaten bunlar ağır da değildi. Kullanan çocuk on yedi yaşında gibiydi. Onlara bakıyordu ve yüzü giydiği kask yüzünden görünmüyordu.

Nic ne kadar hazırlansa da ışık yanar yanmaz motor fırlayıp gitti.

"Gördün mü?" dedi Nic usulca. "Cat'in bana ve dandik arabama elveda deme şekli."

Şehre döndüklerinde yemek için durdular, yol kenarında arabalarına yaslanarak yediler. Jerry'nin ceketi kalitesiz naylondandı. Fermuarı kapalı olsa da yine de titriyordu. Nic'in ceketinin önü açıktı, ama hiç üşürmüş gibi bir hali yoktu. Restoranda çocuklar vardı, genç kızlar cam kenarındaki masada oturmuştu. Nic onlara gülümseyip göz göze gelmeye çalıştı. Kızlar milkshakelerini içip onu görmezden geldi.

"Kontrolün ellerinde olduğunu zannediyorlar, Jer," dedi. "İşin komik olan yanı da bu. Burada soğukta duruyor olabiliriz, ama güç bizim elimizde. Onların dünyası bunu unuttu, ama onları *bizim* dünyamıza çekmek on saniyemizi alır." Arkadaşına döndü. "Haksız mıyım?"

"Sen öyle diyorsan."

"Hayır, sen de söyle. Böylece gerçek olduğunu anlarım." Nic hamburger kutusunu kaldırıma bıraktı. Jerry kendininkini bitirmemişti, ama Nic arabaya dönüyordu ve Cosworth'unun yemek kokmasını istemediğini bilirdi. Yakında bir çöp tenekesi vardı. Yemeğini içine attı. Az önce yiyecek olan şey çöp oldu. Arabaya binmesiyle arabanın yola çıkması bir oldu.

"Bu gece yapmayacağız, değil mi?" Yemek Nic'i sakinleştirmişe benziyordu.

"Zannetmem, hayır."

Princes Caddesinde giderken Jerry rahatladı – belediye burayı tek yön ilan ettiğinden beri eskisi gibi

değildi. Lothian Yoluna yönelip sonra da Grassmarket'a inerek Victoria Caddesine çıktılar. Tepede büyük binalar vardı. Jerry onların ne binası olduğunu bilmiyordu. IV. George Köprüsü: Artık Yüksek Mahkeme olarak kullanılan eski Sheriff Court'u tanıdı. Deacon Brodie'nin barı karşıdaydı. Işıklardan sağa dönüp High Caddesinden devam ettiler. Dışarısı soğuk olduğundan fazla insan yoktu. Soğuğa rağmen Nic yolcu tarafındaki camı açtı. Jerry kadını gördü: uzun bir palto; siyah çoraplar; kısa siyah saçlar. Orta boylu, güzel fizikli. Nic kadının yanında yavaşladı.

"Bu soğukta dışarıda ne işin var?" diye sordu. Kadın duymazdan geldi. "Şansın yaver giderse Holiday Inn'in önünde bir taksi bulursun. Hemen yolun aşağısında."

"Yerini biliyorum," diye tersledi kadın.

"İngiliz misin? Tatilde misin?"

"Burada oturuyorum."

"Sadece yardım etmeye çalışıyorum. Bizi hep İngilizlere kabalık etmekle suçlarlar."

"Defolup gitmeye ne dersiniz?"

Nic arabayla biraz daha gitti, sonra kadının yüzünü görebilmek için durup döndü. Kadın boynuna atkı sarıp çenesini ve ağzını onun içine gömmüştü. Kadın sanki onlar yokmuş gibi yanlarından geçip giderken Nic, Jerry'nin gözlerinin içine bakıp başını salladı.

"Jerry, kesin lezbiyen," dedi yüksek sesle, camı kapattı ve devam etti.

Siobhan neden yürüdüğünü kendisi de bilmiyordu. Ama kestirme olsun diye arka yoldan Waverley İstasyonuna girdiğinde neden titrediğini biliyordu.

Lezbiyen.

Hepsi yerin dibine batsın. Derek Linford'ın onu bırakma teklifini reddetmişti. Yürümek istediğini söylemişti; neden hemen öyle cevap verdiğini bilmiyordu. Olabildiğince samimi ayrılmışlardı. El sıkışma ya da yanaktan öpücük olmamıştı, ama Edinburgh'da ilk görüşmede öyle şeyler olmazdı. Sadece gülümseme ve tekrarlanacağına dair sözler: Siobhan bu sözü tutmayı hiç düşünmüyordu. Restorandan asansörle müzenin içinden geçerek çıkmışlardı. O saatte bile işçiler hâlâ çalışıyordu. Kablolar ve merdivenler ve matkap sesi.

"Burasının açıldığını zannetmiştim," demişti Linford.

"Açıldı," demişti. "Sadece henüz hazır değil, hepsi bu."

Yürüyerek IV. George Köprüsüne gitmiş, High Caddesine yönelmeye karar vermişti. Ama o araba, o adamlar... O sokaktan çıkmak istemişti. Karanlık merdivenler, her yerde gölgeler, hâlâ açık olan barlardan gelen sesler ve müzik. Sonra Waverley. Kestirmeden geçip Princes Caddesine ve sonra da şehrin sözde eşcinsel köyü olan Broughton Caddesine.

Oturduğu yer burasıydı. Pek çok insanın yaşadığı yer burasıydı.

Lezbiyen.

Yerin dibine batsınlar.

Akşam olunca düşünüp kendini sakinleştirmeye çalıştı. Derek gergindi, ama nedenini ona anlatır mıydı? Seks Suçlarında geçici görevde olması onu erkeklerden uzaklaştırmıştı. Sabıkalı suçlular ... tüm o aç bakışlar ... işledikleri suçların ayrıntıları.

Ve Sandra Carnegie'yle zaman geçirip bildiklerini ve hislerini paylaşması. Dört yıl kadar Seks Suçları bölümünde çalışmış bir polis onu uyarmıştı: "Bu iş senin herkesten soğumana neden olur." Üç serseri bir öğrenciye saldırmıştı, diğer bir öğrenci de Güney Yakasının zengin muhitlerinden birinde saldırıya uğramıştı. Yanından geçen bir araba, bir konuşma teşebbüsü ve atılan laflar. Yine de Jerry ismi ve parlak siyah Sierra aklındaydı.

Yaya köprüsünden raylara ve salona baktı. Tepesinde istasyonun sızdıran cam çatısı duruyordu. Göz ucuyla bir şeyin düştüğünü gördüğünde hayal gördüğünü zannetti. Baktığında kar yağdığını gördü. Hayır, kar değil, cam parçalarıydı. Çatıda delik vardı ve aşağıdaki platformda da biri bağırıyordu. Birkaç taksici kapılarını açmış, neler olduğuna bakıyordu.

Biri daha intihar etmişti: Olan buydu. Platformda kara bir alan: Bir kara deliğe bakmak gibiydi. Ama o kara deliğin, atlayan kişinin çok uzun olan paltosu olduğunu anladı. Siobhan salona inen merdivenlere yöneldi. Yolcular Londra trenini bekliyordu. Bir kadın ağlıyordu. Taksicilerden biri ceketini çıkarıp cesedin üst yarısını örtmüştü. Siobhan devam etti. Diğer taksici onu durdurdu.

"Ben olsam gitmezdim, tatlım," dedi. Bir an için onu yanlış duyduğunu zannetti: *Ben olsam sevmezdim*, çünkü sevgi seni zayıflatır. *Ben olsam sevmezdim*, çünkü mesleğin onu öldürür.

"Ben polisim," deyip rozetine uzandı.

North Köprüsünden o kadar çok insan atlıyordu ki birileri oraya bir tabela koymuştu. North Köprüsü,

Old Town Edinburgh'la New Town Edinburgh'u bağlar ve Waverley İstasyonunun bulunduğu vadinin üzerinden geçerdi. Siobhan oraya vardığında etrafta kimse kalmamıştı. Uzak şekiller ve sesler: Barlardan çıkanlar evlerine gidiyordu. Taksiler ve arabalar. Düşeni gören olsa da durmaya zahmet etmemişti. Siobhan korkuluğun üzerinden eğilerek Waverley'nin çatısından aşağı baktı. Delik hemen altındaydı. Delikten aşağıda hareket edenleri görebiliyordu. Yardım isteyip onlara morga haber vermelerini söyledi. Mesai dışındaydı; işi üniformalılardan birine –Rebus onlara yün takımlar derdi– devredebilirdi. Elbiselerine bakınca adamın evsiz olduğuna hükmetti. Gerçi bugünlerde onlara farklı bir şey deniyordu. Düşünse de kelimeyi hatırlayamadı. Raporu kafasında şimdiden hazırdı. Boş sokakta etrafına bakınca, dilerse yürüyüp gidebileceğini fark etti. İşi diğerlerine bırakabilirdi. Ayağı bir şeye değdi. Plastik bir torba. Ayağıyla dürttüğünde içinde bir şey olduğunu anladı. İçinde etek ya da elbise taşınan büyük torbalardan biriydi. Jenners çantasıydı. Mağazası yürüyerek birkaç dakika uzaktaydı. İntihar edenin oradan alışveriş etmiş olması pek aklına yatmadı. Ama tüm hayatının o çantanın içinde olduğunu varsayarak çantayı alıp Waverley'ye indi.

Daha önce de intihar vakasıyla uğraşmıştı. Ocağın gazını açıp başına oturan insanlar. Kilitli garajlarda açık bırakılmış arabalar. Yatakların başucunda boş ilaç şişeleri ve beyaz lekeli mavi dudaklar. Kısa süre önce Suç Soruşturmaları Bürosundan bir memur Salisbury Kayalıklarından atlamıştı. Edinburgh'da intihar edecek bolca yer vardı.

"Siz gidebilirsiniz, biliyorsunuz, değil mi?" dedi bir üniformalı. Kadın başını salladı. Kadın memur gülümsedi. "Sizi burada tutan ne?"

Güzel soruydu. Sanki evde onu bekleyen çok az şey olduğunu bilir gibiydi.

"Dedektif Müfettiş Rebus'unkilerdensiniz, değil mi?" diye sordu üniformalı.

Siobhan ona baktı. "O da ne demek?"

Kadın omuz silkti. "Kusura bakmayın." Sonra da dönüp gitti. Cesedin olduğu platformu kordona almışlardı. Doktor öldüğünü doğrulamış ve morg arabası cesedi almaya hazırlanıyordu. İstasyon çalışanları platformu yıkamak için bir hortum arıyordu. Kan ve beyin parçalarını yıkayıp raylara doğru göndereceklerdi.

Gece treni yolcuları yola çıkmıştı ve istasyon kapanmaya hazırlanıyordu. Artık taksi de kalmamıştı. Siobhan emanet dolaplarına doğru gitti. Orada bir masa vardı ve üniformalı bir adam Jenners çantasının içindekileri masanın üzerine boşaltıp, sanki tehlikelilermiş gibi her birini tek tek seçiyordu.

"Bir şey çıktı mı?" diye sordu Siobhan.

"Ne görüyorsanız o."

Maktulün ceplerinden bozuk para ve mendil harici bir şey çıkmamıştı. Siobhan masanın üzerindeki eşyalara baktı. İçinde basit bir temizlik kiti olan bir ekmek torbası. Birkaç kıyafet ve bir *Reader's Digest* dergisi. Arkası bantlanmış küçük bir transistörlü radyo. O günün katlanıp buruşmuş akşam gazetesi...

Dedektif Müfettiş Rebus'unkilerdensiniz. Bu da ne demekti? Yoksa onun gibi olmaya başladığını mı kastetmişti? Yalnız, herkesten uzak. Yoksa sadece iki

tür polis mi vardı: John Rebus ya da Derek Linford gibi olanlar. Peki, o hangisi olacaktı?

Yağ geçirmez kâğıda sarılı bir sandviç: yarısına kadar suyla dolu, çocuklar için olan bir limonata şişesi. Artık tamamen boşalmış olan çantadan birkaç kıyafet daha çıkmıştı. Maktul, eşyaları ortalıkta dolaşırken toplamışa benziyordu: birkaç çakıl taşı, kalitesiz bir yüzük, ayakkabı bağları ve düğmeler. Radyoya ait olduğu üzerindeki resimden belli olan küçük ve ince bir karton kutu. Siobhan kutuyu alıp salladıktan sonra içini açtı ve başta pasaport zannettiği bir kitapçığı çıkardı.

"Hesap cüzdanı, " dedi üniformalı. "Kooperatife ait."

"O zaman üzerinde ismi vardır," dedi Siobhan.

Üniformalı, cüzdanı açtı. "Bay C. Mackie. Grassmarket'taki bir adres yazılı."

"Bay Mackie'nin yatırımları ne durumdaymış?"

Üniformalı birkaç sayfa daha çevirdi ve sanki göremiyormuş gibi cüzdanı yan yatırdı.

"Fena değil," dedi sonunda. "Toplamda dört yüz bin."

"Dört yüz bin mi? Öyleyse içkiler ondan olacak."

Üniformalı cüzdanı ona çevirdi. Siobhan uzanıp aldı. Adam şaka yapmıyordu. 11. platformda artıkları hortumla temizlenen evsizin dört yüz bin sterlini vardı.

9

Salı günü Rebus, St. Leonard'a dönmüştü. Emniyet Amiri Watson onunla görüşmek istedi. Yanına gittiğinde Derek Linford'ın, elinde henüz dokunmadığı yağlı görünümlü bir kahve ile çoktan oturmuş olduğunu gördü.

"Kendine bir bardak al," dedi Watson.

Rebus elindeki bardağı kaldırdı. "Zaten aldım, efendim." Aklına geldiğinde yarım bardak kahveyle gelmeye dikkat ederdi. Bazı barların üzerinde bir levha vardı – veresiye istemeyin, çünkü reddedilmek hoşunuza gitmez. Rebus da bardağını amirini gücendirmemek için kullanırdı.

Tümü oturduğunda Emniyet Amiri doğrudan konuya girdi.

"Herkes bu davayla ilgileniyor: muhabirler, halk, devlet..."

"Bu sırayla mı, efendim?" diye sordu Rebus.

Watson onu duymazdan geldi. "...Ki bu da her zamankinden daha yakından izlemem gerekecek demektir." Linford'a döndü. "John bir züccaciye dükkânına girmiş filden farksızdır. Onu zapt etme işini sana bırakıyorum."

Linford gülümsedi. "Onun için sorun olmadığı müddetçe benim için de değil." Baktığı Rebus sükûnetini korudu.

"Muhabirler ağızlarından köpük saçıyor. Parlamento, seçimler ... çok cansızdı. Şimdiyse ellerine bir haber geçti." Watson baş ve işaret parmağını kaldırdı. "Aslında iki haber var. Aralarında bir bağlantı olamaz, değil mi?"

"Grieve ve iskelet arasında mı?" Linford biraz düşündü, baktığı Rebus ise pantolonundaki kırışıklıkları düzeltmekle meşguldü. "Zannetmem, efendim. Grieve'i bir hayalet öldürdüyse başka."

Watson parmağını salladı. "Gazeteciler de zaten o tür şeylerin peşinde. Sakın benzer esprileri dışarıda yapmaya kalkmayın. Anlaşıldı mı?"

"Evet, efendim." Linford bekleneceği üzere biraz bozulmuştu.

"Peki, elimizde ne var?"

"Aileyle ilk görüşmeleri yaptık," dedi Rebus. "İleride tekrar sorgulanmaları gerekecek. Daha sonra da ölen siyasetçinin çevresi ve İşçi Partisiyle konuşmamız lazım."

"Bilinen düşmanı yok mu?"

"Eşi, olduğunu düşünmüyor," dedi Linford, sandalyesinde öne doğru eğilerek. Rebus'un ön plana çıkmasını istemiyordu. "Tabii eşlerin bilmediği şeyler de vardır."

Emniyet Amiri başını salladı. Rebus'a suratı öncekinden daha kırmızı geldi. Demek ki içkiyi her geçen gün artırıyordu.

"Dostlar? İş arkadaşları?"

Watson'ın temposuna ayak uyduran Linford başını salladı. "Hepsiyle konuşacağız."

"Otopsiden bir şey çıktı mı?"

"Kafatasının arkasına inen darbe beyin kanamasına neden olmuş. Düştüğü yerde ölmüşe benziyor. Akabinde inen iki darbe de çatlaklara yol açmış."

"O iki darbe öldükten sonra mı?"

Linford onay almak için Rebus'a baktı. "Patolog öyle olduğunu düşünüyor," dedi Rebus. "Kafatasının tepesindeydiler. Grieve çok uzun boyluydu..."

"Bir seksen beş," diyerek araya girdi Linford.

"... O yüzden adamın böyle bir darbe indirebilmek için çok daha uzun ya da bir şeyin üzerine çıkmış olması gerekir."

"Ya da darbeler geldiğinde Grieve yerde yatıyordu," dedi Watson, mendille alnını silerek. "Evet, mantıklı. Peki, içeri nasıl girmiş?"

"Ya çiti tırmandı," dedi Linford, "ya da anahtarı vardı. Geceleri dış kapılar kilitleniyor; içeride çalınabilecek bolca şey var."

"Güvenlik görevlisi de var," diye devam etti Rebus. "Bütün gece orada olup devriye gezdiğini ama kimseyi görmediğini söyledi."

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Bence ofisinde uyuyordu. Sıcak bir yer. Radyo ve su ısıtıcısı da var. Kim bilir, belki de evine gitmişti."

"Yazlığı da kontrol ettiğini söyledi mi?" diye sordu Watson.

"Yaptığını *zannettiğini* söyledi," dedi Linford ve adamın dediklerini aktardı: "'Her ihtimale karşı hep içeri ışık tutarım. O gece neden yapmayayım ki?'"

Emniyet Amiri öne eğilip dirseklerini masaya dayadı. "Sen ne düşünüyorsun?" Sadece Linford'a bakıyordu.

"Bence sebebe odaklanmalıyız, efendim. Bu tesadüfi bir karşılaşma mıydı? Müstakbel milletvekili gelecekteki işyerine gece vakti bir göz atmak isteyince denk geldiği birisi tarafından mı öldürüldü?" Linford başını iki yana salladı, bir saat kadar önce aynılarını kendisine söyleyen Rebus'tan gözlerini kaçırıyordu.

"Emin değilim," dedi Watson. "Birisi oraya aletleri çalmaya girmişti diyelim. Grieve onlara denk geldi ve onu öldürdüler."

"Ve yere düştükten sonra işi şansa bırakmamak için kafasına iki kez daha mı vurdular?" dedi Rebus.

Watson homurdansa da itiraz etmedi. "Ya cinayet silahı?"

"Henüz bulamadık, efendim," dedi Linford. "Civarda o tür bir şeyin saklanabileceği bolca inşaat var. Polisler araştırıyor."

"Müteahhitlerin malzeme dökümü vardır," dedi Rebus. "Bir şey eksik mi diye sorabiliriz. Eğer hırsızlık teorisi doğruysa dökümden bir şey çıkabilir."

"Bir şey daha var, efendim. Grieve'in ayakkabılarında yeni soyulma izleri ve pantolonunun bacaklarının içinde de toz ve toprak var."

Watson gülümsedi. "Adli tıp sağ olsun. Bu ne anlama geliyor?"

"Çite ya da kapıya tırmandığı anlamına geliyor."

"Yine de hiçbir ihtimali elemeden her şeyi dikkate alın. Tüm anahtar sahipleriyle konuşun. Anlaşıldı mı?"

"Nasıl isterseniz, efendim," dedi Linford.

Rebus sadece başını sallasa da zaten ona dikkat eden yoktu.

"Peki ya dostumuz Skelly?" diye sordu Emniyet Amiri.

"İki PPİK mensubu o işle ilgileniyor, efendim," dedi Rebus.

Watson tekrar homurdanıp Linford'a baktı. "Derek, kahveni beğenmedin mi?"

Linford kahvenin yüzeyine baktı. "Hayır, efendim, sadece çok sıcak sevmem."

"Peki, şimdi nasıl?"

Linford bardağı dudaklarına götürüp iki yudum aldı. "Çok güzel, efendim. Teşekkürler."

Rebus birden Linford'ın emniyette çok hızlı yükseleceğini fark etti.

Görüşme bittikten sonra Rebus, Linford'a ona yetişeceğini söyleyip tekrar Watson'ın kapısını çaldı.

"Bitirdik zannetmiştim?" Çiftçi evrak işiyle meşguldü.

"Beni kenara itiyorsunuz," dedi Rebus. "Hiç hoşuma gitmedi."

"O zaman bu konuda bir şeyler yap."

"Ne gibi?"

Çiftçi ona baktı. "İdare Derek'te. Bu gerçeği kabullen." Durdu. "Ya da naklini iste."

"Emekliliğinizi kaçırmak istemem, efendim."

Çiftçi kalemini bıraktı. "Bu muhtemelen ilgilendiğim son dava ve bundan daha üst düzey bir tane düşünemiyorum."

"Benim başarabileceğime inanmadığınızı mı söylüyorsunuz, efendim?"

"John, hep kendini matah bir şey zannediyorsun. İşte sorunun kaynağı da bu."

"Linford, Fettes'teki masası ve yaladığı kıçlar harici hiçbir şey bilmiyor."

"Emniyet Müdür Yardımcısı öyle düşünmüyor." Çiftçi arkasına yaslandı. "John, yoksa kıskandın mı? Senden daha genç biri gelip seni geçiyor..."

"Ne demezsiniz, zaten bütün derdim terfi almaktı." Gitmek için döndü.

"John, bir kez olsun takımın parçası ol. Ya bu ya da devre dışı kalırsın."

Rebus cevap vermeden çıkıp kapıyı kapattı. Linford koridorun sonunda onu beklerken cep telefonuyla konuşuyordu.

"Evet, efendim, sonra da oraya gideceğiz." Dinlerken el kaldırıp Rebus'a beklemesini işaret etti. Rebus onu görmezden gelip yanından geçti ve merdivenlere yöneldi. Linford'ın sesini bir süre daha duymaya devam etti.

"Bence sorun çıkarmaz, efendim, ama çıkarırsa da..."

Rebus'un gece bekçisiyle işi bitmişti, ama adam yerinden kalkmayıp gergin bir ifadeyle Rebus ve Linford'a baktı.

"Gidebilirsin dedim."

"Nereye?" diye sordu bekçi sonunda, titrek bir sesle. "Burası benim ofisim."

Haklıydı: Üç adam parlamento inşaat sahasının bekçi kulübesinde oturuyordu. Masada Linford'ın göz attığı kalın bir kayıt defteri duruyordu. İnşaat başladığından beri oraya gelen herkes kaydedilmişti. Linford not defterini çıkarmış olsa da henüz tek isim bile yazmamıştı.

"Eve gitmek istersin diye düşündüm," dedi Rebus bekçiye. "Uyuyor olman gerekmez mi?"

"Evet, tabii," diye mırıldandı adam. Muhtemelen çok geçmeden kovulacağını anlamıştı. Koruduğu bir mekânda bir cesedin bulunması bir güvenlik şirketi açısından pek de hoş değildi. Güvenlik görevlisi maaşları düşüktü ve sadece yalnız ve çaresiz olanların tercih ettiği bir işti. Rebus adama onu araştıracaklarını söylemişti – onun işini yapan bir sürü eski mahkûm vardı. Adam Windsor Otel Grubunda biraz vakit geçirdiğini, yani hapis yattığını itiraf etmişti. Ama hiç kimsenin ondan anahtarların eşlerini istemediğine yemin etmişti. Kimseyi korumuyordu.

"Sen evine dön," dedi Rebus. Bekçi gittikten sonra Rebus nefes verip gerindi. "Bir şey çıktı mı?"

"Birkaç şüpheli isim var," dedi Linford. Rebus'un da görebilmesi için defteri çevirdi. Kendi isimlerine ek olarak Ellen Wylie, Grant Hood, Bobby Hogan ve Joe Dickie isimleri de vardı: Queensberry House'u gezen grup. "İskoçya Sekreteri ve Katalonya Devlet Başkanına ne dersin?"

Rebus burnunu sildi. Odada tek çubuklu bir elektrikli soba vardı, ısı kapı ve penceredeki çatlaklardan çıkıp gidiyordu. "Gece bekçisi hakkında ne düşünüyorsun?"

Linford defteri kapattı. "Bence iki yaşımdaki yeğenim bile istese, hiç sorun çıkarmadan anahtarları teslim eder."

Rebus cama gitti. Tozla kaplıydı. Dışarıda herkes bir şeyler yıkıp dikmekle meşguldü. Soruşturmalar da böyleydi; bazen bir şahit ya da hikâyeyi yıkar, bazen de her delil parçasını bir tuğla olarak kullanıp bir davayı inşa ederdiniz.

"İyi de acaba öyle mi oldu?" diye sordu.

"Bilmem. Önce bir sabıkasına bakalım da ne çıkacak."

"Bence boşa vakit harcıyoruz. Bir şey biliyormuş gibi görünmüyor."

"Öyle mi?"

"Bence burada bile değildi. O geceki hava hakkında nasıl muğlak konuştuğunu hatırladın mı? Devriye gezerken hangi yoldan gittiğini bile söyleyemedi."

"Pek zeki birine benzemiyor, John. Yine de araştırmayı yapmamız gerek."

"Usul gereği mi?"

Linford başını salladı. Dışarıda bir şey gürültü çıkarıyordu: *tak tak tak tak tak.*

"Bu şey sürekli devam ediyor mu?" dedi Rebus.

"Ne?"

"Gürültü. Harç mikseri midir nedir?"

"Bilmem."

Kapı çalındı. İnşaat müdürü elinde baretiyle içeri girdi. Üzerinde sarı muşamba ceket ve kahverengi pantolon vardı. Çizmeleri çamurla kaplıydı.

Linford adama oturmasını işaret etti. "Sadece birkaç soru daha soracaktık," dedi.

"Alet dökümüne baktım," dedi müdür ve katlı bir kâğıdı açtı. "Haliyle her işte kaybolan şeyler olur."

Rebus, Linford'a baktı. "Sen ilgilen. Ben biraz temiz hava alayım."

Dışarı çıkıp derin bir nefes aldıktan sonra ceplerinde sigara aradı. İçeride fıttıracak gibi olmuştu. Şimdi bir içki ne güzel giderdi. Kapının dışına park etmiş bir araba işçilere hamburger ve çay satıyordu.

"Duble malt," dedi Rebus kadına.

"Su da ister misin?"

Gülümsedi. "Sadece çay. Sütlü olsun, şeker yok."

"Peki, tatlım." Kadın işini yaparken bir yandan da ellerini ovuşturdu.

"Bu soğukta çalışmak kolay iş değil."

"Çok feci," dedi kadın. "Arada bir iki tek atmak bana da fena gelmezdi."

"Kaçtan kaça açıksın?"

"Andy sekizde açıp kahvaltıyı falan halleder. Ben ikide gelirim ve o da parayı alıp gider."

Rebus saatine baktı. "Saat daha on bir."

"Başka bir şey istemediğinden emin misin? Bir sürü hamburger yaptım."

"O zaman ver bir tane." Karnına vurdu.

"Kendine biraz baksan iyi olur," dedi kadın, ona bakıp göz kırparak.

Rebus çay ve hamburgeri aldı. Tezgâhta sos şişeleri vardı. Hamburgerine biraz sos koydu.

"Andy pek iyi değil," dedi. "O yüzden iş bana kaldı."

Rebus sıcak et ve erimiş soğandan bir ısırık aldı. "Ciddi bir şey değildir umarım?" dedi.

"Nezle, belki o bile değil. Erkeklerin hepsi hastalık hastası."

"Bu havada denediği için onu suçlayamam."

"Şikâyet ettiğimi gördün mü?"

"Kadınlar daha sağlam malzemeden yapılmış."

Kadın gülüp gözlerini devirdi.

"İşin ne zaman bitiyor?"

Kadın tekrar güldü. "Yoksa bana asılıyor musun?"

Omuz silkti. "Daha sonra şunlardan bir tane daha isteyebilirim."

"Beşe kadar buradayım, ama öğle yemeğinden sonra pek kalmaz."

"Şansımı deneyeceğim," dedi Rebus. Kadına göz kırptıktan sonra kapıya yöneldi. Yürürken çayını içmeye devam etti. Çatı işçilerinin vinçle aşağıya kiremit indirdiğini gördüğünde baret takmadığını hatırladı. Bekçi kulübesinde birkaç tane olsa da oraya dönmek istemiyordu. Onun yerine Queensberry House'a yöneldi. Bodruma inen merdivenler karanlıktı. Koridorun sonundan gelen sesleri duyabiliyordu. Eski mutfakta gölgeler dolaşıyordu. Odaya girdiğinde Ellen Wylie ona bakıp başıyla selam verdi. Yaşlı bir kadının konuşmasını dinliyordu. Kadının oturması için bir sandalye bulmuşlardı. Altı ve arkası keten olan yönetmen sandalyelerindendi ve oturan kişi her kımıldadığında –ki bu kadın sürekli yapıyordu– sandalye şikâyet ediyordu. Grant Hood duvarın yanında dikilmiş, not alıyordu. Kadının dikkatini dağıtmamak için onun görüşüne girmemeye çalışıyordu.

"Hep tahta kaplıydı," dedi kadın. "Ben öyle hatırlıyorum." Tiz ve otoriter bir ses tonu vardı.

"Böyle bir şey mi?" diye sordu Wylie. Hâlâ duvara takılı olan tahtayı işaret etti.

"Galiba öyle, evet." Kadın Rebus'u fark edince gülümsedi.

"Bu Dedektif Müfettiş Rebus," dedi Wylie.

"Günaydın, Müfettiş. İsmim Marcia Templewhite."

Rebus yaklaşıp kadının elini tuttu.

"Bayan Templewhite yetmişlerde Sağlık Dairesinde çalışıyormuş."

"Ondan önce de yıllarca çalıştım," diye ekledi Bayan Templewhite.

"Yapım çalışmalarından bazısını hatırlıyor," diye devam etti Wylie.

"Çoğunu," diyerek düzeltti Bayan Templewhite. "Bütün bodrumu söktüler. Yeni ısıtma sistemi ve zemin tamiri yapıldı. Borular yenilendi... Basit bir şey değildi. Her şey üst kata taşındı ve onları koyacak yer bulamadık. Haftalar sürdü."

"Peki tahtalar söküldü mü?" diye sordu Rebus.

"Ben de tam..."

"Wylie," diye hatırlattı Wylie.

"Ben de tam Dedektif Çavuş Wylie'ye eğer bu şömineleri bilseler mutlaka onlarla ilgili bir şeyler yaparlardı diyordum."

"Onlardan haberiniz yok muydu?"

"Dedektif Çavuş Wylie'den öğrendim."

"Ama inşaatın tarihi iskeletin yaşıyla hemen hemen aynı," dedi Grant Hood.

"İşçilerimizden birinin üzerine duvar örüldüğünü düşünmüyorsunuz, değil mi?" diye sordu Bayan Templewhite.

"Bence onu fark ederlerdi," dedi Rebus. Yine de aynı soruyu işçilere de soracaklarını biliyordu. "Müteahhitler kimdi?"

Bayan Templewhite ellerini kaldırdı. "Müteahhitler, alt-müteahhitler... Hiçbirinden haberim yok."

Wylie, Rebus'a baktı. "Bayan Templewhite bir yerlerde kayıtlar olduğunu düşünüyor."

"Ah, evet, mutlaka vardır." Kadın etrafına bakındı. "Şimdi de Roddy Grieve öldü. Burası zaten kimseye yaramadı. Geçmişte yaramadığı gibi gelecekte

de yaramayacak." Kadın üçüne de bakıp başını salladı, sözlerinden emin olduğu gibi, yüz ifadesi gerçekten ne kadar rahatsız olduğunu da gösteriyordu.

Hamburger arabasında çayların parasını ödedi.

"Suçluluk duygusu mu?" diye sordu Wylie, çayını alırken. Bir devriye arabası Bayan Templewhite'ı evine götürmek için gelmişti. Grant Hood kadını sağ salim arabaya bindirdi ve giderken de arkasından el salladı.

"Neden suçluluk hissedeyim?" diye sordu Rebus.

"Bu iş için isimlerimizi yazdıranın siz olduğunu duydum."

"Kim söyledi?"

Kadın omuz silkti. "Kulağımıza geldi."

"O zaman bana teşekkür edin," dedi Rebus. "Böyle üst düzey davalar kariyerinize faydalı olur."

"Roddy Grieve kadar üst düzey değil." Kadın ona bakıyordu.

"Ağzındaki baklayı çıkar," dedi. Ama kadın başını iki yana salladı. Diğer çayı Grant Hood'a uzattı. "İyi bir ihtiyara benziyor."

"Grant olgun kadınları sever," dedi Wylie.

"Kaybol, Ellen."

"O ve arkadaşları Marina'daki Grab-a-Granny gecelerine gider."

Rebus'un baktığı Hood kızardı. "Doğru mu söylüyor, Grant?"

Hood sadece Wylie'ye bakıp dikkatini çayına verdi.

Rebus'a göre, iyi anlaşmaya başlıyorlardı, özel hayatlarından bahsedip bu konuda şaka yapabili-

yorlardı. "Neyse," dedi Rebus, "işe geri dönelim." Hamburger arabasından uzaklaştı, öğle yemeği için sıraya girmiş işçilerin gözleri Ellen Wylie'deydi. Wylie ve Hood baret taksa da onlarda bir garip duruyordu. Sıradaki işçiler onların ziyaretçi olduğunu biliyordu. "Şimdilik elimizde ne var?"

"Skelly'yi güneydeki özel bir laboratuvara gönderdiler," dedi Wylie. "Daha kesin bir ölüm tarihi söyleyebileceklerini düşündüler. Şimdilik 79 ile 81 yılları arası olduğu düşünülüyor."

"Binadaki tadilatın 1979 yılında yapıldığını biliyoruz," diye ekledi Hood. "Şimdilik en iyi tahminimiz bu."

"Neye dayanarak?" diye sordu Rebus.

"Eğer bir cesedi saklayacaksan bunun için bir fırsata ihtiyacın olacağı gerçeğine dayanarak. Çoğu zaman bodruma giriş kapalı. Ayrıca oraya ceset atacak kişinin orada şömine olduğunu bilmesi şart. Tekrar kapatılacağını biliyordu ve en az bir asır daha çıkmaz diye düşündü."

Wylie başını salladı. "Bence de tadilatla ilgisi var."

"O zaman hangi şirketin yaptığını ve kimlerin çalıştığını öğrenmemiz gerek." İki kıdemsiz memur birbirine baktı. "Biliyorum, zor iş. Şirket çoktan kapanmış olabilir. Ya da evrak tutma konusunda Bayan Templewhite kadar titiz olmayabilirler. Ama elimizde bunlar var."

"Personel dosyaları kâbustur," dedi Wylie. "Bir sürü inşaat işi. İnsanları yaparken işe alıp bitince kovarlar. İnşaat işçileri devamlı bir işte durmaz."

Rebus başını salladı. "Çoğu zaman olumlu düşünceyle idare etmen gerekir."

"Ne gibi?" diye sordu Hood.

"Yani iyi ve kibar olman gerek. Sizi o yüzden seçtim. Bobby Hogan ya da Joe Dickie gibi birisi cevapları zorla almaya kalkar. Öyle davranırsan karşındaki kişilerin birden unutacağı tutar. O yüzden ne kadar kibar olursan o kadar iyi." Wylie'ye bakıyordu.

Kadının arkasındaki kapıdan inşaat müdürünün bekçi kulübesinden çıkıp baretini taktığını gördü. Linford da bareti elinde dışarı çıktı, Rebus'u görünce ona yöneldi.

"Eksik alet var mı?" diye sordu Rebus.

"Birkaç ufak tefek şey." Linford başıyla yolun karşısını işaret etti. "Arama ekiplerinden bir şey çıktı mı?" İki grup üniformalı cinayet silahını arıyordu.

"Bilmem," dedi Rebus. "Onları görmedim."

Linford ona baktı. "Ama çay içmeye vakit bulabilmişsin."

"Sadece astlarımı memnun ediyorum."

Linford hâlâ ona bakıyordu. "Bunun vakit kaybı olduğunu düşünüyorsun, değil mi?"

"Evet."

"Nedenini sorabilir miyim?" Kollarını kavuşturdu.

"Çünkü boş işlerle uğraşıyoruz," dedi Rebus. "İçeri nasıl girdiğinin ve neyle öldürüldüğünün önemi var mı? Biz kim olduğuna ve nedenine bakmalıyız. Herkesin masasında dosyalar dağ gibi yıkılmışken ataşları dert eden ofis müdürlerine benziyorsun."

Linford saatine baktı. "Hakaret etmek için biraz erken değil mi?" Diğerlerinin dinlediğini bildiğinden şakaymış gibi göstermeye çalıştı.

"Saha müdürünü dilediğin kadar sorgulayabilirsin," dedi Rebus, "ama sonunda bir balyozun kaybolduğunu öğrensen bile bu ne işine yarayacak? Roddy Grieve'i öldüren kişi ne yaptığını biliyordu. Bir şey çalarken yakalandıysa onu öldürmüş olması mümkün, ama yüksek ihtimalle kaçardı. Ayrıca düştükten sonra ona vurmaya devam etmeyeceği kesin. Katilini tanıyordu ve orada bulunması tesadüf değildi. Bu onun kim ya da ne olduğuyla ilgili. Bizim de buna odaklanmamız gerek." Durdu, sıradaki işçilerin onları izlediğini biliyordu.

"Ve ders sona erdi," dedi Ellen Wylie sırıtarak.

10

Roddy Grieve'in kampanya sorumlusunun adı Josephine Banks'ti. St. Leonard'daki sorgu odalarından birinde Grieve'i yaklaşık beş yıldır tanıdığını anlatıyordu.

"İşçi Partisinde en başından beri çok faaldik. John Smith için de çalıştım." Gözleri bir an daldı. "Onu hâlâ özlüyoruz."

Rebus kadının karşısına oturmuş, kalemiyle oynuyordu. "Bay Grieve'i en son ne zaman gördünüz?"

"Öldüğü gün. Öğleden sonra buluştuk. Seçime beş ay kaldığından çok işimiz vardı."

Kadın kısa boylu ve tombuldu. Yüzü küçük ve yuvarlaktı ve gerdanı sarkmaya başlamıştı. Siyah saçlarını başının arkasında toplamıştı. Benekli çerçeveli yarım ay gözlük takıyordu.

"Siz de aday olmayı düşündünüz mü?" diye sordu Rebus.

"Ne? Milletvekili olarak mı?" Kadın güldü. "Belki gelecek sefer."

"Öyle bir isteğiniz var mı?"

"Elbette."

"Peki diğer adaylar yerine neden Roddy Grieve'e yardım etmeyi seçtiniz?"

Yeşil gözlerine rimel sürmüştü. Gözleri hareket ettiğinde parlıyor gibiydi.

"Onu sevdim," dedi. "Ve güvendim. Kardeşinden farklı olarak hâlâ ilkeleri vardı."

"Cammo mu?"

"Evet."

"Anlaşamıyor musunuz?"

"Anlaşmamız için bir neden yok."

"Ya Cammo ve Roddy?"

"Onlar her fırsatta siyaset konuşurdu, ama bu pek sık olmazdı. Nadiren bir araya gelirlerdi. Ayrıca Alicia ve Lorna onlara engel olurdu."

"Ya Bay Grieve'in karısı?"

"Hangisi?"

"Roddy'ninki?"

"İyi de hangisi? İki tane var."

Rebus bir an şaşırdı.

"İlki pek uzun sürmedi," dedi Josephine Banks, bacak bacak üzerine atarak. "Gençlik aşkıydı."

Rebus kalemini alıp not defterini açtı. "İsmi nedir?"

"Billie." Kadın ismi heceledi. "Kızlık soyadı Collins, ama belki tekrar evlenmiştir."

"Hâlâ buralarda mı?"

"Son duyduğumda Fife'ta öğretmenlik yapıyordu."

"Onunla tanıştınız mı?"

"Hayır. Ben Roddy ile tanışmadan çok önce ayrılmışlar." Kadın ona baktı. "Bir oğlu olduğunu biliyor musunuz?"

Aile üyelerinden hiçbiri bunu belirtmemişti. Rebus başını iki yana salladı. Banks hüsrana uğramış gibi baktı.

"İsmi Peter. Grief soyadını kullanır. Size bir şey hatırlattı mı?"

Rebus yazmakla meşguldü. "Hatırlatması mı gerek?"

Kadın omuz silkti. "Bir pop grubundaydı. Robinson Crusoes."

"Hiç duymadım."

"Genç meslektaşlarınız duymuş olabilir."

"Ah, kafam." Rebus göz kırpınca kadın gülümsedi.

"Ama Peter hiç tasvip edilmedi."

"Yaptığı şey yüzünden mi?"

"Hayır, o yüzden değil. Bence büyükannesi ailede bir pop yıldızı olmasından çok memnundu."

"Ne o zaman?"

"Şey, Glasgow'da oturmayı tercih etti." Durdu. "Ailesiyle konuştunuz, değil mi?" Başını salladı. "Hugh'un ondan bahsedeceğini düşünmüştüm."

"Henüz Bay Cordover'la tanışamadım. Kendisi müzik grubu prodüktörü, değil mi?"

"Onların menajeri. İşe bakın, her şeyi size anlatmak bana mı kaldı? Hugh genç gruplarla da ilgilenmeye başladı – Vain Shadows, Change and Decay..." Adamın hiçbirini bilmediğini fark edince gülümsedi.

"Genç meslektaşlarımdan birine sorarım," demesi kadını güldürdü.

Rebus kantine gidip kahve aldı. Hamburger midesine oturduğundan masasına uğrayıp iki Rennie içti. Geçmişte taş bile yese bir şey olmazdı. Ama bağırsakları erkenden emekliliğe ayrılmış gibiydi. Telefonunu alıp Lorna Grieve'i aradı. Düşündü: Josephine Banks henüz Seona Grieve'den bahsetme-

mişti. İşin içine önce Bayan Grieve ve Billie Collins'i sokarak mevzuyu başka yöne çekmişti. Cordover'ların evinde telefonu açan olmadı. İçeceklerle birlikte sorgu odasına döndü. "Bayan Banks, buyurun."

"Teşekkürler." Kadın o yokken hiç kımıldamamış gibi görünüyordu.

"Asıl konuya ne zaman gireceğinizi çok merak ediyorum," dedi kadın, "yani diğer şeylerin tümü asıl konuya gelmek için bir mazeret, haksız mıyım?"

"Anlamadım." Rebus not defteri ve kalemini çıkarıp masanın üzerine koydu.

"Roddy ve ben," dedi kadın, ona doğru eğilip. "Onunla aramızdaki ilişkiden ne zaman bahsedeceğiz?"

Sağ elini kalemine uzatan Rebus vaktin geldiğine hükmetti.

"Siyasette böyledir." Kadın durdu. "Aslında her meslekte böyledir. Birlikte çalışan iki kişi." Kadın kahvesinden bir yudum aldı. "Siyasetçiler dedikoduya bayılır. Galiba kendilerine güvenleri olmadığından yapıyorlar. Başkalarına çamur atmaktan kolayı yok."

"Yani aslında ilişkiniz yoktu, öyle mi?"

Kadın ona bakıp gülümsedi. "Sizde öyle bir intiba mı uyandırdım?" Özür diler gibi başını hafifçe öne eğdi. "En başta sözde ilişki demem gerekiyordu, çünkü tümü bundan ibaretti. Bilmiyor muydunuz?"

Başını iki yana salladı.

"Tüm bu sorgular... Birisi söylemiştir zannetmiştim." Oturduğu yerde doğruldu. "Belki de onları yanlış değerlendirdim."

"Aslında siz konuştuğumuz ilk kişisiniz."

"Ama klanla konuştunuz, değil mi?"

"Bay Grieve'in ailesini mi kastediyorsunuz?"

"Evet."

"Onlar biliyor muydu?"

"Seona biliyordu. Diğerlerine söylemekten imtina ettiğini de zannetmem."

"Ona Bay Grieve mi söyledi?"

Kadın tekrar gülümsedi. "Aslı olmayan bir şeyi neden söylesin ki? Birisi sizin hakkınızda böyle bir şey uydursa karınıza söyler miydiniz?"

"Peki Bayan Grieve nasıl öğrendi?"

"Her zamanki gibi, eski dostumuz isimsiz şahıstan."

"Mektupla mı?"

"Evet."

"Sadece bir tane mi?"

"Bunu ona sormanız lazım." Kadın bardağı masaya koydu "Sigara için can atıyorsunuz, değil mi?" Rebus ona baktı. Kadın adamın ağzına götürdüğü kalemi işaret etti. "Sürekli bunu yapıyorsunuz," dedi. "Ve yapmamanızı tercih ederim."

"Neden, Bayan Banks?"

"Çünkü benim de canım çekiyor."

St. Leonard'da sadece arkadaki otoparkta sigara içilebiliyordu. Halkın girmesi yasak olduğundan Josephine Banks'le birlikte kaldırımda durup sigaralarını içerken ayaklarını sürüdüler.

Rebus sigarasının sonuna doğru, belki de bitecek süreyi biraz daha uzatmak için, kadına mektubu kimin yazdığına dair bir fikri olup olmadığını sordu.

"Hiçbir fikrim yok."

"İkinizin de tanıdığı biri olmalı."

"Muhakkak. Partiden biri ya da kıskanan bir zavallı olabilir. Adayların seçim süreci kıran kırana geçer."

"Neden?"

"Eski İşçi Partisi yeni olana karşı. Eski şikâyetler yeni bir hız kazanır."

"Bay Grieve'in rakibi kimdi?"

"Üç kişiydiler: Gwen Mollison, Archie Ure ve Sara Bone."

"Adil bir mücadele miydi?"

Kadının ağzından sigara dumanı ve buhar karışımı yükseliyordu. "Bildiğim kadarıyla evet. Adice bir şey yapıldığını görmedim."

Ses tonundaki bir şey onu sormaya sevk etti. "Fakat?"

"Roddy kazandığında diğerlerinin çok bozulduğunu söyleyebilirim. Bilhassa da Ure. Gazetelerde görmüşsünüzdür."

"Ancak spor sayfasındaysa."

Kadın ona baktı. "Oy kullanacaksınız, değil mi?"

Omuz silkip sigarasından geri kalana baktı. "Archie neden o kadar bozuldu?"

"Archie fi tarihinden beri İşçi Partisinde ve yetki devrine inanır. 79'da Edinburgh'un yarısını dolaşıp oy istedi. Sonra da Roddy gelip onun doğuştan hakkı olan şeyi elinden aldı. 79'da oy kullandınız mı?"

1 Mart 1979: başarısız olan yetki devri referandumu. "Hatırlamıyorum," diye yalan söyledi Rebus.

"Kullanmadınız, değil mi?" Omuz silktiğini gördü. "Neden?"

"Oy kullanmayan tek kişi ben değildim."

"Acaba o gün hava çok soğuk olduğundan gitmeye üşendiniz mi diye merak ediyorum."

"Bayan Banks, benimle dalga mı geçiyorsunuz?"

Kadın sigarasını yola attı. "Ne haddime, Müfettiş?"

1979.

Karısı Rhona'yı ve onun "Evet Oyu" etiketlerini hatırladı. Sürekli ceketine, arabasının ön camına ve hatta işe götürdüğü cep şişesinin üzerine yapıştırırdı. O kış çok sertti: Karanlıktı ve buz gibi bir rüzgâr esiyordu. Gazeteler "Huzursuz Kış" adını vermişti ve o da farklı düşünmüyordu. Kızı Sammy dört yaşındaydı. Rhona'yla tartışırlarken onu uyandırmamak için seslerini yükseltmezlerdi. Sorunun kaynağı işiydi: Onlara yeterince zaman ayırmıyordu. Ayrıca Rhona kısa süre önce siyasete bulaşıp İskoç Ulusal Partisi kampanyasına katılmıştı. Onun gözünde yetki devri, bağımsızlığa doğru atılmış bir adımdı. Jim Callaghan ve onun İşçi Partisi hükümetinin gözündeyse... Rebus tam olarak emin değildi. Milliyetçilere veya milletin tümüne verilen bir sus payı mıydı? Gerçekten Birliği pekiştirecek miydi?

Rebus tümüyle bıkana kadar mutfak masasında siyaset tartışırlardı. Sonunda da Rebus kanepeye gidip ilgilenmediğini söylerdi. Rhona başta tepesinde dikilip televizyon izlemesine mani olurdu. Söyledikleri iddialı olduğu kadar da ikna ediciydi.

"Beğenmedim desem yalan olur," derdi Rebus, o bitirdiğinde ve Rhona ona minderle vurmaya başlar ve o da onu tutup yere yatırır ve ikisi de gülerdi.

Tepki göstermesinin nedeni belki de buydu. Her ne olursa olsun, inadı arttı. Bir gece "İskoçya Hayır

Diyor" yazılı bir rozetle eve geldi. Yine mutfak masasında akşam yemeği yiyorlardı. Rhona yorgun görünüyordu: iş, çocuk bakımı ve seçim kampanyası. Rozet hakkında, paltosundan çıkarıp gömleğine taktığında bile bir şey demedi. Sadece baygın gözlerle ona bakıp gecenin kalanında da konuşmadı. Yatakta ona sırtını döndü.

"Siyasetle daha fazla ilgilenmemi istemiyor muydun?" diyerek şaka yaptı Rebus. Kadın cevap vermedi. "Ciddiyim," dedi. "Senin dediğin gibi meseleyi düşündüm ve hayır demeye karar verdim."

"Ne istiyorsan onu yap," dedi Rhona soğuk bir ses tonuyla.

"Öyle yapacağım o zaman," dedi Rebus, gözlerini ondan ayırmadan.

Ama 1 Mart günü, hayır demekten daha fenasını yaptı. Oy kullanmadı. İşini, havayı ve daha pek çok şeyi mazeret olarak öne sürebilirdi. Ama aslında Rhona'yı sinir etmek istemişti. Ofisinde oy kullanma saatinin bitmesini beklerken böyle olduğunu biliyordu. Dakikalar kala az kalsın arabasına koşacaktı, ama kendine artık çok geç olduğunu söyledi.

Eve dönüş berbattı. Rhona evde yoktu; oy sandıklarının boşaltılmasını izlemeye bir yere gitmişti ya da kendisi gibi olanlarla bir barda sandık sonuçlarını bekliyordu.

Bebeğe bakmak ona kaldı. Bir elinde en sevdiği oyuncağı Pa Broon'la uyuyan Sammy'ye baktı. Rhona geç saatte döndü. Onun gibi, karısı da biraz sarhoştu: televizyonun önünde dört kutu Tartan Special. Televizyon açık olsa da sesi kısıktı, onun yerine müzik dinliyordu. Ona hayır oyu verdiğini söyleye-

cekti, ama yalan olduğunu anlayacağını biliyordu. Onun yerine ona nasıl olduğunu sordu.

Rhona sanki içeri girmeye isteksizmiş gibi kapıda durdu. "Uyuşmuş gibiyim," dedi. Sonra da salona geri döndü: "Ama bu bile eskisinden iyidir."

1 Mart 1979. Referandumda yüzde 40 evet oyu çıkması şarttı. Rivayete göre İşçi Partisi Londra'ya başvurup yetki devrinin önüne engel konmasını istemişti. İskoç Westminster milletvekillerinin kaybedeceği ve Muhafazakârların Avam Kamarasında kalıcı bir çoğunluk elde edeceklerinden korkmuşlardı. Yüzde kırk evet çıkması gerekiyordu.

Yakın bile değildi. Yüzde 33 evet, 31 de hayır demişti. Katılım oranı yüzde 64'ün altındaydı. Bir gazetenin dediği gibi, sonuç "bölünmüş bir ülkeydi." İskoç Ulusal Partisi, Callaghan hükümetinden desteğini çekti –onlara Noel için oy kullanan hindiler dedi– ve seçim çağrısı yaptı. Sonuçta Margaret Thatcher liderliğindeki Muhafazakârlar başa geldi.

"İskoç Ulusal Partisi başardı," dedi Rebus, Rhona'ya. "Peki yetki devri nerede?"

Rhona cevaben sadece omuz silkti. Yerdeki yastık savaşları çok gerilerde kalmıştı. Rebus da sonunda işine yönelip başka insanların hayatları, sorunları ve sefaletleriyle uğraşmaya başladı.

Ve bir daha da oy kullanmadı.

Rebus, Josephine Banks gittikten sonra Cinayet Odasına döndü. Dedektif Çavuş "Hi-Ho" Silvers telefonla görüşüyordu. Diğer bölümlerden getirilen iki Dedektif Polis Memuru da öyle. Başmüfettiş Gill Templer, Çiftçi'yle görüşüyordu. Bir kadın polis

memuru gelip Çiftçi'ye telefon mesajları içeren bir deste verdi – o kadar çoktu ki lastikle tutturmuştu. Çiftçi onlara bakıp Templer'ı dinlemeye devam etti. Ceketini çıkarmış, beyaz gömleğinin kollarını da yukarı sıvamıştı. Rebus'un etrafında herkes hareket halindeydi, bir şeyler yazıyor, gelen telefonlara bakıyordu. Masasında soruşturma dökümleri ve klan üyelerinin ilk sorguları duruyordu. Cammo Grieve kısa çöpü çekmiş ve Bobby Hogan ve Joe Dickie'nin karşısına oturmuştu.

Cammo Grieve: Bunun ne kadar süreceği belli mi?

Hogan: Kusura bakmayın, efendim. Size zahmet vermek istemezdik.

Grieve: Bildiğiniz üzere benim kardeşim öldürüldü!

Hogan: Aksi takdirde zaten sizi çağırmazdık, efendim.

(Rebus güldü: Bobby Hogan "efendim" derken hakaret etmeyi bilen biriydi.)

Dickie: Bay Grieve, cumartesi günü Londra'ya mı döndünüz?

Grieve: İlk fırsatta döndüm.

Dickie: Ailenizle aranız iyi değil mi?

Grieve: Sizi ilgilendirmez.

Hogan: (Dickie'ye) Bay Grieve'in cevap vermeyi reddettiği şeklinde kaydet.

Grieve: Tanrı aşkına!

Hogan: Tanrı'nın adını lüzumsuz yere zikretmeyin, efendim.

(Rebus tekrar güldü. Bildik üçleme haricinde – evlilik, cenaze ve vaftiz– Bobby Hogan'ın kiliseye gittiğinden şüpheliydi.)

Grieve: Neyse şunu bitirelim artık, olur mu?

Dickie: Biz de aynı fikirdeyiz, efendim.

Grieve: Cumartesi gecesi Londra'ya döndüm. Karıma sorabilirsiniz. Pazar günü birlikteydik. Sadece bir iş için ajansımla görüştüm. Akşam yemeğinde iki arkadaşımız da vardı. Pazartesi sabahı House'a giderken telefonla arayıp Roddy'nin öldüğünü söylediler.

Hogan: Peki nasıl hissettiniz, efendim?

Böyle sürüp gitti. Camrno Grieve direnmeyi bırakmazken Dickie ve Hogan soru ve yorumlarla adamın burnunu sürte sürte onu yola getirdi.

Hogan akabinde –kesinlikle kayıt dışı olarak– şu yorumu yapmıştı: "Palavra ancak yüzgeçleri olduğunda benden kaçabilir."

Lorna Grieve ve eşi, daha kolay olan Dedektif Müfettiş Bill Pryde ve Dedektif Çavuş Roy Frazer ikilisine denk gelmişti. Pazar günü ikisi de Roddy'yi görmemişti. Lorna, North Berwick'e kardeşini görmeye gitmiş, Hugh Cordover da evindeki stüdyoda bir mühendis ve bazı grup üyeleriyle takılmıştı.

Sözde arkadaşlarıyla içmeye gittiği pazar gecesinde hâlâ Roddy Grieve'i gören biri çıkmamıştı. Hiçbir arkadaşı onu görmemişti. Tahminleri şöyleydi: Roddy evliliğinden farklı gizli bir hayat sürmüştü. Bu da yapısı gereği soruşturmayı fazlasıyla zora sokuyordu.

Çünkü ne kadar zorlarsanız zorlayın, bazı sırlar açığa çıkmamakta ısrar ederdi.

11

George Caddesindeki kooperatif. Siobhan Clarke Edinburgh'a ilk geldiğinde George Caddesi muhteşem mimarili ama az iş yapan bir gettoya benziyordu. Ofislerin yarısı boştu ve tüm binalar kiralık levhalarıyla kaplıydı. Ama artık sokaklar değişmişti, lüks mağazalara, çoğu zamanında banka olan binalarda açılmış bar ve restoranlar eklenmişti.

C. Mackie'nin kooperatifinin bu şartlar altında hâlâ ayakta olması mucize gibi bir şeydi. Clarke müdürün ofisinde oturup ilgili evrakı aradı. Bay Robertson kısa, güdük bir adamdı, parlak kocaman bir kafası ve gülen bir yüzü vardı. Yarım ay gözlükleri yüzünden Dickinson tarzı memurları andırıyordu. Clarke onu dönem kıyafetleriyle hayal etmemeye çalışsa da olmadı. Bay Robertson onun tebessümünü -mizacına ya da çalışkanlığa yönelik- takdir olarak kabul edip modern ofisindeki modern masasında arkasına yaslandı. Dosya çok inceydi.

"C Christopher'a karşılık gelir," dedi.

"Esrar çözüldü," dedi Clarke ve not defterini açtı. Bay Robertson ona baktı.

"Hesap Mart 1980'de açılmış. 15'inde, cumartesi günü. Ben o zaman müdür değildim."

"Kimdi peki?"

"Selefim George Samuels. Terfi etmeden önce ben o dalda bile değildim."

Clarke, Christopher Mackie'nin hesap cüzdanına baktı. "430.000 sterlinle mi açılmış?"

Robertson rakamları kontrol etti. "Evet. Sonrasında birkaç kez küçük miktarlarda para çekilmiş ve bir de yıllık faiz var."

"Bay Mackie'yi tanır mıydınız?"

"Hayır, hiç zannetmem. Siz gelmeden çalışanlara da sordum." Parmağını rakamlar üzerinde gezdirdi. "Evsiz mi demiştiniz?"

"Kıyafetleri öyle olduğunu gösteriyordu."

"Ev fiyatlarının çok yüksek olduğunu biliyorum, ama yine de..."

"Dört yüz bini varken kendine bir yer bulamaz mıydı?"

"O kadar parayla ne isterse bulabilirdi." Durdu. "Ama bir de Grassmarket'taki bu adres var."

"Ardından oraya da gideceğim."

Robertson dalgın bir halde başını salladı. "Çalışanlarımızdan biri olan Bayan Briggs onun para çekme işini halletmiş."

"Onunla konuşmak isterim."

Adam tekrar başını salladı. "Tahmin etmiştim. Sizi bekliyor."

Clarke defterine baktı. "Buranın müşterisiyken adresi hiç değişmiş mi?"

Robertson belgelere baktı. "Öyle görünmüyor," dedi sonunda.

"Hesapta bu kadar para olması sizce de sıradışı değil mi?"

"Arada bir Bay Mackie'ye mektup gönderip sunacağımız seçenekleri değerlendirmek isteyip istemediğini sorardık. Ama fazla zorlamak hata olur."

"Yoksa müşteri parayı başka yere mi götürür?"

Bay Robertson başını salladı. "Burası zengin bir muhit. Bu kadar parası olan tek kişi Bay Mackie değil."

"Ama nedense o parayı hiç kullanmamış."

"Bu da akla başka bir şey getirir..."

"Siz sormadan söyleyeyim, vasiyet tarzı bir şey bulamadık."

"Yakın akrabası yok mu?"

"Bay Robertson, siz söyleyene kadar ilk ismini bile bilmiyorduk." Clarke defterini kapattı. "Mümkünse Bayan Briggs'le konuşmak istiyorum."

Valerie Briggs saçını yeni değiştirmiş, orta yaşlı bir kadındı. Clarke kadının, sanki şekli henüz içine tam sinmemiş gibi, elini sürekli saçına götürmesine bakarak tahmin yürütmüştü.

"Buraya ilk geldiğinde benimle konuştu." Bayan Briggs'e bir bardak çay ikram edilmişti. Kadın kendinden pek emin değildi; patronunun ofisinde çay içmek, tıpkı yeni saç şekli gibi yeni ve zorlayıcı bir tecrübeydi. "Hesap açmak için kiminle konuşması gerektiğini sordu. Ben de ona form verdim ve gitti. Formu doldurup döndü ve nakit parayla hesap açtırabilir miyim diye sordu. Ben hatayla o kadar çok sıfır yazdığını zannettim."

"Para yanında mıydı?"

O hatırayla gözleri kocaman olan Bayan Briggs başını salladı. "Yeni bir evrak çantasının içindeki parayı bana gösterdi."

"Evrak çantası mı?"

"Yepyeniydi."

Siobhan not etti. "Sonra ne oldu?" diye sordu.

"Para çok fazla olduğundan gidip müdürü çağırdım..." Düşüncesi bile kadını titretmeye yetti.

"Müdür Bay Samuels miydi?"

"Evet, bizim ihtiyar George."

"Hâlâ görüşür müsünüz?"

"Ah, evet."

"Peki, ne oldu?"

"Şey George... Yani Bay Samuels Bay Mackie'yi ofisine davet etti. Eski ofisine." Başıyla oturdukları yeri işaret etti. "Önceden giriş kapısının yanındaydı. Neden taşıdılar bilmiyorum. Bay Mackie dışarı çıktığında müşterimiz olmuştu. Ne zaman gelse biz onunla ilgilenene kadar beklerdi." Başını yavaşça iki yana salladı. "Öyle gitmesi ne kadar yazık."

"Gitmek mi?"

"Evet, yani intihar etmesi. Hesabı açtığı gün çok şık olmasa da normal giyinmişti. Üzerinde bir takım vardı. Saçı yıkanıp kesilse fena olmazdı... Ama kibar ve normaldi."

"Sonra kötüleşmeye mi başladı?"

"Evet. Bay Samuels'e de bundan bahsettim."

"O ne dedi?"

Hatırlayınca gülümseyip söylediğini tekrarladı: "'Valerie, tatlım, bazı zengin insanlar bizden farklıdır ve tuhaftır.' Haklıydı galiba. Ama bir şey daha söyledi: 'Para bazılarımızın başa çıkamayacağı bir sorumluluk getirir.'"

"Haksız da değil."

"Belki öyle, ama ona ne zaman kasayı boşaltmak isterse şansımı denemekten kaçınmayacağımı söyledim."

Güldüler ve Clarke, Bayan Briggs'e Bay Samuels hakkında ne düşündüğünü sordu.

"Rahat biridir. Bowlinge bayılır. Onun için din gibi bir şeydir."

"Bu havada mı?"

"Kar yağıyor diye kiliseye gitmekten vazgeçer misiniz?"

Güzel soruydu ve Clarke bir adres karşılığında pes etmeye hazırdı.

Bowling sahasını geçip sosyal kulübün kapısını açtı. Daha önce Blackhall'a gelmemişti ve labirent gibi olan sokaklarında kaybolup yoğun Queensferry Yoluna çıkmıştı. Burası 1930'lardan kalmışa benzeyen Bungalow Land'di. Broughton Caddesiyle arasında bir asır varmış gibiydi. Burada şehirden çıkmış gibi hissederdiniz. Burada çok az kıymetli iş ve çok az insan bulunurdu. Bowling sahasının kasvetli bir havası vardı. Arkasındaki kulüp binası ahşap ve tek katlı olup en az otuz yıllıktı. Tavandaki ısıtıcılar yüzünden fırın gibi olan içeriye girdi. Önünde, içki şişelerinin tozunu alırken bir şarkı mırıldanan yaşlı bir kadının olduğu bir bar duruyordu.

"Bowling?" diye sordu Clarke.

"Şu kapıdan, tatlım." Başıyla o yönü işaret etti. Clarke kapıyı açınca kendini uzun ve dar bir odada buldu. Dört metre genişliğinde ve yaklaşık on beş metre uzunluğundaki yeşil bir kaplama, alanın çoğunu işgal etmişti. Etrafta birkaç plastik sandal-

ye vardı ve seyirci yoktu. Yeni gelene olabildiğince nahoş bir ifadeyle bakan dört oyuncu onun cinsiyetini ve yaşını fark edince yüzleri yumuşadı ve sırtları doğruldu.

"Kesin seninkilerden biridir," dedi birisi diğerini dürterek.

"Aman, uzak olsun."

"Jimmy daha balıketi olanları sever," diye ekledi üçüncü.

"Ve yaşı da biraz fazla olacak," dedi dördüncü. Ceza yemekten korkmayan ihtiyarların rahatlığıyla güldüler.

"Kırk yaş daha genç olmak için sol kolunu vermez miydin?" Konuşan kişi toplardan birini almak için eğildi. Büyük top halının diğer ucunda, iki küçük topun arasında duruyordu.

"Böldüğüm için özür dilerim," diyerek yaklaştı Clarke. "Ben Dedektif Polis Memuru Clarke." Onlara kimliğini gösterdi. "George Samuels'i arıyorum."

"Dod, seni bulacaklar demiştim."

"Zaten an meselesiydi."

"George Samuels benim." Öne çıkan adam ince ve uzun boyluydu, V yaka gömleğin üzerine kravat takmıştı. Onunla tokalaştığında elinin kuru ve sıcak olduğunu hissetti. Saçı beyaz ve gürdü.

"Bay Samuels, St. Leonard polis karakolundan geliyorum. Sizinle konuşabilir miyim?"

"Sizi bekliyordum." Gözleri deniz mavisiydi. "Christopher Mackie hakkında, değil mi?" Kadının yüzündeki şaşkınlığı görünce gülümsedi, hâlâ bir şeyler becerebildiğini görmek hoşuna gitmişti.

Barın köşesine oturdular. Diğer köşede ihtiyar bir çift oturuyordu: Adam uyuklarken kadın da örgü örüyordu. Adamın önünde yarım bira, kadının önünde de sherry kadehi vardı.

George Samuels bol sulu bir viski istedi. İçki içebilmesi için Clarke'ı misafiri olarak kaydettirse de o sadece kahve istedi. İlk yudumdan sonraysa pişman oldu. Barın arkasındaki hazır kahve kutusundan başına gelecekleri anlamalıydı.

"Nereden anladınız?" diye sordu Clarke.

Samuels elini alnında gezdirdi. "O adamda bir terslik olduğunu biliyordum. Hiç kimse o kadar çok parayla kooperatife çıkıp gelmez." Başını kaldırdı. "Siz yapar mıydınız?"

"Deneme fırsatım olmasını isterdim," dedi.

Adam gülümsedi. "Val Briggs'le konuşmuşsunuz. Aynı şeyleri söylemiştir. O konuda çok şaka yapardık."

"Bir terslik olduğunu düşündüyseniz parayı neden aldınız?"

Kollarını açtı. "Ben almasam başkası alırdı. Bu yirmi yıl önceydi. O zamanlar bu tür şeyleri polise bildirmemiz gerekmiyordu. O para hesabı sayesinde Ayın Branş Müdürü oldum."

"Para hakkında bir şey dedi mi?"

Samuels başını salladı. Saçının Noel'i hatırlatan bir yanı vardı; Clarke, yeni karla oynadığı gibi, o saçlarla oynadığını hayal etti. "Evet, ilk geldiğinde ona sordum," dedi.

"Ve?" kahveyle birlikte birkaç bisküvi geldi. Birini ısırınca yumuşak ve yağlı olduğunu gördü.

"Bilmem gerekiyor mu diye sordu. Bilmek istediğimi söyledim, ki aynı şey değildi. Bana paranın bir

banka soygunundan geldiğini söyledi." Kendinden çok memnunmuş gibi bakıyordu. "Haliyle şaka yaptığından ikimiz de güldük. Banknotlar, seri numaraları... Çalıntı olsalar anlardım."

Clarke başını salladı. Ağzındaki bisküviyi yutmasının tek yolu bir şey içmekti ve içecek kahveden başka bir şey yoktu. Nefesini tutarak bir yudum aldı.

"Peki, başka ne dedi?"

"Paranın ona miras kaldığı hakkında bir şeyler söyledi. Paranın nasıl görüneceğini merak ettiği için çeki bozdurmuş."

"Çeki nerede bozdurduğunu söyledi mi?"

Samuels omuz silkti. "Doğru söylediğini hiç zannetmiyorum."

Kadın ona baktı. "Sizce para..."

"Bir şekilde kirliydi." Başını salladı. "Ama ne düşünürsem düşüneyim, *benim* şubeme büyük miktarda para yatırıyordu."

"Endişe etmediniz mi?"

"O tarihte hayır."

"Ama günün birinde birinin gelip sizinle Bay Mackie hakkında konuşmak isteyeceğini biliyordunuz, öyle mi?"

Tekrar omuz silkti. "Bahane üretecek durumda değilim, Bayan Clarke. Ama bence paranın nereden geldiğini tahmin etmişsinizdir."

Clarke başını iki yana salladı. "Hiçbir fikrim yok."

Samuels arkasına yaslandı. "O zaman buraya neden geldiniz?"

"Bay Mackie intihar etti. Evsiz gibi yaşayıp sonunda kendini North Köprüsünden attı. Nedenini öğrenmeye çalışıyorum."

Samuels'in faydası olmadı. Mackie'yle sadece bir sefer konuşmuştu. Clarke şehre dönerken –Grassmarket'a doğru gidiyordu– seçeneklerini düşündü. Sadece üç saniyesini aldı. Elinde bu zayıf ipucu harici hiçbir şey yoktu. Neyi ve nedeni öğrenebilmek için önce Christopher Mackie'nin kim olduğunu öğrenmesi gerekecekti. Arşivdekilerden çoktan bunu araştırmalarını istemişti. Telefon rehberlerinde yoktu ve tahmin ettiği gibi Grassmarket'taki adrese vardığında da oranın evsiz barınağı olduğunu gördü.

Grassmarket kendine has, farklı bir dünyaydı. Asırlar önce burada suçlular idam edilirdi ve barlardan biri ismini bu şekilde almıştı: Last Drop. 1970'lere kadar burası evsiz ve çaresizlerin sığınağıydı. Ama sonra kentsel dönüşüm model haline geldi. Küçük sanat dükkânları ve barlar açıldı. Turistler başta tereddüt etse de zamanla Victoria Caddesi ve Candlemaker Row'da boy göstermeye başladılar.

Barınak varlığını açıkça belli etmiyordu. İki kirli cam ve bir kapı. Dışarıda duvarın dibinde çömelmiş iki adam. Biri ona ateşin var mı diye sorunca kadın başını iki yana salladı.

"O zaman sende sigara da yoktur," dedi adam ve arkadaşıyla yaptığı sohbete geri döndü.

Clarke kapının kolunu çevirse de kapı kilitliydi. Duvarda zil vardı. İki kez çalıp bekledi. Bir deri bir kemik bir adam kapıyı ardına kadar açtı, ona bir baktıktan sonra içeri geçip ortaya konuştu. "Sürpriz, polis gelmiş." Sandalyeye oturup televizyon izlemeye kaldığı yerden devam etti. Odada iki tane eski koltuk, uzun bir ahşap sıra ve iki tane bar taburesine benzer şey bulunuyordu. Televizyon ve sehpanın

da eklenmesiyle gereken her şeye sahip olmuşlardı. Sehpanın üzerinde küllük olsa da küllerini muşamba zemine dökmeyi tercih ediyorlardı. Yüzünde beyaz kâğıt parçaları olan yaşlı bir adam koltukların birinde uyuyordu. Clarke tam soracaktı ki ona kapıyı açan kişi eski bir gazeteden bir parça yırttı, ağzında ıslattı ve uyuyan adama tükürdü.

"Surata iki puan," dedi. "saça ya da sakala gelirse bir puan."

"Rekor kaç?"

Sırıtıp dişlerinin yarısı eksik olan ağzını gösterdi. "Seksen beş."

Odanın diğer ucundaki kapı açıldı. "Yardım edebilir miyim?"

Clarke kadının yanına gidip onunla tokalaştı. Arkasındaki rekor kıran adam siren sesleri çıkarıyordu. "Ben Dedektif Polis Memuru Clarke. St. Leonard karakolundan geliyorum."

"Evet?"

"Christopher Mackie adında birini tanıyor musunuz?"

Şüpheci bir bakış. "Olabilir, ne yaptı?"

"Maalesef Bay Mackie öldü. İntihara benziyor."

Kadın bir an için gözlerini kapattı. "North Köprüsünden atlayan o muydu? Gazetede sadece evsiz olduğu yazılıydı."

"O zaman onu tanıyorsunuz?"

"Gelin, içeride depoda konuşalım."

İsmi Rachel Drew'du ve on iki yıldır bu barınaktan sorumluydu.

"Aslında buraya barınak denemez," dedi. "Sadece misafirhane. Ama gidecek yerleri olmadığında giriş-

teki salonda yatıyorlar. Demek istediğim, kış günü başka ne yapabilirler?"

Clarke başını salladı. Oturdukları oda az çok Rachel Drew'un dediği gibiydi: depo. Bir masa ve iki sandalye haricinde her yer konserve kutularıyla doluydu. Drew küçük bir mutfak olduğunu ve orada iki yardımcıyla birlikte üç öğün yemek yaptıklarını söylemişti.

"Matah bir yer olmasa da şimdilik şikâyet eden çıkmadı."

Drew iri, evcimen bir kadındı. Kırklı yaşlarındaydı, omuzlarına dökülen kahverengi saçları kıvırcıktı. Gözleri koyu ve suratı renksizdi, ama sesindeki sıcaklık ve neşe yorgunluğuna kafa tutuyor gibiydi.

"Bana Bay Mackie hakkında ne anlatabilirsiniz?"

"Çok iyi ve kibar biriydi. Kolay arkadaş edinemese de bu onun tercihiydi. Onu tanımam uzun zaman aldı. Ben buraya geldiğimde o çoktan buranın müdavimi olmuştu. Sürekli burada kalmasa da onu düzenli olarak görürdük."

"Mektupları size mi gelirdi?"

Drew başını salladı. "Pek gelmezdi zaten. Önemli olan Sosyal Güvenlik Dairesi çekiydi... Yılda iki üç tane de mektup gelirdi."

Clarke kooperatif mektupları diye düşündü. "Onu ne kadar yakından tanırdınız?"

"Neden sordunuz?"

Clarke ona bakınca kadın gülümsedi. "Affedersiniz, biraz fazla korumacı davranıyorum. Galiba intihara meyilli olup olmadığını merak ediyorsunuz?" Kadın yavaşça başını iki yana salladı. "Hiç zannetmem."

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Bir hafta kadar önce."

"Burada olmadığı zamanlarda nereye gittiğini biliyor musunuz?"

"Sormamayı âdet haline getirdim."

"Neden?" Clarke samimiyetle merak etmişti.

"Hangi sorunun sigortalarını attıracağı hiç belli olmaz."

"Size geçmişinden hiç bahsetmedi mi?"

"Birkaç şey anlattı. Bana asker olduğunu söyledi. Başka bir zamanda bir şef olduğunu ve karısının bir garsonla kaçtığını anlattı."

Clarke, Drew'un ses tonunu fark etti. "Ona inanmadınız mı?"

Drew arkasına yaslandı, iki tarafı konservelerle çevriliydi. Her gün bu konserveleri açıp insanları besleyerek dünyanın geri kalanının huzur içinde onları unutmasını sağlıyordu. "Bir sürü şey dinliyorum. İyi bir dinleyiciyimdir."

"Chris'in yakın arkadaşı var mıydı?"

"Burada görmedim. Belki dışarıda vardır..." Drew gözlerini kıstı. "Beni yanlış anlamayın, ama neden evsiz biri hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışıyorsunuz?"

"Evsiz değildi de ondan. Chris'in kooperatif hesabı vardı. Hesapta dört yüz bin sterlin bulunuyordu."

"Ne kadar şanslı," deyip somurttu. Sonra da Clarke'ın yüzündeki ifadeyi fark etti. "Siz ciddi misiniz?" Öne gelip ayak parmak uçlarının üzerinde durarak dirseklerini dizlerinin üzerine koydu. "O kadar parayı nereden..."

"Bilmiyoruz."

"Neden ilgilendiğiniz şimdi anlaşıldı. Para kime kalacak?"

Clarke omuz silkti. "Yakın akrabalarına."

"Varsa tabii."

"Evet."

"Tabii varsa da bulmanız gerekiyor." Drew alt dudağını çiğnedi. "Burası zamanında ayakta durmakta zorlanıyordu. İşin aslı şu anda da durumumuz pek farklı değil. Ve o hiçbir zaman..." Birden gülüp ellerini birbirine vurdu. "Sinsi herif, ne dolaplar çeviriyordu acaba?"

"Ben de onu merak ediyorum."

"Ailesini bulamazsanız para nereye gidecek?"

"Galiba hazineye."

"Devlete mi? Tanrım, adalet bunun neresinde?"

"Dediklerinize dikkat edin," dedi Clarke gülümseyerek. Drew gülerek başını iki yana salladı. "Dört yüz bin. Ve intihar edip tümünü geride bıraktı."

"Evet."

"Bunu öğreneceğinizi de biliyordu." Drew, Clarke'a baktı. "Sanki size bulmaca bırakmış gibi." Bir an düşündü. "Bence gazetelere bildirin. Haber duyuldu mu akrabaları çıkagelir."

"Onlara ek olarak yığınla dolandırıcı ve sahtekâr kapıda sıra olur. O yüzden onun hakkında bilgi almak istiyorum: Böylece sahtekârları kolayca ayıklarız."

"Doğru. Kafanız bu işlere çalışıyor." Nefes verdi. "O parayla neler yapılırdı."

"Aşçı tutmak gibi mi?"

"Ben Barbados'ta bir yıl geçirmeyi düşünüyordum."

Clarke tekrar gülümsedi. "Son bir şey daha: Sizde Chris'in resmi var mı?"

Drew bir kaşını kaldırdı. "Galiba olacaktı." Masanın çekmecesini açıp kâğıt, kalem ve kasetlerin arasında aramaya başladı. Sonunda aradığı şeyi buldu: Bir fotoğraf paketi. Sırayla bakıp birini seçerek Clarke'a uzattı.

"Geçen yılbaşında çekildi, ama Chris o tarihten beri pek değişmedi. Sakallı Mucize'nin yanındaki o."

Clarke diğer odada uyuyan adamı tanıdı. Resimde yine aynı koltukta olsa da bu sefer uyanıktı ve keyfi yerindeydi. Koltuğun kolunda Christopher Mackie denen adam oturuyordu. Orta boyluydu ve göbek yapmaya başlamıştı. Siyah saçlarını belirgin alnından arkaya yatırmıştı. Sanki bir sırrı varmış gibi sırıtıyordu. Evet, gerçekten de vardı. Onu ilk kez görmüştü ve tuhaf bir histi. Şimdiye kadar onun sadece ölüsünü biliyordu.

"Burada tek başına," dedi Drew.

İkinci fotoğrafta Mackie bulaşık yıkıyordu. Fotoğrafçı onun haberi yokken çekmişti ve tüm dikkatini işine vermiş gibi görünüyordu. Flaş yüzünden yüzü bembeyaz, gözleri ise kırmızı çıkmıştı.

"Bunları alabilir miyim?"

"Olur."

Clarke resimleri ceket cebine koydu. "Şimdilik size anlattıklarım aramızda kalırsa memnun olurum."

"Duyulmasını istemiyor musunuz?"

"Yok yere işimizi zorlaştırır."

Drew bir konuda kararını vermiş gibi görünüyordu. Kırmızı plastik kart indeksini açtı, içindekileri karıştırıp kartlardan birini aldı.

"Chris'in şahsi bilgileri," deyip kartı uzattı. "Doğum tarihi, doktorunun ismi ve telefon numarası. Belki faydası olur."

"Teşekkürler," dedi Clarke. Cebinden para çıkardı. "Rüşvet zannetmeyin. Sadece barınağa destek olmak istedim."

Drew paraya baktı. "Pekâlâ," deyip parayı aldı. "Vicdanınızı rahatlatacaksa nasıl reddederim?"

"Ben polisim, Bayan Drew. Eğitimde vicdanımı aldırdım."

"Ama görünen o ki," dedi Rachel Drew ayağa kalkarken, "yeniden büyümeye başlamış."

12

Rebus, Derek Linford'a seçenek sundu: Roddy Grieve'in işyeri ya da Hugh Cordover'ın stüdyosu. Linford'ın hangisini seçeceğini gayet iyi biliyordu.

"Gitmişken portfolyom için birkaç tüyo alabilirim," dedi Linford. Rebus da Roslin ve Hugh Cordover ve Lorna Grieve'in baron tarzı evine doğru devam etti. Roslin eski ve harikulade, son yıllarda çılgın yeni neslin hedefi olan, Rosslyn Şapelinin bulunduğu yerdi. Dediklerine göre Ahit Sandığı onun zemininin altındaydı. Ya da altındaki bir uzay gemisiydi. Köy sakin ve sıradan bir yerdi. High Manor yarım kilometre daha ileride, alçak bir taş duvarın arkasındaydı. Taş kapı direkleri olsa da kapı yoktu ve sadece "özel mülk" yazan bir levha bulunuyordu. Buraya High Manor deniyordu, çünkü Obscura üyesi olduğu zamanlarda Hugh "High Chord'du." Rebus albümlerinden birini yanına almıştı: *Continuous Repercussions*. Üzerinde Lorna vardı, yüce rahibe gibi bir tahta oturmuştu, üzerinde beyaz bir elbise ve başında bir yılan vardı. Gözlerinden lazer ışıkları saçıyordu. Albümün kenarları hiyeroglifle çevrilmişti.

Saab'ını bir Fiat Punto ve Land Rover'ın yanına park etti. Diğer tarafta iki araba daha duruyordu: Eski bir Mercedes ve üstü açık bir Amerikan klasik.

Albümü arabada bırakıp ön kapıya gitti. Kapıyı Lorna Grieve açtı. Tuttuğu kadehin içindeki buzlar takırdıyordu.

"Küçük Maymun Adam," dedi. "İçeri gel. Hugh aşağıda. İşi bitene kadar sessiz olman lazım."

Hugh Cordover'ın stüdyoda olduğunu kastediyordu. Evin alt katının tamamı stüdyoydu. Cordover prodüksiyon odasında bir mühendisle birlikteydi. Etraflarındaki aletler onları boğacak gibiydi. Rebus kalın bir camdan stüdyonun içini görebiliyordu. Yorgunluktan omuzları çökmüş üç kişi vardı. Davulcu donanımın arkasında, elinde Jack Daniels şişesiyle volta atıyordu. Gitarist ve basçı dikkatlerini kulaklıktan gelen sese vermiş gibiydiler. Etrafları boş bira kutuları, sigara paketleri, şarap şişeleri ve gitar telleriyle doluydu.

"Demek istediğimi anladınız mı?" dedi Cordover mikrofona. Müzisyenler başını salladı. Rebus'a baktı. "Pekâlâ, millet, polis benimle konuşmaya geldi, o yüzden hemen fırsat bilmeyin."

Cama doğru sırıtmalar ve V işaretleri. Rebus rock and roll'un bu kadar tehlikeli olduğunu hiç düşünmemişti.

Cordover teknikere birkaç talimat verip yerinden kalktı. Elini tıraşsız suratında gezdirip başını iki yana salladı. Rebus'a prodüksiyon odasından çıkmalarını işaret etti.

"Onlar kim?" diye sordu Rebus.

"Büyük yenilik," dedi Cordover. "Eğer başarırsak isimleri The Crusoes olacak."

"Robinson Crusoes mu?"

"Onları duydunuz mu?"

"Birisi onların menajeri olduğunuzu söyledi."

"Menajer. Aranjör. Prodüktör. Babaları gibiyim." Cordover bir kapıyı açtı. "Burası kayıt odası."

Zeminde yine bir sürü şey. Sandalyelerin üzeri müzik dergileriyle doluydu. Bir portatif TV, müzik seti ve bilardo masası.

"Ne ararsanız var," dedi Cordover, buzdolabını açarak kendine alkolsüz bir içecek aldı. "Bir şey ister misiniz?"

Kırmızı kanepede oturan Lorna Grieve okumakta olduğu gazeteyi kapattı. "Biraz insanlardan anlıyorsam bizim Maymun Adam ondan daha sert bir şey isteyecektir." Vurgulamak için kendi içkisini salladı. Yeşil ipek elbise giymişti. Ayakları çıplaktı ve boynunda kırmızı şifon atkı vardı.

"Alkolsüz içecek yeterli," dedi Rebus ve Cordover iki meyveli soda çıkardığında başını salladı.

"Burada konuşabilir miyiz?" diye sordu Cordover. "Yoksa üst kata mı çıkalım?"

"Oranın buradan daha derli toplu olmadığını hatırlatırım," dedi Lorna.

"Burada da olur," dedi Rebus, sandalyelerden birine yerleşerek. Cordover bilardo masasının üzerine çıkıp bacaklarını aşağı sarkıttı. Karısı bu hareketini görünce gözlerini devirdi.

"Peter Grief hangisi?" diye sordu Rebus.

"Basçı," dedi Cordover.

"Babasını tanıyor mu?"

"Tabii ki tanıyor," diye çıkıştı Lorna Grieve.

"Ama yakın değiller," dedi Cordover.

"Roddy'nin öldürülmesinin hemen ardından, hiçbir şey olmamış gibi işe dönmeniz Maymun Adam'ı şaşırtmıştır," dedi Grieve kocasına.

"Öyle," dedi Cordover. "İçki içmekten daha iyi."

"Benim içki için birinin ölmesini beklemem gerekmez." Baygın gözlerle Cordover'a gülümsedi. Sonra da Rebus'a döndü. "Maymun Adam, klanla ilgili öğreneceğin çok şey var."

"Ona neden öyle hitap ediyorsun?" diye sordu rahatsız olan Cordover.

"Rolling Stones'un şarkısı," dedi Rebus. Lorna Grieve'in cevaben şerefe kadeh kaldırdığını gördü. Kadına bakıp gülümsedi. Kadın brendi içiyordu; bu mesafeden bile tadını alabiliyordu.

"Stew'u tanırdım," dedi Cordover.

"Stew mu?" diye sordu Lorna, gözlerini kısarak.

"Ian Stewart," dedi Rebus. "Altıncı Stone."

Cordover başını salladı. "Yüzü imaja uymadığından onu gruba dahil etmediler. O yüzden sadece kayıtlarda çaldı." Rebus'a döndü. "Fife'lı olduğunu biliyor musunuz? Stu Sutcliffe de Edinburgh doğumlu."

"Jack Bruce da Glasgowlu."

Cordover gülümsedi. "Bu işleri biliyorsunuz."

"Biraz bilirim. Mesela Peter'ın annesinin adının Billie Collins olduğunu biliyorum. Onunla temasa geçen oldu mu?"

"Neden öyle bir şey yapalım ki?" diye sordu Lorna. "Gazeteden de öğrenebilir."

"Peter onunla konuşmuştur," dedi Cordover.

"Nerede oturuyor?"

"Galiba St. Andrews'taydı." Cordover onay almak için karısına baktı. "Oradaki bir okulda öğretmen."

"Haugh Academy," dedi Lorna. "Kendisi şüpheli mi?"

Rebus defterine not aldı. "Olmasını ister misiniz?" diye sordu başını kaldırmadan.

"Ne kadar çok o kadar iyi."

Cordover oturduğu yerden fırladı. "Lorna! Tanrı aşkına!"

"Tabii ya, ona karşı hep zaafın vardı," dedi karısı. "Yoksa başka bir şey mi desem?" Rebus'a baktı. "Hugh azgınlığını hep sanatçı olduğunu öne sürerek mazur göstermeye çalışır. Ama pek kadınların sevgilisi olduğu söylenemez. Değil mi, tatlım?"

"Hepsi hikâye." Cordover tur atmaya başladı.

"Hikâyelerden bahsetmişken," dedi Rebus. "Josephine Banks hakkında bir şey duydunuz mu?"

Lorna Grieve gülüp iki eliyle kadehini tuttu. "O çıksa ne güzel olur. Mükemmel olur."

"Müfettiş, Roddy halka mal olmuş birisidir," dedi Cordover, gözleri karısında. "Onunla ilgili bir sürü dedikodu duymanız doğal."

"Öyle mi?" dedi Lorna. "Ne kadar ilginç. Bana benim hakkında neler duyduğunu da söyler misin?"

Cordover cevap vermedi. Rebus adamın vereceği kırıcı bir cevap olduğunu biliyordu: *Hiç duymuyorum, ki bu da ne kadar gözden düştüğün*ü gösterir. Ya da onun gibi bir şey. Ama susmayı tercih etti.

Odaya el bombası atılması için uygun bir zamandı. "Alasdair kim?"

Çıt çıkmadı. Lorna içkisini içti. Cordover bilardo masasına dayandı. Rebus sessizliği lehine kullanarak sürmesine izin verdi.

"Lorna'nın erkek kardeşi," dedi Cordover sonunda. "Ama onunla hiç tanışmadım."

"Alasdair içimizde en iyi olandı," dedi Lorna usulca. "O yüzden aramızda kalmaya katlanamadı."

"Ona ne oldu?" diye sordu Rebus.

"Kaçıp gitti." Elindeki kadehle bir süpürme hareketi yaptı. Kadehinde buzdan başka bir şey kalmamıştı.

"Ne zaman?"

"Çok eskiden, Maymun Adam. Şimdi sıcak iklimde ve ona iyi şanslar." Rebus'a dönüp sol elini işaret etti. "Nikâh yüzüğü yok. Benden iyi dedektif olur mu? Ayrıca sen de içicisin. Gözün hep kadehimde." Dudaklarını büktü. "Kim bilir, belki de ilgilendiğin başka bir şeydir."

"Müfettiş, lütfen onu görmezden gelin."

Kadehini kocasına fırlattı. "Kimse beni görmezden gelemez! Ben modası geçmiş değilim."

"Öyle ya, ajanslar kapını aşındırıyor. Telefonlar susmak bilmiyor." Kadeh adama isabet etmedi; adam kolunun üzerindeki buzlu suyu sildi.

Lorna kanepeden kalktı. Rebus çiftin, bunu sanatçılar olarak kendilerine has bir hak gibi görerek, başkalarının yanında sürekli tartıştıkları gibi bir hisse kapıldı.

"Hey, siz ikiniz." Ses kapıdan geliyordu. "İçeride kendi dediğimizi bile duyamıyoruz. Neymiş, ses geçirmezmiş." Konuşan kişi gayet rahat ve sakindi. Peter Grief buzdolabından bir şişe su aldı. "Ayrıca gürültüyü rock yıldızları çıkarır, akrabaları değil."

Rebus ve Peter Grief kontrol odasında oturdu. Diğerleri üst kattaki yemek odasındaydı. Sandviç ve pastane ürünleri taşıyan bir fırın arabası gelmişti.

Rebus'un elinde küçük bir kâğıt tabak ve üzerinde de üçgen şeklinde bir ekmek vardı: tavuklu. Peter Grief parmağıyla kekin kenarındaki kremayı alıyordu. Şimdilik sadece onu yemişti. Arka planda müzik olmasından rahatsız olur mu diye sormuştu. Müzik düşünmesine yardım ediyordu.

"Kendi şarkılarımdan sert bir karışım olsa bile."

Dinledikleri de öyle bir şeydi. Rebus üç kişilik grubun nadir bir şey olduğunu söyledi. Grief, Manic Street Preachers, Massive Attack, Supergrass ve diğerlerinden bahsederek onu düzeltti ve ekledi: "Bir de tabii ki Cream."

"Jimi Hendrix'i unutma."

Grief başını eğdi. "Noel Redding: James Marshall'a her basçı ayak uyduramaz."

Sohbetin ardından Rebus kâğıt tabağı bıraktı. "Peter, buraya neden geldiğimi biliyor musun?"

"Hugh söyledi."

"Başın sağ olsun."

Grief omuz silkti. "Kötü kariyer siyasetçileri etkiler. Keşke benim işimi yapıyor olsaydı..." Sanki prova etmiş, kendini korumak adına defalarca tekrar etmiş gibi konuşuyordu.

"Annen ve baban ayrıldığında kaç yaşındaydın?"

"Hatırlamayacak kadar küçüktüm."

"Seni annen mi büyüttü?"

Grief başını salladı. "Ama hep yakındılar. Bilirsiniz, 'çocuğun hatırına.'"

"Anlaşılan bu seni hâlâ üzmeye devam ediyor?"

Grief başını kaldırdı. Sesinde öfke izleri vardı. "Nereden bileceksiniz?"

"Karımdan ayrıldım. Kızımızı o büyüttü."

"Peki, kızınız nasıl?" Öfkesinin yerini merak aldı.

"İyi." Rebus durdu. "Şimdi iyi. Geçmişte... Bilmiyorum."

"Siz polissiniz, değil mi? Demek istediğim, bu hislerimi bir terapiste anlatmam için uygulanan ucuz bir numara değildir umarım."

Rebus gülümsedi. "Peter, ben terapist olsaydım sıradaki sorum hislerini anlatmaya ihtiyacın var mı olurdu."

Grief gülümseyip başını öne eğdi. "Bazen Hugh ve Lorna gibi olmak istiyorum."

"Hiçbir şeyi içlerinde tutmuyorlar, değil mi?"

"Öyle." Gülümsemesi silikleşip kayboldu. Grief uzun boylu ve inceydi, siyah saçları muhtemelen boyalıydı ve arkaya yatırılmıştı. Yüzü uzun ve köşeliydi, belirgin elmacık kemikleri ve koyu renk ve buğulu gözleri vardı. Tam da olması gerektiği gibi giyinmişti: kolları sarkık, kirli bir tişört. Siyah kot pantolon ve spor ayakkabılar. İki bileğinde de ince deri şeritler vardı ve boğazında beş köşeli yıldız asılıydı. Rebus bir müzik grubu için basçı seçecek olsa diğer adayları evlerine gönderirdi.

"Babanı kimin öldürdüğünü bulmaya çalıştığımızı biliyor musun?"

"Evet."

"Onunla konuştuğunda hiç ... düşmanları olduğu ya da birilerinden korktuğu gibi bir hisse kapıldın mı?"

Grief başını iki yana salladı. "Bana söylemezdi."

"Kime söylerdi?"

"Cammo Amcama olabilir." Grief durdu. "Büyükanneme de olabilir." Parmakları müzikteki ritmi

taklit etmekle meşguldü. "Bu şarkıyı dinlemenizi istedim. Babamla en son konuştuğumuz zaman hakkında."

Rebus dinledi; pek cenaze şarkısına benzemiyordu.

"Onunla tartıştık. Vaktimi boşa harcadığımı düşünüyordu. Beni teşvik ettiği için de Hugh Amcamı suçluyordu."

Rebus sözlerini seçemedi. "Şarkının adı ne?"

"İşte nakarat geliyor." Grief de söylemeye başladı ve Rebus ancak o zaman sözleri seçebildi.

Kalbin güzelliği göremez,
Kafan gerçeği idrak edemez,
Ve nihayet son bir serzenişte bulunmanın
Benim görevim olduğunu düşünüyorum.
Evet, bu benim son serzenişim.

Hugh Cordover ve Lorna Grieve, Rebus'u arabasına kadar geçirdi.

"Evet," dedi Cordover, "muhtemelen onların en güzel şarkısı." Telsiz telefonu yanındaydı.

"Babası hakkında olduğunu biliyor musunuz?"

"Tartıştıklarını ve Peter'ın o konuda bir şarkı yazdığını biliyorum." Cordover omuz silkti. "Bunun babası hakkında olması şart değil. Bence çabuk hüküm veriyorsunuz, Müfettiş."

"Belki."

Lorna Grieve içtiği içkiden etkilenmişe benzemiyordu. Rebus'un Saab'ına müzedeki bir eser gibi baktı. "Bunlardan hâlâ üretiyorlar mı?"

"Yeni modellerinde benzin lambası yok," dedi Rebus. Kadın gülümsedi.

"Mizah anlayışı, ne hoş."

"Bir şey daha var..." Rebus arabanın içinden Obscura albümünü aldı.

"Tanrım," dedi Cordover. "Bunları bulması kolay değil."

"Acaba neden?" diye mırıldandı karısı, kapaktaki resme bakarak.

"İmzalar mısınız diye soracaktım," dedi Rebus, kalemini çıkarıp.

Cordover kalemi ondan aldı. "Memnuniyetle. Bir dakika, benden mi istiyorsunuz yoksa High Chord'dan mı?"

Rebus gülümsedi. "High Chord olması gerek, değil mi?"

Cordover ismi kapağa yazıp albümü geri verdi.

"Peki ya model?" diye sordu Rebus. Kadın ona bakınca Rebus onun reddedeceğini düşündü. Ama kadın kalemi alıp ismini ekledikten sonra kapağa baktı.

"Hiyeroglifin manasını bilen var mı?" diye sordu Rebus.

Cordover güldü. "Hiçbir fikrim yok. Bir tanıdığımız ekledi." Rebus hiyeroglif simgelerinden bazılarının Peter Grief'in kolyesi gibi pentagram olduğunu fark etti.

Lorna güldü. "Yapma, Hugh. Sen öyle şeylere meraklıydın." Rebus'a baktı. "Hâlâ öyle. Jimmy Page seviyesinde olmasa da Roslin'e taşınmamızın nedeni buydu. Şapele yakın olmak istedi. New Age zırvaları, at kuyruğu bırakmak falan."

"Müfettiş bugün yeterince hakaret duydu bence," dedi Cordover, yüzünü buruşturarak. Telefon çalınca adam açmak için döndü ve birden heyecanlandı. Ak-

sanı bile değişip Lorna ve Rebus'u tamamen unuttu. İkisini baş başa bıraktı. Kadın kollarını kavuşturdu.

"Zavallının teki, değil mi? Onda ne buldum acaba?"

"Ben bilemem."

Kadın onu süzdü. "Peki haklı mıyım? İçki içer misin?"

"Sadece sosyal olarak."

"Antisosyalin zıttı olarak mı demek istiyorsun?" Güldü. "Ben istediğimde sosyal olurum. Ama Hugh buradayken pek canım istemez." Kocasının eve doğru gittiği yere baktı. Rakamlardan bahsediyordu – para mı yoksa kayıt sayısı mı, anlamak mümkün değildi.

"Peki nerede içersin?" diye sordu kadın.

"Birkaç yerde."

"İsimleri."

"Oxford Bar. Swany. Malting."

Kadın yüzünü buruşturdu. "Çıplak zemin, sigara dumanı, küfür, kavga ve az sayıda kadın."

Rebus gülümsemeden edemedi. "Demek oraları biliyorsunuz?"

"Biliyorum galiba. Belki denk geliriz."

"Belki."

"Seni öpmek istiyorum. Bu da muhtemelen yasaktır, değil mi?"

"Öyle," dedi Rebus.

"Yine de yaparım belki." Cordover eve girdi. "Yoksa bu da tacize mi girer?"

"Suçlamada bulunulmazsa bir şey olmaz."

Kadın öne eğilip onu yanağından öptü. Kadın geri çekildiğinde Rebus pencerede birini gördü. Cordover değildi: Peter Grief.

"Peter'ın babası hakkındaki şarkısının adı neydi?" diye sordu Rebus.

"Son Serzeniş," dedi Lorna Grieve. "Ayıplarmış gibi."

Rebus arabasına dönünce cebiyle Derek Linford'ı arayıp Borsada işlerin nasıl gittiğini sordu.

"Roddy Grieve beyazdan da beyazmış," dedi Linford. "Hiçbir usulsüzlüğü yok. Ayrıca pazar akşamı arkadaşlarından hiçbiri onunla içmeye gitmemiş."

"Peki, bu ne manaya gelir?"

"Bilmem."

"Bir çıkmaz daha."

"Pek sayılmaz: Bir yatırım tavsiyesi aldım. Ya sen?"

Rebus yolcu koltuğundaki albüme baktı. "Ne aldığımdan emin değilim. Sonra konuşuruz." Telefonu kapattıktan sonra şehirdeki bir plakçıyı aradı.

"Paul? Ben John Rebus. Obscura'nın *Continuous Repercussions* albümü, High Chord ve Lorna Grieve tarafından imzalanmış." Biraz dinledi. "Çok olmasa da fena da değil." Tekrar dinledi. "Daha yüksek bir fiyat bulabilirsen beni ararsın. Oldu mu?"

Torpido gözünü kurcalayabilmek için arabayı yavaşlattı, Hendrix'in kasetini bulup teybe koydu. "Love or Confusion." Bazen aradaki farkı kestiremezdiniz.

Şehrin adlı tıp laboratuvarı Howdenhall'da bulunurdu. Rebus, Grant Hood ve Ellen Wylie'nin neden onunla görüşmek istediğinden emin değildi. Sürpriz içeren mesajları belli belirsizdi ve Rebus sürp-

rizlerden nefret ederdi. Lorna Grieve'in öpücüğü... Aslında sürpriz sayılmazdı, yine de. Son anda başını yana yatırmasa öpücük dudaktan olacaktı... Ve Peter Grief de onları camdan izlemişti: Rebus isim değişikliğinin nedenini sormak istemişti. Grieve'den Grief'e; fiilden isme. Ama onu annesi büyüttüğüne göre, belki de soy ismi Collins'ti. Bu durumda isim değişikliği yine dikkat çekiciydi, çünkü genç eski kimliğinin yarısını alırken yarısından vazgeçmiş gibiydi.

Howdenhall: bazıları gencecik olan zeki insanlarla dolu bir yer. DNA ve bilgisayar verilerinden anlayan kişiler. St. Leonard'da artık şüphelinin parmağını mürekkebe batırmak yerine bir bilgisayar pedinin üzerine koyuyorlardı. Parmak izleri ekranda belirince sabıka kayıtlarında eşleşme var mı diye kolayca bakabiliyordunuz. Aylar geçmesine rağmen bu işlem hâlâ onu hayrete düşürüyordu.

Hood ve Wylie onu toplantı odalarının birinde bekliyordu. Howdenhall nispeten yeni sayılırdı ve öyle bir his verip öyle kokuyordu. Üç parçadan oluşan büyük oval masa henüz çizilip kirlenmemişti. Sandalyeler hâlâ rahattı. İki kıdemsiz memur ayağa kalkacaktı, ama onlara oturmalarını işaret ederek masada karşılarına oturdu.

"Küllük yok," dedi.

"Sigara içmek yasak, efendim," dedi Wylie.

"Ben de biliyorum, ama sürekli kendime bunun bir kâbus olduğunu ve her an uyanabileceğimi telkin ediyorum." Etrafına baktı. "Çay ya da kahve de mi yok?"

Hood ayağa fırladı. "Hemen gidip..."

Rebus başını iki yana salladı. Yine de Hood'un böyle hevesli olduğunu görmek güzeldi. Masada iki boş plastik bardak vardı: Onları kimin getirdiğini merak etti. Muhtemelen Hood'du; Wylie zayıf ihtimaldi.

"Haber mi var?" diye sordu.

"Şöminede çok az kan vardı," dedi Wylie. "Skelly muhtemelen başka yerde öldürülmüş."

"O zaman Olay Yeri İnceleme Ekibinin işe yarar bir şey bulabilme ihtimali de düşük." Rebus biraz düşündü. "Peki, bu gizlilik neden?" diye sordu.

"Gizli bir şey yok, efendim. Profesör Sendak'ın bu öğleden sonra bir görüşme için buraya geleceğini öğrenince..."

"Bu fırsatı kaçırmayalım dedik," diye tamamladı Hood.

"Peki, bu Profesör Sendak denen zat kim olur?"

"Glasgow Üniversitesi, Adli Patoloji Başkanı."

Rebus bir kaşını kaldırdı. "Glasgow mu? Dinleyin, eğer Gates ve Curt öğrenirse suçlusu ben değilim, sizsiniz, tamam mı?"

"Savcılık Ofisinin onayını aldık."

"Peki, bu Sendak bizimkilerin yapamadığı neyi yapabilir?"

Kapı çalındı.

"Belki profesör kendisi açıklasa daha iyi olur," dedi Hood, sesindeki rahatlamayı gizlemeden.

Profesör Ross Sendak altmış yaşlarındaydı, ama hâlâ gür siyah saçları vardı. Odadaki en kısa boylu ve şişman kişi olmasına rağmen hürmet gerektiren, kendinden emin biriydi. Takdimlerin ardından bir sandalyeye oturup kollarını masanın üzerine koydu.

"Size yardım edebileceğimi düşündünüz," dedi. "Belki de haklısınız. Kafatasının Glasgow'a götürülmesi gerek. Bunu halledebilir misiniz?"

Wylie ve Hood birbirine baktı. Rebus boğazını temizledi.

"Profesör, maalesef buradaki Zaman Ekibi bana bilgi verecek zamanı bulamadı."

Sendak başını sallayıp derin bir nefes aldı. "Lazer teknolojisi, Müfettiş." Çantasından bir diz üstü bilgisayar çıkarıp açtı. "Adli yüz yeniden inşası. Adli tıptaki arkadaşlarınız maktulün saçlarının kahverengi olduğunu zaten tespit etti. Bu bir başlangıç sayılır. Glasgow'da ise kafatasını dönen bir kaidenin üzerine koyacağız. Sonra da ona lazer tutup bilgileri bilgisayara yükleyerek ayrıntıları elde edeceğiz. Böylece yüzün hatlarını tespit edeceğiz. Diğer bilgiler –maktulün fiziki yapısı, ölüm yaşı– son şeklin verilmesine yardım edecek." Bilgisayarı Rebus'a çevirdi. "İşte sonuçta da böyle bir şey çıkacak."

Rebus ayağa kalktı, çünkü oturduğu yerden ekran siyah görünüyordu. Hood ve Wylie de aynısı yaptı ve üçü de ekranı görebilmek için en müsait yeri arayıp durdu. Sağa sola birkaç santim oynadığında görüntü kayboluyordu, ama göründüğünde genç bir adam suratı olduğuna şüphe yoktu. Vitrin mankenini andıran bir hali vardı, bir kulağı tuhaftı ve saçının sonradan eklendiği belliydi.

"Bu zavallıyı Highlands'de bir yamaçta buldular. Bulunduğunda normal yollarla kimliğinin tespiti imkânsızdı. Hayvanlar ve tabiat şartları yapacağını yapmış."

"Ama hayattayken buna benzediğini mi düşünüyorsunuz?"

"Yakın diyebilirim. Gözler ve saç şekli tahmini, ama yüz hatları doğrudur."

"Müthiş," dedi Hood. "İlave ekranı kullanarak yüzü tekrar şekillendirebiliriz," diye devam etti, "saçı değiştirir, bıyık veya sakal ekler ve göz rengini değiştiririz. Farklı görüntülerin çıktısı alınıp halka sunulabilir." Sendak ekranın sağ üst köşesindeki küçük gri kareyi işaret etti. Bir kimlik kitinin çocuklar için olanına benziyordu: Kafanın sert dış hatlarına ek olarak şapkalar, saç çeşitleri ve gözlükler.

Rebus, Hood ve Wylie'ye baktı. Onlar da onayını almak için ona bakıyordu.

"Peki, bu ne kadara mal olacak?" diye sorup tekrar ekrana döndü.

"Pahalı bir işlem değil," dedi Sendak. "Tüm kaynakların Grieve davasına aktarıldığını tahmin edebiliyorum."

Rebus, Wylie'ye baktı. "Birisi konuşmuş."

"Zaten para harcayabileceğimiz başka bir şey yok ki," diyerek kendini savundu Wylie. Rebus onun gözlerindeki öfkeyi gördü. Kadın dışlandığını hissetmeye başlamıştı. Başka bir zaman olsa Skelly büyük haber olurdu, ama şimdi Roddy Grieve'in gölgesinde kalmıştı.

Rebus sonunda başını salladı.

Sonrasında kahve içerlerken Sendak, İnsan Teşhis Merkezinin Ruanda ve eski Yugoslavya'da işlenen savaş suçlarının tespitine yardım ettiğini anlattı. Kendisi de hafta sonu Lahey'e giderek bir savaş suçu mahkemesinde ifade verecekti.

"Bir toplu mezara gömülü otuz Sırp. Kurbanların kimliğini tespit edip yakın mesafeden vurulduklarını ispat edeceğiz."

"Böylece daha doğru bir karar verilmesini mi sağlıyorsunuz?" diye sordu Rebus, Wylie'ye bakarak. Hood telefon bulmaya gitmişti. Tekrar Savcılık Ofisiyle konuşup onlara olup biteni anlatması gerekiyordu.

"Profesör Gates'e de haber verin," dedi Rebus.

"Peki, efendim. Bir sorun çıkar mı?"

Rebus başını iki yana salladı. "Ben konuşurum. Glasgow'da onda olmayan bir şeyin olduğunu öğrenmek hoşuna gitmeyecektir... Ama fazla sorun çıkmaz." Kadına göz kırptı. "Sonuçta, geri kalan her şeye sahibiz."

13

St. Leonard'daki Cinayet Odası tam faaliyete geçmişti –bilgisayarlar, sivil destek, ilave telefon hatları– Queensberry House'un dışına ilave bir Portakabin yerleştirilmişti. Emniyet Amiri Watson, Fettes'teki amirler ve siyasetçilerle toplantı üzerine toplantı yapmakla meşguldü. Memurlardan birine kızıp bağırıp çağırdıktan sonra ofisine girip kapıyı üzerine çarpmıştı. Onu daha önce böyle gören olmamıştı. Dedektif Çavuş Frazer'ın yorumu: "Rebus'u çağırın, bize kurban lazım." Joe Dickie onu dürtmüştü: "Mesaiye kalacak mıyız?" Masasında boş masraf formları hazır bekliyordu.

Basın konferanslarından sorumlu olan kişi Gill Templer'dı. Geçmişte de irtibat görevlerinde çalışmıştı. Şimdilik birkaç uçuk komplo teorisini çürütmeyi başarmıştı. Emniyet Müdür Yardımcısı Carswell teftişe gelmiş ve kendisini Derek Linford gezdirmişti. Karakolda yer sıkıntısı yaşandığı gibi Linford'ın henüz kendi ofisi bile yoktu. Davaya Suç Soruşturmaları Bürosundan on iki memur ve bir o kadar da üniformalı tahsis edilmişti. Üniformalıların vazifesi suç mahalli civarını araştırıp ayak işlerini halletmekti. Sekreterlik desteği de mevcuttu ve Linford hâlâ davaya ayrılacak bütçeyi merak ediyor-

du. Şimdilik bir kısıtlama yoktu; bu dava için hiçbir şeyin esirgenmeyeceği belliydi.

Yine de para mevzusundan gözünü ayırmamaya karar verdi. Kendi çöplüğünden uzakta olması işini zorlaştırıyordu. Bakış ve yorumları görmezden gelse de yine de etkileniyordu. *Fettes piçi... Bize kendi karakolumuzda iş öğretiyor.* Tümüyle bölge meselesiydi. Gerçi Rebus'un umurunda değildi. Rebus, Linford'ın daha iyi bir idareci olduğunu söyleyerek idareyi tümüyle ona bırakmıştı. Aynen öyle söylemişti: "Derek, açıkçası şu tarihe kadar hiç kimse beni idareyi ele almaya çalışmakla suçlamadı."

Linford her şeyi hazırlamıştı: duvar çizelgeleri; personel nöbet çizelgesi; suç mahalli resimleri; telefon numaraları. Üç memur sessizce bilgisayarlarının başında oturmuş, yeni gelen verileri giriyordu. Bu tür bir soruşturma, bilgilerin toplanması ve mukayese edilmesinden ibaretti. Tespit, bağlantıların kurulmasında yatıyordu ve can sıkıcı bir iş olabilirdi. Odadaki aynı elektriği hisseden başkası var mı diye merak etti. Nöbet çizelgesine döndü: Dedektif Çavuş Roy Frazer, Holyrood operasyonunun başındaydı, ev ev yapılan sorguları yürütüp yıkım ekibi ve işçilerle görüşüyordu. Diğer Dedektif Çavuş George Silvers maktulün ölmeden önce neler yaptığını tespit etmeye çalışıyordu. Roddy Grieve, Cramond'da yaşıyordu ve karısına içki içmeye gittiğini söylemişti. Sıradışı bir tarafı olmayıp adam gayet doğal davranmıştı. Cep telefonunu yanına alsa da aslında buna gerek yoktu, çünkü karısı yatacaktı. Ertesi sabah kalkıp da onu göremeyince merak etmiş, ama bir iki saat daha beklemeye karar vermişti; mantıklı bir açıklaması olabilirdi... Belki bir yerlerde sızmıştı.

"Bu çok sık olur muydu? "diye sormuştu Silvers.

"Bir iki kez."

"Peki, nerede sızmıştı?"

Cevap: annesinin ya da arkadaşının evinde.

Silvers bir şeye fazla çaba harcamayı sevmezdi. Onu acele ederken hayal edemezdiniz. Ama soru sormak ve strateji geliştirmeye odaklanırdı.

Ve sorgulanan kişiyi tedirgin etmeye.

Grieve'in basın sözcüsü Hamish Hall adında genç bir adamdı ve onu Linford sorgulamıştı. Daha sonra olanları kafasında tekrar eden Linford dişli bir rakibe denk geldiğine hükmetti. Uzun boylu, şık takımlı, güzel ve parlak yüzlüydü ve soru sorulmasıyla cevap vermesi bir oluyordu. Linford ona bir soru daha sormuş, kendi güçlü tarafına değil de onun zayıf yanına odaklanmaya dikkat etmişti.

"Bay Grieve'le aranız nasıldı?"

"İyi."

"Hiç sorun yaşamadınız mı?"

"Hiç."

"Ya Bayan Banks?"

"Benimle mi yoksa Roddy'yle mi arasının nasıl olduğunu soruyorsunuz?" Gözlüklerinin daire şeklindeki krom çerçevesinden ışık parlıyordu.

"İkisi de."

"İyi."

"Öyle mi?"

"İki sorunuza da cevabım bu: Aramız iyiydi."

"Peki."

Ve makineli tüfek ateşi gibi böyle sürüp gitti. Hall'un özgeçmişi: parti adamı, kararlı, ekonomi mezunu. Konuşurken de ekonomi ağırlıklı konuşurdu.

"Basın sözcüsü... Halkla ilişkiler uzmanı gibi bir şey mi?"

Adam dudaklarını büktü. "Müfettiş Linford, bu çok ucuz bir numara."

"Bay Grieve'in maiyetinde başka kim vardı? Mutlaka yerel gönüllüler de vardır..."

"Henüz yoktu. Seçim çalışmaları nisana kadar başlamaz. Pankart asacak kişiler o zaman lazım olur."

"Aklınızda birileri var mıydı?"

"Benim işim değil. Jo'ya sorun."

"Jo mu?"

"Josephine Banks, onun kampanya sorumlusu. Biz ona Jo deriz." Saatine bakıp nefes verdi.

"Bay Hall, peki şimdi ne yapacaksınız?"

"Buradan çıktığım zaman mı?"

"Hayır, işvereniniz öldükten sonra."

"Başka bir tane bulacağım." Bu seferki tebessümü samimiydi. "İş bulmak zor değil."

Linford, Hall'un beş on yıl sonra nerede olabileceğini görebiliyordu. Bir devlet büyüğünün, belki de başbakanın hemen arkasında olacaktı ve ona fısıldadığı şeyi başbakan birkaç saniye sonra yüksek sesle söyleyecekti. Her fırsatı değerlendir, daima güce yakın dur.

İkisi ayağa kalktığında Linford, Hall'un elini sıkıp sırıttıktan sonra ona çay ya da kahve ikram etmeyi teklif etti.

"Çok teşekkür ederim... Üzgünüm... Yolunuz açık olsun."

Çünkü hiç belli olmazdı. Beş on yıl sonra neler olacağını kimse bilemezdi...

"Umarım şakadır."

Ellen Wylie alt kattaki loş sorgu odalarından birine bakıyordu. İçerisi kısmen bozuk eşyalarla doluydu: döşemesi yırtık sandalyeler ve eski daktilolar.

"Gördüğünüz gibi depo olarak kullanılıyor."

Kadın kapıyı ve ışığı onun için açan nöbetçi çavuşa döndü. "Hiç belli olmuyor."

"Peki bu kadar şeyi nereye koyacağız?" diye sordu Grant Hood.

"Bir yolunu bulursunuz," dedi çavuş.

"Bir cinayet soruşturmasında çalışıyoruz," diye çıkıştı Wylie. Dönüp odaya baktıktan sonra ortağına döndü. "Ve bize nasıl davrandıklarına bak."

"Hepsi sizindir," dedi çavuş, anahtarı kilitten çıkarıp Hood'a verdi. "İyi eğlenceler."

Hood onun gidişini izledikten sonra anahtarı kaldırıp Wylie'ye gösterdi. "Hepsi sizindir dedi."

"Yönetime şikâyet edemez miyiz?" dedi Wylie, sonra tekme attığı sandalyenin kolu düştü.

"Broşürde deniz manzaralı denmişti," dedi ortağı. "Ama şansımız yaver giderse burada fazla kalmayız."

"Üst kattaki piçlerin kahve makinesi var," dedi Wylie, sonra da kahkahayı patlattı. "Neden bahsediyorum ki? Telefonumuz bile yok."

"Olabilir," dedi Hood. "Ama yanılmıyorsam elektrikli daktilodan yana hiç sıkıntımız yok."

Siobhan Clarke içmek için şık bir yere gitmeleri konusunda ısrar etmişti ve ona o gün başına gelenleri anlatınca Derek Linford anladığını düşünmüştü.

Mesailerinin son iki saatini evsizleri sorgulayarak geçirmişti.

"Kolay değil," dedi. "Ama iyisin, değil mi?" Siobhan ona baktı. "Yani ısırmadılar, değil mi?"

"Hayır, ben sadece..." Başını arkaya yatırıp, sanki cümlenin geri kalanı orada yazılıymış gibi, Dome Bar and Grill'in muhteşem tavanına baktı. "Demek istediğim, çoğu kötü bile kokmuyordu. Sorun geçmişleri." Başını salladı.

"O da ne demek?" Bardağının içindeki limon parçasını elindeki kürdanla kovalıyordu.

"Demek istediğim, anlattıkları hikâyeler, trajediler ve onları bu hale getiren küçük hatalar. Bildiğim kadarıyla kimse evsiz doğmaz."

"Evet, anlıyorum. Çoğunun evsiz olmasına gerek yok. Destek sistemi yanlarında." Siobhan ona baksa da o fark etmedi. "İlke gereği onlara asla para vermem. Bazıları benden bile çok kazanıyordur. Princes Caddesinde dilenerek günde iki yüz sterlin kazanabilirsin." Yavaşça başını iki yana salladıktan sonra onun yüz ifadesini fark etti. "Ne?"

Siobhan kendi içkisine baktı, adamın limonlu kolasına karşılık büyük bir cin tonik. "Bir şey yok."

"Ne dedim ki?"

"Belki sadece..."

"Zor bir gün müydü?"

Ona baktı. "Belki de senin tavrın yüzündendir diyecektim."

Sonrasında bir süre sessizce oturdular. Gerçi Dome'daki kimsenin umurunda değildi. Kokteyl saatiydi: George Caddesinin takım elbiseli tipleri; siyah iki parça takımlar ve siyah pantolonlar. Herkes kendi

küçük grubuyla ilgileniyordu: ofis muhabbetleri. Siobhan büyük bir yudum aldı. Cin ne kadar olsa da yetmezdi; duble içtiğiniz zaman bile etkisini hissetmezdiniz. Evde kendisine cin tonik yaptığında cini fazla koyardı. Bolca buz ve kenarına incecik bir limon dilimi.

"Aksanın değişiyor," dedi Linford sonunda. "Ortama göre mi değiştiriyorsun? Zekice bir numara."

"O da ne demek?"

"Sen İngiliz aksanıyla konuşuyorsun, değil mi? Ama yanında başkaları varken İskoç aksanına geçiyorsun."

Doğruydu: Bunu yaptığını kendisi de biliyordu. Lise ve üniversitede bulunduğu ortama uyum sağlamak için yapmaya başlamıştı. Bu huyu hâlâ devam ediyordu. Kendine şu soruyu sormuştu: Neden değiştirme ihtiyacı duyuyorsun, sadece uyum sağlamak için mi? O kadar çaresiz ve yalnız mıydı?

Öyle miydi?

"Nerede doğdun?"

"Liverpool," dedi. "Annem ve babam öğretmendi. Ben doğduktan bir hafta sonra Edinburgh'a taşınmışlar."

"Yetmişlerde mi?"

"Altmış sonlarında ve yağcılıkla bir yere varamazsın." Yine de gülümsedi. "Sadece birkaç yıl burada kalıp sonra da Nottingham'a gitmişler. Okula orada başlayıp Londra'da bitirdim."

"Ailen hâlâ orada mı?"

"Evet."

"Demek öğretmenler? Senin ne olmanı istiyorlardı?"

Güzel bir soru olsa da onu cevap verecek kadar tanımıyordu. Tıpkı insanların New Town'daki dairesinin kiralık olduğunu zannetmesine izin verdiği gibi. Sonunda orayı satıp krediyle onun yarısı ebadında bir yer almış ve parayı anne babasının banka hesabına iade etmişti. Bunu neden yaptığını söylememiş ve onlar da sadece bir kez sormuştu.

"Buraya üniversiteye gitmek için döndüm," dedi Linford'a. "Şehre âşık oldum."

"Ve de sürekli kötü tarafını göreceğin bir mesleği mi seçtin?"

Bu soruya da cevap vermedi.

"Demek göçmen, yani yeni İskoçlardan biri oldun. Milliyetçiler öyle diyor, değil mi? İskoç milliyetçilere mi oy vereceksin?"

"Sen İskoç Ulusal Partisinden misin?"

"Hayır." Güldü. "Sadece sen öyle misin diye merak ettim."

"Doğrudan sorsan daha kolay olurdu."

Omuz silkip içkisini bitirdi. "Bir tane daha içer misin?"

Siobhan hâlâ onu süzüyordu ve birden güçten düştüğünü hissetti. Dokuz beş çalışan diğer içiciler de eve gitmeden önce bir iki tane içmeye geliyordu. İnsanlar bunu neden yapardı? İsterlerse evlerinde de içebilirlerdi, değil mi? Evde televizyon karşısında içmek yerine iş arkadaşlarıyla içmeyi tercih ederlerdi. Vazgeçmek o kadar zor muydu yoksa ev onlar için farklı bir şey mi ifade ediyordu? Onun tekdüzeliğiyle karşılaşmadan önce içip gereken cesareti toplamanız mı gerekirdi? Onun burada yaptığı da bu muydu?

"Sanırım eve gideceğim," dedi birden. Ceketi sandalyesinin başındaydı. Kısa süre önce bu yerin önünde birisi bıçaklanmıştı. Davayla o ilgilenmişti. Sıradan bir şiddet vakası, ziyan olan diğer bir yaşam.

"Planın var mı?" Linford beklentili ve gergin görünüyordu, cehaleti ve egosuyla bir çocuğu andırıyordu. Ona ne diyebilirdi? Müzik setinde Belle ve Sebastian; bir cin tonik daha; Isla Dewar romanının son çeyreği. Adamın karşısında ciddi rakipler vardı.

"Neden gülüyorsun?"

"Bir şey yok," dedi Siobhan.

"Mutlaka bir şey var."

"Derek, kadınların sırları vardır." Ceketini giymişti ve atkısını boynuna doluyordu.

"Bir şeyler yeriz diye düşünmüştüm," dedi. "Bilirsin daha erken."

Ona baktı. "Zannetmem." Ses tonu ona gereken mesajı vermişti: *Hem de hiç*.

Siobhan çekip gitti.

Siobhan'a evine kadar eşlik etmeyi teklif etse de o reddetti. Taksi çağırmayı teklif etti, ama evi çok yakındı. Saat daha yedi buçuk olmadan Linford bir başına kalmıştı. Birden etrafındaki gürültü dayanılmaz hale geldi. Sesler, kahkahalar, cam şangırtıları. Kadın ona gününün nasıl geçtiğini sormamıştı. Aslında sorulara cevap vermek haricinde hemen hiç konuşmamıştı. İçkisi çocuk şekeri gibi, sahte sarı görünüyordu. Yapış yapış ve ekşiydi ve dişlerini çürütüyordu. Bara gidip viski istedi. Su katmadı. Baktığında bir çiftin çoktan onların masasını kapmış

olduğunu gördü. Dert değildi. Barda fazla dikkat çekmiyordu. İki yanında cereyan eden ofis partilerinin birinden olduğu düşünülebilirdi. Ama değildi ve bunu biliyordu. Burada, tıpkı St. Leonard'da olduğu gibi, bir yabancıydı. Onun gibi çok çalışırsanız işte böyle olurdu; terfi eder, ama çevrenizi kaybederdiniz. İnsanlar korku ya da kıskançlık yüzünden sizden uzak dururdu. Emniyet Müdür Yardımcısı, St. Leonard turunun sonunda onu bir kenara çekmişti.

"Çok iyi gidiyorsun, Derek. Aynen devam. Birkaç yıl sonra, kim bilir? Belki de dönüp baktığında bu soruşturmayla isim yaptığını görürsün." Emniyet Müdür Yardımcısı göz kırpıp omzuna vurmuştu.

"Evet, efendim. Teşekkürler, efendim."

Ama daha sonra dipnot gelmişti, Emniyet Müdür Yardımcısı gitmeye hazırlanırken ona doğru yarım döndü. "Derek, halkın bize baktığında bir aile babası, saygı duyacakları birini görmesi şart, çünkü onlardan bir farkımız yok."

Aile babası. Eş ve çocukları kastetmişti. Linford hemen telefona koşup Siobhan'ı aramıştı...

Neyse. Dışarı çıkarken tanımadığı halde kapıcıyı başıyla selamladı. Dışarıda rüzgâr çok sertti. Nefes aldığında ciğerleri şikâyet etti. Sola dönerse on dakikada evdeydi. Sola dönerse evinde olacaktı.

Ama o sağa dönüp Queen Caddesine, Leith Walk'un yukarısına gitti. Broughton Caddesindeki Barony Bar'ı severdi. Eski usuldü ve birası güzeldi. Böyle bir yerde yalnız içerken göze batmazdınız.

Sonrasında Siobhan Clarke'ın dairesini bulması sadece birkaç dakikasını aldı. Adres: Suç Soruşturmaları Bürosu için sorun değildi. Tanıştıklarının er-

tesi günü ofiste onun hakkında araştırma yapmıştı. Dairesi sakin bir sokaktaki dört katlı Victoria dönemi apartmanındaydı. İkinci katta oturuyordu. 2FL, ikinci kat, sol kanat. Karşıdaki binaya gitti. Kapısı açıktı. Merdivenden iki ve üçüncü kat arasındaki sahanlığa çıktı. Orada caddeye ve karşı binaya bakan bir pencere vardı. Kadının evinin ışıkları yanıyordu ve perdeleri açıktı. Evet, oradaydı: Odada yürürken arada bir onu görüyordu. Elindeki bir şeyi okuyordu: Galiba CD kapağıydı. Ceketine sarındı. Hava sıcaklığı sıfıra yakındı. Tepesindeki gökyüzündeki bir delikten soğuk rüzgâr hız kesmeden gelmeye devam ediyordu.

Yine de izlemeye devam etti.

14

"Cesedi ne zaman iade edilecek?"

"Bilmiyorum."

"Birisinin öldüğü halde defnedilememesi berbat bir şey."

Rebus başını salladı. Ravelston'daki evin oturma odasındaydı. Derek Linford da kanepede yanında oturuyordu. Karşılarındaki sandalyede oturan Alicia Grieve küçük ve kırılgan görünüyordu. Az önce konuşan kızı ise sandalyenin koluna tünemişti. Seona Grieve siyah giyinse de Alicia'nın üzerinde, yüzündeki ifadeyle tezat teşkil eden, çiçekli bir elbise vardı. Yüzündeki ve boynundaki sarkıklar yüzünden derisi Rebus'a filleri hatırlattı.

"Bayan Grieve," dedi Linford aşırı hassas bir sesle, "takdir edersiniz ki bu tür bir davada cesedi bir süre alıkoymaya mecburuz. Patolog belki..."

Alicia Grieve ayağa kalkmaya çalıştı. "Bu kadar yeter!" dedi. "Burada değil, şimdi değil. Lütfen gidin."

Seona onun kalkmasına yardım etti. "Sorun değil, Alicia. Ben onlarla konuşurum. Yukarı çıkmak ister misin?"

"Bahçe... Bahçeye gideceğim."

"Dikkat et, düşme."

"Seona, o kadar da aciz değilim!"

"Tabii ki. Ben sadece..."

İhtiyar kadın dinlemeden kapıya yöneldi. Ne dönüp baktı ne de bir şey söyledi. Çıkıp arkasından kapıyı kapattı. Ayaklarını sürüyerek gittiğini duyabiliyorlardı.

Seona kayınvalidesinin kalktığı yere oturdu. "Kusura bakmayın."

"Özre gerek yok," dedi Linford.

"Ama onunla konuşmamız gerekecek," dedi Rebus.

"Bu şart mı?"

"Maalesef öyle." Ona söyleyemedi: Çünkü kocanız annesine sırlarını söylemiş olabilir; belki de bizim bilmediğimiz bir şeyler biliyordur.

"Ya siz, Bayan Grieve?" diye sordu Linford. "Siz ne durumdasınız?"

"Her alkoliğin yaptığını yapıyorum," dedi Seona Grieve, iç çekerek.

"Bir içki çoğunlukla yardımcı..."

"Demek istediği, sorunlarla sırayla ilgilenmeye çalıştığı," dedi Rebus araya girip.

Linford sanki en başından beri biliyormuş gibi başını salladı.

"Ailede içki sorunu olan var mı?" diye sordu Rebus.

Seona Grieve ona baktı. "Lorna'yı mı kastediyorsunuz?"

Cevap vermedi.

"Roddy pek içmezdi," diye devam etti. "Bazen akşam yemeğinden önce bir kadeh kırmızı şarap ya da viski. Cammo... Cammo onu çok iyi tanımadığınız müddetçe içkiden etkilenmiyormuş gibi görünür. Saçmalamaya ya da şarkı söylemeye başlamaz."

"Ne yapar peki?"

"Davranışları belli belirsiz değişir." Kadın kucağına baktı. "Ahlaki değerleri belirsizleşir diyelim."

"O hiç..."

Kadın, Rebus'a baktı. "Bir iki kez denedi."

Linford gizlemeye gerek görmeden, manidar bir ifadeyle Rebus'a baktı. Seona Grieve bakışı fark edip homurdandı.

"Müfettiş Linford, her çareyi denemeye hazır gibisiniz."

İrkildi. "O da ne demek?"

"Tutku cinayeti. Cammo beni elde edebilmek için Roddy'yi öldürdü." Başını iki yana salladı.

"Bayan Grieve, çok mu basite indirgiyoruz?"

Kadın, Rebus'un sorusunu düşündü. Cevap vermeyince Rebus diğer soruya geçti.

"Kocanızın fazla içmediğini söylediniz, ama yine de arkadaşlarıyla içmeye gitmiş."

"Evet."

"Bazen geceleri dışarıda kalır mıydı?"

"Ne demeye çalışıyorsunuz?"

"Demek istediğim, öldüğü gece onunla içmeye giden hiç kimseyi bulamadık."

Linford not defterine baktı. "Şimdilik West End'de tek bir bar bulduk, akşam saatlerinde orada tek başına içtiğini gördüklerini düşünüyorlar."

Seona Grieve'in buna verecek cevabı yoktu. Rebus öne eğildi. "Alasdair içer miydi?"

"Alasdair mi?" Soruyu hiç beklemiyordu. "Onun bununla ne alakası var?"

"Nerede olduğunu biliyor musunuz?"

"Neden?"

"Kocanız hakkında bilgisi var mı diye merak ediyorum. Cenazeye katılmak isteyeceğinden eminim."

"Telefon açmadı..." Kadın tekrar düşüncelere daldı. "Alicia onu özlüyor."

"Hiç aradığı olur mu?"

"Arada bir kart gönderir: Alicia'nın yaş gününü hiç kaçırmaz."

"Peki adresi belli mi?"

"Hayır."

"Ya posta damgası?"

Omuz silkti. "Farklı yerlerden, genelde yurtdışından."

Söyleyiş şekli Rebus'u şunu söylemeye sevk etti. "Ama başka bir şey var."

"Ben sadece... Bence o kartları geziye giden başkalarına göndertiyor."

"Bunu neden yapsın?"

"Onu bulamayalım diye."

Rebus biraz daha öne gelerek kadınla arasındaki mesafeyi azalttı. "Ne oldu? Neden gitti?"

Kadın tekrar omuz silkti. "Bu benden önceydi. Roddy o zaman Billie'yle evliymiş."

"Bayan Grieve, o evlilik siz tanışmadan önce mi bitmişti?" diye sordu Linford.

Kadının gözleri kısıldı. "Bu da ne demek şimdi?"

"Alasdair'e geri dönelim," dedi Rebus, ses tonunun Linford'ı başka bir soru sormaktan men edeceği ümidiyle. "Neden gittiğini bilmiyor musunuz?"

"Roddy arada bir, genelde kart geldiğinde ondan bahseder."

"Ona kart geldiğinde mi?"

"Hayır, Alicia'ya."

Rebus etrafına baktığında birinin Alicia Grieve'in yaş günü kartlarını kaldırmış olduğunu gördü. "Bu sene de gönderdi mi?"

"Hep geç gönderir. Bir iki hafta sonra gelir." Kapıya baktı. "Zavallı Alicia. Benim burayı sığınak olarak görüp kaldığımı düşünüyor."

"Ama gerçekte siz ona bakmak için kalıyorsunuz, öyle mi?"

Kadın başını iki yana salladı. "Ona bakmaktan ziyade onun durumu yüzünden endişe ediyorum. Gittikçe halden düşüyor. Tek oda bu kaldı, çünkü diğerlerinde oturmak mümkün değil. İçleri gazete ve dergi dolu – atılmalarına müsaade etmiyor. Her türlü çöple bir odayı doldurup sonra da diğerine geçiyor. Galiba bu odanın da sonu aynı olacak."

"Çocukları bir şey yapamıyor mu?" diye sordu Linford.

"İzin vermiyor. Temizlikçi gelmesini istemiyor. Hepsinin orada olmasının bir nedeni var diyor."

"Belki de haklıdır," dedi Rebus. Hepsinin bir nedeni vardı – şöminedeki ceset; yazlıktaki Roddy Grieve. Bir açıklaması olması gerekiyordu; ama henüz ne olduğunu bulamamışlardı. "Hâlâ resim yapıyor mu?" diye sordu.

"Pek sayılmaz. Bazen deniyor. Stüdyosu bahçenin sonunda, şimdi de muhtemelen oraya gitti." Seona saatine baktı. "Tanrım, yiyecek için alışverişe çıkmam gerek."

"Kocanız ve Josephine Banks hakkındaki dedikoduları duydunuz mu?"

Soruyu soran Linford'dı. Rebus öfke dolu gözlerle ona dönse de Linford tüm dikkatini kadına vermişti.

"Birisi bana bir mektup gönderdi." Kadın bluzunun kolunu çekerek saatini örttü; tam açılmaya başlamışken birden savunmaya geçmişti.

"Kocanıza güvenir miydiniz?"

"Kesinlikle. Siyasetin nasıl olduğunu bilirim."

"Mektubu kimin göndermiş olabileceğine dair bir fikriniz var mı?"

"Hemen çöpe attım. Hak ettiği yer orasıydı."

"Bayan Banks nasıl tepki verdi?"

"Dedektif tutmayı düşündü. Onu vazgeçirdik. Bir şey yaparsak iddiayı meşru göstermiş olurduk. Onun ekmeğine yağ sürerdik."

"Kimin?"

"Dedikoduyu uyduran adamın."

"Erkek olduğundan emin misiniz?"

"Müfettiş Linford, sadece bir tahmin. Siyasettekilerin çoğu erkektir. Acı ama gerçek."

"Ben de fark ettim," dedi Rebus, "seçimde kocanızın rakibi iki kadın vardı."

"İşçi Partisi uygulaması."

"Adaylardan tanıdığınız var mıydı?"

"Tabii ki. İşçi Partisi büyük ve mutlu bir ailedir, Müfettiş."

Bekleneceği şekilde gülümsedi. "Archie Ure'un neticeden pek memnun olmadığını duydum."

"Archie, Roddy'den çok daha uzun zamandır siyasetin içerisinde. Bunu doğuştan gelen bir hak olarak görüyor."

Jo Banks de aynısını söylemişti: doğuştan gelen hak.

"Peki, iki kadın son listeye girebildi mi?"

"Genç ve zekiler... Sonunda istediklerini elde edeceklerdir."

"Bayan Grieve, geleceği sormuyorum. Şimdi ne oldu?"

"Şimdi mi?" Halının desenlerine bakıyordu. "Archie Ure ikinci oldu. Galiba onu seçecekler." Sanki orada bir mesaj yazılıymış gibi halıya bakmayı sürdürdü.

Linford boğazını temizleyip Rebus'a dönerek onun için sorgunun bitmiş olduğunu gösterdi. Rebus zekice bir son soru düşünmeye çalışsa da aklına bir şey gelmedi.

"Bana kocamı iade edin yeter," dedi Seona Grieve, onları yolcu ederken. Alicia elinde bir fincanla merdivenin dibinde duruyordu. Kadın fincanın içerisine bir dilim ekmek sokmuştu.

"Bir şey istemiştim," dedi kadın, gelinine. "Ama neden istediğimden emin değilim."

Giderlerken Roddy Grieve'in dul eşi, bir ebeveynin uykulu çocuğunu götürmesi gibi, kayınvalidesini merdivenden yukarı götürdü.

Arabaya döndüklerinde Rebus, Linford'a döndü: "Sen devam et."

"Ne?"

"Ben biraz daha kalıp hayırseverlik yapacağım."

"Bebek bakıcılığı mı?" Linford arabaya binip çalıştırdı. "İçimden bir ses işin içinde başka şeyler olduğunu söylüyor."

"Fırsat bu fırsat ihtiyar kadınla konuşmayı deneyeceğim."

"Sakın Grab-a-Granny oynadığını söyleme."

Rebus göz kırptı. "Hepimizin peşinde genç kadınlar koşmuyor."

Linford'ın yüzündeki ifade değişti. Vites atıp yola çıktı.

Rebus sırıttı. "Aferin sana, Siobhan. Ona gününü gösterip tekmeyi bastın."

Geri dönüp kapının zilini çaldı. Seona Grieve'e eğer o dışarı çıkmak isterse Alicia'ya yirmi dakika kadar bakabileceğini söyledi. Kadın tereddüt etti.

"Müfettiş, sadece ekmek ve süt. Onlar olmadan da..."

"Şu an buradayım ve araba da gitti." Eliyle boş yolu işaret etti. "Ayrıca Bayan Grieve'in ekmeği kullanış şekline bakılırsa..."

Oturma odasına yerleşti. Kadın ona süt istemediği müddetçe dilediği gibi çay ve kahve yapabileceğini söyledi. "Ama uyarıyorum," diye ekledi, "mutfağın hali içler acısı."

"Siz beni merak etmeyin," deyip altı ay öncesinin pazar ekini aldı. Kapının kapandığını duydu – bir gerek görmediğinden kayınvalidesine söylemeye zahmet etmemişti. Bir kilometre uzakta bir market vardı. Kadının dönmesi uzun sürmezdi. Rebus iki dakika bekledikten sonra merdivenden çıktı. Alicia Grieve yatak odasının kapısında duruyordu. Kıyafetleri hâlâ üzerinde olsa da onların üzerine bir de gecelik giymişti.

"Ah," dedi. "Birinin gittiğini duyduğumu zannettim."

"Kulaklarınızda bir sorun yok, Bayan Grieve. Seona markete gitti."

"O zaman senin burada ne işin var?" Ona baktı. "Sen polis misin?"

"Evet."

Kadın bir eliyle duvardan destek alarak onun yanından geçip gitti. "Bir şey arıyorum," dedi. "Yatak odamda değil."

Açık kapıdan kadının odasını görebiliyordu. Karmakarışıktı. Sandalyelerin üzerine ve yere kıyafetler yığılmıştı ve dolap ve çekmecelerden de kıyafet taşıyordu. Duvar dipleri dergi, gazete ve resimlerle doluydu. Pencerenin yanındaki tavanda kocaman bir rutubet izi vardı.

Kadın başka bir kapıyı açtı. İçerideki halının kalan tüylerinin rengi de griye dönmüştü. Rebus kadının peşi sıra odaya girdi. Orası oturma odası mı yoksa ofis mi, ayırt etmek mümkün değildi. İçleri eski eşya ve çöp dolu karton kutular vardı. Bazıları açılmamış eski mektuplar. Yerdeki fotoğraf albümlerinin içinden resimler saçılmıştı. Yine dergi, gazete ve resim. Eski çocuk oyun ve oyuncakları. Bir duvarda çeşit çeşit aynalar. Karşıdaki duvarda bezi yamalı ve kırışık bir çadır. Sandalyenin altında kafası olmayan bir oyuncak bebek. Rebus bebeği aldı ve kafasını da bir bisküvi tenekesinin içindeki domino taşı ve oyun kâğıtlarının yanında buldu. Kafasını geri taktı. Bebek mavi gözleriyle kayıtsızca bakmaya devam etti.

"Ne arıyorsunuz?"

Kadın etrafına baktı. "Lorna'nın bebeğiyle ne yapıyorsun?"

"Kafası çıkmıştı. Ben de..."

"Hayır, olmaz." Bebeği elinden aldı. "Kafası çıkmadı. O kafayı küçük hanım çıkardı." Alicia Grieve de şimdi aynısını yapıyordu. "Bu şekilde bize çocukluğunu mahvettiğimizi anlatıyordu."

Rebus gülümsedi. "Kaç yaşındaydı?" diye sordu. Dokuz on gibi bir cevap bekliyordu.

"Yirmi beş yirmi altı gibi bir şeydi." Aklının yarısı ziyaretçide, yarısı da aramadaydı.

"Model olduğunda ne düşündünüz?"

"Ben çocuklarımı daima desteklerim." Gazetecilere ve merak edenlere söylediği ezberlenmiş bir cümleye benziyordu.

"Ya Cammo ve Roddy? Siyasetle ilgili misiniz, Bayan Grieve?"

"Gençken ilgiliydim. Çoğunlukla İşçi Partisini tuttum. Allan liberaldi ve hep tartışırdık..."

"Ama oğullarınızdan biri Tory."

"Ah, Cammo hep biraz aykırı olmuştur."

"Ya Roddy?"

"Roddy'nin kardeşinin gölgesinden kurtulması şart. Cammo'nun arkasından nasıl koştuğunu görmediniz. Sürekli onu izleyip inceler. Ama Cammo'nun kendi arkadaşları var. O yaşlardaki çocuklar epey merhametsiz oluyor."

Kadın hatıralara dalıp ondan uzaklaşmaya başladı.

"Alicia, artık hepsi yetişkin."

"Benim gözümde hep çocuk kalacaklar." Kutudan bir şeyler alıp tek tek, sanki ne olduklarını ona söyleyeceklermiş gibi bakmaya başladı – dürbün, reçel kavanozu, futbol bayrağı.

"Roddy'yle yakın mıydınız?"

"Roddy çok tatlıdır."

"Sizinle dertlerini paylaşır mıydı?"

"O..." Kadın şaşırmış gibi sustu. "O öldü, değil mi?" Rebus başını salladı. "Ona defalarca söyledim. O yaşta tırabzanlara tırmanma dedim." Başını iki yana salladı. "Mutlaka kaza olur."

"Daha önce de tırabzana tırmanmış mıydı?"

"Ah, evet. Okula kestirmeden gitmek için."

Rebus ellerini ceplerine koydu. Kadın şimdi başka bir yere gidiyordu. "Ellilerde milliyetçilerle takıldım. Çok gariptiler, belki hâlâ öyledirler. Etek, Gallerce ve omuzda rozet. Ama partiler güzeldi, hep dans ederdik. Kılıç ve kalkan..."

Rebus kaşlarını çattı. "Duymuştum. Milliyetçilerin silahlı kanadı mı?"

"Fazla sürmedi. O zamanlar hep böyle olurdu. Bir fikir ortaya atılır ve birkaç içkiden sonra unutulurdu."

"Matthew Vanderhyde'ı tanır mıydınız?"

"Ah, evet, Matthew'u tanımayan yoktu. Hâlâ sağ mı?"

"Arada bir görüyorum. Aslında daha sık görmem gerekir."

"Matthew ve Allan, Chris Grieve'le siyaset tartışırdı..." Sustu. "Onun akrabamız olmadığını biliyorsun, değil mi?" Rebus başını sallarken aşağıdaki çerçeveli şiiri hatırladı. "Allan, Chris'in portresini yapacaktı, ama bunun için adamın kımıldamadan oturması gerekiyordu. Oysaki o sürekli hareket edip elini kolunu sallıyordu." Taklit etmek için kendi kollarını savurdu. Bir elinde reçel kavanozu diğerinde yılbaşı bandı vardı. "Edwin Muir onun karşısındaki büyük bir engeldi. Bir de Naomi Mitchison vardı. Çalışmalarını bilir misin?" Rebus konuşursa büyü bozulacakmış gibi sustu.

"Ve de ressamlar – Gillies, McTaggart, Maxwell." Kadın gülümsedi. "Kıvılcımlar hiç sönmezdi. Neyse ki festival sayesinde galerilere ziyaretçi gelirdi. Kendimize Edinburgh Ekolü derdik. O zaman burası farklı bir ülkeydi. Bir dünya savaşıyla diğerinin olma

ihtimali arasında sıkışıp kalmıştı. Tepende atom bombası beklerken çocuk yetiştirmek zordu. Galiba eserlerimi bu da etkiledi."

"Çocuklarınız sanatla ilgilendi mi?"

"Lorna biraz ilgilendi, belki hâlâ ilgilidir. Ama erkekler ilgilenmedi. Cammo'nun arkadaşları, muhafızlarıymış gibi hiç yanından eksik olmazdı. Roddy büyüklerle takılmayı severdi, hep hürmetkârdı ve dinlerdi."

"Ya Alasdair?"

Kadın başını yana yatırdı. "Alasdair bir ressamın kâbusuydu, meleği andıran asi bir genç. Onu resmetmeyi bir türlü beceremedim. Daima bir şeylerle uğraştığını bilirdiniz, ama umurunuzda olmazdı. Bilmem anlatabildim mi?"

"Galiba." Rebus da öyle birkaç asi tanımıştı: cazip, küstah ve başına buyruk. "Sizinle görüşmeyi sürdürüyor mu?"

"Ah, evet."

"Evi neden terk etti?"

"Pek evde olduğu söylenemezdi. Canongate'in dibinde bir dairesi vardı. Gittiğinde oranın kiralık olduğunu ve eşyaların da ona ait olmadığını öğrendik. Sadece elbiseleri ve kitaplarını almış. O kadar."

"Neden gittiğini söyledi mi?"

"Hayır, telefon açıp aramaya devam edeceğini söyledi."

Rebus ön kapının açılıp kapandığını ve birinin döndüm diye seslendiğini duydu.

"Gitsem iyi olur," dedi.

Alicia Grieve onu çoktan unutmuş gibiydi. "Keşke nerede olduğunu bilebilsem," diye mırıldanıp reçel kavanozunu kutusuna koydu. "Keşke bilebilsem..."

Seona Grieve merdivenin yarısına çıktığında onu gördü.

"Her şey yolunda mı?"

"Merak etmeyin," dedi. "Bayan Grieve bir şey kaybetmiş, hepsi bu."

Seona koridora baktı. "Müfettiş, o her şeyini kaybetti. Sadece henüz haberi yok..."

15

Diğerleri gibi bir ofisti.

Grant Hood ve Ellen Wylie bakıştı. Bir inşaat sahası beklemişlerdi – harç ve tuğlalar, havlayan bir köpek. Hatta Wylie her ihtimale karşı arabasına çizme koymuştu. Ama burası Leith Walk'ta 60'larda yapılmış bir binanın üçüncü katındaki bir ofisti. Wylie, Hood'a sonrasında Valvona and Crolla'ya gitmelerinde bir mahzur olup olmayacağını sormuştu. Hood sorun olmayacağını söylese de biraz pahalı olmayacak mıydı?

"Kalite pahalıdır," demişti Wylie, reklam sloganı gibi.

Edinburgh kooperatiflerini geziyorlardı ve en büyük ve eskisinden başlamışlardı. Önce arayıp şirkette bilgi alabilecekleri biri var mı öğrenmiş, sonra da ziyarete gelmişlerdi.

Wylie: "Belki de John bize Zaman Ekibi demekte haklıdır. Kendimi hiç arkeolog olarak görmedim."

"Yirmi yıl çok da eski sayılmaz."

Hood sohbetlerinin akıp gitmeye başladığını fark etti. Tuhaf duraksamalar ya da dil sürçmeleri yoktu. Sadece davanın çıkmaz sokak olup olmadığı hususunda anlaşmazlığa düşmüşlerdi.

Wylie: "Grieve soruşturmasında olmamız gerekirdi. Herkesin dikkati onun üzerinde."

Hood: "Ama burada sonuç alırsak çok sıradışı olur, değil mi? Sadece bizim başarımız olur."

Wylie: "Bir delil bulursak kesin bizi davadan alırlar. Biz Dedektif Polis Memurlarıyız, Grant. Henüz madalya alacak seviyede değiliz."

"Futbol sever misin?"

"Biraz."

"Hangi takımı tutuyorsun?"

"Önce sen söyle."

Hood: "Ben Rangers'ı tutarım. Sen?"

Sırıttı: "Celtic."

Güldüler. Tekrar Wylie: "Zıt kutuplar birbirini çekermiş."

Grant Hood bekleme salonunda otururlarken bu cümleyi düşündü. *Zıt kutupların çekimi*.

Kirkwall İnşaat'tan Peter Kirkwall otuzlu yaşlarındaydı ve kaliteli, çizgili bir takım giymişti. Onu pürüzsüz ellerinde bir kürekle hayal etmek imkânsız olsa da ofisinin duvarında onu öyle gösteren resimler vardı.

"Burada yedi yaşındayım," dedi, onları resimlerin arasından götürürken, "babamın yanında harç karıştırıyorum." Babası 1950'lerde şirketi kuran Jack Kirkwall'du. Resimlerin bazılarında o da vardı, ama odak noktası Peter'dı: Peter üniversite yaz tatilinde tuğla döşerken; Peter şehir sitelerinden birinin planlarıyla, ilk Kirkwall projesi; Peter ileri gelenlerle görüşüyor ... ve bir Mercedes CLK'nin direksiyonunda ... ve Jack Kirwall'un emekliliği.

"İlk ağızdan duymak istiyorsanız babama sorun," dedi, koltuğuna yerleşirken. Durdu. "Çay? Kahve?" Başlarını iki yana salladıklarında memnun olmuş gibi göründü: Epey meşgul biriydi.

"Görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkürler, efendim," dedi Wylie. "İşler iyi mi?"

"Muhteşem. Holyrood'un yeniden inşası, Western Approach koridoru, Gyle, Wester Hailes ve şimdi de Granton planları..." Başını iki yana salladı. "Zor yetişiyoruz. Her hafta başka bir ihaleye giriyoruz." Konferans masasının üzerinde duran planları gösterdi. "Babamın nasıl başladığını biliyor musunuz? Garajlar ve ek binalar yapardı. Şimdi Londra ve Dockland gibi büyük pastalara bile el atmaya başladık." Neşeyle ellerini ovuşturdu.

"Ama yetmişlerde şirket Queensberry House'un tadilatını da yapmıştı, değil mi?" Wylie ilk soruyu sorarak Kirkwall'u tekrar geri getirdi.

"Evet, affedersiniz. Bir kez başladım mı bir daha dur durak bilmem." Boğazını temizleyip kendini toparladı. "Kayıtlara baktım..." Bir çekmece açıp eski bir kayıt defteri, not defterleri ve bir kart cetveli çıkardı. "78 sonlarında hastanede tadilat yapan şirketlerden biriydik. Tabii ki ben değilim, çünkü o zaman daha öğrenciydim. Şimdi de bir iskelet buldunuz, öyle mi?"

Hood iki şöminenin resimlerini uzattı. "Oda bodrumun sonunda. Aslında mutfakmış."

"Peki, ceset orada mıydı?"

"Yirmi yıldır orada olduğunu tahmin ediyoruz," dedi Wylie, rolüne daha da alışarak: O konuşkan, Hood da suskun olanı oynuyordu. "Ki tadilat zamanına denk geliyor."

"Sekreterimin bulabildiği her şey burada." Kirkwall –çizgili gömlek, oval gözlük, taralı siyah saç– Wylie'ye göre donanımlı görünmeye çalışan bi-

riydi. Ama adamın rahatsız edici ve oturmayan bir tarafı vardı. TV sunucularına dönen futbolcular görmüştü: Kıyafet giyseler de o tarzı yansıtamazlardı.

"Maalesef fazla bir şey yok," deyip çekmeceye uzandı Kirkwall. Bir planı açıp onlara doğru çevirdi ve açık durması için köşelerine cilalı taşlar koydu. "Yaptığım her işten bir taş aldım," dedi. "Temizletip cilalattım." Sonra: "Burası Queensberry House. Mavi gölgeli ve kırmızı çizgili alanlar bizim yaptığımız işler."

"Dış cephe çalışmasına benziyor."

"Öyleydi. Saçaklar, duvardaki çatlaklar ve bir de sıfırdan inşa edilecek bir yazlık. Kamu çalışmalarında bazen olduğu gibi, sözleşmeyi esnetmeyi severler."

"Demek ki meclise yeterince rüşvet vermemişsiniz," diye mırıldandı Hood.

Kirkwall ona baktı.

"Peki iç mekânda çalışan diğer şirket kimdi?" diye sordu Wylie, plana bakarken.

"Şirket ya da şirketler. Kaydımız yok. Dediğim gibi babama sormanız gerek."

"O zaman öyle yaparız, Bay Kirkwall," dedi Ellen Wylie.

Ama önce Valvona'ya gittiler. Wylie alışveriş yaptıktan sonra Hood'a yemek yer mi diye sordu. Saatine bakar gibi yaptı.

"Hadi," dedi. "Boş bir masa var ve bunun bir işaret olduğunu bilecek kadar sık geldim buraya."

Salata ve pizza yiyip bir sodayı paylaştılar. Etraflarındaki çiftler de aynısını yapıyordu. Hood gülümsedi.

"Sırıtmıyoruz," dedi.

Kadın midesine baktı. "En azından ben sırıtmıyorum."

Adam göbeğini içeri çekip pizzanın son dilimini bırakmaya karar verdi. "Demek istediğimi anladın," dedi.

Evet, anlamıştı. Polis olup çevredeki insanlar da polis olduğunuzu bildiğinde, sürekli diğerlerinin gözlerini üzerinizde hissederdiniz.

"Antisosyal olmadığını öğrenmek seni şaşırttı mı?"

Hood tabağına baktı. "Bir yemeği bitirmeden bıraktığımı görmek benim için daha büyük bir şok."

Sonrasında Jack Kirkwall'un emekliliği için inşa ettiği eve gittiler. South Queensferry'nin kıyısında taşradaydı ve oradan iki köprüyü de görmek mümkündü. Ev köşeli ve yüksek pencereliydi. Wylie katedrale benzediğini söylediğinde Hood onun ne kastettiğini anladı.

Jack Kirkwall onları içeri buyur ederken onlara John Rebus'u hatırladığını söyledi.

"Müfettiş Rebus'u tanıyor musunuz?" diye sordu Wylie.

"Bana bir seferinde kıyak geçmişti." Kirkwall güldü.

"Şimdi karşılığını ödeyebilirsiniz, efendim," dedi Hood. "Her şey hafızanızın sağlamlığına bağlı."

"Hafızamda bir sorun yok," dedi Kirkwall.

Wylie ortağına ters ters baktı. "Bay Kirkwall, Dedektif Polis Memuru Hood'un demek istediği, şu an karanlıktayız ve siz bizim ışığımız olabilirsiniz."

Kirkwall'un keyfi yerine geldi, bir sandalyeye yerleşip onlara da oturmalarını işaret etti.

Kanepe krem rengiydi ve yeniymiş gibi kokuyordu. Oda büyük ve geniş Fransız pencereleri sayesinde aydınlıktı. Wylie etrafta Kirkwall'un geçmişine ait pek bir şey göremedi: Fotoğraf ya da eski süsleme ve mobilya yoktu. Sanki ileri yaşlarında kendini yeniden inşa etmeye karar vermişti. Tüm eşyalarının anonim bir havası vardı. Wylie sonra ne olduğunu anladı: Burası model evdi. Müstakbel müşterilere gösterilmek için yapılmıştı. Her yerde Kirkwall İnşaat'ın izi vardı.

Ve şahsi eşyalara yer yoktu.

Acaba Jack Kirkwall'un yüzündeki kederli ifadenin nedeni bu mu diye merak etti. Onun emeklilik hayalinin bu olması mümkün değildi: Kumaş ve eşya seçiminde Wylie onun oğlu Peter'ı görüyordu.

"Şirketiniz 1979'da Queensberry House'ta tadilat yapmış," dedi Wylie.

"Hastane mi?" Kadın başını salladı. "78'de başlayıp 79'da bitti. Berbat bir dönemdi." Onlara baktı. "Sizin yaşınız yetmez. O kış işçiler, öğretmenler, hatta morg çalışanları bile grevdeydi." Asık bir yüzle Hood'a baktı. Kafasına vurarak konuştu: "Gördün mü, evlat? Hafızamda bir sorun yok. Dün gibi hatırlıyorum. Aralıkta başlayıp Martta bitirdik. Tam olarak sekizinde."

Wylie gülümsedi. "Müthiş."

Kirkwall methiyeyi kabul etti. İri, geniş omuzlu ve uzun çeneli bir adamdı. Gençliğinde yakışıklı olmasa da etkileyici biri olduğu tahmin edilebiliyordu.

"Neden hatırladığımı biliyor musunuz?" Başını iki yana salladı. "Siz çok gençsiniz."

"Referandum mu?" diye sordu Hood.

Kirkwall bunalmış gibi göründü. Wylie ortağına bir kez daha ikaz eder gibi baktı: Onunla aynı safta olmaları gerekiyordu.

"Bir Martta değil miydi?" diye devam etti Hood.

"Evet, öyleydi. Oylamayı kazandık, ama savaşı kaybettik."

"Geçici bir aksilik," diye eklemek zorunda hissetti Wylie.

Adam ona baktı. "Yirmi yıla geçici diyorsan öyle olsun. Hayallerimiz vardı..." Wylie adamın hüzünlendiğini düşünse de adam onu şaşırttı. "Sadece bunun ne manaya geldiğini düşünün: iç yatırım, yeni ev ve iş yerleri."

"İnşaat patlaması mı?"

Kirkwall nice fırsatın heba edildiğini düşünerek başını iki yana salladı.

"Oğlunuza göre patlama halihazırda devam ediyor," dedi Wylie.

"Evet."

Kadın tek bir kelimeye bu kadar husumet yüklendiğine daha önce hiç şahit olmamıştı. Jack Kirkwall işi kendi rızasıyla mı bırakmıştı yoksa buna mecbur mu edilmişti?

"Biz hastanenin içiyle ilgileniyoruz," dedi Hood. "Sözleşmeleri hangi şirketler yaptı?"

"Çatıyı Caspian yaptı," dedi Kirkwall düşünceli bir halde. "İskele Macgregor'a ait. Coghill de içerideki işlerin çoğunu yaptı: Alçıyla pürüzleri giderip birkaç yeni duvar ekledi."

"Bu bodrumda mı oldu?"

Kirkwall başını salladı. "Yeni bir çamaşırhane ve bir kalorifer kazanı."

"Duvarın ilk halini hatırlıyor musunuz?" Wylie adama şöminenin resimlerini verdi. "Şöyle bir şey miydi?" Kirkwall bakıp başını iki yana salladı. "Ama bodrumun tadilatını yapan Coghill şirketiydi, değil mi?"

Kirkwall tekrar başını salladı. "O şirket çoktan baktı."

"Bay Coghill hâlâ sağ mı?"

Kirkwall omuz silkti. "Aslında batmaması gerekirdi. İyi bir şirketti. Dean işini bilirdi."

"İnşaat piyasası zorludur," dedi Wylie.

"O yüzden değil." Ona baktı.

"Ne peki?"

"Üzerime vazife olmayabilir." Biraz düşündü. "Ama bu yaşta kimin umurunda. Duyduğum kadarıyla Dean, Bay Big'le ters düşmüş."

Wylie ve Hood bir ağızdan cevap verdi. "Bay Big mi?"

Rebus vardığında Oxford Bar kalabalıktı. Maltings'te bir kadeh içmiş ve öğrenciler doldurmadan kaçarak iki tane de Swany'de indirmişti. Swany'de kısa süre önce emekli olan bir dostuna da denk gelmişti.

"Çok genç görünüyorsun," demişti Rebus.

"John, seninle aynı yaştayım," şeklinde olmuştu cevap.

Ama Rebus bu meslekte daha otuz yılını doldurmamıştı; emniyete yirmili yaşlarının ortasında girmişti. İki üç yıl sonra o da emekli olabilirdi. Rebus içkisini bitirdikten sonra, buz gibi olan dışarıya çıktı. Sokak lambaları karanlığı aydınlatıyordu; yağan kar buz tutmak üzereydi. Evi yürüyerek on beş daki-

ka mesafedeydi. Sokağın karşısındaki benzincide bir taksi benzin alıyordu.

Emeklilik. Bu kelime kafasının içinde gezinip durdu. Emekli olursa ne yapacaktı? Emeklilik diğer bir bakış açısına göre de gereksizlikti. Çiftçi'yi düşündü, sonra da taksiyi çevirip Oxford Bar'a gitti.

Rebus'un her zamanki içki arkadaşları Doktor ve Salty ortalıkta olmasa da bir sürü yeni sima vardı. Mekân kalabalıktı ve ön salonda millet üst üste duruyordu. Televizyonda futbol vardı: güneydeki bir maç. Muir adındaki bir müdavim kapının yanında duruyordu. Başıyla onu selamladı.

"Karının bir galerisi vardı, değil mi?" diye sordu Rebus. Muir tekrar başını salladı. "Alicia Rankeillor'a ait bir şey sattığı oldu mu?"

Adam somurttu. "Keşke. Rankeillor'un eserleri on binler eder. Batı dünyasındaki her şehir koleksiyonunda onun bir eseri olmasını ister – tercihen kırklı ve ellili yıllardan. Sınırlı baskıları bile bir iki bin eder." Muir başını kaldırdı. "Yoksa satmak isteyen birini mi tanıyorsun?"

"Sana haber veririm."

Barın arkasındaki iki Margaret işleriyle meşguldü. Rebus'un birası geldi ve bir de viski istedi. Arka salondan müzik geliyordu. Zar zor seçebiliyordu: akustik gitar, genç kadın vokali. Ama burada gözde düeti bulunuyordu: bira ve viski. Viskiye su ekleyerek sertliğini azalttı. Büyük bir yudum alıp boğazını ıslattı. Margaret'lardan biri parasının üstünü getirdi.

"Arkadaşın arkada."

Rebus kaşlarını çattı. "Şarkı mı söylüyor?"

Kadın gülümseyip başını iki yana salladı. "Sigara makinesinin yanında."

Baktı, ama kalabalıktan kimseyi göremedi. Sigara makinesi içeride, üç basamak yukarıda, tuvaletlere yakındı. Orada meyve makinesi de vardı. Ama sadece erkeklerin sırtını görüyordu, ki bu da birisine baktıklarını gösterirdi.

"Kim?"

Margaret omuz silkti. "Seni tanıdığını söyledi."

"Siobhan mı?"

Kadın tekrar omuz silkti. Boynunu uzattı. Kadehi tekrar doluyordu. Sırtlar yarım döndü. Rebus tanıdığı çehreler gördü: müdavimler. Sırıtmalar ve sigara dumanı. Arkalarında da meyve makinesine yaslanmış ve gayet rahat görünen Lorna Grieve. Elindeki içkiyi dudaklarına götürdü. Viski ya da brendiydi. Kadın dudaklarını yaladı; onunla göz göze gelince gülümseyip kadehini kaldırdı. Rebus da gülümseyip kadehini kaldırdı. Birden zihninde bir hatıra belirdi: Çocukken okuldan eve dönüyordu. Şekercinin yanından köşeyi dönerken yaşı daha büyük çocukların sınıfından bir kızı sıkıştırdıklarını gördü. Neler olduğunu anlayamadı. Kız bir anda diğerlerinin arasından onunla göz göze geldi. Panik halinde olmasa da keyfinin yerinde olduğu da söylenemezdi...

Lorna Grieve hayranlarından birinin koluna dokunup ona bir şeyler söyledi. İsmi Gordon'dı, Rebus gibi Fife'lıydı. Onun oğlu olacak yaştaydı.

Kadın ona doğru yürüyüp basamaklardan inmeye başladı. Kalabalığın arasından kol, omuz ve sırtlara dokunarak geçti; her dokunuş ilerlemesine yardım etmeye yeterliydi.

"Bak sen," dedi, "kimleri görüyorum."

"Evet," dedi. "Bu ne hoş bir tesadüf!" Viskisini bitirdi. Kadın başka isteyip istemediğini sordu. Rebus başını iki yana sallayıp birasını kaldırdı.

"Sanırım buraya daha önce hiç gelmedim," dedi kadın, bara yaslanıp. "Eski sahibinin kadınlara ve İngiliz aksanı olanlara hizmet vermediğini yeni öğrendim. Sanırım ondan hoşlanabilirdim."

"Seçici bir zattı."

"En güzeli." Gözleri onun üzerindeydi. "Senin hakkında da bir şeyler duydum. Sana Maymun Adam demekten vazgeçmem gerekecek galiba."

"Neden?"

"Çünkü duyduklarıma göre seni maymun etmek pek de kolay değilmiş."

Rebus gülümsedi. "Barlarda olmadık şeyler anlatılır."

"Al bakalım, Lorna." Gelen Gordon'dı ve ona içkisini getirmişti. Armagnac: Rebus, Margaret'ın içkiyi doldurmasını izlemişti. "John, bize meşhur tanıdıkların olduğundan hiç bahsetmedin."

Lorna Grieve iltifatı kabul ederken Rebus cevap vermedi.

"Ben de Edinburgh'da senin gibi şekerler olduğunu bilsem başka yere gitmezdim," dedi Lorna, Gordon'a. "Üstelik Hugh Cordover denen suratsız ihtiyarla da evlenmezdim."

"High Chord'a laf etme," dedi Gordon. "Usher Hall'da Obscura'nın Barclay James Harvest'la çaldığını gördüm."

"Öğrenci miydin?"

Gordon soruyu düşündü. "Galiba on dört yaşındaydım."

Lorna Grieve, Rebus'a baktı. "Dinozor olmuşuz," dedi.

"Biz dinozorsak Gordon da ilkel çorbadır," dedi.

Ama kadın hiç de dinozora benzemiyordu. Kıyafetleri renkli ve şıkır şıkırdı, saçı düzgündü ve makyajı çarpıcıydı. Takım elbiseli erkeklerin arasında, pervanelerle çevrili bir kelebeğe benziyordu.

"Burada ne işin var?" diye sordu Rebus.

"İçiyorum."

"Arabanla mı geldin?"

"Grup beni bıraktı." Ona baktı. "Buraya seni görmeye geldiğimi düşünme."

"Öyle mi?"

"Boşa böbürlenme." Kadın kırmızı ceketinin üzerindeki görünmez tozları silkeledi. Altında turuncu ipek bluz ve paçaları yıpranmış soluk bir kot pantolon vardı. Ayağına siyah süet mokasen giymişti ve mücevher takmamıştı.

Nikâh yüzüğü bile yoktu.

"Yeni şeyleri severim, hepsi bu," dedi. "Ayrıca hayatım bu aralar çok yavan." Etrafına baktı. "Burası hiç yoktan iyidir."

"Vah zavallı."

Kadının bakışı hem küstah hem de alaycıydı. Gordon ayağını sürüyüp kadına üst kata çıkacağını söyledi. Kadın ilgisizce başını salladı.

"Bütün gün içtin mi?" diye sordu Rebus.

"Kıskandın mı?"

Omuz silkti. "Ben yeterince yaptım." Dönüp kadınla yüz yüze geldi. "Ox sence nasıl bir yer?"

Kadın yüzünü buruşturdu. "Tam sana göre."

"İyi mi, kötü mü?"

"Henüz karar vermedim." Kadın onu süzdü. "Senin içinde bir karanlık var."

"Biradandır."

"Ciddiyim. Hatırlarsan hepimiz karanlıktan geldik ve bu gerçekten kaçmak için geceleri uyuruz. Geceleri uyumakta zorlandığından eminim." Rebus bir şey demedi. Yüzü eskisi kadar hareketli değildi. "Günün birinde, güneş söndüğünde, hepimiz karanlığa döneceğiz." Kadının gözlerinde ani bir tebessüm belirdi. "'Ruhun karanlıkta şekil alsa da kusursuz bir ışıkla yükselecek.'"

"Şiir galiba?" dedi.

Kadın başını salladı. "Gerisini unuttum."

Kapı açıldı. İki beklentili yüz: Grant Hood ve Ellen Wylie. Hood içmeye hazır görünse de içeri girmedi. Wylie, Rebus'u görünce dışarı gelmesini işaret etti.

"Hemen dönerim," dedi Rebus, Lorna'ya ve diğer müşterilerin arasından ite kaka ilerledi. Barın dumanından sonra dışarıdaki hava güzel geldi. Rebus derin derin nefes çekti.

"Rahatsız ettiğimiz için kusura bakmayın," dedi Wylie.

"Gerekmese buraya gelmezdiniz." Ellerini ceplerine soktu. Saçaklar buz tutmuştu. Dar caddenin ışıkları yeterli değildi. Yolun tek tarafına park etmiş olan araçların camları buzlanmıştı. Üç dedektif konuşurken gökyüzünü bulutlar örttü.

"Jack Kirkwall'u görmeye gittik," dedi Hood.

"Sonuç?"

"Siz birbirinizi tanıyor musunuz?" diye sordu Wylie.

"Birkaç yıl önceki bir davada tanışmıştık."

Hood ve Wylie bakıştı. "Sen anlat," dedi Hood. Wylie her şeyi anlattı ve bitince Rebus düşünmeye başladı.

"Göğsüm kabardı," dedi sonunda.

"Bize Bay Big'i anlatacağınızı söyledi," diye tekrarladı Wylie.

Rebus başını salladı. "Suç Soruşturmaları Bürosundaki bazıları ona öyle der. Pek matah bir isim değil."

Hood: "Peki yakışan bir isim mi?"

Rebus başını sallayıp içeri giren bir çifte yol açmak için yana çekildi. Şarkıcı tekrar başlamıştı: Arka salonun kapalı penceresinden gelen sesini duyabiliyordu.

Aklıma sürekli unutmam gereken şeyler geliyor, diyordu kadın şarkıda.

"İsmi Bryce Callan."

"Edinburgh'u Big Ger Cafferty yönetmiyor muydu?"

Rebus başını salladı. "Ama ancak Callan emekli olup Costa del Sol gibi bir yere taşındıktan sonra. Fakat tam olarak bağını kesmiş değil."

Wylie: "Nasıl yani?"

"Cafferty'nin bazı eylemlerinin nasıl İspanya'ya yöneldiğine dair bazı şeyler duyuyoruz. Bryce Callan sanki..." Doğru sözleri aradı. İçeride şarkı devam etti.

Aklıma söylenmeden bırakılması gereken şeyler geliyor.

"Efsanevi mi?" diye sordu Wylie.

Başını sallayıp caddenin karşısındaki berberin camına baktı. "Galiba onu hiç hapse atamadığımızdan."

"Dean Coghill onunla nasıl ters düştü?"

Rebus omuz silkti. "Himaye olabilir. İnşaat sahasında ters gidecek çok şey var ve o projeler ... o tarihlerde bile binlerce sterlin ederdi. Birkaç günlük kaybın bile telafisi mümkün olmayabilirdi."

Hood başını salladı. "O zaman Coghill'i bulmamız gerek."

"Tabii bizimle konuşmayı kabul ederse," dedi Wylie.

"Önce ben Bryce Callan'la ilgili bir araştırma yapayım," dedi Rebus.

Karanlıktan oyulan geçmiş artık burada ve kalıcı...

O yüzden uyanık ol ve bastığın yere dikkat et...

"Bu arada," diye devam etti, "siz de Coghill'in personel dosyalarına bakın. İnşaat sahasında kimlerin çalıştığını bilmemiz lazım."

"Ve ortadan kaybolan var mı diye bakalım," dedi Hood.

"Galiba kayıp kişi dosyalarına bakmaya başladınız."

Bakışan Wylie ve Hood bir şey demedi.

"Pis iş," dedi Rebus, "ama yapılması şart. İki kişi olduğunuzdan süre yarıya iner."

Wylie: "Araştırmayı 78 sonu ve 79'un ilk üç ayıyla mı sınırlandıralım?"

"Şimdilik evet." Bara doğru baktı. "Size içki ısmarlayayım mı?"

Wylie başını iki yana salladı. "Cambridge'e gideceğiz. Orası daha sessiz."

"Doğru."

"İçerisi karakolda çalışalım diye bize verilen süpürge dolabını andırıyor," dedi Wylie, başıyla Ox'un kapısını işaret edip.

"Duydum," dedi Rebus. Wylie suçlar gibi baktı.

"Efendim," dedi, "içerideki kadın..." Wylie ayaklarına baktı. "O zannettiğim kişi mi?"

Rebus başını salladı. "Sadece tesadüf," dedi.

"Tabii ki." Wylie başını sallayıp yavaşça uzaklaştı. Hâlâ göz teması kurmuyordu. Hood ona ayak uydurmak zorunda kaldı. Rebus kapıyı açsa da bekledi. Wylie ve Hood yan yana gelince Hood kadının kim olduğunu sordu. St. Leonard'da dedikodu başlarsa Rebus kimin başlattığını bilecekti.

Ve bu Zaman Ekibinin sonu olurdu.

Sabah dörtte uyandı. Başucu lambası açıktı. Yorganı ayağıyla yatağın dibine atmıştı. Dışarıdan bir motor sesi geldi. Cama gidince son anda karanlıkta kaybolan bir taksinin arkasını gördü. Çıplak halde oturma odasına gitti, tutunacak bir yer aradı, dengede duramıyordu. Kadın ona bir hediye bırakmıştı: Robinson Crusoes'un demosu. İsmi *Shipwrecked Heart*'tı. Mantıklıydı, grup durumunu anlatan bir isim almıştı. Son şarkısı "Son Serzeniş"ti. Müzik setine koyup bir iki dakika kısık seste dinledi. Kanepenin yanında yerde boş bir şişe ve iki kadeh. Birinde hâlâ biraz viski vardı. Koklayıp mutfağa götürdü. Lavaboya döktü ve su doldurup içti. Ardından iki tane daha. Akşamdan kalmalıktan kurtuluş olmasa da elinden geleni yapacaktı. Üç parasetamol ve bir bardak suyla birlikte banyoya gitti. Kadın duş almıştı: Askıda

ıslak bir havlu asılıydı. Duş yapıp sonra taksi çağırmıştı. Kadını horlayarak mı uyandırmıştı? Kadın hiç uyumuş muydu? Banyodan sonra aynada kendine baktı. Yüzündeki asık deri gidecek başka yer arar gibiydi. Eğilip lavaboya öğürdüğünde az kalsın ilaçlar dışarı çıkacaktı. Ne kadar içmişlerdi? Kendisinin de haberi yoktu. Ox'tan doğruca buraya mı gelmişlerdi? Zannetmiyordu. Yatak odasına dönüp ceplerinde bir ipucu aradı. Bir şey yoktu. Ama elli sterlinden geriye bozukluklar kalmıştı.

"Tanrım." Gözlerini kapattı. Boynu tutulmuştu; sırtı da farklı değildi. Banyo aynasında gözlerine baktı. "Acaba yaptık mı?" diye sordu kendi kendine. Cevap geldi: kesinlikle belki. Gözlerini tekrar kapattı. "Tanrı aşkına, John, sen ne yaptın?"

Cevap: Lorna Grieve'le yattın. Yirmi yıl önce olsa sorun olmazdı. Ama yirmi yıl önce kadın, bir cinayet soruşturmasının parçası değildi.

Musluğu açıp yüzünü yıkadı, sonra da eğilip kafasını suyun altına soktu. Belki de burada biraz böyle durursam hepsi geçer gider, diye düşündü. Okuldaki dans gecesi haricinde, otuz yıldır içki yüzünden yaptığı ilk hataydı.

Çok uzun bir çıraklık süresi, diye düşünüp başını sudan çıkardı. Şimdi ne olacaktı, artık kendini Grieve ailesinin parçası olarak hissediyordu.

Eğer Lorna bundan bahsederse tarih olması da uzun sürmezdi.

İkinci Bölüm

Düzensiz ve Karanlık

16

Jayne işe gittikten sonra Jerry sabah rutinini halletmişti. Çay, tost ve gazete ve ardından da oturma odasında çalınan birkaç plak. Eski parçalar, gençliğinden punk 45'likleri. Onu gün için hazırlıyordu. Üst kattan şikâyetler gelse de tavana doğru işareti yapıp dans etmeye devam ederdi. Birkaç gözdesi vardı – Generation X, "Your Generation;" Klark Kent, "Don't Care;" Spizzenergi, "Where is Captain Kirk?" Kapaklarının kenarları aşınmıştı ve plaklar çizilmişti – çok fazla ödünç verme ve parti yüzünden. Üniversitedeki bir Ramones konserini hatırladı: Ekim 78. Spizz single'ı Mayıs 79'daydı: Satın alma tarihi kapağına yazılmıştı. Geçmişte öyleydi. Tüm single'ların üzerine tarihini yazar, notlar alırdı. Her hafta en iyi beş – satın almamış olsa da dinledikleri. Frederick Caddesindeki Virgin'den bir süre bolca yürütmüştü. Bruce'ta o kadar kolay değildi. Bruce'un müdürü Simple Minds'ın menajeri olmuştu. Jerry onları isimleri Johnny and the Self Abusers olduğu zaman görmüştü.

Zamanında hepsinin bir önemi vardı. Hafta sonları adrenalinle dolup taşardı.

O günlerde onun tutkusu danstı. Kanepeye yığıldı. Üç tane dinleyince bitmişti. Kendine bir sigara

sardı ve izlemeye değer hiçbir şey olmadığını bilse de televizyonu açtı. Jayne çift vardiya çalıştığından saat dokuz ya da ona kadar eve dönmezdi. Bu da ona bulaşıkları yıkaması için on iki saat veriyordu. Bazı günler canı çalışmak, takım elbiseyle bir ofiste oturup kararlar almak ve telefon görüşmeleri yapmak isterdi. Nic bir sekreteri olduğunu söylemişti. *Bir sekreter.* Kimin aklına gelirdi? Okulda, çıkmaz sokakta şut çeken, yatak odalarında punk dinleyen ikisini hatırladı. Aslında çoğunlukla Jerry'nin yatak odasındaydılar. Nic'in annesi misafiri pek sevmez, kapıyı açıp Jerry'yi gördüğünde suratını asardı. Ama ihtiyar cadı çoktan ölmüştü. Oturma odası Nic'in babasının içtiği Hamlet purosu kokardı. Jerry'nin tanıdığı sigara içmeyen tek kişi oydu, sadece puro içerdi. Elinde TV kumandasıyla hatıralara gülümsedi. *Puro! Adam kendini ne zannediyordu?* Nic'in babası kravat takıp hırka giyerdi... Jerry'nin babasıysa çoğunlukla yelek giyer ve dayak atmak istediğinde de hemen kemerine sarılırdı. Ama Jerry'nin annesi harika bir kadındı: Anne ve babasını Nic'inkilerle değiştirmeyi düşünmezdi bile.

"Hayatta olmaz," dedi yüksek sesle.

Televizyonu kapattı. Sigarası bitmek üzereydi. Bu kadar yeter dedi ve gidip onu tuvalete attı. Polisler umurunda değildi; uyuşturucu kullanmasından hoşlanmayan Jayne'di. Jerry'ye göre uyuşturucu onun delirmesini önlüyordu. Devletin, insanların yoldan çıkmasına mani olan diğer ilaçlar gibi, bunu da sağlık sistemine dahil etmesi gerekirdi.

Tıraş olmaya banyoya gitti: Eve döndüğünde Jayne'e güzel görünecekti. "Captain Kirk"ü mırıl-

danmaya devam etti. En iyilerden biriydi. Nic'i ve ikisinin nasıl yakın arkadaş olduğunu düşündü. İnsanın kimi seveceği hiç belli olmazdı. Beş yaşından beri aynı sınıftaydılar, ama ancak ortaokulda birlikte takılmaya başlamışlardı. Alex Harvey ve Status Quo dinler, hangi sözlerin seksle ilgili olduğunu anlamaya çalışırlardı. Nic bir seks partisi hakkında yüz satırlık bir şiir yazmıştı. Jerry bunu kısa süre önce ona hatırlatmış ve ikisi de bolca gülmüştü. Nihayetinde her şey bunun içindi: gülmek için.

Banyo aynasına baktığını fark etti; yüzünde köpük, elinde tıraş bıçağı. Gözlerinin altında torbalar ve çizgiler vardı. Belirginleşmeye başlamışlardı. Jayne sürekli çocuklardan ve azalan zamandan bahsederdi; o da sürekli ona bunu düşüneceğini söylerdi. İşin aslı kendini baba olarak hayal edemiyordu ve Nic de sürekli bunun ilişkileri nasıl mahvettiğinden bahsediyordu. Ofisteki adamlar çocukları doğduğundan beri seks yapmamıştı – aylar, bazen yıllar boyunca. Anneler de kendilerini salıverir, yerçekimine teslim olurlardı. Nic tiksintiyle yüzünü buruştururdu.

"Hoş bir manzara değil, haksız mıyım?" derdi Nic.

Ve Jerry de itiraz etmezdi.

Okuldan sonra Jerry aynı yerde, belki de bir fabrikada çalışacaklarını zannetmişti, ama Nic bombayı patlatmıştı: Bir yıl daha kalıp yükseköğrenim yapacaktı. Bu birbirlerini görmelerine mani olmasa da artık Nic'in odası kitap doluydu – Jerry'nin başlığını bile okuyamadığı şeyler. Bunu üç yıllık diğer dönem takip edecekti, ki bu da yeni kitaplar ve sınavlar

demekti. Birbirlerini artık ancak bazı hafta sonları görebiliyorlardı – bazen cuma geceleri gidilen bir disko ya da konser. Iggy Pop... Gang of Four... Playhouse'ta Stones. Nic öğrenci arkadaşlarıyla Jerry'yi nadiren tanıştırırdı. Bir iki kez de bara gitmişlerdi. Jerry kızlardan biriyle sohbet etmiş, sonra da Nic onu uyarmıştı.

"Jayne ne der?"

Çünkü o tarihte Jayne'le görüşüyordu. Aynı fabrikada çalışıyorlardı: yarı iletkenler. Jerry forklift sürüyordu ve işinde de iyiydi. Onunla gösteri yapıp kadınların etrafında tur atardı. Gülüp onun şapşal olduğunu ve birinin ölümüne neden olacağını söylerlerdi. Sonra Jayne geldi ve hepsi bitti.

On beş yıldır evliydiler. On beş yıl ve çocuk yok. İşsizlik maaşı alırken çocuk yapmalarını nasıl bekleyebilirdi? Bu sabah mektup gelmişti: Yetkililer onunla görüşmek istiyordu. Bunun ne demek olduğunu biliyordu. Kendine iş bulmak için ne yaptığını öğrenmek isteyeceklerdi. Cevap: hiçbir şey. Jayne de tekrar ona yüklenecekti. "Zaman geçiyor, Jerry." İki manası vardı: Yaşlanıyordu ve istediğini elde edemezse çekip gidebilirdi. Bunu daha önce de yapmış, eşyalarını toplayıp üç sokak ötedeki annesine gitmişti. Orada da gayet rahat yaşayabilirdi...

Evde kalmaya devam ederse delirecekti. Yüzündeki köpüğü silip gömleğini tekrar giydi, ceketini alıp çıktı. Dolaşıp konuşacak birilerini aradı, sonra bahisçiye girip bahis yatıracakmış gibi yaparak yarım saat ısındı. Onu tanırlardı: Nadiren oynar ve oynadığında da kaybederdi. Öğle gazetesi geldiğinde alıp baktı. Üçüncü sayfada bir cinsel saldırı haberi

vardı. Dikkatle okudu. Commonwealth Pool otoparkında on dokuz yaşındaki bir öğrenci taciz edilmişti. Jerry gazeteyi bırakıp bir telefon kulübesi bulmak için çıktı.

Nic'in ofis numarası cebindeydi, bazen canı sıkıldığında onu arar, teybi ahizeye tutup ona dans ettikleri şarkıyı dinletirdi. Sekretere denk gelip Bay Hughes'u istedi.

"Nic, dostum, ben Jerry."

"Selam, dostum. Senin için ne yapabilirim?"

"Gazetede gördüm. Dün gece bir öğrenci saldırıya uğramış."

"Dünya berbat bir yer."

"Senin işin değil, değil mi?"

Gergin bir kahkaha. "Bu berbat bir şaka, Jerry."

"Sen soruma cevap ver."

"Neredesin? Dinleyenler var mı?"

Söyleyiş tarzı Jerry'nin durmasına neden oldu. Nic ona birinin dinlediğini anlatmaya çalışıyordu – belki de sekreter.

"Sonra konuşuruz," dedi Nic.

"Dinle, özür dilerim..." Ama telefon kapandı.

Telefon kulübesinden çıktığında Jerry titriyordu. Eve kadar koşup bir sigara daha sardı. Televizyonu açıp oturdu ve kalp ritmini düşürmeye çalıştı. Burada emniyetteydi; burada kimse ona dokunamazdı. Burası olabileceği tek yerdi.

Jayne dönene kadar.

Siobhan Clarke, Nüfus Müdürlüğünden Chris Mackie'nin doğum belgesini istemişti. Grassmarket ve Cowgate'le başlayarak Mackie hakkında bilgi alma-

ya çalışmış, sonra da Meadows, Princes Caddesi ve Hunter Meydanına geçmişti.

Ama bu perşembe sabahı, hastalarla çevrelenmiş halde doktorun bekleme salonunda oturmuş, isminin okunmasını beklerken oradaki kadın dergilerini okuyordu.

Ona hitap edecek olan, Hibs FC, altüst olan ilişkiler ve cinayetle ilgili bir dergi olması gerektiğini düşündü.

Dr. Talbot ellili yaşlarında, yarın gözlüklü ve bezgin tebessümlü bir adamdı. Chris Mackie'nin tıbbi kayıtlarını masanın üzerine koymuş olsa da Siobhan'ın masaya yaklaşmasına izin vermeden önce onun evrakını –ölüm ve yetki belgesi– kontrol etmişti.

Kayıtların sadece 1980'e kadar gittiğini anlaması birkaç dakikasını aldı. Mackie ameliyat olmak istediğinde Londra'daki eski adresini vermiş ve kayıtlarının Crouch End'deki Dr. Mason'da olduğunu söylemişti. Ama Dr. Talbot'un Dr. Mason'a gönderdiği mektup alıcıyı bulamadığından geri dönmüştü.

"Bunu takip etmediniz mi?" diye sordu Clarke.

"Ben bir dedektif değil, doktorum."

Mackie'nin Edinburgh adresi bir pansiyondu. Doğum tarihi Drew'un dosyasındakinden farklıydı. Clarke, Mackie'nin baştan beri sahtekârlık peşinde olduğu gibi bir hisse kapıldı. Arşive geri döndü. Yılda bir iki kez önemsiz şeylerden ameliyat olmuştu: alınması gereken küçük bir ben ya da çıban gibi.

"Şartları dikkate alınırsa, durumu gayet iyiydi," dedi Dr. Talbot. "Galiba içki ve sigara içmiyordu."

"Ya uyuşturucu?"

Doktor başını iki yana salladı.

"Bir evsiz için sıradışı, değil mi?"

"Bay Mackie'den daha sağlam olanlarını gördüm."

"Ama bir evsizin içki ve uyuşturucu kullanmaması..."

"Ben uzman değilim."

"Ama size göre..."

"Bana göre Bay Mackie bana hiç sorun çıkarmadı."

"Teşekkürler, Dr. Talbot."

Ameliyathaneden çıkıp, Bayan Stanley'nin müracaatçılara tahsis edilmiş bölmede oturduğu, Sosyal Güvenlik Dairesine gitti.

"Galiba sosyal güvenlik numarası yokmuş," dedi kadın, dosyalara bakarak. "Başlangıçta bir tane acil çıkartmışız."

"Ne zaman?"

Tabii ki 1980'di: Christopher Mackie'nin icat edildiği yıl.

"O tarihte burada değildim, ama onunla görüşen kişi bazı notlar düşmüş." Bayan Stanley yazılanları okudu. "Pis, nereli olduğu belli değil, kimlik ya da vergi numarası yok. Eski adresi Londra olarak belirtilmiş."

Clarke tümünü kaydetti.

"Bu sorularınıza cevap oldu mu?"

"Büyük ölçüde," dedi Clarke. Chris Mackie'ye en çok yaklaşabildiği zaman öldüğü geceydi. O tarihten sonra ondan uzaklaşmaya başlamıştı, çünkü o var olmamıştı. Saklayacak bir şeyi olan birisinin icat ettiği bir hayaldi.

Kim ve ne olduğunu hiç öğrenemeyebilirdi.

Çünkü Mackie kurnazdı. Diğerleri onun pislikten uzak durduğunu söylerdi, ama Sosyal Güvenlik Dairesine göre o kendisini pislikle örterek gizlemişti. Neden? Böylece daha inandırıcı olmuştu: beceriksiz, unutkan, aksi. Bir memurun hemen başından atmak isteyeceği türden birisi. Kimlik numarası yok mu? Önemi yok, acil bir tane çıkart. Londra'daki adresi şüpheli mi? Boş ver, uzatma. İmzanı at ve başından gönder.

Nüfus Müdürlüğünü arayarak kadının verdiği tarihte doğan bir Christopher Mackie olmadığını onayladı. Elindeki diğer tarihi deneyebilir ya da ağı genişletip Londra'daki Nüfus Müdürlüğüne sorabilirdi... Ama boşa kürek çektiğini biliyordu. Kalabalık bir kafede oturup boşluğa bakarak bir şeyler içerken, acaba raporumu yazıp bu takibe bir son mu versem diye düşündü.

Bunu yapması için aklına yarım düzine neden gelirken yapmaması için de dört yüz bin neden geliyordu.

Clarke masasına döndüğünde bir düzine mesajın onu beklediğini gördü. İsimlerden birkaçını tanıdı: yerel gazeteciler. Onu her biri üçer kez aramıştı. Gözlerini kapattı ve anneannesinin ona kullandığı için kızacağı kelimeyi söyledi. Sonra da santrale indi, çünkü orada *News*'un yeni sayısının olacağını biliyordu. Birinci sayfa: MİLYONER EVSİZİN TRAJİK ESRARI. Ellerinde Mackie'nin resmi olmadığından intihar ettiği yerin resmini koymuşlardı. Fazla bir bilgi yoktu: Şehir merkezindeki aşina simalar ...

altı rakamlı banka hesabı ... polisin paranın kime miras kalacağını tespit etme gayretleri.

Siobhan Clarke'ın en kötü kâbusu.

Masasına geri döndüğünde telefonu tekrar çaldı. Hi-Ho Silvers gelip diz çöktü ve ellerini dua edermiş gibi bitiştirdi.

"Ben onun çocuğuyum," dedi. "Bana DNA testi yapıp sonra da parayı verin!"

Suç Soruşturmaları ofisindekiler güldü. "Sana," dedi birisi, telefonu işaret ederek. Krallıkta ne kadar sahtekâr varsa şansını deneyecekti. 999 ya da Fettes'i arayacak ve onları uzak tutabilmek için birisi sonunda meseleyle St. Leonard'ın ilgilendiğini söyleyecekti.

Artık hepsi Siobhan'ındı. Onlar onun çocuklarıydı.

O nedenle arkasındaki yalvarmaları umursamadan dönüp gitti.

Mackie hakkında soru sorabileceği birilerini bulabilmek adına sokaklara geri döndü. Elini çabuk tutması gerektiğini biliyordu: Haber hızla yayılıyordu. Çok geçmeden tümü onu yakından tanıdığını, onun yeğeni, yakın arkadaşı ya da vasisi olduğunu iddia etmeye başlayacaktı. Sokaktakiler onu tanıyıp ona çoktan "tatlım" ya da "güzellik" diye hitap etmeye başlamıştı. Ama ihtiyar bir adam ona "Avcı Diana" adını vermişti. Bazı genç dilenciler de tanıyordu; *Big Issue* satan değil de battaniyeye sarılıp kapı eşiklerinde oturanlar. Yağmurdan korunurken, onlardan birisi Thin Kitapçısına girmiş, battaniyesini attıktan sonra cep telefonunu çıkarıp taksinin neden geciktiğini sormuştu. Adam onu görüp tanısa da aynen devam etmişti.

Mound'un dibi sakindi. At kuyruklu ve köpekli iki genç adam; köpekler kendilerini yalarken sahipleri de bir bira kutusunu paylaşıyordu.

"Adamı tanımıyorum, üzgünüm. Sigaran var mı?"

Clarke yanında paket taşıması gerektiğini öğrenmişti, ikisine de gülümseyerek birer tane ikram etti. Sonra da Mound'a çıktı. John Rebus ona bir şey söylemişti: Bu dik tepe New Town enkazıyla inşa edilmişti. Bunu yapan adamın tepede bir dükkânı vardı, inşaat dükkânın yıkılmasını gerektirmişti. John Rebus bu hikâyeyi gülünç bulmamıştı; ona ders olsun diye anlatmıştı.

"Ne dersi?" diye sormuştu.

"İskoç tarihi," deyip açıklamaya girmemişti.

Acaba bağımsızlığa, kendin yapıp kendin yıkmaya bir gönderme mi diye düşündü. Zorda kaldığında Siobhan'ın bağımsızlığı savunması ona gülünç gelirdi. Onunla eğlenir, ona bunun bir numara olduğunu ve onun da süreci baltalamak için gönderilmiş bir İngiliz ajanı olduğunu söylerdi. Sonra da ona "Yeni İskoç" ya da "göçmen" diye hitap ederdi. Ne zaman şaka, ne zaman ciddi olduğu belli olmazdı. Edinburgh halkı öyleydi: kalın kafalı ve huysuz. Kadın bazen onun kendisiyle flört ettiğini, tüm bu şakaların da her şeyi daha da karmaşık hale getiren bir eşleşme töreninin parçası olduğunu düşünürdü, çünkü onunla kur yapmak yerine onu yemlemeyi içeriyordu.

John Rebus'u yıllardır tanıyor olsa da hâlâ yakın arkadaş değildiler. Rebus, bildiği kadarıyla, hiçbir iş arkadaşıyla, Siobhan'ın onu Hibs maçlarına davet ettiği zamanlar hariç, iş dışında görüşmezdi. Tek

hobisi içmekti ve çok az kadının gittiği, müzeyi andıran barlara giderdi.

Yıllardır Dr. Patience Aitken'le birlikte olsa da o konuda tek laf etmezdi ve o ilişki de bitmek üzereymiş gibi görünüyordu. Başta onun mahcup ve garip biri olduğunu düşünse de artık emin değildi. Bu daha ziyade bir stratejiye benziyordu. Onu, Derek Linford'ın yaptığı gibi, bekârlar kulübünde hayal edemiyordu. Linford... Onun küçük hatalarından biri daha. Dome'dan beri onunla konuşmamıştı. Adam onun telefonuna bir mesaj bırakmıştı: "Umarım her neyse atlatmayı başarırsın." Sanki onun hatasıymış gibi! Az kalsın onu arayıp özür dilemesini isteyecekti, ama belki de onun taktiği de buydu: Onu harekete geçmeye zorlamak; rövanş için bir şekilde temas kurmasını sağlamak.

John Rebus'un deliliğinin bir yöntemi olabilirdi. Elbette videokaset, cin ve Pringles kutusuyla geçen sessiz geceler hakkında çok şey söylenebilirdi. Hiç kimseyi etkilemeye çalışmıyordu; müzik dinler, kendi kendine dans ederdi. Parti ve kulüplerde hiçbir zaman kendini koyvermez, daima birilerinin ona baktığını hissederdi.

Ama ertesi sabah ofiste şöyle olurdu: "Dün gece ne yaptın?" Sıradan bir soru olsa da az çok rahatsız olup "Pek bir şey yok, ya sen?" diyerek geçiştirirdi. Çünkü yalnız kelimesini kullanmak yalnız olduğunu gösterirdi.

Ya da müsait. Ya da saklayacak bir şeyi var.

Hunter Meydanında haritaya bakan bir turist çift hariç kimse yoktu. Fazla kahve içtiğinden tuvalete gitti. Kabinden çıktığında lavaboda bir kadının bir-

kaç çantayı kurcaladığını gördü. Kadının vatkalı ceketi pisti, omuz ve boyun kısımları sökülmüştü. Saçları kısa ve yağlıydı, yanakları soğuktan kızarmıştı. Aradığı şeyi bulurken bir yandan da kendi kendine konuşuyordu: hâlâ kâğıdına sarılı, yarısı yenmiş bir hamburger. Kadın hamburgeri el kurutucusunun altında tutup iyice ısınması için çevirdi. Clarke hayretle izledi, şaşkın mıydı yoksa etkilenmiş miydi bilmiyordu. Kadın izlendiğini bilse de işine devam etti. Kurutucu kapandığında tekrar açıp konuşmaya başladı.

"Meraklı, küçük bir dilencisin, değil mi?" Kadın Clarke'a baktı. "Bana mı gülüyorsun?"

"Dilenci mi?"

Kadın homurdandı. "Gül bakalım. Bu arada ben dilenci değilim."

Clarke öne bir adım attı. "Kâğıdını açsan daha çabuk kurumaz mı?"

"Ne?"

"Dışını değil de içini ısıt."

"Ne yani, ben salak mıyım?"

"Hayır, sadece..."

"Her şeyi sen bilirsin, öyle mi? Şansıma sana denk gelmişim. Elli penin var mı?"

"Evet, teşekkürler."

"Şaka yapmak benim işim." Kadın hamburgerden bir ısırık alıp ağzı doluyken konuşmaya devam etti.

"Anlamadım," dedi Clarke.

Kadın yutkundu. "Sana lezbiyen misin diye soruyordum. Tuvaletlerde takılan erkekler de eşcinsel değil midir?"

"Sen de tuvalette takılıyorsun."

"Bu arada ben lezbiyen değilim." Bir ısırık daha aldı.

"Hiç Chris Mackie diye birine denk geldin mi?"

"Soran kim?"

Clarke rozetini çıkardı. "Chris'in öldüğünü biliyor musun?"

Kadın çiğnemeyi bıraktı. Yutkunmaya çalışsa da olmadı ve ağzındakini yere tükürdü. Lavaboya gidip su içti. Clarke da peşinden gitti.

"North Köprüsünden atladı. Galiba onu tanıyordun?"

Kadın sabun lekeli aynaya baktı. Karanlık ve yaşlı gözleri, suratından çok daha genç ve dinçti. Clarke onun otuzlu yaşlarında olduğunu tahmin etse de kadın çok daha yaşlı görünüyordu.

"Mackie'yi herkes tanırdı."

"Ama herkes senin gibi tepki vermedi."

Hamburger hâlâ kadının elindeydi. Sanki atacakmış gibi ona baksa da sonra tekrar sarıp çantalarından birine koydu.

"Şaşıracak bir şey yok," dedi. "İnsanlar devamlı ölür."

"Ama senin arkadaşındı, değil mi?"

Kadın ona baktı. "Bana çay ısmarlamaya ne dersin?"

Clarke başını salladı.

En yakın kafe onları almadı. Israr ettiğinde müdür kadını işaret edip masalarda dilenerek sorun çıkaracağını söyledi. İleride bir kafe daha vardı.

"Beni oraya da almazlar," dedi kadın. Bunun üzerine Clarke içeri girip iki çay ve turta aldı. Hunter

Meydanında oturduklarında, geçen çift katlı otobüslerdeki yolcular onlara baktılar. Kadın arada bir V işareti yaparak tepkisini dile getirdi.

"Ben kötü bir dilenciyim," dedi.

Clarke ismini öğrenmişti: Dezzi. Desiderata'nın kısaltılmışı. Gerçek ismi değildi. "Evden ayrıldığımda o ismi arkada bıraktım."

"Peki, ne zaman evden ayrıldın, Dezzi?"

"Bilmem. Çok zaman oldu."

"Hep Edinburgh'da mıydın?"

Başını iki yana salladı. "Her yere gittim. Geçen yaz otobüsle gidip Galler'deki bir komüne katıldım. Bunun nasıl olduğunu bir Tanrı bilir. Sigaran var mı?"

Clarke bir tane verdi. "Evi neden terk ettin?"

"Dediğim gibi, çok meraklısın."

"Peki ya Chris?"

"Ben ona hep Mackie derdim."

"O sana ne derdi?"

"Dezzi." Clarke'a baktı. "Soyadımı mı öğrenmeye çalışıyorsun?"

Clarke başını iki yana salladı. "Hayır."

"Polisin dürüstlüğü günün uzunluğu kadardır."

"Doğru."

"Ama yılın bu vakti günler çok kısa olur."

Clarke güldü. "Kendim kaşındım." Dezzie'nin Mackie'yi gerçekten tanıyıp tanımadığını öğrenmeye çalışıyordu. Haberi *News*'tan okumuş da olabilirdi. "Peki, bana Mackie hakkında ne söyleyebilirsin?"

"Sadece birkaç haftalığına benim erkek arkadaşımdı." Yüzünde ani ve beklenmedik bir tebessüm. "Epey vahşi haftalardı ama."

"Ne kadar vahşi?"

Bir kaşını kaldırdı. "Bizi tutuklamaya yetecek kadar. Daha fazlasını söylemem." Turtasını ısırdı. Dönüşümlü olarak turta yiyip sigarasını içiyordu.

"Sana kendinden bahsetti mi?"

"Artık öldü, ne fark eder?"

"Benim için fark eder. Neden intihar etti?"

"İnsanlar neden eder?"

"Sen söyle."

Çaydan bir yudum. "Çünkü teslim olursun."

"O da mı teslim oldu?"

"Tüm bu rezillik..." Dezzi başını iki yana salladı. "Bir keresinde ben de deneyip bileklerimi camla kestim. Sekiz dikiş atıldı." Bileğini gösterse de Clarke bir yara izi göremedi. "Gördüğün gibi şaka yapmamışım."

Clarke pek çok evsizin bedenen olmasa da zihnen hasta olduğunu bilirdi. Birden aklına bir şey geldi: Dezzi'nin anlattıklarına güven olur muydu?

"Mackie'yi en son ne zaman gördün?"

"Birkaç hafta önce."

"Nasıldı?"

"İyi." Kadın son turta parçasını da ağzına tıktı. Çayla yuttuktan sonra sigarasına odaklandı.

"Dezzi, onu gerçekten tanıyor muydun?"

"Ne?"

"Bana onun hakkında tek bir şey bile söylemedin."

Dezzi rahatsız oldu. Clarke onun çekip gideceğinden korktu. "Eğer sana bir şey ifade ediyorsa onu tanımama yardım et."

"Mackie'yi tam olarak kimse tanımazdı. Çok içine kapanıktı."

"Ama sen bir şekilde tanıdın."

"Zannetmem. Bana birkaç şey anlattı ama ... fazla bir şey olduğunu zannetmem."

"Neler anlattı?"

"Gittiği yerlerden bahsetti – Amerika, Singapur, Avustralya. Acaba denizci falan mı diye düşünsem de söylemedi."

"Eğitimli miydi?"

"Bazı şeyleri bilirdi. Amerika'ya gittiğinden eminim, ama diğer yerleri bilemem. Londra'daki tüm turistik mekân ve metro istasyonlarını da bilirdi. Onunla ilk tanıştığımızda..."

"Evet?" Titreyen Clarke ayak parmaklarını hissetmiyordu.

"Sadece geçici bir süre böyleymiş gibi gelmişti bana. Sanki gidebileceği başka bir yer var gibiydi."

"Ama gitmedi mi?"

"Evet."

"Ya da mecburiyetten değil de kendisi tercih ettiği için mi evsiz olduğunu söylüyorsun?"

"Belki." Dezzi'nin gözleri biraz büyüdü.

"Ne oldu?"

"Onu tanıdığımı ispatlayabilirim."

"Nasıl?"

"Bana bir hediye verdi."

"Ne hediyesi?"

"Ama kullanabileceğim bir şey olmadığından ben de başkasına verdim."

"Başkasına mı verdin?"

"Daha doğrusu sattım. Nicolson Caddesindeki ikinci el dükkânına."

"Neydi peki?"

"Evrak çantası gibi bir şey. Fazla eşya almıyordu, ama deriydi."

Mackie parasını inşaat şirketine bir evrak çantasıyla götürmüştü. "Şimdiye kadar başkasına satılmış mıdır?" diye sordu Clarke.

Dezzi başını iki yana salladı. "Hâlâ dükkânda. Oradan geçerken gördüm. Deriydi, ama pislik herif bana sadece beş sterlin verdi."

Hunter Meydanı, Nicolson Caddesine uzak değildi. Dükkân Alaaddin'in mağarası gibiydi, dar koridorların kıyıları kullanılmış eşya sütunlarıyla çevriliydi: kitaplar, kasetler, müzik setleri, mutfak eşyaları. Tüylü fularlara sarılmış elektrik süpürgeleri; yerlere saçılmış çizgi romanlar. Elektrikli eşyalar, oyunlar ve puzzle'lar; tencereler ve tavalar, gitarlar, müzik aletleri. Asyalı dükkân sahibi Dezzi'yi tanımadı. Clarke kimliğini gösterip çantayı görmek istediğini söyledi.

"Gerçek deri olduğu halde bana sadece beş sterlin verdi," diye söylendi Dezzi.

Clarke, St. Leonard'ın hemen köşede olduğunu hatırlatana kadar adam isteksizdi. Tezgâhın altından çıkardığı hırpani bir çantayı tezgâha koydu. Clarke çantayı açmasını istedi. İçinde: bir gazete, yiyecek paketi ve kalın bir banknot rulosu. Dezzi daha yakından bakmak istese de adam çantayı kapattı.

"Memnun oldunuz mu?" diye sordu.

Clarke çantanın en çok aşınmış köşesini işaret etti.

"Ne oldu?"

"Harfler ismimim baş harfleri olmadığından silmeye çalıştım."

Clarke daha yakından baktı. Acaba Valerie Briggs çantayı tanıyabilir mi diye merak etti. "Harfleri hatırlıyor musun?" diye sordu Dezzi'ye.

Dezzi başını iki yana salladı; o da merakla bakıyordu.

Dükkân loştu. Hâlâ belirsiz girintiler vardı.

"ADC mi?" diye sordu.

"Galiba öyle," dedi dükkân sahibi. Sonra da Dezzi'ye doğru parmağını salladı. "Ayrıca sana hakkını ödedim."

"Beni soydun, adi herif." Clarke'ı dürttü. "Onu kelepçele."

ADC, diye düşündü Clarke, *Mackie acaba ADC miydi?*

Yoksa bu da başka bir çıkmaz mıydı?

St. Leonard'a döndüğünde Mackie'nin sabıkasına daha önce bakmadığı için kendisine kızdı. Ağustos 1997, Christopher Mackie ve "Bayan Desiderata" (polise tam adını söylememişti) Bruntsfield'daki kilisenin merdivenlerinde teşhircilik suçundan tutuklanmıştı.

Ağustos: festival vakti. Clarke onları deneysel bir tiyatro grubu zannetmemelerine şaşırdı.

Onları tutuklayan polisin ismi Rod Harken'dı ve hadiseyi gayet net hatırlıyordu.

"Para cezası aldı," dedi Torphichen polis karakolunu arayan Clarke'a. "İsmini söylemediği için de birkaç gün kodeste yattı."

"Ya diğeri?"

"Galiba onu sadece ikazla salıverdiler."

"Neden?"

"Çünkü zavallı adam yarı baygın haldeydi."

"Hâlâ anlamadım."

"O zaman tekrar anlatayım. Kadın adamın üzerindeydi, göğüsleri dışarıda ve eteğini kaldırmıştı ve adamın pantolonunu çıkarmaya çalışıyordu. Onu karakola götürebilmek için uyandırmak zorunda kaldık." Harken güldü.

"Resimleri var mı?"

"Basamaklarda mı?" Harken gülmeye devam etti.

Clarke biraz daha sert konuşmaya başladı. "Basamaklarda değil, Torphichen'de."

"Evet, resimlerini çektik."

"Hâlâ sizde mi?"

"Değişir."

"Bir bakabilir misiniz?" Clarke durdu. "Lütfen."

"Olabilir," dedi üniformalı, alınmış gibi.

"Teşekkürler."

Telefonu kapattı. Bir saat sonra resimler bir devriye arabasıyla geldi. Mackie'nin resimleri barınaktakinden daha iyiydi. Onun dalgın gözlerinin içine baktı. Saçı gür, koyu renk ve alnından arkaya taranmıştı. Yüzü bronz ve yıpranmıştı. Bir iki gündür tıraş olmasa da çoğu yaz gezgininden iyi görünüyordu. Sanki gördüklerini hiçbir uyku telafi etmezmiş gibi gözleri baygındı. Clarke, Dezzi'nin resmine bakınca gülümsedi: Cheshire kedisi gibi gülümsüyordu, dünya umurunda değildi.

Harken zarfa bir not yazmıştı: *Bir şey daha. Mackie'ye hadiseyi sorduk ve bize artık eskisi gibi bir seks manyağı olmadığını söyledi. Ne olduğundan emin olamayınca, acaba seks suçlusu olarak sabıkası var mı diye kontrol ettik. Yokmuş.*

Tekrar telefonu çaldı. Danışma arıyordu. Aşağıda onu görmek isteyen birisi vardı.

Ziyaretçisi kısa boylu ve yuvarlak, kırmızı suratlıydı. Üç parçalı bir Prince of Wales takım giymişti ve masa örtüsü ebadındaki mendiliyle alnını siliyordu. Kafasının üstü kel ve parlak olsa da iki yana doğru büyüyen saçları kulaklara doğru taranmıştı. Adının Gerald Sithing olduğunu söyledi.

"Bu sabah gazetede Chris Mackie haberini okuyunca sarsıldım." Gözlerini kadına dikmişti, sesi yüksek ve titrekti.

Clarke kollarını kavuşturdu. "Onu tanıyor musunuz?"

"Evet, onu yıllardır tanırım."

"Kendisini tarif eder misiniz?"

Sithing onu süzdükten sonra ellerini şaklattı. "Ah, elbette. Sahtekâr olduğumu düşündünüz." Islıklı bir kahkaha attı. "Buraya parayı almaya geldiğimi düşündünüz."

"O yüzden gelmediniz mi?"

Adam kendini toparladıktan sonra Mackie'yi tarif etti. Clarke kollarını açıp burnunu kaşıdı. "Bay Sithing, buradan lütfen."

Danışmanın hemen yanında sorgu odası bulunuyordu. Kapıyı açtı ve içeri girdiler. Burası bazen depo olarak kullanılsa da bugün boştu. Duvarlarda bir şey olmadığı gibi, küllük ya da çöp tenekesi de bulunmuyordu.

Sithing oturup sanki ilgisini çekmiş gibi etrafına baktı. Clarke burnunu kaşımayı sürdürdü. Başı ağrıyacakmış gibi hissediyordu.

"Bay Mackie'yle nasıl tanıştınız?"

"Tesadüfen. Günlük yürüyüş esnasında. Geçmişte Meadows'ta yürürdüm."

"Ne kadar geçmişte?"

"Yedi sekiz yıl önce. Güzel bir yaz günü banklardan birine oturdum. Orada oturan hırpani görünümlü biri vardı. Konuşmaya başladık, galiba buzlar kırıldı ve ne kadar güzel bir gün olduğunu söyledi."

"Konuştuğunuz kişi Bay Mackie miydi?"

"Evet."

"O tarihte nerede kalıyordu?"

Sithing tekrar güldü. "Hâlâ beni sınıyorsunuz, değil mi?" Parmağını tombul bir sosis gibi salladı. "Grassmarket'taki bir barınaktaydı. Ona sonraki günlerde de denk geldim. Rutine döndü ve hoşuma gitmeye başladı."

"Neden konuşurdunuz?"

"Dünyanın içinde bulunduğu halden. Edinburgh'un mimari değişimiyle ilgiliydi. Kendisi antiydi."

"Anti mi?"

"Yani yeni binalara karşıydı. Belki sonunda ona çok ağır geldi."

"Ne yani, kendini kötü mimari yüzünden mi öldürdü?"

"Çaresizlik farklı yollardan gelir." Ses tonu nasihat verir gibiydi.

"Kusura bakmayın ama..."

"Ah, sizin hatanız olmadığından eminim. Sadece yorgunsunuz."

"O kadar belli mi?"

"Belki Chris de yorgundu. Bunu anlatmaya çalıştım."

"Size kendinden bahsetti mi?"

"Biraz. Bana barınağı ve tanıştığı insanları anlattı."

"Ben geçmişini kastetmiştim. Evsiz olmadan önceki hayatından bahsetti mi?"

Sithing başını iki yana salladı. "Rosslyn hayranı, iyi bir dinleyiciydi."

Clarke yanlış duyduğunu zannetti. "Rosalind mi?"

"Rosslyn, şapel."

"Neden?"

Sithing öne eğildi. "Tüm hayatımı oraya adadım. Rosslyn Şövalyelerini duymuşsunuzdur."

Clarke hiç de iyi hissetmiyordu. Başını iki yana salladı. Gözlerinin arkası sızladı.

"2000 yılında Rosslyn'in sırrının ifşa olacağını biliyor musunuz?"

"New Age tarzı bir şey mi?"

Sithing homurdandı. "Tam tersi, mazi olmuş bir şey."

"Rosslyn'in özel bir yer olduğuna mı inanıyorsunuz?"

"Rudolf Hess'in İskoçya'ya gelmesinin nedeni oydu. Hitler, Ahit Sandığına kafayı takmıştı."

"Biliyorum. *Kutsal Hazine Avcıları*'nı üç kez izledim. Harrison Ford'un onu yanlış yerde aradığını mı söylüyorsunuz?"

"İstediğiniz kadar dalga geçin," diye tersledi Sithing.

"Chris Mackie'yle de bundan mı konuştunuz?"

"O bir müritti!" Sithing masaya vurdu. "O inançlı biriydi."

Clarke ayaklandı. "Parası olduğunu biliyor muydunuz?"

"O parayı şövalyelere vermek istemişti!"

"Onun hakkında bir şey biliyor musunuz?"

"Araştırmalarımıza devam edebilmemiz için bize yüz sterlin verdi. Şapelin altı, işte orada gömülü."

"Ne?"

"Kapı! Geçit!"

Clarke kapıyı açmıştı. Sithing'i kolundan tuttu. Adam sanki vücudunda kemik yokmuş gibi yumuşaktı.

"Dışarı," dedi.

"Para şövalyelere ait! Biz onun ailesiyiz!"

"Dışarı."

Adam itiraz etmedi. Adamı döner kapıdan çıkarıp St. Leonard'dan dışarı atınca adam dönüp ona baktı. Yüzü kıpkırmızıydı. Saçları gözlerinin önüne düşmüştü. Tekrar konuşmaya başlasa da kadın döndü. Masadaki çavuş sırıtıyordu.

"Sakın başlama," diye ikaz etti.

"Chris amcamın öldüğünü duydum," dedi çavuş, ikazı duymazdan gelerek. Merdivenlere yöneldiğinde hâlâ sesini duyuyordu. "Bana ölmeden önce bir şey bıraktığını söyledi. Siobhan, hiç şansım var mı? Ne kadar olsa razıyım, hadi."

Çalan telefonunu açarken bir yandan da şakağını ovuşturdu.

"Ne?" diye çıkıştı.

"Alo?" Bir kadın sesi.

"Sen de gizemli evsizin kız kardeşi misin?" Clarke sandalyesine yığıldı.

"Ben Sandra Carnegie."

İsim başta ona bir şey ifade etmedi.

"O gece Marina'ya gitmiştik," dedi ses.

Clarke gözlerini kapattı. "Ah, evet, Sandra. Özür dilerim."

"Ben sadece arayıp..."

"Berbat bir gün geçirdim," dedi Clarke.

"Bir gelişme var mı diye soracaktım. Hiç kimse bana bir şey söylemiyor."

Clarke iç çekti. "Üzgünüm, Sandra, ama artık o davaya ben bakmıyorum. Seks Suçlarında kiminle irtibata geçiyorsun?"

Sandra Carnegie'nin dediğini duyamadı.

"Anlamadım."

Bir öfke patlaması: "Hepiniz aynısınız dedim! İlgiliymiş gibi görünsen de onu yakalamak için hiçbir şey yapmıyorsun! Acaba beni mi izliyor diye düşünmeden evden çıkamıyorum. Acaba otobüsteki ya da yolun karşısındaki kişi o mu diye sürekli korkuyorum." Öfke gözyaşlarına yol verdi. "Ben de... O gece senin..."

"Sandra, özür dilerim."

"Lütfen bir daha özür dileme. Yeter!"

"Seks Suçlarındaki memurlarla konuşursam..." Ama telefon kapandı. Siobhan ahizeyi kapattı, sonra yerinden alıp masanın üzerine koydu. Sandra'nın numarası bir yerlerde yazılı olsa da bu karmaşada bulması saatler alırdı.

Bağ ağrısı da gittikçe artıyordu.

Bütün manyak ve sahtekârlar da peşindeydi.

Acaba başka hangi meslek insanın kendini bu kadar kötü hissetmesine neden olabilirdi?

17

Tam da uzun bir seyahate müsait bir sabahtı: gökyüzü masmavi, az bulutlu, hemen hiç trafik yok ve teypte Page/Plant. Uzun bir seyahat zihnini temizlemesine yardım edebilirdi. En güzeli de sabah brifinginden kurtulmuştu. Linford dilediği gibi caka satabilirdi.

Rebus trafiğin aksi istikametinde şehir dışına gidiyordu. Queensferry Yolu ve Barnton adası her zamanki gibi tıkalıydı. Bazı araçların üzerinde kar vardı: Kamyonlar günün ilk ışıklarıyla yollara düşmüştü. Benzin almak için durup bir kutu Irn-Bru'yla iki parasetamol içti. Forth Köprüsünü geçince Rail Köprüsü üzerine bir Binyıl Saati koyduklarını fark etti. Oysaki ona hatırlatmalarına gerek yoktu. Eski karısıyla yaptığı Paris seyahatini hatırladı... Yirmi yıl önce miydi? Beaubourg dışına da benzer bir saat koyulmuş, ama saat durmuştu.

Şu andaysa zamanda yolculuk yaparak çocukluk tatillerine geri dönüyordu. M90'dan çıktığında hâlâ gidecek otuz kilometresi olduğunu görünce şaşırdı. St. Andrews bu derece tecrit edilmiş bir yer miydi? Komşulardan biri genelde onları arabayla bırakırdı: anne, baba, Rebus ve kardeşi. Üçü arka koltuğa sıkışıp çantalarını bacaklarının arasına, plaj topu ve

havlularını da kucaklarına koyarlardı. Seyahat bütün sabah sürerdi. Sanki büyük bir seyahate çıkıyorlarmış gibi, komşuları onlara el sallardı. Fife'ın kuzeydoğusundaki kara kıtaya gidiyorlardı, son durakları, kiraladıkları karavanın onları beklediği, köfte ve gaz kokan karavan parkıydı. Geceleri tuvaletlerin olduğu yeri saran böcek ve gece kelebeklerinin gölgeleri badanalı duvarlara düşerdi. Karavanda kâğıt ve domino oynanır ve annesinin onu hile yapmamaya ikna ettiği durumlar haricinde genelde babası kazanırdı.

Yazın iki haftası. Glasgow Fair Fortnight adını vermişlerdi. Burada geçen fair'in panayır mı yoksa açık hava mı olduğunu bilmezdi. St. Andrews'ta hiç panayır olmadığı gibi, yağmur da çok sık yağardı. Lastik çizmeler ve uzun yürüyüşler. Güneş çıktığında bile hava hâlâ soğuk olurdu; kardeşler Kuzey Denizinde yüzerken mosmor olur, babalarının onlara Rus casusları olduğunu söylediği geçen gemilere el sallarlardı. Yakında bir Kraliyet Hava Kuvvetleri üssü vardı ve Ruslar da onların sırlarının peşindeydi.

Şehre yaklaşırken gördüğü ilk şey golf sahası oldu ve merkeze doğru devam ettiğinde St. Andrews'un pek de değişmemiş olduğunu fark etti. Burada zaman gerçekten de durmuş muydu? High Caddesi ayakkabı mağazaları, outletler ve fast-food restoranları neredeydi? St. Andrew onlar olmadan da yaşayabilmişti. Zamanında oyuncakçı dükkânı bulunan yeri gördü. Şimdi dondurma satıyordu. Çay bahçesi, antik bir mağaza ... ve öğrenciler. Her yer neşeli ve zeki görünümlü öğrencilerle doluydu. Gideceği yöne baktı. Altı yedi ana caddesi olan küçük bir şehirdi.

Yine de eski bir taş kemerden dönene kadar birkaç hata yaptı. Mezarlığın yanında durdu. Yolun karşısında, okuldan ziyade kiliseye benzeyen, Gotik bir binaya açılan kapılar duruyordu. Ama duvardaki levha gayet açıktı: Haugh Academy.

Arabayı kilitleme gerek var mı diye düşünse de yine de kilitledi: Eski huyları bırakmanın âlemi yoktu.

Genç kızlar o binaya giriyordu. Tümü gri ceket ve etek ve beyaz bluz giyip kravat takmıştı. Kapıda uzun, siyah bir yün palto giymiş bir kadın duruyordu.

"Müfettiş Rebus siz misiniz?" diye sordu Rebus'un yaklaştığını görünce. Rebus başını salladı. "Billie Collins," dedi kadın, bir elini uzatarak. Kadının elleri güçlüydü. Kızın biri başı önde yanlarından geçerken kadın onu omuzlarından tuttu.

"Millie Jenkins, ödevin hâlâ bitmedi mi?"

"Bitti, Bayan Collins."

"Peki, Bayan McCallister'a teslim ettin mi?"

"Evet, Bayan Collins."

"O zaman gidebilirsin."

Omzu serbest kalan kız kapıdan uçarak geçti.

"Millie, koşmak yok! Yürü!" Kızın ne yaptığını bir süre daha izleyip tekrar Rebus'a döndü.

"Hava güzel, dilerseniz yürüyelim."

Rebus başını salladı. Havanın güzelliği haricinde okulu görmesini istememesinin başka bir nedeni olabilir mi diye düşündü...

"Burayı hatırlıyorum," dedi Rebus.

Bir yokuştan inip bir derenin üzerindeki köprüden geçtiler. Sol taraflarında bir limanla rıhtım, ön-

lerinde ise deniz vardı. Rebus sağ tarafı işaret etti, sonra öğretmen onu azarlar korkusuyla kolunu indirdi: *John Rebus, parmakla göstermek yok!*

"Tatilde oradaki karavan parkına gelirdik."

"Kinkell Braes," dedi Billie Collins.

"Evet. Orada bir golf sahası vardı." Bu sefer başıyla işaret etti. "Dış hatları hâlâ görülüyor."

Sahile birkaç metre yaklaştılar. Sahilde sahibiyle birlikte yürüyen bir Labrador hariç hiç kimse yoktu. Adam geçerken gülümseyip başıyla selam verdi. Tipik bir İskoç selamı: Mesafeyi koruma hedefliydi. Köpek denize girdiğinden tüyleri ıslaktı. Buz gibi bir rüzgâr denizden eserek geliyordu. Yanındakinin buna ferahlatıcı diyeceği gibi bir hisse kapıldı.

"Buraya geldiğimden beri görüştüğüm ikinci polissiniz," dedi kadın.

"Fazla suç işlenmiyor galiba."

"Her zamanki öğrenci taşkınlıkları."

"Önceki ne içindi?"

"Anlamadım."

"Diğer polis."

"Ah, geçen ay kesik bir el yüzünden geldi."

O haberi okuduğunu hatırlayan Rebus başını salladı. Öğrenci şakasıydı, tıp laboratuvarından kaybolan parçalar şehrin farklı yerlerinde bulunmuştu.

"Raisin Day adını verdiler," dedi Billie Collins. Uzun boylu, zayıf, çıkık elmacık kemikleri ve siyah kıvırcık saçları olan bir kadındı. Seona Grieve de öğretmendi. Roddy Grieve iki öğretmenle evlenmişti. Profilden bakıldığında alnı çıkık, gözleri şişkindi. Burnu sivriydi. Erkeksi yüz hatlarına sert ve boğuk bir ses eşlik ediyordu. Topuksuz siyah ayakkabılar,

dizlerinin çok aşağılarına inen mavi bir etek. Büyük bir Kelt broşuyla süslü, mavi yün bir yelek.

"Bir tür kabul ayini gibi bir şey mi?" diye sordu Rebus.

"Üçüncü sınıf öğrencileri birinci sınıf öğrencilerine bu tür görevler veriyor. Bolca süslenme ve içki de var."

"Ve vücut parçaları."

Kadın ona baktı. "Bildiğim kadarıyla bu ilkti. Bir anatomi şakası. Okul duvarında bir el bulundu. Kızlardan birkaçı şok tedavisi gördü."

"Daha neler."

Yürüyüşleri yavaşladı. Rebus'un işaret ettiği bir banka oturdular. Billie Collins eteğinin uçlarını çekiştirdi.

"Tatillerde buraya geldiğinizi mi söylemiştiniz?"

"Çoğu zaman. Aşağıdaki sahilde oynar, şatoya giderdik... Orada zindan gibi bir yer vardı."

"Şişe zindanı."

"Evet. Bir de perili kule."

"St. Rule. Katedral duvarının hemen ilerisinde."

"Arabamı park ettiğim yerde mi?" Kadın başını sallayınca Rebus güldü. "Çocukken her şey bana birbirinden çok daha uzak görünürdü."

"St. Rule'un yeşil sahadan çok daha uzak olduğunu zannediyordunuz, değil mi?" Kadın biraz düşündü. "Uzak olmadığını kim söyleyebilir?"

Yavaşça başını salladı, onu neredeyse anlamıştı. Kadın geçmişin tekrar ziyaret edilemeyecek farklı bir yer olduğunu söylüyordu. Şehir değişmemiş gibi görünerek onu kandırmıştı. Ama o değişmişti: Önemli olan da buydu.

Kadın derin bir nefes alıp ellerini kucağına koydu. "Müfettiş, benimle geçmiş hakkında konuşmak istiyorsunuz, ki bu acı verici bir konu. Tercih şansım olsa uzak dururdum. Çok az iyi hatıram var ve sizin ilgilendiğiniz de onlar değil."

"Durumunuzu takdir..."

"Edebileceğinizi hiç zannetmem. Roddy'yle tanıştığımda çok gençtik. Bu okulda ikinci sınıftaydık. Burada mutluyduk ve kalmayı başarabilmemin nedeni de galiba bu. Ama Roddy İskoçya Şubesinde iş bulunca..." Kolundan bir mendil çıkardı. Ağlayacak gibi olmasa da mendilin elinde olması işini kolaylaştırıyor, gözünü dantellerine dikerek konuşuyordu. Rebus denize bakarak casus gemilerini hayal etti – muhtemelen zihninin dönüştürdüğü balıkçı tekneleriydi.

"Peter doğduğunda," diye devam etti, "en kötü dönemimizdi. Roddy'nin işi yüzünden başını kaşıyacak vakti yoktu. Onun ailesinin evinde oturuyorduk. Yetmezmiş gibi babası da hastaydı. Doğum sonrası bunalımı da ... cehennemden farksızdı diyebilirim." Kadın başını kaldırdı. Önünde uzanan sahilde Labrador bir sopayı almak için koşuyordu. Ama kadın tümüyle farklı bir manzara görüyordu. "Roddy kendini tümüyle işine vermişti; galiba onun kaçış yolu da buydu."

Rebus'un gözünde de bir manzara belirdi: Uzun saatler çalışıp evden uzak duruyordu. Siyaset tartışması ya da yastık savaşı yoktu. Başarısızlığın bilgisi haricinde hiçbir şey yoktu. Sammy'nin korunması gerekiyordu: Sözsüz bir anlaşma; karı ve koca arasındaki son pakt. Rhona artık onu istemediğini söyleyene ve kızını da alarak çekip gidene kadar...

Kendi anne babasının tartıştığını hiç hatırlamıyordu. Para daimi bir sorundu: Her hafta kenara biraz para koyarak çocukların tatili için biriktirirlerdi. Tasarruf etseler de Johnny ve Mike hiç parasız dışarı çıkmazdı: Yamalı ikinci el kıyafetler giyerlerdi, ama sıcak yemekleri, yılbaşı hediyeleri ve yıllık tatilleri olurdu. Dondurma ve şezlong, karavana dönüş yolunda yenen cipsler. Oyunlar ve Craigtoun Park gezileri. Oradaki trenin üzerine oturduğunuzda kendinizi ahşap minik bir elf evinin içinde bulurdunuz.

Tümü çok basit ve masum görünürdü.

"Gittikçe daha çok içmeye başladı," diye devam etti kadın. "Ben de Peter'ı alıp buraya döndüm."

"İçki alışkanlığı ne kadar kötüleşti?"

"Gizlerdi. Şişeleri çalışma odasında saklardı."

"Seona onun pek içmediğini söyledi."

"Eminim demiştir."

"İtibarını korumaya mı çalışıyor?"

Billie Collins iç çekti. "Roddy'yi suçlayabileceğimden emin değilim. Bence ailesinin ona davranış şekli, onu boğmaları yüzündendi." Kadın ona baktı. "Bence o hayatı boyunca parlamentoyu hayal etti. Ve tam erişebilecek konuma geldiğinde..."

Rebus oturduğu yerde kımıldandı. "Cammo'ya çok bağlı olduğunu duydum."

"Bence Cammo'nun gözüktüğü gibi biri olmaya çalışıyordu desek daha doğru."

"Nasıl?"

"Cammo çekici ve acımasız olabilir. Bazen en acımasız olduğu zamanlar çekiciliğini kullandığı anlardır. Roddy kardeşinin bu yönüne hayran olurdu."

"Ama birden fazla kardeşi vardı."

"Alasdair'i mi kastediyorsunuz?"

"Onu tanıyor musunuz?"

"Alasdair'i severdim ve gittiği için onu suçlayamam."

"Ne zaman gitti?"

"Yetmiş sonlarında. Galiba yetmiş dokuzdu."

"Neden gittiğini biliyor musunuz?"

"Tam olarak değil. Bir iş ortağı vardı. Adı Frankie ya da Freddy gibi bir şeydi. Birlikte kaçtığını söylediler."

"Âşık mıydılar?"

Omuz silkti. "Ne ben ne de Alicia buna inandık. Gerçi ailede bir eşcinsel olmasına karşı olduğunu zannetmem."

"Alasdair ne iş yapardı?"

"Her türden şey yapardı. Bir ara restoranı vardı: Dundas Caddesindeki Mercurio. O tarihten beri ismi en az on kez değişmiştir. Doğru düzgün çalışan bulamadı. Emlak işine girdi –Frankie ya da Freddy'nin işi de galiba oydu– ve iki bara para yatırdı. Dediğim gibi, Müfettiş, her işle uğraşırdı."

"Sanat ya da siyasetle ilgilenmez miydi?"

Kadın somurttu. "Alakası yoktu. Alasdair ayakları yere basan birisiydi." Durdu. "Alasdair'in Roddy'yle ne ilgisi var?"

Rebus ellerini ceplerine koydu. "Sadece Roddy'yi tanımaya çalışıyorum. Alasdair de yapbozun parçalarından biri."

"Onu tanımak için biraz geç değil mi?"

"Onu tanıyarak düşmanlarının kim olduğunu da öğrenebilirim."

"İyi de düşmanlarımızın kim olduğunu biz de her zaman bilmeyiz. Kuzu postuna bürünmüş kurtlar vardır."

Başını salladı, ayaklarını uzatıp bilekten bacak bacak üzerine attı. Ama Billie Collins ayaklanmaya başladı. "Beş dakikada Kinkell Braes'de oluruz. Sizi ilgilendirecek bir şey olabilir."

Şüpheliydi, ama karavan parkına giden dik yokuşu çıkarken çocukluğundan başka bir şey hatırladı: kenarları beton, derin ve insan yapımı bir çukur. Yolun bir kenarında oturur ve yanından geçerken düşeceğinden korkardı. Kanal kapağı gibi bir şey miydi? İçinden su aktığını hatırlıyordu.

"Tanrım, hâlâ burada!" Durup içine baktı. Çukurla yol arasına bir çit konmuştu; yarısı kadar bile derin görünmese de kesinlikle o çukurdu. Billie Collins'e baktı. "Çocukken buradan çok korkardım. Bir tarafta uçurum, diğer tarafta bu. Bu yoldan zorda kalmadıkça geçmezdim. Bu çukur rüyalarıma girerdi."

"İnanması zor." Kadın biraz düşündü. "Belki de o kadar zor değil." Yürümeye devam etti.

Rebus ona yetişti. "Peter'la babasının arası nasıldı?"

"Baba ve oğulların arası genelde nasıldır?"

"Birbirleriyle görüşürler miydi?"

"Peter'ın Roddy'yi ziyarete gitmesine mani olmadım."

"Bu sorumun cevabı değil."

"Verebileceğim tek cevap bu."

"Babası öldüğünde Peter ne tepki verdi?"

Kadın durup ona döndü. "Ne demeye çalışıyorsunuz?"

"İlginçtir, ben de sizin ne dememeye çalıştığınızı merak ediyorum."

Kadın kollarını kavuşturdu. "O zaman bir açmaza girdik demektir, haksız mıyım?"

"Ben sadece aralarının nasıl olduğunu sordum, hepsi bu. Çünkü Peter'ın son şarkısı babası hakkında ve ismi de 'Son Serzeniş.' Bu pek de uyum ve iyi niyet gösteren bir isim değil."

Yokuşun başındaydılar. Önlerinde açık camlarıyla güzel havaları ve ziyaretçileri bekleyen boş karavanlar vardı.

"Tatillerinizi burada mı geçirirdiniz?" diye sordu Billie Collins, etrafına bakıp. "Zavallı." Kadın anekdotlardaki zikredilmeyen yeknesaklığı ve sert Kuzey Denizi rüzgârını görmüştü.

"'Son Serzeniş,"' dedi kadın kendi kendine. "Etkili bir cümle, değil mi?" Kadın ona baktı. "Müfettiş, yıllarımı klanı anlamaya çalışarak geçirdim. Boşa vakit harcamayıp daha verimli bir şeyle uğraşın."

"Mesela?"

"Geçmişi olabilecek şekilde canlandırmaya çalışın."

"Odamda yuvarlak masa olması beni Merlin yapmaz," diye cevap verdi.

Sahil yolundan güneydeki Kirkcaldy'ye gitti. Lundin Links'te durup öğle yemeği yedi. Old Manor Otelin sahibi, Oxford Bar'ın müdavimlerinden birinin babasıydı. Rebus bir ara uğrayacağına söz vermişti. East Neuk'ta balık çorbası içip günün yemeğini yedi: kızartma balık ve maden suyu. Yemeğini yerken de geçmişe takılmamaya çalıştı. Sonrasında

George ona etrafı gezdirdi. Ana barın manzarası müthişti: golf sahası, deniz ve ötesi. Aniden beliren güneş altında Bass Rock bir altın parçası gibi görünüyordu.

"Oynar mısın?" diye sordu George.

"Ne?" Rebus hâlâ pencereden dışarı bakıyordu.

"Golf."

Rebus başını iki yana salladı. "Çocukken denesem de olmadı." Başını manzaradan çevirmeyi başardı. "Elinde böyle bir yer varken nasıl gelip de Ox'ta içiyorsun?"

"John, ben sadece geceleri içerim. Geceleri bunların hiçbirini göremezsin."

Haklıydı. Karanlık insanın gözünün önündeki şeyi unutmasına neden olurdu. Karanlık karavan parkını, yeşilliği ve St. Rule Kulesini yutardı. Suçları, matemi ve pişmanlığı yutardı. Kendinizi karanlığa teslim ederseniz, diğerlerine görünmez olan şekilleri seçmeye başlar, ama onları tarif edemezdiniz: perdenin arkasındaki bir hareket, bir arka sokaktaki gölgeler.

"Bass Rock'ın nasıl parladığını gördün mü?" dedi George.

"Evet."

"Güneşin kuş pisliğinden yansımasıyla oluyor." Ayağa kalktı. "Sen dur, ben kahve getireyim."

Rebus orada oturup önündeki muhteşem manzarayı izlemeye devam ederken düşünceleri karanlıkta dolaşmaya başladı. Edinburgh'da onu bekleyen neydi? Lorna onu görmek istiyor muydu? George kahveyle döndüğünde Rebus'a üst katta boş bir oda olduğunu söyledi.

"Birkaç saat dinlenmeye ihtiyacın varmış gibi görünüyor."

"Dostum, sakın beni kışkırtma," dedi Rebus ve kahvesini aldı.

18

Hastane koridorları ortalıkta dört dönen hemşirelerle doluydu. Doktorlar bloknotlarına bakarak vizitelerini tamamlıyordu. Burada yatak olmayıp sadece bekleme salonu, muayenehane ve ofisler bulunuyordu. Derek Linford hastaneleri hiç sevmezdi. Bunların birinde annesinin ölümünü izlemişti. Babası hâlâ sağ olsa da pek görüşmezlerdi; nadiren bir telefon, o kadar. Derek ilk kez Tory'lere oy verdiğinde babası onu evlatlıktan reddetmişti. İşte babası öyle inatçı, dediğim dedik bir adamdı. Oğlu ona çıkışmıştı: "Sen nasıl işçi sınıfından olursun? Yirmi yıldır çalışmıyorsun." Doğruydu: Madendeki kazanın ardından sakatlık maaşıyla geçiniyordu. Aksaklığı arada bir kendini gösterse de barda eski dostlarıyla içmeye giderken aksadığı hiç görülmemişti. Derek'in annesi ise hastalıktan ölene kadar fabrikada çalışmaya devam etmişti.

Derek Linford ailesine rağmen değil, onların sayesinde başarılı olmuştu, çünkü çıktığı her basamak babasına nispet yapıp annesinin en başından beri doğruyu bildiğini göstermenin bir yoluydu. İhtiyar adam –aslında elli sekiz yaşındaydı, yani çok yaşlı değildi– hâlâ belediye evlerinden birinde oturuyordu. Linford oradan geçerken görülmeyi umursamadan

yavaşlardı. Bir komşusu onu tanıyıp el sallayabilirdi. Bu haberi babasına iletirler miydi? *Geçen gün senin oğlanı gördüm. H*âlâ görüşüyor musunuz? Babasının ne tepki vereceğini merak etti; muhtemelen homurdanıp spor sayfası ya da bulmacasına geri dönerdi. Derek gençliğinde ilgilendiği her alanda başarılı olurken babası ona bulmacadaki soruları sorardı. Onları değiştirir, yanlış söylerdi, Derek'in babasının bunu kasten yaptığını anlaması epey zaman aldı. Altı harfli, şemsiye, g boşluk k. Derek bir şey söyler ve babası da iç çekip, "Hayır o değil, günşek olacak," derdi.

Oysaki sözlükte öyle bir kelime yoktu.

Derek'in annesi bu hastanede ölmemişti. Hırıltılı nefesiyle elini tutmuştu. Konuşamasa da gözleri onu yalnız bıraktığı için üzgün olduğunu söylüyordu. Hiç durmadan çalışan bir makine gibi yıpranmıştı. Tıpkı bir makine gibi de ilgi ve bakımdan yoksundu. Kocası yatağın başucunda elinde çiçeklerle dikilmişti: komşunun bahçesinden toplanan çiçekler. Bir de karısının okuyacak halde olmadığı, kütüphaneden alınmış kitaplar.

Hastanelerden nefret etmesine şaşmamak gerekirdi. Yine de emniyetteki ilk yıllarında hastanelerde uzun saatler geçirip kurban ve saldırganların tedavi edilmesini, hasta ve çalışanların ifade vermesini beklemişti. Kan ve kıyafetler, şişik suratlar, kırık uzuvlar. Bir kulağın dikilişini izler, kırık bir bacaktan çıkan kemiğe şahit olurdu. Kaza kurbanları; hırsızlık; tecavüz.

Neden nefret etmeyecekti ki?

Sonunda aile odasını buldu. Görevlinin tabiriyle, "sevdiklerinden alacakları haberleri bekleyen" aile-

ler için sakin bir yer olması gerekiyordu. Ama kapıyı açtığında otomat, sigara dumanı ve televizyondaki gündüz programlarının saldırısına uğradı. İki orta yaşlı kadın sigara içiyordu. Bir an için ona baktıktan sonra tekrar televizyona döndüler.

"Bayan Ure?"

Kadın tekrar baktı. "Doktora benzemiyorsun."

"Değilim zaten," dedi. "Bayan Ure siz misiniz?"

"İkimiz de öyleyiz. Biz görümceyiz."

"Bayan Archie Ure?"

Hemen konuşmamış olan diğer kadın ayağa kalktı. "Benim." Elindeki sigarayı döndürdü.

"İsmim Dedektif Müfettiş Derek Linford. Sizinle kocanız hakkında konuşmak istiyordum."

"Kuyruğa gir," dedi görümcesi.

"Duyduğuma üzüldüm... Durumu ciddi mi?"

"Daha önce de kalbinden sorun yaşamıştı," dedi Archie Ure'un karısı. "İnandığı şeyler uğruna mücadele etmesine mani olmadı."

Linford başını salladı. Gereken araştırmayı yaptığından Archie Ure hakkında bilgi sahibiydi. Meclis planlama heyetinin başkanı olup yirmi yıldan uzun süredir meclis üyesiydi. Kendisi eski İşçi Partisindendi, onu tanıyanlar arasında sevilen bir simaydı ve reformcuların baş belasıydı. Bir yıl kadar önce *Scotsman*'da birkaç zehir zemberek makale yazmış ve sonuçta başı partiyle belaya girmişti. Akabinde uslanıp milletvekili makamına başvurmuştu. Roddy Grieve gibi bir yeniyetmenin onu yenmesine izin verecek değildi. 79 kampanyasına nefes almadan çalışmıştı. Yirmi yıl sonraysa mükâfatı bölge seçiminde ikincilik ve İşçi Partisinin üst seviyesine yakın bir yerlere gelebilme ihtimaliydi.

"Ameliyatta mı?" diye sordu Linford.

"Soruya bak," dedi görümcesi, ona bakarak. "Ameliyatta olup olmadığını biz nereden bilelim? Biz akrabası olduğumuzdan en son bize söylerler." O da ayağa kalktı. Linford kendini küçülmüş hissetti. Sigara ve domuz yağı bağımlısı iri kadınlardı. Spor ayakkabıları, elastik kemerler. Birbirinin eşi ve muhtemelen sahte YSL tişörtler.

"Ben sadece..."

"Ne öğrenmek istiyorsunuz?" Bunu soran iyice sabırsızlanan karısıydı. Kollarını kavuşturdu. "Archie'yi neden soruyorsunuz?"

Bir cinayet soruşturmasında şüpheli olduğundan ona soru sormak istiyorum. Ama bunu söyleyemezdi. O yüzden başını iki yana salladı. "Acelesi yok."

"Roddy Grieve'le mi ilgili?" diye sordu kadın. Cevap veremedi. "Kesin odur. Archie'nin burada olmasının nedeni o. O kaltak duluna bunu hatırlat. Eğer Archie'ye ... ona..." Devam edemeyen kadın başını öne eğdi. Görümcesi ona sarıldı.

"Merak etme, Isla. Düzelecek." Görümcesi Linford'a baktı. "İstediğini aldın mı?"

Dönüp gidecekti, ama durdu. "Suçlu Roddy Grieve derken ne demek istedi?"

"Grieve'in ölümüyle Archie'nin kazanmış olması gerekiyordu."

"Ama?"

"Ama karısı aday olmuş ve seçim heyetindeki şerefsizleri tanıdığımızdan onun kazanacağını biliyoruz. Yani yine atacağı kazığı attı. Mezarında bile geri durmadı."

"Bence delirmekte haklılar."

Hastaneden sonra kendini High Caddesindeki şarap barına atmıştı. Linford soğuk Chardonnay'i yudumlarken Gwen Mollison'a bunun nedenini sordu. Mollison otuz yaşlarında, uzun boylu ve sarı saçlıydı. Uzun kirpikli gözlerini daha da büyük gösteren, çelik çerçeveli gözlük takmıştı ve ajandasının yanında, masada duran cep telefonuyla oynuyordu. Sanki bir arkadaş ya da tanıdığa rastlamayı beklermiş gibi etrafına bakıp duruyordu. Linford bu konuda da araştırma yapmıştı. Mollison meclisin iskân heyetindeki üçüncü isimdi. Roddy Grieve'in şeceresine ve Archie'nin kıdemine sahip değildi ve onlar karşısında kaybetmesinin nedeni de buydu, ama ondan büyük işler başarması bekleniyordu. İyi işçi sınıfı kökenine sahipti; köküne kadar Yeni İşçi Partisindendi. Halkın karşısında iyi konuşuyordu ve nasıl hareket edeceğini biliyordu. O sırada üzerinde krem çizgili bir pantolon takım vardı, belki Armani'ydi. Linford kendini ona yakın hissetti ve kendi cep telefonunu onunkinin yakınına koydu.

"Bu bir PR darbesi," dedi Mollison. Önünde bir bardak Zinfandel duruyordu, ama maden suyu da istemiş ve şimdilik sadece onu içmişti. Linford onun taktiğini takdir etti; içici olduğunu gösteriyor, ama bir şekilde sadece su içmeyi beceriyordu.

"Demek istediğim, sempati oyu diye bir şey var," diye devam etti Mollison, "ayrıca Seona'nın partide dostları var; o da en az Roddy kadar faaldi."

"Onu tanıyor musunuz?"

Mollison başını iki yana salladı – sorusuna cevaptan ziyade ilgisiz olduğunu göstermek istemişti.

"Partinin onu seçeceğini zannetmem; kötü bir seçim gibi görülebilir. Ama onları aradığında ihtimalleri görmekte gecikmeyeceklerdir." Telefonunu yan yatırıp çekim gücüne baktı. Arka planda caz müzik çalıyordu. Mekânda sadece altı kişi vardı; öğleden sonra sükûneti. Linford öğle yemeğini es geçmişti. Bir kâse pirinçli kraker yemişti; başka bir tane de getirecek değildiler.

"Hüsrana mı uğradınız?" diye sordu Linford.

Mollison omuz silkti. "Başka fırsatlar da olacak." Kendinden emin ve kontrollüydü. Birkaç yıl içinde nereye geleceği belli olmazdı. Linford'a çoktan kaliteli ve yaldızlı kartvizitlerinden birini vermişti. Arkasına ev numarasını da yazıp gülümsemişti: "Her ihtimale karşı." Az sonra kadın onun esnememek için gayret ettiğini fark edip ona kendisini sıkıp sıkmadığını sormuştu.

"Sadece geç yattım," demişti Linford.

"Archie'ye üzüldüm," diye devam etti kadın. "Bu onun son şansı olabilir."

"Ama yerel listede olacak, değil mi?"

"Olması gerek yoksa onu dışlamışlar gibi görünür. Ama o listede önemli olan hangi partinin en çok sandalye elde edeceği."

"Pek anladım diyemem."

"Archie listenin başında olsa dahi muhtemelen seçilmeyecek."

Linford biraz düşündü ve hâlâ anlamadığına karar verdi. "Epey cömert davranıyorsunuz," dedi onun yerine.

"Acaba?" Kadın güldü. "Siyasetten anlamıyorsunuz. Yenildiğimde mütevazı olursam bu gelecek se-

fer işime yarar. Kaybetmeyi bilmeniz gerekir." Tekrar omuz silkti. Vatkaları ince gövdesine nispeten bir azamet katıyordu. "Neyse, Roddy Grieve hakkında konuşmamız gerekiyordu, değil mi?"

Linford gülümsedi. "Siz şüpheli değilsiniz, Bayan Mollison."

"Bunu duyduğuma sevindim."

"Bayan Grieve'in başına bir kaza gelirse işler değişir."

Mollison öyle bir güldü ki diğerleri ona baktı. Farkına varan kadın eliyle ağzını kapattı. "Tanrım, gülmekle çok ayıp ettim. Ya kadının başına bir şey gelirse?"

"Ne gibi?"

"Bilmem... Ya araba çarparsa."

"O zaman tekrar konuşuruz." Linford defterini açıp kalemine uzandı. Kalemi Mont Blanc'dı; kadın daha önce yorum yaparak etkilendiğini söylemişti. "Numaranızı kaydetsem iyi olur," dedi gülümseyerek.

Listedeki son aday olan Sara Bone, güney Edinburgh'daki bir sosyal görevliydi. Onu bir huzurevinde çalışırken buldu. Çiçekleri bakımsızlıktan solmuş saksılarla çevrili bir bahçede oturdular. Linford nedenini sordu.

"Bilakis," dedi kadın. "Aşırı ilgiden mustaripler. Herkes suya ihtiyaçları olduğunu düşündüğünden çok su veriyor."

Kadın ufak tefek olup –en fazla bir elliydi– anaç bir yüzü ve kısa saçları vardı.

Ona Roddy Grieve'in ölümünü sorunca cevabı "Korkunç," oldu. "Dünya gittikçe kötüye gidiyor."

"Bir parlamento üyesi yardım için bir şeyler yapabilir miydi?"

"Öyle umuyordum," dedi kadın.

"Ama artık o şansınız olmayacak mı?"

"Buradakilerin şansına." Başıyla binanın içini işaret etti. "Tümü beni ne kadar özleyeceğini söylüyor."

"Sevilmek güzel şey," derken Linford bu kadınla vaktini boşa harcadığı gibi bir hisse kapıldı...

Rebus'u aradı. İkisi Cramond'da buluştu. Genelde yeşil olan bu yerin şimdi gri bir havası vardı: Kış buraya yaramamıştı. Linford'ın BMW'sinin yanında kaldırımda duruyorlardı. Linford'ın söylediklerini dinleyen Rebus düşünceliydi.

"Sen ne yaptın?" diye sordu Linford. "St. Andrews nasıldı?"

"İyi. Deniz kenarında yürüdüm."

"Ve?"

"Ve ne?"

"Billie Collins'le konuştun mu?"

"Oraya gitmemin nedeni oydu."

"Ve?"

"Ve kadın ancak bir kibrit çöpü kadar aydınlattı."

Linford ona baktı. "Zaten bana söylemezdin, değil mi? Kadın itiraf etse dahi en son ben duyardım."

"Ben böyle çalışırım."

"Her şeyi kendine mi saklarsın?" Linford'ın sesi yükseldi.

"Derek, çok gerginsin. İyi uyumuyor musun?"

Linford'ın yüzü kızardı. "Defol git."

"Yapma, bundan daha iyisini yapabilirsin."

"Gerekmez. Sen değecek biri değilsin."

"İşte bu fena değil."

Rebus bir sigara yakıp sessizce içti. St. Andrews'u hâlâ yarım asır önceki haliyle görebiliyordu. Harikulade bir şeyi temsil ettiğini bilse de ne olduğunu ifade edemiyordu. İfade edebileceği kelimeler yoktu. Sanki kayıp ve kalıcılık birleşerek birinin diğerini tattığı yeni bir varlığa dönüşmüştü.

"Onunla konuşmamız gerekir mi?"

Rebus iç çekip sigarasından bir nefes daha aldı. Dumanını Linford'ın yüzüne üfledi. "Galiba," dedi. "Ama şu an buradayız."

"Bu kadar hevesli olduğunu görmek güzel. Amirlerimizin bayılacağından eminim."

"Ben daima amirlerin ne düşündüğüne önem veririm." Linford'a baktı. "Anlamıyorsun, değil mi? Ben senin başına gelebilecek en iyi şeyim." Linford ona baktı. "Bir düşün," diye devam etti Rebus. "Dava çözülürse başarı senin olacak. Çözülemezse suçlusu ben olacağım. Her halükârda ikimizin amiri de böyle kabul edecek. Sen onların mavi gözlü oğlusun." Sigarasını yola attı. "Seninle bilgi paylaşımını reddettiğim her seferinde bir yere not al. İleride işine yarar. Seni kızdırıp konuyu değiştirdiğim her seferde de aynısını yap."

"Bunu bana neden anlatıyorsun? Dışlanmış kişi olmak sana heyecan mı veriyor?"

"Burada dışlanan ben değilim, evlat. İyi düşün." Rebus ceketini açıp Vahşi Batı tarzı durdu. "Şimdi gidip dulla görüşelim."

Yola düşüp Linford'ı peşine taktı.

Kapıyı Roddy Grieve'in basın sözcüsü Hamish Hall açtı.

"Tekrar merhaba," deyip onları içeri aldı. 1930'lardan kalma, tuğla bir binaydı. Giriş salonunda bir sürü kapısı vardı. Hamish o kapıların yanından geçerken onu takip edip yemek salonu ve yeni eklenen bahçeden devam ettiler. Linford bu huzurevinin diğerlerinden farklı olduğunu fark etti. Bir köşedeki elektrikli fan ısıtıcı uğultuyla çalışıyordu. Hasır mobilyalar ve cam bir masa vardı, masada oturan Seona Grieve ve Joe Banks'in önlerinde bir kâğıt yığını duruyordu. Gayet iyi bakıldığı anlaşılan birkaç saksı gördüler.

"Ah, merhaba," dedi Seona Grieve.

"Kahve ister misiniz?" diye sordu Hamish. İki dedektif de başını sallayınca adam mutfağa gitti.

"Yer bulabilirseniz oturun," dedi Seona Grieve. Jo Banks ayağa kalkıp iki sandalyenin üzerindeki gazete ve klasörleri aldı. Rebus klasörlerden birini alıp baktı: *Olasılıklar* – İskoç Parlamentosunda Muhtemel Adaylarla İlgili *Bir Brifing Paketi*. Kenarlara notlar düşülmüştü; muhtemelen Roddy Grieve'in el yazısıydı.

"Bu şerefi neye borçluyuz?" dedi Seona Grieve.

"Birkaç ilave soru daha, hepsi bu," dedi Linford, cebinden defterini çıkarırken.

"Kocanızın ayakkabılarını giyeceğinizi duyduk," dedi Rebus.

"Ayaklarım Roddy'ninkilerden küçüktür," diye cevap verdi kadın.

"Olabilir," dedi Rebus, "ama henüz öldürülmesi için bir neden bulamadık. Dedektif Müfettiş Linford sizin söyleyebileceğini düşünüyor."

Linford itiraz edecekti ki Jo Banks ondan önce davrandı. "Sizce Seona parlamento üyesi olabilmek için Roddy'yi mi öldürdü? Bu saçmalık!"

"Acaba?" Rebus burnunu kaşıdı. "İşin aslı Dedektif Müfettiş Linford'ın söyledikleri benim de aklıma yattı. Bu geçerli bir gerekçe. Daha önce aday olmayı hiç düşündünüz mü?"

Seona Grieve daha dik oturdu. "Roddy öldürülmeden önce mi?"

"Evet."

Kadın biraz düşünüp başını salladı. "Galiba öyle, evet."

"Size ne engel oldu?"

"Bilmem."

"Bu kabul edilebilir değil," dedi Jo Banks. Seona Grieve onun koluna dokundu.

"Sakin ol, Jo. Bırak şüphelerini gidersinler." Kadın Rebus'a baktı. "Ure, Mollison ya da Bone, yani o üçünden birinin Roddy'nin yerini alacağını fark edince... Düşündüm: Ben de en az onlar kadar, hatta belki de onlardan daha iyiyim, öyleyse neden denemiyorum?"

"Bravo," dedi Jo Banks. "Bu Roddy'nin hatırasına yapılan bir şey. O da böyle olmasını isterdi."

Sanki bunları daha önce söylemiş gibi konuşuyorlardı. Rebus merak etti: Belki de bu fikri dul kadına veren Jo Banks'ti. Belki...

"Neden böyle söylediğinizi anlayabiliyorum, Müfettiş," dedi Seona Grieve, Rebus'a. "Ama isteseydim önceden de aday olurdum. Roddy itiraz etmezdi. Aday olmam için ölmesine gerek yoktu."

"Ama öldü ve siz de aday oldunuz."

"Öyle," diyerek onayladı.

"Bütün parti onun arkasında," diyerek ikaz etti Jo Banks, "o yüzden suçlamada falan bulunacaksanız..."

"Onlar sadece Roddy'nin katilini bulmak istiyor," dedi Seona Grieve. "Haksız mıyım, Müfettiş?"

Rebus başını salladı.

"Öyleyse aynı saftayız, değil mi?"

Rebus tekrar başını salladı, ama Jo Banks'in yüz ifadesine bakılırsa kendisi hemfikir değildi.

Hamish demlik ve bardaklarla gelene kadar Seona Grieve ne ilerleme olduğunu sormuş ve Linford da takip edilen ipuçları ve yapılacak sorgularla ilgili her zamanki şeyleri söylemişti. Adamın tüm gayretine rağmen iki kadın da ikna olmuşa benzemiyordu. Seona Grieve, Rebus'la göz göze gelip başını hafif eğerek ona aklından geçenleri bildiğini ima etti. Sonra da Linford'a dönüp sözünü kesti.

"Galiba tereciye tere satma diye bir söz vardı." Onay istermiş gibi baktığı Hamish sadece omuz silkip kahve servisine devam etti. "Yine de Dedektif Müfettiş Linford, az da olsa kayda değer bir ilerleme kaydetmişsiniz."

"Ne demezsin," diye mırıldandı Jo Banks.

"Hâlâ büyük bir güvenle..." diye başladı Linford.

"Ah, şüphem olduğunu zannetmeyin. Ne noktada olduğunuzu biliyorum. Dedektif Müfettiş Linford, ben öğretmenim ve sizin gibi çok çocuk gördüm. Okuldan mezun olduklarında kafalarına koydukları her şeyi yapabileceklerini zannederler. Ama çoğunun bu şevki uzun sürmez. Ama siz..." Kadın parmağını salladıktan sonra sıcak kahvesi-

ne üfleyen Rebus'a döndü. "Diğer taraftan Dedektif Müfettiş Rebus..."

"Ne?" Sorunun sahibi Linford'dı.

"Dedektif Müfettiş Rebus'un pek bir şeye fazla güveni kalmadığı ortada. Haksız mıyım?" Rebus kahvesine üflemeye devam edip bir şey demedi. "Dedektif Müfettiş Rebus pek çok konuda alaycı ve isteksiz. Müfettiş, *weltschmerz* kelimesinin anlamını bilir misiniz?"

"Galiba yurtdışına gittiğimde ondan yemiştim," diye cevap verdi Rebus.

Kadın gülümsese de keyfinin yerinde olmadığı belliydi. "Dünyadan bıkmışlık."

"Kötümserlik," diyerek onayladı Hamish.

"Müfettiş, siz oy kullanmıyorsunuz, değil mi?" diye sordu Seona Grieve. "Çünkü size manasız geliyor."

"İş yaratma planlarını destekliyorum," dedi Rebus. Jo Banks abartılı şekilde nefes verirken Hamish alaycı biçimde homurdandı. "Ama çözemediğim bir şey var. Bir sorunum olduğunda kime gitmem gerek – milletvekiline mi yoksa parlamento üyesine mi? Ya da Avrupa Parlamentosu milletvekiline veya meclis üyesine? İş yaratmak derken bunu kastettim."

"Peki ben bunu neden yapıyorum?" dedi Seona Grieve usulca, elleri kucağında. Jo Banks uzanıp elini tuttu.

"Çünkü mantıklı olan bu," dedi.

Seona Grieve, Rebus'a baktığında gözlerinde yaş vardı. Rebus başını çevirdi.

"Doğru zaman olmayabilir," diye devam etti, "ama bana kocanızın içmediğini söylemiştiniz. Bence kocanızın içkisi bir dönem ciddi bir sorun oldu."

"Bu kadarı da fazla," dedi Jo Banks.

Seona Grieve burnunu çekti. "Billie'yle konuşmuşsunuz."

"Evet," dedi.

"Ölü bir adama çamur atmaya çalışıyor," dedi Jo Banks.

Rebus ona baktı. "Bayan Banks, işte sorun da bu. Roddy Grieve'in ölmeden önceki saatlerde ne yaptığını bilmiyoruz. Sadece bir barda tek başına içerken görülmüş. Onun böyle, yani tek başına içen biri olup olmadığını bilmemiz gerek. O zaman bize söylediğiniz gibi, içmeye gittiği arkadaşlarını bulmaya çalışmayı bırakabiliriz."

"Önemli değil, Jo," dedi Seona Grieve usulca. Sonra da Rebus'a: "Kimi zaman kendinden kaçmak istediğini söylerdi."

"Nereye gidecekti?"

Kadın başını iki yana salladı. "Hiç söylemedi."

"Bütün gece dışarıda olduğu zamanlarda..."

"Galiba ya otele gidiyor ya da arabasında yatıyordu."

Rebus başını salladı ve kadın onun düşüncelerini okumuşa benziyordu. "Belki de bunları yaparken yalnız değildi, Müfettiş."

"Belki," dedi. Bazen arabasında uyanır ve nerede olduğunu bilmezdi... "Bilmemiz gereken başka bir şey var mı?"

Kadın yavaşça başını iki yana salladı.

"Üzgünüm," dedi Rebus. "Gerçekten çok üzgünüm."

Rebus kahvesini sehpaya koyup ayağa kalktı ve odadan çıktı.

Linford geldiğinde Rebus, Saab'ına oturmuş, camını açmış ve sigara içiyordu. Linford başını eğip onunla neredeyse burun buruna geldi. Rebus sigara dumanını ona üfledi.

"Peki ne düşünüyorsun?" diye sordu Linford.

Rebus ne cevap vereceğini düşündü. Akşamüzeri; hava kararıyordu. "Karanlıktayız," dedi. "Yarasa zannettiğimiz şeylere vurmaya çalışıyoruz."

"Bu da ne demek?" Genç adam gerçekten de merak etmişti.

"Yani birbirimizi hiçbir zaman anlayamayacağız," deyip arabayı çalıştırdı Rebus.

Linford kaldırımda durup Saab'ın gidişini izledi. Cep telefonunu çıkarıp Fettes'teki Emniyet Müdür Yardımcısı Carswell'i aradı. Ne diyeceğini kafasında belirlemişti: *Galiba Rebus ciddi bir sorun teşkil edecek*. Ama bağlanmayı beklerken aklına başka bir şey geldi: Carswell'e bunu söylediğinde yenilgisini kabul edip zayıflığını göstermiş olurdu. Carswell anlayacak olsa da bunu yenilgi ve zayıflık olarak görmeyeceği manasına gelmezdi. Linford telefonu kapattı. Bu onun sorunuydu ve buna bir çare bulmak da ona düşüyordu.

19

Dean Coghill ölmüştü. İnşaat şirketi iflas edince, şirket ofisi tasarım danışmanlığına, inşaat sahası da üç katlı bir apartmana dönüşmüştü. Hood ve Wylie sonunda Coghill'in dul eşinin adresini buldu.

"Tüm bu ölü adamlar..." demişti Grant Hood.

Ellen Wylie'nin cevabı: "Bu türün erkekleri dişileri kadar uzun yaşamıyor."

Kadının telefonunu bulamadıklarından bilinen son adresine gittiler.

"Muhtemelen ölmüş ya da Benidorm'a çekilmiştir," dedi Wylie.

"Farkı ne?"

Wylie gülümsedi, arabayı kaldırıma yanaştırıp el frenini çekti. Hood kapıyı aralayıp aşağıya baktı.

"Hayır," dedi. "Sorun yok. Buradan kaldırıma kadar yürürüm."

Wylie koluna vurunca vurduğu yerin çürüyeceğinden korktu.

Meg Coghill yetmiş yaşlarında, kısa boylu ve zinde bir kadındı. Dışarı çıkacak ya da ziyaretçileri karşılayacak olmasa da güzel giyinmiş ve makyaj yapmıştı. Kadın onları oturma odasına götürürken mutfaktan sesler geliyordu.

"Temizlikçim," dedi Bayan Coghill. Hood temizlikçi için mi böyle giyindiğini sormak istese de cevabı zaten bildiğini düşündü.

"Çay ister misiniz?"

"Hayır, Bayan Coghill, teşekkürler." Ellen Wylie kanepeye oturdu. Hood ayakta dururken Bayan Coghill onun üç katı birine yetecek büyüklükteki bir koltuğa yerleşti. Hood duvardaki çerçeveli bir resme bakıyordu.

"Bu Bay Coghill mi?"

"O Dean. Onu hâlâ özlüyorum."

Hood dulun oturduğu koltuğun kocasına ait olduğunu tahmin etti. Resimlerde kolları ve boynu kalın, sırtı dik, göğsü önde ve karnı içeride bir adam vardı. Yüzü, ona kazık atmaya kalkmadığınız müddetçe, sizinle iyi geçineceğini söylüyordu. Saçları beyazdı. Boynunda ve sol bileğinde mücevher ve sağ kolunda da Rolex saat vardı.

"Ne zaman öldü?" Soruyu soran Wylie'ydi, kendisi matemlilerle konuşma hususunda eğitimliydi.

"Yaklaşık on yıl oldu."

"Hastalığı neydi?"

"Daha önce de kalp sorunu olmuştu. Hastaneler, uzmanlar. Bir türlü yavaşlayamadı. Çalışmaya devam etmeye mecburdu."

Wylie yavaşça başını salladı. "Bazıları için kolay değildir."

"Bayan Coghill, iş ortakları var mıydı?" Hood kanepenin koluna yaslanmıştı.

"Hayır." Bayan Coghill durdu. "Dean'in Alexander'la ilgili ümitleri vardı."

Hood dönüp resimlere baktı: Aile grupları, bir erkek ve kızın gençlik resimleri. "Oğlunuz mu?" diye sordu.

"Ama Alex'in başka fikirleri vardı. Şu anda Amerika'da, evli. Bir araba galerisinde çalışıyor."

"Bayan Coghill," dedi Wylie, "kocanız Bryce Callan diye birini tanır mıydı?"

"Buraya o yüzden mi geldiniz?"

"Demek ismini biliyorsunuz?"

"Bir tür gangster değil miydi?"

"O tür bir şöhreti olduğu kesin."

Meg Coghill ayağa kalktı, şömine rafının üzerindeki bazı süslemeleri düzeltti. Minik porselen hayvanlar: yün yumaklarıyla oynayan kediler; sarkık kulaklı köpekler.

"Bayan Coghill, bize söylemek istediğiniz bir şey mi var?" diye sordu Hood usulca ve Wylie'yle göz göze geldi.

"Ama artık çok geç, değil mi?" Meg Coghill'in sesi titriyordu. Sırtı ziyaretçilerine dönük durmaya devam etti. Wylie acaba kadın yatıştırıcı ilaç mı kullanıyor diye merak etti.

"Siz söyleyin, Bayan Coghill," dedi.

Kadın konuşurken süslemeleri düzeltmeye devam etti.

"Bryce Callan bir suçluydu, değil mi? Para ödemezsiniz başınız derde girerdi. Aletler kaybolur ya da minibüsün lastikleri kesilirdi. Yaptığınız iş her neyse o işe zarar verirlerdi, ama onlar sadece vandal değildi. Onlar Bryce Callan'ın adamlarıydı."

"Kocanız Bryce Callan'a haraç mı ödüyordu?"

Kadın onlara döndü. "Benim Dean'imi tanımazsınız. Callan'a karşı direnen tek kişi oydu. Bence de

bu yüzden öldü. Tüm bu fazladan uğraş ve endişe... Bryce Callan, Dean'in göğsüne elini sokup kalbini kurutsa ancak bu kadar olurdu."

"Bunu size kocanız mı söyledi?"

"Hayır, o tek kelime bile etmedi. Beni işiyle ilgili hiçbir şeye bulaştırmadı. Aile bir tarafta, iş diğer tarafta derdi. O yüzden bir ofis istedi, işini eve getirmek istemiyordu."

"Ailesini ayrı tutmak istiyordu," dedi Wylie, "yine de Alex'in ona işinde yardım edebileceğini düşünmüş olabilir."

"İlk zamanlar, yani Callan'dan önce öyle düşünmüştü."

"Bayan Coghill, Queensberry House'taki şömine-de bulunan cesedi duydunuz mu?"

"Evet."

"Kocanızın şirketi orada yirmi yıl önce bir iş yaptı. Elinizde herhangi bir kayıt ya da kocanızla birlikte çalışmış ve konuşabileceğimiz birisi var mı?"

"Callan'la ilgisi olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Önce cesedi teşhis etmemiz lazım," dedi Hood.

"Bayan Coghill, kocanızın orada çalıştığı zamanı hatırlıyor musunuz?" diye sordu Wylie. "Belki de o tarihte kaybolan birinden bahsetmiştir."

Bayan Coghill başını iki yana sallamaya başlayınca Wylie'nin baktığı Hood gülümsedi. Çünkü bu çok kolay olurdu. Wylie bunun kişinin şansının hiç yaver gitmeyeceği türden bir vaka olacağı gibi bir hisse kapıldı.

"Onun işi sonunda buraya geldi," dedi Bayan Coghill. "Belki bunun size faydası olur."

Ellen Wylie ne kastettiğini sorunca, Meg Coghill görmesinin daha kolay olacağını söyledi.

"Ben araba süremem," dedi Bayan Coghill. "Dean'in arabalarını sattım. Biri iş, diğeri gezmek için iki arabası vardı." Hatırladığı şeyler onu gülümsetti. Evin önündeki garaj yolunda yürüyorlardı. Frogston Yolunda uzunlamasına bir bungalovdu ve buradan güneydeki Pentland Dağlarının karla kaplı zirvelerini görmek mümkündü.

"Bu çifte garajı onun adamları yaptı," dedi Bayan Coghill. "Evi de genişletip iki tarafına birer oda eklediler."

İki Suç Soruşturmaları Bürosu memuru başını salladı, hâlâ çifte garaja neden gittiklerini bilmiyorlardı. Yanda bir kapı gördüler. Bayan Coghill önce kapıyı, sonra da içerinin ışığını açtı. İçerisi tümüyle çay sandığı, ofis mobilyaları ve aletlerle doluydu. Kazmalar, levyeler, çekiçler, vidalar ve çivilerle dolu kutular vardı. Sanayi matkapları, birkaç kompresör ve çelik kovalar da gördüler. Bayan Coghill elini çay sandıklarından birinin üzerine koydu.

"Bütün belgeler. Buralarda bir de dosya dolabı olacaktı..."

"Belki de şu battaniyenin altındadır," dedi Wylie, bir köşeyi göstererek.

"Queensberry House hakkında bir şey öğrenmek istiyorsanız mutlaka burada bir yerdedir."

Wylie ve Hood bakıştı. Hood yanaklarını şişirdi.

"Zaman Ekibine bir iş daha çıktı," dedi Ellen Wylie.

Hood başını sallayıp etrafına baktı. "Bayan Coghill, burada ısıtma var mı?"

"İsterseniz elektrik ocağı getirebilirim."

"Siz yerini söyleyin ben alırım," dedi Hood.

"İçimden bir ses bir fincan çaya itiraz etmeyeceğinizi söylüyor," dedi Bayan Coghill, misafirlerinden memnun olmuş gibi bir hali vardı.

Siobhan Clarke, "Süperberduş"un eşyalarını masada önüne yaydı. Çantasında hesap cüzdanı, evrak çantası (yeni sahibi fazla zorluk çıkarmadan vermişti) ve fotoğraflar vardı. Ayrıca tehdit mektupları ve üçü Gerald Sithing'den gelen telefon mesajları da vardı.

Ona Süperberduş ismini magazin gazetelerinden biri vermişti. Ayrıca kilise merdivenindeki seks haberini de Dezzi'nin eski bir resmiyle birlikte basmışlardı. Siobhan akbabaların röportaj için Dezzi'nin peşine düşeceğini biliyordu. Belki Dezzi onlara evrak çantasından bahsederdi. Bu, çek defteri gazeteciliği olmazdı – Dezzi'nin bir banka hesabı olduğundan bile şüpheliydi. O zaman bankamatik gazeteciliği de denebilirdi. Belki Rachel Drew'la da konuşurlardı. O bir çeke itiraz etmezdi. Okurlar ve servet avcıları için birkaç küçük lokma.

Haber sürdüğü müddetçe mektup ve telefonlar da gelmeye devam edecekti.

Masasından kalkıp omurgasını kıtlatana kadar gerindi. Saat altıyı geçmişti ve ofis boştu. Masasını taşımak zorunda kalmış –Grieve cinayetine öncelik verilmişti– ve uzun ve dar bir koridorun köşesine sıkışmıştı. Yakında pencere yoktu. Hood ve Wylie'nin durumu daha da beterdi: Onlara verilen ayakkabı kutusunda hiç doğal ışık yoktu. Emniyet Amiri o öğleden sonra diyeceğini demişti: *Gerekirse birkaç gün daha uğraş, ama sonunda*

Süperberduş'un kimliği bulunmazsa iş biter. Para hazineye devredilir; intihar ve Mackie'nin mazisi açıklanmadan kalırdı.

"Uğraşmamız gereken çok daha önemli işler var," demişti amiri. Adamın felç geçirmesi yakın gibiydi. "Evsizler sürekli intihar edip duruyor."

"Sizce şüpheli bir yanı yok mu, efendim?" demeye cüret etmişti.

"Siobhan, para başlı başına şüphelenmek için yeterli değildir. Alt tarafı bir sır. Hayat onlarla dolu zaten."

"Haklısınız, efendim."

"John Rebus'la fazla takılmışsın."

Siobhan başını kaldırıp kaşlarını çatmıştı. "Yani?"

"Yani muhtemelen var olmayan şeyleri arıyorsun."

"Para var. Adam o parayla kooperatife gitti. Sonra da evsiz olarak yaşamaya başladı."

"Zengin acayipliği; para insanlara garip şeyler yaptırır."

"Geçmişini silmiş. Saklanıyormuş gibi görünüyor."

"Sence para çalıntı mı? O zaman neden harcamadı?"

"Bu da sorulardan biri, efendim."

İç çekiş ve kaşınan bir burun. "Siobhan, sadece birkaç gün daha. Anlaştık mı?"

Başını sallamıştı. "Evet, efendim."

"Herkese iyi akşamlar."

John Rebus kapıda duruyordu.

Clarke saatine baktı. "Ne zamandır oradasın?"

"Ne zamandır o duvara bakıyorsun?"

Clarke ofisin ortasında olup Grieve'in cinayet mahalli resimlerine baktığını fark etti. "Hayal kuruyordum. Burada ne işin var?"

"Senin gibi çalışıyorum." Ofise girip masalardan birine yaslanarak kollarını kavuşturdu.

Rebus'la fazla takılmışsın.

"Grieve davası nasıl gidiyor?" diye sordu Clarke.

Omuz silkti. "İlk sorunun 'Derek nasıl?' olması gerekmez miydi?"

Yanakları hafifçe kızaran Clarke sırtını ona yarım döndü.

"Affedersin," dedi. "Benim için bile kötü bir laf."

"Sadece pek anlaşamadık," dedi.

"Ben de aynı sorunu yaşıyorum."

Kadın ona döndü. "Sorun Derek'te mi, sende mi?"

Rebus incinmiş gibi baktıktan sonra göz kırptı ve masaların arasındaki merkezi koridora geldi. "Senin adamının şeyleri bunlar mı?" Clarke onunla birlikte masasına döndü. Viski kokusunu alabiliyordu.

"Ona Süperberduş adını verdiler."

"Kimler?"

"Medya."

"Peki, neymiş bu Süperberduş'un hikâyesi?"

"O kadar parası varken harcayamamış ya da harcamak istememiş. Kimliğini değiştirmiş. Bence saklanıyordu."

"Mümkün." Masadaki şeyleri kurcalıyordu. Clarke kollarını kavuşturup pis pis baksa da Rebus fark etmedi. Ekmek çantasını açıp içindekileri çıkardı: tıraş bıçağı, sabun ve diş fırçası. "Düzenli biri," dedi. "Kendine temizlik çantası hazırlamış. Pis olmayı sevmiyor."

"Sanki rol yapıyor gibi," dedi.

Rebus onun ses tonunu fark edince başını kaldırdı. "Ne oldu?" diye sordu.

"Bir şey yok." Benim davam, beni alanım diyemedi.

Rebus tutuklama resmini kaldırdı. "Ne yaptı?" Kadın anlatınca güldü.

"1980'e kadar izini sürdüm. Chris Mackie o tarihte doğmuş."

"Hood ve Wylie'yle konuşman gerek. 78 ve 79'lu yıllara ait kayıp kişi vakalarını araştırıyorlar."

"Bir bakarım."

"Yorgun gibisin. Sana yemek ısmarlamama ne dersin?"

"Ve yemek boyunca iş mi konuşalım? Evet, kafamı dinleyebilmem için harika bir fikir."

"Benimle dilediğin her konuda konuşabilirsin."

"Üç tane söyle."

"Barlar, progressive rock ve..."

"Ne oldu?"

"İskoç tarihi; son zamanlarda epey şey okudum."

"Ne heyecan verici. Ayrıca barlar senin hakkında değil de içinde konuştuğun yerler."

"Onlar hakkında da konuşurum."

"Takıntılısın da ondan."

Clarke'ın mesajlarına bakıyordu. "G. Sithing de kim?"

Gözlerini devirdi. "İsmi Gerald. Bu sabah bana geldi; muhtemelen gelmeye de devam edecek."

"Seninle konuşmaya hevesli demek ki."

"Bir sefer yetti."

"Ahşap zemin gıcırdar ve ucubeler ortaya çıkarmış."

"Şarkı sözü olsa gerek."

"Sadece şarkı değil. Bir klasik. Kim bu herif?"

"Rosslyn Şövalyeleri diye bir grup manyağın önderi."

"Rosslyn Şapeliyle mi ilgili?"

"Evet. Süperberduş'un üye olduğunu söyledi."

"Hiç zannetmem."

"Bence birbirlerini tanıyorlar. Sadece Mackie'nin onca parayı Bay Sithing'e bırakması aklıma yatmadı."

"Kimmiş peki bu Rosslyn Şövalyeleri?"

"Şapelin zemininin altında bir şey olduğuna inanıyorlar. Bin yıl gelince ortaya çıkacak ve onlar da korumaya başlayacakmış."

"Geçen gün oradaydım."

"İlgilendiğini bilmiyordum."

"İlgilenmiyorum, ama Lorna Grieve orada oturuyor." Rebus dikkatini Mackie'den bahseden gazeteye çevirdi. "Bu böyle mi katlıydı?"

Gazete sanki çöp tenekesinden çıkarılmış gibi kirliydi. İç sayfası açılıp dörde katlanmıştı.

"Galiba," dedi. "Evet, öyle buruşuktu."

"Buruşma değil, Siobhan. Açılan habere bak."

Baktı: şöminedeki cesetle ilgili haber. Gazeteyi Rebus'un elinden alıp açtı. "Diğer haberlerden biri olabilir."

"Hangisi: Trafik sıkışıklığı mı yoksa Viagra yazan doktor mu?"

"County Kerry'deki yeni yıl reklamını da unutma." Alt dudağını kemirerek gazetenin ön sayfasını açtı: ilk sayfada Roddy Grieve cinayeti vardı. "Görmediğim bir şey mi görüyorsun?" Emniyet Amirinin

sözlerini düşündü: *Muhtemelen var olmayan bir şey arıyorsun.*

"Belki de Süperberduş'un Skelly'yle bir ilgisi vardı. Onu tanıyanlara sormamız lazım."

Barınaktaki Rachel Drew; el kurutucusuyla hamburger ısıtan Dezzi; Gerald Sithing. Siobhan, Rebus'un teklifi yüzünden heyecanlanmamış gibi görünmeyi becerdi.

"Queensberry House'ta," diye devam etti Rebus, "78, 79 yıllarına ait bir ceset var. Süperberduş bir yıl sonra doğmuş." Sağ elinin parmağını kaldırdı. "Süperberduş gazetede şöminede ceset bulunduğunu okuduktan sonra birden intihara karar verdi." Sol elinin parmağını da kaldırıp ikisini bitiştirdi.

"Dikkatli ol," dedi Siobhan. "Bu bazı ülkelerde kaba bir harekettir."

"Bir bağlantı görmüyor musun?" Sesi hüsrana uğramış gibiydi.

"Mulder ve Scully oynayamadığım için üzgünüm, ama burada bağlantı görüyor olmanın nedeni senin davanda hiçbir ilerleme olmaması olabilir mi?"

"Bu da, işime burnunu sokma demenin kibarca söylenişi, öyle mi?"

"Hayır, onu demek istemedim..." Alnını ovuşturdu. "Tek şey biliyorum."

"Neyıniş?"

"Kahvaltıdan beri yemek yemedim." Ona baktı. "Yemek teklifi hâlâ geçerli mi?"

20

Causewayside'daki Pataka'da yemek yediler. Siobhan ona kızının nasıl olduğunu sordu. Sammy güneydeki bir fizik tedavi merkezindeydi. Rebus fazla bir haber olmadığını söyledi.

"Ama sonunda atlatacak, değil mi?"

Sammy'yi tekerlekli sandalyeye mahkûm eden kazadan bahsediyorlardı. Rebus başını salladı; şom ağızlılık etme korkusuyla hiçbir şey demedi.

"Peki, Patience nasıl?"

Rebus kendine biraz daha mercimek yemeği alsa da zaten gereğinden fazla yemişti. Siobhan soruyu tekrarladı.

"Bakıyorum da çok meraklısın."

Gülümsedi: Aynısını Dezzi de söylemişti. "Kusura bakma, yaşın yüzünden belki duyamamışsındır diye düşündüm."

"Kulaklarım gayet iyi." Çatalını ağzına götürmek için kaldırsa da yemeden geri koydu.

"Benimkiler de," dedi Siobhan. "Hint restoranlarında hep çok yiyorum."

"Ben hep çok yerim."

"Demek ayrıldınız?" Siobhan şarap kadehinin ardına saklandı.

"Medenice ayrıldık."

"Üzüldüm."

"Nasıl ayrılmamızı isterdin?"

"Hayır, ben sadece... İkiniz çok..." Kadın tabağına baktı. "Neyse, boş ver. Saçmalamaya başladım. Onu sadece dört beş kez gördüğüm halde sana vaaz veriyorum."

"Pek vaize benzemiyorsun."

"Çok şükür." Saatine baktı. "Fena değil; iş konuşmadan sekiz dakika geçirdik."

"Galiba bu yeni rekorumuz." Rebus birasını bitirdi. "Asıl *senin* özel hayatından pek konuşmadığımızı fark ettim. Brian Holmes'tan haberin var mı?"

Kadın başını sallayıp restoranda etrafına bakarmış gibi yaptı. Mekânda üç çift ve bir tane de dört kişilik aile vardı. Etnik müzik, konuşmayı engellemeyecek ama diğerlerinin de duymasına mani olacak seviyedeydi.

"Emniyeti bıraktıktan sonra birkaç kez gördüm. Sonra da irtibatı kestik." Omuz silkti.

"Son duyduğumda Avustralya'daydı," dedi Rebus. "Oraya yerleşmeyi düşünüyormuş." Tabağındaki yemeği kurcaladı. "Süperberduş ve Queensberry House'la ilgili soru sormanın vakit kaybı olduğunu mu düşünüyorsun?"

Siobhan zil sesi çıkarıp tekrar saatine baktı. "Yirmi dakika. John, çabuk pes ettin."

"Hadi, uzatma."

Kadın arkasına yaslandı. "Muhtemelen haklısın. İşin aslı amirim bana sadece birkaç gün verdi."

"Peki, elinde başka ne ipucu var?"

"Yok," dedi, "birkaç sahtekâr ve zengin avcısı, hepsi bu."

Garson geldi ve onlara başka bir şey isterler mi diye soruldu. Rebus, Siobhan'a baktı. "Arabayı ben sürerim," dedi. "Sen devam et."

"O zaman ben bir kadeh beyaz şarap alayım."

"Bana da bira," deyip boş bardağı garsona verdi Rebus. Sonra da Siobhan'a: "Sadece ikinci biram. Dörde beşe kadar görüşüm bulanıklaşmaya başlamaz."

"Ama daha önce de içmiştin; kokusunu aldım."

"Nane şekeri demek ki işe yaramıyor," dedi Rebus.

"İşine mani olmaya ne zaman başlayacak?"

Gözleri alevlendi. "Ya senin, Siobhan?"

"Sadece merak ettim," dedi, soru yüzünden özür dilemeye niyetli değildi.

Omuz silkti. "İstersem yarın bırakırım."

"Ama bırakmazsın."

"Evet, bırakmam. Sigarayı, küfretmeyi ya da bulmacada hile yapmayı da bırakmam."

"Bulmacada hile mi yapıyorsun?"

"Herkes yapmıyor mu?" Çiftlerden birinin gitmek için kalkışını izledi. Restorandan el ele çıktılar. "Tuhaf," dedi.

"Ne?"

"Lorna Grieve'in kocası da Rosslyn'le ilgiliydi."

Siobhan homurdandı. "Konuyu değiştirmekten bahsetmişken..."

"Köyde bir ev almışlar," dedi Rebus. "Ne kadar ciddi olduğunu buradan anla."

"Yani?"

"Bay Sithing'i tanıyor olabilir. Hatta şövalyelerin mensubu bile olabilir."

"Yani?"

"Demek bozuk plak taklidi yapmakta kararlısın." Sonunda pes eden Siobhan özür diledikten sonra şarabından bir yudum daha aldı. "Rosslyn ilgisi senin Süperberduş'u benim davama bağlar. Üstelik Süperberduş'un Queensberry House'la ilgilenmiş olması da mümkün."

"Üç davayı birleştirecek misin?"

"Sadece diyorum ki arada..."

"Bağlantı var. Biliyorum. Eski altı derecelik ayrım."

"Eski ne?"

Siobhan ona baktı. "Belki de senin döneminden sonraya aittir. Gezegendeki herkesin altı kişiyle bağlantılı olmasıyla ilgili bir şey." Durdu. "Bence de doğru."

İkinci kadehi gelince ilk kadehi bitirdi.

"Sonuç olarak Sithing'le konuşmaya değer."

Kadın yüzünü buruşturdu. "Ondan hoşlanmadım."

"İstersen seninle gelirim."

"Davamı çalmaya çalışıyorsun." Gülerek şaka yaptığını göstermeye çalışsa da içten içe kendisi de emin değildi.

Yemekten sonra Rebus, Swany'ye gitmek ister mi diye sorsa da Siobhan başını iki yana salladı.

"Sana da sebep olmak istemem," dedi.

"O zaman seni evine bırakayım." Saab'ına doğru yürüyen Rebus barın parlak ışıklarına elveda dedi. Karla karışık yağmur yağıyordu. Arabaya bindiler ve motoru çalıştırıp ısıtıcıyı açtı.

"Bugün havaya dikkat ettin mi?" diye sordu Siobhan.

"Ne olmuş?"

"Soğuk, yağmurlu, rüzgârlı ve güneşliydi – hepsi bir arada. Dört mevsimi bir günde yaşadık."

"Edinburgh'da paranın karşılığını almadığını söyleyemezsin. Dur bir dakika." Torpido gözüne uzanırken kendisine dokunacağını zanneden Siobhan'ın gerildiğini fark etti. Gülümseyip aradığı kaseti buldu.

"Sana küçük bir hediye," deyip kaseti teybe taktı. Kadın irkilmişti; adamın ona sarkacağını zannetmişti. Tanrım, Sammy'yle arasında fazla yaş farkı yoktu.

"O ne?" diye sordu. Kadının kızardığı hissetse de loş arabanın içinde anlamak zordu. Ona kasetin kapağını verdi. Kadın isminin *Crime of the Century* olduğunu gördü.

"Supertramp'in en iyi dönemi," dedi.

"Tüm bu eski müzikleri seviyorsun, değil mi?"

"Bir de benim için yaptığın Blue Nile kaseti. Pek çok açıdan dinozor olsam da rock konusunda açık fikirliyimdir."

New Town'a doğru gittiler. Rebus bölünen şehri düşündü. Güneyde Old Town, kuzeyde New Town. Ayrıca doğu (Hibs FC) ve batı (Hearts) arasında da bölünmüştü. Geçmişiyle olduğu kadar bugünüyle de tanımlanan bir şehirdi ve artık parlamentonun gelişiyle geleceğe de bakmaya başlamıştı.

"*Crime of the Century*," diye tekrarladı Siobhan. "Sence hangisi – senin ölü parlamento üyesi mi yoksa gizemli intihar mı?"

"Şöminedeki cesedi unutma. Senin ev neredeydi?"

"Hemen Broughton Caddesinin dışında."

Giderlerken evleri ve yayaları izlediler, trafik ışıklarında diğer araçların onlarla aynı hizaya geldiğinin farkındaydılar. Polis içgüdüleri; her daim tetikte. Çoğu insan hayatına devam ederken bir dedektifin hayatı genelde diğerlerininkini yaşamaktan ibaretti. Şehir sakindi. Sarhoşların çıkması için henüz erkendi ve soğuk yüzünden herkes evine kapanmıştı.

"Yılın bu vakti evsizlerin halini düşün," dedi Siobhan.

"Noel öncesi hücrelere bir bak. Yün takımlar mümkün olduğu kadarını içeri alır."

Kadın ona baktı. "Bunu bilmiyordum."

"Noel'de hiç çalışmadığındandır."

"Onları tutukluyorlar mı?"

Rebus başını iki yana salladı. "Onlar istiyor. Böylece yeni yılda sıcak yemek yemiş oluyorlar. Sonra tekrar serbest bırakıyoruz."

Kadın kafasını koltuğa yasladı. "Tanrım, Noel."

"Hayırdır?"

"Ailem hep evde olmamı ister."

"Çalıştığını söyle."

"Bu yalancılık olur. Bu arada sen ne yapacaksın?"

"Noel'de mi?" Biraz düşündü. "St. Leonard'da çalışmamı isterlerse muhtemelen yaparım. Noel Günü karakol eğlenceli olur."

Kadın ona bakıp yolu tarif etmek haricinde konuşmadı. Evinin dışında park yeri yoktu. Rebus parlak bir 4x4'ün yanına park etti.

"Bu senin mi yoksa?"

"Keşke."

Evlere baktı. "Güzel yermiş."

"Kahve ister misin?"

Düşününce kadının nasıl irkildiğini hatırladı: Bu Siobhan'ın onun ya da kendisinin hakkında ne düşündüğünü mü gösteriyordu? "Neden olmasın?" dedi sonunda.

"Geride bir park yeri var."

Rebus elli metre geri gidip kaldırıma park etti. Dairesi iki kat yukarıdaydı. Dağınık değildi; her şey yerli yerindeydi. Böyle olmasını beklemişti ve beklediği gibi çıktığından da memnundu. Duvarda çerçeveli resimler, sanat sergilerinin reklamları. CD dolabı ve orta karar bir müzik seti. Birkaç raf videokaset: çoğu komedi, Steve Martin, Billy Crystal. Kitaplar: Kerouac, Kesey, Camus. Bir sürü hukuk metni. İşlevsel görünümlü bir kanepeye ek olarak iki birbirinden farklı koltuk vardı. Camdan buranın aynısı olan apartmana baktı, perdeler kapalı, camlar karanlıktı. Siobhan perdelerini açık tutmayı mı seviyor diye düşündü.

Kadın doğruca mutfağa gidip su ısıtıcısını açtı. Oturma odasındaki turu bitince kadının yanına gitti. Kapıları açık iki yatak odasının yanından geçti. Bardak ve kaşık sesleri. Mutfağa girdiğinde kadın buzdolabını açıyordu.

"Sithing hakkında konuşmamız gerek," dedi Rebus. "Onu nasıl en iyi şekilde kullanabileceğimize karar verelim." Siobhan küfretti. "Ne oldu?"

"Süt bitmiş," dedi. "Dolapta bir tane vardır zannediyordum."

"Sütsüz içerim."

Kadın tezgâha döndü. "Tamam." Kavanozu açıp baktı. "Kahve de bitmiş."

Rebus güldü. "Buna diyecek bir şeyim yok."

"Bu hafta markete gidemedim."

"Merak etme. Broughton Caddesinde bir tane var. Şansımız yaver giderse hem kahve hem de süt buluruz."

"Dur, para vereyim." Kadın çantasını araştırdı.

"Benden olsun," deyip kapıya yöneldi.

Gittiğinde Siobhan kafasını dolaba yasladı. Kahveyi dolabın arkasına saklamıştı. Sadece bir iki dakikaya ihtiyacı vardı. Evine nadiren birilerini getirirdi ve Rebus'un da ilk gelişiydi. Tek istediği kendine ayıracağı birkaç dakikaydı. Arabada ona doğru uzandığında... Bu konuda ne düşünecekti? Kendisine sarkacağını zannetmişti; adam daha önce hiç böyle bir şey yapmadığı halde neden irkilmişti? Birlikte çalıştığı erkeklerin çoğu üstü kapalı şeyler söyleyip bir şeyler ima ederdi – onun ne tepki vereceğini görmek isterlerdi. Ama John Rebus hiç yapmamıştı. Adamın arızalı olduğunu biliyordu, ama yine de tutarlı bir hayatı vardı. Her durumda güvenebileceği türde birisiydi.

Kaybetmek istemeyeceği birisiydi.

Mutfağın ışığını kapatıp oturma odasına gitti ve pencereden dışarı baktı. Sonra da dönüp ortalığı toparlamaya başladı.

Dışarı çıkmaktan memnun olan Rebus ceketini iliklekledi. Siobhan'ın onun evinde olmasından tedirgin olduğu barizdi. O da benzer şekilde kendini rahatsız hissetmişti. Polisken işle özel yaşamı ayrı tutmak çok zordu: Birlikte içer, başkalarının anlamayacağı şeyler anlatırdınız. Aralarındaki bağ diğerlerininkinden daha güçlü olurdu.

Ama bu gece farklı hissetmişti. Nihayetinde o da ziyaretçi sevmezdi; Siobhan ya da başka birini evine davet etmiş değildi. Belki de kadın fark ettiğinden daha fazla ona benziyordu. Belki de onu tedirgin eden buydu.

Geri dönmeyi düşünmüyordu. Eve git, telefon açıp özür dile. Arabaya binse de motoru çalıştırmadı: Anahtarları kontakta bıraktı. Onun yerine bir sigara yaktı. Belki de süt ve kahveyi alıp kapının önüne bıraktıktan sonra giderdi. Güzel bir hareket olurdu. Ama binanın ana kapısı kilitliydi. İçeri girmek için zilini çalması gerekirdi. Aldıklarını kaldırıma bıraksa...

Uzatma ve evine dön.

Ani bir ses duydu ve Siobhan'ın evinin karşısındaki apartmandan çıkan birini gördü. Hızlıca yürüyen adam ilk sola dönüp durdu. Duvara işerken sidiğin buharı göğe yükseldi. Rebus karanlıkta oturup izledi. Adam giderken birden tuvaleti mi gelmişti? Yoksa tuvaleti mi tıkalıydı? Adam fermuarını kapatıp geldiği gibi geri döndü. Sokak lambasının altından geçerken Rebus bir anlığına adamın yüzünü gördü. Apartmana giren adam gözden kayboldu.

Rebus sigarasını içmeye devam ederken alnının ortasında dikey bir çizgi belirdi.

Sigarasını küllükte söndürüp anahtarlarını kontaktan aldı. Kapısını usulca açıp kapatarak kilitlemeden bıraktı. Işıktan uzak durarak sessizce caddeden karşıya geçti. Bir taksi hızla geçti. Rebus apartmanın önündeki tırabzanları tuttu. Ana kapıya vardı. Siobhan'ın apartmanından farklı olarak bu kapı kilitli değildi. Bina pek bakımlı olmayıp merdivenler de bo-

yasızdı. Kedi sidiği kokuyordu. Rebus kapıyı yavaşça kaparken geçen diğer bir taksi de sesini maskeledi. Merdivenin dibine gidip dinledi. Bir yerlerden gelen televizyon ya da radyo sesini duyabiliyordu. Taş basamaklara baktığında onları sessizce çıkamayacağını anladı. Ayakkabısının çıkardığı zımparayı andıran ses dört katlı binada yankılanırdı. Ayakkabılarını mı çıkaracaktı? Hayatta olmaz. Üstelik sürpriz unsurunun şart olduğundan da şüpheliydi.

Merdivenleri çıkmaya başladı.

İlk kata vardı. İkinciye yöneldi.

O anda aşağıya inen ayak seslerini duydu. Paltosunun yakalarını yukarı kaldırmış bir adamdı, yüzü hariç hiçbir yeri görünmüyordu. Rebus'un yanından geçmeye yeltenirken homurdansa da göz teması kurmadı.

"Merhaba, Derek."

Derek Linford farkına varamadan iki adım daha gitti. Durup döndü.

"Sen Dean Village'da oturmuyor muydun?" diye sordu Rebus.

"Bir arkadaşımı görmeye geldim."

"Öyle mi? Kim peki?"

"Christie. Üst katta." Çok acele söylemişti.

"İlk ismi ne?" diye sordu Rebus, keyifsizce sırıtarak.

"Ne istiyorsun?" Rebus'un kendisinden yukarıda olmasından rahatsız olduğundan bir basamak yukarı çıktı. "Burada ne işin var?"

"Christie'nin tuvaleti tıkalı mı?"

Linford o zaman anladı. Diyecek bir şey bulmaya çalıştı.

"Zahmet etme," dedi Rebus. "İkimiz de burada döneni biliyoruz. Sen bir röntgencisin."

"Hayır."

Rebus gülümsedi. "Bir dahaki sefere biraz daha inandırıcı söyle."

"Peki, sana ne demeli?" diye hırladı. "Şipşak mıydı? Fazla uzun sürmediğini fark ettim."

"Eğer bir halt görebilecek olsaydın arabama bindiğimi de görürdün." Rebus başını iki yana salladı. "Bunu ne zamandır yapıyorsun? Komşuların sonunda fark edeceğini hiç düşünmedin mi? Yabancı biri olmadık saatlerde merdivenlerden inip çıkıyor..."

Rebus, Linford'la göz göze gelmek için bir basamak aşağı indi.

"Hemen çek git," dedi usulca. "ve sakın geri gelme. Eğer bir daha gelirsen ilk iş olarak Siobhan'a söylerim. Sonra da Fettes'teki amirine. Orada zeki çocukları sevseler de sapıklara bayıldıklarını hiç zannetmem."

"Senin sözüne karşı benimki olur."

Rebus omuz silkti. "Benim kaybedecek bir şeyim yok. Ama sana gelince..." Sonunu getirmedi. "Bir şey daha var: Artık benim davam ve senin de yolumdan çekilmeni istiyorum; anladın mı?"

"Amirler kabul etmez," dedi Linford. "Ben olmazsam davayı senden alırlar."

"Acaba?"

"Hiç şüphen olmasın." Derek dönüp merdivenlerden inmeye başladı. Rebus gidişini izledikten sonra diğer kata çıktı. Camdan Siobhan'ın oturma ve yatak odası görülüyordu. Perdeleri hâlâ açıktı. Kanepeye oturup çenesini ellerine dayamış, boşluğa bakıyor-

du. Çok sefil görünüyordu ve çaresinin kahve olacağından da şüpheliydi.

Eve giderken onu cebinden aradı. Kadının sesi çok üzgünmüş gibi çıkmıyordu. Rebus dairesine dönüp Bunnahabhain'den tek kadehle sandalyeye yığıldı. Şişesinde "Westering Home" yazıyordu ve şarkıdan alıntı yapılmıştı: *Gözlerde ışık ve sıkıntılara elveda.* Evet, içkinin bunu yapabildiğini bilirdi. Ama geçici bir rahatlamaydı. Ayağa kalkıp içkisine su katarak müzik açtı: Siobhan'ın Blue Nile kaseti. Telesekreterinde mesajlar vardı.

Ellen Wylie: Gelişme raporu ve ona Bryce Callan hakkında bilgi edineceğini söylediğini hatırlatıyordu.

Cammo Grieve: Görüşmek istiyordu, yeri ve zamanı teklif etmişti. "Eğer müsaitse aramana gerek yok. Orada ol yeter."

Bryce Callan çoktan gitmişti. Rebus saatine baktı. Konuşabileceği birini biliyordu. İşe yarayacağından şüpheli olsa da Wylie ve Hood'a teklifi yapan kendisiydi. Astlara yüklenmekle bir yere varamazdı.

Derek Linford'a yaptıklarını hatırlayınca düşüncelere gark oldu.

Blue Nile'dan on dakika daha –"Walk Across the Rooftops," "Tinseltown in the Rain"– ve yola çıkmasının vaktinin geldiğine hükmetti. Arabasına binip Gorgie'ye doğru yola çıktı.

Gorgie, Big Ger Cafferty'nin operasyon merkeziydi. Cafferty, Rebus onu hapse tıkana kadar Edinburgh'daki en büyük oyuncuydu. Ama Cafferty'nin im-

paratorluğu hâlâ ayakta olup belki eskisinden bile büyüktü ve Weasel adındaki birinin idaresindeydi. Rebus, Weasel'ın işleri Gorgie'deki bir taksi durağından idare ettiğini biliyordu. Durak kısa süre önce yakılsa da yeniden yapılmıştı. Küçük bir ofis ve arkasında büyük bir tesis bulunuyordu. Ama Weasel işlerini çok az kişinin bildiği üst katta hallederdi. Rebus oraya vardığında saat ona geliyordu. Park edip kapıyı kilitlemedi; burası şehrin belki de en güvenli bölgesiydi.

Ofiste bir tezgâh, arkasında sandalye ve telefon ve önünde bir sıra vardı. Taksi bekleyen kişiler sıraya otururdu. Tezgâhtaki adam içeri giren Rebus'u süzdü. Telefondaydı ve sabahki kayıtları alıyordu: havaalanı yolcuları. Rebus sıraya oturup önündeki akşam gazetesini aldı. Etraf sahte ahşap kaplama, zeminse muşambaydı. Adam telefonu kapattı.

"Yardım edebilir miyim?" dedi.

Siyah saçları öyle kötü kesilmişti ki oturmamış bir peruğa benziyordu ve burnu da sürekli kırılmaktan tümüyle dağılmış gibiydi. Gözleri kısık, badem şekilliydi ve az sayıdaki dişleri çarpıktı.

Rebus etrafına baktı. "Sigorta parasıyla bundan daha iyisini yaparsınız zannetmiştim."

"Ne?"

"Tommy Telford'ın burayı yakmadan önceki halinden daha iyi değil."

Adamın gözleri daha da kısıldı. "Ne istiyorsun?"

"Weasel'la görüşmek istiyorum."

"Kim?"

"Bak, üst katta değilse söyle yeter. Ama yalan söylemeye kalkma, çünkü anlarsam hiç memnun ol-

mam." Rozetini çıkardı, sonra da ayağa kalkıp rozeti kameraya tuttu. Duvardaki hoparlörden ses geldi.

"Henry, Bay Rebus'u yukarı gönder."

Merdivenin başında iki kapı olsa da sadece biri açıktı. Kapıdan küçük ve düzenli bir ofise geçiliyordu. Faks ve fotokopi makinesi, üzerinde bir ekran ve diz üstü bilgisayar olan bir masa ve ikinci masada da Weasel. Big Ger dönene kadar Edinburgh'un bu kesiminin idaresi elinde olsa da hâlâ çok önemsiz biri gibi görünüyordu. Seyrekleşen saçlarını çıkık alnından geriye taramıştı; çenesi kemikliydi; ağzı dar olduğundan suratı sivri görünüyordu.

"Otur," dedi Weasel.

"Ayakta durmayı tercih ederim," dedi Rebus. Kapıyı kapatmaya kalkıştı.

"Açık kalsın."

Rebus elini kapının kolundan çekti, bir an düşündü –oda tıklım tıkıştı ve kokuyordu– sonra da koridordan diğer kapıya gitti. Kapıyı üç kez çaldı. "Çocuklar, iyi misiniz?" Kapıyı açtı. Weasel'ın üç adamı orada bekliyordu. "Uzun sürmez," deyip kapıyı kapattı. Sonra da Weasel'ın kapısını kapatınca ikisi baş başa kaldı.

Sonunda oturdu. Duvarın dibinde içinde viski şişeleri bulunan çantalar olduğunu fark etti.

"Partinizi böldüğüm için kusura bakmayın," dedi.

"Rebus, senin için ne yapabilirim?" Weasel ayağa fırlamaya hazırlanırmış gibi, ellerini sandalyenin kollarına koydu.

"Yetmiş sonlarında burada mıydın? Amirinin burada olduğunu biliyorum. Ama o zaman önemli biri değildi; ufak tefek bahis işleri yapardı. O tarihte de onunla birlikte miydin?"

"Neden sordun?"

"Az önce söyledim ya. O tarihte işleri Bryce Callan idare ediyordu. Sakın Bryce'ı tanımadığını söyleme."

"İsmini biliyorum."

"Cafferty bir süre onun adamıydı." Rebus başını yana yatırdı. "O dönemden bir şey hatırlıyor musun? Sana soruyorum, çünkü gidip patronuna sorma zahmetine girmek istemiyorum."

"Bana sorduğun ne peki?" Ellerini sandalyenin kollarından aldı. Rahatlamıştı, Rebus'un mevcut meselelerle değil de mazi olmuş şeylerle ilgilendiğinin farkındaydı. Ama Rebus tek bir yanlış hareket yaparsa Weasel'ın adamlarını çağıracağını ve akabinde gözlerini acil serviste açacağını biliyordu.

"Bryce Callan hakkında bilgi istiyorum. Dean Coghill adındaki bir müteahhitle sorunu var mıydı?"

"Dean Coghill mi?" Weasel'ın kaşları çatıldı. "Hiç duymadım."

"Emin misin?"

Weasel başını salladı.

"Callan'ın onun canını sıktığını duydum."

"Bu yirmi yıl önce mi olmuş?" Weasel, Rebus'un başını sallamasını bekledi. "O zaman benimle ne ilgisi var? Neden sana bir şey söyleyeyim?"

"Beni sevdiğin için olabilir mi?"

Weasel homurdandı. Ardından birden yüz ifadesi değişti. Rebus dönüp ekrana baksa da Weasel'ın görmüş olduğu şeyi kaçırdı. Birisi merdivenlerden ağır ağır çıkıyordu. Kapı açıldı. Weasel ayağa kalkıp öne yürüdü. Rebus da ayağa kalktı.

"Bostan Korkuluğu!" Sesi gümbür gümbürdü. Big Ger Cafferty kapıda dikiliyordu. Üzerinde mavi

ipek bir takım ve yaka düğmeleri açık, beyaz bir gömlek vardı. "Kambersiz düğün olmazmış."

Rebus öylece kalakaldı, hayatı boyunca bu şekilde şaşırdığı çok nadirdi. Cafferty'nin girmesiyle oda birden onlara yetmez oldu. Bir yırtıcı gibi yürüyerek Rebus'un yanından geçti. Derisi bir beyaz gergedanınki kadar soluk ve kırışıktı ve saçları beyazdı. Sırtı Rebus'a dönük eğilirken mermi şeklindeki kafası gömleğinin yakası içinde kaybolmuş gibi göründü. Doğrulduğunda elinde viski şişesi vardı.

"Gel," dedi Rebus'a. "Seninle biraz dolaşalım." Sonra da Rebus'u kolundan tutup kapıya götürdü.

Hâlâ şokta olan Rebus ona söylenileni yaptı.

Bostan Korkuluğu: Cafferty ona bu ismi vermişti.

Araba siyah 7-Serisi BMW. Önde sürücüye ek olarak iriyarı bir adam ve arkada Rebus'la Cafferty.

"Nereye gidiyoruz?"

"Sakin ol, Bostan Korkuluğu." Cafferty şişeden bir yudum aldıktan sonra şişeyi ona uzatıp derin bir nefes çekti. Camlar hafif açıktı ve soğuk hava Rebus'un yüzüne çarpıyordu. "Biraz gizli bir gezi, o kadar." Cafferty camdan dışarı baktı. "Bir süredir yoktum ve şehrin değiştiğini duydum. Morrison Caddesi ve Western Approach Yolu. Sonra da belki Holyrood ve Leith," dedi sürücüye. Yolcusuna döndü. "Yeniden Doğuş: Kulağıma müzik gibi geliyor."

"Yeni müzeyi unutma."

Cafferty ona baktı. "Neden?" Şişeyi almak için elini uzattı. Rebus bir yudum aldıktan sonra şişeyi verdi.

"İçimden bir ses meşru yollarla tahliye edildiğini söylüyor," dedi Rebus sonunda.

Cafferty göz kırptı.

"Nasıl becerdin?"

"Bostan Korkuluğu, dürüst olmam gerekirse, bence devlet gösteriyi benim yönetmemden hoşlanmadı. Çünkü bu devletin işi olmasına rağmen devlet memurları Big Ger'e devlete duyduğundan daha çok saygı duyuyor." Güldü. "Devlet burada daha az sorun çıkaracağıma karar verdi."

Rebus ona baktı. "Hiç zannetmem," dedi.

"Belki de haklısın. Belki de iyi hal ve iflah olmaz kanser teşhisi sayesinde yırttım." Rebus'a baktı. "Hâlâ bana inanmıyor musun?"

"İnanmak istiyorum."

Cafferty tekrar güldü. "Senin sevginden hiç şüphe etmedim." Önündeki dergi cebine vurdu. "Büyük kahverengi zarf," dedi. "Röntgenlerim."

Rebus röntgenleri alıp teker teker cama tuttu.

"Aradığın yerler kara olanlar."

Oysaki o Cafferty'nin ismi var mı diye bakıyordu. Her röntgenin alt köşesinde isminin olduğunu gördü. Morris Gerald Cafferty. Rebus röntgenleri zarfa geri koydu, yeterince gerçekçi görünüyorlardı; Glasgow Hastanesi radyoloji bölümü. Zarfı Cafferty'ye verdi.

"Özür dilerim," dedi.

Cafferty gülümsedikten sonra sürücünün omzuna vurdu. "Rab, bu her zaman duyabileceğin bir şey değil. Bostan Korkuluğu'ndan bir özür!"

Rab yarım döndü. Kıvırcık sarı saçları ve uzun favorileri vardı.

"Rab bu hafta benden önce çıktı," dedi Cafferty. "En iyiler içerideydi." Tekrar Rab'ın omzunu tuttu. "Bar-L'de yatarken bir bakmışsın ki Beamer'dasın. Sana göz kulak olacağımı söylememiş miydim?" Cafferty, Rebus'a göz kırptı. "Bir süre Rab'a göz kulak oldum." Arkasına yaslanıp viskiden bir yudum daha aldı. "Bostan Korkuluğu, şehrin değiştiği kesin." Gözlerini dışarıya dikti. "Çok şey değişmiş."

"Peki, sen değişmedin mi?"

"Hapsin insanı değiştirdiğini mutlaka duymuşsundur. Beni de kanser etti." Homurdandı.

"Ne kadar ömrün kalmış?"

"Umarım ağlamaya başlamazsın." Şişeyi ona verdikten sonra röntgenleri geri koydu. "Tüm bunları unutacağız. Dışarıda olmak güzel ve nasıl çıktığım da umurumda değil. Dışarıdayım, o kadar." Tekrar camdan bakmaya başladı. "Her yerde inşaatların başladığını duydum."

"Kendin gör."

"Niyetim o zaten." Durdu. "Bilmem farkında mısın, ama ikimizin burada içip eski günleri yâd etmesi çok güzel... Ama ofisimde ne halt ediyordun?"

"Weasel'a Bryce Callan'ı soruyordum."

"Kabirden çıkma bir isim."

"Pek sayılmaz. Kendisi İspanya'da, değil mi?"

"Öyle mi?"

"Galiba yanlış duydum. Senin ona hâlâ yüzde gönderdiğini zannediyordum."

"Bunu neden yapayım ki? Onun ailesi yok mu? Ona onlar baksın." Cafferty, Bryce Callan'ın sadece isminin zikredilmesi bile onu rahatsız etmiş gibi, oturduğu yerde kımıldandı.

"Keyfini kaçırmak istemem," dedi Rebus.

"Güzel."

"O yüzden bilmek istediğimi söylersen konuyu uzatmayız."

"Tanrım, sen böyle gıcık biri miydin?"

"Sen yokken kursuna gittim."

"Öğretmenine ikramiye vermek lazım. Neyse öğrenmek istediğini söyle de ikimiz de kurtulalım."

"Dean Coghill adında bir müteahhit."

Cafferty başını salladı. "Tanırdım."

"Queensberry House'un şöminesinde bir ceset bulundu."

"Eski hastane mi?"

"Orayı parlamentonun parçası yapacaklar." Rebus, Cafferty'yi dikkatle izliyordu. Vücudu yorgun olsa da şoku henüz atlatamayan zihni kıpır kıpırdı. "Ceset yirmi küsur yıldır oradaymış. 78 ve 79 yıllarında orada tadilat olduğunu öğrendik."

"Coghill'in şirketi de işin içinde miydi?" Cafferty başını salladı. "Neyin peşinde olduğunu anladım. İyi de bunların Bryce Callan'la ne alakası var?"

"Callan ve Coghill'in aralarının kötü olduğunu duydum."

"Öyle olsa Coghill'in pek şansı olmazdı. Neden Coghill'e sormuyorsun?"

"Öldü." Cafferty etrafına baktı. "Merak etme, eceliyle öldü," dedi Rebus.

"Bostan Korkuluğu, insanlar gelir ve gider. Sense sürekli cesetleri kazıp çıkarmanın peşindesin. Bir ayağın geçmişte, diğeri mezarda."

"Sana bir konuda teminat verebilirim, Cafferty."

"Neymiş?"

"Seni gömdüklerinde çıkarmayacağım. Huzur içinde çürüyebilirsin."

Rab başını yavaşça çevirip ruhsuz gözlerini Rebus'a dikti.

"Bostan Korkuluğu, şimdi onu kızdırdın." Cafferty adamının omzuna vurdu. "Ayrıca benim de üstüme almam gerekir." Gözlerini Rebus'a dikti. "Belki başka zaman." Öne eğildi. "Kenara çek!" dedi. Sürücü hemen durdu.

Rebus'a söylenmesi gerekmiyordu. Kapıyı açıp indiğinde West Port'ta olduğunu anladı. Araba hemen hızlanıp uzaklaştı. Grassmarket'a, oradan da Holyrood'a gidecekti. Cafferty, Holyrood'u, değişen şehrin merkezini görmek istemişti. Rebus gözlerini ovaladı. Cafferty tekrar hayatının parçası olmuştu. Kendisine tesadüflere inanmadığını hatırlattı. Bir sigara yakıp Lauriston Place'e doğru yürüdü. Meadows'tan geçerse on beş dakikaya evde olurdu.

Ama arabası Gorgie'deydi. Neyse yarına kadar orada kalabilirdi; onu çalmak isteyecek kişiye iyi şanslar diye düşündü.

Ama Arden Caddesine vardığında arabasının onu beklediğini gördü, çifte park edilmişti ve diğer aracın sahibi arabasını çekmesi için üzerine bir not koymuştu. Rebus kapıyı yokladı. Kilitli değildi. Anahtar yoktu: Paltosunun cebindeydiler.

Cafferty'nin adamlarının marifetiydi.

Sadece yapabileceklerini göstermek için yapmışlardı.

Eve çıkıp kendine bir malt doldurup yatağın kenarına oturdu. Telefonuna baktığında mesaj olmadığını gördü. Lorna temasa geçmeye çalışmamıştı.

Hüsranla karışık bir rahatlama hissetti. Yatak örtüsüne baktı. Belli bir düzende olmayan bölük pörçük şeyler hatırladı. Şimdi de baş düşmanı dönmüştü ve şehri geri almaya hazırdı. Rebus kapıya gidip zinciri taktı. Koridora varmıştı ki durdu.

"Ne yapıyorsun?"

Geri gidip zinciri çıkardı. Cafferty'nin sessizce hareket etmek gibi bir niyeti yoktu. Görülecek hesaplar vardı. O hesaplardan birinin de kendisiyle olduğunu biliyordu ve onun için sorun değildi.

Cafferty geldiğinde Rebus bekliyor olacaktı...

21

"Kapı açık olsa daha kolay olur," dedi Ellen Wylie. Böylece daha fazla hareket alanı ve ışık olacağını kastediyordu.

"Soğuktan donarız," dedi Grant Hood. "Şu anda bile parmaklarımı hissetmiyorum."

Coghill ailesinin evinin garajındaydılar. Gri bir kış sabahının rüzgârı kapının metalini titretiyordu. Tavandaki ışık zayıftı ve doğal ışık sadece küçük buzlu bir camdan geliyordu. Wylie ararken küçük el lambasını dişleriyle tutuyordu. Hood beraberinde, tamircilerin kullandığı türden, küçük bir kablolu lamba getirmişti. Ama ışığı çok fazlaydı ve kullanımı kolay değildi. Bir rafın üzerine koydukları ışık içerinin gölgeyle dolması için elinden geleni yapıyordu.

Wylie hazırlıklı gelmişti: el lambasına ek olarak termosta sıcak çorba ve çay. Botlarının altına iki kat çorap giymişti. Çenesini de atkısının içine gömmüştü. Yeşil paltosunun başlığını kafasına örtmüştü. Kulakları ve dizleri üşümüştü. Tek çubuklu elektrik ocağı ancak kendisini ısıtıyordu.

"Kapı açık olsa işimiz çok daha çabuk biter," dedi Wylie.

"Rüzgârı duymuyor musun? Her şey uçup gider."

Bayan Coghill onlara kahve ve bisküvi getirmişti. Onların haline acıyor gibi görünüyordu. Sadece tuvalete gitmek için ara veriyorlardı. Merkezi ısıtmalı eve girdiklerinde ayakları bir daha geri gitmek istemiyordu. Grant, Ellen'ın son gidişinde çok geç dönmesinden şikâyet etmişti. O da tersleyip süreyle hareket ettiklerinden haberi olmadığını söylemişti.

Sonra da garaj kapısı hakkındaki tartışma başlamıştı.

"Bir şey var mı?" diye sordu Hood, yirminci kez.

"İlk senin haberin olur," dedi Wylie, sıktığı dişleri arasından. Sorusunu duymazdan gelmek fayda vermiyordu, çünkü sormaya devam edecekti.

"Bu şeyler çok yeni," diye sızlandı Hood ve kâğıt yığınını çay sandıklarından birinin üzerine attı. Dengesi bozulan yığın yere saçıldı.

"Düzgün araştırma diye buna denir," diye mırıldandı Wylie. Bitirdikleri şeyleri dışarı çıkarabilseler hem yerleri olur hem de neye baktıklarını bilirlerdi, ama rüzgâr müsaade etmiyordu.

"Uzman değilim," dedi Wylie sonunda, durup termostan çay alırken, "ama Coghill'in işi bana epey düzensiz göründü."

"KDV iadeleri yüzünden başı belaya girmiş," dedi Hood.

"Bir de işe aldığı tüm o işçiler var."

"İşimizi kolaylaştırmıyor," dedi Hood, sonra gelip teşekkür ederek çayını aldı. Kapı çalındı ve birisi içeri girdi.

"İçinde hiç kaldı mı?" diye sordu Rebus, başıyla termosu işaret edip.

"Yarın bardak," dedi Wylie. Rebus kahve bardaklarına bakıp en temiz olanı aldı ve doldurması için uzattı.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

Hood kapıyı işaret etti. "Soğuk haricinde mi diyorsunuz?"

"Soğuk sağlıklıdır," dedi Rebus. "Size iyi gelir." Hemen ısıtıcıya gitti.

"Yavaş ilerliyor," dedi Wylie. "Coghill'in tek sorunu tek kişilik bir ekip olması. Bütün işi tek başına çekip çevirmeye kalkmış."

"Keşke iyi bir personel müdürü alsaymış..."

Wylie cümleyi tamamladı: "Aradığımızı çoktan bulmuş olurduk."

"Belki bazılarını atmıştır," dedi Rebus. "Ne kadar geri gittiniz?"

"Efendim, hiçbir şeyi atmamış, asıl sorun da bu zaten. Tüm belgeleri saklamış." Bir mektubu ona doğru salladı. Coghill İnşaat'a yazılmıştı. Mektubu ondan aldı. Joppa'daki bir adresteki bir garajın tahmini inşaat maliyeti. Maliyet kuruşu kuruşuna yazılmıştı ve Temmuz 1969 tarihliydi.

"Otuz yıl içerisinde tek bir yılı arıyoruz," dedi Wylie. Çayı bitirip termosu kapattı. "Samanlıkta iğne aramak gibi."

Rebus da çayını bitirdi. "Neyse, ben sizi daha fazla tutmayayım..." Saatine baktı.

"Eğer müsaitseniz yardımınıza müteşekkir oluruz, efendim."

Rebus'un baktığı Wylie gülümsüyordu. "Randevum var," dedi Rebus. "Sadece bir uğrayayım demiştim."

"Efendim, eksik olmayın," dediğinde Hood ses tonunda bir şey fark etti. İşlerine dönerken Rebus'un gidişini izlediler.

Wylie arabanın çalıştığını duyduğunda elindeki kâğıtları yere attı. "Buna inanabiliyor musun? Geldi ve çay içip gitti. Bir şey bulursak da karakola gidip caka satan o olacak."

Hood kapıya bakıyordu. "Emin misin?"

Kadın ona baktı. "Neden?"

Omuz silkti. "Pek onun tarzı değil."

"Peki, neden geldi?"

Hood kapıya bakmaya devam etti. "Çünkü karışmadan edemiyor."

"Bize güvenmiyor demenin diğer bir yolu."

Hood başını iki yana salladı. Diğer bir kutuyu aldı. "Yetmiş bir," dedi. "Doğduğum yıl."

"Umarım buluşmak için seçtiğim yerden rahatsız olmadın," dedi Cammo Grieve ve az önce inmiş ya da yukarı çıkan iskelenin üzerinde yoluna devam etti.

"Sorun değil," dedi Rebus.

"Buraya gelebilmek için bir bahanem olsun istedim."

Mound'un tepesindeki Genel Kurul binasının içindeki geçici İskoç Parlamentosundaydılar. İşçiler çalışıyordu. Ahşap tavan kirişlerine siyah metal ışıklar takılmıştı. Alçıpan duvarlara şekil veriliyor, ahşap kalıpları onları almak için hazır bekliyordu. Eskisinin üzerine yeni bir zemin döşeniyordu. Bina amfi tiyatro şeklinde yarım daire olarak inşa ediliyordu. Masa ve sandalyeler henüz gelmemişti. Dışarıda avludaki John Knox heykeli hâlâ kutusunday-

dı – bazıları güvenli olması için, bazıları da yapılan tadilattan ne kadar nefret ettiği belli olmasın diye böyle tutulduğunu söylüyordu.

"Glasgow'da parlamentoyu bekleyen hazır bir bina olduğunu duydum," dedi Grieve. Gülümsedi. "Sanki Edinburgh böyle bir şeye izin verirmiş gibi. Yine de..." Etrafına baktı. "Kalıcı mekânı beklememeleri çok yazık."

"Demek ki o kadar uzun bekleyemiyoruz," dedi Rebus.

"Dewar'ın tedirginliği yüzünden. Sırf milli simge olmasından endişe ettiği için Calton Hill'i ne hale getirdiğine bak. Adam salağın teki."

"Ben Leith'i tercih ederim," dedi Rebus.

Grieve'in ilgisini çekmişti. "Neden?"

"Şehrin trafiği şu anda bile rezalet zaten," dedi Rebus. "Ayrıca fahişeleri Holyrood'a kadar gitme zahmetinden kurtarır."

Cammo Grieve'in kahkahası salonu doldurdu. Etraflarında marangozlar çalışmaya devam etti. Bazıları beraberinde radyo getirmişti. Biraz pop müzik ve ıslıkla eşlik eden işçiler. Birisi çekiçle parmağına vurunca feryadı duvarlarda yankılandı.

Cammo Grieve, Rebus'a baktı. "Siyasetçileri pek sevmiyorsun galiba?"

"Hayır, bence siyasetçilerin de faydası var."

Grieve tekrar güldü. "İçimden bir ses sormasam daha iyi olacağını söylüyor."

"Bay Grieve, öğrenmeye başladınız."

Yürümeye devam ettiler. PPİK turlarında öğrendiklerini hatırlayan Rebus, İngiliz kökenli milletvekiline bilgi verdi.

"Demek burası tartışma salonu olacak," dedi Grieve.

"Evet. Çoğu belediyeye ait altı bina daha var. Biri müşterek hizmetler, diğeri parlamento üyeleri ve çalışanlar için. Kalanını unuttum."

"Heyet salonları mı?"

Rebus başını salladı. "IV. George Köprüsünün iki tarafında parlamento üyelerinin ofisleri var. Onları bir tünel bağlıyor."

"Tünel mi?"

"Yoldan geçme zahmetinden kurtuluyorlar. Kaza olsun istemeyiz."

Grieve gülümsedi. Rebus hiç istemese de adama ısınmaya başlamıştı.

"Galiba medya merkezi de olacak," dedi Grieve.

Rebus başını salladı. "Lawnmarket'ta."

"Lanet medya."

"Hâlâ annenizin evinin dışında bekliyorlar mı?"

"Evet. Her gittiğimde aynı sorularla karşılaşıyorum." Rebus'a baktı: Yüzündeki neşe gidince geriye solgunluk ve yorgunluk kaldı.

"Roddy'yi kimin öldürdüğüne dair bir fikriniz yok mu hâlâ?"

"Ne diyeceğimi biliyorsunuz."

"Ah, evet, soruşturma devam ediyor. Her zamanki klişe laflar."

"Klişe olsa da doğru."

Cammo Grieve ellerini siyah Crombie tarzı paltosunun ceplerine soktu. Yaşlı ve bir şeyleri eksikmiş gibi görünüyordu; Hugh Cordover'ın hayattan kopuşuyla müşterek bir yanı varmış gibiydi. Ne kadar güzel giyinmiş olsa da derisi sarkmış, omuzları

çökmüştü. Mecburen taktığı baret onu rahatsız ediyordu ve sürekli uğraşıp yerine düzgün oturtmaya çalışıyordu. Rebus adamın hayatında da bir şeylerin yerli yerine oturmadığı hissine kapıldı.

Merdivenden galeriye çıktılar. Grieve banklardan birinin tozunu silip oturdu ve paltosunun eteklerini topladı. Aşağıdaki amfi tiyatronun ortasında iki kişi planları inceleyip parmaklarıyla farklı yönleri işaret ediyordu.

"Kötüye işaret mi?" diye sordu Grieve.

Plan tezgâhın üzerine yayılmış ve uçlarına da bardaklar konulmuştu.

"Ne kokusu alıyorsunuz?" diye sordu Rebus, milletvekilinin yanına oturup.

Grieve havayı kokladı. "Talaş."

"Birinin talaşı diğerinin odunudur. İşte kokan bu."

"Benim kötü işaretler gördüğüm yerde sen yeni başlangıçlar mı görüyorsun?" Grieve. Grieve'in tartar gibi baktığı Rebus omuz silkti. "Mesaj anlaşıldı. Bazen bazı şeylere çok kolay başka anlamlar yüklüyoruz." Etrafları elektrik kablolarıyla doluydu. Baretini çıkarıp kenara koyduktan sonra saçlarını düzeltti.

"Hazırsanız başlayabiliriz," dedi Rebus.

"Neye?"

"Bana söylemek istediğiniz bir şey var."

"Öyle mi? O fikre nereden kapıldın?"

"Beni buraya tur rehberi olarak getirdiğinizi hiç zannetmem."

"Evet, aslında bir şey var, ama ilgisi olduğundan şüpheliyim." Grieve tavandaki pencerelere baktı.

"Mektuplar alıyorum. Gerçi milletvekillerine her türden şey yazıldığından pek kafama takmazdım. Yine de Roddy'ye onlardan bahsettim. Onu nasıl bir şeye bulaştığına dair ikaz etmek istemiştim. Parlamento üyesi olarak o da aynı şeylerle uğraşmaya mecbur kalacaktı."

"Ona o tür mektuplar gelmiş miydi?"

"Söylemedi. Ama bir şey vardı... Ona söylediğimde onun bunu zaten bildiği hissine kapıldım."

"Mektuplarda ne yazıyordu?"

"Bana gelenlerde mi? Tory şerefsizi olduğum için ölmeyi hak etmişim. Belki intihar etmek isterim diye bazılarında jilet göndermişlerdi."

"İsimsiz tabii ki."

"Haliyle. Farklı posta damgaları var. Gönderenin seyahat ettiği belli."

"Polis ne dedi?"

"Onlara söylemedim."

"Peki, kardeşiniz haricinde mektupları bilen var mı?"

"Sekreterim biliyor. Bütün mektupları o açar."

"Mektuplar hâlâ sizde mi?"

"Hayır, hepsini geldiği gibi çöpe attım. İşin ilginci ofisime sordum. Roddy'nin ölümünden sonra hiç mektup gelmemiş."

"Yakınını kaybedene saygıdan mı?"

Cammo Grieve şüpheyle baktı. "Ben tam tersi şerefsizin oh olsun diyeceğini düşünmüştüm."

"Ne düşündüğünüzü biliyorum," dedi Rebus. "Mektubu yazanın tüm aileye karşı bir husumeti mi vardı yoksa size erişemediğinden Roddy'ye mi zarar verdi diye düşünüyorsunuz."

"Öyle olması gerekmez mi?"

"Şart değil." Rebus düşünmeye başladı. "Başka mektup gelirse bana haber verin. Ayrıca bu sefer gelenleri saklayın."

"Anlaşıldı." Ayağa kalktı. "Bu öğleden sonra Londra'ya gidiyorum. Bana ihtiyacınız olursa ofis numaramı biliyorsun."

"Evet, teşekkürler." Rebus yerinden kımıldamadı.

"Öyleyse hoşça kal, Müfettiş. İyi şanslar."

"Güle güle, Bay Grieve. Size de iyi şanslar."

Cammo Grieve bir an dursa da merdivenlerden inmeye devam etti. Rebus oturup çekiç ve testere seslerini dinleyerek boşluğa bakmayı sürdürdü.

St. Leonard'a dönünce iki telefon görüşmesi yaptı. Ahize kulağında masasında otururken ona bırakılan mesajları da inceledi. Linford artık sadece notlarla iletişim kuruyordu ve son notta cinayet gecesi Holyrood Yolunda yürüyen kişileri sorgulayacağı yazılmıştı. Hi-Ho Silvers ise öldürüldüğü gece Roddy Grieve'in tek başına içtiği dört bar tespit etmişti. İkisi West End'de, biri Lawnmarket'ta olup sonuncusu da Holyrood Tavern'di. Ellerinde bar müdavimlerinin listesi vardı ve Linford'ın sorguya çektikleri de onlardı. Zaman kaybı olduğu hemen hemen kesin olsa da Rebus'un yaptıkları da çok farklı sayılmazdı. Alt tarafı içinden gelen seslere kulak veriyordu.

"Bay Grieve'in sekreteriyle mi görüşüyorum?" diye sordu ahizeden. Ona nefret mektuplarıyla ilgili sorular yöneltti. Kadının sesinden genç –yirmili yaşlarının sonlarında– olduğunu anladı. Kadının konuşmasına bakarak patronuna sadık olduğunu

düşündü. Ama anlattıkları prova edilmişe benzemiyordu; öyle olduğunu düşünmesi için de bir neden yoktu.

Sadece bir his.

Sonra Seona Grieve'i aradı. Ona cep telefonundan erişti. Kadın kızgındı ve öyle olduğunu da söylemişti.

"Kampanya yapacak vaktim yok," dedi. "Okulum da bundan pek memnun değil. Çok fazla matem izni kullandığımı düşünüyorlardı ve şimdi de onlara belki de dönmeyeceğimi söyleyeceğim."

"Eğer seçilirseniz."

"Evet, bir de o ihtimal var."

Matem kelimesini zikretse de pek matem tutuyor gibi bir hali yoktu. Buna vakit bulamamıştı. Belki de kafasını başka şeylerle meşgul ederek doğru olanı yapıyordu. Linford, Seona Grieve'in bir cinayet nedeni olup olmadığını merak etmişti: Kocanı öldür, yerine geç ve parlamentoya yerleş. Rebus pek ihtimal vermiyordu.

Gerçi şu an hiçbir şeye ihtimal vermiyordu.

"Müfettiş, demek hatır sormak için aramadınız?"

"Maalesef evet. Sadece kocanızın nefret mektubu alıp almadığını merak ettim."

Bir an sessizlik oldu. "Bildiğim kadarıyla yok."

"Size kardeşinin o tür mektuplar aldığını söyledi mi?"

"Gerçekten mi? Hayır, Roddy hiç söylemedi. Cammo mu söylemiş?"

"Demek ki."

"İlk kez duydum. Öyle bir şey olsa zaten size söylemez miydim?"

"Galiba söylerdiniz."

Bir şey ima edildiğini sezen kadın huzursuzlandı. "Müfettiş, başka bir şey yoksa..."

"Hayır, siz işinize bakın, Bayan Grieve. Rahatsız ettiğim için özür dilerim." Ama ses tonu hiç de özür dilermiş gibi değildi.

Kadın bunu fark etti. "Bakın, harcadığınız tüm bu gayreti gerçekten takdir ediyorum." Birden siyasetçi gibi konuşmaya başlamıştı, etkisi yüksek, samimiyeti düşük. "Ayrıca faydası olacağını düşündüğünüz bir şey olursa beni her zaman arayabilirsiniz."

"Çok naziksiniz, Bayan Grieve."

Kadın sesteki ironiyi duymamaya çalıştı. "Eğer başka sorunuz yoksa..."

Rebus bir şey demeden telefonu kapattı.

Diğer ofisteki Siobhan'ın yanına gitti. Kadın, ahizeyi omzuyla yanağı arasına koymuş, bir şeyler yazıyordu.

"Teşekkürler," dedi. "Çok teşekkür ederim. Görüşürüz." Rebus'a baktı. "Yanımda bir meslektaşımın da olması sorun olur mu?" Dinledi. "Pekâlâ, Bay Sithing. Hoşça kalın."

Ahize omzundan düşüp yerine oturdu. Rebus cihaza baktı.

"Güzel numara," dedi.

"Ustalaşmak zaman alıyor. Yemek vakti geldi mi?"

"Üstelik benden." Siobhan sandalyesinin arkasından ceketini alıp giydi. "Sithing ne oldu?" diye sordu.

"Sana da uyarsa bu öğleden sonra." Adam başını salladı. "Şapelin dışında buluşacağız."

"Seni ne kadar uğraştırdı?"

Kadın Sithing'i St. Leonard'dan nasıl kovduğunu hatırlayınca gülümsedi. "Epey," dedi. "Ama elimde sağlam bir koz vardı."

"Dört yüz bin mi?"

Başını salladı. "Peki, beni nereye götüreceksin?"

"Fife'ta çok hoş bir mekân var..."

Kadın gülümsedi. "Ya da kantinde dürüm yapıyorlar."

"Zor bir seçim, ama hayat zaten onlarla dolu."

"Fife zaten çok uzak. Belki bir dahaki sefere."

"Öyle olsun," dedi Rebus.

Bayan Coghill'in mutfak masasına oturdular. Açılışı termos çorbasıyla yapmışlarsa da ana yemek olarak Bayan Coghill peynirli makarna yapmıştı. Kibarca reddedeceklerdi, ama fırından çıkan kızarmış, altın rengi makarnayı görünce fikirleri değişti.

"Belki biraz olabilir."

Kadın daha önce yediğini söyleyerek sadece onlara servis yaptı. "Benim bugünlerde pek iştahım yok, ama siz gençsiniz..." Kadın başıyla tabağı işaret etti. "Hepsini bitirin."

Grant Hood sandalyesini arkaya yatırıp kollarını esnetti. İki porsiyon yemişti ve hâlâ bolca kalmıştı.

Ellen Wylie kaşıkla onu işaret etti.

"Benden bu kadar," dedi Hood. "Kalan senin."

"Daha fazla yiyemem," dedi Wylie. "Ayağa kalkabileceğim bile şüpheli. O yüzden kahve servisini sen yapsan iyi olur."

"Anlaşıldı." Isıtıcıya su koydu. Dışarıda hava kararmıştı. Mutfak ışıkları açıktı. Yapraklar ve ambalaj kâğıtları rüzgârla uçup geçiyordu. "Hava feci," dedi.

Wylie dinlemiyordu. Öğle yemeğinden hemen önce bulduğu siyah klasörü açmıştı. 6 Nisan 1978 ile 5 Nisan 1979 arası işlemler. Dean Coghill'in vergi dönemi. Belgelerin yarısını çıkarıp masanın üzerine yaydı. Kalanını kendisine ayırdı. Hood tabakları lavaboya, tepsiyi de fırına geri koydu. Sonra oturup suyun kaynamasını beklerken belgelere baktı.

Yarım saat sonra ara verdiler. Queensberry House'ta çalışanların listesi. Sekiz isim. Wylie isimleri defterine kaydetti.

"Artık tek yapmamız gereken bu isimleri bulup konuşmak."

"Çok basitmiş gibi söyledin."

Wylie listeyi ona uzattı. "Bazıları hâlâ inşaat işinde."

Hood isimleri okudu. İlk yedisi daktiloyla yazılmış, sekizincisi kalemle eklenmişti. "Şurada Hutton mı yazılı?" diye sordu.

"Sonuncu mu?" Wylie defterine baktı. "Hutton ya da Hatton, ilk ismi de Benny ya da Barry."

"Yani bu isimler için Edinburgh'daki tüm inşaat şirketleriyle konuşacak mıyız?"

"Ya da rehberden bakabiliriz."

Su kaynadı. Hood, Bayan Coghill'e bir bardak ister mi diye sormaya gitti. Elinde bir rehberle geri gelip inşaatçılar kısmını açtı.

"İsimleri söyle," dedi. "Bakarsın şansımız yaver gider."

Denedikleri üçüncü isimde Hood parmağını bir reklamın üzerine koyup "Bingo," dedi. İsim John Hicks'ti ve az önce J. Hicks'i bulmuştu. "İlave, tadilat, restorasyon," diye okudu. "Aramaya değer."

Wylie cep telefonunu çıkardı ve başarıyı kahveyle kutladılar.

John Hicks'in şirketi Bruntsfield'da olup adamın kendisi, Links'in hemen dışındaki, Glengyle Terrace'taki bir işte çalışıyordu. Bahçeli bir daireydi ve adam büyük bir yatak odasını iki küçük odaya çeviriyordu.

"Kira gelirini artırır," dedi adam. "Bazıları tavşan yuvasında oturmaktan rahatsız olmuyor."

"Ya da başka yerde oturacak paraları yok."

"Haklısınız." Hicks altmışına merdiven dayamış, ufak tefek, zayıf, kafasının tepesi kel ve kalın siyah kaşlı bir adamdı. Gözleri sürekli hareket halindeydi. "Edinburgh'un durumu bu," dedi, "yakında bölünmemiş tek bir bina kalmayacak."

"Size de iş çıkar," dedi Hood.

"Ah, zaten şikâyet etmiyorum." Göz kırptı. "Telefonda Dean Coghill'le ilgili dediniz, değil mi?"

Bir yerlerde birisi bir kapı kapattı.

"Öğrenciler," dedi Hicks. "Sabah sekizde gelip akşama kadar gürültü yapmam onları sinir ediyor." Çekicini alıp bir kalasa birkaç kez vurdu. Wylie listeyi ona uzattı. Adam listeyi ondan alıp ıslık çaldı.

"Bu beni geçmişe götürdü," dedi.

"Diğerleri hakkında da bilgi sahibi olmak istiyoruz."

Başını kaldırdı. "Neden?"

"Queensberry House'ta bulunan cesetten haberiniz var mı?" Hicks başını salladı. "Oraya 78 sonu ya da 79 başında konmuş."

Hicks tekrar başını salladı. "Yani biz orada çalışırken. Yani bizden biri..."

"Biz sadece soruşturuyoruz, efendim. Şöminenin açıldığı zamanı hatırlıyor musunuz?"

"Ah, evet. Orayı rutubet geçirmez yapacaktık. Duvarı açınca onu orada bulduk."

"Tekrar ne zaman kapatıldı?"

Hicks omuz silkti. "Hatırlamıyorum. Biz işi bitirmeden olsa da ne zaman olduğu aklıma gelmiyor."

"Kim kapattı?"

"Bilmem."

"Bu listedeki diğerleri hakkında ne söyleyebilirsiniz?"

Adam tekrar listeye baktı. "Bert ve Terry'yle birlikte bir sürü işte çalıştık. Eddie ve Tam yarı zamanlı çalışırdı. Bakalım... Harry Connors biraz yaşlıydı ve önceden beri Dean'le birlikte çalışırdı. Birkaç yıl sonra öldü. Dod McCarthy Avustralya'ya taşındı."

"İşten ayrılan kimse olmadı mı?" diye sordu Wylie.

Adam başını iki yana salladı. "Hayır, hepimiz iş bitene kadar oradaydık." Wylie ve Hood bakıştı; bir teori daha boşa çıkmıştı.

Hicks hâlâ listeye bakıyordu.

"Bahsetmediğiniz bir isim var," dedi Hood.

"Benny Hatton," diye ekledi Wylie.

"Barry Hutton," diyerek düzeltti Hicks. "Barry bizimle sadece birkaç iş yaptı. Dayısına bir iyilik gibi geldi bana."

"Ama onda bir tuhaflık mı vardı?"

"Hayır, pek sayılmaz. Ama bilirsiniz..."

"Ne, efendim?"

"Yani Barry nihayetinde büyük oynadı. İçimizde tepeye çıkan bir o oldu."

Wylie ve Hood boş boş baktı.

"Onu tanımıyor musunuz?" Hicks şaşırmıştı. "Hutton Developments."

Wylie'nin gözleri kocaman oldu. "Barry Hutton o mu?" Hood'a baktı. "Adam gayrimenkul geliştirme işi yapıyor," dedi.

"En büyüklerinden biri," diye ekledi Hicks. "Kimin ne olacağı hiç belli olmuyor. Barry'yi tanıdığımda hiç öyle birine benzemiyordu."

"Bay Hicks," dedi Hood, "dayısı hakkında bir şey söylüyordunuz?"

"Barry'nin inşaat işinde pek tecrübesi yoktu. Bence dayısı Dean'le konuşup çocuğun işe alınmasını sağladı."

"Dayısı..."

Hicks tekrar onlara baktı; bilmemelerine hayret etmişti.

"Bryce Callan," deyip çekicini tekrar vurdu. "Barry, Bryce'ın kız kardeşinin oğlu. Yüksek yerlerde tanıdıkları var demek ki. Bu kadar başarılı olmasına şaşmamak lazım."

22

Siobhan onları Roslin'e götürürken, Rebus çalan telefonuna baktı. Konuşması bittiğinde koltuğunda yarım döndü.

"Arayan Grant Hood'du. Şöminedeki ceset; orada çalışan işçilerden biri Bryce Callan'ın yeğeniymiş. İsmi..."

"Barry Hutton," diyerek sözünü kesti.

"Biliyor musun?"

"Otuzlu yaşlarında, bekâr ve milyoner; tabii ki duydum. Bir ara bekârlar gecesine gitmiştim." Ona baktı. "İş için olduğunu hatırlatırım. Ama kadınlardan bazıları müsait erkeklerden bahsediyordu. Bazı dergiler ondan bahsetmişti. Yakışıklı bir adam." Tekrar Rebus'a baktı. "Ama meşru, değil mi? Yani kendi işini yürütüp dayısından uzak duruyor."

"Evet." Ama Rebus düşüncelere dalmıştı. Cafferty, Bryce Callan hakkında ne demişti? Ona ailesi baksın gibisinden bir şeydi.

Roslin'e girip Rosslyn şapeline yaklaşırlarken Siobhan neden farklı yazıldıklarını sordu.

"Şapelin gizemlerinden biri daha," diye cevap verdi Rebus. "Kesin komplo teorisidir."

"Bunu görmenizi istedim," dedi onlarla otoparkta bir araya gelen Gerald Sithing. Diz boyunda mavi

bir plastik yağmurluk, tüvit bir ceket ve bol kahverengi bir pantolon giymişti. Yürürlerken yağmurluktan hışırtı çıkıyordu. Rebus'la el sıkışsa da Siobhan'la mesafeye korudu.

Şapelin girintili çıkıntılı dış kısmı pek de umut vadetmiyordu.

"Duvarlar kuruyana kadar böyle," dedi Sithing. "Sonra tamirat başlayacak."

Onlarla içeri girdi. Siobhan kendini hazırlamış olsa da yine de hayret etti. İçi herhangi bir katedral kadar süslüydü, ölçeği duvarların etkisinin daha da artmasını sağlıyordu. Kemerli tavanında farklı türde çiçek oymaları vardı. Oymalı sütunları ve renkli camları vardı. Kapıları açık duran mekân soğuktu. Tavandaki yeşilimsi lekeler rutubet sorunu olduğunu gösteriyordu.

Rebus ortada durup ayağını taş zemine vurdu. "Uzay gemisi burada mı?"

Bulunduğu mekân yüzünden sinirlenmeyecek kadar heyecanlı olan Sithing parmağını salladı. "Ahit Sandığı, İsa'nın vücudu... Evet, hepsini duydum. Ama baktığınız her yerde Tapınak Şövalyelerinin eserleri görebilirsiniz. Kalkanlar ve yazılar... Bazı oymalar. William St. Clair'in mezarı; on dördüncü yüzyılda İspanya'da öldü. Robert the Bruce'un kalbini Kutsal Topraklara götürüyordu."

"Postayla gönderse daha kolay olmaz mıydı? Şimdiye oraya varmış olurdu."

"Tapınak Şövalyeleri," dedi Sithing sabırla, "amacı Süleyman Mabedinin hazinelerini bulmak olan Sion Tarikatının askeri kanadıdır."

"İsim oradan mı geliyor?" diye sordu Siobhan. "Yakında Temple diye bir köy var, değil mi?"

"Orada bir Tapınak Şövalyeleri kilisesinin harabesi var," diye ekledi Sithing çabucak. "Bazıları Rosslyn Şapelinin Süleyman Mabedinin taklidi olduğunu söyler. Tapınak Şövalyeleri on dördüncü yüzyıldaki baskıdan kaçmak için İskoçya'ya geldiler."

"Ne zaman yapıldı?" Siobhan gözlerini etrafındaki hazinelerden alamadı.

"Bin dört yüz kırk altıda temel atıldı. Kırk yılda tamamlandı."

"Tanıdığım bazı müteahhitleri hatırlattı," dedi Rebus.

"Hissedemiyor musunuz?" Sithing, Rebus'a bakıyordu. "Alaycı kalbinizin tam ortasında hiçbir şey hissedemiyor musunuz?"

"Sadece hazımsızlık, hepsi bu." Rebus göğsünü ovuşturdu. Sithing, Siobhan'a döndü. "Ama siz hissediyorsunuz, biliyorum."

"Muhteşem bir yer olduğuna itiraz edemem."

"Bütün hayatınızı buraya adasanız bile yine de sırlarının yarısını bile öğrenemezsiniz."

"Şu çirkin şey de kim?" Siobhan bir gargoylenin kafasını işaret etti.

"O Yeşil Adam."

Kadın ona döndü. "O bir pagan simgesi değil mi?"

"Mesele de bu zaten!" Sithing heyecanla bağırıp kadının yanına gitti. "Bu şapel kısmen çok tanrılı. Sadece Hıristiyanlık değil, tüm inanç sistemlerini kapsıyor."

Siobhan başını salladı.

Rebus başını iki yana salladı. "Dünyadan Dedektif Polis Memuru Clarke'a. Dünyadan Dedektif Polis Memuru Clarke'a."

Siobhan surat yaptı.

"Ve çatıdaki oymalar," diye devam etti Sithing, "Yeni Dünya'dan gelen bitkiler." Etkiyi artırmak için durdu. "Columbus Amerika'ya çıkmadan bir asır önce yapılmışlar!"

"Evet, hepsi çok müthiş," dedi Rebus bezgin bir ifadeyle, "ama buraya bunun için gelmedik."

Siobhan başını Yeşil Adam'dan çevirdi. "Evet, Bay Sithing. Hikâyenizi Müfettiş Rebus'a anlattım ve o da sizinle konuşmak istedi."

"Chris Mackie hakkında mı?"

"Evet."

"Yani onu tanıdığımı kabul ettiniz?" Siobhan'ın başını sallamasını bekledi. "Ve kendisinin şövalyelerin onun mirasından pay almasını isteyeceğini de kabul ettiniz?"

"Bay Sithing, bu kararı vermek bize düşmez," dedi Rebus. "Buna hukukçular karar verecek." Durdu. "Ama lehinize müdahale edebiliriz." Siobhan'ın bakışını görmezden geldi ve Gerald Sithing imayı yanlış anlamasın diye başını yavaşça salladı.

"Anlıyorum," dedi Sithing. Cemaat için konmuş sandalyelerden birine oturdu. "Ne bilmek istiyorsunuz?" diye sordu. Rebus karşısındaki bir sandalyeye oturdu.

"Bay Mackie, Grieve ailesiyle ilgili miydi?"

Sithing bir an için bir şey anlamamış gibi göründükten sonra, "Nereden biliyorsunuz?" diye sordu. Ve Rebus turnayı gözünden vurduğunu anladı.

"Hugh Cordover sizin grubun bir üyesi miydi?"

"Evet," dedi Sithing, gözleri bir büyücünün huzurundaymış gibi büyüdü.

"Chris Mackie buraya hiç geldi mi?"

Sithing başını iki yana salladı. "Ona defalarca desem de hep hayır dedi."

"Rossyln'le ilgilendiği halde gelmemiş olması garip değil mi?"

"Galiba gezmeyi sevmiyor."

"Demek onunla Meadows'ta tanıştınız. Peki nelerden konuştunuz?"

"Bir sürü şeyden."

"Bu şeyler arasında Grieve ailesi var mıydı?"

Dışarıda bırakıldığının farkında olan Siobhan, Sithing'in önündeki sıraya oturup ona doğru yarım döndü.

"Grieve konusunu ilk kim açtı?" diye sordu.

Sithing emin olmadığını söyledi.

"Bence siz ona şövalyelerden bahsederken Hugh Cordover'ın da adı geçti," dedi Rebus.

"Olabilir," dedi Sithing. Sonra başını kaldırdı. "Aslında tam olarak öyle oldu!" Tekrar Rebus'a baktı.

Siobhan bu onun davası olsa da sessiz kalmaya karar verdi. Rebus, Gerald Sithing'i bir tür transa sokmuş gibiydi.

"Cordover'dan bahsettiniz," dedi Rebus "ve Mackie de daha fazlasını öğrenmek mi istedi?"

"Müziklerini dinlediğini ve grubun hayranı olduğunu söyledi. Hatta şarkılarından birini mırıldandı, ama onlara ait mi değil mi bilmiyorum. Birkaç soru sordu ve elimden geldiği kadarıyla cevapladım."

"Ve sonra görüştüğünüzde..."

"Hugh ve Lorna'nın nasıl olduğunu sordu."

"Başka bir şey sordu mu?"

"Sürekli bir haberleri çıktığından anlatacak konu sıkıntısı yaşamadım."

"Bay Sithing, Grieve'lerle neden bu kadar alakadar olduğunu merak etmediniz mi?"

"Lütfen bana Gerald deyin. Müfettiş, sizi kuşatan bir enerji alanı olduğunun farkında mısınız?"

"Tıraş losyonum yüzündendir." Siobhan homurdansa da onu görmezden geldi. "Size göre Rosslyn Şövalyelerinden çok Hugh Cordover ve ailesiyle mi ilgiliydi?"

"Ah, hayır, durumun bu olmadığından eminim."

Rebus öne eğildi. "İyi düşün, Gerald," dedi.

Sithing dediğini yaparken yutkundu. "Belki. Evet olabilir. Peki, Grieve'lerle neden bu kadar ilgiliydi?"

Rebus ayağa kalkıp Sithing'e doğru eğildi. "Bunu ben nereden bileyim?"

Arabaya döndüklerinde onu taklit eden Siobhan gülümsedi.

"İyi düşün, Gerald."

"Antika bir ihtiyar, değil mi?" Rebus, Siobhan'ın sigara içmesine izin vermesi için camı açmıştı.

"Peki, elimizde ne var?"

"Süperberduş şövalyelerle ilgiliymiş gibi yaparak klan hakkında bilgi topluyormuş. Hugh Cordover'la alakadar olsa da şapele gelmek istememiş. Neden? Çünkü Cordover'la karşılaşmak istemedi."

"Cordover onu tanıdığı için mi acaba?" diye sordu Siobhan.

"Mümkün."

"Peki, kim olduğunu bulmaya biraz daha yaklaştık mı?"

"Olabilir. Süperberduş, Grieve ailesi ve Skelly'yle ilgiliydi. Roddy Grieve, Skelly bulunduktan kısa süre sonra Queensberry House'ta öldürüldü. Süperberduş'un intihar etmesinden kısa süre sonra."

"Üç davayı birleştirmek mi istiyorsun?"

Rebus başını iki yana salladı. "Elimizde yeterince şey olmadığından Çiftçi hayatta kabul etmez. Yürütülmesi gerektiği şekilde yürütmeme izin vermeyeceği de kesin."

"Lafı geçmişken..." Köyden çıkarlarken Siobhan vites değiştirdi. "Yardımcın nerede?"

"Linford mı?" Rebus omuz silkti. "Sorgulama yapıyor."

Siobhan kuşkuyla baktı. "Seni tek başına mı bıraktı?"

"Derek Linford kendisi için neyin iyi olduğunu bilir," deyip sigarasını attı Rebus.

Toplantıları vardı: Rebus ve Siobhan, Wylie ve Hood. Oxford Bar'ın arkası. Hiç kimse kulak misafiri olmasın diye en dipteki masayı seçmişlerdi.

Rebus nedenlerini izah ettikten sonra, "Üç dava arasında bağlantılar görüyorum," dedi. "Yanılıyorsam söyleyin."

"Yanılıyorsunuz demiyorum, efendim," dedi Wylie, "ama delil var mı?"

Rebus başını salladı. Önündeki biraya dokunmamıştı. Sigara içmeyenlere hürmeten sigara paketi hâlâ yerinde duruyordu. "İşte," dedi. "O yüzden tetikte olmamızı istiyorum. Bu noktada birbirimizden haberdar olmamız gerek. Böylece bağlantı ortaya çıktığında farkına varırız."

"Başmüfettiş Templer'a ne diyeceğim?" dedi Siobhan. Gill Templer, Siobhan'ın amiriydi.

"Onu oyalamaya devam et. Gerekirse Emniyet Amirine de bir şeyler uydururuz."

"Davayı benden alacak," diye sızlandı.

"Merak etme, onu aksine razı ederiz," dedi Rebus. "Şimdi içkilerinizi bitirin. Sonrakiler benden."

Rebus bara gittiğinde Siobhan evi arayıp mesajlarına bakmak için dışarı çıktı. İkisi de Derek'ten gelen iki mesaj vardı, özür dileyip tekrar görüşmek istiyordu.

"Geç kalmıştın," diye mırıldandı. Adam ev telefonunu bıraksa da kadın dinlemiyordu.

Masada yalnız kalan Wylie ve Hood sessizce içmeye devam etti. İlk konuşan Wylie oldu.

"Ne düşünüyorsun?"

Hood başını iki yana salladı. "Dedektif Müfettiş'in sürekli batırmak gibi bir şöhreti var. Bu olurken yanında olmak istiyor muyuz?"

"Açıkçası ben de anlamadım. Bizim davanın –ya da Siobhan'ınkinin– ölü parlamento üyesiyle ne alakası var?"

"Ne düşünüyorsun?"

"Kendi davası duvara tosladığından bizimkinin üzerine yatmak istiyor olabilir."

Hood başını iki yana salladı. "Sana söyledim, öyle biri değil."

Wylie düşündü. "Eğer haklıysa zannettiğimizden çok daha büyük bir davanın içindeyiz demektir." Gülümsedi. "Haksızsa da suçlusu biz olmayacağız, değil mi?"

Rebus içkilerle geri geliyordu. Wylie'ye cin, limon ve soda, Hood'a bira. Bara dönüp kendine viski, Siobhan'a kola alarak döndü.

"Sağlığınıza," dedi, Siobhan dar sırada yanına otururken.

"Peki plan nedir?" diye sordu Wylie.

"Size söylememe gerek yok," dedi Rebus. "Siz usule göre hareket edin."

"Barry Hutton'la mı konuşacağız?" dedi Hood.

Rebus başını salladı. "Hakkında bilmemiz gereken bir şeyler olabilir diye biraz daha araştırma yapabilirsiniz."

"Ya Süperberduş?" diye sordu Siobhan.

Rebus ona döndü. "Aslında bir fikrim var..."

Birisi barda kim varmış diye kontrol eder gibi kafasını köşeden uzattı. Rebus o suratı tanıdı: müdavimlerden biri olan Gordon. İş kıyafeti hâlâ üzerindeydi; muhtemelen ofisten gelmişti. Rebus'u gördüğünde geri gidecek gibi olsa da sonra başka bir şeye karar verdi. Elleri paltosunun ceplerinde masaya yaklaştı. Rebus adamın kutlama havasında olduğunu görebiliyordu.

"Seni şanslı piç," dedi Gordon. "O gece Lorna'yla gittin, değil mi?" Rebus'u arkadaşlarının önünde mahcup edecek bir şeyler söylemeye hazırlanıyordu. "Altmışlarda süper modelken şimdi ancak senin gibileri bulabiliyor." Başını iki yana sallarken Rebus'un yüz ifadesini fark etmedi.

"Teşekkürler, Gordon," dedi Rebus. Ses tonu adamı telaşlandırdı ve onun yüzüne bakınca eliyle ağzını kapattı.

"Affedersin," deyip bara doğru gitti. Rebus diğerlerine baktı. Tümü birden içkisiyle ilgilenmeye başlamıştı.

"Gordon'ın kusuruna bakmayın," dedi. "Bazen ne dediğini bilmez."

"Bence Lorna Grieve'den bahsetti," dedi Siobhan. "Kendisi içmeye buraya mı geliyor?"

Rebus ona pis pis bakıp bir şey demedi.

"Cinayet kurbanının kız kardeşi," dedi Siobhan kısık sesle.

"Bir geceliğine buraya gelmiş, hepsi bu." Ama Rebus inandırıcı olmadığını biliyordu. O gece kadını Ox'ta gördüklerini hatırladığı Wylie ve Hood'a baktı. Viskisini aldığında bittiğini fark etti. "Gordon'ın ağzından çıkandan haberi yok," dese de dediğine kendisi bile inanmadı.

23

Edinburgh'un görünmez bir şehir olduğunu, gerçek niyetini ve hislerini sakladığını, sakinlerinin saygıdeğer olduğunu ve sokaklarının zamanda donmuş gibi göründüğünü söyleyenler vardı. Orayı ziyaret ettiğinizde onu ayakta tutan şeyin ne olduğunu anlayamazdınız. Burası Deacon Brodie'nin, ihtirasa sadece gece izin verilen şehriydi. Dürüstlüğü taviz vermez olan John Knox'un şehriydi. Doğru düzgün bir ev alabilmek için yarım milyon sterlininiz olması gerekse de gösteriş hâlâ hoş karşılanmazdı; Bentley ve Ferrarilerin değil de Saab ve Volvoların şehriydi. Kendini daha tutkulu ve Kelt kabul eden Glasgowlular Edinburgh'un vakur ve sıradan olduğunu düşünürdü.

Saklı şehir. Tarihi ispat: İşgal orduları ilerlediğinde halk Old Town'un altındaki mağara ve tünellere saklanırdı. Evleri yağmalansa da askerler sonunda çekip gider –halk ortada olmadığından zaferden bir şey anlamazlardı– ve ahali dışarı çıkıp her şeyi sil baştan inşa ederdi.

Karanlıktan ışığa.

Presbiteryen inançları putperestliği kiliselerden süpürerek onları boş bırakınca yerlerini onlara doğuştan akıbetlerinin belli olduğu söylenen cemaatle

doldurdu. Bu düşünce yıllar boyunca tüm zihinlere kazındı. Edinburgh sakinlerinden iyi banker ve avukat olmasının nedeni belki de duygulara vurulan bu zincir ve sır saklayabilme kabiliyetiydi.

Şehir zamanla ticaret merkezi olarak nam saldı. Bir keresinde Charlotte Meydanı, pek çok banka ve sigorta şirketinin merkezinin olduğu yer, Avrupa'daki en zengin caddelerden biri haline geldi. Ama artık belli amaçlara hizmet eden ofisler ve otopark ihtiyacı yüzünden bankalar ve sigorta şirketleri Morrison Caddesi ve Western Approach Yolunda kümelenmeye başlamıştı. Burası Edinburgh'un yeni finans merkezi ve ortasında beton ve camdan bir arenayı andıran Uluslararası Kongre Merkezinin yer aldığı bir labirentti.

Yeni binalar gelene kadar bölgenin berbat bir yer olduğu hususunda herkes hemfikirdi. Ama labirentin ne kadar kullanışlı olduğu hususunda fikir ayrılıkları mevcuttu. Sanki insanlar hiç hesaba katılmadan binalar kendi kendilerine hizmet etmeleri için inşa edilmişti. Bu bölgede hiç kimse mimarisine hayran olduğundan dolaşmazdı.

İşin aslı finans merkezinde artık kimse dolaşmıyordu.

Ama pazartesi sabahı oraya giden Ellen Wylie ve Grant Hood istisnaydı. Morrison Caddesindeki müsait bir yere çok erken park etmek gibi bir hata yapmışlardı. Hood'un düşüncesi: Mekân yakında olmalıydı. Ama binaların benzerliği ve yol çalışmaları yüzünden kaldırımların kapalı olması nedeniyle Lothian Yolundaki Sheraton'ın arkasında bir yerlerde kayboldular. Sonunda Wylie telefon açarak resep-

siyonistten yol tarifi aldı ve nihayet kendilerini gri buzlu cam ve pembe cephe taşlarıyla örtülü, on iki katlı bir binanın önünde buldular. Onları gören resepsiyonist gülümsedi.

"İşte geldiniz," dedi kadın, telefonu kapatıp.

"Evet, gelebildik," diye cevap verdi Wylie.

Hutton Tower'da hâlâ işçiler çalışıyordu. Kemerlerine aletler asılı mavi tulumlu elektrikçiler; beyaz tulumları lekeli boyacılar boya tenekelerinin üzerine oturmuş, ıslık çalarak asansör bekliyordu.

"Bittiğinde güzel olacak," dedi Hood resepsiyoniste.

"En üst kat," dedi kadın. "Bay Graham sizi bekliyor."

Asansörü koltuğunun altında evrak taşıyan gri takımlı bir yöneticiyle paylaştılar. Onlardan üç kat aşağıda inen adam az kalsın tavandaki açık kabloların altına konmuş merdivene çarpacaktı. Ama on ikinci katta asansörün kapısı açıldığında sakin bir bekleme salonuna girdiler. Zarif bir kadın onları karşılamak için masasından kalktı ve onları üzerinde gazetelerin bulunduğu bir sehpanın yanındaki iki sandalyeye yönlendirdi.

"Bay Graham birazdan sizinle görüşecek. Size ne getirebilirim: çay, kahve?"

"Biz aslında Bay Hutton'la görüşmeye geldik," dedi Wylie. Kadın gülümsemeye devam etti.

"Bay Graham sizi fazla bekletmez," deyip masasına döndü.

"İyi," deyip gazetelerden birini aldı Hood. "Bu sabah benim *Financial Times* gelmedi."

Wylie iki ucu da köşelerden devam eden dar koridorda etrafına baktı. Koridorun bu katta devridaim

ettiği ve alt katın da aynı olduğu gibi bir hisse kapıldı. İki tarafındaki kapılar bir cam manzarasına ya da iç kısma açılıyordu. Pencereli ofisler tercih edilirdi. St. Leonard'da penceresiz bir kutuda çalıştıklarından kendisi de böyle bir yerin hayalini kurdu.

Köşeden bir adam belirdi. Uzun boylu, yapılı ve gençti. Kısa siyah saçları bakımlı ve jöleli olup takımı gri ve kaliteliydi. Oval gözlük ve altın bir Rolex takıyordu. İsminin John Graham olduğunu söyleyip elini uzattığında Wylie limon rengi gömleğinin kollarındaki altın kol düğmelerini gördü. Kravat takılamayacak yakasız bir gömlekti. Daha önce de başarıyla parlayan adamlara denk gelmiş olsa da bu adamla görüşmeden önce güneş gözlüğü takmak gerekirdi.

"Biz Bay Hutton'la görüşmeyi umuyorduk," dedi Grant Hood.

"Elbette. Ama takdir edersiniz ki Barry fevkalade meşgul birisidir." Saatine baktı. "Halihazırda bir toplantıda olduğundan size benim yardım edebileceğimi düşündü. Eğer neye ihtiyacınız olduğunu söylerseniz ben Barry'ye aktarırım."

Wylie bu tür bir yardım istemediklerini söylemeye niyetlense de Graham onları koridorda götürürken resepsiyoniste de on beş dakika ona telefon bağlamamasını söyledi. Wylie, Hood'la bakıştı: *Lütfetti*. Hood ona işaretle elçiye yüklenmekten bir şey kazanamayacaklarını anlatmaya çalıştı – en azından henüz.

"Burası yönetim kurulu odası," dedi Graham ve onları binanın bir köşesindeki L şeklindeki boş odaya aldı. Odanın çoğunu büyük dikdörtgen şeklindeki

bir masa işgal ediyordu. Cam bardaklar, kalemler ve not defterleri bir sonraki toplantıyı bekliyordu. Masanın başında kocaman bir yazı tahtası duruyordu. Diğer uçta da bir TV ve videoya bakan bir kanepe vardı. Ama en etkileyici kısmı manzaraydı – doğuda kale, kuzeyde Princes Caddesi, New Town ve ötesinde ancak görülebilen Fife sahili.

"Fırsatınız varken keyfini çıkarın," dedi Graham. "Bitişiğe çok daha yüksek binalar yapacaklar."

"Hutton şirketi mi yapacak?" diye sordu Wylie.

"Tabii ki," dedi Graham. Onlara oturmalarını işaret edip masanın başına oturdu. Pantolonunun üzerindeki görünmez tozları silkeledi. "Pekâlâ, bana biraz bilgi verir misiniz?"

"Gayet basit, efendim," dedi Grant Hood, sandalyesine oturup. "Dedektif Çavuş Wylie ve ben bir cinayet soruşturmasını yürütüyoruz." Graham bir kaşını kaldırıp ellerini bitiştirdi. "Soruşturma icabı patronunuzla görüşmemiz gerek."

"Biraz açmak ister misiniz?"

Wylie devreye girdi. "Gerek yok, efendim. Bu tür vakalarda fazla vaktimiz yoktur. Buraya sırf nezaket icabı geldik. Bay Hutton bizimle görüşmezse o zaman karakola gelir." Sözü bittikten sonra omuz silkti.

Hood önce ona, sonra da Graham'a baktı. "Efendim, Dedektif Çavuş Wylie'nin söylediği doğru. İstese de istemese de Bay Hutton ifade vermeye mecbur."

"Sizi temin ederim ki zannettiğiniz gibi bir şey değil." Graham onları sakinleştirmek için iki elini de kaldırdı. "Ama şu an toplantıda ve bu tür şeyler uzun sürebilir."

"Gelmeden arayıp geleceğimizi söyledik."

"Ve bunun için size minnettarız, Dedektif Çavuş Wylie. Ama beklenmedik bir şey oldu. Multi milyon sterlinlik bir iş yapıyoruz ve bazen hiç olmadık şeyler çıkabiliyor. Hemen karar almaya mecbur kalıyoruz, çünkü işin ucunda milyonlar var. Bunu siz de takdir edersiniz, haksız mıyım?"

"Evet, efendim, ama gördüğünüz gibi sizin elinizden gelecek bir şey yok," dedi Wylie. "1978'de Dean Coghill adındaki biri için çalışmadınız, değil mi? Bence o tarihte siz hâlâ okul bahçesinde kızların eteklerinin altından bakmaya çalışıyordunuz. O yüzden eğer Bay Hutton bizimle görüşmeye karar verirse..." başıyla tavandaki kamerayı işaret etti "... çok memnun oluruz."

Hood ortağının davranışından dolayı özür dilemeye başladı. Graham'ın yanakları kızarmıştı ve verecek bir cevabı varmışa da benzemiyordu. Sonra bir yerdeki bir hoparlörden bir ses yükseldi.

"Memurlara yolu göster."

Graham onlarla göz göze gelmeden ayağa kalktı. "Lütfen beni takip edin," dedi.

Onları koridora çıkarıp ileriyi işaret etti. "Soldan ikinci kapı." Sonra da dönüp gitti; onlara karşı kazandığı küçük bir zafer.

"Acaba koridorda da mikrofon var mıdır?" diye sordu Wylie.

"Kim bilir?"

"Telaşa kapıldı galiba. Böyle bir şeyi beklemiyordur." Hood kadının yüzünde bir tebessüm belirdiğini gördü. "Ve sana gelince..."

"Ne?"

Kadın ona baktı. "Benim adıma özür diledin."

"İyi polisler öyle yapar."

Kapıyı çalıp cevap beklemeden açtılar. Girişteki sekreter ayağa kalktı. İçerideki diğer bir kapıyı açtı ve Barry Hutton'ın ofisine girdiler.

Adam bacakları hafif açık ve elleri arkasında, ayakta onları bekliyordu.

"John'a biraz fazla yüklendiniz." Wylie'yle el sıkıştı. "Yine de tarzınızı sevdim. Bir şey isterseniz kimsenin yolunuzda durmasına izin vermeyin."

Büyük bir ofis olmasa da duvarlar modern sanatla doluydu ve Hutton doğruca köşedeki bara gitti.

"Bir şey içer misiniz?" Dolaptan bir şişe Lucozade çıkardı. İkisi de başlarını iki yana salladı. Şişenin kapağını açıp bir yudum aldı. "Bağımlıyım," dedi. "Önceden öyleydim. Çocukken size bunu ancak hastayken verirlerdi. Hatırlar mısınız? Buyurun, oturun."

Onlara krem rengi bir kanepeyi işaret edip o da karşılarına oturdu. Önlerindeki TV gerçekte bir monitördü ve hâlâ yönetim kurulu salonunu gösteriyordu.

"Güzel, değil mi?" dedi Hutton. Uzaktan kumandayı aldı. "Bakın, hareket ettirip yüzlere odaklanabiliyorum..."

"Ses de var galiba?" diye sordu Wylie. "O zaman sizinle hangi konuda konuşmak istediğimizi biliyorsunuz."

"Bir cinayetle mi ilgili?" Hutton bir yudum daha aldı. "Dean Coghill'in öldüğünü duydum, ama eceliyle ölmüştü, haksız mıyım?"

"Queensberry House," dedi Grant Hood.

"Ah, evet. Duvarın arkasındaki ceset mi?"

"1978-1979 yılları arasında Dean Coghill tarafından yenilenen bir odada bulundu."

"Ve?"

"Ve ceset de duvarın arkasına o tarihte konulmuş."

Hutton sırayla ikisine de baktı. "Dalga mı geçiyorsunuz?"

Wylie binada çalışanların listesini çıkardı. "Efendim, bu kişileri tanıyor musunuz?"

Hutton gülümsedi. "Hatıralarım canlandı."

"İçlerinde kayıp olan var mı?"

Gülümsemesi kayboldu. "Hayır."

"Orada çalışan başka birisi var mıydı?"

"Hatırlamıyorum. Tabii beni saymazsanız."

"İsminizin sonradan eklendiğini fark ettik."

Hutton başını salladı. Kısa boylu ve zayıf olsa da göbek ve gerdan yapmıştı. Siyah takımı yeniydi ve üç düğmesi de ilikliydi. Derisi henüz kırışmamış olan siyah ayakkabıları parlıyordu. Küçük, koyu renk ve çökük gözleri vardı. Kahverengi saçları kulak hizasında olsa da favorileri uzundu. Wylie adamın ilk bakışta zengin ve nüfuz sahibi birine benzemediğini düşündü.

"İş tecrübesi. İnşaat işini severdim. Görünüşe göre doğru kararı vermişim." Gülümsemesi onları da davet etse de iki dedektif de katılmadı.

"Peter Kirkwall'la bir münasebetiniz oldu mu?" diye sordu Wylie.

"Adam müteahhit, ben imarcıyım. Farklı işler."

"Bu sorumun cevabı değil."

Hutton tekrar gülümsedi. "Neden sorduğunuzu merak ettim."

"Çünkü onunla da konuştuk. Ofisi plan ve proje resimleriyle doluydu..."

"Ve benimki değil, öyle mi? Belki Peter'da kibir var, bende yoktur."

"Demek onu tanıyorsunuz?"

Hutton tanıdığını omuz silkerek tasdik etti. "Arada bir şirketini kullandığım oldu. İyi de bunun cesetle ne ilgisi var?"

"Yok," dedi Wylie. "Sadece merak ettim." Yine de hassas bir noktaya temas ettiğinin farkındaydı.

"Peki," dedi Grant Hood, "Queensberry House'a dönersek..."

"Size ne mi diyebilirim? On sekiz ya da on dokuz yaşındaydım. Bana harç karıştırtırlardı, yani yetenek gerektirmeyen ne varsa yapardım. Buna temelden başlamak denir."

"Peki, odayı ve şömineyi hatırlıyor musunuz?"

Hutton başını salladı. "Rutubet yalıtımı yapıyorduk. Duvar yıkıldığında oradaydım."

"Şöminelerden bahseden olmuş muydu?"

"Hiç zannetmem."

"Neden?"

"Dean işin içine tarihçilerin gireceğinden korkuyordu. Öyle bir şey olursa iş çok aksardı. İş bitene kadar da paramızı alamazdık. Onların işlerini bitirmesini beklemek de vakit kaybından başka bir şey değildi."

"Yani üzerini mi örttünüz?"

"Öyle olmalı. Bir sabah işe geldiğimde duvar örtülmüştü."

"Kimin yaptığını biliyor musunuz?"

"Dean ya da Harry Connors. Harry, Dean'e çok yakındı, onun sağ kolu gibi bir şeydi." Başını salladı.

"Ne demeye getirdiğinizi anlıyorum. Duvarı kim örttüyse içinde ceset olduğunu biliyor demektir."

"Bir fikriniz var mı?" diye sordu Wylie. Hutton başını iki yana salladı. "Bay Hutton, gelişmeleri gazetelerde okumuşsunuzdur. Neden bir şey söylemediniz?"

"Cesedin o kadar eski olduğunu bilmiyordum. Biz orada çalıştıktan sonra o şömine defalarca açılıp kapatılmıştır diye düşündüm."

"Başka bir neden yok mu?"

Hutton ona baktı. "Ben işadamıyım. Benim hakkımda basına sızacak haberler itibarıma gölge düşürür."

"Yani reklamın iyisi kötüsü oluyormuş galiba?" diye sordu Hood.

Hutton gülümsedi. "Evet, öyle."

"Fazla gevşemeden hemen sorayım," dedi Wylie, "Bay Coghill'in şirketinde nasıl işe girdiniz?"

"Herkes gibi başvurdum."

"Öyle mi?"

Hutton kaşlarını çattı. "Bu da ne demek?"

"Biz dayınızın size iyilik yaptığını düşünmüştük."

Hutton gözlerini devirdi. "Bunun ne zaman çıkacağını merak ediyordum. Bakın, annemin Bryce Callan'la kardeş olması beni suçlu yapmaz."

"Dayınızın suçlu olduğunu mu söylüyorsunuz?" diye sordu Wylie.

Hutton hüsrana uğramış gibi baktı. "Kafanıza göre anlam çıkarmayın. Herkes polisin dayım hakkındaki düşüncesini bilir. Bir sürü dedikodu ve iftira var. Ama henüz hiçbiri ispatlanmadı, değil mi? Hakkında mahkeme kararı da çıkmadı. Peki, bu ne

manaya gelir? Bu sizin yanıldığınız manasına gelir. Benim olduğum yere çalışarak geldiğim manasına gelir. Vergiler, KDV ve diğerleri: Ben herkesten daha temizim. Eğer buraya gelip de aklınız sıra..."

"Gayet net anladık, Bay Hutton," dedi Hood araya girip. "Bir şey ima ediyoruz izlenimi uyandırdıysak özür dileriz. Bu bir cinayet soruşturması olduğundan, ne kadar rahatsız edici olsa da her ihtimali göz önünde bulundurmamız gerek."

Hutton, Hood'a bakarak son sözünden bir mana çıkarmaya çalıştı.

"Bay Coghill'in şirketinden ne zaman ayrıldınız?" diye sordu Wylie.

Hutton biraz düşündü. "Nisan ya da mayıs civarı."

"79 yılında mı?" Hutton başını salladı. "Peki, ne zaman girdiniz?"

"Ekim 78."

"Sadece altı ay. Pek uzun değilmiş."

"Daha iyisini buldum."

"Bulduğunuz işi de söyler misiniz?" dedi Hood.

"Saklayacak bir şeyim yok!" diye gürledi Hutton.

"Ondan şüphemiz yok, efendim," dedi Wylie teskin edici bir ses tonuyla.

Hutton çabucak sakinleşti. "Dayımın yanında çalışmaya başladım."

"Bryce Callan mı?" Hutton başını salladı.

Hutton durup şişesini bitirdi. "Onun gayrimenkul geliştirme işlerinden biriydi."

"Büyük atılımınız bu sayede mi oldu?" diye sordu Wylie.

"Evet, öyle başladı. Ama ilk fırsatta ondan ayrılıp kendi işimi kurdum."

"Tabii, efendim, elbette." Hood'un ses tonu şunu söylüyordu: *Olduğum yere gelmek için çok çalıştım;* ama futbol sahası büyüklüğünde bir elden de destek aldım.

Giderlerken Wylie bir soru daha sordu. "Sizin için heyecan verici bir dönem olmalı?"

"Bir sürü fikrimiz var."

"Holyrood civarındaki siteler mi?"

"Parlamento daha yeni başladı. Şehir dışı alışveriş merkezleri, marinalar. Edinburgh'un hâlâ bu kadar geri kalmış olması çok garip. Sadece Edinburgh'da değil. Glasgow, Aberdeen ve Dundee'de de projelerim var."

"Peki yeterince müşteri var mı?" diye sordu Hood.

Hutton güldü. "Sırada bekliyorlar. Tek ihtiyacımız olan daha az kırmızı bant."

Wylie başını salladı. "Planlama izinleri?"

Bunu söylemesi üzerine Hutton parmaklarıyla çarpı işareti yaptı. "İmarcıların laneti."

Ama arkalarından kapıyı kapatırken de gülmeyi ihmal etmedi.

24

"Haberin olsun," dedi Rebus, garaj yolunda yürürlerken, "anne biraz hassas."

"Anlaşıldı," dedi Siobhan Clarke. "Her zamanki gibi cazibeni mi takınacaksın?"

"Konuşacağımız kişi Lorna Grieve," diye hatırlattı. Sonra da başıyla kapının önüne park etmiş Fiat Punto'yu işaret etti. "Bu onun arabası." High Manor'ı arayıp Hugh Cordover'la konuşurken sesinde sitemkâr bir ton var mı diye bakmış, ama Cordover'ın tek yaptığı ona Lorna'nın Edinburgh'da olduğunu söylemek olmuştu.

"Bunun iyi bir fikir olduğundan hâlâ emin değilim," dedi Siobhan.

"Bak," dedi, "sana söyledim..."

"John, tutup da kafana göre..."

Kadını omuzlarından tutup kendine çevirdi. "Ben bir şey yapmadım!"

"Onunla yatmadın mı?" Siobhan sesini yükseltmemeye çalışıyordu.

"Yatmışsam ne fark eder?"

"Cinayet soruşturmasındayız ve onu sorgulamak üzereyiz."

"Hiç aklıma gelmezdi."

Kadın ona baktı. "Omzumu acıtıyorsun."

Omzunu bırakıp mırıldanarak özür diledi.

Kapıyı çalıp beklediler. "Hafta sonun nasıl geçti?" diye sordu Rebus. Siobhan ona baktı. "Bak," dedi, "içeride birbirimize laf sokarsak bir şey elde edemeyiz."

Siobhan biraz düşündü. "Hibs yine kazandı," dedi sonunda. "Sen ne yaptın?"

"Ofise gittim. Pek bir şey yaptım diyemem."

Alicia Grieve kapıyı açtı. Rebus'un onu son gördüğü sefere kıyasla daha yaşlı görünüyordu, sanki gereğinden uzun yaşayıp bunun da farkına varmış gibiydi. Zamanın insanın üzerinde bu türden bir etkisi olurdu. Sevdiğin birini kaybettiğinde zaman daha hızlı akmaya başlayıp kişinin solmasına, hatta ölmesine yol açardı. Rebus bunu daha önce de görmüştü: eşlerinin ölümünden kısa süre sonra uykularında ölen sağlıklı insanlar. Sanki istemli ya da değil, birden bir düğme kapanıyordu.

"Bayan Grieve," dedi. "Beni hatırladınız mı? Dedektif Müfettiş Rebus?"

"Tabii ki hatırladım." Sesi çatallıydı. "Peki, bu kim?"

"Dedektif Polis Memuru Clarke," dedi Siobhan kendini takdim etmek için. Yaşlılarla karşılaştığında hep böyle gülümserdi: anlayıştan ziyade sempati yüzünden. Rebus yaşça Siobhan'a değil de Alicia Grieve'e daha yakın olduğunu fark edince bu düşünceyi kafasından sildi.

"Roddy'yi gömebilir miyiz? Bu yüzden mi geldiniz?" Kadın pek umutluya benzemiyordu; ona ne söylerlerse kabul edecekti. Kalan ömründe onun rolü artık buydu.

"Maalesef, Bayan Grieve," dedi Rebus. "Biraz daha bekleyecek."

Kadın son cümleyi tekrarlayıp ekledi: "Zaman sizce de elastik değil mi?"

Siobhan kadının ayaklarının yere basmasını sağlamak için, "Buraya Bayan Cordover'ı görmeye geldik," dedi.

"Lorna," diye ekledi Rebus.

"O burada mı?" diye sordu Alicia Grieve.

İçeriden bir ses: "Tabii ki buradayım, anne. İki dakika önce konuşuyorduk."

Bayan Grieve kenara çekilip içeri girmelerine müsaade etti. Lorna Grieve odalardan birinin kapısında durmuştu ve kollarında bir karton kutu tutuyordu.

"Tekrar merhaba," dedi Rebus'a, Siobhan'ı görmezden gelerek.

"Konuşmamız mümkün mü?" diye sordu Rebus. Doğrudan kadına bakmıyordu. Kadın gülümseyerek az önce çıktığı odayı işaret etti.

"Ortalığı toparlamaya uğraşıyorum."

Bayan Grieve'in parmakları Rebus'un eline dokundu. Mermer gibi soğuktular. "Tablolarımı satacak. Para lazımmış."

Rebus'un baktığı Lorna başını iki yana salladı.

"Sadece temizleyip çerçeve takıyorum, hepsi bu."

"Onları satacak," dedi Bayan Grieve. "Aklından ne geçtiğini biliyorum."

"Anne, yapma. Paraya ihtiyacım yok."

"Kocanın var. Bir sürü borcu var ve kariyeri de bitti bitecek."

"Güvenin için teşekkürler," diye mırıldandı Lorna.

"Benimle sakın böyle konuşma!" Bayan Grieve'in sesi titredi. Parmakları hâlâ Rebus'un elinin üzerindeydi. Parmaktan ziyade pençe gibiydiler.

Lorna iç çekti. "Siz ikiniz ne istiyorsunuz? Umarım buraya beni tutuklamaya geldiniz; şu halimden daha kötü olamaz."

"Evine git, seni tutan yok!" diye bağırdı annesi.

"Ve seni bu mezbelelikte mi bırakalım? İstesen de olmaz."

"Seona bana bakar."

"Seona siyasetçi olmakla meşgul," dedi Lorna. "Artık sana muhtaç değil. Daha faydalı bir hedef buldu."

"Sen bir canavarsın."

"O zaman sen de Dr. Frankenstein oluyorsun."

"Kepaze."

"Durma. Bize onu da tanıdığını söyle." Rebus ve Siobhan'a döndü. "Evelyn Waugh," dedi. "Kepazeler [*Vile Bodies*]."

"Rezil. Bulduğun her erkeğe atlıyordun."

"Hâlâ öyleyim," dedi Lorna. Rebus'a bakmadı. "Sense sadece babamın üzerine atladın, çünkü işine yarayacağını biliyordun. İsim yaptıktan sonra da ilişkiyi sona erdirdin."

"Bu ne cüret." Çok daha genç bir kadına ait olabilecek bir öfke.

Siobhan, Rebus'un koluna dokunup kapıya doğru çekildi. Lorna onun ne yaptığını gördü. "Ah, bak, şu polisi korkuttuk! Ne hoş değil mi, anne? Böyle bir gücümüz olduğunu biliyor muydun?" Gülmeye başladı. Biraz sonra Alicia Grieve de ona katıldı.

Rebus düşündü: Burası resmen bir tımarhane. Sonra da bunun anne kız için normal bir davranış

olduğunu fark etti: kavga etme ve içindekini dökme. Uzun süredir halkın gözü önünde olup kendi melodramlarının aktörleri olmuşlardı; hepsi belli bir rolü oynuyormuş gibi görünüyordu.

Aile hayatından manzaralar.

Lanet olsun.

Lorna gözlerindeki hayali yaşları silerken hâlâ resimleri elinde tutuyordu. "Bunları yerine koyacağım," dedi.

"Hayır," dedi annesi, "onları koridorda diğerlerinin yanına bırak." Bir düzine kadar çerçeveli resmin duvara dayalı durduğu yeri işaret etti. "Haklısın, onlara baktırmamız gerek: Temizlenmeliler ve birkaçına da çerçeve lazım."

"Fırsat varken sigorta da yaptıralım." Annesi sözünü kesecek gibi olduğundan Lorna hızla devam etti. "Satabilmek için değil. Olur da çalınırlarsa..."

Alicia itiraz edecek gibi görünse de derin bir nefes alıp başını salladı. Resimler diğerlerinin yanına koyuldu. Lorna doğrulup ellerindeki tozları sildi.

"Bunlar yapılalı en az kırk yıl oldu."

"Belki de daha eski." Alicia başını salladı. "Ama onlar ben öldükten sonra da ayakta kalacak. Sadece aynı şeyi ifade etmeyecekler."

"Neden?" diye sormak zorunda hissetti Siobhan.

Alicia ona baktı. "Çünkü bana ifade ettiği şeyleri başka kimseye ifade edemezler."

"Zaten bir koleksiyoncunun duvarı yerine hâlâ burada olmalarının nedeni bu," dedi Lorna.

Alicia Grieve başını salladı. "Anlam önemlidir. Elimizde kalan tek şey bu; o olmadan hayvandan bir farkımız kalmaz." Kadın birden canlanıp elini Re-

bus'un elinden çekti. "Çay," deyip ellerini birbirine vurdu. "Çay içelim."

Rebus acaba yanında viski de alabilir miyim diye düşündü.

Oturma odasında oturup sohbet ederlerken Lorna da mutfak işlerini halletti. Bir tepsiyle gelip çayları koymaya başladı.

"Mutlaka bir şey unuturum," dedi. "Çay yapmaya pek alışık değilim." Konuşurken baktığı Rebus gözlerini şömineye dikmişti. "Müfettiş, daha sert bir şey ister misin? Malt seviyordun diye hatırlıyorum."

"Gerek yok, teşekkürler," diye cevap verdi Rebus.

"Şeker yok," dedi Lorna, tepsiye bakıp. "Söylemiştim." Kapıya yöneldiğinde Rebus'la Siobhan bir ağızdan kullanmadıklarını söyleyince geri döndü. Bir tabakta bisküviler vardı. Onlar ikramı reddetse de Alicia bir tane alıp çayına batırınca bisküvi dağıldı. Parçaları tek tek alıp ağzına atarken onu görmezden geldiler.

"Pekâlâ," dedi Lorna sonunda. "Sizi mutlu topraklara getiren ne oldu?"

"Önemi olabilir de olmayabilir de," dedi Rebus. "Dedektif Polis Memuru Clarke bir evsizin intiharını araştırıyordu. Adamın sizin ailenizle ilgilendiğini fark ettik."

"Öyle mi?"

"İntiharı da cinayetten hemen sonra olduğundan..."

Lorna sandalyesinde öne oturdu. Siobhan'a bakıyordu. "Yoksa bu, milyoner evsiz mi?"

Siobhan başını salladı. "Gerçi milyoner olduğu söylenemez."

Lorna annesine döndü. "Sana anlatmıştım, hatırladın mı?"

Annesi başını sallasa da dinliyormuş gibi görünmüyordu. Lorna tekrar Siobhan'a döndü. "İyi de bizimle ne ilgisi var?"

"Belki de yok," dedi Siobhan. "Ölen adamın ismi Chris Mackie. Bu isim size bir şey ifade ediyor mu?"

Lorna biraz düşündükten sonra başını iki yana salladı.

"Elimizde resimleri var," dedi Siobhan, resimleri ona uzatarak. Rebus'a baktı.

Lorna resimleri inceledi. "Epey asık suratlıymış," dedi.

Soruyu onun sormasını isteyen Siobhan hâlâ Rebus'a bakıyordu.

"Bayan Cordover," dedi, "bunu sormanın kolay bir yolu yok."

Kadın ona baktı. "Neyi sormanın?"

Rebus derin bir nefes aldı. "Adam çok daha yaşlı ... ve sokakta." Konuya girdi. "Alasdair olması mümkün mü?"

"Alasdair mi?" Lorna üstteki resme bir daha baktı. "Sen neden bahsediyorsun?" Baktığı annesi her zamankinden daha beyazdı. "Alasdair'in saçları sarıydı. Bununla ilgisi yoktu." Alicia elini uzatsa da Lorna resimleri Siobhan'a iade etti. "Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bu adamın Alasdair'le alakası yok."

"İnsanlar yirmi yılda değişir," dedi Rebus usulca.

"İnsanlar bir gecede de değişir," dedi kadın buz gibi bir sesle, "ama kardeşim farklıdır. Onun kardeşim olduğunu da nereden çıkardın?"

Rebus omuz silkti. "Tahmin ettim."

"Size Alasdair'i göstereyim," deyip ayağa kalktı Alicia Grieve. Bardağını masaya koydu. "Benimle gelin."

Onun peşi sıra mutfağa gittiler. Camekânlı dolap doluydu ve tezgâha yığılmış mutfak aletleri yerlerine konulmayı bekliyordu. Lavabo bulaşıkla doluydu. Ütü tahtasının üzerine kıyafetler yığılmıştı. Radyoda kısık sesle klasik müzik çalıyordu.

"Bruckner," deyip arka kapıyı açtı Alicia. "Sürekli Bruckner çalıyorlar."

"Onun stüdyosu," diye açıkladı Lorna, Alicia'nın ardından bahçeye çıkarlarken. Bahçe bakımsız ve otlarla kaplı olsa da bahçe kavramı hâlâ varlığını koruyordu. Demirleri paslanmış bir salıncak. Kaidesi üzerine konmayı bekleyen bir taş vazo. Yürüyüşü zorlaştıran verandayı örtmüş yapraklar. Bahçenin diğer ucunda da taş bir kulübe.

"Hizmetçi binası mı?" diye sordu Rebus.

"Galiba," dedi Lorna. "Çocukken orası bizim gizli yerimizdi. Sonra annem orayı stüdyoya çevirdi ve bizi de içeri almadı." Önlerinde giden annesine baktı. "Zamanında babamla o aynı odada resim yapardı – stüdyosu çatı katındaydı." Çatıdaki iki pencereyi işaret etti. "Sonra annem kendi yerine ve ışığına ihtiyacı olduğuna karar verdi. Böylece babamı hayatından dışladı." Rebus'a baktı. "Grieve olarak büyümek kolay değildir."

Alicia hırkasının cebinden bir anahtar çıkarıp stüdyonun kapısını açtı. İçeride tek bir oda olup taş duvarları badanalı ve boya lekeliydi. Zeminde de boya lekeleri vardı. Farklı boylarda üç ressam sehpası. Tavanda örümcek ağları. Bir duvara dayalı farklı

ebatlarda ve sadece yüz ve boynu gösteren portreler. Hayatının farklı safhalarında çizilen aynı adam.

"Tanrım," dedi Lorna. "Bu Alasdair." Kadın, portreleri didiklemeye başladı. Bir düzineden fazlaydılar.

"Onun büyüyüp yaşlanmasını hayal ettim," dedi Alicia usulca. "Zihnimde canlandırıp resmini yaptım."

Sarı saçlı, mahzun gözlü. Sanatçının resmettiği tebessüme rağmen sorunlu biri. Üstelik Chris Mackie'yle de alakası yok.

"Bize hiç bahsetmedin." Lorna resimlerden birini alıp yakından baktı. Parmaklarını resmin elmacık kemikleri üzerinde gezdirdi.

"Kıskanırdın," dedi annesi. "Sakın inkâr etme." Rebus'a döndü. "Alasdair en sevdiğimdi. Kaçtığında..." Kendi eserine baktı. "Belki de bu benim olanları açıklama şeklimdi." Kadın döndüğünde Siobhan'ın fotoğrafları hâlâ elinde tuttuğunu gördü. "Alabilir miyim?" Onları alıp gözünün önüne getirdi.

Tanıyınca gözleri ışıldadı. "O nerede?"

"Onu tanıyor musunuz?" diye sordu Siobhan.

"Yerini bilmem gerek."

Lorna portreyi bırakmıştı. "Anne, o intihar etti. Geride bir sürü para bırakan evsiz oydu."

"Kim o, Bayan Grieve?" diye sordu Rebus.

Tekrar fotoğraflara bakan Alicia'nın elleri titriyordu. "Onunla konuşmayı ne çok isterdim." Gözlerinde yaş vardı. Eliyle gözlerini sildi. Rebus bir adım attı.

"Alicia, fotoğraflardaki adam kim?"

Kadın ona baktı. "İsmi Frederick Hastings."

"Freddy mi?" Lorna gelip baktı. Fotoğrafı annesinin elinden aldı.

"Evet?" diye sordu Rebus.

"Olabilir. Onu en son yirmi yıl önce gördüm."

"İyi de o kim?" diye sordu Siobhan.

Rebus birden hatırladı. "Alasdair'in iş ortağı mıydı?"

Lorna başını salladı.

Rebus, Siobhan'a döndü. Kadın şaşırmıştı.

"Öldü mü dediniz?" diye sordu Alicia. Rebus başını salladı. "Alasdair'in nerede olduğunu biliyordur. İkisi birbirinden ayrılmazdı. Belki eşyaları arasında adresini bulabiliriz."

Lorna, Chris Mackie'yi barınakta gösteren diğer resimlere bakıyordu. "Freddy Hastings evsiz olmuş." Aniden bir kahkaha patlattı.

"Eşyalarını birkaç kez tetkik ettim," dedi Siobhan, Alicia Grieve'e. "Adres olsa görürdük."

"Eve dönsek iyi olacak," dedi Rebus. Birden aklına soracak bir sürü soru gelmişti.

Lorna bir çaydanlık çay daha yaptı, ama bu sefer kendisine bir bardak içki hazırladı, yarı viski yarı su. Rebus'a da teklif etse de o istememişti. Kadın ilk yudumunu alırken gözleri adamın üzerindeydi.

Siobhan not defterini çıkarmış, hazır bekliyordu.

Lorna nefes verdi: Kokusu Rebus'un oturduğu yere gitti. "Birlikte kaçtıklarını zannetmiştik," diye başladı.

"Tümüyle saçmalık," diyerek araya girdi annesi.

"Tamam, sen eşcinsel olduklarını düşünmedin."

"Aynı tarihte mi ortadan kayboldular?" diye sordu Siobhan.

"Galiba. Alasdair kaybolduktan birkaç gün sonra Freddy'yle temas kurmaya çalışsak da onu bulamadık."

"Polise bildirildi mi?"

Lorna omuz silkti. "Bilmem."

"Ya ailesi?"

"Zannetmem." Kadın onay olmak için annesine baktı.

"O tek çocuktu," dedi Alicia. "Anne ve babası da bir iki yıl içinde öldü."

"Ona bir miktar para kaldı, sanırım çoğunu kaybetti."

"İkisi de para kaybetti," dedi Alicia. "Müfettiş, Alasdair o yüzden kaçtı. Borcu vardı ve yardım istemeyecek kadar da gururluydu."

"Ama gururu kaçmasına mani olmadı," dedi Lorna, elinde olmadan. Annesi ters ters ona baktı.

"Bu ne zaman oldu?" diye sordu Rebus.

"79 yılında." Lorna onay almak için annesine baktı.

"Martın ortasında," dedi yaşlı kadın.

Rebus ve Siobhan bakıştı. Mart 79: Skelly.

Siobhan sesini kontrol altında tutmaya çalışarak "Ne iş yapıyorlardı?" diye sordu.

"En son emlak işindeydiler." Lorna tekrar omuz silkti. "Daha fazlasını bilmiyorum. Galiba satamayacakları yerler aldılar."

"Gayrimenkul geliştirme işi olabilir mi?" diye sordu Rebus.

"Bilmem."

Rebus'un döndüğü Alicia başını iki yana salladı. "Alasdair bazı yönlerden çok ketumdu. Onun çok

marifetli ve kendine yeten biri olduğunu düşünmemizi isterdi."

Lorna kadehini doldurmak için kalktı. "Annem çoğu açıdan onun umutsuz vaka olduğunu anlatmaya çalışıyor."

"Haliyle sen öyle değilsin," diye çıkıştı Alicia.

"Eğer borç yüzünden kaçtılarsa," dedi Siobhan, "bir yıl sonra Bay Hastings yarım milyona yakın parayı nereden buldu?"

"Dedektif olan sizsiniz. Siz söyleyin." Lorna yerine oturdu.

Rebus biraz düşündü. "İki adamın iş hususundaki bu başarısızlığını destekleyen somut bir şey var mı yoksa bu da diğer bir klan efsanesi mi?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Bu davada elimizde somut birkaç şey olsa güzel olur diyorum."

"Ne davası?" Alkol etkisini göstermeye başlamıştı: Lorna'nın sesi daha hırçın çıkmaya başlarken yanakları da kızardı. "Sizin Freddy'nin intiharını değil Roddy'nin öldürülmesini soruşturmanız gerekiyordu."

"Müfettiş bağlantılı olabileceklerini düşünüyor," dedi Alicia başını sallayarak.

"Bayan Grieve, bunu da nereden çıkardınız?" diye sordu Rebus.

"Freddy'nin bizimle ilgilendiğini söylediniz. Sizce Roddy'yi o mu öldürdü?"

"Bunu neden yapsın ki?"

"Bilmem. Parayla alakalı bir şey olabilir."

"Roddy ve Freddy birbirini tanıyor muydu?"

"Alasdair, Freddy'yi eve getirdiği zamanlarda karşılaşmışlardı. Diğer zamanlarda da görüşmüş olabilirler."

"Peki, Roddy yirmi yıl sonra onu gördüğünde tanımış olabilir mi?"

"Mümkün."

"Resmi gösterdiğinizde ben tanımadım," dedi Lorna.

Rebus ona baktı. "Evet, haklısınız." *Belki de tanımıştı.* Neden resimleri annesine uzatmak yerine Siobhan'a iade etmişti?

"Bay Hastings'in ofisi var mıydı?"

Alicia başını salladı. "Canongate'te. Alasdair'in dairesinden çok uzak değil."

"Adresi hatırlıyor musunuz?"

Kadın ezberden söyledi, hâlâ hatırlıyor olmasından memnunmuş gibi bir hali vardı.

"Ya evi?" Siobhan not defterine kaydetti.

"New Town'da bir dairesi var," dedi Lorna. Ama adresi söyleyen yine annesi oldu.

Öğle yemeğinde otelin yemek salonu sessizdi. Müşteriler ya zemin kattaki bistro tarzı restoranı tercih ediyordu ya da ikinci katta restoran olduğundan haberdar değillerdi. Dekor minimalist ve doğu tarzıydı, masalar arasında büyük mesafe bırakılmıştı. Sohbet için ideal bir mekândı. Cafferty ayağa kalkıp Barry Hutton'ın elini sıktı.

"Ger Amca, geç kaldığım için özür dilerim."

Bir adamı Hutton'ın oturmasına yardım ederken Cafferty omuz silkti. "Biri bana böyle hitap etmeyeli çok zaman oldu," dedi tebessümle. "Doğruymuş gibi geliyor kulağa."

"Ben sana hep böyle hitap ettim."

Cafferty başını sallayıp önündeki iyi giyimli genç adama baktı. "Barry, bakıyorum da halin vaktin epey yerinde gibi."

Omuz silkme sırası Hutton'a geldi. Menüler dağıtıldı.

"Baylar, içki ister misiniz?" diye sordu garson.

"Şampanya iyi olur," dedi Cafferty. Hutton'a göz kırptı. "Ayrıca benden, o yüzden itiraz etme."

"Zaten etmeyecektim. Sorun olmazsa ben sadece su içerim."

Cafferty'nin yüzündeki tebessüm donup kaldı. "Sen nasıl istersen, Barry."

Hutton garsona döndü. "Varsa Vittel. Yoksa Evian da olur."

Garson başını eğip Cafferty'ye döndü. "Sizin şampanya siparişiniz hâlâ geçerli mi, efendim?"

"Aksini dediğimi duydun mu?"

Garson başıyla selam verip gitti.

"Vittel, Evian..." Cafferty gülüp başını iki yana salladı. "Keşke Bryce şu halini görebilseydi." Hutton gömleğinin manşetlerini düzeltmekle meşguldü. "Zor bir sabah mı?"

Hutton başını kaldırınca Cafferty bir şey olduğunu anladı, ama genç adam başını iki yana salladı. "Öğle vakti içmem, hepsi bu."

"O zaman sana akşam yemeği ısmarlamama izin vereceksin."

Hutton etrafına baktı. Mekânda sadece, ilerideki köşede oturmuş, iş görüşmesi gibi bir şey yapan iki kişi vardı. Hutton yüzlerine baksa da aşina gelmedi. Tekrar Cafferty'ye döndü.

"Burada mı kalıyorsun?"

Cafferty başını salladı.

"Evini sattın mı?"

Cafferty tekrar başını salladı.

"İyi kâr etmişsindir." Hutton ona baktı.

"Barry, öğrendiğim bir şey varsa para her şey değildir."

"Sıhhat ve mutluluğu mu kastediyorsun?"

Cafferty ellerini bitiştirdi. "Hâlâ gençsin. Birkaç yıl sonra demek istediğimi belki anlarsın."

Hutton başını sallasa da adamın ne kastettiğinden emin değildi. "Erken çıktın," dedi.

"İyi hal sayesinde." Garson ekmek getirip şampanyayı ne kadar soğuk istediklerini sorarken Cafferty arkasına yaslandı.

"Soğuk olsun," dedi Cafferty, misafirine bakarak. "Barry, duyduğuma göre işlerin iyiymiş."

"Şikâyetim yok."

"Dayın nasıl?"

"Bildiğim kadarıyla iyi."

"Onunla görüşüyor musun?"

"Buraya asla geri dönmez."

"Biliyorum. Belki sen tatillerde gidersin diye düşünmüştüm."

"En son ne zaman tatile çıktığımı hatırlamıyorum."

"Demek senin için sadece iş var," dedi Cafferty.

Hutton ona baktı. "Sadece iş değil."

"İyi."

Yiyecek siparişi verdiler ve içkileri geldi. Kadeh tokuşturdular. Hutton küçük bir kadeh teklifini reddetti. Suyuna bir şey katmadı: ne buz ne de limon.

"Ya sen?" diye sordu sonunda. "Barl-L'den çıkıp doğruca böyle bir yere gelen fazla kişi olmaz."

"Keyfim yerinde diyelim," dedi Cafferty göz kırparak.

"Sen yokken işlerin aynen devam etti, değil mi?"

Cafferty işlerin kelimesinin vurgulu söylendiğini fark etti. Yavaşça başını salladı. "Aksi takdirde pek çok kişi hüsrana uğrardı."

"Hiç şüphem yok." Hutton minik ekmek somunlarından birini açtı.

"Ki şu an burada olmamızın da nedeni bu," dedi Cafferty.

"O zaman bu bir iş yemeği," dedi Hutton. Cafferty başını sallayınca kendini daha rahat hissetti. Artık sadece bir yemek değildi; vaktini ziyan etmiyordu.

25

Tokadı yiyen Jerry'nin yüzü titredi. Son zamanlarda tokat yemeye alışık olsa da bu seferkinin faili Jayne değildi.

Nic'ti.

Yanağı sızladı, orada kırmızı bir el izi çıkacağını biliyordu. Nic'in eli de sızlamıştı: küçük bir teselli.

Nic'in Cosworth'undaydılar. Jerry yeni gelmişti. Onu çağıran –pazartesi akşamı– Nic'ti ve Jerry de kaçma fırsatını kaçırmamıştı. Jayne televizyonun önünde uyukluyordu. Yemeklerini haber izlerken yemişlerdi: Sosis, fasulye ve yumurta. Patates yoktu: Buzdolabı boştu ve ikisi de alışveriş yapmaya niyetli değildi. İşte tartışma başladığında durum buydu.

Seni işe yaramaz...

Asıl kıçını kaldırması gereken kişi sensin, ben değil...

Sonra telefon. Telefon Jayne'in tarafında olsa da duymazdan geldi.

"İki ihtimalden biridir," dedi. Adam onun yanılmasını, arayanın annesi olmasını umut etti. Sonra da ahizeyi uzatırken "Böylece susmuş olursun," dedi.

Çünkü arayan Nic'se... Nic, pazartesileri hiç dışarı çıkmazdı... Bu da tek bir manaya gelirdi.

Şimdi de arabadaydılar ve Nic ona yükleniyordu.

"Hayatımda hiç böyle salakça bir şey yaptığını görmedim..."

"Neymiş o?"

"Beni iş yerimden aradın ya salak!"

Jerry bir tokat daha geleceğini düşünse de Nic ona yumruk attı. Çok sert değildi; sakinleşmeye başlamıştı.

"Düşüncesizlik ettim."

Nic homurdandı. "Etmediğin zaman mı var?" Arabanın motorunu çalıştırdı. Vites atıp yola çıktı. Gösterge ya da ayna yoktu; arkalarındaki bir araba birkaç kez korna çaldı. Nic dikiz aynasına baktığında tek başına bir ihtiyar gördü. Adama eliyle işaret yapıp küfretti.

Etmediğin zaman mı var?

Jerry zihninde bazı cevaplar düşünmeye başladı. Hırsızlıkların çoğunu yapan o değil miydi? Peki, yaşları tutmazken, Nic'ten daha uzun olup daha büyük göründüğünden, onlara içki alan kimdi? Nic: pürüzsüz ve parlak suratlı, hâlâ çocuk gibi; daima taralı ve kısa olan gür siyah saçlar. Kızlar hep Nic'e gider, Jerry ise kendisine kalana razı olurdu.

Nic üniversitede Jerry'ye sevişme maratonlarından bahsederdi. O zaman bile belirtiler vardı: *Kız beğenmeyince onu tokatladım... Bileğini tek eliyle tutup onunla o şekilde...*

Sanki tüm dünya onun şiddetini hak ve kabul ediyordu, çünkü diğer açılardan hiçbir kusuru yoktu. Nic'in Catriona'yla tanıştığı akşam ... o gece de Jerry'ye tokat atmıştı. Öncesinde iki bara gitmişlerdi – revaçta ama pahalı, Prenses Margaret'ın da gitti-

ği Madogs ve Usher Hall'un yanındaki Shakespeare. Lyceum'da atlarla ilgili bir oyun izlemeye gelen Cat ve dostlarıyla orada tanışmışlardı. Nic'in tanıdığı kızlardan biri onu grupla tanıştırdı, yanındaki Jerry hevesli ama sessizdi. Nic diğer kız olan Cat'le –Catriona'nın kısaltması– konuşmaya başladı. Fena olmasa da gruptaki en güzel kız da değildi.

"Napier'de mi çalışıyorsun?" diye sordu birisi Jerry'ye.

"Hayır," dedi. "Ben elektronik işindeyim." Bu onun lafıydı. Böylece onun oyun tasarımcısı ya da kendi yazılım şirketinin sahibi olduğunu düşüneceklerdi. Ama hiçbir zaman öyle olmazdı. Cevap veremediği sorular sorarlar ve o da gülüp forklift kullandığını söylerdi. Bunu duyanlar gülümsese de sohbete devam hususunda pek faydası olmazdı.

Grup oyunu izlemeye giderken Nic, Jerry'yi dürttü. "Şahane oldu," dedi. "Cat daha sonra benimle içmeye gidecek."

"Ondan hoşlandın mı?"

"Fena değil." Dikkatle baktı. "Değil mi?"

"Ah, evet, güzel kız."

Tekrar dürttü. "Ayrıca Bryce Callan'ın akrabasıymış. Soyadı Callan."

"Yani?"

Nic'in gözleri büyüdü. "Bryce Callan'ı duymadın mı? Jerry, adam burayı yönetiyor."

Jerry etrafına baktı. "Bu barı mı?"

"Hayır, salak, Edinburgh'u."

Jerry hâlâ anlamamış olsa da başını salladı.

Birkaç içki içtikten sonra Nic'e, Catriona'yla görüşmeye giderken seninle gelebilir miyim diye sordu.

"Saçmalama."

"Peki, ben ne yapacağım?"

Kaldırımda yürüyorlardı ve Nic birden durup ona döndü.

"Söyleyeyim – ilk olarak, büyü. Artık çocuk değiliz, her şey değişti."

"Biliyorum. İş sahibi ve evlenecek olan benim."

Nic bunun üzerine onu tokatladı. Sert olmasa da Jerry'yi şok etmeye yetti.

"Büyüme vakti geldi, dostum. İşin olabilir, ama seni nereye götürsem orada kazık gibi dikiliyorsun." Jerry'nin yüzünü tuttu. "Bana iyi bak, Jer, nasıl davrandığımı izle. Böylece büyümeye başlayabilirsin."

Büyümek.

Jerry acaba büyümenin sonu bu mu diye düşündü: ikisi Cosworth'da ve pazartesi akşamı avda. Pazartesi akşamları kulüplerde bekârlar gecesi olur ve daha olgun kişiler katılırdı. Nic kadınların yaşını umursamazdı. Sadece içlerinden biriyle olmak istiyordu. Jerry arkadaşına bakmaya cesaret etti. Yakışıklıydı... Neden bu şekilde davranıyordu? Sorunu neydi?

Ama Jerry cevabını biliyordu. Sorun Cat'ti. Her dönemeçte Cat'in hazır bekliyor olmasıydı.

"Peki, nereye gideceğiz?" diye sordu.

"Kamyonet Lochrin Place'te." Nic'in sesi soğuktu. Jerry midesinin düğümlendiğini hissetti. Ama başladıktan sonra tümüyle farklı hissedeceğini biliyordu: Tıpkı Nic gibi heyecanlanacaktı. İki avcı.

"Oyunmuş farz et," demişti Nic ilk seferde.

Oyunmuş farz et.

Kalbi hızla çarpıp içi bir tuhaf olmaya başladı. Eldivenleri ve kayak maskesiyle Bedford kamyonet-

te otururken bambaşka biriydi. Artık Jerry Lister değildi, çizgi romanlardan ya da filmlerden çıkmış gibi daha güçlü ve ürkütücü birine dönüşmüştü. Korkulacak birisi. Neredeyse kusmasına mani olacak kadar güçlü birisiydi. Neredeyse.

Kamyonet Nic'in tanıdığı birine aitti. Nic adama arabaya arada bir ikinci el şeyleri satmak için ihtiyacı olabileceğini söylemişti. Adam onun dediklerine inanıp fazla ayrıntıya girmemişti. Nic'in elinde hurdalıktan aldığı plakalar vardı. Onları telle bağlar, asıl plakanın üzerini örterdi. Kamyonet beyaz ve paslıydı. Sokak boşsa ve siz de soğukta süratle eve gidiyorsanız ya da sarhoşsanız hiç dikkatinizi çekmezdi.

Nic'in hedefi sarhoşlardı. Gece kulüplerinin yakınına park eder, parasını ödeyip içeri girerdi. Pek çok kişi iki erkek olarak geldiğinden dikkat çekmezlerdi, onları sıradışı kılacak hiçbir şey yoktu. Daha sonra Nic işlerine yarayacak yerleri seçerdi. Hangisinde bekârlar gecesi olduğunu ayırt edebiliyor gibiydi. Hatta bir keresinde kadınlardan birini dansa kaldırınca, Jerry bu riskli değil mi diye sormuştu.

"Biraz riske girmeden yaşamak neye yarar?"

Bu gece önce biraz etrafta dolaştılar. Nic kulüplerin en müsait saatinin ondan sonrası olduğunu biliyordu. Bardan çıkan sarhoşlar henüz gelmemiş ve bekârlar gecesi de kıvamına gelmiş olurdu. Çoğu yarın işe gideceğinden fazla geçe kalamazdı. En fazla on bire kadar kalır, sonra da eve dönerlerdi. O zamana kadar da Nic birkaçını seçmiş olurdu. Her ihtimale karşı mutlaka yedeği olurdu. Bazı geceler işe yaramazdı: Kadınlar birlikte ya da partnerleriyle çıkar, hiçbiri yalnız yürümezdi.

Kimi gecelerse her şey planladıkları gibi olurdu.

Jerry elinde birayla dans pistinin kenarında durdu. Şimdiden içini heyecan sardığını hissedebiliyordu. Ama gergindi de, çünkü her an tanıdıkları birine ya da Jayne'e rastlamaları mümkündü. *Jayne burada olduğunu biliyor, değil mi?* Hayır, bilmiyordu. Artık sormuyordu bile. Gece bir iki gibi eve döndüğünde karısı uyuyor olurdu. Geldiğinde onu uyandırsa bile kadın pek bir şey söylemezdi.

"Yine mi içtin?" gibisinden bir şeyler.

Oturma odasına gider, elinde kumandayla oturup kanal değiştirmeden televizyona bakardı. Hiç kimsenin onu görüp suçlayamayacağı karanlıkta otururdu.

Sendin. Sendin. Sendin.

Hayır, doğru değil. Nic'ti. Daima Nic'ti.

Titreyen elinde içkiyle dans pistinin kenarında durdu. İçinden dua ediyordu: *Bu akşam şansımız yaver gitmesin!*

Ama Nic'in gözlerinde ışıltıyla ona doğru geldiğini gördü.

"Jer, akıl alır gibi değil. Olur şey değil!"

"Sakin ol. Ne oldu?"

Nic elini saçlarında gezdirdi. "O burada!"

"Kim?" Dinleyen biri var mı diye etrafına baktı. Müzik yüzünden kimsenin duyması mümkün değildi. Orbital'a benziyordu, Jerry yeni grupları takip etmeye çalışırdı.

Nic başını iki yana salladı. "Beni görmedi." Düşünmeye başladı. "Bunu yapabiliriz." Jerry'ye baktı. "*Yapabiliriz.*"

"Sakın Cat'i gördüğünü söyleme!"

"Saçmalama. Yvonne denen sürtüğü gördüm!"

"Yvonne mu?"

"O gece Cat'in yanında olan kız. Seninle giden kız."

Jerry başını iki yana salladı. "Hayatta olmaz."

"Ama kusursuz!"

"Kusursuz falan değil, resmen intihar!"

"Jerry, o sonuncu olabilir. Bir düşün." Nic saatine baktı. "Biraz daha takılıp yalnız mı değil mi bakalım." Jerry'nin omzuna vurdu. "Dinle beni, Jer, bu müthiş olacak."

Jerry ben de ondan korkuyorum demek istedi.

Cat'in arkadaşı Yvonne kocasından ayrılmıştı. Yvonne bekârlar kulübüne katılmış ve bir gece Cat'i de kendisiyle gelmeye ikna etmişti. Jerry, Cat'in neden böyle bir şeyi kabul ettiğini bilmiyordu. Belki kendi evliliği de sallantıdaydı, ama Nic bir şey dememişti. Sadece, "Bana ihanet etti, Jer," ve "Bunu hiç beklemiyordum," demişti. Gece kulübüne gitmişler –buna değil de perşembe gecesi benzer bir etkinlik düzenleyen bir diğerine– ve bekâr adamlar birbiri ardına Cat'i dansa kaldırmıştı. Hepsi buydu. Cat onu bırakmıştı.

Nic şimdi intikam fırsatı yakaladığını düşünüyordu. Hıncını Cat'ten değil de –ona dokunması mümkün değildi; amcası Bryce Callan ve kuzeni Barry Hutton'dı– arkadaşı Yvonne'dan çıkaracaktı.

Nic tekrar gelip onu dürttüğünde Jerry bekârların gitmeye başladığını anladı. İçkisini bitirip Nic'le birlikte kulüpten çıktı. Kamyonet yüz metre uzaktaydı. Nic yaya, Jerry arabayla takip edecekti. Sonra Nic uygun bir yer bulup kurbanını yakalayacak ve

Jerry yanına yanaşıp kapıları açacaktı. Sonra yola koyulup boş bir yer bulacaklardı. Nic arkada kadını tutarken Jerry kırmızı ışıkta geçmemeye ya da bir polis aracının dikkatini çekmemeye çalışacaktı. Eldivenler ve kayak maskeleri torpido gözündeydi.

Nic kamyoneti açıp Jerry'ye baktı.

"Bu akşam sen yaya olacaksın."

"Ne?"

"Yvonne beni tanır. Bir şey duyup dönüp bakarsa beni görür."

"O zaman maske tak."

"Salak herif. Kadını yolda kafamda maskeyle mi takip edeceğim?"

"Ben yapmam."

Nic ani bir öfkeyle dişlerini sıktı. "Bana zorluk çıkarma!'"

"Olmaz." Başını iki yana salladı.

Nic sakinleşmeye çalıştı. "Bak, kız belki de yalnız bile olmayacak. Tek istediğim..."

"Sana hayır dedim. Zaten çok riskli. Dediklerin umurumda bile değil." Jerry kamyonetten uzaklaşmaya başladı.

"Nereye gidiyorsun?"

"Biraz hava alacağım."

"Böyle davranma. Sen ne zaman büyüyeceksin?"

"Olmaz," dedi Jerry sadece. Sonra da dönüp kaçtı.

26

Rebus dairesinde odadan odaya gezerek tost makinesinin ısınmasını bekledi. Peynirli tost: öğünlerin en yalnızı. Menülerde görmez, davet ettiğiniz arkadaşlarınıza ikram etmezdiniz. Yalnız olduğunuzda yediğiniz bir şeydi. Dolaba baktığında birkaç dilim ekmek kaldığını gördü; buzdolabında da yağ ve peynir vardı. Bu kış gecesinde insanın canı sıcak bir şeyler çekiyordu.

Peynirli tost.

Mutfağa dönüp ekmeği makineye koydu ve peyniri kesmeye başladı. Aklına eski Fringe revü şovundan bir şarkı geldi:

İskoç peyniri bizim sevdiğimiz türde...

İskoç peyniri, turuncu ve bol yağlı...

Bowie'nin çaldığı oturma odasına döndü. "The Man Who Sold the World." Hayatın ticaret üzerine kurulu olduğu aşikârdı, dostlar, düşmanlar ve yabancılarla kurulan günlük münasebetlerin sonunda kişi bir şeyler kazandığını ya da kaybettiğini hissederdi. Dünyayı satmasanız da nihayetinde herkes bir şeyler satardı. Bowie merdivenlerde birinin yanından geçmekle alakalı bir şarkıya başladığında, Rebus apartman merdivenlerinde yakaladığı Derek Linford'ı hatırladı: Röntgenci miydi yoksa kendine

güveni mi yoktu? Gençliğinde Rebus da bazı saçma sapan şeyler yapmıştı. Kızın biri onu reddettiğinde kızın anne babasını arayıp onun hamile olduğunu söylemişti. İşin aslı sevişmemişlerdi bile. Camda durup sokağın karşısındaki perdeleri açık dairelere baktı. Hemen karşısında bir erkek ve bir kız çocuğu olan bir aile oturuyordu. Onları o kadar uzun zamandır izliyordu ki bir cumartesi sabahı içlerinden birine gazete bayiinde denk gelince merhaba demişti. Yanlarında ailesi olmayan çocuklar, o komşuları olduğunu açıklamaya çalışırken, ters ters bakarak çekip gitmişlerdi.

Sakın yabancılarla konuşmayın: O da olsa çocuklarına aynı nasihatte bulunurdu. Komşuları olması yabancı olduğu gerçeğini değiştirmezdi. Çocuklar ondan uzaklaşıp diğer insanlar ellerinde süt, ekmek ve gazetelerle ona pis pis bakarken o arkalarından bağırmıştı: "Hemen karşınızda oturuyorum! Beni mutlaka görmüşsünüzdür!"

Haliyle onu görmemişlerdi. Akılları tümüyle bambaşka bir yerdeydi. Kim bilir belki de bundan böyle ona "acayip komşu" diye hitap edeceklerdi.

Dünyayı satmak mı? Kendini satmayı bile becerememişti.

İşte Edinburgh böyle bir yerdi. Kendine yeten, içine kapanık, kapı komşunuzla dahi tek kelime edemeyebileceğiniz bir yer. Rebus'un katındaki altı dairenin üçünün sahibi olup diğer üçünde öğrenciler kalıyordu. Çatı tamiri için para toplama listesi gelene kadar oralarda kimlerin oturduğunu bilmezdi. Ev sahipleri ortalıkta yoktu. Biri Hong Kong'daydı ve imza veremediğinden belediye tamirat bedelini ken-

disi belirlemiş –ilk fiyatın on katı– ve işi de gözdeleri olan bir şirkete devretmişti.

Kısa süre önce Dalry'deki bir daire sahibi kendi adına imza atamadığından sözleşme onun yerine kiracı üzerine yapılmıştı. Edinburgh böyleydi: kendine yeten, içine kapanık ve ters düştüğünüzde ölümcül.

Bowie "Changes" söylemeye başladı. Black Sabbath'ın da aynı isimde bir şarkısı vardı. Ozzy Osbourne söylüyordu: *"Değişim halindeyim."* Ben de öyle, demek istedi Rebus.

Mutfağa döndü: Tostu çevirip peynir dilimlerini ekmeğin üzerine koydu. Su ısıtıcısını açtı.

Değişiklikler: İçki içmesinde olduğu gibi. Edinburgh'da yüz bar ismi söyleyebilirdi, ama yine de evindeydi, dolabında bira yoktu, buzdolabında sadece bir şişe malt viski vardı. Yatmadan önce su ekleyerek bir kadeh içecekti. Sonra da elinde kitapla yorganın altına girecekti. Edinburgh tarihlerinin tümü elinin altındaydı ve Sör Walter Scott'ın *Günlükler*'ini çoktan elemişti. Pek çok bar adını Scott'ın eserlerinden almıştı; bu romanlardan hiçbirini okumadığına göre muhtemelen bildiğinden daha fazlaydı.

Makineden çıkan duman ona tostun kenarlarının yandığını söylüyordu. İki dilimi bir tabağa koyup tabakla birlikte sandalyesine gitti. TV açık, ama sesi kısıktı. Sandalyesi camın kenarında, telsiz telefon ve uzaktan kumanda hemen dibinde yerdeydi. Bazı geceler hayaletler gelir, kanepeye yerleşir ya da yerde bağdaş kurarlardı. Odayı dolduracak kadar çok olmasalar da istediğinden çok daha fazlaydılar. Kötüler ve ölü meslektaşlar. Şimdi de, sanki dirilmiş gibi, Cafferty hayatına girmişti. Rebus yemeğini çiğner-

ken tavana bakıp Tanrı'ya bunu hak etmek için ne yaptığını sordu. Acı olsa da gülebilmeyi diledi.

Peynirli tost: Rebus'un babası sağken kimi hafta sonları Fife'a onu ziyarete giderdi. Babası masaya oturmuş, hep aynı şeyi yiyor ve içiyor olurdu. Rebus çocukken, mutfakta katlı masayı açarak ailecek yemek yerlerdi. Ama daha sonra babası, ateşin ve televizyonun yanında olması için masayı oturma odasına getirmişti. İki çubuklu elektrikli soba sırtını ısıtıyordu. Bir Calor gaz ocağı da vardı ve camların buhar tutmasına neden olurdu. Kış geceleri bu buhar donar ve sabaha onları kazımak ya da erimelerini bekledikten sonra pervazdan temizlemek zorunda kalırdınız.

Rebus önceden annesinin olan sandalyeye otururken babası sadece homurdanırdı. Tok olduğunu söylerdi; babasıyla aynı masada yemek istemiyordu. Annesi masa örtüsü sererken babası hiç kullanmazdı. Aynı tabaklar ve çatal bıçaklar, ama farklı hikâye.

Ve Rebus şu anda masa bile kullanmadığını düşündü.

Ailesinin hayaletleri hiç gelmedi. Belki diğerlerinin aksine, onlar huzuru bulmuştu. Gerçi bu gece hiç hayalet yoktu, sadece sokak lambaları, televizyon ekranının ve geçen arabaların farlarının neden olduğu gölgeler vardı. Dünya renkli değil de siyah beyazmış gibi görünüyordu. Ve Cafferty'nin gölgesi içlerinde en büyük olandı. Neyin peşindeydi? Oynadığı oyunun asıl hamlesini ne zaman yapacaktı?

Canı içki istiyordu. Ama kendine bir şeyler ispat etmek zorunda olduğundan içemezdi. Siobhan haklıydı; Lorna Grieve konusunda hata etmişti.

Suçlunun sadece içki olduğunu düşünmüyordu –albüm kapakları ve gazete resimlerinden oluşan bir geçmişin etkisi altındaydı– ama onun etkisi de küçümsenemezdi. Siobhan ona içkinin işini ne zaman etkilemeye başlayacağını sormuştu. Ona çoktan başladığını söyleyebilirdi.

Sammy'yi arama niyetiyle telefonu aldı. Sonra saatine bakınca vazgeçti. Onu geçiyordu. Çok geçti; hatırladığında hep çok geç oluyordu. Yine de arar, özür diler ve kızı da ne kadar geç olursa olsun arayabileceğini söylerdi. Yine de kendine çok geç olduğunu söyledi. Odada yanında başkası olabilirdi ve aradığında uyanmasına neden olurdu. Sammy'nin de uyuması gerekti; tüm o testler ve egzersizler onu yoruyor olmalıydı. Kızı başaracağını söylüyordu, ki bu onun ilerlemenin çok yavaş olduğunu söyleme tarzıydı.

Yavaş ilerleme: Bu konuyu iyi bilirdi. Ama halihazırda bir şeylerin ilerlediği kesindi. Sanki kendisi direksiyonda, ama gözleri bağlı ve arabadaki başka birinden talimat alıyormuş gibi hissetti. İleride bolca Yol Ver ve Giriş Yasak tabelası olacağı kesindi, ama onları görmezden gelme hususunda yetenekliydi. Asıl sorun arabanın emniyet kemeri olmaması ve Rebus'un da sürekli hızlı gitmek istemesiydi.

Ayağa kalkıp Bowie'yi Tom Waits'le değiştirdi. *Blue Valentine*. Blues tarzı, hem kusurlu hem de muntazam. Waits ruhun çürümüş iliklerini bilirdi; vokaller abartı olabilirdi, ama sözleri yürektendi. Rebus onu konserde görmüştü ve kestiği tüm rollere rağmen sözler hâlâ gerçekçi gelmişti. Kendinin bir kısmını halkın tüketimi için paketleyip satmak.

Pop yıldızları ve siyasetçiler bunu sürekli yapardı. Bugünlerde başarılı siyasetçiler fikir ve renkten yoksundu. Onlar vantrilokların kuklalarıydı, kıyafetlerini ve ne söyleyeceklerini başkaları seçerdi. Peki, Seona Grieve farklı mı diye düşündü. Hiç zannetmiyordu. Döneklerin ilerlemesi kolay olmazdı ve Seona Grieve'in de o yola girmeyecek kadar hırslı olduğunu düşünüyordu. Onun gözleri bağlı olmayıp sadece matemden arta kalan zamanda çok çalışıyordu. Linford'a dulların amaçlarıyla alakalı şaka yapmıştı. Neden, araç ve fırsat: cinayetin kutsal üçlüsü. Rebus'un asıl kafasına takılan, araçtı: Seona Grieve ona çekiç kullanacak biri gibi gelmiyordu. Ama kurnazsa kullanacağı silah kesin o olurdu: insanların ona yakıştırmayacağı türde bir silah.

Linford ana yolda Soruşturma Süreci yazılı levhalara bakarak giderken Rebus kendine bir kestirme bulmayı başarmıştı. Freddy Hastings'in intiharı Roddy Grieve'in ölümüyle bağlantılı değilse ne olacaktı? Belki Queensberry House'ta bulunanlarla da alakası yoktu. Yoksa gölgelerin peşinde koşarak vaktini boşa mı harcıyordu? Tam şarkı bittiğinde çalan telefonu onu şaşırttı.

"Benim," dedi Siobhan Clarke. "Galiba birisi beni gözetliyor."

Rebus zili çaldı. Siobhan onu binaya almadan önce kontrol etti. Yukarı çıktığında kapı açık onu bekliyordu.

"Ne oldu?" diye sordu. Siobhan onu oturma odasına getirdiğinde Rebus olduğundan çok daha sakin görünüyordu. Sehpanın üzerinde bir şarap şişesi

vardı: Üçte biri bitmişti ve kadehin dibinde de biraz vardı. Hint yemeği yemişti; kokusunu alabiliyordu. Ama bulaşıktan eser yoktu; her şey temizlenmişti.

"Telefonlar gelmeye başladı."

"Ne telefonu?"

"Günde birkaç kez arayıp kapatıyorlar. Evde değilsem telesekreter devreye giriyor. Arayan her kimse cihaz devreye girene kadar bekleyip kapatıyor."

"Ya evdeysen?"

"Aynı şey. Kapatıyor. 1471'i denedim, ama işe yaramıyor. Sonra bu gece..."

"Ne?"

"İzlendiğim hissine kapıldım." Başıyla pencereyi işaret etti. "Karşıdan."

Kadının kapattığı perdelere baktı. Cama gidip perdeyi açarak karşıdaki apartmana baktı. "Burada bekle," dedi.

"Kendim de halledebilirdim," dedi Siobhan, "ama..."

"Hemen dönerim."

Kadın kollarını kavuşturarak pencere kenarında durdu. Ana kapının açıldığını duyup Rebus'un karşıya geçişini izledi. Nefes nefese kalmıştı. İyice çaptan mı düşmüştü yoksa çok mu acele etmişti? Belki de onun adına endişeliydi... Siobhan ise neden onu aradığını düşünmeye başlamıştı. Gayfield Square beş dakika mesafedeydi; oradaki memurlar yardıma gelebilirdi. Ya da kendi başının çaresine bakabilirdi. Korktuğundan değildi. Ama bu tür şeyler... tuhaf hisler ... bir kez paylaşıldı mı yok olmaya meyilliydiler. Rebus ana kapıyı açıp doğruca içeri girdi. Kadın onun birinci ve ikinci katın pencerelerinden geçtiği-

ni gördü. İkinci katta durup ona el sallayarak sorun olmadığını gösterdi. Bir üst katta da hiç kimse olmadığını gördükten sonra tekrar aşağı indi.

Döndüğünde iyice nefes nefese kalmıştı.

"Biliyorum," dedi kanepeye yığılıp, "spor salonuna gitmem lazım." Sigara almak için elini cebine atsa da Siobhan'ın evinde içmesine izin vermediğini hatırladı. Siobhan mutfaktan uzun bir kadeh getirdi.

"Hiç değilse bu kadarını yapayım," deyip kırmızı şarap koydu.

"Şerefe." Rebus büyük bir yudum alıp nefes verdi. "Bu geceki ilk şişen mi?" Aklınca şaka yapıyordu.

"Hayal görmüyorum," dedi. Sehpanın yanında çömelmiş, kadehi elinde çeviriyordu.

"İnsan tek başına olunca... Seni kastetmiyorum. Aynısı benim için de geçerli."

"Ne, bir şeyler mi uydurmaya başlarsın?" Yanakları kızarmaya başlamıştı. "Nereden biliyordun?"

Rebus ona baktı. "Neyi?"

"Sakın beni izlediğini söyleme."

Rebus ağzını açsa da verecek cevap bulamadı.

"Kapıyı iterek açtın," dedi. "Önce açık mı diye bakman gerekmez miydi? Çünkü kilitli olmadığını biliyordun. Sonra iki kat yukarıda durup soluklandın." Kadının gözleri büyüdü. "İzlediği yer orasıydı. Apartmanın iki yanı değil de o kattı."

Rebus içkisine baktı. "Ben değildim."

"Ama kim olduğunu biliyorsun." Durdu. "Derek mi?" Sessizliği yeterli cevaptı. Kadın ayağa kalkıp volta atmaya başladı. "Onu elime geçirdiğimde..."

"Siobhan, dinle..."

Kadın ona döndü. "Nereden biliyorsun?"

Bunun üzerine ona anlatmaya başladı ve bitirdiğinde kadın telefona uzanıp Linford'ın numarasını tuşladı. Telefon açılınca kapattı. Nefes nefese olan şimdi oydu.

"Bir şey sorabilir miyim?" dedi Rebus.

"Ne?"

"Başına 141 koydun mu?" Siobhan boş boş baktı. "Arayanın numaranı öğrenmesini istemiyorsan önce onu tuşlaman gerekir."

Telefonu çaldığında Siobhan hâlâ ne yapacağını düşünüyordu.

"Açmayacağım," dedi.

"Derek olmayabilir."

"O zaman telesekretere düşsün."

Yedi çalıştan sonra makine devreye girdi. Önce mesaj, sonra da kapatılan bir ahize sesi.

"Piç kurusu!" dedi. Telefonu tekrar açıp 1471'i çevirip telefonu tekrar kapattı.

"Numara gizli mi?" diye sordu Rebus.

"John, bu herif neyin peşinde?"

"Adam reddedildi, Siobhan. Reddedilen insanlar garip şeyler yapabilir."

"Onun tarafındaymış gibi konuşuyorsun."

"Alakası yok. Sadece açıklamaya çalışıyorum."

"Birisi seni reddetse sen de onu takip etmeye başlar mıydın?" Kadın kadehini alıp volta atarken içti. Birden perdelerin açık olduğunu fark edince hemen gidip kapattı.

"Gel, otur şuraya," dedi Rebus. "Sabah onunla konuşuruz."

Siobhan sonunda yorulup kanepede yanına oturdu. Rebus onun kadehine şarap koymayı denese de o istemedi.

"Ziyan olmasın," dedi Rebus.

"Sen iç."

"İstemiyorum." Kadın ona bakıp gülümsedi. "Bu akşamın yarısını dışarı içmeye çıkmamaya gayret ederek geçirdim," dedi.

"Neden?"

Sadece omuz silkince kadın şişeyi elinden aldı. "O zaman şunu senden uzak tutalım."

Rebus yanına gittiğinde kadının içkiyi mutfak lavabosuna döktüğünü gördü.

"Biraz aşırı olmadı mı?" dedi. "Buzdolabına da koyabilirdin."

"Kırmızı şarap soğuğu sevmez."

"Demek istediğimi anladın." Bulaşıklıktaki temiz tabakları gördü. Kadın tümünü çoktan yıkamıştı. Mutfağı beyaz ve temizdi. "Birbirimizden çok farklıyız," dedi.

"Neden?"

"Ben ancak kullanacak şey kalmayınca bulaşık yıkarım."

Kadın gülümsedi. "Ben de hep pis olmak istemişimdir."

"Ama?"

Kadın omuz silkip odaya baktı. "Öyle yetiştirildim galiba. Bazıları benim aşırı titiz olduğumu bile söyleyebilir."

"Bana sadece pasaklı derler," dedi Rebus.

Şişeyi çalkalayıp turuncu bir kutunun içindeki diğer şişe ve kavanozların yanına koymasını izledi.

"Geri dönüşüm mü?" diye sordu.

Kadın başını sallayıp güldü. Sonra da yüzünde ciddi bir ifade belirdi. "John, o herifle sadece üç kez çıktım."

"Bazen o kadarı yetiyor."

"Onunla nerede tanıştığımı biliyor musun?"

"Hatırlarsan bana söylememiştin."

"Öyleyse şimdi söyleyeyim: bekârlar gecesinde."

"Tecavüz kurbanıyla gittiğin gece mi?"

"O da bekârlar gecesine gidiyormuş. Polis olduğunu bilmiyorlar."

"Demek kadınlarla tanışma hususunda sıkıntıları var."

"John, onlarla her gün tanışıyor." Durdu. "Bilmem, belki başka bir şeyin işaretidir."

"Neyin?"

"Bilmem. Belki de farklı olduğunun." Kadın tezgâha yaslanıp kollarını kavuşturdu. "Ne dediğini hatırladın mı?"

"Bir sürü şey dedim."

"Terk edilmiş erkeklerin bunu yapabildiğini söyledin."

"Sence Linford çok fazla mı terk edildi?"

"Belki." Kadın düşüncelere daldı. "Ama ben asıl tecavüzcüyü ve onun neden bekârlar gecelerine kafayı taktığını düşünüyordum."

Rebus da düşünmeye başladı. "Birine gidip daha sonra terk mi edildi acaba?"

"Ya da karısı veya kız arkadaşı bunlardan birine gitti..."

Rebus başını salladı. "Ve kendine birini mi buldu?"

Siobhan da başını salladı. "Tabii ki bu benim davam değil..."

"Ama soruşturan kişiler tüm bekârlar gecelerine gidip soracaktır."

"Yine de kadınlara kıskanç sevgililerini soracak değiller."

"Haklısın. Sabaha bir iş daha çıktı."

"Evet," dedi Siobhan ve su ısıtıcısını doldurmak için döndü. "Ben Derek'le konuştuktan hemen sonra."

"Ya inkâr ederse?"

"John, şahidim var." Omzunun üzerinden baktı. "Sen varsın."

"Hayır, sadece ben ve şüphelerin var. Aynı şey sayılmaz."

"Ne demeye getiriyorsun?"

"İnsanlar Linford'la hiç geçinemediğimi biliyor. Ortaya çıkıp onun röntgenci olduğunu söylediğimi düşünsene. Sen Fettes'i bilmezsin."

"Birbirlerini mi kollarlar?"

"Orasını bilemem. Ama müstakbel emniyet amiri söz konusu olduğunda John Rebus'un sözlerini bir daha düşüneceklerinden eminim."

"Bana Linford'ın yaptığını bu yüzden mi söylemedin?"

"Belki."

Kadın tekrar döndü. "Kahven nasıl olsun?"

"Sade."

Derek Linford'ın dairesi Dean Valley ve Leith Nehrine tepeden bakıyordu. Ev kredisinde iyi bir anlaşma yapmış olsa da –Fettes kartını olabildiğince kullanmıştı– yine de ona epey pahalıya mal olmuştu. BMW'si de hesaba katılırsa kaybedecek çok şeyi vardı.

Eve döndükten sonra paltosunu ve gömleğini çıkardı. Kadın onu pencerede görüp sonra telefon

açmıştı. O da kaçıp deli gibi araba sürerek geldiği evinde merdivenleri ikişer ikişer çıkmıştı... Ve ev telefonunun çaldığını görmüştü. Siobhan olduğunu düşünerek açmıştı! Kadın birini görüp beni aramaya karar vermişti, yardım isteyecekti. Ama telefon kapanmış ve baktığında onun aradığını görmüştü. Hemen geri arasa da açan olmamıştı.

Camın kenarında titreyerek manzarayı görmeden durdu... *Ben olduğumu biliyor!* Tek düşünebildiği buydu. Yardım için onu aramazdı; Rebus'u arardı. Ve haliyle Rebus da ona söylerdi. Tabii ki söyleyecekti.

"Biliyor," dedi yüksek sesle. "Biliyor, biliyor."

Oturma odasında ileri geri yürüdü. Sağ yumruğunu sol avucuna vurdu.

Kaybedecek çok şeyi vardı.

"Hayır," deyip başını iki yana sallayarak sakinleşmeye çalıştı. Hiçbir şeyi kaybetmeyecekti. Bunlar onun bunca zamandır sarf ettiği gayretin ve döktüğü terlerin ürünüydü.

"Hayır," dedi tekrar. "Hiç kimse bunları benden alamaz."

Buna müsaade etmeyecekti.

Elinden geleni ardına koymayacaktı.

Cafferty'nin odasını arayıp ona barda sorun olduğunu söylediler. Giyinip aşağı indiğinde iki barmen ve iki müşterinin Rab'ı yerde tuttuğunu gördü. Diğer bir adam yere oturmuştu, bacakları açıktı ve burnu dağılmış olsa da kulağını tutuyordu ve elleri kan içindeydi. Kız arkadaşı da yanına çömelmişti ve adam birisi polis çağırsın diye bağırıyordu.

Cafferty ona baktı. "Sana polis değil ambulans lazım," dedi.

"Şerefsiz kulağımı ısırdı."

Cafferty adamın önünde diz çöküp iki ellilik çıkararak adamın ceket cebine koydu. "Ambulans," diye tekrarladı. Kız arkadaşı neyi ima ettiğini anlayıp telefon bulmaya gitti. Cafferty daha sonra Rab'ın yanına gelip çömeldi ve saçlarını tuttu.

"Rab," dedi, "sen ne halt ediyorsun?"

"Biraz eğleniyordum, Big Ger." Dudaklarında adamın yaralı kulağından gelen kan ve yüzünde sırıtma vardı.

"Senden başka eğlenen yok ama," dedi Cafferty.

"Eğlence olmazsa hayat neye yarar?"

Cafferty ona baksa da bir şey demedi. "Böyle devam edersen," dedi usulca, "seninle ne yaparım bilmiyorum."

"Fark eder mi?" dedi Rab.

Cafferty buna da cevap vermedi. Adamlara onu bırakabileceklerini söyledi ve onlar da dikkatlice bıraktılar. Rab ayağa kalkmaya niyetli değil gibiydi. "Ona yardım edin," dedi Cafferty adamlara. Bir avuç para çıkarıp bir kısmını onlara verdi.

"Yardımınız ve sessiz kalmanız için." Bar hasar görmese de yine de ödeme konusunda ısrar etti. "Bazen hasarın belli olması zaman alır," dedi barmene. Sonra da iki içki alıp Rab'ın sırtına vurdu.

"Evlat, yatma vaktin geldi." Rab'ın oda anahtarı bardaydı. Bütün çalışanlar Big Ger'i tanıyordu. "Bir dahaki sefere eğlenmek istersen başka yerde eğlen, tamam mı?"

"Affedersin, Big Ger."

"Birbirimizi kollarız, değil mi, Rab? Bunun için bazen yumruk yerine beynimizi kullanmamız gerekir."

"Haklısın, Big Ger. Tekrar özür dilerim."

"Git bakalım. Asansörde ayna var. Sakın ona da saldırmaya kalkma."

Rab gülümsemeye çalıştı. Onca heyecandan sonra uykusu gelmişti. Cafferty onun bardan gidişini izledi. İçmek istese de burada, bu insanlarla içmek istemiyordu. Onları yalnız bırakıp hikâyeyi birbirlerine anlatarak rahatlamalarını istiyordu. Odasında mini bar vardı ve şimdilik ona yeterdi. Elini sallayarak özür diledikten sonra Rab'ın peşinden asansöre gidip üçüncü kata çıktı. Asansöre binmek tekrar hücreye dönmek gibiydi. Rab'ın gözleri kapalıydı ve aynaya yaslanmıştı. Cafferty gözlerini hiç kırpmadan ona baktı.

Fark eder mi? Rab öyle sormuştu. Cafferty de merak etmeye başlamıştı.

27

Ertesi sabah Rebus, St. Leonard'a girdiğinde iki üniformalı dün gece TV'de izlediği filmden bahsediyordu.

"*Harry Sally ile Tanışınca*, mutlaka izlemişsinizdir, efendim."

"Dün gece bazılarının yapacak daha iyi işleri vardı."

"Biz de acaba erkekler kadınlarla onlarla yatmak istemeden arkadaş olabilir mi diye konuşuyorduk. Filmin konusu buydu."

"Bence," dedi ikinci üniformalı, "bir erkek bir kadına göz koyar koymaz ilk düşündüğü onun vücudunun neye benzediği olur."

Rebus, Suç Soruşturmaları Bürosu ofisinden gelen sesleri duyabiliyordu. "Müsaadenizle, beyler, ama daha acil işler..."

"Âşık tartışması," dedi üniformalılardan biri.

Rebus ona döndü. "Senin ne dediğinden haberin yok."

Siobhan, Derek Linford'ı odada köşeye sıkıştırmıştı. Dedektif Müfettiş Bill Pryde, Dedektif Çavuş Roy Frazer ve Dedektif Çavuş George Hi-Ho Silvers da izliyordu. Masalarına oturmuş, manzaranın keyfini çıkarıyorlardı. Rebus içeri girince üçüne de pis

pis baktı. Siobhan, Linford'ın yakasına yapışmış, yüzünü onunkine yaklaştırmıştı – ayak parmak uçlarında duruyordu. Adamın elindeki belgeler yumruğunu sıktığından kırışmıştı. Diğer elini de teslim olmuş gibi havaya kaldırmıştı.

"Eğer beni aramayı bırak, telefonum numaramı bir daha düşünürsen dahi," dedi Siobhan, "hayalarını koparırım!"

Rebus arkadan gelip kadının ellerini tuttu ve Linford'ın yakasından çekti. Kadın öfkeden kızarmış yüzünü ona çevirdi. Linford öksürmeye başladı.

"Sen buna konuşmak mı diyorsun?" diye sordu Rebus.

"Senin de işin içinde olduğunu biliyordum," dedi Linford.

Siobhan ona döndü. "Adi herif, bu sadece seninle benim aramda!"

"Kendini matah bir şey zannediyorsun, değil mi?"

Rebus: "Linford, uzatma. Durumu daha da kötüleştirme."

"Ben bir şey yapmadım."

Siobhan, Rebus'un elinden kurtulmaya çalıştı. "Seni adi yılan!"

Sonra arkalarından otoriter bir ses yükseldi: "Orada neler oluyor?" Üçü de kapıya döndü. Emniyet Amiri Watson kapıdaydı ve yanında biri daha vardı: Emniyet Müdür Yardımcısı Colin Carswell.

Amire hikâyeyi kendi bakış açısından anlatması için davet edilen son kişi Rebus'tu. Ofiste sadece ikisi vardı. Çiftçi –kırmızı yüzü ve kuzey doğu taşrasından geldiği için bu lakabı almıştı– ellerini bitiştir-

miş, oturuyordu, ellerinin arasında bir de kurşun kalem vardı.

"Onun üzerine düşmem mi gerekiyor?" deyip kalemi işaret etti Rebus. "Hara-kiri gibi bir şey mi?"

"Bana orada olanları anlatacaksın. Tam da Emniyet Müdür Yardımcısının geldiği gün..."

"Tabii ki o Linford'ı tutacak, değil mi?"

Çiftçi ona baktı. "Yine başlama. Sen bildiğini anlat yeter."

"Ne manası var ki? Diğer ikisinin ne söyleyeceğini biliyorum."

"Neymiş?"

"Siobhan gerçeği anlatırken Linford kendini kurtarmak için bir sürü yalan uyduracak." Rebus omuz silkerken Çiftçi'nin suratı daha da karardı.

"Sen yine de anlat."

"Siobhan birkaç kez Linford'la çıktı," dedi Rebus. "Ciddi bir şey değildi ve daha sonra ondan ayrıldı. Bir akşam onun evine davayı konuşmaya gittim. Dönüşte arabamda otururken birinin karşı apartmandan çıkıp dışarı işediğini ve geri döndüğünü gördüm. Merak edip takip edince Linford olduğunu gördüm, apartman merdiveninden Siobhan'ı gözlüyordu. Sonra dün gece Siobhan beni arayıp birinin onu izlediğini zannettiğini söyledi. Ben de ona Linford'ı anlattım."

"Neden daha önce söylemedin?"

"Onu üzmek istemedim. Ayrıca korkup bir daha yapmaz zannetmiştim." Rebus tekrar omuz silkti. "Demek ki zannettiğim kadar korkutucu değilim."

Çiftçi arkasına yaslandı. "Peki, Linford ne der?"

"Muhtemelen size Dedektif Müfettiş John Rebus'un uydurduğu yalanlar manzumesi olduğunu

söyleyecektir. Siobhan yanıldı, ben bir hikâye uydurdum ve o da yuttu."

"Peki, bunu neden yapasın?"

"Böylece onu devre dışı bırakıp soruşturmada kendi dilediğim gibi hareket edebilecektim."

Çiftçi hâlâ elinde tuttuğu kaleme baktı. "Aslında söylediği neden bu değil."

"Neymiş peki?"

"Siobhan'ı kendine istediğini söyledi."

Rebus yüzünü buruşturdu. "Bu benim değil onun hayali."

"Hayır mı?"

"Kesinlikle."

"Carswell'in şahit olduğu bir şeyi görmezden gelemem."

"Haklısınız, efendim."

"Sence ne yapmalıyım?"

"Sizin yerinizde olsam Linford'ı Fettes'e geri gönderirdim. Orada gerçeklerden uzakta, masa başı işlerine devam edebilir."

"Bay Linford bunu istemiyor."

Rebus şaşırdı. "Burada kalmak mı istiyor?"

Çiftçi başını salladı. "Neden?"

"Gücenmediğini söyledi. Bunu davanın 'harareti-ne' bağlamış."

"Anlamadım."

"Ben de anlamadım." Çiftçi ayağa kalkıp kahve makinesine gitti. Manidar bir biçimde sadece tek bardak doldurdu. Rebus rahatladığını göstermemeye çalıştı. "Onun yerinde olsam sizden uzaklaşmak isterdim." Çiftçi durduktan sonra tekrar oturdu. "Ama Dedektif Müfettiş Linford'ın istediği neyse öyle olacak."

"Sonu feci bitecek."

"Neden?"

"Suç Soruşturmaları Bürosu odasından haberiniz yok mu? Tıklım tıkış. Normal şartlarda bile onunla Siobhan'ı ayrı tutmak mümkün değilken bir de davaların birleştiğini düşünün."

"Dedektif Çavuş Clarke da aynısını söyledi."

"Süperberduş davasını bitirmek istediğinizi söyledi."

"Pek dava olduğu söylenemez, ama dört yüz bin sterlini ben de herkes kadar merak ediyorum. Açıkçası pek şansı olduğunu düşünmüyordum zaten."

"O iyi bir dedektif, efendim."

Watson başını salladı. "Rol modeline rağmen," dedi.

"Bakın, durumu biliyorum," dedi Rebus, "emekliliğiniz yakın olduğundan bu tür şeylerle uğraşmak istemiyorsunuz."

"Rebus, sence..."

"Linford, Carswell'e ait olduğundan sizin endişelenmenize gerek yok. O zaman geriye biz kalırız."

"Dediklerine dikkat et."

"Sizin de bilmediğiniz hiçbir şey söylemiyorum."

Çiftçi ayağa kalkıp ellerini masaya dayayarak Rebus'a doğru eğildi. "Peki ya sen? Oxford Bar'da kendi minik polis teşkilatını kurup karakol senin elindeymiş gibi ortalıkta mı dolaşacaksın?"

"Ben sadece bir davayı çözmeye çalışıyorum."

"Aynı zamanda Clarke'ı da elde etmeyi mi planlıyorsun?"

Rebus ayağa fırladı, yüzleri arasında birkaç santim vardı. Bir sonraki kelime tetiği çekmek gibi ola-

cağından ikisi de bir şey demedi. Çiftçi'nin telefonu çalmaya başladı. Elini uzatıp telefonu alarak kulağına tuttu.

"Evet?" dedi. Rebus o kadar yakındı ki ahizeden Gill Templer'ın sesini duyabiliyordu.

"Basın konferansı notlarını görmek ister misiniz, efendim?"

"Evet, Gill, getir."

Rebus masadan uzaklaştı. Çiftçi'nin arkasından seslendiğini duydu.

"Bitti mi, Müfettiş?"

"Galiba, efendim." Kapıyı çarpmadan kapatmayı başardı.

Ve Linford'ı bulmaya gitti. Ofisinde değildi. Ona Siobhan'ın kadınlar tuvaletinde ve yanında da bir kadın polis memuru olduğu söylendi. Kantinde miydi? Hayır. Danışma beş dakika önce karakoldan çıktığını söyledi. Rebus saatine baktı: Açılış saati gelmemişti. Linford'ın BMW'si otoparkta değildi. Kaldırımda durup cep telefonunu çıkardı ve Linford'ı aradı.

"Evet?"

"Neredesin?"

"Engine Shed otoparkındayım."

Rebus dönüp St. Leonard Yoluna baktı: Engine Shed yolun sonundaydı. "Orada ne yapıyorsun?"

"Düşünüyorum."

"Kendini fazla zorlama." Rebus yürümeye başladı.

"Bana hakaret etmek için beni aramandan çok etkilendim."

"Ne demek, vazifemiz." Otoparka girince girişin yanındaki engelli bölümüne park etmiş bir BMW

gördü. Rebus telefonu kapatıp arabanın yanına gelerek bindi.

"Ne güzel bir sürpriz," deyip telefonunu kapattı Linford ve ellerini direksiyona koyarak gözlerini ön cama dikti.

"Sürprizleri ben de severim," dedi Rebus. "Tıpkı amirimin bana Dedektif Polis Memuru Clarke'ın peşinde olduğumu söylemesi gibi."

"Değil misin?"

"Olmadığımı gayet iyi biliyorsun."

"Evinden hiç eksik olmuyorsun."

"Senin gibi gözetlemekten iyidir."

"Tamam, bak, benden ayrıldığında biraz... Pek başıma gelen bir şey değildir."

"Sepetlenmek mi? Nedense inanasım gelmedi."

Linford keyifsizce gülümsedi. "Neye istersen ona inan."

"Watson'a yalan söyledin."

Linford ona döndü. "Yerimde olsan sen de aynısını yapardın, çünkü kariyerim mevzubahis!"

"Bunu en başta düşünmen gerekirdi."

"Şimdi akıl vermesi kolay," dedi Linford. Alt dudağını ısırdı. "Siobhan'dan özür dileyip tekrar olmayacak falan desem biraz sakinleşir mi?"

"Bence yazarak ilet."

"Batırma ihtimaline karşılık mı?"

Rebus başını iki yana salladı. "Bir el boğazını, diğeri de hayalarını tutarken özür dilemek zordur da ondan."

"Tanrım, az kalsın damarlarım patlayacak zannettim."

Rebus'un yüzü ifadesizdi. "Karşı koyabilirdin."

"Diğer üç kişinin gözleri önünde ne kadar da hoş görünürdü."

Rebus onu süzdü. "Her adımını hesaplayarak atan türde birisin, değil mi?"

"Siobhan'ı gözetlemek hiç de hesaplı bir hareket değildi."

"Ben de pek ihtimal vermiyorum." Öyle dese de Rebus pek emin değildi.

Linford dönüp arkadaki bir şeye uzandı. Kâğıtlar: Suç Soruşturmaları Bürosu ofisinde elinde tuttuğu buruşuk kâğıtlar.

"Sence biraz iş konuşabilir miyiz?"

"Belki."

"Beni devre dışı bırakıp soruşturmayı kendi başına yürüttüğünü biliyorum. Yine de işte yaptığım tüm sorgular burada, hatta bir de ipucu olabilir..." Yığını Rebus'a verdi. Sayfalar dolusu sorgu kaydı. Holyrood Tavern, Jennie Ha... Sadece barları değil Queensberry House civarındaki ev ve iş yerlerini de ziyaret etmişti. Holyrood Palace'a gitmekten bile çekinmemişti.

"Epey uğraşmışsın," demek zorunda kaldı Rebus, ister istemez.

"Genelde vakit kaybıdır, ama bazen işe yaradığı da olur."

"Peki, ipucu nerede? Yoksa bu şeylere bakıp yoldaki taş sayısıyla etkilenmem mi gerekiyor?"

Linford gülümsedi. "En iyisini sona sakladım."

Birbirine zımbaladığı son birkaç sayfadan bahsediyordu. Bir günde aynı adamla yapılan iki sorgu. Biri Holyrood Tavern'da sıradan bir sohbet, diğeri de St. Leonard'da Hi-Ho Silvers'la birlikte yapılan sorgu.

Adamın ismi Bob Cowan olup adresinin Royal Park Terrace olduğunu söylemişti. Üniversitenin Ekonomi ve Sosyal Tarih bölümünde hocaydı. Haftada bir Holyrood Tavern'da bir arkadaşıyla buluşurdu. Arkadaşı Grassmarket'ta oturuyordu ve Tavern tam yolunun üzerindeydi. Cowan oraya gidip gelirken Holyrood Park'tan geçer ve St. Margaret Loch'taki kuğuları izlerdi.

O gece dolunay vardı –Roddy Grieve'in öldüğü gece– *ve Tavern'dan yaklaşık on ikiye çeyrek kala çıktım. Çoğu geceler o yolda kimseye denk gelmem. O civarda çok az ev vardır. Galiba duydukları haberler yüzünden insanlar biraz çekiniyor. Ama üç yıl boyunca o yolu kullandım ve hiçbir sorun yaşamadım. Bu anlatacağımın belki bir alakası olabilir, bilmiyorum. Cinayetten sonra iyice düşündüm ve olmadığını düşünmeye meyilliydim. Bay Grieve'in resimlerini gördüm ve bence o iki adama da benzemiyordu. Ama hata yapıyor olabilirim. O gece hava aydınlıktı, gökyüzü yıldız doluydu, bulut yoktu ve iki adamı gayet net gördüm. Queensberry House'un karşısındaki yolda duruyorlardı. Hemen kapısının karşısında diyebilirim. Birini bekliyor gibiydiler. Bu benim dikkatimi çekti,* çünkü gecenin o vakti o *kadar inşaat ve yol çalışması arasında birini beklemek de neyin nesiydi? Eve doğru yürürken düşündüğümü hatırlıyorum. Acaba üçüncü adam bir yere işemeye mi gitti dedim; veya bir kadınlaydı ya da inşaat sahasına hırsızlığa gelmişlerdi.*

Linford'dan müdahale:

Bay Cowan, bunu gelip bildirmeniz gerekirdi.

Sonra tekrar Cowan'ın hikâyesi:

Galiba öyle, ama kimseyi boş yere telaşlandırmak istemedim. Üstelik adamlar da şüpheli tiplere benzemiyordu. Yani ne maskeleri ne *de ellerinde torbaları vardı. Sadece sohbet eden iki kişiydi, o kadar. Birbirine denk gelmiş iki arkadaş da olabilirdi. Giyimleri de gayet sıradandı: kot pantolon, koyu ceket ve belki de spor ayakkabı. Birinin saçları kısa ve kahverengi ya da siyahtı. Gözleri büyük ve soluktu. Yanakları da soluktu ve sanki keyfini kaçıran bir şey duymuş gibi suratı asıktı. Bir seksenin üzerinde, iriyarı biriydi. Geniş omuzluydu. Sizce bir ilgileri var mı? Tanrım, ben belki de katili gören son kişiyim...*

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Linford.

Rebus diğer sorgulara göz gezdirdi.

"Biliyorum," dedi Linford. "Fazla bir şey değil."

"Aslında gayet iyi görünüyor." Linford bu yoruma şaşırmış gibiydi. "Sorun yeterince olmaması. İriyarı, geniş omuzlu... Yüzlerce insan bu tarife uyar."

Linford başını salladı: Bunu o da düşünmüştü. "Ama resimden teşhis ettirirsek... Cowan yapacağını söyledi."

"Peki sonra?"

"Civardaki barlar. Ayrıca tarife bakılırsa inşaat işçisi çıkarsa şaşırmam."

"İnşaat işçilerinden biri mi?"

Linford omuz silkti. "Resimden teşhis edilirse..."

Rebus belgeleri geri uzattı. "Denemeye değer. Tebrikler."

Linford'ın üstüne çeki düzen vermeye başlaması Rebus'a ondan neden nefret ettiğini hatırlattı. En ufak bir övgüde adam her şeyi unutuyordu.

"Bu arada," dedi Linford, "sen kendi bildiğin gibi mi devam edeceksin?"

"Evet."

"Ve ben yine dışarıda mı kalacağım?"

"Linford, inan bana halihazırda senin için en iyi yer orası."

Linford başını salladı. "Peki, şimdi ne yapacağım?" Rebus arabanın kapısını açtı.

"O mektubu yazana kadar St. Leonard'dan uzak dur. Bugün sona ermeden Siobhan'ın mektubu almasını sağla – ama akşamüzerinden önce olmasın; sakinleşmesi için biraz süre ver. Bence yüzünü göstermen için yarın daha müsait olabilir."

Linford için bu kadarı yeterliydi. Rebus'un elini sıkmak istese de Rebus kapıyı kapattı. O şerefsizin elini hayatta sıkmazdı: Hâlâ katetmesi gereken çok yol vardı. Üstelik Rebus ona güvenmiyor, terfi edebilmek için büyükannesini bile satacağını düşünüyordu. Asıl soru şuydu: Kariyerinin tehlikede olduğunu düşünürse ne yapardı?

İç karartıcı bir durum.

Siobhan, Rebus'un yanındaydı. Bir yün takımlı da hazır bulunuyordu: Mackie intihar ettiği gece, *Sen Rebus'unkilerdensin*, diyen kadın polis memuru. Bir rahiple Siobhan'ın Grassmarket'tan tanıdığı birkaç sima daha gelmişti: Başlarıyla onu selamladılar. Bugün sigara istemeseler bari diye düşündü, çünkü üzerinde yoktu. Dezzi de oradaydı ve yüzüne pembe bir tuvalet kâğıdı tutmuş, ağlıyordu. Bir yerlerden siyah kıyafetler bulmuştu: çingene tarzı bir etek, hırpani bir şal. Ayakkabıları da siyah olsa da birbirinin eşi değillerdi.

Rachel Drew'dan iz yoktu: Belki duymamıştı.

Kısacası mezar başı çok kalabalık sayılmazdı. Kargalar toplanmıştı ve sesleri rahibin sesini bastırıyordu. Grassmarket'tan gelen bir çift sürekli uyuklayan arkadaşlarını dürtüp duruyordu. Rahip ne zaman Freddy Hastings dese Dezzi, Chris diye ağzıyla işaret etti. Bittiğinde Siobhan dönüp hızla uzaklaştı. Hiç kimseyle konuşmak istemiyordu ve oraya sadece görev icabı gelmişti.

Arabalara döndüklerinde ilk kez Rebus'a baktı.

"Çiftçi sana ne dedi?" diye sordu. "Bizim değil, Linford'ın sözünü kabul edecek, değil mi?" Rebus cevap vermeyince arabaya binip kontağı çevirdi ve gitti. Arabasının yanında durup hâlâ binmemiş olan Rebus kadının gözlerinin yaşarmaya başladığını fark etmişti.

Sarı JCB kazıcı gelip enkazı temelden ayırdı. Apartmanın iç kısımları ortaya çıkınca röntgencilere göre bir ortam oluşsa da Rebus seyredenlerin bakmadığını fark etti. Sanki bir patolog işe koyulup cesedin iç organlarını ifşa etmişti. Bunlar insanların evleriydi: tekrar tekrar boyanan kapılar; dikkatle seçilen duvar kâğıtları. Belki de yeni evli çiftler süpürgeliklerini yapıp cilasını atmışlardı. Lambalar, prizler, düğmeler... Tümü enkazın içine karışıp gitti. Ve yapının daha sağlam unsurları: kirişler, su tesisatı ve bir zamanlar baca olan boşluklar. Yılbaşında kükreyen bir ateş ... köşede süslü bir ağaç.

Akbabalar iş başındaydı: Sağlam kapıların çok azı kalmıştı. Şömineler, sarnıçlar, lavabo ve küvetler alınmıştı. Su tankları ve radyatörler... Hurdacı-

lar bunlardan epey kâr edecekti. Ama Rebus'u asıl şaşırtan katmanlar oldu. Boya altında saklı boya, duvar kâğıdı altında saklı duvar kâğıdı. Kâğıtlardan biri soyulduğunda altından soluk pembe güller ve o soyulduğunda da kırmızı ceketli bir atlı çıkabiliyordu. Bir daireye mutfak eklenmiş, eski küçük mutfak kâğıtla örtülmüştü. Kâğıt sökülünce asıl siyah beyaz fayanslar ortaya çıktı. Hafriyat kamyonlara yüklenip şehir dışında muhtelif yerlere götürüldü, müstakbel arkeologların bakacağı nihai katlar onlar olacaktı.

Rebus bir sigara yaktı ve gözlerini kısarak toza dumana doğru baktı. "Galiba biraz geç kaldık."

Siobhan'la birlikte bir zamanlar Freddy Hastings'in ofisinin bulunduğu binanın enkazının dışında duruyordu. Kadın sakinleşmişti, yıkımı izlerken Linford'ı unutmuş gibi görünüyordu. Hastings'in ofisi zemin katta olup üzerinde daireler vardı. Artık hiçbirinden eser kalmamıştı. Tümüyle yıkıldıktan sonra müteahhitler parlamentonun hemen dibinde olan bu arsaya bir apartman kompleksi inşa edecekti.

"Belediye meclisinde bilen biri olabilir," dedi Siobhan. Rebus başını salladı: Siobhan, Hastings'in ofisindeki eşyalara neler olduğunu bilebileceğini kastetmişti. "Pek umutlu görünmüyorsun," dedi.

"Tabiatımda yok," dedi Rebus ve sigara dumanıyla birlikte toz ve diğer insanların hayatlarını da içine çekti.

High Caddesindeki Belediye Meclisine gidip sonunda bir görevliden avukatın ismini öğrendiler. Avukat Stockbridge'deydi. Yolda Hastings'in evine uğradılar, ama mevcut sahibi onun hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Bir antikacıdan almışlardı ve o tarihte

bir futbolcuya ait olduğunu düşünmüşlerdi. 1979'un üzerinden çok zaman geçmişti; New Town daireleri birkaç senede bir el değiştirirdi. Bir gözü yatırım imkânında olan genç profesyoneller onları satın alırdı. Sonra çocukları olunca merdivenler angarya haline gelip bahçe olmamasından şikâyet ederlerdi. Sonunda satar ve daha büyük bir eve geçerlerdi.

Avukat genç olup Frederick Hastings'e dair hiçbir şey bilmiyordu. Ama telefona sarılıp bir yerlerde toplantıda olan daha tecrübeli ortaklarından birini aradı. Zaman belirlendi ve Rebus ve Siobhan acaba ofise dönsek mi diye düşündü. Siobhan Dean Valley'de yürüyüş teklif etse de Linford'ın orada oturduğunu hatırlayan Rebus kalbinin bu egzersize dayanamayacağı mazeretini ileri sürerek reddetti.

Siobhan: "Kesin bara gitmek isteyeceksin."

Rebus: "Aslında St. Stephen Caddesinin köşesinde güzel bir tane var."

Sonunda Raeburn Place'te bir kafeye gittiler. Siobhan çay, Rebus kafeinsiz kahve aldı. Garson özür dileyerek sigara içilmeyen kısma oturduklarını söyledi. Rebus iç çekerek paketi kaldırdı.

"Geçmişte hayat çok daha basitti," dedi.

Kadın başını salladı. "Mağarada yaşayıp avlanıyordun..."

"Ve küçük kızlar da cazibe okullarına gidiyordu. Şimdiyse hepiniz Alaycılık Üniversitesinden diploma alıyorsunuz."

"Üç kelime," dedi Siobhan: "Çaydanlık, su ısıtıcısı ve sade."

İçecekleri geldi. Siobhan bakınca telefonunda mesaj olmadığını gördü.

"Pekâlâ," dedi Rebus. "Bunu benim sormam gerekir."

"Neyi?"

"Linford konusunda ne yapacaksın?"

"O isimde birini tanıyor muyum?"

"Bu da güzel." Rebus kahvesini içmeye devam etti.

Siobhan bardağına çay koyup bardağı iki eliyle kaldırdı. "Onunla konuştun mu?" diye sordu. Rebus yavaşça başını salladı. "Tahmin etmiştim. Seni arkasından koşarken görmüşler."

"Çiftçi'ye hakkımda yalan söylemiş."

"Biliyorum, amir söyledi."

"Ne söyledi?"

"Gerçeği," dedi. Sessizce oturup sanki eşzamanlı hareket edermiş gibi içeceklerini içtiler. Rebus tekrar başını sallasa da nedenini bilmiyordu. İlk konuşan Siobhan oldu. "Peki, Linford'a ne dedin?"

"Sana bir özür gönderecek."

"Sağ olsun!" durdu. "Sence ciddi mi?"

"Bence yaptığına pişman."

"Bence sadece ihtişamlı kariyerini etkileyeceği için pişman olmuştur."

"Belki de haklısın. Yine de..."

"Sence peşini bırakayım mı?"

"Öyle demedim. Ama Linford'ın takip edeceği kendi ipuçları var. Şansın yaver giderse onlar onu senden uzak tutar." Ona baktı. "Bence senden korktu."

Kadın homurdandı. "Korkmalı." Tekrar bardağını kaldırdı. "Ama tamam, o benden uzak dururs ben de ondan uzak dururum."

"Güzel."

"Sence iz kaybolup gitti mi?"

"Hastings mi?" Kadın başını salladı. "Emin değilim," dedi. "Edinburgh'da nereden ne çıkacağı belli olmaz."

Avukatın ofisine gittiklerinde Blair Martine onları bekliyordu. Güdük ve yaşlıydı, çizgili bir takım giymiş ve gümüş zincirli bir köstekli saat takmıştı.

"Freddy Hastings'in hayaletinin ne zaman peşime düşeceğini hep merak ettim," dedi. Önündeki masada iplerle birbirine bağlı dosya ve zarflar duruyordu. Parmaklarını en üstteki dosyaya sürünce parmaklarına toz bulaştı.

"Ne demek istediniz, efendim?"

"Sizin için bir davadan ziyade bir esrar olduğunu biliyorum. Adam atladı ve öldü."

"Alacaklıları peşindeydi," diye ekledi Rebus.

Martine şüpheyle baktı. Öğle yemeğinde sağlam yediği belliydi, yanakları dolgundu ve paltosunun beli gerilmişti. Adam sandalyede arkasına yaslandığında Rebus düğmelerinin kopacağından korktu.

"Freddy boş birisi değildi," dedi Martine. "Bu bazı kötü yatırımlar yapmasına mani olmadı. Yine de..." Tekrar dosyalara vurdu. Rebus dosyalara bakmak istese de Martine'in müvekkilinin sırlarını koruyacağını biliyordu.

"Peşinde birkaç borçlu bıraktığı da doğru," diye devam etti Martine. "Ama hiçbiri önemli değildi. Dairesinin satılmasına karar verdik. Daire beklediğimizden daha iyi para etti."

"Borçlarını ödemeye yetti mi?" diye sordu Siobhan.

"Hem onu hem de şirketime olan borcunu kapattı. Birisinin kaybolması epey masraflı olabiliyor." Durdu. Adamın gömleğinin kolunda bir numara saklıydı. Rebus ve Siobhan sessizce bekledi; böylece numarayı sergilediğinde göreceklerdi. Martine dirseklerini masaya dayayıp öne eğildi.

"Depolama masrafları için kenara biraz para ayırdım," dedi usulca.

"Depolama mı?" diye sordu Siobhan.

Avukat omuz silkti. "Freddy'nin bir gün tekrar hayatıma girebileceğini düşündüm. Öldükten sonra olacağını hesaba katmamıştım." İç çekti. "Cenazesi ne zaman?"

"Biz de cenazesinden geliyoruz," dedi Siobhan. Yarım düzine kişiyle birlikte, diye eklemedi. Rahipten kısa bir konuşma ve hızlı bir defin. Fakir cenazesi gibi olsa da Süperberduş fakir değildi.

"Peki o depoda ne var?" diye sordu Rebus.

"Ev eşyaları: kalemlerden kaliteli bir İran halısına kadar her şey."

"Gözünüz halıda mı yoksa?"

Avukat, Rebus'a baktı. "Ofisindeki eşyalar da orada."

Rebus olduğu yerde doğruldu. "Peki bu depo tam olarak nerede?" diye sordu.

Cevap: şehrin kuzeyindeki renksiz bir yolda. Edinburgh'un kuzey ve doğusu Forth Haliciyle çevriliydi. Müteahhitler ve meclisin şehrin kuzeyindeki Granton'la ilgili büyük planları vardı.

"Canlı bir hayal gücü gerekiyor," dedi Rebus arabayla giderlerken.

Manası: Granton halihazırda deniz seti ve gri sanayi binası manzaralı, sessiz ve perişan bir yerdi. Kırık fabrika camları, duvar yazıları, külrengi kamyonlar. Sör Terence Conran gibileri buraya baktıklarında satılık ve kiralık daireler ve depolar görmüştü. Paralı insanların kendi yaşam tarzlarıyla birlikte buraya geleceklerini düşünmüştü.

"İyi bir tarafı yok mu?" diye sordu Siobhan.

Rebus biraz düşündü. "Starbank fena bir bar değil," dedi. Kadın ona baktı. "Haklısın," dedi. "Granton'dan ziyade Newhaven."

Tesisin ismi Seismic Storage'dı. Her biri normal bir garajın üçte biri kadar olan, üç sıra uzun beton depo.

"İsmi Seismic, çünkü depreme dayanıklılar," diye açıkladı sahibi Gerry Reagan.

"Burada depremler ciddi bir endişe kaynağı," dedi Rebus.

Reagan gülümsedi. Onları depolardan birine götürüyordu. Hava kapanıyor, bulutlar toplanırken rüzgâr şiddetini artırıyordu. "Kale bir yanardağın üzerine inşa edilmiş," dedi. "Portobello'daki sallantıları hatırlıyor musunuz?"

"Onlar maden kazıldığı için olmamış mıydı?" diye sordu Siobhan.

"Her neyse," dedi Reagan. Muzip gözlerinin üzerinde gür gri kaşları vardı. Metal çerçeveli gözlüğünü zincirle boynuna asmıştı. "Ama müşteriler eşyalarının kıyamete kadar burada emniyette olacağını bilir."

"Ne tür müşterileriniz var?" diye sordu Siobhan.

"Her tür: huzurevine taşındığından eşyalarını koyacak yeri olmayan ihtiyarlar. Buraya gelen ya da

güneye giden insanlar. Bazen yeni yerleri hazır olmadan satarlar. Bir iki koleksiyon arabam da var."

"Sığıyorlar mı?" diye sordu Rebus.

"Tam oturuyor," dedi Reagan. "Birinin tamponunu çıkarmak zorunda kaldık."

Blair Martine'in verdiği yetki mektubuyla gelmişlerdi ve bir elinde anahtarları tutan Reagan'ın diğer elinde de o mektup vardı.

"On üçüncü birim," deyip doğru yerde olup olmadığını tekrar kontrol etti. Sonra durup kapıyı açtı.

Martine'in dediği gibi Hastings'in eşyaları önce bir depoya konmuştu. Ama depo tadilata girince avukat değişiklik yapmaya mecbur kalmıştı: "Başıma bir düzine sorunlu bölgeden daha çok iş açtı." Eşyalar Seismic Storage'a üç yıl önce gelmişti ve Martine hepsinin eksiksiz olduğundan emin değildi. Ayrıca onlara Hastings'i pek iyi tanımadığını da söylemişti – birkaç yemek ve partide denk gelmişlerdi. Üstelik Alasdair Grieve'le de hiç görüşmemişti.

Siobhan daha sonra şunu sormuştu: "Peki mesele para değilse neden çekip gittiler?"

Rebus'un cevabı: "Freddy gitmedi."

"Gitti ve döndü," diye düzeltti Siobhan. "Ya Alasdair? Şöminedeki onun cesedi mi?"

Rebus bu soruya cevap vermemişti.

Reagan kapıyı ardına kadar açınca mekânın kasalar hariç tipik bir market olarak inşa edildiğini gördüler.

"Çok temiz iş yaptık," dedi Reagan, kendi yaptığına hayranlıkla bakarak.

"Aman Tanrım," dedi Siobhan. Rebus cep telefonunda bir numara çevirdi.

"Kimi arıyorsun?" diye sordu.

Cevap vermedi ve karşı taraf açınca doğruldu. "Grant? Wylie yanında mı?" Pis pis sırıttı. "Hemen kalem kâğıt al. Sana bir adres vereceğim. Burada Zaman Ekibi için küçük bir iş var."

Linford, Fettes'e dönmüş, Emniyet Müdür Yardımcısının ofisinde oturuyordu. Çayını yudumlarken –porselen bardak ve tabak– Carswell telefonla konuştu. Görüşmesi bitince Carswell bardağını dudaklarına götürüp üfledi.

"Derek, St. Leonard'da olanlar hiç hoş değil."

"Evet, efendim."

"Watson'ın yüzüne de söyledim. Eğer memurlarını kontrol edemiyorsa..."

"Yanlış anlamayın, efendim, ama bu tür davalarda ortam biraz gergin olabiliyor."

Carswell başını salladı. "Derek, böyle davranmanı takdir ediyorum."

"Efendim?"

"Sen diğer memurları, hata onlarda olduğu zaman dahi, hemen satacak türde biri değilsin."

"Efendim, kısmen ben de suçluyum. Hiç kimse birinin dışarıdan bir soruşturmaya dahil olmasından hoşlanmaz."

"Ve sen de günah keçisi mi oldun?"

"Pek sayılmaz, efendim." Linford bardağına bakıyordu. Yüzeyinde minik yağ lekeleri vardı. Suçlu çay mı yoksa süt mü bilmiyordu.

"Soruşturmayı buraya nakledebiliriz," dedi Carswell. "Sadece burası ilgilenir. Gerekirse Suç Birimi..."

"Efendim, soruşturmaya baştan başlamak için artık çok geç. Çok vakit kaybederiz." Durdu. "Ayrıca masraf tavan yapar."

Carswell küçük bütçe sevgisiyle bilinirdi. Kaşlarını çatıp çayından bir yudum aldı. "Bu hoş olmaz," dedi. "Göz göre göre neden öyle yapalım?" Linford'a baktı. "Yani orada kalmak mı istiyorsun?"

"Bence onlara kendimi ispat edebilirim, efendim."

"Sen çoğundan daha cesursun, Derek."

"Ekibin çoğunda bir sorun yok," dedi Linford. "Sadece birkaç..." Durup tekrar bardağını kaldırdı.

Carswell, St. Leonard'da aldığı notlara baktı. "Dedektif Müfettiş Rebus ve Dedektif Polis Memuru Clarke'tan mı bahsediyorsun?"

Linford bir şey demedi; Carswell'le göz göze gelmemeye özen gösterdi.

"Hiç kimse vazgeçilmez değildir, Derek," dedi Emniyet Müdür Yardımcısı usulca. "İnan bana, hiç kimse."

28

"Sil baştan aynı şey," dedi Wylie, Hood'la birlikte muhteviyatı incelerken. Beton depo tavana kadar doluydu. Masalar, sandalyeler, halılar. Karton kutular, çerçeveli resimler ve bir müzik seti.

"Bu günler sürer," diye sızlandı Hood. Yetmezmiş gibi çay yapıp onları mutfağa davet edecek Bayan Coghill de yoktu. Sadece rüzgârın ve yağmurun hüküm sürdüğü bu kurak arazi vardı.

"Daha neler," dedi Rebus. "Belge arıyoruz. Büyük eşyalara dokunmayın. İlginizi çekenleri arabanın arkasına koyun. İkişer kişi çalışırız."

Wylie ona baktı. "Yani?"

"Yani ikisi pisliği temizlerken diğer ikisi belgeleri düzenler. Sonra da her şeyi St. Leonard'a götürürüz."

"Fettes daha yakın," dedi Wylie.

Başını salladı. Ama Fettes, Linford'ın çöplüğüydü. Siobhan onun aklından geçeni okumuş gibiydi.

"Orası daha da yakın," deyip başıyla Gerry Reagan'ın ofisi olan Portakabini işaret etti.

Rebus başını salladı. "Ben adamı ikna ederim."

Grant Hood garajdan seyyar bir TV çıkarıp yere koydu. "Bir de muşamba var mı diye sorun. Yağmur yağdı yağacak."

Yarım saat sonra ilk yağmur damlaları düşmeye başlarken yağmurla gelen sis de dünyayla irtibatlarını kesti. Reagan'ın verdiği kalın muşambalar, fırsat verilse rüzgârla uçup gidecek gibiydi. Üç ucunu tuğlayla sabitleyip birini giriş niyetine açık bıraktılar. Sonra Reagan'ın aklına daha iyi bir fikir geldi: İkinci garaj kullanılmıyordu. Sonuç olarak üçü –Hood, Wylie ve Siobhan Clarke– eşyaları bu yeni mekâna taşırken Reagan da muşambayı katlamaya başladı.

"Patron neyin peşinde?" diye sordu Hood, Reagan'a.

Reagan yağmur yüzünden gözlerini kısarak ofisine baktı. O karanlık ve soğukta aydınlık pencereleri davetkâr bir sığınağı andırıyordu. "Bana karargâh kurduğunu söyledi."

Hood ve Wylie bakıştı. "Buna bir su ısıtıcısı ve soba da dahil mi?" diye sordu Wylie.

Reagan güldü.

"Vardiyayla çalışacağız dedi," diye hatırlattı Siobhan. "Sizin de sıranız gelecek." Yine de Portakabine gitmeye bahane olsun diye erkenden dosyaları bulabilmeyi diledi.

"Beşte giderim," dedi Reagan. "Karanlıkta burada durmanın manası yok."

"Kullanabileceğimiz bir lamba var mı?" diye sordu Siobhan. Wylie ve Hood hüsrana uğramış gibiydi: Beşte eve gitmek onlara güzel gelmişti. Reagan kuşkuluymuş gibi görünse de nedeni tümüyle başkaydı.

"Merak etmeyin, çıkarken kilitleriz," dedi Siobhan. "Alarm varsa da kurarız."

"Sigorta şirketinin memnun kalacağını zannetmem."

"Ne zaman memnun oldular ki?"

Gülüp ellerini ovuşturdu. "Galiba altıya kadar kalabilirim."

Siobhan başını salladı. "Altı olsun."

Çok geçmeden klasörleri bulmaya başladılar. Reagan üzeri muşamba örtülü bir el arabası buldu. Dosyaları içine koydular ve Siobhan hepsini ofise getirdi. Kapıyı açtığında Rebus'un ofisteki iki masadan birinin üzerini henüz boşalttığını gördü. Tüm eşyaları yerde bir köşeye yığmıştı.

"Reagan bunu kullanabileceğimizi söyledi," dedi. Bir kapıyı işaret etti. "Orada lavaboya ek olarak su ısıtıcısı da var. Suyu içmeden önce kaynat." Kadın, Rebus'un sandalyesinin yanında bir bardak fark etti.

"Aslında hepimize bir bardak fena olmazdı," dedi. Bir priz bulup telefonunu şarja taktıktan sonra ısıtıcıya su doldurup düğmesine bastı. Rebus dışarı çıkıp klasörleri içeri taşımaya başladı.

"Hava iyice karardı," dedi Siobhan.

"Ne durumdasınız?"

"Garajda ışık var. Hepsi o. Bay Reagan altıya kadar kalabileceğini söyledi."

Rebus saatine baktı. "Öyle olsun."

"Bir şey daha var," dedi. "Üzerinde çalıştığımız Grieve davası, değil mi?"

Ona baktı. "Düşündüğün oysa mesaiye sayabiliriz."

"Eğer yapacak vaktim olursa yılbaşı alışverişinde faydası olur."

"Yılbaşı mı?"

"Bilirsin, tatil vakti. Hızla yaklaşıyor."

Ona baktı. "Böyle birden değişebiliyor musun?"

"Senin de iyi bir dedektif olmaya takıntılı olduğunu zannetmem."

Dışarı çıkıp başka dosyalar aldı. Uzakta sis içerisinde çalışan üç kişinin –Wylie, Hood, Reagan– gölgelerinin tesiste dans ettiğini görebiliyordu. Manzara sanki geçmişten çıkıp gelmiş gibiydi. İnsanlar binlerce yıl boyunca bu şekilde karanlıkta çalışmıştı. Peki, ne amaçla? Geçmişin büyük bölümü yok olup gitmişti. Ama ister yirmi gün isterse yirmi yıl sonra işlenmiş olsun, suçların cezasını bulmasını sağlamak onların vazifesiydi. Bunu adalet ya da kanun adamları istediği için değil de kurbanlar için yapıyorlardı. Bir de kendilerini memnun etmek için, çünkü suçluyu yakalamaları bir nevi kendi günahlarının kefareti demekti. Sadece bugünü düşünerek insan bunları nasıl görmezden gelirdi?

Yardıma gelen Siobhan büyüyü bozdu. Ellerini ağzının çevresine koyup bağırarak kahve yaptığını söyledi. Sevinç çığlıkları ve alkışlar. Mekân geçmişte olmaktan çıkmış, siluetler şahıslara dönüşmüştü. Reagan eldivenli ellerini çırpıp yerinde zıpladı, bu maceranın parçası olmak hoşuna gitmişti: Bu yeknesak işten bir süreliğine olsa da sıyrılmıştı. Hood sevinçten bağırsa da eşyaları taşırken istifini bozmamaya çalıştı. İş ahlakı epey güçlüydü. Wylie elini kaldırıp iki şeker istediğini söyledi: İstediğini elde etmeye meraklıydı.

"Tuhaf bir iş, değil mi?" dedi Siobhan.

"Evet," dedi. Ama Reagan'ın işini kastetmişti.

"Bütün gün bunca sır ve başkalarının eşyaları arasında bir başına otur. Acaba içlerinde ne olduğunu hiç merak etmiyor mu?"

Rebus gülümsedi. "Sence yardım etmeye neden bu kadar hevesli?"

"Yardımsever biri olduğundan mı?" dedi Siobhan.

"Ya da bizim kurcalamamızı istemedi." Kadın ona baktı. "İçeride bu kadar uzun kalmamın nedeni o sırada müşteri listesine bakıyor olmam."

"Ve?"

"Tanıdığım birkaç isim var: Pilton ve Muirhouse'ta oturan çalıntı eşya satıcıları."

"Yolun hemen ilerisinde." Rebus başını salladı. "Arama emri olmadan bakamayız."

"Yine de Bay Reagan sorun çıkarmaya başlarsa ona karşı rahatça kullanabiliriz." Kadına baktı. "Ayrıca bir dahaki sefere aklımızda olsun. Eşyalar depoda dururken Muirhouse'taki daireleri aramaya kalkmayalım."

Ara verip ofise geldiler. Dört kişi: Hood devam etmek istediğini söylemişti; Wylie kendininkini bitirince ona kahvesini götürecekti.

"Sendikalar böylesini sevmez," dedi Reagan.

Bir Calor gaz sobası vardı ve üç çubuğu da yanıyordu. Kabinin izolasyonu iyi değildi. Öndeki dar ince pencere yoğunlaşma filmiyle örtülmüştü ve arada bir yağmur damlaları içeri girip kapı eşiğinde birikiyordu. Bir ampul ve bir de masa lambası vardı. Kabin havasız ve sarı boyalıydı. Reagan, Rebus'un sigara ikramını kabul etti ve sigara içen erkekler bir öbek oluştururken içmeyen kadınlar dışarıda kaldı.

"Yeni yıl dileği," deyip sigaranın ucuna baktı Reagan. "Bırakıyorum."

"Başarabilecek misin?"

Adam omuz silkti. "Tecrübeli olduğumdan olabilir – yılda iki üç kez bırakmaya çalışıyorum."

"Tecrübe gibisi yok," dedi Rebus.

"Sence bunlar ne kadar sürer?" diye sordu Reagan.

"Yardımcı olduğunuz için minnettarız, efendim," dedi resmi bir ses tonuyla ve sigara ahbaplığı bir anda ortadan kayboldu. Reagan mesajı anladı: Bu polis fazla sırnaşmayı sevmiyordu. Birden kapı açılıp Grant Hood içeri girdi. Elinde bir ekranla klavye vardı ve yanlarından geçerek onları masanın üzerine koydu.

"Ne düşünüyorsunuz?" diye sordu sıktığı dişlerinin arasından.

"Tarihi bir şeye benziyor," dedi Siobhan.

"Sabit disk olmadan bir işe yaramaz," diye ekledi Ellen Wylie.

Hood sırıttı. Beklediği cevap buydu. Elini kemerine uzattı. "O tarihte şimdiki gibi sabit diskler yoktu. Disket sürücüler kullanılırdı." Ortalarında delik olan, kare şeklinde yarım düzine disket çıkardı. "Dokuz inç disketler," deyip onları salladı. Boştaki eliyle klavyeye vurdu. "Muhtemelen DOS tabanlı WP paketidir. Eğer size bir şey ifade etmiyorsa burada kalacağım demektir." Disketleri koyup ellerini sobada ısıttı. "Siz de dışarıda başka disket var mı diye bakarsınız."

Sonunda garajın yarısını boşaltmışlardı ve kalan çoğu da mobilyaya benziyordu. Rebus, St. Leonard'da bakma ümidiyle yanına üç kutu dosya aldı. Karakol sessizdi. Yılın bu vakti en büyük sorun yankesicilik ve hırsızlıktı: Princes Caddesindeki dük-

kânlardaki müşteriler, cüzdanlar ve çantalar. Bankamatiklerde soyulmak da mümkündü. Ve depresyon: Bazıları günlerin kısa, gecelerin uzun olması yüzünden olduğunu söylerdi. İnsanlar içip öfkelenir ve pervasızlaşırdı. Ağız kavgaları, kırılan camlar – otobüs durakları; telefon kulübeleri; dükkânlar ve barlar. Sevdiklerine bıçak çeker ya da kendi bileklerini keserlerdi. MDB: Mevsimsel Duygudurum Bozukluğu.

Rebus ve meslektaşları için fazladan iş. Acil servisler, sosyal hizmet görevlileri, mahkemeler ve hapishaneler için fazladan iş. Yılbaşı kartları gelmeye başladıkça kâğıt işleri artardı. Rebus kart göndermeyi uzun zaman önce bırakmıştı, ama insanlar ona göndermeye devam ediyordu: aile, meslektaşlar ve birkaç içki arkadaşı.

Rahip Conor Leary mutlaka bir tane gönderirdi. Ama Leary hâlâ nekahet dönemindeydi ve Rebus onu bir süredir görmemişti. Hastane yatakları ona, kendisini tekerlekli sandalyeye mahkûm eden vur-kaçın ardından komada yatan kızını hatırlatıyordu. Rebus'a göre yılbaşı yapmacık bir araya gelmeler ve sanki her şey yolundaymış gibi rol yapmaktan ibaretti. Bir adamın doğumunun süslerle ve beyaz yalanlar ve alkol eşliğinde kutlanması.

Belki de sadece kendisi öyle düşünüyordu.

Kutudaki sayfaları incelerken hiç acele etmedi. Kahve ve sigara molası verdi, dışarı çıkıp karakolun arkasındaki otoparkta sigara içti. İş yazışmaları: sıkıcı. Gazete kupürleri: satılık ve kiralık reklamları, bazıları daireye alınmış, bazısına çift soru işareti konmuş. Rebus, Freddy Hastings'in el yazısını tespit ettikten sonra bunun tek kişilik bir iş olduğunu

anladı, yardımcısı yoktu. Peki, Alasdair Grieve bu resmin neresindeydi? Toplantılar: Alasdair toplantıda sürekli geçiyordu; iş yemekleri. Belki de sadece bu işlerle ilgiliydi, soyadı yapılan işe bir şeyler katıyordu. Cammo'nun ve Lorna'nın kardeşi, Alicia'nın oğlu – müstakbel müşterilerin birlikte yemek yemeyi isteyeceği birisi.

Ayaklarını ısıtıp bakmaya devam etmek için içeri girdi ve kutudan başka kâğıtlar aldı. Sonra bir bardak kahve daha ve aşağıdaki santraldeki nöbetçiyle yapılan sohbet. Hırsızlık, kavga, aile kavgaları, çalınmış ya da zarar verilmiş arabalar. Çalan alarmlar, bildirilen kayıp kişiler. Üzerinde pijamayla hastaneden atılan bir hasta. Araba kazası: yolda buzlanma. Bir tecavüz iddiası; bir ciddi saldırı.

"Ne gece ama," dedi nöbetçi memur.

Gece vardiyası samimiyeti. Bir memur sandviçini Rebus'la paylaştı. "Lazım olur diye hep bir tane fazla yaparım." Tam buğday ekmeği, salam ve kıvırcık. Rebus'a portakal suyu ikram edilse de istemedi.

"Bu yeter," dedi.

Masasına döndüğünde bulduklarına binaen notlar alıp bazı sayfaları post-it'le yapıştırdı. Ofis saatine baktığında saatin gece yarısına gelmekte olduğunu gördü. Cebindeki sigara paketini yokladı: Tek sigara kalmıştı. Sonucu bu belirledi. Dosyaları çekmeceye kilitledi, paltosunu giyip dışarı çıktı. Doğruca Nicolson Caddesine gitti. Orada üç dört tane yirmi dört saat açık dükkân vardı. Sigara ve atıştırmalık alacaktı; yarınki kahvaltı için de bir şeyler alabilirdi. Sokak gürültülüydü. Bir grup genç, olmayan taksilere bağırıyordu; insanlar ellerinde paketlerle evlerine

gidiyordu. Ayakaltında yağlı ambalajlar, düşüp ezilmiş sebze ve meyveler. Işıkları yanan ama sireni çalmayan bir ambulans geçti, bu keşmekeşin ortasında rahatsız edici derecede sessizdi. İçki yüzünden yüksek perdeden yapılan sohbetler. İyi giyimli daha yaşlı bir grup Festival Theatre ya da Queen's Hall'dan çıkmış evlerine dönüyordu.

Binaların kapılarında ya da köşelerinde duran genç kümeleri. Sesler kısık, gözler meraklı. Rebus hiçbirinin var olmadığı yerlerde bile suç gördü; belki de onun gördüğü şey suç *ihtimaliydi*. Gece yarısı eğlenceleri hep böyle sert ve tedirgin edici mi olurdu? Zannetmiyordu. Şehir kötüye gidiyordu ve cam ve betondan oluşan yaratıcı inşaatla bu gidişatı gizlemek mümkün değildi. Bu kükremelerle yaralanmış olan eski şehir ölüyordu, bu yeni şey ... tam olarak kanunsuzluk olmasa da saygıdan yoksun olduğu kesindi: Çevreye, komşulara ve kendine saygısızlık.

Yaşlıların gergin yüzlerindeki korku aşikârdı, ama korkuyla karışık bir şey daha vardı: keder ve acizlik. Bunun değişmesini umut etmeyip ancak bundan sağ salim çıkmayı dileyebilirlerdi. Eve döndüklerinde kanepeye yığılır, kapılarını sürgüler ve perdelerini sıkıca kapatırlardı. Duvar kâğıtlarına bakıp geçmişi hayal ederken bir yandan da çay ve bisküvi hazırlarlardı.

Rebus'un seçtiği dükkânın dışında bir arbede vardı. Kaldırıma park etmiş arabalardan müzik sesi geliyordu. Genç sahiplerinin de desteklediği iki köpek çiftleşmeye kalkınca kızlar çığlık atarak başlarını çevirdi. İçeri giren Rebus ışık yüzünden gözlerini kısmaya mecbur kaldı. Bir paket Lorne sosis, dört

küçük ekmek. Sonra sigara almaya tezgâha gitti. Aldıklarını eve götürmek için beyaz bir poşete koydu. Eve gitmek için sağa dönmesi gerekiyordu, ama o sol yaptı.

İşemesi gerekiyordu ve Royal Oak yakındı. Anayolun dışında olan bu yer hiç gözüne yakın görünmemişti. Tuvaleti bara girmeden kullanabileceğinden oraya içmeye giriyormuş gibi olmayacaktı. Kapıdan girince bar hemen karşıdaki diğer bir kapının arkasındaydı, tuvalete gitmek içinse merdivenden inmeniz gerekirdi. Tuvalet ve daha sessiz bir bar daha. Oak'un üst katındaki bar meşhurdu. Geç saate kadar açık olup daima canlı müzik var gibiydi. Eski şarkıları söyleyen yerel gruplara ek olarak Uzakdoğulu siması olan ve İskoç aksanlı blues çalan bir adamın ardından İspanyol Flamenko gitaristleri çalardı.

Ne çıkacağı hiç belli olmazdı.

Rebus merdivenlerden inerken pencereden dışarı baktı. Bar küçük olup bu akşam aydınlık yüzlerle doluydu: eski halk şarkıcıları ve sağlam içiciler, meraklılar ve istekliler. Birisi tek başına söylüyordu. Rebus keman ve akordeon görse de sahipleri şarkı söylerken onlar duvara yaslı bekliyordu. Şarkıcı köşede ayaktaydı. Rebus onu göremese de herkes gözünü ona dikmişti. Sözler Burns'e aitti:

Savaşla geçen asırlar boyunca
Hiçbir güç ya da kurnazlığın zapt edemediği şey,
Birkaç korkak ve hain tarafından
Dize getirildi şimdi.

Rebus yarı yolda durdu. Simalardan birkaçını tanımıştı. Geri geldi, yüzü bu sefer cama daha yakındı. Evet, piyanonun yanında oturuyordu: Cafferty'nin

adamı, Bar-L'deki kişi. İsmi neydi? Rab. Terli ve yağlı saçlı. Yüzü fesat ve gözleri donuk. Elinde Rebus'un votka portakal suyu olduğunu tahmin ettiği bir içki vardı.

Şarkıcı öne çıkınca Rebus onun kim olduğunu gördü.

Cafferty.

İngiliz çeliğinden korkar,
Kendimizi emniyete alırız,
Ama asıl korkmamız gereken İngiliz parası
Ve aramızdaki dönekler dir...

Dize bitince Cafferty pencereye baktı. Rebus kapıyı açtığında sırıttı ve Rebus bara doğru giderken son dizeye başladı. Rab izliyordu, onu hatırlamaya çalışıyor gibiydi. Barmenlerden biri Rebus'un siparişini aldı: bir Eighty ve bir viski. Barda konuşan yoktu, hürmetkâr bir sessizlik ve hatta bar taburesinde erkek arkadaşıyla birlikte oturan bir vatanseverin gözlerinde yaş.

Şarkı bittiğinde alkışlar, ıslıklar ve tezahürat. Cafferty başını eğdikten sonra kadehini kaldırıp seyircileri selamladı. Alkışların bitmesiyle akordeoncu hareketlendi. Cafferty iltifatlar eşliğinde piyanoya giderken eğilip Rab'ın kulağına bir şeyler söyledi. Sonra, Rebus'un da tahmin ettiği gibi, bara geldi.

"Yaklaşan seçime dair bir yorum," dedi Cafferty.

"İskoçya'da dönek çok," dedi Rebus. "Bağımsızlığın onları azaltacağından emin değilim."

Cafferty tartışmaya niyetli değildi. Tartışma yerine onunla kadeh tokuşturup kadehini boşalttı ve bir tane daha istedi. "Bir tane de dostum Bostan Korkuluğu'na."

"Benim var," dedi Rebus.

"Bana iyi davran, Bostan Korkuluğu. Eve dönüşümü kutluyorum." Cafferty cebinden katlı bir gazete çıkarıp tezgâha koydu. Ticari mülkler kısmından katlanmıştı.

"Piyasa mı?" diye sordu Rebus.

"Olabilir." Cafferty göz kırptı.

"Neden?"

"Duyduğuma göre bir cinayet işlenecek. Old Town artık bu hale geldi."

Rebus başıyla Rab'ın barı görebilmek için sandalyesini çevirdiği tarafı işaret etti. "Sadece sarhoşa benzemiyor. Uyuşturucu mu kullandı?"

Cafferty adamına baktı. "Bar-L gibi yerlerde ne bulursan onu kullanırsın," dedi, "Bundan daha büyük hücrelerim oldu."

İki kadeh malt geldi. Cafferty kendininkine su kattı. Rab pek onun arkadaşı olacak birine benzemiyordu – Bar-L gibi bir yerde işe yarayacağı muhakkaktı, ama burada, yani ihtiyaç duyacağı herkese sahip olduğu yerde ikisini birbirine bağlayan neydi? Hapiste bir şey mi olmuştu? Yoksa burada bir şey mi oluyordu? Cafferty sürahiyi Rebus'un kadehinin üzerinde tutmuş, bir tepki bekliyordu. Rebus sonunda başını salladı ve kadehi doldu.

"Şerefe," dedi.

"*Slainte*." Cafferty bir yudum alıp ağzında yuvarladı.

"Şaşırtıcı derecede neşeli görünüyorsun," deyip bir sigara yaktı Rebus.

"Surat asmak neye yarar ki?"

"Beni neşelendirmek haricinde mi?"

"Ah, sen sert bir adamsın. Bazen benden bile sert olduğunu düşünüyorum."

"Sınamak ister misin?"

Cafferty güldü. "Şu halimle ve sende de böyle bir surat varken mi?" Başını iki yana salladı. "Kalsın."

Sessizce oturdular, akordeoncu bitirince Cafferty alkışladı. "Adam Fransız, neredeyse hiç İngilizce bilmiyor." Sonra da müzisyene: "*Encore! Encore, mon ami*!"

Akordeoncu başını eğerek selamladı. Masalardan birinde oturuyordu ve yanındaki gitarist de akort yapmakla meşguldü. Tekrar çalmaya başladığında biraz daha ağır bir parça olduğunu gördüler. Cafferty, Rebus'a döndü.

"Geçen gün Bryce Callan'dan bahsetmen çok ilginç."

"Neden?"

"Çünkü ben de Barry'yi arayıp ne yapıyor diye sormayı düşünüyordum."

"Peki, Barry ne dedi?"

Cafferty içkisine baktı. "Bir şey demedi. Salağın biri mesajımı ona ileteceğimi söyledi." Yüzü asılsa da güldü. "Küçük Barry hâlâ dönmemiş."

"Küçük Barry bu aralar büyük bir oyuncu oldu, Cafferty. Belki de seninle birlikte görülmek istemiyordur."

"Evet, ona iyi şanslar. Ama dayısının çeyreği bile olamayacak." Kadehini dikti; Rebus kendini tekrar sipariş vermek zorunda hissetti. O arada birasını ve viskisini bitirip maltla devam etti. Cafferty bunları ona neden anlatıyordu?

"Belki de Bryce doğru olanı yaptı," dedi Cafferty, içkiler geldiğinde. "Her şeyi bırakıp emekli oldu."

Rebus iki kadehe de su koydu. "Onun gibi yapmayı mı düşünüyorsun?"

"Olabilir. Hiç yurtdışına çıkmadım?"

"Hiç mi?"

Cafferty başını iki yana salladı. "Vapurla Skye'a gitmek bana yetti."

"Oraya köprü yapıldı."

Cafferty kaşlarını çattı. "Ne zaman romantik bir şey bulsalar ortadan kaldırıyorlar."

Rebus hemfikir olsa da bunu Cafferty'ye söyleyecek değildi. "Köprü çok daha kullanışlı," dedi onun yerine.

Cafferty'nin kaşları daha da çatıldı. Ama nedeni bu değildi... Gerçekten canı yanıyordu. Karnını tutup öne eğildi. İçeceğini bırakıp cebini yoklayarak ilacını aradı. Üzerinde koyu renk bir yün ceket ve altında siyah bir polo yaka vardı. İki tablet alıp boş bir kadehe koyduğu suyla birlikte yuttu.

"İyi misin?" diye sordu Rebus, çok endişelenmiş gibi görünmemeye çalışarak.

Cafferty son nefesinde öksürdükten sonra Rebus'u teselli etmek için koluna vurdu.

"Hazımsızlık, hepsi o kadar." Tekrar içkisini aldı. "Artık bir ayağımız çukurda, haksız mıyım, Bostan Korkuluğu? Barry dayısının yolundan gidebilirdi, ama işadamı olmayı tercih etti. Ve sen... Suç Soruşturmaları Bürosundaki meslektaşlarının çoğunun genç ve üniversite mezunu olduğundan eminim. Bildiğim bir şey varsa o da eski usullerin artık işe yaramadığıdır." Kollarını açtı. "Yalanım varsa söyle."

Rebus ona baktıktan sonra başını öne eğdi. "Yalan söylemiyorsun."

Cafferty müşterek bir zeminde buluşmalarından memnun olmuş gibi görünüyordu. "Emeklilik ensemizde."

"Benim daha birkaç senem var."

Cafferty ellerini kaldırdı. "Ne kadar çok, o kadar kötü cümlesi aklıma gelmedi."

Bu sefer güldüğünde Rebus da ona katıldı. Birer viski daha istediler. Bu sefer Cafferty bir de votka alıp Rab'a götürdü. Döndüğünde Rebus tekrar adamı sordu.

"Bu akşamki görünüşüne bakınca pek işine yarayacağını zannetmiyorum."

"Merak etme, ona bir şey olmaz."

"Merak ettiğim yok. Sadece sana saldırmak için çok müsait bir zaman olduğunu düşünüyorum."

"Saldırmak mı? Şu halimle hapşırsan bile beni yere yapıştırırsın. Gel, bir tane daha içelim."

Rebus başını iki yana salladı. "İşim var."

"Bu saatte mi?" Cafferty'nin sesi öyle yükselmişti ki diğer müşteriler ona baktı. Gerçi umurunda bile değildi. "Bostan Korkuluğu, bu saatte korkutacak karga olmaz." Tekrar güldü. "Bu laflar artık kullanılmıyor. Sadece barlarda duyarsın. Castle o' Cloves'u hatırlar mısın?"

Rebus başını iki yana salladı.

"En iyi bar orasıydı. Hep oraya giderdim. Ya şimdi ... olduğu yere bir el işi mağazası yaptılar. Senin karakolun hemen yukarısında."

Rebus başını salladı. "Orayı biliyorum."

"Her şey değişiyor," dedi Cafferty. "Belki sen de oyundan çıksan iyi olur." Kadehini dudaklarına götürdü. "Sadece bir fikir." İçkisini bitirdi.

Rebus derin bir nefes aldı. "Hapşu!" Cafferty'nin göğsüne hapşırırmış gibi yapıp sonra da etkisine baktı. Cafferty'yle göz göze geldi. Bakışları silahlar gibiydi. "Bana yalan söyledin," dedi Rebus usulca ve gitaristin nihayet akordunu bitirdiği sırada bardan çıktı.

"Sonun mezar olacak, salak herif!" diye bağırdı Cafferty ve polo yakanın üzerindeki tükürükleri sildi. Sesi bir an için müziği bastırdı. "Duydun mu beni, Bostan Korkuluğu? Tabutunun üzerinde dans edeceğim!"

Rebus dışarı çıkıp dumansız havayı ciğerlerine çekti. Gürültü bitmişti: Eve dönen çocuk kalmamıştı. Kafasını duvara dayadı, alevli düşüncelerine soğuk baskı.

Tabutunun üzerinde dans edeceğim.

Ölmek üzere olan birinden beklenmeyecek sözlerdi. Rebus yürümeye başladı: Nicolson Caddesinden Köprülere ve oradan da Cowgate'e. Morgun yanında durup sigara içti. Torbası hâlâ yanındaydı: ekmek ve sosis. Bir daha acıkmayacakmış gibi hissetti. Midesi asit doluydu. Bir duvara oturdu.

Tabutunun üzerinde dans edeceğim.

Düşünmeden söylenmiş bir şey olsa da yine de söylenmişti.

Infirmary Caddesinden Royal Oak'a döndü. Bu sefer camlara bakmadı. Müzik yoktu, sadece bir adamın sesi vardı.

Ne kadar ağır geçiyorsun zaman,
Neşesiz gün ne kadar da kuru.
O pırıltının nedeni,
O sırada sevdiğimi görmemdi...

Yine Cafferty; yine Burns şarkısı. Hayat dolu sesi hem acılı hem de keyifliydi. Piyanonun yanına oturmuş olan Rab ise gözlerini kapatmıştı ve güçlükle nefes alıyordu. Bar-L'den yeni çıkmış iki kişi. Biri gür sesle ölürken diğeri özgürlük yüzünden helak olmuş.

Yanlıştı, hem de çok yanlıştı.

Rebus bunu yüreğinin en derin yerinde hissetti.

Üçüncü Bölüm

Bu Sisin Ötesi

Kaslar sızlarken bile güneşin altındaki buz
umut gibi ışıldar ve dondurucu buğu
"şişeyi bir kez olsun bırak," diye fısıldar,
"bu sisin ötesinde sıcak gizemler var."

Angus Calder, "Love Poem"

29

Jerry işsizlik maaşı ofisine donmuş ve ıslak bir halde girdi. Kutuda tıraş köpüğü kalmadığından normal sabun kullanmıştı ve banyodaki son tıraş bıçağı da, Jayne bacaklarını tıraş ederken kullandığından körelmişti. O sabahki tartışmanın nedeni oydu. Yüzünü birkaç kez kesmişti; kestiği yerlerden birinin kanı hâlâ durmamıştı, yüzü hızla çarpan sulu kar taneleri yüzünden sızlıyordu ve işsizlik maaşı ofisine girmesiyle bulutlar aralanıp güneş çıkacak değildi.

Bu şehir böylesine zalim bir yerdi.

Yarım saat bekledikten sonra randevusunun işsizlik maaşı ofisinde değil de yarım saatlik yürüyüş mesafesindeki Sosyal Güvenlik Dairesinde olduğunu öğrendi. Az kalsın vazgeçip eve dönecekti, ama bir şey onu durdurdu. Ev: Orası gerçekten de evi miydi? Oysaki bugünlerde orası ona karısının sürekli başını şişirdiği bir hapishane gibi geliyordu.

Sosyal Güvenlik Dairesine gittiğinde ona bir saat geç kaldığını söylediler. Açıklamaya başlasa da dinleyen olmadı.

"Oturun. Elimizden geleni yaparız."

O da kalabalığın arasına, öksürüp yere tüküren bir ihtiyarın yanına oturdu. Jerry bunun üzerine yerini değiştirdi. Güneş ceketini kurutsa da altındaki

gömleği ıslak olduğundan titriyordu. Belki de hastalanıyordu. Orada kırk beş dakika bekledi. İnsanlar gelip gitti. İki kez masaya gitse de beş karış suratlı kadın ona bir yer bulmaya çalıştıklarını söyledi. Gidip yerine oturdu.

Başka nereye gidebilirdi? Nic'inki gibi bir ofiste çalıştığını düşündü, sıcak ve nezih, kahve elinin altında ve masasının önünden geçen ve biri eğilip düşen kâğıdı alan kısa etekli kızlar. Nic muhtemelen şu anda beyaz masa örtüleri olan bir yerde yemek yiyordu. İş yemekleri, randevular ve yapılan anlaşmalar. Öyle bir işi herkes yapardı. Ama herkes patronun yeğeniyle evli değildi.

Nic dün gece arayıp kaçtığı için onu fena şekilde haşlamış, ama konuşmasını bir şakayla sonlandırmıştı. Jerry bir şey fark etmişti; Nic ondan korkuyordu. Sonra nedenini anladı: Jerry polislere her şeyi anlatabilirdi. Nic onu hoş tutmak zorundaydı, o yüzden işi şakaya vurup konuşmasını şöyle sonlandırmıştı: "Seni affediyorum. Nihayetinde seninle çok şey yaşadık. İkimiz tüm dünyaya karşı olduk."

Oysaki şu anda Jerry tüm dünyaya karşı tek başına olduğunu hissediyordu, bu leş kokan yere tıkılmıştı ve kimse ona yardım etmiyordu. Geçmişi düşündü: *ikimiz* dünyaya karşı, bu ne zaman öyle olmuştu ki? Ne zaman eşit, ortak olmuşlardı? *Birbirlerine baktıklarında ne görüyorlardı?* Belki de buna bir cevabı olduğunu düşündü. Bu zamanı kandırmanın bir yoluydu, çünkü birlikte olduklarında en başından beri oldukları çocuklara dönüşüyorlardı. Yaptıkları şeyler de ... oyundu, ama öldürücü derecede tehlikeliydi.

Birisi görüşmeye girdiğinde gazetesini geride bıraktı. Adam, Jerry'den yirmi dakika sonra gelmiş olmasına rağmen ondan önce çağrılmıştı. Jerry yavaşça gazeteyi aldı, ama açmadı. İçinde ne tür haberler olabileceğini düşündüğünden yüreği yine ağzına geldi: tecavüz, saldırı, acaba Nic'in marifeti mi bilemeyecekti. O kaçtıktan sonra Nic'in ne yaptığını kim bilebilirdi? Ya diğer haberler: yeni evliler, mutlu evlilikler, sorunlu evlilikler, cinsel sorunlar, meşhur annelerin bebekleri. Tümü bir şekilde ona kendi hayatını hatırlatıp kendini daha da kötü hissetmesine neden oluyordu.

Jayne: *Zaman geçiyor.*

Nic: *Büyüme vaktin geldi.*

Masanın üzerindeki saatin yelkovanı bir adım daha ilerledi. Saate bakmak: Ofislerde geçen kızlara bakmadığınız zamanlarda yaptığınız şey bu değil miydi? Nic'in işinde iyi olduğu ne malumdu? Sekiz yıldır Barry Hutton'ın şirketinde çalışsa da henüz terfi etmemişti.

"Bazen ailen destek olacağına köstek olur," diye şikâyet etmişti Jerry'ye. "Barry beni terfi ettiremiyor, çünkü herkes yaptığım iş yüzünden değil de akrabası olduğum için terfi ettirdiğini düşünecek."

Sonra Cat onu terk ettiğinde de: "O şerefsiz Hutton benden kurtulmaya çalışıyor. Cat kaçtıktan sonra beni utanç kaynağı olarak görmeye başladı. Jerry, bana ne yaptığını görüyor musun? İşimi kaybetmeme neden olabilir. O ve onun şerefsiz kuzeni!"

Burnundan solumuştu.

Ve bunları söyleyen kişi 200.000 sterlinlik bir evde oturuyordu, işi ve arabası vardı! Acaba asıl bü-

yümesi gereken kimdi? Jerry bunu her geçen gün daha fazla merak ediyordu.

"Jer, ilk fırsatta beni kapı dışarı edecek."

Ama Nic, Jayne hakkında bir şey dinlemek istemiyordu. Tek yorumu: "Yemin ederim, hepsi birbirinden beter."

Hepsi birbirinden beter.

Tekrar masaya gitti. Ona kukla muamelesi mi yapılıyordu? O da evli barklı değil miydi? Biraz saygıyı hak etmiyor muydu? En azından bunu ve başka bir şeyi daha hak etmiyor muydu?

Kadın hâlâ oradaydı. Kendine bir bardak kahve almıştı. Jerry boğazının kuruduğunu hissetti; titremesi bir türlü geçmiyordu.

"Bakın," dedi, "siz benimle dalga mı geçiyorsunuz?"

Kadın kalın çerçeveli gözlük takıyordu. Bardağının kenarında ruj lekesi vardı. Saçı boyalı gibiydi ve kilo alıyordu. Orta yaşlı ve yaşı geçmek üzere. Ama şu anda güç ondaydı ve o gücü elinden bırakmaya da niyeti yoktu. Buz gibi gülümseyip gözlerini kırparak mavi rimelini gösterdi.

"Bay Lister, eğer biraz sakin olursanız..."

Boynundaki kolye deri katmanlarının arasında kaybolur gibiydi. Göğüsleri hiç görmediği kadar büyüktü.

"Bay Lister." Kadın adamın dikkatini yüzüne çekmeye çalıştı. Ama Jerry gözlerini dikmişti ve elleri de masanın kenarını kavramıştı. Kadını kamyonetin arkasında hayal etti, rujlu ağzına sağlam bir yumruk attığını hayal etti, bluzunu yırtarken kolyesi uçup gidiyordu.

"Bay Lister!"

Kadın ayaklandı. Adam masanın üzerinde biraz daha öne eğildi. Kadının çığlığıyla diğer çalışanlar da onlara baktı.

"Tanrım," dedi Jerry. Aklına diyecek başka bir şey gelmemişti: Tüm vücudu titriyor ve başı dönüyordu. Zihnini temizlemeye çalışıp hayalinden kanları temizlemeye gayret etti. Kadınla bir saniyeliğine göz göze gelince kadının onun ne düşündüğünü anladığını hissetti.

"Tanrım."

İki iri adam ona doğru geliyordu: Bir tutuklanmadığı kalmıştı. Onu güneşin sokakları kuruttuğu ve her şeyin tedirgin edici derecede normal göründüğü dış dünyaya attılar.

"Neler oluyor?" diye sordu. Ağladığını fark etti, elinde değildi. Yolda sendeleyerek yürüyüp destek almak için duvara tutundu. Yürümeye devam ettikçe terledi. Üç saate yakın böyle devam etti.

Neredeyse şehrin bir ucundan diğerine yürümüştü.

Gri bir sabah. Rebus yola koyulmadan önce trafiğin hafiflemesini bekledi.

Glasgow Barlinnie Hapishanesi, M8 otoyolunun hemen dışındaydı. Ne aradığınızı biliyorsanız onu Edinburgh ile Glasgow arasındaki yolda uzak mesafeden görebilirdiniz. Riddrie sitelerinin kıyısındaydı ve yaklaşana kadar herhangi bir levhada yazdığını görmezdiniz. Ziyaret saatlerinde araç ve yaya kuyruğunu takip ederdiniz. Ellilerindeki dövmeli, tıknaz, çöküк yanaklı adamlar dostlarını ziyarete gelirdi.

Gergin anneler çocuklarıyla birlikte. İşlerin nasıl bu noktaya geldiğinden bihaber sessiz akrabalar.

Tümü de Barlinnie Hapishanesi yolunda.

Yüksek duvarların arkasındaki binalar Victoria döneminden kalma olsa da giriş bölümü yeniydi. İşçiler son pürüzleri gideriyordu. Bir görevli ziyaretçilerin uyuşturucu kullanıp kullanmadığını denetliyordu. Sihirli eldiveni üzerlerinden geçirince yakın zamanda uyuşturucuya temas edip etmedikleri ortaya çıkardı. Sonuç pozitifse açık görüş yasak demekti: İçeri girebilirdiniz, ama mahkûmla aranızda bir cam olurdu. Çantalar kontrol edildikten sonra dönüşte almak üzere dolaplara konurdu. Rebus ziyaret salonunun da değiştiğini biliyordu, birkaç güzel ekleme yapılmış, hatta çocuklara oyun alanı eklenmişti.

Ama hapishanenin içi aynıydı. Hâlâ lazımlığı boşaltmak gerekiyordu ve içerisi leş gibi kokuyordu. İki yeni bölüm eklenmişti, ama sadece seks suçluları ve uyuşturucu kullananlara mahsustu. Bu, böyle adilerin, değil özel muamele görmek, yaşamayı bile hak etmediklerini düşünen kariyer suçlularının içine dert olmuştu.

Diğer bir yeni ekleme de temsilci görüşmeleri için eklenen kabinlerdi. Avukatlar müvekkilleriyle burada görüşürdü: Cam cepheli olup mahremiyet sağlardı. Vali Yardımcısı Bill Nairn, Rebus'a etrafı gösterirken bu yeniliklerden epey memnuna benziyordu. Hatta Rebus'u bu kabinlerden birine soktu ve ikisi karşılıklı oturdu.

"Eskisinden çok farklı, değil mi?" diye sordu Nairn.

Rebus başını salladı. "Buradan daha kötü otellerde kaldığım oldu." İkisi de birbirini eskiden beri tanırdı: Nairn Edinburgh'daki Savcılık ofisinde, ardından şehrin Saughton Hapishanesinde çalışmış ve terfi edip Bar-L'e geçmişti.

"Cafferty ne kaçırdığını bilmiyor," diye ekledi Rebus.

Nairn oturduğu yerde kımıldandı. "John, bak, onu bırakmamızın rahatsız edici olduğunu biliyorum..."

"Mesele o değil. Mesele bırakma nedeniniz."

"Adam kanser."

"Guinness'in patronu da Alzheimer."

Nairn ona baktı. "Ne demeye çalışıyorsun?"

"Cafferty'nin keyfinin yerinde olduğunu söylüyorum."

Nairn başını iki yana salladı. "John, o hasta. Bunu ikimiz de biliyoruz."

"Ondan kurtulmak istediğini biliyorum." Nairn ona boş boş baktı. "Çünkü gösteriyi onun idare etme tehlikesi vardı."

Nairn gülümsedi. "John, burayı gördün. Tüm kapılar kilitli. Arada geçiş yok. Beş bölümü de tek bir adamın idare etmesi sence mümkün mü?"

"Ama kaynaştıkları zamanlar da var, değil mi? Marangozhane, dokuma atölyesi, kilise... Ayrıca onları dışarıda gezerken de gördüm."

"Senin gördüklerin güvenilir mahkûmlar ve daima yanlarında gardiyan olur."

"Yani gösteriyi o idare etmiyor muydu?"

"Hayır."

"O zaman kim ediyor?" Nairn başını iki yana salladı. "Yapma, Bill. Burada uyuşturucu, kara para aklama

ve çete savaşları var. Eski tesisatlardaki değerli şeylerin hepsi sıyrılıp alınıyor. Sakın bana onlardan bazılarının bıçak yapmakta kullanılmadığını söyleme."

"John, hepsi münferit vakalar. Uyuşturucunun büyük bir sorun olduğunu inkâr edecek değilim. Ama miktar hâlâ çok düşük. Ayrıca Cafferty'nin marifeti değil."

"Kimin peki?"

"Sana söylüyorum. Örgütlü şekilde yapılan bir iş değil."

Rebus arkasına yaslanıp çevresine baktı: yeni boya ve halılar. "Bill, yüzeyi değiştirmek kolay, ama kültürü değiştirmek o kadar kolay olmaz."

"Yine de iyi bir başlangıç," dedi Nairn emin bir ifadeyle.

Rebus burnunu kaşıdı. "Cafferty'nin tıbbi kayıtlarını görebilir miyim?"

"Hayır."

"Öyleyse kafamı rahatlatmak için benim yerime sen bakabilir misin?"

"John, röntgenler yalan söylemez. Buradaki hastaneler kanser hususunda çok hassastır. Daima batı kıyısının en hızlı gelişen sanayisi olmuştur."

Rebus beklendiği şekilde gülümsedi. Bitişikteki kabine bir avukat girdi. Birkaç dakika sonra da mahkûm orada yerini aldı. Genç ve şaşkın görünüyordu. Muhtemelen bugün mahkemesi vardı. Henüz suçlu bulunmasa da hapis hayatının nasıl bir şey olduğunu görmüştü.

"O nasıldı?" diye sordu Rebus.

Nairn'in çağrı cihazı öttü. Cihazı kapattı. "Cafferty mi?" Kemerine takılı çağrı cihazına baktı.

"Fena değildi. Kariyer suçluları böyledir: Hapis yatarken burayı geçici olarak taşındıkları bir yer gibi görürler."

"Sence değişti mi?"

Nairn omuz silkti. "Adam yaşlandı." Durdu. "O yokken Edinburgh'da güç dengeleri değişmiş olsa gerek."

"Fark edilecek kadar değil."

"Demek eski işlerine geri döndü?"

"Henüz Costa del Sol'a hazır değil."

Nairn gülümsedi. "Bryce Callan. Geçmişten gelen bir isim. Onu bir türlü içeri tıkmayı başaramadık, değil mi?"

"Denemediğimizden değil."

"John..." Nairn masanın üzerindeki ellerine baktı. "Cafferty'yi ziyarete gelirdin."

"Yani?"

"Yani aranızdaki sıradan polis suçlu ilişkisinin ötesine geçti galiba?"

"Bill, bu da ne demek?"

"Ben sadece diyorum ki..." İç çekti. "Ne dediğimi ben de bilmiyorum."

"Cafferty'ye çok yakın olduğumu mu ima ediyorsun? Kafayı taktığım içim tarafsız değil miyim?" Rebus, Siobhan'ın sözlerini hatırladı: İyi bir polis olmak için takıntılı olmak şart değil. Nairn uzatacak gibi görünüyordu. "Yüzde yüz haklısın," diye devam etti Rebus. "Bazen o şerefsize ... olduğumdan daha yakınmışım gibi hissediyorum..." Aileme olduğumdan daha yakın diyecekti, ama demedi. Ama bu öyle hissettiği gerçeğini değiştirmedi. "O yüzden burada olmasını tercih ederim."

"Gözden ırak gönülden ırak mı yani?"

Rebus öne eğilip etrafına baktı. "Aramızda kalacak," dedi. Nairn başını salladı. "Bill, olacaklardan korkuyorum."

Nairn gözlerini ona dikti. "Seni öldürmeye mi kalkacak?"

"Eğer dediklerin doğruysa kaybedecek neyi var?"

Nairn biraz düşündü. "Ya senin?"

"Benim mi?"

"Diyelim ki eceliyle öldü. Bu ona karşı nihai bir zafer kazanma fırsatını elinden almaz mı?"

Nihai bir zafer.

"Bill," dedi Rebus, "sence ben öyle biri miyim?"

İkisi de gülümsedi. Bitişikteki mahkûmun sesi yükseldi.

"Ama ben hiçbir şey yapmadım."

Nairn yüzünü buruşturdu. "Çifte negatif," dedi.

"Ben bu kabinleri ses geçirmez zannetmiştim," dedi Rebus. Nairn'in omuz silkmesinden ellerinden geleni yaptıklarını anladı. Birden Rebus'un aklına bir fikir geldi. "Cafferty'yle birlikte tahliye olan Rab adında birinden haberin var mı?"

Nairn başını salladı. "Rab Hill."

"Rab, Cafferty'nin fedaisi miydi?"

"O kadar değil. Sadece dört beş ay aynı bölümdeydiler, o kadar."

Rebus kaşlarını çattı. "Cafferty bana yakın arkadaş olduklarını söyledi."

Nairn omuz silkti. "Hapiste tuhaf ittifaklar olabilir."

"Rab'ın dış dünyayla arası pek iyi değil."

"Öyle mi? İçim parçalandı desem inanır mısın?"

Bitişikteki ses tekrar yükseldi: "Daha kaç kez söylemem gerekiyor?"

Rebus ayağa kalktı. Tuhaf ittifakları düşündü. Cafferty ve Rab Hill. "Cafferty'nin kanser olduğu nasıl anlaşıldı?"

"Bu da ne demek?"

"Teşhis nasıl kondu?"

"Her zamanki gibi. Kendini iyi hissetmiyordu. Test yapılınca ortaya çıktı."

"Bill, bana bir iyilik yap. Dostumuz Rab'ı araştır. Tıbbi kayıt falan ne olursa. Bunu benim hatırıma yapar mısın?"

"John, bilmem farkında mısın, ama senin işin benim mahkûmlarımın yarısından daha zor."

"O zaman dua et de hiçbir jüri beni suçlu bulmasın."

Bill Nairn gülecekti, ama Rebus'un yüz ifadesini görünce vazgeçti.

Seismic Storage'a varana kadar Ellen Wylie ve Siobhan Clarke konteynerleri boşaltmayı bitirmişti. Reagan'ın ofisindeki boş masanın üzerinde sekiz sütun kâğıt yığını duruyordu. Kadınlar ellerinde kahveyle sobanın başında ısınıyordu.

"Efendim, şimdi ne olacak?" diye sordu Wylie.

"St. Leonard," dedi Rebus. "Ofis olarak kullandığınız sorgu odasına yerleşiriz."

"Bizden başkası görmesin diye mi?" diye sordu Siobhan.

Rebus ona baktı. Yüzü soğuktan kızarmıştı ve burnu parlıyordu. Bot ve siyah yün taytının üzerine çorap giymişti; soluk gri bir atkı yanaklarının pembeliğini daha da vurguluyordu.

"İki arabanız var mı?" diye sordu Rebus. Kadınlar olduğunu söyledi. "Onlara ne varsa yükleyin. Üste görüşürüz."

Oradan ayrılıp South Side'a gitti ve otoparkta sigara içerken Emniyet Amiri Peugeot 406'sıyla yanına geldi.

"Efendim, konuşabilir miyiz?" dedi Rebus, selam yerine.

"Burada mı yoksa sıcak bir yerde mi?" Çiftçi Watson evrak çantasını kaldırıp saate baktı. "Öğlen randevum var."

"Sadece bir dakikanızı alır."

"Tamam. İşin biter bitmez ofisime gel."

Çiftçi içeri girip kapıyı kapattı. Rebus sigarasını atıp peşinden gitti.

Rebus kapısını çaldığında Watson kahve makinesiyle uğraşıyordu. Başını kaldırıp Rebus'a girmesini işaret etti. "Müfettiş, pek iyi görünmüyorsun."

"Geç saate kadar çalıştım."

"Neyle ilgili?"

"Grieve davası."

Çiftçi tekrar baktı. "Ciddi misin?"

"Evet, efendim."

"Senin onun harici her şeyle ilgilendiğini duymuştum."

"Galiba davalar birleşti."

Makineyi açan Çiftçi masasına döndü. Oturup Rebus'a da oturmasını işaret etti. Ama Rebus ayakta bekledi.

"Gelişme var mı?" diye sordu.

"Yaklaşıyoruz, efendim."

"Ya Dedektif Müfettiş Linford?"

"O kendi ipuçlarının peşinde."

"Peki, ikiniz temas halinde misiniz?"

"Elbette, efendim."

"Ve Siobhan onun yolundan uzak duruyor mu?"

"Linford onun yolundan uzak duruyor."

Emniyet Amiri keyifsiz gibiydi. "Sürekli tepemdeler."

"Fettes mi?"

"Ve dahası. İskoçya Sekreterinin Ofisi sabah beni arayıp sonuç istediğini söyledi."

"Bir cinayet soruşturması sürerken seçim kampanyası yürütmek kolay değil," dedi Rebus.

Çiftçi ona ters ters baktı. "O da aynen bunları söyledi." Gözleri kısıldı. "Peki, aklından ne geçiyor?"

Rebus oturdu ve dirseklerini dizlerinin üzerine koyup öne eğildi. "Sorun Cafferty, efendim."

"Cafferty mi?" Watson'ın ne beklediğini bilmiyordu, ama bu olmadığı kesindi. "Ona ne olmuş?"

"Bar-L'den çıkıp buraya döndü."

"Duydum."

"Gözetlenmesini istiyorum." Rebus beyhude yere Emniyet Amirinin yorum yapmasını beklerken odaya sessizlik çöktü. "Neyin peşinde olduğunu bilmemiz gerek."

"Bunu iyi bir neden olmadan yapamayacağımızı biliyorsun."

"Şöhreti yetmez mi?"

"Avukatlar ve medya canımıza okur. Ayrıca adam sıkıntımız olduğunu biliyorsun."

"Cafferty başlayınca sıkıntımız daha da artacak."

"Neye başlayınca?"

"Dün gece ona denk geldim." Amirinin yüzündeki ifadeyi gördü. "Tümüyle tesadüf. İşin ilginci, *Scotsman*'ın emlak sayfalarına bakıyordu."

"Yani?"

"Yani neyin peşinde?"

"Kâr etmenin olabilir mi?"

"O da aşağı yukarı aynısını söyledi."

"O zaman sorun ne?"

Ama aslında öyle söylememişti: İşlenecek bir cinayet vardı...

"Bak," Çiftçi şakaklarını ovaladı, "elimizdeki işlere odaklanalım, tamam mı? Grieve davasını halledersen Cafferty meselesini düşünürüm. Oldu mu?"

Rebus dalgın halde başını salladı. Aralık olan kapı çaldı ve bir üniformalı içeri girdi. "Dedektif Müfettiş Rebus'a ziyaretçi var."

"Kimmiş?"

"Söylemedi, efendim. Sadece beraberinde fıstık getirmediğini söylememi istedi. Siz anlarmışsınız."

Rebus anlamıştı.

30

Lorna Grieve bekleme salonundaydı. Rebus sorgu odasının kilidini açtığında Freddy Hastings'in eşyalarının orada olduğunu hatırladı. O yüzden kadına planlarda bir değişiklik olduğunu söyleyip onunla birlikte Maltings'e doğru gitmeye başladı.

"Benimle konuşmadan önce içmen mi gerekiyor?" diyerek dalga geçti kadın. Şık giyinmişti: Dize kadar siyah çizmeler ve dar, kırmızı bir deri pantolon, dekoltesi açık, siyah bir ipek bluz, üzerine siyah bir süet ceket. Gereğinden fazla makyaj ve yeni yapılmış saçlar. Elinde iki mağazanın alışveriş çantaları vardı.

Rebus kendine portakal ve limon suyu istedi. Kadın söyledikleri yüzünden böyle yaptığını düşünüp telafi etmek adına Bloody Mary istedi.

"Mary İskoç kraliçesiydi, değil mi?" diye sordu. "Kanlı kısmı da kesilen kafalar."

"Bilmiyordum."

"Hiç içmedin mi? Canlanmak için birebir." Adamın espri yapmasını beklese de bir şey gelmedi. Barmen, Lea and Perrin's sosundan isteyip istemediğini sorunca başını salladı. Üzerinde kare simgeler olan bir masaya oturdular. Simgeler kadının hoşuna gitti.

"İnsanlar satranç oynayabilsin diye," diyerek açıkladı Rebus.

"İğrenç bir oyun. Bitmek bilmiyor ve bittiğinde de dağılıyor. Başarı hissetmiyorsun." Tekrar durdu. Rebus'tan yine ses çıkmadı.

"Şerefe," dedi Rebus.

"Bugünkü ilk." İçkisinden bir yudum aldı. Rebus onun dürüstlüğünden şüpheliydi: Kendisini bu tür konularda uzman kabul etse de kadının kendisinden çok daha yetenekli olduğunun da farkındaydı.

"Peki, senin için ne yapabilirim?" Her zamanki şey: insanlardan bir şeyler isteyen insanlar. Bazen karşılıklı olur, bazen olmazdı.

"Neler oluyor bilmek istiyorum."

"Oluyor mu?"

"Cinayet soruşturmasından bahsediyorum. Bize hiçbir şey söylenmiyor."

"Bunun doğru olduğundan şüpheliyim."

Kadın bir sigara yaktı; ona ikram etmedi. "Peki, olan bir şey var mı?"

"İlk fırsatta haber veririz."

Kadın oturduğu yerde doğruldu. "Bu yetmez."

"Üzgünüm."

Kadın gözlerini kıstı. "Değilsin. Aileye mutlaka haber..."

"İşin aslı bizim ilk olarak dul eşle konuşmamız gerekir."

"Seona mı? Sıraya girmeniz gerek. Kendisi medyanın sevgilisi oldu. Bilirsin, gazeteler, TV... Kocasının ölümünün ardından hayatına devam eden cesur dulun bir resmini çekebilmek için kendilerini paralıyorlar." Kadın, Seona Grieve'in sesi-

ni taklit etti. "'Roddy de bunu isterdi.' Tabii ya ne demezsin."

"Bu da ne demek?"

"Roddy sakin biri gibi görünse de göründüğünden çok farklıydı. Karısının parlamento üyesi adayı olmasını falan istemezdi. Çünkü bu onun yerine karısını bir şehit yapar. Karısı sırf gösteriş yapmak için cesedinin tozunu silkelemediği müddetçe, Roddy şimdiden unutuldu sayılır."

Barda sadece ikisi vardı; yine de barmen onları ikaz etti.

"Sakin ol," dedi Rebus.

Kadının gözleri doldu. Rebus kadının sadece kendisi için üzüldüğü hissine kapıldı: kaybolan ve unutulan kişi. "Neler olduğunu bilmeye hakkım var." Ona bakarken gözlerindeki yaşlar da kaybolmaya başladı. "Özel bir hak," dedi kısık bir sesle.

"Bak," dedi Rebus, "o gece olanlar..."

"Duymak istemiyorum." Kadın başını iki yana salladı ve Bloody Mary'yi dikerek kendini sakinleştirdi.

"Neler yaşadığını bilmiyorum ve elimden geldiğince yardım ederim, ama şantaja..."

Kadın ayağa kalktı. "Neden geldim ben de bilmiyorum."

Rebus ayağa kalkıp kadının ellerini tuttu. "Lorna, ne içtin?"

"Biraz... Doktorun verdiği bir şey. Alkolle karıştırmamam gerekirdi." Onun haricinde her yere baktı. "Hepsi bu."

"İstersen bir devriye arabası çağırıp..."

"Olmaz, ben bir taksi bulurum. Merak etme." Kadın gülümsemeye çalıştı. "Merak etme," diye tekrarladı.

Rebus kadının çantalarını aldı; kadın onların varlığını unutmuş gibiydi. "Lorna," dedi, "Gerald Sithing adında birini tanıyor musun?"

"Bilmem. Kim ki?"

"Galiba Hugh onu tanıyor. Rosslyn Şövalyeleri diye bir grubun lideri."

"Hugh hayatının o bölümünü bizden ayrı tutar. Çünkü ona güleceğimi bilir." Kadın kahkaha atmak üzereydi; hatta ondan da fazlasını yapacak gibiydi. Rebus onu bardan çıkardı.

"Neden sordun?" diye sordu.

"Önemli değil." Grant Hood'un yolun karşısından el salladığını gördü. İleride Siobhan Clarke ve Ellen Wylie arabalarını boşaltıyordu. Hood karşıya geçti.

"Ne haber?" diye sordu Rebus.

"Tadilat," dedi Hood. "Elimizde bir çıktı var."

Rebus düşünceli biçimde başını salladı, sonra da Lorna Grieve'e döndü. "Belki bunu görsen iyi olur," dedi.

Böylece St. Leonard'a girdiler ve kadını boş bir ofise çıkardı. Hood bilgisayar çıktısı grafiği getirirken Rebus da çay getirdi. Kadın iki şeker istedi; Rebus üçüncüyü ekleyip kadının içmesini izledi.

"Nedir bu muamma?" diye sordu kadın.

"Bir yüz," dedi yavaşça, kadını inceleyerek. "Glasgow Üniversitesinde bizim için bir kafatasını esas alarak yaptılar."

"Queensberry House mu?" diye sorunca Rebus'un şaşırması hoşuna gitti. "Beyin hücrelerimin tamamı başka yerlere göç etmedi. Benim görmemi neden istedin?" Sonra onu da anladı. "Alasdair olabileceğini

mi düşünüyorsun?" Kadın titremeye başladı; Rebus hatasını fark etti.

"Belki hiç bakmasan..."

Kadın ayağa kalkarken çayını dökse de fark etmedi. "Neden? Alasdair'le ne ilgisi var? O kartpostal gönderiyor."

Rebus böyle duyarsız ve öngörüsüz bir öküz olduğu için kendisine küfretti.

Ardından Grant Hood gelip kapıdan bir resim uzattı. Kadın resmi alıp dikkatle baktıktan sonra kahkahayı bastı.

"Seni geri zekâlı," dedi kadın. "Onunla alakası bile yok."

Geri zekâlı: Duymadığı bir iltifat değildi. Resmi ondan aldı. Kadın haklıydı: Alicia Grieve'in tablolarına bakılırsa bu onun oğlu değildi. Yüzünün şekli, saç rengi, elmacık kemikleri, çenesi ve alnı farklıydı... Şöminedeki her kimse Alasdair Grieve değildi.

Aksi takdirde zaten çok kolay olurdu. Rebus'un hayatı hiç kolay olmamıştı; şimdiden sonra olması için de bir neden yoktu.

Kahkahayı duyan Wylie de kapıya gelmişti; karakolda duymaya alışık oldukları türden bir ses değildi.

"Onun Alasdair olduğunu zannetmiş," deyip Rebus'u işaret etti Lorna Grieve. "Sanki bir ölüm yetmemiş gibi, bana kardeşimin öldüğünü söyledi!" Gözleri zehir saçıyordu. "Neyse, yapacağını yaptın, artık mutlu olmuşsundur." Büyük bir hışımla kapıdan çıkıp gitti.

"Peşinden git," dedi Rebus, Wylie'ye. "Çıkış yolunu bulmasına yardım et. Bir de..." Kalkıp kadının çantalarını aldı. "Bunları ona ver."

Kadın bir an için bakakaldı.

"Yürü!" diye bağırdı.

"Anlaşıldı," diye mırıldandı Ellen Wylie. O gittikten sonra Rebus sandalyesine yığılıp iki eliyle saçlarını ovuşturdu. Grant Hood onu izliyordu.

"Umarım açıklama beklemiyorsundur," dedi Rebus.

"Hayır, efendim."

"Eğer bekliyorsan alacağın en iyi şey bu: Yaptığıma iyi bak ve sen tam zıddını yap. Böylece bir yerlere varabilirsin." Elleriyle yüzünü de ovaladıktan sonra resme baktı.

"Sen kimin nesisin?" diye sordu. Nedendir bilinmez Skelly'nin sadece Hastings intiharının ve dört yüz bin sterlinin değil Roddy Grieve cinayetinin de anahtarı olduğunu düşünüyordu... Ve belki de çok daha fazlasıydı.

Kalabalık sorgu odasında oturup kapıyı kapattılar. Karakoldakiler onlardan bahsedip onlara "Manson ailesi," "Lodge" ve "swingers club" demeye başlamıştı. Hood köşede oturuyordu. Bilgisayarını açmıştı ve ekranı bir garipti: Siyah arka plan ve turuncu yazı. Diskin bozuk olabileceği yönünde uyarmıştı. Rebus, Wylie ve Clarke ortadaki masaya oturmuştu, ayaklarının dibinde klasörler ve önlerinde Queensberry House kurbanının bilgisayarda üretilmiş görüntüsü vardı.

"Yapmamız gerekeni biliyorsunuz," dedi Rebus. Wylie ve Clarke şüpheyle bakıştı.

"Kayıp kişi mi?" diye sordu Wylie. "Dosyalara bakarak bu resimle eşleştirmeye mi çalışacağız?"

Rebus başını salladı. Wylie başını iki yana salladı. Rebus, Hood'a döndü. "Sorun mu var?"

Hood iki parmağıyla tuşlara basmaya devam ederek, "Düzgün çalışıyor gibi," dedi. "Ama yazıcı bağlantısı sorun çıkaracak. Bizdekilerden hiçbiri buna uymaz. İkinci el dükkânlardan bulmamız gerekebilir."

"Peki disklerde ne var?" diye sordu Siobhan Clarke.

Ona baktı. "Henüz belli değil." Tekrar işe koyuldu. Ellen Wylie ilk klasörü masaya koyup açtı. Rebus üç tane daha alıp üzerlerine vurdu.

"Bunlara baktım," dedi. Diğerleri ona baktı. "Mesaiye kaldım da," deyip göz kırptı.

Böylece kaytarmadığını anlamış olacaklardı.

Öğle yemeğinde sandviç yediler. Üçte kahve molası verdiklerinde Hood disk konusunda ilerleme kaydetmeye başlamıştı.

"Şansımıza," deyip bir çikolatanın ambalajını açtı, "bilgisayar Hastings'in ofisine sonradan gelmiş."

"Bunu nereden anladın?"

"Disklerin üzerinde 78 ve 79 başı yazılı."

"Benim klasör 75'e kadar gidiyor," diye şikâyet etti Siobhan Clarke.

"*Wish You Were Here*," dedi Rebus. "Pink Floyd. Eylül. Bence hak ettiği ilgiyi görmemiştir."

"Teşekkürler, profesör," dedi Wylie.

"Galiba sen o tarihte anaokulundaydın."

"Şu şeylerin çıktısını alabilmek hoş olurdu," dedi Grant Hood. "Bilgisayarcıları arasam belki..."

"Bu arada hangi konudan bahsediyoruz?" diye sordu Rebus.

"Arsalardan."

"Nerede?"

"Calton Yolu, Abbey Mount, Hillside..."

"Onlarla ne yapmaya çalışmış?"

"Belli değil."

"Hepsini mi istemiş?"

"Öyle görünüyor?"

"Çok büyük bir alan," dedi Wylie.

"Ve bolca da inşaat."

Rebus odadan çıkıp bir şehir rehberiyle döndü. Calton yolu, Abbey Mount ve Hillside Crescent'i daire içine aldı. "Greenside için de planları var mı?" diye sordu. Hood tekrar bilgisayar başına oturdu. Beklediler.

"Evet," dedi. "Nereden bildiniz?"

"Bakın. Calton Hill civarında daire çiziyormuş."

"Bunu neden yapıyormuş ki?" diye sordu Wylie.

"1979," dedi Rebus. "Yetki devri referandumu."

"Parlamento orada mıydı?" diye sordu Siobhan.

Rebus başını salladı. "Eski Royal Lisesi."

Wylie anlamaya başlamıştı. "Parlamento oradaysa tüm o arsalar servet eder."

"İskoçya'nın evet diyeceğini varsayarak bir kumar oynadı," dedi Siobhan. "Ve kaybetti."

"Acaba başta yeterli parası var mıydı merak ediyorum," dedi Rebus. "Yetmişlerde dahi o bölge pek de ucuz sayılmazdı."

"Parası yoksa ne olur?" diye sordu Hood.

Cevap veren Ellen Wylie oldu: "O zaman başkasında vardır."

Artık neyin peşinde olduklarını biliyorlardı: mali kayıtlar; Hastings ve Alasdair Grieve haricinde o işe or-

tak olan birine dair kayıtlar. Mesaiye kaldılar, Rebus onlara isterlerse eve gidebileceklerini söyledi. Ama şikâyet etmeden, bir takım gibi çalışıyorlardı ve hiç kimse bu büyüyü bozmak istemedi. Rebus bunun mesaiyle bir ilgisi olmadığı gibi bir hisse kapıldı. Koridora hava almaya çıktığında Ellen Wylie ile baş başa kaldığını fark etti.

"Hâlâ zoruna gidiyor mu?" diye sordu.

Kadın durup ona baktı. "Bu da ne demek?"

"Sizi kullandığımı düşünüyordun. Hâlâ böyle mi düşünüyorsun diye merak ettim."

"Merak etmeye devam edin," deyip gitti.

Saat yedide onlara Howie's restoranda yemek ısmarladı. Davayı, ilerlemeyi ve teorileri istişare ettiler. Siobhan yetki devri referandumunun ne zaman olduğunu sordu.

"Bir Mart," dedi Rebus.

"Skelly de 79 başında öldürüldü. Seçimden hemen sonra olabilir mi?"

Rebus omuz silkti.

"Queensberry House'un bodrumu sekiz Martta bitmiş," dedi Wylie. "Yani bir hafta kadar sonra da Freddy Hastings ve Alasdair Grieve kaçmış."

"Bildiğimiz kadarıyla," dedi Rebus.

Yemeğiyle meşgul olan Hood sadece başını salladı. Rebus beyaz şarap içse de fazla abartmıyordu. Siobhan sudan şaşmamıştı; Wylie bir kadeh şarap alsa da henüz dokunmamıştı. Hood kadehini bitirince tekrar doldurmadı.

"Neden aklıma Bryce Callan geliyor?" diye sordu Rebus.

"Öyle istediğin için mi?" diye sordu Siobhan, bir an sessizlikten sonra.

"Araziye ne yapacaklardı?" diye sordu Rebus.

Hood: "Geliştirilecekti."

"Peki, Callan'ın yeğeni ne iş yapıyor?"

Clarke: "Gayrimenkul geliştirme. Ama o tarihte işçiymiş."

"İşi öğreniyordur." Rebus biraz şarap içti. "Holyrood civarındaki araziler, parlamentoyu Calton Hill ya da Leith yerine oraya inşa ediyorlar, sizce değeri nedir?"

"Çok artmıştır," dedi Wylie.

Rebus başını salladı. "Ve şimdi de Barry Hutton gözlerini Granton, Gyle ve kim bilir daha nerelere dikmiş halde."

"Çünkü işi bu."

Rebus hâlâ başını sallıyordu. "Eğer rakiplerinin sahip olmadığı bir şeye sahipsen işin daha kolay olur."

Hood: "Yani kaba kuvvet mi?"

Rebus başını iki yana salladı. "Doğru yerlerde olan dostlar."

"AD Holdings," deyip ekrana tıkladı Hood. Rebus gözlerini kısarak turuncu harflere baktı. Hood burnunu tutup gözlerini sıkıca kapattı, ardından açıp sanki örümcek ağlarını def etmek istermiş gibi kafasını salladı.

"Uzun bir gece oldu," dedi Rebus. Saat ona geliyordu; paydos etmeleri yakındı. Epey ilerleme kaydetseler de –Rebus'un da itiraf ettiği gibi– ellerinde hâlâ somut bir şey yoktu.

Şimdi de bu çıkmıştı.

"AD Holdings," diye tekrarladı Hood. "Anlaşılan onlarla iş yapmışlar."

Wylie telefon rehberini açmıştı. "Burada yok."

"Muhtemelen batmıştır," dedi Siobhan. "Belki de hiç var olmadı."

Rebus gülümsedi. "Bryce Callan'ın baş harfleri mi?"

"BC," dedi Hood. "Sonra da: BC, AD."

"Basit bir espri. AD, BC'nin geleceği olacak." Rebus telefona sarılıp birkaç emekli polise Bryce Callan hakkında soru sormaya başladı. 79'da tüm mallarını satmıştı. Sattıklarından bazılarını yeni yetme Morris Gerald Cafferty almıştı. Cafferty 1960'larda batı yakasında tefecilere fedailik yaparak işe başlamıştı. Krays ve Richardson'dan sonra bir süre Londra'da kalmıştı. İsim yapıp iş öğrenmişti.

"Daima bir çıraklık süresi vardır," dendi Rebus'a. "Bu adamlar analarının karnından bilmiş olarak doğmuyor. Öğrenemezlerse de onları hapse tıkarız ve orada kalırlar."

Ama Cafferty çabuk ve iyi öğrenmişti. Bryce Callan'ın yardımıyla Edinburgh'a döndüğünde hata yapmama hususunda ne kadar marifetli olduğunu göstermişti.

John Rebus'la karşılaşana kadar.

Artık geri dönmüştü ve eski işvereni Callan bu davayla ilişkiliydi. Rebus bir bağ kurmayı denese de beceremedi.

Sonuç: 79 sonlarında Callan işi bıraktı. Ya da diğer bir tabirle İngiltere kanunlarının geçerli olmadığı bir yere gitti. Bıkmış mıydı yoksa durumu tehlikede miydi? Belki de kendisiyle ilişkilendirilebilecek bir suçtan korkup kaçmıştı.

"Bryce Callan bu işin içinde," dedi Rebus.

"O zaman çok küçük bir sorunumuz var," dedi Siobhan Clarke.

Evet: ispatlamak.

31

Her şeyi düzene oturtmak ertesi günün –perşembe– çoğunda da sürdü. Şirket kayıtları taranıp telefonlar açıldı. Rebus bir saat kadar, Milli Suç İstihbaratı Servisindeki irtibatı Pauline Carnett'le, diğer bir saat de 1970'lerde sekiz sene boş yere Bryce Callan'ın peşinde koşturmuş olan emekli bir emniyet amiriyle konuştu. Pauline Carnett, Scotland Yard ve Interpol'le konuştuktan sonra onu arayıp ona İspanya'da bir telefon numarası verdi. Kodu 950. Almeria.

"Tatilde bir kez oraya gitmiştim," dedi Grant Hood. "Çok fazla turist var. Sierra Nevadas'ta trekking yapmıştık."

"Biz mi?" Ellen Wylie bir kaşını kaldırdı.

"Ben ve bir arkadaşım," diye mırıldanırken Hood'un boynu kızardı. Wylie ve Siobhan bakışıp güldü.

Aramaları Emniyet Amirinin ofisinden yapmak zorunda kaldılar: Hoparlörü olan tek telefon oydu. Ayrıca karakoldaki diğer telefonlardan uluslararası arama yapılamıyordu. Emniyet Amiri Watson da hazır bulunuyordu, ama oda çok kalabalık olmuştu. Sonuçta üç kıdemsiz memurun dışarıda tutulup kayıt yapılmasına karar verildi.

Tabii karşı taraf kabul ederse.

Rebus, Siobhan Clarke ve Ellen Wylie'yi Çiftçi'yle müzakereye gönderdi. Çiftçi'nin ilk iki sorusu: "Dedektif Müfettiş Linford nerede ve bununla ilgili görüşü ne?"

Rebus onlara ne diyeceklerini söylemişti: Linford'ı bulaştırmadan Çiftçi'ye yüklenip sonunda onu razı etmişlerdi.

Her şey hazırlandıktan sonra Rebus, Emniyet Amirinin koltuğuna oturup tuşları çevirdi. Emniyet Amiri de masanın karşısına, genelde Rebus'un oturduğu sandalyeye oturdu.

"Fazla yerleşme," demişti Çiftçi.

Telefon karşıdan açıldı; Rebus kayıt düğmesine bastı. Bir kadın sesi: İspanyolca.

"Bay Bryce Callan'la konuşabilir miyim?"

Yine İspanyolca. Rebus ismi tekrarladı. Sonunda kadın gitti. "Hizmetçi galiba," dedi Rebus. Çiftçi sadece omuz silkti. Telefonu başka birisi aldı.

"Evet, kimsiniz?" Rahatsızdı. Belki de öğle uykusu bölünmüştü.

"Bryce Callan'la mı görüşüyorum?"

"Önce ben sordum." Ses kalın ve boğuktu: İskoç aksanından bir şey eksilmemişti.

"Ben Lothian ve Borders Polisinden Dedektif Müfettiş John Rebus. Bay Bryce Callan'la görüşmek istiyorum."

"Sizinkiler artık epey kibarlaşmış."

"Müşteri ilişkileri eğitiminin sonucu."

Callan'ın kahkahası öksürüğe dönüştü: sigara tiryakisi. Rebus bir sigara yaktı. Çiftçi kaşlarını çatsa da Rebus görmezden geldi. İki tiryaki sohbet edecekti: Arada hemen bir bağ kurulurdu.

"Peki beni ne yapacaksın?" diye sordu Callan.

Rebus sakince konuşmaya devam etti. "Bay Callan, bu konuşmayı kaydetmemizde bir mahzur var mı? Kayıt cihazım hazır."

"Kayıt cihazın hazır olabilir, ama benim defterim temiz. Hiçbir suçum yok."

"Bay Callan, ondan haberdarım."

"Peki, bunun maksadı ne?"

"AD Holdings adındaki bir şirketle ilgili." Rebus önündeki kâğıtlara baktı. Gerekeni yapmışlardı ve şirketin Callan'ın küçük imparatorluğunun parçası olduğunu ispat edebilirlerdi.

Bir an sessizlik oldu.

"Bay Callan, orada mısınız?" Çiftçi yerinden kalkıp Rebus'un külünü atabilmesi için çöp tenekesini yakınına götürdü. Sonra açık pencereye gitti.

"Evet," dedi Callan. "Bir saat sonra tekrar ara."

"Eğer yardımcı olursanız..." Rebus boşa konuştuğunu anladı. Telefon kapanmıştı.

"Şerefsiz," dedi. "Hikâye uydurmak için zaman kazanıyor."

"Zaten bizimle konuşmak gibi bir mecburiyeti yok," diye hatırlattı Çiftçi Watson.

Rebus başını salladı.

"Görüşmen bittiğine göre artık o şeyi söndürebilirsin," diye ekledi Çiftçi. Rebus sigarayı çöp tenekesinin kenarında söndürdü.

Koridorda onu bekliyorlardı ve başını iki yana sallayınca yüzlerindeki umutlu ifade kayboldu.

"Bir saat sonra aramamı söyledi." Saatine baktı.

"O zamana kadar bir hikâye uydurur," dedi Siobhan Clarke.

"Ne yapmamı istiyorsun?" diye tersledi Rebus.

"Affedersin."

"Ah, senin hatan değil."

"Kendine bir saat verdi," dedi Wylie, "ama bu bizim de bir saatimiz var demek. Birkaç telefon açıp Hastings belgelerini kurcalamaya devam edelim..." Omuz silkti. "Ne çıkacağı belli olmaz."

Rebus başını salladı. Haklıydı: Boş boş beklemekten iyiydi. Böylece meşrubat ve Grant Hood'un teybinin sağladığı müzik –caz ve klasik– desteğiyle tekrar işe koyuldular. Rebus başta kararsız olsa da sıkılmalarına mani olmuştu. Çiftçi sesi çok açmamalarını söyledi.

Siobhan Clarke hemfikirdi: "Eğer caz dinlediğim öğrenilirse kimsenin yüzüne bakamam."

Bir saat sonra tekrar Çiftçi'nin ofisindeydiler. Rebus bu sefer kapıyı açık bıraktı: En azından bu kadarını hak ettiklerini düşünmüştü. Watson fark etmişe benzemiyordu. Tekrar arasa da bu sefer açan olmadı. Callan'ın cevap vermeye niyeti yoktu.

Ama sonunda telefon açıldı. Bu sefer hizmetçi değildi ve doğrudan konuya girdi.

"Konferans imkânı var mı?"

Emniyet Amiri başını salladı. "Evet," dedi Rebus.

Callan ona araması için bir numara verdi: Glasgow kodu. İsim C. Arthur Milligan'dı – Rebus onu "Big C" olarak tanırdı, ki bu isim kanser için de kullanılırdı. Milligan'ın savcılar ve polis için kanserden pek bir farkı yoktu. En önemli savunma avukatlarından biri olup Hugh'un kardeşi avukat Richie Cordover'la da pek çok kez çalışmıştı. Big C yanınızdaysa ve Cordover da sizi mahkemede savunuyorsa sırtınızın yere gelmesi zordu.

Tabii paran varsa.

Çiftçi, Rebus'a konferans görüşmenin nasıl yapılacağını gösterdi. Milligan'ın sesi: "Müfettiş Rebus, beni duyabiliyor musunuz?"

"Gayet net, efendim."

"Big C, merhaba," dedi Callan. "Ben de duyuyorum."

"İyi günler, Bryce. Orada havalar nasıl?"

"Tanrı bilir. Bu şerefsiz yüzünden eve tıkılıp kaldım."

Rebus'u kastediyordu. "Bakın, Bay Callan, yardımınızı..."

Milligan araya girdi. "Müvekkilimle olan görüşmeyi kaydetmek istediğinizi biliyorum. Başka kimler hazır bulunuyor?"

Rebus, Emniyet Amirini takdim edip diğerlerine zahmet etmedi. Milligan ve Callan kayıt hususunda görüşmüştü. Sonunda kaydın başlamasına karar verildi. Rebus düğmeye bastı.

"Sadece biziz," dedi. "Şimdi mümkünse..."

Yine Milligan: "Baştan belirtmek istiyorum, Müfettiş. Malumunuz olduğu üzere müvekkilim hiçbir sorunuza cevap verme mecburiyetinde değil."

"Evet, efendim, teşekkür ederim." Sesinin seviyesini kontrol altında tutmaya çalıştı.

"Sizinle, halihazırda Birleşik Krallık'ta ikamet etmediği halde, sadece vatandaşlık görevi gereği görüşmeyi kabul etmiştir."

"Evet, efendim, minnettarım."

"Onu herhangi bir şeyle suçluyor musunuz?"

"Kesinlikle hayır. Sadece bilgi amaçlıdır."

"Ve bu kaset mahkemede kullanılmayacak, öyle mi?"

"Hiç zannetmiyorum, efendim." Kelime seçimine itina gösteriyordu.

"Ama emin değilsiniz?"

"Efendim, sadece kendi adıma konuşabilirim."

Sessizlik. "Bryce?" diye sordu Milligan.

"Sorsunlar bakalım," dedi Bryce Callan.

Milligan: "Pekâlâ, Müfettiş."

Rebus bir an durup kendini toparladı ve çöp tenekesinden sigarasını alıp tekrar yakarken masada önünde duran belgelere baktı.

"Ne içiyorsun?" diye sordu Callan.

"Embassy."

"Burada Tuppence var. Bu aralar puro içiyorum. Neyse, devam edelim."

"AD Holdings, Bay Callan."

"Ne olmuş ona?"

"Galiba sizin şirketiniz."

"Hayır, sadece birkaç hissem vardı, o kadar."

Kapıdakilerin gözleri Rebus'un üzerindeydi: *Bunun yalan olduğunu biliyoruz.* Ama Rebus, Callan'ı bu kadar erken ürkütmek istemiyordu. "AD başka bir işi paravan olarak kullanarak Calton Hill civarındaki arsaları satın alıyordu. İki kişi: Freddy Hastings ve Alasdair Grieve. Onları tanıyor musunuz?"

"Ne kadar eskiyi soruyorsun?"

"1970'lerin sonları."

"Daha neler. Köprünün altından çok su geçmiş."

Rebus iki ismi tekrarladı.

Kendisinin de meraklandığı sesinden anlaşılan Milligan, "Müfettiş, müvekkilime bunun ne hakkında olduğunu söyler misiniz?" dedi.

"Evet, efendim. Bir miktar parayla ilgili bir durum."

"Para mı?" Şimdi Callan'ın da ilgisini çekmişti.

"Evet, efendim, büyük bir meblağ. Sahibini bulmaya çalışıyoruz."

Kapıdakiler dikkatle baktı: Onlara nasıl oynayacağını söylememişti.

Callan güldü. "O zaman aramana gerek kalmadı."

"Meblağ ne kadar?" diye sordu avukat.

"Bugünkü hizmetiniz için Bay Callan'ın size ödeyeceğinden bile daha fazla," dedi Rebus. Callan gülerken Çiftçi ters ters baktı: Big C gibi adamları yok yere sinir etmenin manası yoktu. Rebus sigarasına odaklandı. "Dört yüz bin," dedi sonunda.

"Kayda değer bir miktarmış," dedi Milligan.

"Bay Callan'ın parayı almasının mümkün olduğunu düşünüyoruz," dedi Rebus.

"Nasıl?" Tuzaktan çekinen Callan temkinliydi.

"Para Freddy Hastings adında birine ait," dedi Rebus. "Daha doğrusu elinde bir çantayla taşıdığı için ona ait olduğunu düşünüyoruz. Bay Hastings bir zamanlar gayrimenkul geliştirme işinde çalışıp AD Holdings adına Calton Hill civarında arsa satın almış. Bu da referandumdan önce, yani 78 sonu ya da 79 başında olmuş."

Milligan: "Sonuçta evet çıksaydı o arazilerin fiyatı tavan mı yapacaktı?"

Rebus: "Muhtemelen."

"Bunun müvekkilimle ne ilgisi var?"

"Sonraki yıllarda Bay Hastings sefalet içerisinde yaşamış."

"O kadar paraya rağmen mi?"

"Neden parayı kullanmadığını bilmiyoruz. Belki de başkası adına saklıyordu. Belki korkmuştu."

"Ya da kafayı üşüttü," diye ekledi Callan. Ama inanmadığı belliydi. Rebus onun da düşünmekte olduğunun farkındaydı.

"Mesele şu ki biz Bay Callan'ın ana yöneticilerinden biri olduğu AD Holdings'in Hastings'i bu arsaların satın alınmasında kullandığını düşünüyoruz."

"Ve Hastings parayı cebine mi indirdi?"

"Teorilerden biri."

"O zaman para AD Holdings'e mi ait?"

"Mümkün. Bay Hastings'in akrabası veya vasiyeti yok. Sahibi çıkmazsa para devlete kalacak."

"Çok yazık olur," dedi Milligan. "Bryce ne dersin?"

"Dedim ya. AD'de sadece birkaç hissem var."

"Buna biraz açıklık getirmek ister misin?"

"Madem sordun, aslında birkaç hisseden fazlası olabilir."

Rebus: "Bay Hastings'le iş yaptınız mı?"

"Evet."

"Şirketinizi kullanarak arsa ve mülk satın aldı mı?"

"Belki."

"Neden?"

"Ne neden?"

"Zaten bir şirketiniz vardı – AD Holdings. Aslında onlarca şirketiniz vardı."

"Senin dediğin gibi olsun."

"Öyleyse neden Hastings'in arkasına saklandınız?"

"Kendin bul."

"Sizin söylemenizi tercih ederim."

Milligan araya girdi: "O neden, Müfettiş?"

"Bay Milligan, Bay Callan ve Freddy Hastings'in birlikte iş yapıp yapmadığından emin olmak istiyoruz. Paranın Bay Callan'a ait olduğuna dair somut bir delile ihtiyacımız var."

Milligan biraz düşündü. "Bryce?" diye sordu.

"Benden para alıp ortadan kaybolduğu doğru."

Rebus durdu. "Haliyle polise ihbar ettiniz, değil mi?"

Callan güldü. "Haliyle."

"Neden etmediniz?"

"Hastings'i aracı olarak kullanmamla aynı nedenle. Türlü yalan ve iftiralarla itibarıma leke sürmeye çalıştılar. Ben sadece arazi almıyordum."

"Üzerlerinde inşaat da mı yapacaktınız?"

"Evler, kulüpler, barlar..."

"Ve planlama iznine ihtiyacınız vardı, ki Bay Hastings de sahip olduğu bağlantılarla bu konuda size yardımcı olabilirdi."

"Gördün mü? Kendi başına çözdün."

"Hastings ne kadar aldı?"

"Yarım milyon kadar."

"Epey keyfinizin kaçtığından eminim."

"Burnumdan soludum, ama adam ortadan kayboldu."

Rebus kapıya baktı. Hastings'in neden kimliğini değiştirdiği ortaya çıkmıştı. Parayı da açıklıyor, ama neden harcamadığını açıklamıyordu.

"Ya Hastings'in ortağı?"

"O da aynı tarihte kaçmadı mı?"

"O paradan pay almışa benzemiyor."

"Bu konuyu ona sormanız lazım."

Milligan tekrar araya girdi. "Bryce, elinde bunları ispatlayan belgeler var mı? İddianı destekleyebilirler."

"Olabilir," dedi Callan.

"Sahte belgeler sayılmaz," diye ikaz etti Rebus. Callan güldü. Rebus sandalyesinde biraz daha öne geldi. "Yine de konuya açıklık getirdiğiniz için teşekkürler. Peki, buna bağlı başka sorular sormamın mahzuru var mı?"

"Sor bakalım," dedi Callan.

Milligan: "Bence biz..."

Ama Rebus sormaya başlamıştı bile. "Galiba Bay Hastings'in nasıl öldüğünü söylemedim: İntihar etti."

"Geç bile kalmıştı," dedi Callan.

"İntihar, müstakbel parlamento üyesi Roddy Grieve'in öldürülmesinden kısa süre sonra vuku buldu. Bay Callan, kendisi Alasdair'in kardeşiydi."

"Yani?"

"Ayrıca intihar Queensberry House'taki bir şöminede bir cesedin bulunmasının hemen sonrasına denk geldi. Bay Callan, bunu hatırlıyor musunuz?"

"Bu da ne demek?"

"Demek istediğim belki yeğeniniz Barry size Queensberry House'tan bahsetmiştir." Rebus bir kâğıt alıp verilere baktı. "1979 başında, yetki devri referandumu olduğu sıralarda orada çalışıyormuş. Aldığınız arsaların aslında altın madeni olmadığını siz de o zaman anladınız, değil mi? Ayrıca muhtemelen Hastings'in para çaldığını da o tarihlerde öğrendiniz. Ya da bir satın alımın parasını tümüyle kendine ayırıp size satın aldığını söyledi. Siz bunu ancak sonradan öğrendiniz, ki o da o zamana kadar kaçmıştı."

"Bunun Barry'yle ne alakası var?"

"Dean Coghill'e çalışıyordu." Rebus başka bir kâğıt aldı. Milligan araya girmeyi denese de Rebus izin

vermedi. Ellen Wylie heyecandan ayak parmaklarının uçlarında duruyordu. "Bence Coghill'e baskı yapıp Barry'yi işe almasını sağladınız. Barry o tarihte size çalışıyordu. Bence Barry'yi sırf Coghill'in işini zorlaştırması için onun yanına gönderdiniz. Çıraklık gibi bir şeydi."

Rebus, Callan'ın yüzünün kıpkırmızı olduğunu tahmin edebiliyordu. "Milligan, benimle böyle konuşmasına müsaade edecek misin?" dedi Callan.

Milligan; Big C ya da dostum falan dememişti. Evet, Callan burnundan soluyordu.

Rebus ikisine hitaben konuştu. "Ceset şömineye yeğeniniz Barry orada işe başladığı ve Hastings ve Grieve'in sizi kazıkladığı aynı zamanda kondu. O yüzden, Bay Callan, asıl merak ettiğim şu: Ceset kime ait ve onu neden öldürdünüz?"

Sessizlik ve ardından bir patlama: Callan çığlık atarken Milligan tehditler yağdırdı.

"Seni sinsi adi..."

"Buna kesinlikle itiraz..."

"Dört yüz binle ilgili bir sürü palavra atıp..."

"Bu veya başka bir ülkede sabıkası olmayan birini elde somut bir delil olmadan suçlamak..."

"Yemin olsun, yanında olsam sana tekme tokat girmiştim."

"Ben buradayım," dedi Rebus, "ne zaman istersenız uçağa atlayıp gelebilirsiniz."

"Sen görürsün."

Milligan: "Bryce, sakın bu sarsıcı hadisenin seni... Amiriniz orada mı?" Milligan notlarına baktı. "Emniyet Amiri Watson'dı, değil mi? Sayın Emniyet Amiri müvekkilimin bu tür mesnetsiz id-

dialarla tahakküm altında bırakılmasını en sert şekilde..."

"Söyledikleri doğru," dedi Watson. "Para burada. Ama daha büyük bir sırrın parçasıymış gibi görünüyor, ki Bay Callan uçakla buraya gelerek o sırrın açıklığa kavuşturulmasında bize yardımcı olabilir."

"Haliyle bugün yapılan kayıt hiçbir şekilde mahkemede geçerli olmayacaktır," dedi Milligan.

"Öyle mi?" dedi Çiftçi. "Bu tür şeyleri savcılığa bırakırım. Bu arada müvekkilinizin henüz hiçbir şeyi inkâr etmediğini düşünmekte haksız mıyım?"

Callan: "İnkâr mı? Neyi inkâr edecekmişim? Şerefsizler, bana dokunamazsınız!"

Rebus onu ayakta, rengi değişmiş, ahizeye sanki onun gırtlağına sarılırmış gibi sarılmış halde hayal etti.

"Demek itiraf ediyorsunuz," diye sordu Watson, kasıtlı bir saflıkla. Konuşurken kapıya doğru göz kırptı. Rebus tanımasa adamın eğlencesine yaptığını bile söyleyebilirdi.

"Canınız cehenneme!" diye gürledi Callan.

"Bence bunu inkâr olarak kabul edebilirsiniz," dedi Milligan.

"Galiba haklısınız," dedi Watson.

"Şeytan görsün yüzünüzü!" diye bağırdı Callan. Telefon kapandı.

"Galiba Bay Callan telefonu kapattı," dedi Rebus. "Bay Milligan, hâlâ orada mısınız?"

"Evet, buradayım ve hâlâ buna en şiddetli şekilde itiraz..."

Rebus telefonu kapattı. "Galiba hat kesildi," dedi odadakilere. Kapıdan tezahüratlar yükseldi. Rebus ayağa kalkınca Watson yerine geçti.

"Fazla umutlanmayalım," dedi Watson, Rebus teybi kapatırken. "Parçalar yerine oturmaya başladı, ama hâlâ kimin öldürdüğünü ve ölenin kim olduğunu bilmiyoruz. Bunlar olmadan bu yapılanlar hiçbir işe yaramaz."

"Yine de..." Grant Hood sırıtıyordu.

Watson başını salladı. "Yine de Dedektif Müfettiş Rebus bize adamın karanlık kalbine giden yolu gösterdi." Baktığı Rebus başını iki yana salladı.

"Yeterli değil." Teybi başa sardı. "Hatta elimizde bir şey olduğu bile şüpheli."

"Neyle karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz ve bu da savaşın yarısı," dedi Wylie.

"Hutton'ı sorgulamamız gerek," dedi Siobhan Clarke. "Her şey onun etrafında dönüyor gibi. Üstelik hiç değilse o burada."

"Tek yapması gereken inkâr etmek," dedi Watson. "Adam nüfuz sahibi biri. Onu buraya çağırırsak başımıza iş çıkar."

"O da var," diye homurdandı Clarke.

Rebus amirine baktı. "Efendim, içki ısmarlama sırası bende. Siz de katılır mısınız?"

Çiftçi saatine baktı. "Sadece bir tane," dedi. "Eve gitmeden önce de bir kutu nane şekeri. Karım nefesimdeki alkol kokusunu yirmi metreden alır."

Rebus, Hood'un yardımıyla içkileri masaya getirdi. Wylie sadece kola istemişti. Hood bir Eighty şişesi aldı. Rebus için de bir küçük viski. Çiftçi'ye tek bir malt ve Siobhan Clarke'a kırmızı şarap. Şerefe kadeh kaldırdılar.

"Takım çalışmasına," dedi Wylie.

Çiftçi boğazını temizledi. "Takım demişken, Derek'in de burada olması gerekmez miydi?"

Konuşan Rebus oldu. "Dedektif Müfettiş Linford kendi soruşturmasını yürütüyor: Grieve'in muhtemel katilinin eşkâli."

Amiri onunla göz göze geldi. "Takım çalışmasının ideal bir örneği."

"Efendim, bana söylemenize gerek yok," dedi Rebus. "Genelde dışarıda bırakılan ben olurum."

"Öyle olmasını istiyorsun da o yüzden," diye hatırlattı Emniyet Amiri. "Yoksa biz dahil olmana izin vermediğimizden değil."

"Anlaşıldı, efendim," dedi Rebus usulca.

Clarke kadehini masaya koydu. "Efendim, aslında öyle davrandığım için hatalı olan benim. Galiba John, Dedektif Müfettiş Linford uzak olursa daha az gerginlik olacağını düşündü."

"Siobhan, bunu ben de biliyorum," dedi Watson. "Ama olup bitenlerden Derek'in de haberi olmasını istiyorum."

"Ben onunla konuşurum, efendim," dedi Rebus.

"Güzel." Bir süre sessizce oturdular. "Size engel olduysam özür dilerim," dedi Çiftçi sonunda. Sonra da kadehini bitirip gitse iyi olacağını söyledi. "Yalnız ilki benden." Gerek olmadığını söyleseler de yine de ilk içkilerin parasını ödedi. Gittiğinde kendilerini daha rahat hissettiler. Belki de içki yüzündendi.

Belki.

Hood bardan dama tahtası alıp Clarke'la oynamaya başladı. Rebus daha önce hiç oynamadığını söyledi.

"Kaybettiğimde hiç çekilmem, asıl sorunum bu."

"Ben asıl kazandığında çekilmeyenlerden nefret ederim," dedi Clarke. "Sürekli kafana kakar."

"Merak etme," dedi Hood. "Sana karşı kibar olurum."

Rebus gencin kendine olan güveninin arttığını düşündü. Sonra da Siobhan Clarke'ın onu nasıl perişan ettiğini izledi.

Wylie, Hood'un saçını okşayarak, "Çok yazık oldu," dedi. İkinci oyunda Wylie ve Hood yer değiştirdi. Hood, Rebus'un karşısına oturup birasını bitirdikten sonra Emniyet Amirinin aldığına geçti.

"Şerefe," deyip bir yudum aldı. Rebus kadehini kaldırdı. "Ben viski içemem," dedi Hood. "Başımı ağrıtıyor."

"Bazen benim de."

"O zaman neden içiyorsun?"

"Acıdan önceki zevk için: Kalvinistlere has bir şey." Hood boş boş baktı. "Boş ver," dedi Rebus.

"Tümüyle hatalı olduğunu biliyorsun, değil mi?" diye sordu Siobhan, Wylie bir sonraki hamlesini düşünürken.

"Kimin?"

"Callan'ın. Satın almada kolaylık olması için paravan bir şirket kullanmak. Daha kolay bir yolu var."

Wylie onlara baktı. "Acaba bize söyler mi merak ettim."

"Galiba önce tahminde bulunmamızı istiyor," dedi Rebus.

Wylie, Clarke'ın taşlarından birini aldı. Clarke karşılık verdi. "Çok basit," dedi. "Neden planlamacılara rüşvet vermemiş?"

"Belediye meclisine rüşvet mi?" Hood gülümsedi.

"Olaya bak." Rebus içkisine baktı. "Belki de..."

Onu dama oynatmakla tehdit ettiklerinde bile devamını getirmeyi kabul etmedi.

"Tehditlere boyun eğmem," dedi işi dalgaya vurup. Ama kafasının içi, bazıları Cafferty'yi de içeren yeni ihtimaller ve değiş tokuşlarla uğulduyordu. Orada oturup bu konuda ne yapabileceğini düşündü...

32

Rebus ve Derek Linford, Fettes polis merkezi kantini, cumartesi sabahı. Rebus tanıdık simaları başıyla selamladı: İskoç Suç Biriminden Claverhouse ve Ormiston dürüm yiyordu. Linford onlara baktı.

"Onları tanıyor musun?"

"Yabancıları selamlamak gibi bir âdetim yoktur."

Linford tabağında soğumakta olan tosta baktı. "Siobhan nasıl?"

"Seni görmediği için daha iyi."

"Notumu aldı mı?"

Rebus bardağını bitirdi. "Bir şey demedi."

"Bu iyiye işaret mi?"

Rebus omuz silkti. "Bak, birden yine arkadaş olacağınız gibi bir hayale kapılma. Onu takip ettiğin için seni ihbar edebilirdi. Bunun 279 numaralı odada nasıl görüneceğini bir düşün istersen." Rebus üst katı işaret etti.

Linford'ın omuzları çöktü. Rebus kalkıp bir kahve daha aldı. "Neyse," dedi. "Yeni havadisler var." Freddy Hastings ve Bryce Callan arasındaki ilişkiyi anlatmaya koyuldu. Linford'n omuzları tekrar gerildi. Siobhan Clarke'ı unutmuştu.

"Peki, bu denklemde Roddy Grieve'in yeri ne?" diye sordu.

"Maalesef onu henüz bilmiyoruz," dedi Rebus. "Kardeşi Callan'ı kazıkladığı için ondan mı intikam aldılar acaba?"

"Callan bunun için yirmi yıl mı bekledi yani?"

"Haklısın, benim de aklıma yatmadı."

Linford ona baktı. "Ama bana söylemediğin bir şey daha var, öyle değil mi?"

Rebus başını iki yana salladı. "Kendine bir iyilik yap: Barry Hutton'ı araştır. Eğer Callan'ın işiyse buradaki birisi yapmış olmalı."

"Sence Barry onun yerine mi halletti?"

"Onun yeğeni."

"Rotary Kulübü üyesi sıradan bir işadamı olmadığına dair elimizde bir delil var mı?"

Rebus, Claverhouse ve Ormiston'ı işaret etti. "Suç Birimine sor. Belki onlar biliyordur."

"Hutton'ı tanıdığım kadarıyla, Holyrood Yolunda görülen adamın eşkâline uymuyor."

"Ama emrinde adamları var."

"Emniyet Amiri Watson bizleri Hutton'ın 'dostları' olduğu yönünde ikaz etti. Dikkat çekmeden bu işi nasıl yapacağız?"

Rebus ona baktı. "Yapamazsın."

"Ne yani, gizli olmayacak mı?" Linford şaşırmıştı.

Rebus başını iki yana salladı. "Dikkat çekmemek diye bir şey yok, Linford. Sen polissin. Arada bir masandan kalkıp insanlarla yüz yüze gelmen gerekir." Linford ikna olmuşa benzemiyordu. "Sana tuzak kurduğumu mu zannediyorsun?"

"Kuruyor musun?"

"Öyle olsa itiraf eder miydim?"

"Etmezdin. Sadece bu bir tür imtihan mı diye merak ediyorum."

Rebus ayağa kalktı, kahvesine el sürmemişti. "Şüpheci birine dönüşmeye başladın. Bu iyiye işaret, ortamına uygun."

"Hangi ortammış bu?"

Ama Rebus sadece göz kırpıp elleri cebinde uzaklaştı. Linford oturduğu yerde parmaklarını masaya vurdu, sonra da tostunu itip kalkarak Suç Biriminden iki dedektifin oturduğu yere gitti.

"Oturabilir miyim?"

Claverhouse boş sandalyeyi işaret etti. "John Rebus'un arkadaşıysan..."

"...mutlaka bir iyilik isteyeceksindir," diyerek arkadaşının cümlesini tamamladı Ormiston.

Linford, Hutton Tower'ın önündeki tek boş park yerindeki BMW'sinde oturuyordu. Öğle tatili: İşçiler binadan çıkıp ellerinde yiyecek ve içeceklerle geri dönüyorlardı. Bazıları basamaklarda durmuş, sigara içiyordu. Park yeri bulmak kolay olmamıştı: Yolu henüz tamamlanmamış bir inşaat sahasından geçmişti. Tahta bir tabela – OTOPARK SADECE PERSONEL İÇİNDİR. Tek bir boş yer vardı ve memnuniyetle oraya park etti.

BMW'den çıkıp o bozuk yolun ardından lastiklerinin ne halde olduğuna bakmıştı. Jantları çamurla kaplıydı. Gün sonunda yıkatması gerekecekti. Tekrar arabaya dönüp gelip geçenlerin ellerindeki yemekleri izlerken kahvaltıdaki tostu yemediğine pişman oldu. Claverhouse ve Ormiston onunla birlikte üst kata çıkmış, ama Hutton'la alakalı yaptıkları araştırmadan birkaç trafik cezası ve annesinin kardeşinin Bryce Edwin Callan olduğu haricinde bir şey öğrenememişlerdi.

Rebus bu işi yapmanın münasip bir yolu olmadığını söylemişti, ki bu kendini ve usullerini de ifade etmesi manasına geliyordu. Binaya girip çalışanları sorgulamak için bir mazereti yoktu. Hutton'ın saklayacak bir şeyi olmasa bile Linford kabul etmesi için bir neden göremiyordu. Nedenini soracak ve kendisine söylendiğinde de reddedip avukatını, gazeteleri ve sosyal kuruluşları arayacaktı. Linford düşündükçe bunun Rebus –belki de Siobhan– tarafından onu cezalandırmak için tasarlanmış beyhude bir faaliyet olduğuna daha da ikna oldu. Başını belaya sokarsa bu sadece onların işine gelirdi.

Yine de...

Yine de bunu hak etmemiş miydi? Acaba onların dediklerini yaparsa affedilmesi mümkün müydü? Binaya girecek değildi, ama burada oturup girip çıkanı gözetleyebilirdi. Bir öğleden sonrasını harcamaya değerdi. Eğer Hutton'ı çıkarken görürse takip ederdi, çünkü Grieve'in katili burada çalışmıyor olsa dahi Hutton'la bir şekilde dışarıda bir yerde buluşması mümkündü.

Kiralık katil... İntikam. Hayır, hâlâ aklına yatmıyordu. Roddy Grieve şahsi ya da mesleki yaşantısındaki bir şeyden dolayı öldürülmemişti – Linford'ın aklına bunu gösteren bir şey gelmiyordu. Ailesi de berbat olsa da bu da başlı başına bir sebep değildi. Peki, neden ölmüştü? Yanlış zamanda yanlış yerde bulunup görmemesi gereken bir şey mi görmüştü? Yoksa kim olduğundan ziyade kim olacağıyla alakalı bir mevzu muydu? Birisi onun parlamento üyesi olmasını istememişti. Akla karısı gelse de yine de bu

ihtimali eledi. Sırf parlamentoya girebilmek için insan eşini öldürmezdi.

Linford şakaklarını ovaladı. Merdivende sigara içenler kim olduğunu merak edip ona ters ters baktılar. Eğer güvenliğe söylerlerse gözetleme sona erecekti. Yaklaşıp duran bir araba gördü. Sürücüsü korna çalıp Linford'ı işaret etti. Sonra da arabasından inip BMW'ye doğru yürüdü. Linford camını açtı.

"O park yeri benim, o yüzden mahzuru yoksa..."

Linford etrafına baktı. "Bir tabela görmüyorum."

"Burası çalışan park yeri." Adam saatine baktı. "Ve ben de toplantıya geç kaldım."

Linford diğer birinin arabasına bindiği yere doğru baktı. "İşte sana park yeri."

"Sağır mısın nesin?" Kızgın bir surat, gergin ve çıkık bir çene. Adam kavgaya hazır gibiydi.

Linford da onun kadar hazırdı. "Yani toplantıya gitmek yerine benimle tartışacaksın, öyle mi?" Diğer arabanın çıktığı yere baktı. "Gayet güzel bir yer."

"Giden Harley. Öğle tatilinde spor salonuna gider. Döndüğünde ben toplantıda olacağım ve orası onun yeri. O yüzden hurdanı buradan çekmen gerekiyor."

"Bunu bir Sierra Cosworth süren bir adam mı söylüyor?"

"Yanlış cevap." Adam Linford'ın kapısını açmaya çalıştı.

"Saldırı suçu özgeçmişinde çok güzel görünür."

"Kırık dişlerinle şikâyette bulunurken sana iyi eğlenceler."

"Sen de bir polis memuruna saldırdığın için hücrede olursun."

Adam durdu ve çenesi biraz geriledi. Yutkunduğunda âdemelması öne çıktı. Linford fırsattan istifade elini ceketinin cebine atıp rozetini çıkardı.

"Artık kim olduğumu biliyorsun," dedi Linford. "Ama senin ismini duyamadım."

"Bak, özür dilerim." Adam bir anda yumuşayıp özür dilerken sırıtmaya başlamıştı. "Böyle bir niyetim..."

Bu ani dönüşümden hoşlanan Linford defterini çıkardı. "Yol hiddetini duymuştum, ama park hiddetinden haberim yoktu. Senin sayende kural kitabını tekrar yazmaları gerekebilir." Sierra'ya bakıp plakasını kaydetti. "İsmini söylemeye zahmet etme." Defterine vurdu. "Bu sayede öğrenirim."

"İsmim Nic Hughes."

"Pekâlâ, Bay Hughes, bu konuda konuşabileceğimiz kadar sakinleştiniz mi?"

"Evet, sadece çok acelem vardı." Başıyla binayı işaret etti. "Birisini mi bekliyorsunuz?"

"Bunu size söyleyemem, efendim."

"Elbette. Ben sadece..." Cümle yarım kaldı.

"Siz en iyisi toplantınıza gidin." Döner kapı hareket etti. Dışarı çıkan Barry Hutton ceketini ilikledi. Linford onu gazete resimlerinden tanımıştı. "Ne tesadüf ki ben de zaten gidiyordum." Linford, Hughes'a sırıtıp arabayı çalıştırdı. "Yer sizindir." Hughes geriledi. Hutton kırmızı bir Ferrari olan arabasına binerken onu gördü.

"Nic, senin yukarıda olman gerekmiyor mu?"

"Hemen gidiyorum, Barry."

"Hemen gidiyorum demek yetmez, sersem herif."

Hutton daha sonra kaşlarını çatarak Linford'a baktı. Güldü. "Nic, park yerini başkasına mı kaptırdın? Kalıbının adamı değilmişsin." Hutton sırıtarak Ferrari'ye bindi, ama tekrar inip BMW'nin yanına geldi.

Linford'ın düşüncesi: *Batırdım; beni ve arabayı tanıdı. Onu takip etmek artık çok zor...* "İnsanlarla yüz yüze gelmen gerekir." Nihayetinde Cosworth'un sürücüsüyle yüz yüze gelmişti ve işte bu da mükâfatıydı. Barry Hutton BMW'nin önünde durup onu işaret etti.

"Sen polissin, değil mi? Sizinkiler böyle bir aracın içindeyken bile kendini belli ediyor. Ben diğer ikisine anlattım ve söyleyeceğim başka bir şey yok, oldu mu?"

Linford yavaşça başını salladı. Diğer ikisi: Wylie ve Hood. Linford raporlarını okumuştu.

"Güzel," deyip döndü Hutton. Linford ve Hughes, Ferrari'nin uğuldayarak otoparktan çıkışını izledi.

Hughes'la Linford bakıştı. "Yardımcı olabilir miyim?" diye sordu Linford.

"Neler oluyor?" Adam soruyu sorarken bile zorlanmıştı.

Linford kazandığı bu küçücük zaferle yetinerek vites attı. Hutton'ı takip etmeye değer mi diye düşünerek otoparktan çıktı. Dikiz aynasından Hughes'u gördü. Adamda bir tuhaflık vardı. Rozet onu sadece sakinleştirmekle kalmayıp ürkütmüştü.

Bir şey mi saklıyordu? Polis karşısında rahiplerin dahi ter dökmesi çok tuhaftı. Ama bu adam... Fakat eşkâlle alakası yoktu. Yine de... Yine de...

Lothian Yolundaki ışıklarda Barry Hutton onun üç araba önündeydi. Linford kaybedecek bir şeyi olmadığına karar verdi.

33

Big Ger Cafferty tek başınaydı, metalik gri Jaguar XK8'le Rebus'un dairesinin önüne park etmişti. Kendi arabasını kilitleyen Rebus onu görmemiş gibi yapmıştı. Apartmanın kapısına doğru yürürken Jaguar'ın elektrikli camının açıldığını duydu.

"Biraz dolaşmaya ne dersin?" dedi Cafferty.

Rebus onu duymazdan geldi ve kapıyı açarak içeri girdi. Kapıyı kapadıktan sonra orada durup düşünmeye başladı. Sonra tekrar kapıyı açtı. Cafferty inmiş, arabaya yaslanarak duruyordu.

"Arabam güzel mi?"

"Satın mı aldın?"

"Çaldığımı mı zannettin?" Cafferty güldü.

Rebus başını iki yana salladı. "İşleri bırakmayı düşündüğünden belki de kiralamışsındır demiştim."

"Buradayken kendimi şımartmak için bir neden daha."

Rebus etrafına baktı. "Rab nerede?"

"Ona ihtiyacım yok."

"Bu bir hakaret mi yoksa iltifat mı bilemedim."

Cafferty'nin kaşları çatıldı. "Nasıl yani?"

"Buraya fedain olmadan geldin."

"Geçen gece kendin söyledin: Bana saldırmak için çok müsait bir zaman demiştin. Neyse, geliyor musun?"

"İyi bir sürücü müsün?"

Cafferty tekrar güldü. "Biraz paslandığım doğru, ama daha samimi oluruz diye düşündüm."

"Ne için?"

"Bryce Callan hakkında yapacağımız konuşma için."

Geçmişte varoş olup halihazırda yıkılmakta olan Craigmillar ve Niddrie'den geçerek doğuya gittiler.

"Buranın hep ideal nokta olduğunu düşünmüşümdür," dedi Cafferty. "Arthur's Seat manzarası ve Craigmillar Kalesi arkanda. Sonradan görmeler ölüp cennete gittiğini zannedecek."

"Artık onlara öyle denmiyor."

Cafferty ona baktı. "Epeydir buralarda değildim."

"Doğru."

"Eski karakol yıkılmış."

"Köşeye taşındı."

"Peki tüm bu alışveriş merkezlerine ne demeli?"

Rebus ona The Fort dendiğini söyledi. Fort Apache denen eski Craigmillar polis karakoluyla bir ilgisi yoktu. Niddrie'yi geçip Musselburgh'a doğru gitmeye başladılar.

"Her şey çok çabuk değişiyor," dedi Cafferty.

"Ben de burada otururken yaşlanıyorum. Sadede gelecek misin?"

Cafferty ona baktı. "Baştan beri söylüyorum zaten. Biraz dikkat etsen anlardın."

"Bana Callan hakkında ne söylemek istiyorsun?"

"Beni aradı."

"Demek çıktığını biliyor."

"Dışarıda yaşayan diğer zenginler gibi Bay Callan da ülkede olup bitenleri yakından takip eder." Cafferty ona baktı. "Gergin misin yoksa?"

"Neden sordun?"

"Sanki atlamaya hazırmışsın gibi kapının kolunu tutmuşsun."

Rebus elini çekti. "Bana oyun yapacaksın."

"Acaba?"

"Üç aylığıma bahse girerim ki sende bir sorun yok."

Cafferty gözünü yoldan ayırmadı. "O zaman ispatla."

"Merak etme."

"Ben mi? Ben neden merak edeyim ki? Gergin olan ben değilim, sensin." Bir süre konuşmadılar. Cafferty iki eliyle direksiyonu sıkıca kavradı. "Yine de güzel araba, değil mi?"

"Alnının teriyle kazandığın parayla aldığından da eminim."

"Benim yerime başkaları ter döktü. Ancak böyle başarılı bir işadamı olunur."

"Bu da bizi yine Bryce Callan'a getirir. Yeğeniyle bile konuşamazken birden sebepsiz yere seni aradı, öyle mi?"

"Seni tanıdığımı biliyor."

"Ve?"

"Ve ne bildiğimi öğrenmek istedi. Bostan Korkuluğu, bil ki kendine bir dost edinmedin."

"İçim parçalandı."

"Cinayetlerle ilgisi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bana olmadığını mı söyleyeceksin?"

Cafferty başını iki yana salladı. "Hayır, sana bakman gereken kişinin yeğeni olduğunu söyleyeceğim."

Rebus biraz düşündü.

"Neden?" diye sordu sonunda.

Cafferty omuz silkti.

"Bunu Callan mı söyledi?"

"Dolaylı olarak."

Rebus homurdandı. "Anlamıyorum. Callan neden Barry Hutton'ı öne itiyor?" Cafferty tekrar omuz silkti. "Gerçekten çok gülünç..." diye devam etti Rebus.

"Ne?"

Rebus camdan baktı. "Musselburgh'a geldik. Buranın takma ismini bilir misin?"

"Unuttum."

"Honest Toun."

"Bunun neresi gülünç?"

"Çünkü beni bir sürü yalan söylemek için buraya getirdin. Hutton'ın yanmasını isteyen sensin." Cafferty'ye baktı. "Nedenini merak ettim."

Cafferty'nin yüzünde ani bir hiddet belirdi. "Sen manyaksın. Karşında duran suçu görmezden gelip sırf beni uğraştırmak adına olmayacak şeylere mi kalkışacaksın? Bostan Korkuluğu, nedeni bu, haksız mıyım? Sen herhangi birini değil, Morris Gerald Cafferty'yi istiyorsun."

"Kendini bu kadar büyük görme."

"Sana iyilik yapıyorum. Hem işini halledersin hem de belki Bryce Callan'ın seni öldürmesine mani olabilirim."

"Sen ne zaman barış gücü oldun?"

"Bak..." Cafferty iç çekti; yüzünün rengi düzelmeye başladı. "Belki benim de menfaatim vardır."

"Ne gibi?"

"Sadece John Rebus'un daha fazla menfaati olacağını bil yeter." Cafferty High Caddesinde kaldırım

kenarında durdu. Rebus etrafına bakınca tek bir yer gördü.

"Luca's mı?" Yazın kafenin önünde kuyruk olurdu, ama şimdi kıştı. Öğleden sonraydı ve içerisinin ışıkları yanıyordu.

"En güzel dondurma burada olurdu," dedi Cafferty emniyet kemerini çıkarırken. "Bakalım hâlâ aynı mı?"

İki vanilyalı dondurma alıp dışarı çıktı. Rebus burnunu tutmuş, bir yandan da başını sallıyordu.

"Az önce Callan beni öldürecekti, şimdiyse dondurma yiyoruz."

"Hayatı yaşanır kılanlar bu tür küçük şeylerdir. Haksız mıyım?" Cafferty çoktan dondurmasını yemeye başlamıştı. "Yarış olsaydı ne güzel izlerdik." Musselburgh Hipodromu: Honest Toun'un diğer bir cazibesi.

Rebus dondurmanın tadına baktı. "Bana Hutton'la ilgili kullanabileceğim bir şey söyle," dedi.

Cafferty biraz düşündü. "Meclis yemekleri," dedi. "Hutton gibi iş yapan herkese arkadaş lazımdır." Durdu. "Şehir değişiyor olabilir, ama işler hâlâ eskisi gibi yürüyor."

Barry Hutton alışverişe gitti: Arabasını St. James Centre'da park edip bir bilgisayar dükkânına ve John Lewis mağazasına girdi ve sonra Princes Caddesine gidip Jenners'a uğradı. O kıyafet alırken Derek Linford da kravatlara bakıyormuş gibi yaptı. Mağaza kalabalıktı; Linford görülmediğini biliyordu. Daha önce gözetleme yapmasa da teorisini bilirdi. Kravatlardan birini alıp –soluk turuncu ve yeşil çizgili– kendi kahverengi kravatıyla değiştirdi.

Hutton'ın şirketin otoparkında gördüğü adam kahverengi kravat takıyordu: farklı kravat, farklı adam.

Yolun karşısındaki Balmoral Otele geçiş, orada bir adam ve kadınla içilen çay: iş, açık evrak çantaları. Sonra da arabaya dönüp Waverley Köprüsüne gitti, yoğun saat yaklaştıkça trafik artmaktaydı. Hutton, Market Caddesine park edip Carlond Highland Otelin arka girişine yürüdü. Elinde bir spor çantası vardı. Linford sağlık kulübüne gittiğini tahmin etti. O otelde bir tane olduğunu biliyordu – az kalsın o da katılacaktı. Ama üyelik ücreti onu vazgeçirmişti. O tarihteki düşüncesi: şehrin önde gelen simalarıyla tanışma vesilesi. Ama ücreti mukabilinde.

Oyalandı. Torpido gözünde su olsa da içmeye cesaret edemedi – tam işemeye gitmişken Hutton'ın dışarı çıkması ihtimalini göze alamazdı. Yemek için de aynısı geçerliydi. Karnı gurulduyordu: Hemen yolun ilerisinde bir kafe vardı... Torpido gözünü tekrar kurcalayınca ancak bir sakız bulabildi.

"Afiyet olsun," deyip paketini açtı.

Hutton kulüpte bir saat kaldı. Linford hareketlerini takip ederken her şeyi dakikası dakikasına kayıt ediyordu. Çıktığında yalnızdı, duş aldığından saçları ıslaktı ve aynı çanta elindeydi. Antrenmanlardan çıkanlarda görülen kendine güvene sahipti. Arabasına dönüp Abbeyhill'e doğru gitti. Linford cep telefonuna baktı. Şarjı bitmişti. Çakmağı çıkarıp telefonu şarja taktı. Rebus'u aramayı düşünse de ne diyecekti? Onun onayını mı isteyecekti? *Doğru olanı yapıyorsun; devam et*. Zayıflar böyle yapardı.

O zayıf değildi ve bu da ispatıydı.

Şu anda Easter Yolundaydılar ve Hutton cep telefonuyla konuşuyordu. Yol boyunca konuşmuş ve aynalara hemen hiç bakmamıştı. Gerçi bir şey değişmezdi – Linford üç araba gerideydi.

Fakat Leith'te birden yan yola saptı. Linford yavaşlayıp başkalarının da girmesini bekledi, ama o ve şüpheli hariç hiç kimse yoktu. Sol ve sağ, yol gittikçe daraldı, yolun her iki yanında kapıları doğrudan yola açılan apartmanlar bulunuyordu. Oyun parkları, farlar yüzünden ışıldayan kırık camlar. Akşamüzeri. Hutton birden kenara park etti. Linford rıhtıma yakın olduklarını düşündü. Şehrin bu kesimini hiç bilmezdi; elinden geldiğince buradan uzak durmuştu: gizli düzenler ve batakhaneler. Tercih edilen silahlar: şişe ve mutfak bıçağı. Arkadaşlara ve sevilenlere yönelik saldırılar.

Hutton batakhanelerden birinin önüne park etti: perdeleri kapalı, küçük bir bar. Sağlam görünen bir kapı: Mekân kapalıya benziyordu. Ama olmadığını bilen Hutton kapıyı açıp içeri girdi. Çantasını Ferrari'nin önünde, alışveriş çantalarını da arkasında bıraktı.

Aptal mıydı yoksa kendine mi güveniyordu? Linford ikincisi olduğuna hükmetti. *Trainspotting*'deki Leith barını hatırladı, Amerikalı turist tuvaleti sormuş, adamlar onun peşinden içeri girip onu soymuşlardı. Burası da o türden bir bardı. Mekânın adı bile olmayıp dışındaki tabelada Tennent's Lager reklamı vardı. Linford saatine bakıp ayrıntıları defterine kaydetti. İdeal bir gözetleme. Telefonda mesaj var mı diye baktı. Yoktu. O akşam dokuzda bekârlar kulübünde parti olduğunu biliyordu. Gidip gitmemek-

te kararsızdı. Siobhan belki yine orada olurdu – artık onun davası olmasa da hiç belli olmazdı. O gece kulüpte olduğuna dair bir şey duymadığına göre Siobhan onunla ilgili hiçbir şey söylememişti. Nezaket göstermişti... Linford cephane vermiş ve yaptığına rağmen Siobhan bunu ona karşı kullanmamıştı.

Yine de ne yapmıştı ki? Onun dairesinin etrafında âşık bir genç gibi dolanmıştı. Adi bir suç sayılmazdı, değil mi? Sadece üç kez gitmişti. Rebus ona denk gelmemiş olsaydı bile ... zaten vazgeçecekti ve her şey sona erecekti. Her şey dönüp dolaşıp Rebus'a geliyordu. Siobhan'la arasını açıp iş yerinde dışlanmasına neden olmuştu. Tanrım, evet, Rebus'un başından beri istediği de buydu. Öncelikle Fettes'te çok çabuk terfi edebilirdi. Emniyet amiri olduğunda Rebus'un tepesinde olabilirdi. O zamana kadar Rebus çoktan emekli olur ya da içkiden ölürdü, ama Siobhan, evlenip çoluk çocuğa karışmazsa, hâlâ işinin başında olacaktı.

Ve daima elinde ona zarar verebileceği bir koz olacaktı.

Bu konuda ne yapabileceğini bilmiyordu. Emniyet Müdür Yardımcısı ona hiç kimsenin vazgeçilmez olmadığını söylemişti.

Arabada olan ne varsa okuyarak zaman geçirdi: el kitabı, servis belgesi, kapı cebindeki broşürler, turist broşürleri ve market ilanları. Haritaya bakıp İskoçya'nın ne kadarını bilmediğini düşünürken telefonu çalınca şaşırdı. Hemen telefonu kapıp açtı.

"Ben Rebus," dedi ses.

"Bir şey mi oldu?"

"Hayır sadece ... bu öğleden sonra seni gören olmamış."

"Endişe mi ettin?"

"Sadece merak diyelim."

"Hutton'ı takip ediyorum. Leith'te bir barda." Saatine baktı. "Bir çeyrek saattir burada."

"Hangi bar?"

"İsmi yok."

"Hangi sokakta?"

Linford bilmediğini fark etti. Etrafına baksa da işe yarar bir şey göremedi.

"Leith'i ne kadar biliyorsun?" diye sordu Rebus. Linford kendine güveninin azaldığını hissetti.

"Yeterince," dedi.

"Peki, tam olarak neresindesin? Kuzey, güney, liman, Seafield?"

"Limana yakınım," dedi Linford.

"Denizi görebiliyor musun?"

"Bak, öğleden beri onun peşindeyim. Alışveriş ve iş görüşmesi yapıp sonra sağlık kulübüne gitti..."

Rebus dinlemiyordu. "Bu tür şeyler adamın kanında var."

"O da ne demek?"

"Adam zamanında dayısı için çalışıyordu. Bu tür şeyleri senden iyi bilir."

"Bak, bu konularda senden nasihat..."

"Alo? Beni duymuyor musun? İşemen gerektiğinde ne yapacaksın?"

"İşemem."

"Ya bir şey yiyeceğin zaman?"

"Yemem."

"Sana onun adına çalışan kişileri araştır derken bunu kastetmedim."

"Bana işimi nasıl yapacağımı söyleme."

"Sakın o bara girme, oldu mu? Yerini tahmin ettim diyebilirim. Geliyorum."

"Gerek yok."

"Senin demenle değil."

"Bak bu benim..." Ama telefon kapandı.

İçinden küfredip Rebus'u tekrar aradı. Ses kaydı çıkınca Linford tekrar küfretti.

Rebus'un buraya gelip soruşturmasına burnunu sokmasını istiyor muydu? Çok geçmeden gelip ona ne yapıp yapmaması gerektiğini söyleyecekti.

Barın kapısı açıldı. Hutton'ın içeride olduğu zaman müddetince –bir saat yirmi dakika– girip çıkan olmamıştı. Ama nihayet onu kapıda gördü ve yanında biri daha vardı. Onlar kapıda durup konuşurken yolun karşısı ve aşağısına park etmiş olan Linford da bu yeni adamı dikkatle inceledi. Holyrood'da görülen adamın eşkâline uyuyordu.

Kot pantolon, koyu renk havacı montu, beyaz spor ayakkabılar. Siyah kısa saç. Büyük gözler ve çatık kaşlar.

Hutton adamın omzuna vurdu. Adam duyduklarından pek de memnun olmuşa benzemiyordu. Tokalaşmak için elini uzatsa da Hutton aynısını yapmadı. Onun yerine gidip Ferrari'sine bindi ve yola çıktı. Adam tekrar bara dönecekmiş gibi görünüyordu. Linford'ın elinde yeni bir senaryo vardı: Rebus'un gelmesini bekleyip sonra da adamı sorguya alacaklardı. Bu günlük fena sayılmazdı.

Ama adam birisiyle vedalaşıp sonra da yürümeye başladı. Linford hiç düşünmeden arabadan indi, arabayı kilitlemeyi düşündü, ama alarmın çıkaracağı sesi hatırlayınca vazgeçti.

Cep telefonunu almayı da unuttu.

Sarhoşa benzeyen adam hafif sallanarak yürüyordu. Başka bir bara girip az sonra çıktı, kapısında durup bir sigara yaktı. Sonra tekrar yürümeye başladı, durup tanıdığı biriyle konuştu ve ardından yavaşlayıp cebinden cep telefonunu çıkardı, birini aradı. Linford kendi cebini yokladığında telefonunu arabada bıraktığını anladı. Nerede olduğunu bilmediğinden gördüğü sokak isimlerini ezberlemeye çalıştı. Başka bir bar: Üç dakika sonra adam tekrar çıktı. Anayola bir kestirme. Linford adamın sola dönmesini bekledikten sonra yola girdi ve köşeye kadar koştu. Yüksek çiti ve perdeli pencereleri olan, çocuk ve televizyon sesleri gelen bir siteye gelmişlerdi. Karanlık yollar idrar kokuyordu. Duvar yazıları: Rahat, Provokatörler, Hibs. Adam sonunda durup bir kapıyı çaldı. Linford karanlıkta bekledi. Kapı açılınca adam hemen içeri girdi.

Linford buranın son durak olduğunu tahmin etmiyordu. Anahtarı olmadığından muhtemelen ev onun değildi. Saatine baksa da kaydedeceği defteri de arabada unutmuştu. BMW kilitli değildi. Alt dudağını ısırıp beton labirentte etrafına baktı. Bara dönüş yolunu bulabilir miydi? Geri döndüğünde gözünün nuru arabası hâlâ orada olacak mıydı?

Ama Rebus yoldaydı. Neler olduğunu anlar ve Linford dönene kadar arabaya göz kulak olurdu. Karanlıkta birkaç adım daha atıp ellerini ceplerine soktu. Hava çok soğuktu.

Darbe sessizce ve arkadan geldi. Daha yere düşmeden bayıldı.

34

Jayne bu sefer yapacağını yapmış ve gitmişti. Annesinde değildi. İhtiyar kadın ona şunu söyledi: "Sana bir arkadaşına gittiğini söylememi istedi. Hangisi olduğunu sorma, çünkü bilmezsem daha iyi olurmuş." Kadın kollarını kavuşturmuş halde evin kapısında duruyordu.

"Yine de evliliğimi kurtarmama yardım ettiğin için teşekkürler," dedi Jerry ve bahçe yolundan geri gitti. Köpek bahçe kapısının yanında duruyordu. İsmi Eric'ti ve güzel bir köpekti. Jerry onu tekmeleyip kapıyı açtı. Köpeği tekmelediği için Jayne'in annesi ona küfrederken o gülüyordu.

Eve döndükten sonra acaba bir ipucu bıraktı mı diye tekrar aramaya koyuldu. Not olmayıp elbiselerinin yarısı gitmişti. Bir hışımla çıkıp gitmediğinin delili vardı: 45'lik kutularından biri yerdeydi ve yanında bir makas vardı, ama plaklarına dokunmamıştı. Belki de bir tür barış teklifiydi. Birkaç şey raflardan aşağı düşse de muhtemel nedeni kadının acelesi olmasıydı. Buzdolabına baktı: peynir, yağ, süt. Bira yoktu. Mutfak dolabında da içecek bir şey bulamadı. Ceplerini koltuğa boşalttı. Üç sterlin ve bozukluklar. Gelecek havale ne zamandı? En az bir hafta daha yok muydu?

Çekmeceleri, kanepe ve yatağın altını aradı. Ancak seksen peni daha bulabildi.

Faturalar ona mutfak masasının üzerinden göz kırpıyordu: gaz, elektrik ve belediye vergisi. Ayrıca kira ve telefon da vardı. Telefon faturası daha bu sabah gelmiş ve Jerry, Jayne'e neden haftanın üç saatini hemen köşede oturan annesiyle telefonda konuşarak geçirdiğini sormuştu.

Oturma odasına gidip The Saints'in "Stranded" kasetini buldu. B tarafı daha da hızlıydı – "No Time." Jerry'de zamandan bol şey yoktu; ama yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Ardından The Stranglers'dan "Grip." Ona bunları yaşattığı için Jayne'i gırtlaklamayı düşündü.

"Toparlan," dedi kendine.

Çay yapıp seçeneklerini düşünmeye çalışsa da bir türlü aklını bir şeye veremiyordu. Tekrar kanepeye yığıldı. Hiç değilse artık dilediği gibi müzik çalabilirdi. Jayne kasetlerini de beraberinde götürmüştü – Eurythmics, Celine Dion, Phil Collins. Tümünden kurtulduğuna sevindi. Üç ev uzaktaki Tofu'ya gidip ot var mı diye sordu. Tofu ona çeyreğini satmayı teklif etti.

"Bana bir sigaralık lazım. Geri veririm."

"Ne? İçtikten sonra mı?"

"Borcum olsun demek istedim."

"Tabii ya. Geçen çarşamba aldığın borç gibi."

"Yapma, Tofu, sadece bir tane."

"Kusura bakma, ama benden bu kadar."

Jerry parmağını ona doğrulttu. "Bunu unutacağımı zannetme."

"Keyfin bilir, Jer." Tofu kapıyı kapattı. Jerry kapının arkasındaki zincirin de takıldığını duydu.

Yine evine döndü. Canı bir şeyler yapmak istiyordu. İhtiyacı olduğunda arkadaşları neredeydi? Nic... Nic'i arayabilirdi. Hiç değilse ondan borç isterdi. Jerry'nin bildikleri dikkate alınırsa Nic'in ona hayır demesi mümkün değildi. Hatta ondan haftalık istemeye bile başlayabilirdi. Videodaki saate baktı. Beşi geçmişti. Nic evde miydi yoksa işte mi? iki numarayı da denese de açan olmadı. Belki de işyerinden kızlarla bara gitmişti. Öyle bir ortamda eski arkadaşına yer yoktu. Jerry sadece bir kum torbasıydı ve kötü göründüğünden Nic'in daha iyi görünmesini sağlıyordu.

Şamar oğlanından fazlası değildi. Hepsi ona gülüyordu: Jayne, annesi, Nic. Hatta Sosyal Güvenlik Dairesindeki kadınlar bile. Ya Tofu... O şerefsizin de kahkahalarını duyuyor gibiydi, ot torbasıyla birlikte kilitli dairesinde oturmuş, cebinde para, müzik dinliyordu. Jerry kanepenin üzerindeki bozuklukları birer birer alıp kapalı televizyonun ekranına fırlattı.

Ta ki kapı zili çalana dek. Jayne gelmiş olmalıydı! Kendini toparlayıp normal davranması lazımdı. Biraz kırılmış olsa da fazla abartmamıştı. Bu tür şeyler olurdu ve zaman içerisinde... Kapı tekrar çaldı. İyi de karısının anahtarı yok muydu? Ardından kapı yumruklanmaya başladı. Kime borcu vardı? Televizyonu mu alacaklardı? Yoksa videoyu mu? Para eder pek bir şeyi kalmamıştı.

Koridorda durup nefesini tuttu.

"Seni görebiliyorum, adi herif!"

Posta kutusunda bir çift göz. Nic'in sesi. Jerry kapıya gitmeye başladı.

"Nic, ben de sana ulaşmaya çalışıyordum."

Kapının kilidini açmasıyla kapı hızla içeri açılıp onu yere savurdu. Tam ayağa kalkacakken Nic'in onu tekrar itmesiyle yine düşüp yuvarlandı. Ardından kapı kapandı.

"Jerry, yanlış yaptın. Çok büyük hata ettin."

"Ne anlatıyorsun sen? Yine ne yapmışım?"

Nic ter içindeydi. Gözleri her zamankinden koyu ve soğuktu ve sesi de farklı değildi.

"Sana söylemekle hata ettim," dedi.

Jerry tekrar ayağa kalktı. Sırtını duvara yaslayarak oturma odasına doğru gitti. "Neyi söylemekle?"

"Barry'nin beni işten çıkarmak istediğini."

"Ne?" Jerry dediğinden hiçbir şey anlamadı; bir hata yaptığından dolayı panik halindeydi ve ancak sakin olduğunda bu ona bir şey ifade edebilirdi.

"Ama beni polislere gammazlamaya..."

"Hey, dur bakalım..."

"Asıl sen dur, Jerry, çünkü seninle işim bittiğinde..."

"Ben hiçbir şey yapmadım."

"Beni gammazlayıp çalıştığım yeri söyledin."

"Hayır!"

"Barry'ye benim hakkımda soru sormuşlar! Bu öğleden sonra birisi otoparkta arabada bekliyordu! Saatlerdir oradaydı ve benim park yerimi işgal etmişti! Oraya başka neden gelsin ki?"

Jerry titremeye başladı. "Bir sürü nedenden olabilir."

Nic başını iki yana salladı. "Hayır, Jerry, tek bir neden var. Seni de beraberinde götürmeyeceğimi zannediyorsan süzme salaksın demektir."

"Tanrı aşkına, dinle."

Nic cebinden bir şey çıkardı. Bir bıçak. Büyük bir doğrama bıçağı. Jerry adamın eldiven giymiş olduğunu da fark etti.

"Yemin olsun ki bir şey yapmadım."

"Sus."

"Nic, bir düşün. Neden böyle bir şey yapayım?"

"Sinirlerin iflas etti. Titrediğini buradan bile anlıyorum." Nic güldü. "Zayıf olduğunu biliyordum, ama bu kadarını tahmin etmemiştim."

"Dinle, Jayne gitti ve ben..."

"Jayne şu an için dertlerinin sonuncusu." Tavandan vurma sesi geldi. Nic başını kaldırdı. "Kes!"

Jerry bu fırsatı değerlendirip mutfağa kaçtı. Lavabo bulaşık doluydu. Elini içine daldırıp çatal ve kaşıkları çıkardı. Nic ona saldırınca Jerry elindekileri ona fırlattı. Çığlık atmaya başlamıştı.

"Üst kattakiler! Polisi arayın! Hemen polisi arayın!"

Nic'in savurduğu bıçak Jerry'nin sağ eline geldi. Bileğinden akan kan bulaşık suyuna karıştı. Jerry acıyla bağırdı ve savurduğu tekmesi Nic'in diz kapağına geldi. Nic tekrar saldırınca Jerry hızla onun yanından geçip tekrar oturma odasına girdi. Takılıp 45'liklerin üzerine düşünce hepsini dağıttı. Nic plakları ezerek yaklaştı.

"Şerefsiz," dedi. "Aleyhime tek kelime edemeyeceksin."

"Nic, sen aklını mı kaçırdın?"

"Cat'in beni terk etmesi yetmemiş gibi sen de beni sattın. İyi dinle, asıl tecavüzcü sensin. Ben sadece kamyoneti sürdüm. Onlara böyle söyleyeceğim." Yüzünde pis bir sırıtma vardı. "Kavga ettik ve ben ken-

dimi savundum. Aynen böyle söyleyeceğim. Kafası çalışan benim, Jerry ise bir hiç. İş, ev kredisi, araba. Sonunda bana inanacaklar." Bıçağını kaldırınca Jerry atıldı. Nic ağzı açık halde bir an kalakaldı, sonra da başını eğip göğsüne saplanan makasa baktı.

"Kimin kafası çalışıyor demiştin?" dedi Jerry ayağa kalkarken. Nic yüzüstü yere düştü.

Jerry kanepeye oturdu. Nic'in bedeni bir iki kez titredikten sonra hareketsizleşti. Jerry elini saçlarında gezdirdi. Kesiğe baktı. Derindi ve birkaç santim uzunluğundaydı. Hastanede dikiş atılması gerekecekti. Diz çöküp Nic'in ceplerini yoklayınca Cosworth'un anahtarlarını buldu. Nic onun sürmesine bir kez bile izin vermemişti.

Artık hiç değilse seçim şansı vardı. Burada oturup bir hikâye uydurabilirdi. İşin aslı kendini savunmuştu. Belki de komşular duyduklarını söylerdi. Ama polisler... Polisler Nic'in tecavüzcü olduğunu biliyordu. İşin içinde iki kişi olduğunu da biliyorlardı.

Diğerinin o olduğunu anlamaları zor olmazdı: Nic'in eski arkadaşı ve onun katiliydi. Onu gece kulübünde gören şahitler bulabilirlerdi. Belki kamyonette de ipuçları vardı.

Sonuçta zor olmayacağı belliydi. Anahtarları havaya atıp tuttuktan sonra evden çıktı. Polislerin kırmaması için kapıyı açık bıraktı.

Acaba Nic bunu düşünür müydü diye merak etti.

35

Rebus, Leith'teki barın bir köşesinde anılarını tazeliyordu. Shore'daki yeni ve çekici barlar ya da Great Junction ve Bernard Caddesindeki Victoria döneminden kalma mekânlar ona göre değildi. Bu tür yerleri bulabilmek için biraz daha kıyıda köşede kalmış sokaklara bakmak gerekirdi. Kafasında dörtlük bir liste yapmıştı – ve ilk ikisinden bir şey çıkmamıştı. Ama üçüncüde, seksen metre ötede patlak bir sokak lambası altına park edilmiş Linford'ın BMW'sini gördü: Görülmeyeceği bir yere park etmekle akıllılık etmişti. Gerçi lambanın patlak olduğunu belki de bilmiyordu.

Rebus, Saab'ını BMW'nin arkasına park etti. Selektörlerini yaksa da cevap alamadı. Arabadan inip bir sigara yaktı. Dışarıdan bakan birine göre sadece sigara içiyordu. Ama gözleri meşguldü. Sokak boştu. Bellman Bar'ın –bu eski ismiydi– üst pencerelerinde ışık vardı. Şimdiki ismini bilmiyordu. Orada içenlerin bildiğinden de şüpheliydi.

BMW'nin yanına gidip içine baktı. Yolcu koltuğunda bir şey vardı: cep telefonu. Linford uzakta olamazdı. Belki de, ihtiyacı olmadığını söylediği halde, işemeye gitmişti. Rebus gülümseyip başını iki yana salladı, o sırada BMW'nin kilitli olmadığını

fark etti. Sürücü kapısını yokladı. Arabanın ışığında Linford'ın defterini gördü. Defteri alıp okumaya başlayınca ışık söndü. Bunun üzerine sürücü koltuğuna oturup kapıyı kapatarak ışığı tekrar yaktı. Notlar çok ayrıntılıydı, ama görülmüşse bir işe yaramazdı. Rebus dışarı çıkıp diğer arabalara baktı, tümü eski ve sıradan olup muayeneyi ancak bir tanıdıkla geçebilecek türdendi. Barry Hutton bu tür bir şey kullanmazdı. Yine de Hutton buraya gelmişti. Bu da onun gittiğini mi gösteriyordu?

Linford onu kaçırmış mıydı?

Bir anda bunun ihtimaller içinde en iyisi olduğunu fark etti. Rebus diğer ihtimalleri de düşünmeye başladı. Saab'a dönüp St. Leonard'ı arayarak Leith'te bir hareketlilik olup olmadığını sordu. Bir şey olursa ona hemen haber vereceklerdi: Şimdilik bir şey yoktu. Orada oturup üç dört sigara içerek paketi bitirdi. Sonra da Bellman'a gidip kapıyı açtı.

İçerisi duman altıydı. Müzik ya da TV yoktu. Tümü barda oturmuş ve ona bakan birkaç adam. Barry Hutton ya da Linford yoktu. Rebus yaklaşırken cebinden bozukluk çıkardı.

"Sigara makinesi nerede?" diye sordu.

"Burada yok." Bardaki adamın suratı beş karıştı. Rebus hayretle gözlerini kırptı.

"Barda sigara var mı?"

"Hayır."

Müşterilere döndü. "İçinizde satan olur mu?"

"Teki bir sterlin," oldu cevap. Rebus homurdandı.

"Yok artık," dedi.

"O zaman git başka yerden al."

Rebus önce yüzlerini, sonra da barın içini inceledi: üç masa, öküz kanı renginde muşamba kaplı zemin, duvarda ahşap paneller. Geçen yılın üçüncü sayfa güzellerinin resimleri. Örümcek ağı bağlamış bir dart tahtası. Tuvalet göremedi. Barın arkasında sadece iki musluk vardı: lager ya da ithal.

"İşler iyi galiba," dedi.

"Bu gece gösteri olduğunu bilmiyordum," dedi müşterilerden biri barmene.

"Başına geleceklerden haberi yok," diye cevap verdi barmen.

"Sakin olun, beyler." Rebus ellerini kaldırıp geriledi. "Barry'ye misafirperverliğinizden bahsedeceğime emin olun."

Bunu yutacak değildiler ve Barmen Shug konuşana kadar da sessiz kaldılar. "Hangi Barry?" dedi.

Rebus omuz silkip dönüp çıktı.

Beş dakika sonra bir telefon geldi. Derek Linford: Revire gidiyordu.

Rebus koridorda volta attı; hastaneleri sevmezdi; bunuysa hiç sevmezdi. Kazadan sonra Sammy'yi buraya getirmişlerdi.

On biri biraz geçe Ormiston göründü. Bir polis memuru saldırıya uğrarsa Fettes ve Suç Birimi mutlaka ilgilenirdi.

"Durumu nasıl?" diye sordu Rebus. Yalnız değildi: Elinde Fanta kutusuyla oturan Siobhan da şok olmuş gibi görünüyordu. Başka polisler de gelmişti – Çiftçi'yle Linford'ın Fettes'teki, Rebus ve Siobhan'ı kasten görmezden gelen amiri de oradaydı.

"İyi değil," dedi Ormiston ve ceplerinde kahve makinesi için bozukluk aradı. Siobhan ona ne lazım diye sorup bozukluk verdi.

"Ne olduğunu söyledi mi?"

"Doktorlar konuşmasını istemiyor."

"Tamam da söyledi mi?"

Ormiston elinde plastik bardakla doğruldu. "Arkadan kafasına vurup birkaç da tekme atmışlar. En azından çenesinin kırıldığını biliyorum."

"O zaman sohbet edecek halde değildir," dedi Siobhan, Rebus'a bakarak.

"Zaten bir sürü ilaç verdiler," dedi Ormiston. Bardağındaki sıvıya üfledikten sonra şüpheyle baktı. "Bu kahve mi yoksa çorba mı?"

Siobhan omuz silkti.

"Bir şeyler yazdı," dedi Ormiston sonunda. "Epey hevesli görünüyordu."

"Ne yazdı?" diye sordu Siobhan.

Ormiston, Rebus'a baktı. "Yaklaşık söylüyor olabilirim, ama şu tür bir şeydi: Rebus orada olduğumu biliyordu."

"Ne?" Rebus'un yüzü kaskatı kesildi. Ormiston tekrarladı.

Siobhan onlara baktı. "Bu da ne demek?"

"Benim yaptığımı düşünüyor demek," dedi Rebus, bir sandalyeye oturup. "Nerede olduğunu başka bilen yoktu."

"İyi de takip ettiği kişi de olabilir," dedi Siobhan. "Mantıklı olan o."

"Derek Linford'ın mantığına göre değil." Rebus kadına baktı. "Onu arayıp yolda olduğumu söyledim. Takip ettiği kişiye haber vermiş ya da ona doğ-

rudan saldırmış olabilirim." Ormiston'a baktı. "Sen böyle görüyorsun, değil mi, Ormie?"

Ormiston bir şey demedi.

"İyi de sen neden..." Siobhan cevabı fark edince sorusu havada kaldı. Rebus başını sallayıp anladığını gösterdi. İntikam... Kıskançlık... Linford'ın Siobhan'a yaptıkları yüzünden.

Linford öyle düşünüyordu. Onun dünya görüşü buydu.

Linford'ın düşünce tarzına göre bu kusursuzdu.

Siobhan hastanenin önündeki arabasında oturmuş, hastayı ziyaret etsem mi diye düşünürken telsizden gelen çağrıyı duydu.

Siyah bir Ford Sierra Cosworth, sürücü Jerry Lister. Önemli bir hadiseyle ilgili sorgulanmak için aranıyor, kod altı.

Kod altı mı? Kodlar sürekli değişirdi – polisin yardım istediğini gösteren kod yirmi bir hariç. Kod altı o tarihte şüpheli ölümdü – genelde cinayet demekti. Arayınca ona kurbanın isminin Nicholas Hughes olduğu söylendi. Adama makas saplanmıştı ve cesedi eve dönen Lister'ın karısı bulmuştu. Kadın şimdi şok tedavisi görüyordu. Siobhan, Waverley'den kestirmeden gittiği geceyi hatırladı. O yolu siyah Sierra'daki iki adam yüzünden seçmişti ve o adamlardan biri diğerine, *Kesin lezbiyen, Jerry* demişti. Şimdiyse Jerry isminde biri siyah Sierra'yla kaçıyordu.

Kadın onlardan uzaklaşmaya çalışmış ve bu yüzden bir evsizin intiharına şahit olmuştu.

Düşündükçe merakı daha da arttı...

36

Çiftçi felç olmuş gibiydi.

"Barry Hutton'ı izlemeye kalkması kimin fikriydi?"

"Dedektif Müfettiş Linford inisiyatif kullandı, efendim."

"O zaman nasıl oluyor da her yerde senin parmak izlerini görüyorum."

Cumartesi sabahı Çiftçi'nin ofisinde oturuyorlardı. Rebus gergindi; amirini ikna etmesi gerekse de pek mümkün benzemiyordu.

"Notunu gördün," dedi Çiftçi. "'Rebus biliyordu.' Sence bu nasıl görünecek?"

Rebus'un çenesi gergindi ve yanakları sızlıyordu. "Emniyet Müdür Yardımcısı ne diyor?"

"Soruşturma istiyor. Sen de haliyle açığa alındın."

"Siz emekli olan kadar beni yolunuzdan uzak tutar."

Emniyet Amiri iki elini masaya vurdu, konuşamayacak kadar öfkeliydi. Rebus fırsatı değerlendirdi.

"Elimizde Grieve'in öldürüldüğü gece Holyrood'da görülen bir adamın eşkâli var. Buna Bellman'da içmesini de eklersek onu yakalamak için bir şansımız olabilir. Bellman'dan bize bir şey çıkmaz; kol kırılır yen içinde kalır türde bir yer. Ama

Leith'te muhbirlerim var. O barı neredeyse ofisi gibi kullanan sert bir adam arıyoruz. Birkaç memurla birlikte..."

"Senin yaptığını söylüyor."

"Biliyorum, efendim. Yanlış anlamayın..."

"Seni soruşturmanın başına getirirsem bu nasıl görülür?" Çiftçi birden bitkin göründü, tüm bunlar ona çok ağır gelmişti.

"Beni başa getirmenizi istemiyorum," dedi Rebus. "Sadece Leith'e gidip birkaç soru sormama izin vermenizi istiyorum. Hiç değilse adımı temizleyebilmem için bir fırsat verin."

Watson arkasına yaslandı. "Fettes kuduracak. Linford onların adamı. Barry Hutton da yetki alınmadan gözetlendi – ona karşı açılacak bir davada sence ne olur? Savcıya inme iner."

"Bize delil lazım. O yüzden Leith'te tanıdıkları olan birine ihtiyacımız var."

"Ya Bobby Hogan? O Leith'te."

Rebus başını salladı. "Ve orada kalmasını istiyorum."

"Ve sen de mi orada olmak istiyorsun?" Rebus sustu. "Ne dersem diyeyim oraya gideceğini ikimiz de biliyoruz."

"Resmi olursa daha iyi, efendim."

Çiftçi elini başının üzerinde gezdirdi.

"Ne kadar çabuk o kadar iyi, efendim," diye üsteledi Rebus.

Emniyet Amiri başını iki yana sallamaya başladı, gözleri Rebus'taydı. "Hayır," dedi, "oraya gitmeni istemiyorum, Müfettiş. Bu sadece benim elimde olan bir şey değil, merkezi de unutma."

Rebus ayağa kalktı. "Anlaşıldı, efendim. Leith'e gidip oradaki muhbirlerime Dedektif Müfettiş Linford'a yapılan saldırıyla alakalı soru sormaya iznim yok."

"Evet, Müfettiş. Açığa alındın; haber geldiğinde yakında olmanı istiyorum."

"Teşekkürler, efendim." Kapıya yöneldi.

"Ciddiyim. St. Leonard'dan sakın çıkma, Müfettiş."

Rebus başını salladı. Gittiği Cinayet Masasının sakin olduğunu gördü. Roy Frazer gazete okuyordu. "Bunu okudun mu?" dedi Rebus, başka bir gazeteyi alıp. Frazer başını salladı. "Körili tavuk," dedi Rebus, karnını ovalayarak. "Telefonlarımı açma ve herkese tuvaletin yasak bölge olduğunu söyle."

Frazer başını sallayıp gülümsedi. Cumartesi sabahı gazeteyle tuvalette: Herkes mutlaka bir kez yapmıştır.

Rebus karakoldan çıkıp otoparktaki Saab'ına bindi ve cep telefonundan Bobby Hogan'ı aradı.

"Ben senden ilerideyim," dedi Hogan.

"Ne kadar ileride?"

"Bellman'ın dışında oturmuş, açılmasını bekliyorum."

"Vakit kaybı. Bağlantılardan biriyle temas kurmaya çalış." Rebus arabayı sürerken defterini açıp Holyrood'da görülen adamın eşkâlini Hogan'a okudu.

"Eski barları seven sert bir adam," dedi Hogan, Rebus okumayı bitirdiğinde. "Leith'te böyle bir adam kaldı mı ki?"

Rebus'un bildiği birkaç yer vardı. Saat on bir, yani açılma vaktiydi. Hava bulutluydu. Bulutlar o kadar alçaktı ki Arthur's Seat'i ancak arada bir görebiliyordunuz. Tıpkı bu dava gibi diye düşündü Rebus. Arada bir kısmen görünse de tümü sürekli gizli.

Leith gündüz vakti olduğundan sakindi. Halıcıları, dövmecileri ve rehincileri geçti. Çamaşırhaneler ve sosyal güvenlik ofisleri: İkincisi hafta sonu olduğundan kapalıydı. Çoğu zaman yerel dükkânlardan çok iş yaparlardı. Arabasını bir ara sokağa park edip gitmeden önce kilitlemeyi ihmal etmedi. On ikiyi birkaç dakika geçe ilk barına varmıştı. Kahve satıldığından, barmenin içtiğinden bir bardak aldı. İki yaşlı müdavim sabah programı izleyip sigara içiyordu: Gündüz görevleri buydu ve büyük bir ciddiyetle yerine getiriyorlardı. Rebus barmenden pek bir şey öğrenemedi. Gitme vakti gelmişti.

Yürürken telefonu çaldı. Arayan Bill Nairn'di.

"Bill, hafta sonları da mı çalışıyorsun?" diye sordu Rebus. "Mesai nasıl?"

"John, Barl-L hiç kapanmaz. İstediğini yapıp dostumuz Rab Hill'i araştırdım."

"Sonuç?" Rebus durdu. Birkaç kişi etrafından dolaşıp geçti. Çoğu yaşlıydı ve ağır ağır gidiyorlardı. Onları alışverişe götürecek arabaları ve otobüse binecek enerjileri yoktu.

"Pek bir şey çıkmadı. Süresini doldurduğundan tahliye edilmiş. Edinburgh'a taşınacağını söylemiş. Şartlı tahliye ofisiyle orada görüşüyormuş."

"Ya hastalık, Bill?"

"Evet, midesinden şikâyet etmiş. Düzelmeyince bazı testler yapmışlar. Hepsi temiz çıkmış."

"Cafferty'nin gittiği aynı hastane mi?"

"Evet, ama ne ilgisi..."

"Edinburgh'daki adresi ne?"

Nairn ayrıntıları tekrarladı: Princes Caddesindeki bir oteldi. "Güzel," dedi Rebus. Sonra da şartlı tahliye memurunun bilgilerini aldı. "Teşekkürler, Bill. Sonra konuşuruz."

İkinci bar duman altıydı ve halısının üzeri dün geceki eğlencenin artıklarıyla doluydu. Ayakta içen üç adam dövmelerini göstermek için kollarını yukarı sıvamıştı. İçeri girerken ona baksalar da onu bir şey demeye değer bulmadılar. Oysaki günün başka bir vaktinde, içilen içki seviyesi değiştiğinde, işler farklı seyredebilirdi. Rebus barmeni tanıyordu, bir Eighty ile bir köşeye oturup sigara içti. Barmen küllüğü boşaltmaya geldiğinde fırsat bu fırsat ona usulca birkaç soru sordu. Barmen sadece baş işaretiyle cevapladı: olumsuz. Ya bilmiyor ya da söylemiyordu. Makuldü. Rebus zorlaması gereken zamanı bilirdi ve şu an o zamanlardan biri değildi.

Çıkarken müşterilerin onun hakkında konuştuğunu biliyordu. Polis olduğunu sezip neyin peşinde olduğunu merak etmişlerdi. Barmen onlara söyleyebilirdi: Bir zararı olmazdı. Şimdiye umumi bilgi haline gelmişti – içlerinden biri saldırıya uğradığında polis derhal ve önyargıyla müdahale ederdi. Leith bundan daha azını beklemezdi.

Dışarı çıkınca tekrar telefona sarılıp oteli aradı ve Robert Hill'in odasını bağlamalarını istedi.

"Affedersiniz, efendim, Bay Hill cevap vermiyor."

Rebus telefonu kapattı.

Üçüncü bar: rahat bir barmen ve Rebus'un tanıdığı kimse yok. Bir içki içmek için bile kalmadı. Sonrasında iki kafe, sigara yanıklı formika masalar, kahverengi sos ve ucuz yağ kokusu. Sonra üçüncü kafe, limanda çalışanların bolca kolesterol almak için geldiği lokantadan ziyade ameliyathaneye benzeyen bir yer.

Rebus köşede oturmuş, çatalıyla kaygan yumurtayı kovalayan adamı tanıdı.

İsmi Big Po'ydu. Bazen bar ve kulüplerde kapıcılık yapardı. Po geçmişte gemicilik de yapmıştı. Yumrukları soyulmuş ve yara izleriyle kaplıydı, yüzünün kahverengi sakalıyla gizlenmeyen kısımları yıpranmıştı. İriyarıydı ve onu bu masada büzülmüş halde görmek, normal birini ilkokul sırasında görmek gibiydi. Rebus dünyada Big Po'nun ihtiyaçları göz önüne alınarak yapılmış hiçbir şey olmadığını düşündü.

"Tanrım," diye gürledi adam, Rebus yaklaşırken. "Seni görmeyeli asırlar oldu!" Tükürük ve yumurta parçaları havaya uçtu. Başlar dönse de uzun süre öyle kalmadı. Hiç kimse Big Po'nun canını sıkmak istemezdi. Rebus adamın uzattığı elini sıkıp en kötüsüne hazırlandı. Hurdalığa giden bir arabanın durumundan pek farklı değildi. Tokalaşmadan sonra parmaklarını esnetip çatlak var mı diye baktı ve bir sandalye çekerek adamın karşısına oturdu.

"Ne alırsın?" diye sordu Po.

"Sadece kahve."

"Burada bu dediğin küfür sayılır. Burası Aziz Şef Eck'in kutsal kilisesi." Po başıyla, ellerini aşçı önlüğüne silen, şişman, yaşlı bir adamı işaret etti. "Edin-

burgh'un en iyi kızartması." Po gürledi. "Haksız mıyım, Eck?"

Eck başını salladıktan sonra işine döndü. Adam biraz gergin görünüyordu ve Big Po yakında olduğundan onu suçlayamıyordu.

Orta yaşlı garson tezgâhın arkasından geldiğinde Rebus kahve istediğini söyledi. Big Po hâlâ çatalı ve yumurta sarısıyla meşguldü.

"Kaşıkla daha kolay olur," dedi Rebus.

"Mücadeleyi severim."

"O zaman sana bir tane daha bulabilirim." Kahve gelirken Rebus durdu. Şeffaf Pyrex bardak ve tabakta gelmişti. Bazı kafelerde yine moda olmaya başlamıştı, ama Rebus bunun orijinal olduğu fikrine kapıldı. Süt istemese de eklenmişti ve beyaz köpüklerini yüzeyde görebiliyordu. Bir yudum aldı. Sıcaktı ve kahve tadı yoktu.

"Söyle bakalım aklında ne var?" dedi Big Po.

Rebus ona durumu anlattı. Po yerken dinledi, sonra da tabağını kahverengi sos ve iki dilim ekmekle temizledi. Akabinde Big Po arkasına yaslanmak istese de yeterli alan yoktu. Bardağındaki çayını içip ayı homurtusunu ölümlülerin daha aşina olduğu bir ses tonuna çevirmeye çalıştı.

"Bellman hakkında konuşulacak kişi Gordie'dir; onu kapı dışarı etmelerine kadar orada içerdi."

"Bellman'dan mı atıldı? Ne yaptı, mekânı mı taradı yoksa cin tonik mi istedi?"

Big Po homurdandı. "Galiba Houton'ın sevgilisiyle takılmış."

"Houton oranın sahibi mi?"

Po başını salladı. "Büyük ve kötü bir şerefsizdir." Onun bunu söylemesi çok şey ifade ediyordu.

"Gordie adı mı yoksa soyadı mı?"

"Gordie Burns, Weir O'da içer."

Portobello yönünde sahil yolu üzerinde olan Weir O' Hermiston'ı kastediyordu. "Onu nasıl tanırırn?" diye sordu Rebus.

Po mavi yağmurluğuna elini atıp cep telefonunu çıkardı. "Onu arayıp orada beklemesini söylerim."

Adam ezbere bildiği numaradan ararken Rebus da buğulu camdan dışarı baktı. Telefon bitince Po'ya teşekkür edip ayağa kalktı.

"Kahveni bitirmeyecek misin?"

Rebus başını iki yana salladı. "Ama bunlar benden." Tezgâha gidip bir beşlik uzattı. Yumurtayla şehirdeki en ucuz kızartma için üç buçuk sterlin. Big Po'nun masasının yanından geçerken adamın omzuna vurup yağmurluğunun cebine bir yirmilik sıkıştırdı.

"Yolun açık olsun, genç adam," diye gürledi Big Po. Rebus emin olmasa da kapıyı kapatırken adamın bir kahvaltı daha sipariş ettiği gibi bir hisse kapıldı.

Weir O' kısmen medeni bir bar sayılırdı: Önünde otopark vardı ve tabelada ev yapımı yemekler olduğu yazılıydı. Rebus bara girip viski siparişi verirken müşterilerden biri, iki arkadaşıyla birlikte içiyordu. Rebus'un içkisi gelene kadar adam ayaklanıp arkadaşına birazdan döneceğini söyledi. Rebus bir iki dakika içtikten sonra kapıya yöneldi. Adam boş depolarla çöplerin görüldüğü bir köşede onu bekliyordu.

"Gordie sen misin?" diye sordu Rebus.

Adam başını salladı. Uzun boylu ve serseri tipli, otuzlu yaşlarının sonlarında, uzunca asık yüzlü ve kötü kesilmiş seyrek saçlı. Rebus ona bir yirmilik uzattı. Gordie, Rebus'a hâlâ gururu olduğunu gösterecek kadar durduktan sonra parayı cebine attı.

"Çabuk ol," deyip etrafı kolaçan etti. Trafik, çoğunlukla kamyonlar ikisini fark edemeyecek kadar büyük bir hızda geçip gidiyordu.

Rebus uzatmadı: tarif; bar; saldırı.

"Mick Lorimer'a benziyor," deyip gitmek için döndü Gordie.

"Hey," dedi Rebus. "Adrese falan ne dersin?"

"Mick Lorimer," diye tekrarladı Gordie ve bara geri döndü.

John Michael Lorimer: Mick olarak bilinir. Saldırı ve haneye tecavüz sabıkası var. Bobby Hogan onu tanıdığından, Leith polis karakoluna götürüp sorgulamaya başlamadan önce biraz terletmişti.

"Bu adamdan pek bir şey çıkmayacak," dedi Hogan. "Adamın bildiği kelime sayısı kısıtlı ve onların da yarısı küfür."

Ayrıca Easter Yolunun hemen dışındaki iki katlı evinde sakince oturmuş, onları bekliyordu. Bir "arkadaşı" onları içeri almıştı ve Lorimer'ın oturma odasındaki koltukta gazete okuduğunu görmüşlerdi. Hiçbir şey dememiş, hatta onlara neden geldiklerini ve neden onu karakola götürmek istediklerini dahi sormamıştı. Rebus kız arkadaştan bir adres almıştı. Adres Linford'ın saldırıya uğradığı siteye aitti. Mantıklıydı: Linford'ın Lorimer'ı takip ettiğini ispat etse-

ler bile artık şahidi olacaktı – kız arkadaşına gitmiş ve bütün gece çıkmamıştı.

Uygun ve zahmetsiz: Kızın, kendisi için neyin iyi olduğunu bilmediği müddetçe, hikâyesini değiştirmesi için bir neden yoktu. Kızın baygın gözleri ve ağır hareketlerinden Rebus onun Mick Lorimer'ın elinde iyice eğitildiğini anladı.

"Öyleyse boşa mı vakit harcıyoruz?" diye sordu Rebus. Bobby Hogan sadece omuz silkti. O da Rebus kadar uzun süredir polisti; ikisi de neler olacağını biliyordu. Onları gözaltına almak sadece başlangıçtı ve çoğu zaman da mücadele önceden ayarlanmışa benzerdi.

"Neyse, hiç değilse teşhis ettiririz," dedi Hogan, sorgu odasının kapısını açıp. Leith polis karakolu St. Leonard gibi modern bir bina değildi. Victoria dönemine has tasarımıyla Rebus'a eski okulunu hatırlatırdı. En az yirmi kat boyayla kaplı soğuk taş duvarlar ve göz önünde bolca boru. Hücre gibi olan sorgu odaları ufak olup insanın duyularını uyuştururdu. Masada oturan Lorimer sanki evinin oturma odasında oturuyor gibiydi.

"Avukat," dedi, iki dedektif içeri girince.

"İhtiyacın mı var?" diye sordu Hogan.

"Avukat," diye tekrarladı Lorimer.

Hogan, Rebus'a baktı. "Adam bozuk plak gibi."

"Yanlış şarkıda takılmış."

Hogan, Lorimer'a döndü. "Avukat çağırmadan seni altı saat kendimize ayırabiliriz. Kanun böyle." Ellerini pantolon ceplerine koydu. Sanki tek yapmak istediği arkadaşıyla sohbet etmekmiş gibi görünüyordu. "Bu Mick," dedi Rebus'a, "önceden

Tommy Telford'ın kapıcılarından biri olduğunu biliyor musun?"

"Bilmiyordum," diye yalan söyledi Rebus.

"Tommy'nin minik imparatorluğu yıkılınca ortadan kayboldu."

Rebus başını salladı. "Big Ger Cafferty," dedi.

"Big Ger'in, Tommy ve çetesinden hoşnut olmadığını hepimiz biliyoruz." Lorimer'a doğru manidar bir bakış. "Ya da onlarla teması olan kişilerden."

Rebus masanın önünde durdu. Ellerini boş sandalyenin üzerine koyarak öne eğildi. "Mick, Big Ger'in hapisten çıktığını biliyor musun?"

Lorimer tepki vermedi.

"Eskisinden daha güçlü ve Edinburgh'a geri döndü," diye devam etti Rebus. "Belki de ikinizi buluştururuz..."

"Altı saat," dedi Lorimer. "Boşa uğraşma."

Rebus, Hogan'a baktı: Buraya kadar.

Ara verip dışarıda sigara içtiler.

Rebus yüksek sesle düşündü. "Lorimer'ın Roddy Grieve'i öldürdüğünü farz edelim. Nedenini bir kenara bırakırsak, Barry Hutton'ın işin içinde olduğunu düşünüyoruz." Hogan başını salladı. "Akla iki soru geliyor: İlki, Grieve'in ölmesi mi gerekiyordu?"

"Lorimer'ın bazen abarttığı bilinmeyen bir şey değil. İşe başladığında gözü kararan adamlardan biridir."

"İkinci olarak," diye devam etti Rebus, "Grieve'in bulunması gerekiyor muydu? Cesedi saklamaya çalışmadılar mı?"

Hogan omuz silkti. "Yine Lorimer; sağlamdır, ama kafası çalışmaz."

Rebus ona baktı. "Diyelim ki işi batırdı; neden cezalandırılmadı?"

Hogan gülümsedi. "Mick Lorimer'ı cezalandırmak mı? Bunun için bir ordu lazım. Ya da onu kandırıp gafil avlaman gerek."

Bu da Rebus'a birini hatırlattı... Tekrar oteli aradı. Rab Hill'den hâlâ iz yoktu. Belki yüz yüze konuşsa daha iyi olurdu. Hill'i kendi tarafına çekmesi gerekirdi. Hill delildi ve Cafferty onu bu yüzden yanında tutuyordu.

Rebus, Rab Hill'e erişebilirse Cafferty'yi tekrar içeri tıkabilirdi. Bu dünyada daha çok istediği hiçbir şey yoktu.

"Noel gibi olur," dedi yüksek sesle. Hogan açıklamasını istese de Rebus başını iki yana salladı.

Onlara Holyrood Yolundaki adamın eşkâlini veren Bay Cowan teşhis için dizilenlere dikkatle baktıktan sonra Lorimer'ı tanımayı başardı. Mahkûm hücresine iade edilirken diğerlerine ikinci teşhise kadar çay ve bisküvi ikram edildi. Çoğu öğrenciydi.

"İriyarı tiplere ihtiyacım olduğunda onları rugby takımından alırım," dedi Hogan. "Yarısı doktor ve avukat olacak."

Ama Rebus dinlemiyordu. İkisi karakolun önünde oturmuş, sigara içiyordu. Bir ambulans yanaştı, arka kapısı açıldı ve bir rampa aşağı indirildi. Derek Linford, yüzü çürük içinde, kafası sargılı ve boynunda boyunlukla. Tekerlekli sandalyede onlara yaklaşırken Rebus çenesindeki telleri görebiliyordu. Gözleri ilaçlar yüzünden baygın baksa da Rebus'u fark edince kısıldı. Rebus hem sempati hem de inkârdan

başını yavaşça iki yana salladı. Tekerlekli sandalyesi merdivenden çıkması için çevrilen Linford mağrur bir edayla başını çevirdi.

Hogan sigarasını ambulansın önüne, yola attı. "Bunun dışında mı kalacaksın?" diye sordu. Rebus başını salladı.

"Daha iyi olur diye düşündüm."

Hogan tekrar gelmeden iki sigara daha içti.

"Evet," dedi, "onayladı: Mick Lorimer."

"Konuşabiliyor mu?"

Hogan başını iki yana salladı. "Ağzı metal dolu. Sadece ona numara söylediğimde başını salladı."

"Lorimer'ın avukatı ne dedi?"

"Memnun olmadı. Dedektif Müfettiş Linford'ın aldığı ilaçları sordu."

"Lorimer'ı suçlayacak mısın?"

"Muhtemelen. Saldırı teşebbüsüyle başlarız."

"Bir şey çıkar mı?"

Hogan yanaklarını şişirdi. "Aramızda kalsın, ama zannetmem. Lorimer, Linford'ın takip ettiği adam olduğunu inkâr etmiyor. Asıl mevzu bunun başka sorunlara yol açması."

"Yetkisiz gözetleme gibi mi?"

Hogan başını salladı. "Savunma mahkemede canımıza okur. Kız arkadaşıyla tekrar konuşurum. Belki ona kızgındır..."

"Konuşmayacak," dedi Rebus emin bir ifadeyle. "Hiçbir zaman konuşmazlar."

Siobhan hastaneye gitti. Derek Linford arkasında dört yastıkla dik oturuyordu. Yanında bir plastik sürahiyle bir gazete vardı.

"Birkaç dergi getirdim," dedi. "Ne sevdiğini bilmiyorum." Çantasını yatağın üzerine koyduktan sonra yakında bir sandalye görüp yatağın yanına çekti. "Konuşamadığını söylediler, ama yine de geldim." Gülümsedi. "Nasıl olduğunu soracak değilim: Çok anlamsız geliyor. Sadece John'un hatası olmadığını bilmeni istedim. O böyle bir şeyi asla yapmayacağı gibi başkasının yapmasına da izin vermez. Öyle sinsi biri değildir." Ona bakmıyordu. Parmakları çantanın sapıyla oynadı. "Aramızda olan şey ... benim hatamdı. Bunu şimdi daha iyi görüyorum. Yani senin kadar benim de hatamdı demek istiyorum. Eğer sen..." Siobhan başını kaldırınca onun gözlerindeki alev ve güvensizliği gördü.

"Eğer sen..." Ama gerisi gelmedi. Siobhan bu konuşmayı prova etmiş olsa da artık bir şeyi değiştirmeyeceğini görebiliyordu.

"Suçlayacağın tek kişi bunu sana yapandır." Tekrar başını kaldırıp sonra çevirdi. "Acaba benden mi yoksa John'dan mı nefret ediyorsun merak ettim."

Linford'ın yavaşça gazetesine uzanıp onu yatak örtüsünün üzerine getirmesini izledi. Gazeteye takılı bir de kalem vardı. Kalemi alıp ön sayfaya bir şey çizdi. Siobhan daha iyi görmek için ayağa kalkıp başını yana yatırdı. Linford olabileceği kadar büyük bir daire çizmişti ve Siobhan çok geçmeden onun dünyayı, yani her şeyi kastettiğini anladı.

Nefret ettiği buydu.

"Buraya gelmek için Hibs maçını kaçırdım," dedi. "Bunun benim için ne kadar önemli olduğunu anla." Linford sadece baktı. "Tamam, kötü espriydi," dedi.

"Yine de geldim." Ama Linford dinlemekten yorulmuş gibi gözlerini kapattı.

Siobhan birkaç dakika bekledikten sonra gitti. Arabasına döndüğünde yapacağı bir aramayı hatırladı: Cebinde numara yazılı bir kâğıt parçası vardı. Masasındaki kâğıtların arasında onu bulması sadece yirmi dakikasını almıştı.

"Sandra?"

"Evet."

"Alışverişe falan çıkmışsındır diye düşünmüştüm. Ben Siobhan Clarke."

"Ah." Sandra Carnegie pek de memnun olmuşa benzemiyordu.

"Sana saldıran adamın öldürüldüğünü düşünüyoruz."

"Ne oldu?"

"Bıçaklandı."

"Güzel. Yapana madalya verin."

"Galiba işbirlikçisi yaptı. Vicdanı galip gelmişe benziyor. Onu A1'den Newcastle'a giderken yakaladık. Bize her şeyi anlattı."

"Onu cinayetten yargılayacak mısınız?"

"Onu her şeyden yargılayacağız."

"Bunun için şahitlik yapmam mı gerekecek?"

"Olabilir. Ama bu harika bir haber, değil mi?"

"Evet, öyle. Haber verdiğin için teşekkürler."

Telefon kapandı. Siobhan nefes verdi. Planladığı bir zafer elinden kaçmıştı.

"Git buradan," dedi Rebus.

"Teşekkürler, giderim." Siobhan bir sandalye çekip karşısına oturduktan sonra paltosunu çıkardı.

İçkisini önceden almıştı: Limonlu portakal suyu. Ox'un arka salonundaydılar. Ön taraf kalabalıktı: cumartesi akşamüzeri, futbol taraftarları. Ama arkası sakindi. TV açık değildi. Ateşin yanındaki bir adam *Irish Times* okuyordu. Rebus viski içiyordu; masada boş bardak yoktu, ama bu sadece her seferinde gidip bardağını doldurduğunu gösterirdi.

"Azaltmayacak mıydın?" diye sordu Siobhan. Rebus sadece baktı. "Affedersin," dedi, "viskinin tüm dertlerin devası olduğunu unutmuşum."

"Yoga yapmaktan daha saçma değil." Kadehi ağzına götürdü, durdu. "Ne istiyorsun?" Kaldığı yerden içmeye devam etti.

"Derek'i görmeye gittim."

"Nasıl?"

"Konuşmadı."

"Zaten konuşamıyor ki."

"Ondan fazlası var."

Yavaşça başını salladı. "Biliyorum. Haksız olduğu da söylenemez."

Kadın kaşlarını çatınca alnının ortasında bir çizgi belirdi. "Bu da ne demek?"

"Hutton'ın adamlarını takip etmesini ben söyledim. Bunu söyleyerek onu bir katilin hedefi haline getirdim."

"İyi de böyle bir şey olacağını..."

"Nereden biliyorsun? Belki de zarar görmesini istedim."

"Neden?"

Rebus omuz silkti. "Ona ders vermek için."

Siobhan ne dersi olduğunu sormak istedi: Mütevazılık mı? Yoksa densizliği için bir ceza mı? Onun yerine içeceğini içti.

"Ama kesin olarak bilemezdin," dedi sonunda.

Rebus bir sigara yakmaya yeltense de vazgeçti.

"Bana aldırma," dedi.

Ama Rebus başını iki yana sallayıp sigarayı paketine geri koydu. "Zaten çok fazla içtim. Ayrıca sayıyı geçtim." Başıyla *Irish Times*'ı işaret etti. "Hayden da içmez."

"İçmediğin için çok teşekkürler," dedi ismini duyan adam ve gülümseyip gazetesine geri döndü.

"Peki şimdi ne olacak?" dedi Siobhan. "Seni hâlâ açığa almadılar mı?"

"Önce beni yakalamaları lazım." Rebus küllükle oynamaya başladı. "Yamyamları düşünüyordum," dedi. "Queensberry'nin oğlu."

"Ona ne olmuş?"

"Acaba hâlâ zannettiğimizden fazla yamyam var mı diye merak ediyorum."

"Mecazi mi?"

Başını iki yana salladı. "Sürekli birini haşlamaktan ve yiyip bitirmekten bahsediyoruz. İt iti yer diyoruz, ama kendimizi hiç hesaba katmıyoruz."

"Komünyon," dedi Siobhan. "İsa'nın bedeni."

Rebus gülümsedi. "Onu da hep merak etmişimdir. Ekmeğin ete dönüşmesi."

"Kanını da içiyoruz, ki bu da bizi vampir yapar."

Rebus'un tebessümü yayıldı, ama gözleri aklının başka yerde olduğunu söylüyordu.

"Sana ilginç bir tesadüften bahsedeyim," dedi Siobhan. Ona Waverley'deki geceyi, siyah Sierra'yı ve bekârlar kulübündeki tecavüzcüyü anlattı.

"Nasıl yani?"

"Çünkü Nicholas Hughes, Barry Hutton'ın şirketinde çalışıyor." Siobhan bir soru sormaya kalkışsa

da Rebus tahmin etti. "Bu noktada tümüyle tesadüfe benziyor."

Siobhan arkasına yaslanıp biraz düşündü. "Bize ne lazım biliyor musun?" dedi sonunda. "Grieve davasını kastediyorum. Bize şahit lazım. Birinin bizimle konuşması şart."

"O zaman ruh çağırma tahtasını çıkar."

"Sen hâlâ Alasdair'in öldüğünü mü düşünüyorsun?" Rebus omuz silkene kadar bekledi. "Bence ölmedi. Öyle olsa bilirdik." Siobhan, Rebus'un yüz ifadesinin birden değiştiğini görünce sustu. "Ne dedim ki?"

Rebus ona baktı. "Alasdair'le konuşmak istiyoruz, değil mi?"

"Evet," dedi.

"O zaman tek yapmamız gereken davetiye göndermek."

Siobhan şaşırdı. "Ne tür bir davetiye?"

İçkisini bitirip ayağa kalktı. "Arabayı sen sürsen daha iyi. Son zamanlardaki gidişatım dikkate alınırsa bir sokak lambasına bindiririz."

"Ne tür bir davetiye?" diye sordu tekrar, paltosunu giyerken.

Ama Rebus çoktan yola düşmüştü. Siobhan gazete okuyanın yanından geçerken adam kadehini kaldırıp ona iyi şanslar diledi.

Ses tonu ihtiyacı olacağını vurguluyordu.

"Demek onu tanıyorsun," deyip dışarı çıktı.

37

Roderick David Rankeillor Grieve'in cenaze töreni bir öğleden sonra karla karışık yağmur yağarken yapıldı. Rebus kilisedeydi ve arkada bir yerde durmuştu. İlahi kitabı açık olsa da okumamıştı. Sürenin kısalığına rağmen mekân doluydu: İskoçya'nın dört bir yanından gelen akrabalara ek olarak önemli simalar – siyasetçiler, medya mensupları ve bankacılar. Londra'daki İşçi Partisi temsilcileri de gelmiş, kol düğmeleriyle oynayıp sessiz çağrı cihazlarını yoklarken bir yandan da etrafı kolaçan ediyorlardı.

Halk kilisenin dış kapısında toplanmış, görmeye değer birilerini görmeye çalışıyordu. Fırsat kollayan fotoğrafçılar da makinelerinin lensleri üzerindeki su damlalarını siliyordu. İki TV ekibi –BBC ve bağımsız– minibüslerini hazırlamıştı. Riayet edilmesi gereken bir protokol vardı: Kilise bahçesine sadece davetliler girebilirdi. Polis civarda devriye geziyordu. Bu kadar önemli sima bir araya gelince güvenlik daima mesele olurdu. Siobhan Clarke da dışarıda bir yerde halka karışmış, dikkat çekmeden onları gözetliyordu.

Tören Rebus'a uzun geldi. Sadece yerel rahip değil diğerleri de konuşma yapmıştı. Yine protokol. Ve ön sıraları işgal eden yakın akrabalar. Peter Grief'ten

hala ve amcalarıyla oturması istense de o iki sıra arkadaki annesiyle oturmayı tercih etmişti. Rebus beş sıra önündeki Jo Banks ve Hamish Hall'u gördü. Emniyet Müdür Yardımcısı Colin Carswell en iyi üniformasını giymişti ve pek çok önemli şahsiyetin, zorla sıkışarak oturdukları için birlikte kalkıp oturmak zorunda kaldıkları ön sıralarda kendine yer bulamadığından dolayı biraz kırılmış gibi görünüyordu.

Konuşma üzerine konuşma, çelenkten geçilmeyen koridor. Roddy Grieve'in eski okul müdürü o kadar sakin ve yavaş konuştu ki sıralarda oturan birinin boğazını temizlemesi cümlesinin yarısının yutulmasına neden oldu. Koyu cilalı meşeden yapılma ve pirinç tutacakları parlayan tabut kaidenin üzerinde duruyordu. Cenaze arabası Rolls-Royce'tu. Kilisenin etrafındaki sokakları limuzinler doldurmuştu ve arabaların bazılarında ülke bayrakları vardı – Edinburgh'daki elçiliklerin temsilcileri. Dışarıda Rebus'u gören Cammo Grieve buruk bir tebessümle onu selamlamıştı. Organizasyonun büyük bölümünü o halletmiş, isim listesi hazırlayıp yetkililerle temasa geçmişti. Defindan sonra West End'deki bir otelde yemek verilecekti. Bu etkinliğe davetli olanların sayısı daha da azdı: aile ve yakın arkadaşlar. Polis de olacak, ama bu sefer emniyeti İskoç Suç Birimi sağlayacaktı.

Yeni bir ilahi başlarken Rebus yerinden kalkıp kilise bahçesine çıktı. Roddy Grieve'in babasının ve büyükanne ve babalarının da gömülü olduğu aile mezarlığı seksen metre uzaktaydı. Şimdiden kazılmış olan mezarın etrafına yeşil bez konmuştu. Mezarın

dibinde erimiş kar suyu birikmişti. Bir tarafında toprak ve kil yığını hazır bekliyordu. Rebus bir sigara içip etrafta dolaştı. Sigarası bitince izmariti ne yapacağını bilemediğinden ezip pakete geri koydu.

Kilise kapısının açıldığını ve orgun yükselen sesini duydu. Mezarlıktan uzaklaşıp yakındaki kavakların dibinde durdu. Yarım saat sonra her şey bitmişti. Ağlamalar, mendiller, siyah kravatlar ve donuk bakışlar. Yas tutanların hisleri de onlarla birlikte uzaklaşıp gitti. Geriye kalan şey ise işti ve kazıcılar mezarı doldurmaya başladı. Araba kapısı ve motor sesleri. Dakikalar içerisinde ortalık boşaldı. Kilise bahçesi eski sükûnetine kavuştu; kürek ve karga sesleri haricinde ses kalmadı.

Rebus kilise binasının gerisine doğru yürüse de mezarlığı görüş hattında tuttu. Ağaçlar ve mezar taşları onu gizliyordu. Mezar taşları aşınarak neredeyse pürüzsüz hale gelmişti. Artık çok az kişinin burada gömülmek gibi bir imtiyazı olduğunu düşündü. Diğerleri için yolun karşısında başka bir mezarlık vardı. Birkaç isim –Warriston, Lockhart, Milroy– ve çocuk ölümlerinin delillerini okudu. Bir evlat kaybetmek feci bir şeyken Alicia Grieve iki tane kaybetmişti.

Bir saat kadar bekledi ve ayakkabılarının içine işleyen rutubet yüzünden ayakları donmaya başladı. Dinecek gibi olmayan sulu kar, gri gökyüzü altındaki hayatı sessizliğe gömüyordu. Sigara içmedi; duman dikkat çekebilirdi. Nefesini bile yavaş ve düzenli tuttu, çünkü çıkacak buhar da birinin varlığına delalet ederdi. Sadece faniliğini, geçmiş dost ve akrabalarını hatırlamaya çalışan bir adam. Rebus'un kendi

hayaletleri vardı: Arada bir onu ziyarete gelirlerdi ve onları nasıl ağırlayacağını bilmiyordu. Karanlıkta oturup müzik dinlediği sırada yanına gelirlerdi. Yalnız olduğu uzun gecelerde yanına gelip hiç ses çıkarmadan hareket ederlerdi. Günün birinde Roddy Grieve'in de onlara katılması mümkün olsa da Rebus pek ihtimal vermiyordu. Adamı yaşarken tanımamıştı ve hayaletiyle paylaşacağı bir şeyi yoktu.

Bütün pazar gününü Rab Hill'in peşinde geçirdi. Otelde Bay Hill'in dün gece çıkış yaptığını söylediler. Biraz zorlamayla Rebus, Bay Hill'in çıkıştan bir iki gün önce hiç görülmediğini de öğrendi. Ardından Bay Cafferty arkadaşının çağrıldığını ifade etmişti. Hesabı kapatmıştı, odasını açık tutuyordu ve gidiş tarihi belirsizdi. Rebus'un Hill hakkında konuşmak istediği en son kişi Cafferty'ydi. Ona yatak odasını gösterdiler - geride bir şey kalmamıştı. Bir görevlinin dediği gibi, Bay Hill sadece bir çantayla gelmişti. Giderken onu gören olmamıştı.

Rebus'un bir sonraki durağı Hill'in şartlı tahliye memuru oldu. Kadının ev numarasını bulması birkaç saatini aldı ve kadın pazar günü rahatsız edilmekten hiç memnun kalmadı.

"Tabii ki yarına kadar bekleyebilir."

Rebus şüphe etmeye başlamıştı. Kadın sonunda ona istediğini verdi. Robert Hill onunla iki kez görüşmüştü. Perşembe gününe kadar da onunla randevuları yoktu.

"Muhtemelen görüşmeye gelmeyecek," deyip telefonu kapattı Rebus.

Pazar akşamını otelin önünde park halinde geçirdi; Cafferty ya da Hill'den iz yoktu. Pazartesi ve salı, St.

Leonard'a dönmüş ve akıbetine üst kademelerden ve ancak isimlerini bildiği kişiler karar vermişti. Sonunda davada kalmasına karar verilmiş, Linford iddiasını destekleyecek bir delil sunamamış, ama Rebus bunun daha çok PR'la alakalı olduğu hissine kapılmıştı. Rivayete göre, Gill Templer emniyetin ihtiyacı olan son şeyin kötü reklam olduğunu söyleyerek tanınmış bir polisin böyle önemli bir davadan çekilmesinin medya akbabalarını cezbedeceğini iddia etmişti.

Bu yaklaşımı üst kademeleri can evinden vurmuştu. Yine rivayete göre, sadece Carswell, Rebus'un açığa alınması için oy vermişti.

Rebus başını kaldırıp bakınca çimlerin üzerinden mezarlığa doğru giden, krem rengi pardösülü, elleri cebinde, başı önde birini gördü. Hızlı adamlarla ilerliyordu. Rebus gözünü bu şahıstan hiç ayırmadan hareketlendi. Uzun boylu, dağınık siyah saçları ona genç havası veren bir adam. Hâlâ çalışan kazıcıların işi bitmek üzereydi. Mezar taşı daha sonra gelecekti. Rebus, hiç beklemedikleri halde kazanan kumarbazlara olduğu gibi, başının döndüğünü hissetti. Adamın bir metre gerisinde olan Rebus durup boğazını temizledi. Adamın kafası yarım döndü. Sırtını düzeltti. Uzaklaşmaya başlayınca Rebus da takip etti.

"Benimle gelmeni istiyorum," dedi usulca, performansı kazıcılar tarafından izleniyordu. Adam bir şey demeden yürümeye devam etti.

Rebus isteğini tekrarladı. "Görmeni istediğim bir mezar daha var," diye ekledi.

Adam yavaşlasa da durmadı.

"Eğer merak ediyorsan söyleyeyim, ben polisim. Rozetime bakabilirsin."

Adam kilisenin bahçe kapısının bir iki metre içerisinde durdu. Rebus adamın önüne geçip yüzünü ilk sefer açıkça gördü. Yüzü sarkık, ama bronzdu. Gözlerinden tecrübe, ruh hali ve hepsinden önemlisi korku okunuyordu. Gamzeli çene ve kirli sakal. Gezmekten yorulmuştu ve bu yabancı adama ve bölgeye güvenmiyordu.

"Ben Dedektif Müfettiş Rebus," deyip rozetini kaldırdı Rebus.

"Kimin mezarı?" Aksansız sesi fısıltı gibi çıkmıştı.

"Freddy'nin," dedi Rebus.

Freddy Hastings şehrin diğer tarafındaki bir mezarlığa defnedilmişti. Mezar taşı dikilmediğinden onun yerine küçük bir tümsek yapılmıştı.

"Onun için pek gelen olmadı," dedi Rebus. "Birkaç polis, eski aşkı ve birkaç ayyaş."

"Anlamadım. Nasıl öldü?"

"İntihar etti. Gazetede bir şey gördü ve nedendir bilinmez artık saklanmaktan bıktığına hükmetti."

"Para..."

"Başlangıçta bir kısmını harcamış, ama sonra... Bir şey yüzünden çoğuna el sürmemiş. Belki de senin ortaya çıkmanı bekledi. Belki de suçluluk hissetti."

Adam bir şey demedi. Gözleri dolmuştu. Cebinden çıkardığı mendille gözyaşlarını sildi, mendili yerine koyarken titriyordu.

"Bu kadar kuzeyde hava soğuk olur," dedi Rebus. "Nerede oturuyorsun?"

"Karayipler. Orada bir barım var."

"Edinburgh'dan epey uzak."

Rebus'a döndü. "Beni nasıl buldun?"

"Gerekmedi: Sen beni buldun. Yine de tabloların faydası oldu."

"Tablo mu?"

"Annen Bayan Grieve sen gittikten sonra resimlerini yapmış."

Alasdair Grieve ailesini görmek istediğinden emin değildi.

"Şu anda," dedi, "biraz fazla gelebilir."

Rebus başını salladı. St. Leonard'daki sorgu odasında oturuyorlardı. Siobhan Clarke da oradaydı.

"Ziyaretinin duyulmasını istemediğinden eminim," dedi Rebus.

"Evet," diye cevap verdi Grieve.

"Bu aralar hangi ismi kullanıyorsun?"

"Pasaportumda Anthony Keillor yazılı."

Rebus ismi kaydetti. "Pasaportu nereden aldığını sormayacağım."

"Sorsan da söylemem."

"Ama geçmişle bağını tümüyle kesmemişsin. Keillor, Rankeillor'ın kısaltması, değil mi?"

Grieve ona baktı. "Ailemi tanıyor musun?"

Rebus omuz silkti. "Roddy'yi ne zaman öğrendin?"

"Öldükten birkaç gün sonra. Gelmeyi düşünsem de ne işe yarayacağından emin olamadım. Sonra da cenazeyi duydum."

"Karayip gazetelerine çıkacağını zannetmemiştim."

"İnternet, Müfettiş. *Scotsman* online."

Rebus başını salladı. "Sen de fırsatı değerlendirmek mi istedin?"

"Roddy'yi severdim... En azından bu kadarını yapayım dedim."

"Riske rağmen mi?"

"Yirmi yıl önceydi, Müfettiş. O kadar zaman sonra..."

"Dua et ki mezarlıkta Barry Hutton değil de ben vardım."

Bu isim her türden hatırayı canlandırdı. Rebus onları Alasdair Grieve'in yüz ifadesinde gördü. "O şerefsiz hâlâ buralarda mı?" dedi Grieve sonunda.

"Gayrimenkul geliştirme işi yapıyor."

"Tanrım," dedi Grieve kaşlarını çatıp.

"Pekâlâ," dedi Rebus ve öne eğilerek dirseklerini masanın üzerine koydu. "Bence şöminedeki cesedin kime ait olduğunu söyleme vakti geldi."

Grieve ona baktı. "Neyin?"

Rebus açıklayınca Grieve başını sallamaya başladı.

"Cesedi oraya Hutton koymuştur. Queensberry House'ta çalışıp dayısı adına Dean Coghill'e göz kulak oluyordu."

"Bryce Callan mı?"

"Evet. Callan, Barry'yi yetiştiriyordu. Anlaşılan becermiş."

"Ve sen de Callan'la ters mi düştün?"

"Ben öyle demezdim." Grieve masadan yarım kalkıp durdu. "Kalkmamın mahzuru var mı? Daraldım."

Grieve odada volta atmaya başladı. Siobhan kapının yanında duruyordu. Ona bakıp güvence verirmiş gibi gülümsedi. Rebus ona bir resim verdi – şöminedeki cesedin bilgisayar tarafından üretilen yüzü.

"Ne kadar şey biliyorsunuz?" diye sordu Grieve, Rebus'a.

"Epey çok. Callan yeni parlamento yüzünden Calton Hill civarından arsa alıyordu. Ama diğerlerinin bundan haberi olmasını istemediğinden Freddy'yi paravan olarak kullandı."

Grieve başını salladı. "Bryce'ın mecliste, planlama şubesinde bir tanıdığı vardı." Rebus ve Siobhan bakıştı. "Parlamento inşaat sahası için Bryce'a söz vermişti."

"Ama çok riskliydi: Çünkü tümüyle oylamanın sonucuna bağlıydı."

"Evet, ama başta sorun yok gibiydi. Fakat sonra işler değişti ve devlet olmamasını sağladı."

"Yani Callan onca arsayı aldıktan sonra devlet böyle bir şeyin olmamasını sağladı, öyle mi?"

"Arsalar hâlâ kıymetliydi, ama her şey için bizi suçladı." Grieve güldü. "Sanki seçimde hile yapan bizdik!"

"Ve?"

"Freddy rakamlarla oynayıp Callan'ın arsalara ettiğinden daha fazla ödemesini sağladı. Callan öğrenince farkın ve paravan olması için ona ödediği paranın iade edilmesini istedi."

"Birisini mi gönderdi?" diye sordu Rebus.

"Mackie adında biri." Grieve resme vurdu. "Adamlarından biri. Tam bir pisliktir." Şakaklarını ovaladı. "Bunları onca zaman sonra tekrar konuşmak öyle garip geliyor ki..."

"Mackie mi?" diye sordu Rebus. "İlk ismi Chris mi?"

"Hayır, Chris değil. Alan ya da Alex gibi bir şeydi. Neden?"

"Freddy'nin kendine seçtiği isim buydu." Rebus acaba yine suçluluk yüzünden mi diye merak etti. "Peki, Mackie nasıl öldü?"

"Bizi korkutmaya geldi, ki gerçekten de korkutucu biriydi. Freddy'nin şansı yaver gitti. Çekmecede mektup açacağına benzer bir bıçak vardı. O gece onu yanına aldı. Cowgate dışındaki bir otoparkta Callan'la buluşup anlaşacaktık. İkimizin de korkudan ödü patlıyordu."

"Ama yine de gittiniz mi?"

"Kaçsak mı diye düşünsek de yine de gittik. Bryce Callan'ı reddetmek kolay değildi. Ama Bryce orada yoktu. Onun yerine adamı Mackie gelmişti. Bana iki tane vurdu – bir kulağım o yüzden hâlâ iyi duymuyor. Sonra da Freddy'ye döndü. Kabzasıyla bana vurduğu tabancası elindeydi. Freddy'nin durumu benden beter olacaktı. Callan kararları onun aldığını biliyordu. Nefsi müdafaaydı. Yemin ederim. Yine de Mackie'yi öldürmek istediğini zannetmiyorum, sadece..." Omuz silkti. "Galiba sadece onu durdurmak istedi."

"Onu kalbinden bıçaklamış," dedi Rebus.

"Evet," dedi Grieve. "Adamın hemen öldüğünü gördük."

"Ne yaptınız?"

"Onu arabanın arkasına atıp kaçtık. Ayrılmamız gerektiğini ve Callan'ın bizi bulursa öldüreceğini biliyorduk."

"Ya para?"

"Freddy'ye parayı istemediğimi söyledim. O bir yıl sonra o gün Frederick Caddesindeki bir barda buluşmamızı teklif etti."

"Sen buluşmaya gitmedin mi?"

Grieve başını iki yana salladı. "O zamana kadar değişmiştim ve sevdiğim bir yerdeydim."

Freddy de seyahat etti diye geçirdi içinden Siobhan: Dezzi'ye bahsettiği o yerlere gitmişti.

Ama bir yıl sonra Alasdair gelmeyince Freddy Hastings, George Caddesindeki, Frederick Caddesinin hemen köşesindeki kooperatife gidip C. Mackie adına bir hesap açmıştı...

"Bir evrak çantası vardı," dedi Siobhan.

Grieve ona baktı. "Ah, evet. Dean Coghill'indi."

"Üzerinde ADC harfleri vardı."

"Galiba Dean'in ikinci ismi, ama onu ilk isminden daha çok severdi. Barry Hutton bize o çantayla para getirip parayı Coghill'den aldığını söyleyerek böbürlendi; 'Aldım ve onun elinden hiçbir şey gelmedi.'"

"Bay Coghill öldü," dedi Siobhan.

"Bryce Callan'ın kurbanlarından biri daha gitti."

Coghill'in eceliyle öldüğünü bilen Rebus, Grieve'in neyi kastettiğini tam olarak anladı.

Rebus ve Siobhan, Suç Soruşturmaları Bürosu ofisinde.

"Elimizde ne var?" diye sordu Siobhan.

"Bir sürü parça," dedi. "Barry Hutton, Mackie'yi kontrole gidip cesedini buldu. Queensberry House'a çok uzak olmadığından cesedi oraya götürüp üzerine duvar ördü. Asırlarca bulunmayacağını tahmin etti."

"Neden?"

"Polisin soru sormasını istemedi galiba."

"Nasıl olur da Mackie'nin kaybolduğunu hiç kimse fark etmez?"

"Mackie, Bryce Callan'a aitti. Öldüğü ya da kaybolduğu için üzülecek kimse yoktu."

"Ve Freddy Hastings haberi gazetede okuyunca intihar mı etti?"

Rebus başını salladı. "Her şey tekrar başladı ve bunu kaldıramadı."

"Onu anladığımdan şüpheliyim."

"Kimi?"

"Freddy'yi. Neden öyle bir hayat sürdü?"

"Biraz daha önemli bir mevzu var," dedi Rebus. "Callan ve Hutton'ın yaptığı yanına kaldı."

Siobhan masasına dayanıp kollarını kavuşturdu. "Sonuç olarak ne yaptılar? Mackie'yi öldürmediler, Freddy Hastings'i de Kuzey Köprüsünden aşağı atmadılar."

"Ama tümünün olmasını sağladılar."

"Callan şimdi uzakta ve Barry Hutton da bambaşka biri." Siobhan onun bir şey demesini beklese de demedi. "Öyle düşünmüyor musun?" Akabinde Alasdair Grieve'in sorgu odasında dediğini hatırladı.

"Mecliste bir tanıdık," dedi.

"Planlama şubesindeki biri," diye onayladı Rebus.

38

Her şeyi toparlamaları bir haftayı aldı, takım aralıksız çalıştı. Derek Linford yemeklerini pipetten içerek evinde iyileşmekle meşguldü. Birisinin dediği gibi: "Bir memur ne zaman tekmeyi yese üst kademeler onu ödüllendirir." Linford'ın terfi edeceğini düşünüyorlardı. Bu arada Alasdair Grieve turist gibi hareket ediyordu. Minto Caddesindeki bir pansiyona yerleşmişti. Henüz ülkeden gitmesine izin veremezlerdi. Pasaportunu teslim etmişti ve her gün St. Leonard'a uğramak zorundaydı. Çiftçi onu bir şeyle suçlayacaklarını düşünmüyordu, ama bir cinayete şahit olduğundan bir dosya hazırlanması gerekliydi. Rebus'un Grieve'le gayri resmi sözleşmesi: Burada kal, ailenin senin döndüğünü bilmesine gerek yok.

Takım davayı toparladı. Sadece Roddy Grieve takımı değil Siobhan, Wylie ve Hood da dahildi ve Wylie pencere kenarında bir masa için elinden geleni yapmıştı: Sorgu odasında geçirdiği zamandan sonra hak ettiğini söylemişti.

Başka yerlerden de yardım aldılar – Deniz Kuvvetleri Suç Soruşturma Servisi, Suç Birimi ve Big House. Ve hazır olduklarında bile hâlâ yapılması gereken bir sürü iş vardı. Bir doktor ayarlanmalı, şüpheliyle temasa geçilip avukat tutmasının iyi bir

fikir olacağı söylenmeliydi. Soru soracaklarını biliyordu; onun bölgesinde bile bundan kurtuluşu yoktu – arkadaşları ona haber uçurmuştu. Carswell yine Rebus'un dahil olmasını istememişti, yine hayır oyu vermişti, ama hepsi bu.

Rebus ve Siobhan, Queensferry Yolundaki duvarla çevrili müstakil eve geldiğinde garaj yolunda üç araba olduğunu gördüler: İki doktor ve bir avukat gelmişti. 1930'lardan kalma büyük bir evdi, ama şehirle Fife arasındaki anayola çok yakındı. Bu fiyatının elli bin düşmesine neden olsa bile ev en azından üç yüz bin ederdi. Bir belediye meclisi üyesi için fena değildi.

Archie Ure yataktaydı, ama yatak odasında değildi. Merdivenden çıkmamak için yemek odasına bir yatak konmuştu. Yemek masası koridorda duruyordu ve altı sandalyesi de üzerine konulmuştu. Oda hastalık kokuyordu: ilaç ve fırçalanmamış diş kokusu. Dik oturmuş olan hasta güçlükle nefes alıyordu. Doktor muayenesini henüz bitirmişti. Ure bir kalp monitörüne bağlıydı, pijamasının üstünün düğmelerini açıktı, vücuduna takılı yuvarlak plastiklere ince siyah kablolar bağlıydı. Kılsız göğsü her nefes verdiğinde delik bir körük gibi sönüyordu.

Ure'un avukatı olan Cameron Whyte adındaki adam kısa boylu, dikkatli görünen biriydi ve Ure'un karısının dediğine göre otuz yıldır onların aile dostuydu. Yatağın kenarındaki sandalyeye oturmuştu, evrak çantası dizlerinin üzerindeydi ve üzerinde temiz bir A4 kâğıt vardı. Takdimler yapıldı. Rebus, Archie Ure'un elini sıkmasa da nasıl olduğunu sordu.

"Bu saçmalıklar ortaya çıkmadan önce iyiydim," diye bir cevap aldı.

"Olabildiğince çabuk bitireceğiz," dedi Rebus.

Ure homurdandı. Cameron Whyte bazı hazırlık soruları sorarken Rebus taşıdığı iki çantadan birini açıp teybi çıkardı. Biraz hantal bir alet olsa da sorgunun iki kopyasını yapıp tarih bilgilerini de verecekti. Rebus kuralına göre hareket ederken Whyte onun tarihi kaydedip iki yeni kaset çıkarmasını izledi. Kablo duvardaki prize ancak yetişmişti ve çift kulaklıklı mikrofon da yatağın yanına zor ulaşmıştı. Avukat ve hasta arasında oturan Rebus oturduğu yerde kımıldandı, mikrofon yorganın üzerinde duruyordu. Tüm bu süreç yirmi dakika kadar sürmüştü. Rebus'un acelesi yoktu; süreyi uzatırsa Bayan Ure'un sıkılıp gideceğini umut ediyordu. Kadın bir kez gidip üzerinde bardaklar ve çaydanlık olan bir tepsiyle geri geldi. Doktor ve avukata çay koyduğu halde polislere kendi çaylarını almalarını söyledi. Siobhan gülümseyerek çayını aldıktan sonra kapının kenarına gitti, orada sandalye olmadığından ayakta durdu. Doktor yatağın diğer ucunda, kalp monitörünün yanında oturuyordu. Genç ve sarı saçlıydı ve gördükleri hoşuna gitmişe benziyordu.

Kocasının yanına gidemeyen Bayan Ure avukatın yanında durduğundan adamı tedirgin ediyordu. Oda gittikçe daha da ısındı. Pencereler buğuluydu. Evin arkasında, ağaçlı ve çalılı bir bahçeye bakan bir odadaydılar. Pencerenin kenarına bir kuş masası konmuştu ve arada bir gelen kuşlar odanın içine bakıp servisin kalitesi yüzünden hüsrana uğruyordu.

"Sıkıntıdan ölmek üzereyim," dedi Archie Ure, elma suyunu yudumlayıp.

"Kusura bakmayın," diye cevap verdi Rebus. "Elimden geleni yapıyorum." İkinci çantayı açıp dolgun bir dosya çıkardı. Ure bir an için dolgun dosyaya gözlerini dikse de Rebus tek bir kâğıt çıkarıp üstüne koyarak avukatınki gibi geçici bir masa yaratmış oldu.

"Galiba başlayabiliriz," dedi Rebus. Siobhan yere oturup teybi açtı. Başıyla kaydın başladığını işaret etti. Rebus kendini tanıtıp daha sonra diğerlerinden de aynısını yapmasını istedi.

"Bay Ure," dedi. "Barry Hutton adında birini tanıyor musunuz?"

Ure'un beklediği bir soruydu. "Kendisi gayrimenkul geliştirme işi yapar," dedi.

"Onu ne kadar yakından tanıyorsunuz?"

Elma suyundan bir yudum daha. "Belediye meclisinin planlama şubesinin başıyım. Bay Hutton bize sürekli gelir."

"Ne zamandır bu işi yapıyorsunuz?"

"Sekiz yıl."

"Peki, ondan önce?"

"Nasıl yani?"

"Yani öncesinde hangi mevkideydiniz?"

"Yirmi beş yıldır belediye meclisi üyesiyim; her zaman bir makamım olmadı."

"Çoğunlukla planlama mı?"

"Zaten bildiğin şeyi neden soruyorsun?"

"Biliyor muyum?"

Ure yüzünü buluşturdu. "Çeyrek asırda insanın epey dostu oluyor."

"Ve dostlarınız size soru soracağımızı mı söyledi?"

Ure başını sallayıp içeceğine döndü.

"Bay Ure başını salladı," dedi Rebus, kayda geçmesi için. Ure ona baktı. Bakışlarında nefret olsa da adam bu oyundan zevk alıyor gibiydi, çünkü onun için oyundan başka bir şey değildi. Onu hiçbir şeyle suçlayamazlardı. O yüzden bir şey söylemesine gerek yoktu.

"Yetmişlerin sonlarında planlama heyetindeydiniz," dedi Rebus.

"Yetmiş sekizden seksen üçe kadar," diyerek onayladı Ure.

"Bryce Callan'a denk gelmişsinizdir."

"Pek sayılmaz."

"Bu da ne demek?"

"İsmini biliyorum demek." Ure ve Rebus avukatın bir şeyler yazdığını gördü. Rebus adamın dolmakalem kullandığını fark etti, harfleri uzun ve eğikti. "İsminin herhangi bir planlama müracaatında görüldüğünü zannetmem."

"Ya Freddy Hastings?"

Ure yavaşça başını salladı: Bu ismin çıkacağını da biliyordu. "Freddy birkaç yıldır işin içindeydi. Kumar oynamayı severdi. Bütün imarcılar sever."

"Peki, Freddy iyi bir kumarbaz mıydı?"

"Pek bir şey beceremedi diyebilirim."

Rebus dosyayı açıp bir şeye bakıyormuş gibi yaptı. "Bay Ure, o tarihte Barry Hutton'ı tanıyor muydunuz?"

"Hayır."

"Galiba o tarihlerde henüz başlamıştı."

"Olabilir, ama ortalıkta değildi." Ure hırıltılı bir sesle güldü. Karısı avukatın üzerinden uzanıp kocasının eline dokundu. Adam da onun elini tuttu. Cameron Whyte kapana kısılmış gibiydi. Yazı yazmayı bırakmıştı ve Bayan Ure kolunu çekince de rahat bir nefes aldı.

"Dondurma da mı satmıyordu?" diye sordu Rebus. Bay ve Bayan Ure ona baktı.

"Müfettiş, boş laflara gerek yok," dedi avukat.

"Özür dilerim," dedi Rebus. "Ama sizin sattığınız külah değil de bilgiydi, değil mi, Bay Ure? Bunun karşılığında da para alıyordunuz." Arkasındaki Siobhan'ın gülmemeye çalıştığını duydu.

"Bu çok ağır bir itham, Müfettiş," dedi Cameron Whyte.

Ure avukata döndü. "Cam, bunu inkâr mı edeyim yoksa onun ispat etmeyi beceremememesini mi bekleyeyim?"

"Evet, ispat edebileceğimden emin değilim," diyerek itiraf etti Rebus. "Demek istediğim, belediye meclisindeki birinin parlamento inşaatı ve civarındaki satılık arsalarla alakalı Bryce Callan'a tüyo verdiğini biliyoruz. Freddy Hastings'in ileri sürdüğü planların yolunu birinin açtığını biliyoruz." Rebus gözlerini Ure'a dikti. "Bay Hastings'in o tarihteki iş ortağı Alasdair Grieve ifade verdi." Rebus dosyadan çıkardığı bir dökümden okumaya devam etti: "Onay mevzuunda bir sorun yaşanmayacağı söylendi. Callan bunun sorun olmamasını planlama heyetindeki biri sayesinde kontrol ediyormuş."

Cameron Whyte başını kaldırdı. "Kusura bakmayın, Müfettiş, ama yanlış mı duydum yoksa müvekkilimin ismi burada zikredilmedi mi?"

"Kulaklarınızda bir sorun yok, efendim. Alasdair Grieve köstebeğin ismini bilmiyordu. O tarihte planlama heyetinde altı kişi vardı: Herhangi biri olabilir."

"Heyetin diğer üyelerinin de bu bilgiye erişimi var mıydı?" diye sordu avukat.

"Muhtemelen."

"Validen sekretere kadar mı?"

"Orasını bilemem, efendim."

"Fakat, Müfettiş, bilmeniz gereken başka bir şey var. Elinizde sağlam bir delil olmadan bu tür suçlamalarda bulunmanız başınıza epey iş açabilir."

"Bay Ure'un dava açmak isteyeceğini hiç zannetmem," dedi Rebus. Bir gözü daima kalp monitöründeydi. Yalan detektörü kadar etkili olmasa da Ure'un kalp ritmi son birkaç dakikada artmıştı. Rebus tekrar notlarına bakıyormuş gibi yaptı.

"Genel bir soru," deyip gözlerini Ure'a dikti. "Planlama kararlarıyla bazıları milyonlar kazanıyordu, değil mi? Ben meclis üyeleri ya da bu kararları alanlardan bahsetmiyorum... Müteahhitler, gayrimenkul geliştirme işi yapanlar, arsa sahipleri ve o bölgeye yakın mülk sahiplerinden bahsediyorum."

"Bazen, evet," dedi Ure.

"O zaman bu insanların arasının karar alıcılarla iyi olması gerekmez mi?"

"Daima denetleniyorduk," dedi Ure. "Muhtemelen hepimizin sahtekâr olduğunu düşünüyorsun, ama içimizden birisi yapmak istese dahi yüksek ihtimalle yakalanırdı."

"Yani düşük ihtimal olsa da yakalanmaması mümkün müydü?"

"Deneyen aptaldır."

"Gereken para ödenirse aptal bulmak zor değildir." Rebus notlarına baktı. "Bu eve 1980'de taşındınız, değil mi, Bay Ure?"

Cevap veren Whyte oldu. "Müfettiş, ne anlatmaya çalıştığınızı..."

"Ağustos 1980," diyerek sözünü kesti Ure. "Para karımın müteveffa annesine ait."

Rebus hazırdı. "Bu evin parasını ödemek için onunkini mi sattınız?"

Ure gidişattan şüphelendi. "Evet."

"Ama onun evi Dumfriesshire'daydı, Bay Ure. Queensferry Yoluyla mukayese edilemez."

Ure cevap vermedi. Rebus onun aklından geçeni biliyordu. Eğer bu derece geçmişi öğrendilerse kim bilir başka neler öğrenmişlerdi?

"Sen kötü bir adamsın!" diye çıkıştı Bayan Ure. "Archie daha yeni kalp krizi geçirdi ve sen onu öldürmeye çalışıyorsun."

"Sakin ol, canım," dedi Archie Ure, elini uzatarak.

"Müfettiş, tekrar söylüyorum," dedi Cameron Whyte, "bu tür sorulara itiraz etmek zorundayım."

Rebus, Siobhan'a döndü. "Çaydanlıkta çay kaldı mı?" Çıkan homurtuları umursamadı; hastanın durumundan endişelenen doktor yerinden kalktı. Siobhan'ın çay koyduğu Rebus teşekkür etti. Tekrar onlara döndü.

"Affedersiniz," dedi, "duyamadım. Demek istediğim, eğer Edinburgh'daki projelerden kazanılacak bir para varsa tüm İskoçya'nın planlanmasının başında olan kişi acaba ne kadar güce sahip olur?" Arkasına yaslanıp çayını yudumlayarak bekledi.

"Anlamadım," dedi avukat.

"Sorum Bay Ure'a yönelikti." Rebus'un baktığı Ure konuşmadan önce boğazını temizledi.

"Daha önce de dediğim gibi, heyet seviyesinde her türlü denetleme yapılıyordu. Ulus seviyesinde ise bu denetim ona katlanıyordu."

"Bu, sorumun cevabı değil," dedi Rebus. Oturduğu yerde kımıldandı. "Oylamada Roddy Grieve'den sonra ikinci oldunuz, değil mi?"

"Yani?"

"Bay Grieve öldüğüne göre yerini sizin almanız gerekir."

"O kadın çomak sokmasaydı öyle olacaktı," dedi Bayan Ure.

Rebus ona baktı. "Kadın derken galiba Seona Grieve'i kastediyorsunuz?"

"Isla, bu kadar yeter," dedi kocası. Sonra da Rebus'a: "Ne diyeceksen de."

Rebus omuz silkti. "Aday aradan çekildiğine göre o makamın sizin hakkınız olması gerekirdi. Seona Grieve aday olunca şok olmanıza şaşmamak gerek."

"Şok mu? Az kalsın ölüyordu. Şimdi de sen gelmiş..."

"Sana sus dedim, kadın!" Ure karısıyla yüz yüze gelebilmek için dirseği üzerinde yan döndü. Kalp monitörünün ötüşü hızlandı. Doktor hastayı tekrar yerine yatırdı. Ona bağlı kablolardan biri çıktı.

"Bırak beni," dedi Ure. Karısı kollarını kavuşturmuş, öfkeyle gözlerini ve ağzını kısmıştı. Ure meyve suyundan bir yudum daha alıp başını yastıklara koydu. Gözlerini tavana dikti.

"Diyeceğini de," diye tekrarladı.

Rebus müşterek faniliklerini ve suçlulukla örülü mazilerini fark ederek birden adama acıdı. Archie Ure'un artık tek düşmanı ölümdü ve bu tür bir bilgi insanı değiştirebilirdi.

"Sadece bir tahmin," dedi Rebus usulca. Diğerlerini zihninden sildi; sadece o ve yataktaki adam vardı. "Diyelim ki bir imarcının mecliste doğru kararı vereceğinden emin olduğu bir tanıdığı var. Ve bu tanıdık parlamento adayı. Eğer girmeyi başarırsa ... tecrübesi de dikkate alındığında – muhtemelen benzer bir makama gelecektir. Yeni İskoçya'nın planlanması. Bu çok büyük bir güç. Milyarlar değerindeki projelere evet ya da hayır deme gücü. Ayrıca neyin nereye yapılacağı, nereye hangi site ya da fabrikanın inşa edileceği bilgisi... Bir imarcı için bunlar çok önemli bilgiler. Cinayet işlemeye bile değer..."

"Müfettiş," diye ikaz etti Cameron Whyte. Ama Rebus sandalyesini yatağa olabildiğince yaklaştırmıştı. Artık sadece o ve Ure vardı.

"Bence yirmi yıl önce siz Bryce Callan'ın köstebeğiydiniz. Bryce gidince yerine yeğenini bıraktı. Baktık: Barry Hutton'ın başlarda işleri hep rast gitmiş. Kendiniz dediniz, imarcılık kumar gibidir. Ama herkes kasayı yenmenin tek yolunun hile yapmak olduğunu bilir. Barry Hutton hile yapıyordu ve onun kozu da sizdiniz, Bay Ure. Barry sizden çok umutluyken sizin yerinize Roddy Grieve seçildi. Barry buna müsaade edemezdi. Roddy Grieve'in takip edilmesine karar verdi. Belki sadece ikna edilecekti, ama Mick Lorimer çok ileri gitti." Rebus durdu. "Roddy Grieve'i öldüren kişinin ismi bu: Lorimer. Onu Hutton kiraladı; bunu biliyoruz." Siobhan'ın oturduğu

yerde huzursuzca kımıldandığını hissedebiliyordu – çalışan teyp onun henüz ispatlayamadıkları bir şeyi itiraf etmesine karşı hazırdı.

"Roddy Grieve ayyaştı. Seçildi ve geleceğine bir göz atmak istedi. Galiba Lorimer onun parlamento inşaat sahasına girdiğini görüp onu takip etti. Grieve'in yoldan çekilmesiyle sizin yolunuz tekrar açıldı." Rebus düşünceli bir ifadeyle gözlerini kıstı. "Ben sadece kalp krizini çözemedim: Birinin öldürüldüğünü fark ettiğiniz için mi yoksa Seona Grieve kocasının yolundan gidip sizi tekrar o makamdan mahrum ettiği için mi oldu?"

"Ne istiyorsun?" diye sordu Ure boğuk bir sesle.

"Archie, bir delil yok," dedi avukatı.

Rebus, Ure'dan hiç ayırmadığı gözlerini kırptı. "Bay Whyte'ın söylediği pek doğru sayılmaz. Bence mahkemeye verecek kadar şey elimizde var, ama herkes hemfikir olmayabilir. Bize sadece biraz daha lazım ve bence siz de bunu istiyorsunuz. Çünkü bu mirasınız olacak." Sesi fısıltı gibi çıktığından teybin kaydetmesini umut etti. "Tüm bu pisliğin ardından temiz bir son gibi."

Odada, artık daha yavaş bipleyen monitör haricinde, kimseden ses çıkmadı. Archie Ure destek almadan oturacak şekilde doğruldu. Parmağıyla Rebus'a daha yakına gelmesini işaret etti. Rebus sandalyesinde yarım doğruldu. Kulağında bir fısıltı: Teyp kaydedemezdi. Yine de duyması gerekiyordu...

Yakın mesafeden Ure'un nefes almakta ne kadar zorlandığı daha iyi anlaşılıyordu, sıcak nefesi Rebus'un boynuna vurdu. Adamın yanak ve boğazında

beyaz kıllar vardı. Saçı yağlıydı. Yıkandığında bebeğinki gibi yumuşacık olacaktı. Talk pudrasının örtücü kokusu: Karısı vücudu yara olmasın diye pudra kullanıyordu.

Kulağına yakın olan dudakları bir an için temas etti. Sonra da fısıltıdan daha yüksek ve herkesin duyabileceği sözler.

"İyi denemeydi."

Sonrada hırıltılı bir kahkaha tüm odayı doldurup doktorun ikazları, monitörün sesi ve karısının yalvarışlarını boğdu. Kadın bir şeyler hissedip kocasına doğru atılınca çarptığı avukatın gözlüğünü uçurdu. Whyte gözlüğü almak için eğildiğinde Isla Ure resmen adamın üzerinden geçti. Makineyi inceleyen doktor, Archie'yi tekrar geri yatırmaya uğraştı. Rebus doğruldu. Adam ona gülüyordu. Mağrurdu. Yuvalarından fırlamış, kıpkırmızı gözlerini ona dikmişti. Tümü Rebus'a hiçbir şey yapamayacağını göstermek istermiş gibiydi.

Sonunda kahkahası kesilip yerini ağzından çıkan köpüklere bıraktı, adamın yüzü morardı ve inen göğsü bir daha kalkmadı. Isla Ure çığlık attı.

"Tanrım, yine mi?"

Cameron Whyte gözlüğünü takıp ayağa kalktı. Çay bardağı yere düşüp pembe halının üzerinde kahverengi bir leke bıraktı. Doktor bir şeyler söylerken Siobhan yardım etmek için ayağa fırladı; bu konuda eğitimliydi. Rebus da öyleydi, ama bir şey ona mani oldu; seyirci sahneye çıkmak istememişti. Performans aktöre ait olmalıydı.

Doktor bir yandan talimat verip diğer yandan hastayı suni teneffüse hazırladı. Siobhan suni tenef-

füs için hazırdı. Pijamasının üstü açıldı, göğsünün ortasına yumruklar indi...

Doktor başladı ve Siobhan onun yerine saydı.

"Bir, iki, üç, dört... Bir, iki, üç." Kadın adamın burnunu tutup ağzına üfledi. Doktor tekrar kalp masajına başladı, bunu yaparken neredeyse ayakları yerden kesiliyordu.

"Kaburgasını kıracaksın!"

Isla Ure eliyle ağzını kapatmış, ağlıyordu. Siobhan'ın ağzı ölmekte olan adamın ağzına kilitlendi. Yaşam nefesi.

"Hadi Archie, hadi!" diye bağırdı doktor, sanki ses seviyesi ölümü ürkütecekmiş gibi. Rebus korkuyla fark etti: Ölüm dilediğinizde size çok çabuk gelirdi. Attığınız her adımda düşüncelerinize sızıp davetinizi beklerdi. Çaresizliği, bezginliği ve teslimiyeti sezerdi. Ölümün odada olduğunu hissedebiliyordu, Archie Ure ölmek istemiş ve son bir hamleyle onu üzerine çekmişti, çünkü kazanmasının tek yolu buydu.

Rebus bunu yaptığı için ona kızmıyordu.

"Hadi, hadi!"

"...üç, dört... Bir, iki..."

Avukatın yüzünün rengi solmuştu, gözlüğünün sapı ayakaltında kırılmıştı. Isla Ure ise kocasının kulağının dibinde ağlamaklı ve anlaşılmaz bir biçimde konuşuyordu.

"Allu ... achmon ... allu-yoosweess..."

Odadaki karmaşa ve gürültüye rağmen Rebus'un kulaklarında hâlâ o kahkaha vardı. Archie'nin son kahkahası. Gözleri yatağın ötesindeki pencerenin arkasındaki bir hareketi fark etti. Kuş masasına gel-

miş olan bir nar bülbülü içeride hüküm süren telaşa bakıyordu. Bu kış gördüğü ilk nar bülbülüydü. Birisi ona bu kuşların mevsimsel olmadığını söylese de neden onları sadece kışın görüyordu?

Listeye eklenecek bir soru daha.

İki üç dakika geçti. Doktor yorulmuştu. Boğazından nabzına bakıp kulağını göğsüne koydu. Kablolar çıkarılmıştı. Monitörden ses gelmiyordu; önceden rakamların olduğu yerde üç LED harf vardı.

ERR.

Sonra yeni bir mesaj çıktı:

RESET.

Doktor yatağın üzerinden yere indi. Cameron Whyte yere düşen bardağını aldı. Gözlüğü yüzünde çapraz duruyordu. Doktor saçlarını eliyle alnından geriye attı, burnunun ucundan ter damlıyordu. Siobhan Clarke'ın dudakları, sanki hayat çekilmiş gibi, soluk ve kuruydu. Isle Ure kocasına sarılmıştı ve omuzları titriyordu. Daha fazla tahammül edemeyen nar bülbülü uçup gitti.

John Rebus eğilip mikrofonu yerden aldı. "Sorgu..." saatine baktı. "...on bir otuz sekizde sona erdi."

Gözler ona döndü. Teybi kapattığında sanki Archie Ure'un yaşam desteğini de kapatmış gibiydi.

39

Fettes Merkezi, Emniyet Müdür Yardımcısının ofisi. Emniyet Müdür Yardımcısı Colin Carswell kaydın son beş dakikasını teşkil eden gürültüyü dinledi.

Orada olman gerekirdi, demek istedi ona Rebus. Ure'un dik oturması, onu yakınına çağırması ... çarpık ağzından köpüklerin taşması ... yatağın üzerine çıkan doktorun sesi ... ve yere düşen mikrofonun çıkardığı parazit. Ondan sonra hiçbir şey anlaşılmıyordu. Rebus bası kısıp tiz ve sesi açtı. Yine de anlamak mümkün değildi.

Carswell'ın masasında –biri Rebus, diğeri Siobhan'a ait– iki rapor duruyordu. Parmağını ıslattıktan sonra sayfalarını çevirdi. Bunu yaparken de kasette duyduğu Archie Ure'un son anlarını okuduklarıyla eşleştirmeye çalıştı.

Kasetin bir kopyası daha vardı ve Cameron Whyte'a teslim edilmişti. Whyte, Ure'un karısının polise dava açmayı düşündüğünü söylemişti. Emniyet Müdür Yardımcısının ofisinde olmalarının nedeni buydu. Sadece Rebus değil, Siobhan ve Çiftçi de oradaydı.

Yine parazit: O sırada mikrofon yerden alınıyordu. *Sorgu on bir otuz sekizde sona erdi.*

Rebus teybi kapattı. Carswell kaseti iki kez dinlemişti. İlk dinlemesinin ardından birkaç soru sor-

muştu. Şu andaysa arkasına yaslanıp ellerini dudaklarının önünde birleştirmişti. Çiftçi aynısını yaptığını fark edince ellerini indirip bacaklarının arasına koydu. Sonra bunun da çok ezik bir davranış olduğunu fark ederek hemen çekip dizlerinin üzerine yerleştirdi.

"Tanınmış bir siyasetçi polis sorgusu sırasında öldü," dedi Carswell. Bir gazete başlığını okuyor gibi olsa da haberi şimdilik gazetecilerden uzak tutmayı başarmışlardı. Avukat bunun önemini idrak edip dul eşi de ikna etmeyi başarmıştı: Bu tür bir başlık yayınlanırsa insanlar soru sormaya başlardı. Polis bir kalp krizi hastasıyla neden konuşmak istemişti? Bunlar olmadan bile kadının başında yeterince dert vardı.

Kadın kabul etse de bir yandan da avukata, "O şerefsizi dava edip her kuruşunu al," demeyi de ihmal etmedi.

Big House'taki kodamanlar üzerinde soğuk bir bıçak tesiri yapan sözler. Cameron Whyte ve ekibinin bu kaseti dinleyerek bir davaya hazırlandığı muhakkak olduğundan, Lothian ve Borders polisi avukatları da koridordaki bir odada delili almak için bekliyordu.

"Böyle bir işe Rebus gibi birini göndermek hayati bir hata," dedi Carswell, Çiftçi'ye. "Baştan beri şüphelerim vardı ve şimdi ne kadar haklı olduğumu görüyorum." Rebus'a baktı. "Keşke keyfini sürebilseydim." Durdu. "Hayati bir hata," diye tekrarladı.

Hayati hata. ERR RESET'i hatırladı Rebus.

"Yanlış anlamayın, efendim," dedi Çiftçi, "fakat böyle bir şeyi..."

"Hasta bir adamı sorgulamaya Rebus gibi birini göndermek taammüden cinayettir."

Rebus çenesini sıkarken konuşan Siobhan oldu. "Efendim, Müfettiş Rebus bu soruşturmaya başından beri büyük katkı sağladı."

"Öyleyse neden en iyi memurlarımızdan biri hastanede soluğu aldı? Nasıl oldu da İşçi Partisi mensubu bir meclis üyesi morgu boyladı? Nasıl oldu da elimizde hâlâ işe yarar tek bir mahkûmiyet yok? Ki bu gidişle olacak gibi de görünmüyor." Carswell teybi işaret etti. "Ure bizim son şansımızdı."

"Sorgulamanın usulünde hiçbir hata yok," dedi Çiftçi usulca. Bir köşede cezası bitene kadar oturmak istermiş gibi bir hali vardı.

"Ure yoksa dava da yok," diye ısrar etti Carswell, dikkatini Rebus'a çevirerek. "Barry Hutton'ın sorguda çözüleceğine inanıyorsan durum değişir."

"Bana fırsat verirseniz görürüz."

Carswell pis pis baktı. Çiftçi özür dilemeye başladı.

"Bakın, efendim," diye araya girdi Rebus, gözlerini Emniyet Müdür Yardımcısına dikerek, "ben de sizin kadar kötü hissediyorum, ama Archie Ure'u biz öldürmedik."

"Peki, kim öldürdü?"

"Belki de vicdan azabından öldü," dedi Siobhan.

Carswell ayağa fırladı. "Bu soruşturma başından beri saçmalıktı zaten." Rebus'u işaret etti. "Sorumlusu sensin ve bedelini ödeyen de sen olacaksın." Çiftçi'ye döndü. "Sana gelince, Emniyet Amiri... Kariyerin için hoş bir son olmayacak, değil mi?"

"Hayır, efendim. Yanlış anlamayın ama..."

Rebus, Watson'ın tavrının değiştiğini görebiliyordu.

"Ne?" diye sordu Carswell.

"Hiç kimse sizin mavi gözlü adamınıza Hutton'ı takip etmesini söylemedi. Hiç kimse ona bir cinayet zanlısını takip etmesi için Leith'teki bir siteye gitmesini söylemedi. Bunlar onun kararları ve aldığı kararlar onu bu noktaya getirdi." Çiftçi durdu. "Bence herkesin bu gerçekleri unutması için suyu bulandırıyorsunuz. Bu memurlar..." Çiftçi onlara baktı. "Benim memurlarım... Sizin adamınıza elden geldiğince göz kulak olmaya çalıştılar, ki bu da sizin göz ardı ettiğiniz diğer bir gerçek."

"Dikkatli ol..." Carswell gözlerini Çiftçi'ye dikti.

"Bence bunun için artık çok geç." Çiftçi teybi işaret etti. "Sizin gibi ben de kaseti dinledim ve Müfettiş Rebus'un sorgulama usulüyle alakalı en ufak bir sorun göremedim." Ayağa kalkıp Carswell'le yüz yüze geldi. "Bu konuda bir şey mi yapmak istiyorsunuz, güzel. Bekliyorum." Kapıya yöneldi. "Nihayetinde kaybedecek neyim var?"

Carswell onlara defolup gitmelerini söylese de çok geçti: Çünkü zaten gitmişlerdi.

Kantinde önlerindeki yemeklere dokunmadılar, uyuşmuş hissediyorlardı ve pek konuşmadılar. Rebus, Çiftçi'ye döndü.

"Orada ne oldu?"

Çiftçi omuz silkip gülümsemeyi denedi. Mücadeleci ruhunu kaybetmişti ve yorgun görünüyordu. "Sadece bıktım, hepsi bu. Otuz yıldır emniyetteyim..." Başını iki yana salladı. "Belki de Carswell'in davranışlarından bunaldım. Otuz yıl sonra bile be-

nimle hâlâ böyle konuşabileceğini zannediyor." İkisine bakıp tebessüm etmeye çalıştı.

"Son lafınızı beğendim," dedi Rebus. "Kaybedecek neyim var?"

"Aslında olabilir," dedi Çiftçi. "Sen de bunu bana karşı bolca kullanmıştın." Sonra üç kahve daha almaya gitti –gerçi ilk aldıkları daha bitmemişti, sadece hareket etmek istemişti– ve Siobhan da arkasına yaslandı.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

"Çarmıhta çekilen eziyet," dedi. "Dönüş kısmına bakmaya da zahmet etme."

"Sen abartmayı sevdiğinden değil yani?"

"Beni asıl rahatsız eden ne biliyor musun? Biz bunun için çarmıha gerilirken Linford şerefsizi terfi edecek."

"Hiç değilse katı yemek yiyebiliyoruz." Çatalını tabağına attı.

40

"Neden buradayız?" diye sordu Rebus.

Warriston Krematoryumunun hatıra bahçesindeki donmuş çimlerin üzerinde yürüyordu. Big Ger Cafferty'nin üzerinde kürk yakalı, siyah, deri havacı montu olup önü kapalıydı.

"Hatırlar mısın yıllar önce beni takip etmiştin?"

"Duddingston Loch." Rebus başını salladı. "Hatırlıyorum."

"O zaman sana ne söylediğimi hatırladın mı?"

Rebus biraz düşündü. "Zalim bir tür olduğumuzu ve aynı zamanda acıdan hoşlandığımızı söylemiştin."

"Biz yenilgiden güç alırız, Bostan Korkuluğu. Ve bu parlamento sayesinde üç asırdır ilk kez kendi kaderimizi kendimiz tayin edeceğiz."

"Yani?"

"Yani belki de geçmişe değil de geleceğe bakma vakti gelmiştir." Cafferty durdu. Ağzından buhar çıkıyordu. "Ama sen maziyi arkanda bırakamıyorsun, değil mi?"

"Beni hatıra bahçesine sırf mazide yaşadığımı söylemek için mi getirdin?"

Cafferty omuz silkti. "Hepimiz geçmişle yaşarız; ama bu geçmişte yaşamamız manasına gelmez."

"Bu, Bryce Callan'dan bir mesaj mı?"

Cafferty ona baktı. "Barry Hutton'ın peşine düşeceğini biliyorum. Sence sonuç alabilir misin?"

"Hep birlikte göreceğiz."

Cafferty güldü. "Sonuçta benim aleyhime olacak." Tekrar yürümeye başladı. Çiçeklikte sadece güller vardı, dalları bükük ve kırılgan görülse de baharda tekrar canlanacaklardı. *Bu biziz*, diye düşündü Rebus, *dikenleri ve her şeyiyle*. "Morag bir yıl önce öldü," dedi Cafferty. Morag: karısı.

"Evet, duydum."

"Cenazesine gidebileceğimi söylediler." Cafferty'nin tekme attığı bir taş çiçekliğe uçtu. "Gitmedim. Bar-L'deki adamlar bunun beni sertleştirdiğini düşündü." Buruk bir tebessüm. "Sence?"

"Korktun."

"Belki." Tekrar Rebus'a baktı. "Bryce Callan benim gibi merhametli değildir, Bostan Korkuluğu. Beni hapse attığın halde hâlâ hayattasın. Ama Bryce, Barry'nin peşinde olduğunu bildiğinden seni oyun dışı edebilir."

"O zaman o da gider."

"O kadar aptal değildir. Unutma: Ceset yoksa suç da yoktur."

"Ortadan mı kaybolacağım?"

Cafferty başını salladı. "Sonuç alsan da almasan da." Durdu. "İstediğin bu mu?"

Rebus durdu ve sanki manzaranın son bir kez keyfini çıkarıyormuş gibi baktı. "Seni neden ilgilendiriyor?"

"Belki de etrafta olman hoşuma gidiyordur."

"Neden?"

"Başka kim beni düşünür?" Cafferty tekrar güldü. Rebus, Cafferty'nin uzaktaki arabasını görebiliyordu –gri Jaguar– yanında duran Weasel da arabaya yaslanmaya cesaret edememişti. Ayakları donmasın diye sürekli hareket edip duruyordu.

"Ceset ve suç olmamasından bahsetmişken, Rab Hill nerede?"

Cafferty ona baktı. "Evet, soruşturduğunu duydum."

"Aslında kanser olan Rab'dı, değil mi? Senin yerine testleri yaptırdı, haberle geldi ve arkadaş oldunuz." Rebus durdu. "Bir şekilde röntgenleri değiştirdiniz."

"Ulusal Sağlık Servisi," dedi Cafferty. "Doktorlara hak ettiği kadar para ödemiyor."

"Bunu ispatlayacağımı biliyorsun, değil mi?"

"Sen amacı olan bir polissin. Benim gibi fakir bir vatandaş bu konuda bir şey yapamaz."

"Belki biraz ağırdan alabilirim," dedi Rebus.

"Peki, karşılığı ne olacak?"

"Bryce Callan aleyhinde şahitlik. 79'da oradaydın ve olup biteni biliyorsun."

Cafferty başını iki yana salladı. "Böyle oynamıyoruz."

Rebus ona baktı. "Ne o zaman?"

Cafferty soruyu duymazdan geldi. "Burası çok soğuk," dedi onun yerine. "Beni sıcak bir yere gömmelerini istiyorum."

"Sıcak bir yere gideceksin," dedi Rebus. "Hatta beklediğinden sıcak olabilir."

"Ve sen de cennette olacaksın, öyle mi?" Arabaya doğru yürümeye başladılar. Rebus durdu; Saab'ını

kilisenin diğer tarafına park etmişti. Cafferty kontrol etmemişti; yarım el sallayıp devam etti. "Bostan Korkuluğu, gittiğim bir sonraki cenaze muhtemelen seninki olacak. Mezar taşına ne yazılmasını istersin?"

"Doksan yaşında uykusunda huzur içinde öldü."

Cafferty ölümsüz gibi kendinden emin bir şekilde güldü.

Rebus dönüp geri gitti. Açıktaydı ve sert bir ses duyduğunda irkildi, oysaki sadece Weasel arabanın kapısını kapatmıştı. Rebus kilisenin önüne gitti, kapıyı açıp içeri girdi. Bir giriş salonu ve mermer kürsünün üzerinde bir hatıra defteri vardı. Kırmızı ipek bir ayraç önceki yılın aynı günündeki sayfada duruyordu: Sekiz isim vardı, yani o gün sekiz kişi yakılmıştı, sekiz kişinin ailelerine mensup kişiler buraya gelmiş olabilirdi. Hayır, doğru değildi. Krematoryumdaki tarihler ölüm tarihiydi. Yerini kaybetmeden defterin arkasından itibaren boş sayfaları çevirmeye başladı. Sonunda isimlere denk gelecekti. Cafferty haklıysa onun ismi de burada olmayacaktı: Ortadan kaybolup gidecekti. Bu konuda nasıl hissedeceğini bilmiyordu. Aslında hiçbir şey hissetmiyordu. O günün tarihi: Henüz isim girilmemişti. Ama o geldiğinde giden arabalar vardı, giden bir limuzinin arkasındaki siyah papyonlu bir genç dönüp ona bakmıştı.

Dün: İsim yok; çok erken. Önceki gün: Yok. Öncesi hafta sonuydu. Cuma: dokuz isim – yakma işlemi muhtemelen dün yapılmıştı. Rebus listeye bakıp el yazısı düzgün birisinin siyah mürekkeple yazdığı isimleri gördü. Dolmakalem: kalın çizgiler, ince fiskeler. Doğum tarihleri, kızlık isimleri...

Bingo.

Robert Wallace Hill. Namı diğer Rab.

Geçen cuma ölmüştü. Cenazesi bir gün önce yakılıp külleri hatıra bahçesine serpilmişti: Cafferty de buraya hapisten çıkmasını sağlayan adama hürmetlerini sunmaya gelmişti. Rab kansere yenik düşmüştü. Rebus her şeyi anlamıştı. Tahliye vakti yaklaşan Rab için kanser büyük bir darbeydi. Bu haberi Bar-L'e götürüp Cafferty ile paylaşmış ve o da hasta numarası yapıp testlere girmiş, sonra da bir doktora rüşvet vererek ya da onu tehdit ederek kayıtları değiştirmişti. Tahliye tarihi neredeyse Cafferty'ninkiyle aynı olan Rab ağrı kesicilerle ayakta duruyordu. Ona iyi para ödendiği kesindi: geride bıraktığı ailesine giden para dolu bir zarf.

Rebus, Cafferty'nin bir yıl sonra kiliseye döneceğinden şüpheliydi. Aklında daha önemli şeyler vardı. İşinin başına dönmüştü. Ya Rab? Cafferty kendisi de söylememiş miydi: *geçmişe değil de geleceğe bakma zamanı*. Yılbaşı geliyordu. 1999'da İskoç Parlamentosu Edinburgh'a gelecekti. Baharda eski bira fabrikası yıkılacak ve yerine parlamento üyelerinin kullanacağı cam kutular inşa edilmeye başlanacaktı. Cam duvarlar: açıklık ve güvenilirlik vurgusu. O tarihe kadar da Mound'daki kilise salonunda toplanacaklardı, yine de...

Yine de, ne olacak?

"Ölüp gideceksin," diye mırıldandı kendi kendine ve kiliseden çıkmak için döndü.

Cep telefonuyla morgu arayıp, Dougie'ye Rab Hill'in otopsisini kimin yaptığını sordu. Cevap: Curt ve Stevenson. Dougie'ye teşekkür edip Curt'ün nu-

marasını tuşladı. Rab'ın cesedini düşündü: Artık kül olmuştu. *Ceset yoksa suç da yoktur.* Ama otopsi raporu vardı ve raporda kanser gözüküyorsa Rebus bunu Cafferty'nin yeniden muayene edilmesi için kullanabilirdi.

"Aşırı dozdan öldü," dedi Curt. "Hapiste de kullanıyormuş ve çıkınca iyice abartmış."

"İyi de onu kesip açtığında başka bir şey görmedin mi?" Rebus telefonu öyle sıkı tutuyordu ki bileği acımıştı.

"John, ailesi istemedi."

Rebus gözlerini kırptı. "Genç bir adam... Şüpheli ölüm."

"Dini bir mevzu... Hiç duymadığım bir kilise. Avukatları yazılı olarak verdi."

Eminim vermiştir, diye düşündü Rebus. "Yani otopsi olmadı mı?"

"Elimizden geleni yaptık. Kimyasal tahlilleri yeterince temiz çıktı..."

Rebus telefonu kapatıp gözlerini sıkıca yumdu. Kirpiklerine birkaç kar tanesi düştü. Gözlerini kırparak onları savuşturdu.

Ceset yok, delil yok. Cafferty'nin sözlerini hatırlayınca irkildi: *Evet, soruşturduğunu duydum.* Rab Hill'i soruşturmuştu. Cafferty biliyordu... Rebus'un bildiğini biliyordu. Hasta bir adama aşırı doz vermek zor değildi. Cafferty gibi kaybedeceği çok şey olan bir adam için hiç de zor değildi.

41

Yılbaşı öncesi birkaç gün kâbus gibi geçti. Lorna hikâyesini bir magazin gazetesine sattı – Modelin Cinayet Davasındaki Polisle Oynaşması. Rebus'un ismi şimdilik zikredilmemişti. Hem kocası hem de ailesinin nefret edeceği bir hamleydi ve Rebus neden yaptığını anlayabiliyordu. Orta sayfadaki resimleri onun geçmişteki en güzel hallerini göstermek için ellerinden geleni yapmıştı. Belki de tekrar başlamak için buna ihtiyacı olduğunu düşündü. Belki de elindeki son kozu kullanıyordu.

Bir anlık şöhret.

Rebus kariyerinin dağıldığını görebiliyordu. Kadının haberlerde kalabilmek için isim vermesi gerekirdi ve Carswell bu fırsatı hayatta kaçırmazdı. O yüzden Rebus, Alasdair'e gidip bir teklifte bulundu. Alasdair, High Manor'daki kız kardeşini arayıp onunla konuştu. Konuşmaları kırk dakika sürdü ve sonunda Rebus, Alasdair'in pasaportunu iade edip ona iyi şanslar diledi. Hatta onu havaalanına bile bıraktı. Grieve giderken şunu söyledi: "Yeni yılda evimde olacağım." El sıkıştılar ve ona el salladı. Rebus şahitlik için onu geri çağırabileceklerini söyledi. Grieve başını sallasa da reddedebileceğini biliyordu. Ya o ya da başka yere taşın...

Rebus, Yılbaşı arifesinde çalışmıyordu. Yılbaşında çalışmayı kabul ederek takas yapmıştı. Şehir sakin olsa da bu hücrelerin dolmasına mani olmadı. Sammy ona bir hediye gönderdi: The Beatles'ın *White Album*'unun CD muadili. Kızı güneydeydi, annesini ziyarete gitmişti. Siobhan hediyesini masasının çekmecesine bırakmıştı: bir Hibernian FC tarihi. Karakolda kalması gerekmeyen ölü saatlerde sayfalarını karıştırdı. Hibs tarihi okumadığı zamanlarda dava notlarını okuyup onları savcılığa sunulabilecek daha makul bir şey haline getirmeye çalıştı. Farklı avukatlarla görüşmeler yaptı. Şimdilik suçlayabilecekleri tek kişinin Alasdair Grieve olduğunu söylediler: yardım ve yataklık ... suç mahallinden kaçma...

Grieve'i göndermekle iyi yapmıştı.

Artık arifeydi ve herkes televizyonun ne kadar kötü olduğundan bahsediyordu. Princes Caddesi bu gece dolacaktı, en az iki yüz bin kişi gelirdi. The Pretenders müzik grubunun orada olması bile başlı başına bir gidiş nedeniydi, ama o evde oturacağını biliyordu. Ox'a gitmeyi göze alamazdı: Tantanaya çok yakındı ve oraya gitmek zor olurdu. Şehir merkezinin etrafına bariyerler konulacaktı. O yüzden Swany'ye gitti.

Çocukluğunda, bütün anneler dış merdivenleri çamaşır suyuyla yıkar, evi temizlerdi: Yeni yıla temiz bir evde girilirdi. İçki içenler için sandviç ve patates yemeği olurdu. Gece yarısı müzikleri: Elinde şişe, kömür parçası ve yiyecek olan uzun boylu ve karanlık biri dışarıda beklerdi. Kapıları çalarak yeni yılı karşılardı. Şarkılar ve bir tur daha. Amcalarından

biri armonika çalar, teyzelerinden biri gözünde yaş, boğazında düğümle şarkı söylerdi. Masaların üzeri çörek, Madeira keki ve çerez dolu olurdu. Mutfakta çocuklar için meyve suyu ve bazen de ev yapımı zencefilli bira. Öğle yemeğine hazırlanmayı bekleyen güveç fırında. Yabancılar bir ışık gördüğünde kapıyı çalar ve buyur edilirdi. O gece gelip de geri çevrilen olmazdı.

Ya hiç kimse gelmezse... O zaman oturur ve beklerdiniz. Birisi gelene kadar dışarı çıkmazdınız: Kötü şans getirirdi. Bir teyze iki gün boyunca tek başına oturmuştu: Herkes onun kızında olduğunu zannetmişti. Diğer yerlerde: sokaklarda şarkılar, el sıkışmalar, daha iyi bir yıl için temenni ve dualar.

Eski günler. Rebus saat on birde Swany'den evine gidiyordu. Yeni yıla tek başına girecek ve evine gelen olmadığı halde yarın sabah dışarı çıkacaktı. Belki merdiven altından da geçer ve kaldırımdaki her çatlağa basardı.

Sadece yapabileceğini göstermek için.

Arabasını Arden Caddesine yakın bir sokağa park etmişti – evinin yakınlarında boş park yeri yoktu. Kaputu açıp nevalesini çıkardı: Bir şişe Macallan, altı şişe Belhaven Best, paprika cipsi, fıstık. Dolapta pizza ve doğranmış dil vardı. Şimdilik idare ederdi. *White Album*'u saklamıştı; yeni yıla girmenin daha kötü yolları da vardı.

Onlardan biri apartmanın kapısında duruyordu: Cafferty.

"Halimize bak," dedi Cafferty, kollarını açarak. "İkimiz de yalnızız, hem de böyle bir gecede!"

"Kendi adına konuş."

"Ah, evet," deyip başını salladı Cafferty. "Yılın sosyal etkinliğini düzenliyorsun – unutmuşum. Kısa etekli ve hoş kokulu güzeller yolda." Durdu. "Bu arada mutlu yıllar." Rebus'a bir şey vermeye çalışsa da o almadı. Küçük ve parlak bir şey...

"Yirmi sigara mı?"

Cafferty omuz silkti. "Düşünmeden aldım."

Rebus'u yukarıda bekleyen üç paket vardı. "Sende kalsın," dedi. "Belki şansım yaver gider ve kanser olursun."

Cafferty gülümsedi. Sokak lambasının ışığında kafası kocaman ve ay gibi görünüyordu. "Arabayla gezeriz diye düşündüm."

Rebus ona baktı. "Gezmek mi?"

"Nereye gitmek istersin: Queensferry, Portobello?"

"Acelen ne?" Rebus'un yere koyduğu çantaların içindeki şişeler tıngırdadı.

"Bryce Callan."

"Ne olmuş ona?"

"Elinde bir dava yok, değil mi?" Rebus cevap vermedi.

"Olmayacak da. Ayrıca Barry Hutton'ın da en ufak bir endişesi yok."

"Yani?"

"Yani belki ben yardım edebilirim."

Rebus ayaklarını sürüdü. "Peki, bunu neden yapacaksın?"

"Kendimce sebeplerim var."

"On gün önce sorduğumda olmayan sebepler mi?"

"Belki yeterince kibar sormadın."

"O zaman sana kötü haberlerim var: Yaşlandıkça daha da kibarlaşacak değilim."

Cafferty gülümsedi. "Sadece bir gezinti, Bostan Korkuluğu. Hem içkini içer hem de davayla ilgili bana bilgi verirsin."

Rebus gözlerini kıstı. "İmarcılık," dedi. "Gelişen bir sektör, değil mi?"

"Eğer mevcut işi devralırsan yapması daha kolay," dedi Cafferty.

"Barry Hutton'ın işi mi? Onu hapse atarsam yerini sen alacaksın. Bryce'ın pek memnun olacağını zannetmem."

"O benim sorunum." Cafferty göz kırptı. "Neyse, biz yola çıkalım. Kapıya bir not koy ki gelecek model kızlar bir saate döneceğini bilsin."

"Hiç memnun olmayacaklar. Modellerin nasıl olduğunu bilirsin."

"Az beslenen ve çok para alan mı demek istedin? Dedektif Müfettiş Rebus, senin için tam zıttı geçerli olmasın?"

"Ha ha."

"Dikkatli ol," dedi Cafferty. "Yılın bu vakti bir çatlak kolay kolay düzelmez."

Konuşurken yürümeye başladılar ve Rebus adamın onun çantalarını da aldığını görünce şaşırdı. Jaguar'ın yanına geldiler. Cafferty sürücü kapısını açıp tek hamlede direksiyonun başına geçti. Rebus biraz daha dışarıda durdu. Yılbaşı, yılın son günü: borçları ödeme, hesapları dengeleme ... işleri bitirme günü.

Arabaya bindi.

"İçkileri arkaya koy," dedi Cafferty. "Torpido gözünde bir cep şişesi var, yirmi beş yıllık Armagnac. O

şeyin tadını bir gör. Bir sapkını bile Vaftizci Yahya'ya çevirir."

Ama Rebus çantaların birinden Macallan'ı çıkardı. "Ben bundan şaşmam," dedi.

"O da fena değil." Cafferty üstüne alınmamak için elinden geleni yapıyordu. "Biraz bana da bırakmayı ihmal etme." Kontağı çevirdi. Jaguar kedi gibi mırıldandı. Birden hareket ettiler, dışarından gezmeye çıkmış iki arkadaştan farklı görünmüyorlardı. Güneye, Grange'e ve onun daha güneyindeki Blackford Hill'e, ardından doğuya, sahile doğru. Rebus hem Cafferty hem de kendisi için konuştu. İki işadamının Bryce Callan denen şeytanla yaptığı ve sonunda birinin ölümüne neden olan anlaşmadan bahsetti. Katilin boş yere arkadaşının dönmesini, yokluk içerisinde ve bir evsiz gibi beklemesinden bahsetti. Artık başarılı bir işadamı olan Barry Hutton zenginlik ve şöhret için bir fırsat gördü: Yirmi yıl önceki oyunu tekrar oynayacaktı ve belediye meclisindeki adamının parlamentoya gireceğinden de emindi...

Hikâyenin sonunda Cafferty bir süre düşündükten sonra, "Demek daha başlamadan kirliymiş?" dedi.

"Belki de," deyip şişeyi ağzına götürdü Rebus. Portobello: Gittikleri yer orasıydı, belki limana park edip camlarını açarak oturacaklardı. Ama Cafferty, Seafield Yoluna dönüp Leith'e doğru gitmeye başladı.

"Bu yönde almayı düşündüğüm bazı arsalar var," dedi. "Bazı planlar hazırlattım, maliyet hesabını Peter Kirkwall adında bir müteahhit yaptı."

"Ne için?"

"Eğlence tesisi – restoran, belki bir sinema ya da sağlık kulübü. Tepesinde birkaç lüks daire."

"Kirkwall Barry Hutton'a çalışıyor."

"Biliyorum."

"Hutton öğrenecek."

Cafferty omuz silkti. "Katlanamayacağım bir şey değil." Rebus'un anlamadığı bir nedenle gülümsedi. "Bu arsanın inşa edilecek parlamentoya bitişik olduğunu öğrendim. Dört yıl önce yedi yüz elli bine satılmıştı. Şimdiki fiyatını biliyor musun? Dört milyon. Sence nasıl bir yatırım?"

Rebus şişenin mantarını ağzına taktı. Bu yolda araba galerileri vardı, arkası boş arazi ve denizdi. Dar, karanlık ve engebeli bir yoldan devam ettiler. Yolun sonunda büyük metal bir çit gördü. Cafferty, durdu, arabadan indi, asma kilidi anahtarla açıp zinciri kapıdan çıkardıktan sonra kapıyı açtı.

Cafferty geri döndüğünde tedirgin olan Rebus, "İçeride ne var?" diye sordu. Kaçabilirdi, ama medeniyetten çok uzaktı ve hiç hali yoktu. Ayrıca kaçmaktan bıkmıştı.

"Sadece depolar var. Öksürsen bile çökerler. Yıkması kolay, geriye bir kilometrelik sahil kalıyor."

Kapıdan geçtiler.

"Sohbet için müsait bir yer," dedi Cafferty.

Ama buraya sohbete gelmemişlerdi; Rebus bunu biliyordu. Başını çevirdiğinde peşlerinden içeri giren bir araba daha gördü. Kırmızı Ferrari'ydi. Rebus, Cafferty'ye döndü.

"Neler oluyor?"

"İş," dedi Cafferty. "Hepsi bu." Arabayı durdurup el frenini çekti. "Dışarı," dedi. Rebus kımıldamadı. Cafferty arabadan inip kapıyı açık bıraktı. Diğer araba da gelip yanına park etti. Açık bırakılan farlar tesisin beton duvarlarını aydınlattı. Rebus dikkatini, gölgesi depolardan birinin üzerine düşen bir çalıya verdi. Rebus'un kapısı açıldı. Eller onu tuttu. Emniyet kemerinin açıldığını duydu ve dışarı çekilip soğuk zemine atıldı. Başını kaldırmak için acele etmedi. Arkadan ışık vurduğu için yüzleri karanlıkta kalan üç kişi. Cafferty ve diğer ikisi. Rebus ayağa kalkmaya başladı. Şişesi arabadan düşüp kırıldı. Fırsatım varken keşke biraz daha içseydim diye düşündü.

Karnına yediği bir tekme sırtüstü yere uzanmasına yetti. Ellerini yere koyup destek almaya çalıştığından bir sonraki darbe geldiğinde savunmasızdı. Bu seferki çenesine gelip başını geri savurdu. Boynundaki eklemlerin çatırdadığını hissetti.

"Aklını başına getirir," dedi bir ses: Cafferty'nin sesi değildi. Daha zayıf ve gençti. Rebus gözlerini kıstı ve güneşe bakıyormuş gibi elini gözlerine siper etti.

"Sen Barry Hutton'sın, değil mi?" diye sordu Rebus.

"Onu kaldır," dedi bir ses. Üçüncü adam –Hutton'ın adamı– Rebus'u kartondan yapılmış gibi ayağa kaldırıp ellerini arkasından tuttu.

"Öğreneceksin," dedi Hutton. Rebus yüzünü seçebiliyordu: Yüzü öfkeden gerilmiş ve asıktı. Siyah deri sürücü eldivenleri takmıştı. Rebus'un aklına –

bu şartlar altında saçma ama– bir soru geldi: *Acaba eldivenler yılbaşı hediyesi miydi?*

Hutton onun çenesine bir yumruk attı. Rebus başını çevirse de yine de darbeyi hissetti. Yüzünü çevirirken ellerini tutan adamı gördü. Mick Lorimer değildi.

"Lorimer bu gece yanında değil mi?" diye sordu Rebus. Ağzında biriken kanı yuttu. "Roddy Grieve'i öldürdüğü gece orada mıydın?"

"Mick ne zaman duracağını bilmez," dedi Hutton. "O şerefsizi sadece korkutmak istemiştim."

"Bugünlerde adam gibi birini bulmak zor." Göğsündeki kavramanın sıkılaşıp nefesini kestiğini hissetti.

"Ama hiç gerekmediği zaman bile çokbilmiş polislerden kurtuluş yok." Bir darbe daha ve bu seferki Rebus'un burnunu patlattı. Gözünden yaşlar döküldü. Yaşlardan gözlerini kırparak kurtulmaya çalışsa da canı çok yanıyordu.

"Teşekkürler, Ger Amca," dedi Hutton. "Sana borçlandım."

"Ortaklar ne içindir?" dedi Cafferty. Bir adım öne çıkınca Rebus onu açıkça görebildi. Yüzünde duygudan eser yoktu. "Bostan Korkuluğu, beş yıl önce bu kadar dikkatsiz değildin." Tekrar geriledi.

"Haklısın," dedi Rebus. "Belki bu geceden sonra emekli olurum."

"Bence iyi fikir," dedi Hutton. "Hayatının kalanında dinlenirsin."

"Onu nereye koyacaksın?" diye sordu Cafferty.

"Bir sürü yer var. Koca bir delik ve bolca harç."

Rebus kurtulmaya çalışsa da fayda etmedi. Ayağını kaldırıp tüm gücüyle adamın ayağına bassa da adam çelik uçlu ayakkabı giymişti. Daha da sertleşen elleri iyice canını yaktı. İnledi.

"Ama önce biraz eğlenelim," dedi Hutton. Yüzüyle Rebus'un yüzü arasında birkaç santim kalana kadar yaklaştı. Hutton'ın dizi kasığına vurunca Rebus gözlerinin arkasında müthiş bir ağrı hissetti. Midesindeki viski ağzına gelmişti. Onu tutan eller gevşeyince yere düştü. Görüşü bulanıklaştı ve kulaklarında deniz sesi vardı. Eliyle yüzünü silerek görüşünü düzeltti. Kasıkları yanıyordu. Ağzındaki viski tekrar midesine döndü. Burnundan nefes almaya çalıştığında kanlı köpükler çıktı. Bir sonraki darbe şakağına geldi. Bu tekmeyle iki büklüm halde beton zemine yığıldı. Ayağa kalkması ve onlarla mücadele etmesi gerektiğini biliyordu. Kaybedeceği bir şey yoktu. Tekme, yumruk ve tükürme. Hutton diz çöküp onu saçlarından tuttu.

Uzaktan patlama sesleri geldi: Kaleden atılan havai fişekler gece yarısı olduğunu gösteriyordu. Gökyüzü rengârenk ışıklarla aydınlandı.

"En az yirmi yıl seni hiç kimse bulamayacak," dedi Hutton. Hemen arkasında duran Cafferty bir şey tutuyordu. Havai fişeklerin ışığı tuttuğu şeyi aydınlattı. Ağzı yaklaşık yirmi santim uzunluğunda bir bıçaktı. Cafferty işi kendisi bitirecekti. Sapını sıkıca kavramıştı. Weasel'ın ofisindeki karşılaşmalarının ardından geldikleri nihai son buydu. Rebus neredeyse kabullenmişti: Genç bir serseri yerine Cafferty'nin olması daha iyiydi. Hutton işlediği suçları gayet ma-

hirane bir şekilde örtbas etmişti. Rebus, Cafferty'yi ona tercih ederdi...

Ama şimdi deniz her şeyi örtüyordu, Rebus'u örtüp onu dalgalarıyla temizliyor, kükremesi kulaklarında uğulduyor, gölgeleri ve ışığı yutarak hepsiyle bir bütün oluyordu...

Ve karanlık.

42

Uyandı.

Geceyi bir lahdin içinde geçirmiş gibi donmuştu ve her yanı sızlıyordu. Kabuk bağlamış olan gözlerini güçlükle açtı. Etrafı araba çevriliydi. Vücut ısısı tehlikeli derecede düştüğünden titriyordu. Titreyerek ayağa kalkıp destek almak için bir arabaya tutundu. Benzinci avlusu: Seafield Yolunda olmalıydı. Burun deliklerini örten kurumuş kanı açıp hızlı hızlı nefes almaya başladı. Vücudunda akan kanın hızı arttı. Gömleği ve ceketi kan içinde olsa da görünürde bir yarası yoktu.

Bu da neyin nesi böyle?

Henüz güneş doğmamıştı. Sokak lambasının ışığında saatine baktı: Üç buçuk. Ceplerini yoklayıp cep telefonunu buldu ve giriş kodunu girdi. St. Leonard'ı aradı.

Burası cennet mi cehennem mi?

"Hemen bir araba gönderin," dedi. "Seafield Yolu, Volvo servisi."

Beklerken volta atıp kollarını ovaladı. Titremesi bir türlü dinmiyordu. Devriye arabası on dakika sonra geldi ve iki üniformalı arabadan indi.

"Tanrım, şu halinize bakın," dedi biri.

Rebus güçlükle arka koltuğa oturdu. "Kalorifer sonuna kadar açık mı?" diye sordu.

Üniformalı öne atlayıp kapıları kapattı. "Ne oldu?" diye sordu diğeri.

Rebus soruyu düşündü. "Ben de bilmiyorum," dedi sonunda.

"Yine de mutlu yıllar, efendim," dedi sürücü.

"Mutlu yıllar," diye ekledi diğeri de.

Rebus cevap vermek istese de yapamadı. Arka koltuğa yığılıp ölmemeye odaklandı.

Bir ekiple tesise geri döndü. Beton yüzey buz pisti gibiydi.

"Burada neler oldu?" diye sordu Siobhan Clarke.

"Böyle değildi," dedi Rebus, dengesini korumaya çalışarak. Hastanede onu taburcu etmek istememişlerdi. Ama burnu kırık değildi ve idrarında biraz kan olsa da iç kanama ya da enfeksiyon belirtisi de yoktu. "Yarık bir buruna göre çok fazla kan," yorumunda bulunmuştu hemşirelerden biri. Kadın bunu söylerken onun elbiselerine bakıyordu. Bu onu düşünceye sevk etti: yüzünde sıyrık ve ezikler, yanağında bir kesik ve kanayan bir burun. Üstü başı kan kaplıydı. Bıçağı tekrar gördü. Cafferty, Barry Hutton'ın arkasında duruyordu...

Şu anda on saat önce olduğu yerdeydi ve buz haricinde hiçbir şey yoktu.

"Yıkamışlar," dedi.

"Ne?"

"Kanı yıkamışlar."

Arabaya geri döndü.

Barry Hutton evde değildi. Kız arkadaşı onu en son dün akşam görmüştü. Arabası ofis binasının önün-

deydi, kilitli ve alarmı açıktı ve anahtarları ortada yoktu. Barry Hutton kayıptı.

Cafferty'yi otelde buldular. Salonda sabah kahvesini içiyordu. Hutton'ın adamı –anlaşılan artık Cafferty'nin adamı olmuştu– bitişik masada gazete okuyordu.

"Yeni bin yılın mesleğini buldum," dedi Cafferty. "Sahtekârlık. Biz yanlış iş yapıyoruz."

Rebus can düşmanının karşısına oturdu. Kendini tanıtan Siobhan Clarke ayakta durdu.

"Siz ikiniz," dedi Cafferty. "Şahit olması için mi iki kişi geldiniz?"

Rebus, Siobhan'a döndü. "Gidip dışarıda bekle." Siobhan kımıldamadı. "Lütfen." Tereddüt etse de sonunda çıkıp gitti.

"Çok sertmiş." Cafferty gülüp oturduğu yerde öne doğru geldi, yüzünde birden endişeli bir ifade belirdi. "Bostan Korkuluğu, nasılsın? Seni orada kaybedeceğimi zannettim."

"Hutton nerede?"

"Ben nereden bileyim?"

Rebus fedaiye döndü. "Warriston Krematoryumuna gidip Robert Hill ismine bak. Cafferty'nin fedailerinin ömrü kısa olur." Adam ona boş boş baktı.

"Barry ortada yok galiba?" Cafferty hayret etmiş gibi baktı.

"Onu öldürüp yerine geçtin." Rebus durdu. "Başından beri planın bu muydu?"

Cafferty sadece gülümsedi.

"Bryce Callan buna ne diyecek?" Rebus gülümsemenin daha da yayıldığını gördü. Başını sallamaya

başladı. "Bryce kabul mü etti? Başından beri amaç bu muydu?"

Cafferty usulca konuştu. "Roddy Grieve gibi birini öldürmeye kalkamazsın. Herkesin işini kötü etkiler."

"Ama sen Barry Hutton'ı öldürebilirsin, öyle mi?"

"Bostan Korkuluğu, hayatını kurtardım. Bana borçlusun."

Rebus parmağını doğrulttu. "Beni oraya sen götürdün. Tuzağı kurdun ve Hutton da içine düştü."

"İkiniz de düştünüz." Cafferty böbürleniyor gibiydi. Rebus onun suratına yumruğu indirmek istedi, ki Cafferty de bunun farkındaydı. Çevresindeki zarif ortama baktı. Parlak desenli kumaşlar ve koltuk örtüleri, avizeler ve ses yutan halılar. "Bir şey yapmaya kalkmayacaksın, değil mi?"

"Buradan çok daha iyi yerlerden atıldığım oldu." Rebus öfkeyle baktı. "Nerede o?"

Cafferty arkasına yaslandı. "Old Town'un hikâyesini bilir misin? Dar ve dik olmasının nedeni altında yatan büyük bir yılanmış." Rebus'un anlamasını bekledi; sonra da sonunu getirdi. "Old Town'un altında birden fazla yılana yer var, Bostan Korkuluğu."

Old Town: Holyrood civarındaki inşaatlar – Queensberry House, Dynamic Earth, *Scotsman* ofisi... Oteller ve daireler. Yığınla inşaat alanı. Bolca delik ve harç.

"Onu arayacağız," dedi Rebus. Cafferty'nin hatıra bahçesindeki sözleri: *Ceset yoksa suç da yok.*

Cafferty omuz silkti. "Hiç durma. Elbiselerini de delil olarak ver. Kanı seninkine karışmış olabilir. Belki de açıklama yapması gereken sen olursun. Bense

bütün gece buradaydım." Kolunu salladı. "İstediğine sor. Müthiş bir parti oldu. Gelecek yılbaşına kadar... Kim bilir nerede oluruz? O zamana kadar parlamento bitmiş ve bunların tümü tarihe karışmış olur."

"Ne kadar süreceği umurumda değil," dedi Rebus. Fakat Cafferty sadece güldü. Geri dönmüştü, Edinburgh'un idaresini eline almıştı ve başka bir şeyin önemi yoktu.